

ИЗБРАНА
СВЕТОВНА
ФАНТАСТИКА

Посещение в една
от най-мрачните епохи
от историята
на човечеството...

ФАНТАСТИКА

58

КОНИ УИЛМС

КНИГА НА СТРАШНИЯ СЪД

РОМАНЪТ Е ОТЛИЧЕН С НАГРАДИТЕ
ХЮГО И НЕБЮЛА

КОНИ УИЛИС КНИГА НА СТРАШНИЯ СЪД

Превод: Мария Думбалакова

chitanka.info

„Книга на Страшния съд“ е резултат от петгодишен труд на една от най-почитаните авторки на научна фантастика. Кони Уилис ни повежда в една отдавна отминала епоха, където попада нейната героиня Киврин. Тя трябва да проведе научен експеримент. Един инцидент обаче задържа Киврин в миналото, докато нейните колеги отчаяно се опитват да я спасят. В една епоха на много суеверие и страх Киврин открива, че се е превърнала в ангел на надеждата.

На Лора, и Корделия — моите две Киврини

БЛАГОДАРНОСТИ

Отправлям специалните си благодарности на главния библиотекар Джейми Лару, както и на останалата част от персонала в градската библиотека на Грийли за безкрайната им и безценна помощ.

Искам също така да изразя дълбоката си благодарност на Шийла и Кели, Фрейзиър и Сий и особено на Марта — приятелите си, които обичам най-много.

И за да не изчезнат с времето нещата, които трябва да останат в паметта ни, за да не се изпарят те от спомените на тези, които идат след нас, аз, който съм свидетел на толкова злини, докато обхождам с поглед целия свят, притиснат в лапите на Сатаната, изпълнен с усещането, че обитавам света на мъртвите, аз, в очакване на смъртта, изписах върху белия лист всичко, на което станах свидетел.

И за да не изчезне писанието заедно със създателя си, както отива на вятъра трудът на труженика, оставям място върху пергаментата за продължението на моите писмена, ако с Божията помощ някой оцелее, ако някой от рода Адамов избегне тоя мор и продължи делото, което аз започнах...

Брат Джон Клин

1349 година

ПЪРВА КНИГА

Най-ценното у един клисар не е силата му, а способността му да усеща ритъма на времето... Съберете тези две неща в ума си и нека си останат така навеки — камбаните и времето, камбаните и времето.

Роналд Блайд,
„Ейкънфийлд“

1.

Господин Дануърти отвори вратата на лабораторията и стъклата на очилата му незабавно се запотиха.

— Много ли закъснях? — попита той, след като ги свали със замах и присви очи към Мери.

— Затвори вратата — каза тя. — Въобще не те чувам от тия идиотски коледни песни.

Дануърти затвори вратата, но звуците от „Напред в Божието име“ продължиха да долитат от четвъртития вътрешен двор на колежа.

— Много ли закъснях? — повтори той въпроса си.

Мери поклати глава.

— Изпусна само речта на Гилкрисст. — И отдръпна назад стола си, та Дануърти да може да се промуши покрай нея в тясното помещение за наблюдения. Мери беше свалила палтото и вълнената си шапка и ги беше метнала върху единствения друг стол, където в огромна чанта се мъдреха цял куп подаръци. Посивялата ѝ коса беше в пълен безпорядък и изглеждаше така, сякаш Мери се беше опитала да я тупира, след като си беше свалила шапката. — Едно дълго словоизлияние за първото пътешествие на факултета по медиевистика във времето и за това как колежа „Брейзнуоз“ заема полагащото му се място на най-яркия скъпоценен камък в короната на историята. Още ли вали?

— Да — отвърна той, докато изтриваше очилата си с шала. Нагласи тънките им дръжки на ушите си и се отправи към отделеното с тънко стъкло помещение, за да погледне мрежата. В средата на лабораторията се намираше една разбита карета, около която бяха струпани обърнати куфари и дървени сандъци. Над тях висяха защитните щитове на мрежата — приличаха на дипли на прозирен парашут.

Курсовият ръководител на Киврин Латимър беше застанал до един от големите куфари. Изглеждаше още по-състарен и несигурен. Облечена в дънки и жилетка на терорист, Монтоя се беше надвесила над конзолата и поглеждаше нервно електронния часовник на китката

си. Пред конзолата пък беше седнал Бадри, който ту набираше нещо на клавиатурата, ту се мръщеше на данните, които излизаха на екрана.

— Къде е Киврин? — попита Дануърти.

— Изобщо не съм я виждала — отговори Мери. — Ама ела да седнеш де. Спускането няма да стане преди пладне, но се съмнявам, че въобще ще успеят да я измъкнат дотогава. Особено ако Гилкрисст реши да дръпне още една реч.

Тя метна палтото си на облегалката на стола, а пълната с подаръци чанта постави на пода до краката си.

— Искрено се надявам, че всичко това няма да продължи цял ден. В три трябва да взема сина на племенничката си от станцията на метрото.

Тя започна да бърника в пазарската чанта.

— Племенничката ми Дирдри замина за Кент за празниците и ме помоли да се грижа за него. Много се надявам, че няма да вали през цялото време, докато е тук. — Тя едновременно говореше и ровеше в чантата. — Казва се Колин, на дванайсет години е, много добро дете и много будно, обаче има най-проклетия речник, който съм чувала. Всичко, което казва, е свързано или със смъртта, или направо с апокалипсиса. Освен това Дирдри му дава да яде бонбони на корем.

Тя продължаваше да рови в чантата.

— Виж какво му взех за Коледа. — И тя извади една продълговата кутия на зелени и червени райета. — Надявах се, че ще довърша покупките преди да дойда тук, но валеше като из ведро, а освен това не мога да издържам на този призрачен дигитален камбанен звън по Главната улица.

Тя отвори кутията.

— Представа си нямам какво носят дванайсетгодишните момченца в наше време, но шаловете не се подчиняват на капризите на модата, не мислиш ли, Джеймс?... Джеймс?

Той откъсна невидящия си поглед от екраните и дисплеите и се обърна.

— Какво?

— Казах, че шаловете винаги са подходящ коледен подарък за момчета. Не мислиш ли?

Той погледна шала — тя го беше вдигнала към него, за да получи мнението му. Беше тъмносив, вълнен, кариран. Дори преди петдесет

години, когато той самият беше карал дванайсетата си година, нямаше да се влюби в този шал.

— Да — рече той и отново се обърна към тънкото стъкло.

— Какво има, Джеймс? Нещо не е наред ли?

Латимър вдигна едно ковчеже с пиринчен обков, после се огледа разсеяно, сякаш беше забравил какво възнамерява да прави. Монтоя погледна нетърпеливо електронния си часовник.

— Къде е Гилкрисст? — попита Дануърти.

— Излезе оттам — отвърна Мери и посочи вратата в дъното на помещението с мрежата. — Дръпна една дълга реч за мястото на медиевистиката в историята, после размениха няколко думи с Киврин, технологът пусна няколко теста и после Гилкрисст и Киврин излязоха през онази врата. Предполагам, че в момента обсъждат нещо, та тя да се подготви.

— Да се подготвела! — измърмори Дануърти.

— Джеймс, ела най-сетне да седнеш и да ми кажеш какво не е наред — настоя Мери като напъха шала в кутията, а кутията в чантата. — А и къде беше досега? Мислех, че ще дойдеш пръв. В края на краищата Киврин е любимата ти студентка.

— Опитвах се да се добера до декана на историческия факултет — отвърна Дануърти, без да отклонява погледа си от екраните.

— Бейсингейм? Той нали замина някъде за коледната ваканция.

— Да, замина. Нали точно затова Гилкрисст успя с машинациите си да стане негов заместник по време на отсъствието му и да отвори Средновековието за пътуване във времето. Анулира десетстепенната ранжираща скала и подреди по свое усмотрение всеки век на което си място иска. Знаеш ли коя степен даде на четиринайсети век? Шеста. Шеста! Ако Бейсингейм беше тук, това нямаше да се случи за нищо на света. Обаче не мога да го открия никъде. — Той погледна Мери с надежда в очите.

— Да не би случайно да знаеш къде е, а?

— Не — отвърна тя. — Някъде из Шотландия, доколкото знам.

— Някъде из Шотландия — повтори Дануърти с горчивина. — А междувременно Гилкрисст се кани да изпрати Киврин в един век, който си е чиста десетка с всичките му заразни болести и чумата и през който Жана Д'Арк е изгорена на кладата.

Той погледна към Бадри, който в момента говореше нещо по микрофона на конзолата.

— Каза, че Бадри пушал някакви тестове. Какви по-точно? Проверка на координатите? Теренна проекция?

— Представа си нямам от тези неща — Тя махна с ръка към екраните с техните безспирно танцуващи матрици и колони числа. — Аз съм най-обикновена лекарка, а не технолог по мрежите. Стори ми се, че познавам технолога. Той е от „Балиол“, нали?

Дануърти кимна.

— Най-добрият технолог от „Балиол“ — обясни той, докато наблюдаваше как Бадри натиска клавишите на конзолата един по един и внимателно следи променящите се данни. — Всички технолози от Ню Колидж бяха заминали за ваканцията. Гилкрисст възнамеряваше да използва някакъв съвсем млад асистент, който никога не е направлявал спускане на човек във времето, представяш ли си! Убедих го, че е най-добре да използва Бадри. Щом не мога да предотвратя това спускане, поне мога да се погрижа да бъде извършено от компетентен технолог.

Бадри се намръщи срещу екрана, извади някакъв измервателен уред от джоба си и тръгна към каретата.

— Бадри! — повика го Дануърти.

Бадри не показва никакви признаци, че го е чул. Той заобиколи куфарите и сандъците, без да откъсва поглед от устройството, и премести един от сандъците съвсем малко наляво.

— Не може да те чуе — обясни му Мери.

— Бадри! — изкрещя отново Дануърти. — Трябва да говоря с теб.

Мери се беше изправила.

— Джеймс, той не те чува. Помещението е звукоизолирано.

Бадри каза нещо на Латимър, който продължаваше да държи ковчежето с пиринчен обков, взе го от ръцете му и го постави върху един изрисуван с тебешир знак.

Дануърти се огледа за микрофон. Не можа да намери.

— А ти как успя да чуеш речта на Гилкрисст? — обърна се той към Мери.

— Ами Гилкрисст натисна някакъв бутон — каза тя и посочи едно контролно табло на стената, която беше най-близо до мрежата.

Бадри се беше върнал при конзолата и говореше нещо по микрофона. Щитовете на мрежата започнаха да се спускат към предназначенията им места. Бадри каза още нещо, при което те отново се вдигнаха нагоре към предишното си положение.

— Казах на Бадри да провери още веднъж всичко — мрежата, изчисленията, всичко — каза Дануърти, — и да отмени спускането незабавно, ако открие каквато и да било грешка, без въобще да слуша какво му казва Гилкрисст.

— Гилкрисст едва ли ще подцени безопасността на Киврин — възпротиви се Мери. — Казах ми, че е взел всички мерки за сигурност...

— Всички мерки за сигурност! Въобще не е направил нито повторни тестове, нито проверка на параметрите. В двайсети век първо цели две години пращаме съоръжения без хора. Той не направи нищо такова. Бадри му каза, че трябва да отложи спускането, докато не направи поне едно без човек, а той взе че премести спускането с два дни напред. Този човек няма никаква представа с какво си има работа.

— Ама той обясни защо спускането трябва да стане днес — настоя Мери. — В речта си. Казах, че през четиринайсети век въобще не са си правили труда да отбелязват датите точно, с изключение на сеитбата, прибирането на реколтата и църковните празници. Казах, че около Коледа имало най-много църковни празници, и затова факултетът по медиевистика решил да изпрати Киврин точно сега. Така щели да могат да използват коледните пости, за да определят временната ѝ локация и за да са сигурни, че ще попадне точно където трябва на двайсет и осми декември.

— Това, че я изпраща точно сега, няма нищо общо нито с постите, нито с църковните празници — обясни Дануърти, докато наблюдаваше Бадри, който отново беше започнал да натиска клавишите и да се мръщи на получените данни. — Можеше да я изпрати другата седмица и да използва за ориентир Богоявление. Можеше да изпраща съоръжения без хора поне половин година и след това да я изпрати с корекция на времето. Гилкрисст изпраща Киврин точно сега, защото знае, че Бейсингейм е на почивка и не може да го спре.

— О, Господи — възкликна Мери. — Аз пък си помислих, че просто се опитва да придвижи нещата по-бързо. Когато му казах колко

трябва да държа Киврин в амбулаторията, той се опита да ме разубеди. Трябваше да обяснявам, че е необходимо определено време, за да може ваксинацията ѝ да започне да действа.

— Среща на двайсет и осми декември — каза Дануърти горчиво. — Даваш ли си сметка какво точно означава тази дата според църковните празници? Избиването на младенците. Като се има предвид как точно ще бъде извършено това спускане, терминът може да се окаже съвсем подходящ.

— А ти защо не можеш да го спреш? — попита Мери. — Ти можеш да забраниш на Киврин да тръгне? Нали си ѝ ръководител.

— Не — отговори Дануърти, — не съм. — Тя е студентка в „Брейзнуоз“. Нейният ръководител е Латимър. — Той махна към Латимър, който отново беше взел ковчето и се беше вторачил в него. — Тя дойде в „Балиол“ и ме помоли да ѝ стана официален ръководител.

Той се извърна и впи отсъстващ поглед в тънкото стъкло.

— Тогава ѝ казах, че не може да замине.

Киврин беше помолила за среща с него, когато беше още първокурсничка.

— Искам да отида в Средновековието — беше казала тя. На ръст нямаше повече от метър и петдесет, светлата ѝ коса беше хваната на плитки. Изглеждаше така, сякаш не може и улицата да пресече сама.

— Не можеш — каза ѝ той, и това се оказа първата му грешка. Трябваше да я върне във факултета по медиевистика, да ѝ каже, че трябва да поговори по този въпрос с официалния си ръководител. — Средновековието е затворено. По десетстепенната скала получава десетка.

— Чиста десетка — беше казала Киврин, — която според господин Гилкрис не заслужават. Според него подобно ранжиране би се оказало напълно невалидно, ако се направи анализ година по година. То е базирано на високата смъртност при населението по онова време, която се е дължала на недохранването и лошата медицинска помощ. Ранжирането въобще няма да е толкова високо за някой историк, който е ваксиниран против всички възможни по онова време болести. Господин Гилкрис възнамерява да помоли историческия факултет да направи ново ранжиране, за да може да се отвори поне една част от четиринайсети век.

— Въобще не мога да си представя как историческият факултет ще отвори един век, който си е имал не само Черната смърт и холерата, ами и Стогодишната война — каза Дануърти.

— Ако го направят обаче, аз искам да отида — отвърна тя.

— Невъзможно — отсеке той. — Дори да го отворят, няма да изпратят жена. През четиринайсети век е било немислимо да видиш сама жена. Само жените от най-нисшите класи са се движели самички и са били съвсем лесна плячка за всеки мъж или звяр. Жените от благородническо потекло, както и тези от зараждащата се по онова време средна класа, са били постоянно съпровождани от съпрузите, бащите или слугите си — най-често от всички заедно. Освен това, дори и да не беше жена, все пак си първокурсничка. За специалистите от факултета по медиевистика четиринайсети век е прекалено опасен, за да изпратят някой толкова неопитен. Биха изпратили някой историк с дългогодишен опит.

— Въобще не е по-опасно от двайсети век — отвърна Киврин. — Иприт, автомобилни катастрофи и стрелби наляво и надясно. А там поне никой няма да ми пусне бомба. Освен това кой от историците има дългогодишен опит със Средновековието? Никой няма теренни познания, никой не знае почти нищо. Няма почти никакви архиви, като се изключат записките на пасторите и списъците за данъците, така че никой няма никаква представа как е изглеждал животът по онова време. Тъкмо заради това искам да отида. Искам да разбера нещо ново за тях. Как са живели, как са изглеждали. Помогнете ми, моля ви.

В края на разговора той каза:

— По този въпрос ще трябва да разговаряте с медиевистиката.

— Вече говорих с тях — отвърна тя. — Там също не знаят нищо за Средните векове. Искам да кажа — нищо практическо. Господин Латимър ми преподава средновековен английски, но там става въпрос само за окончанията на местоименията и промените на гласните. От него въобще не съм научила как да говоря. Трябва да знам езика и обичаите им — продължи тя, навеждайки се над бюрото на Дануърти, — както и за парите, етикета им и всичко останало. Вие знаете ли, че не са използвали чинии? Използвали са плоски резени хляб, наречени *маншети*, и, като привършвали с месото, ги начупвали на парчета и ги изяждали. Трябва ми някой, който да ме научи на всички тия неща, за да не правя грешки.

— Аз съм историк, който се занимава с двайсети век, а не медиевист. От четиридесет години не съм се занимавал със Средновековието.

— Обаче знаете основните неща, от които имам нужда. Мога да си намеря литература за тях и да ги науча, но само вие можете да ми кажете кои са те.

— Ами Гилкрисст? — попита той, макар че възприемаше Гилкрисст като самонадеян надут глупак.

— Той се занимава с преранжирането и няма никакво време.

И каква полза щеше да има от преранжирането, ако не разполагаше с историци, които да изпрати? Дануърти се замисли.

— Ами хоноруваната американска професорка Монтоя? Тя нали работи на някакви средновековни разкопки край Уитни? Тя би трябвало да поназнайва нещичко за обичаите им.

— Госпожа Монтоя също няма никаква възможност, защото прекарва цялото си време в събиране на хора, които да работят на разкопките при Скендгейт. Не разбирате ли? Никой не може да ми бъде от полза. Вие сте единственият, който може да ми помогне.

В този момент той трябваше да каже:

— Въпреки всичко те са от факултет на „Брейзноуз“, докато аз не съм.

Но вместо това се беше почувствал злорадо доволен, когато чу това, което си беше мислел през цялото време: че Латимър е един недоволен старчок, а Монтоя — неосъществена археоложка, а също и че Гилкрисст няма уменията, необходими за обучението на историци. Беше почувствал в себе си жажда чрез нея да докаже на медиевистиката как трябва да се вършат нещата професионално.

— Ще ви снабдим с преводач — каза той. — Освен това искам да научите църковен латински, нормандски френски и старогермански, освен средновековния английски, на който ви учи господин Латимър. — При тези думи тя незабавно извади бележник и молив и започна да си записва.

— Ще ви трябват практически умения по селско стопанство — как се дои крава, как се събират яйца, как се отглеждат зеленчуци — продължи той, като броеше на пръсти. — Косата ви не е достатъчно дълга. Ще трябва да си вземете подхранващи вещества. Ще трябва да се научите да предете — не с чекрък, а с вретено. По онова време

чекръкът още не е бил изобретен. Освен това трябва да се научите да яздите.

Изведнъж той спря и я погледна втренчено.

— Знаете ли какво още трябва да научите? — И се наведе да види списъка, който тя прилежно си правеше; плитките ѝ падаха върху рамената ѝ. — Как да се погрижите за външни наранявания и възпалени рани, как се приготвя детско телце за погребение, как се копае гроб. Смъртността ще си остане десетка, дори ако Гилкрисл някак успее да промени ранжирането. Средната продължителност на живота през четиринайсети век е била трийсет и осем години. Хич не ви трябва да ходите там.

Киврин вдигна поглед, без да вдига молива от хартията, и съвсем искрено попита:

— Къде трябва да отида, за да видя трупове? В моргата? Или пък трябва да помоля за това доктор Ааренс от амбулаторията?

— Казах ѝ, че не трябва да отива — допълни Дануърти, като продължаваше да се взира с невиждащ поглед през тънкото стъкло, — но тя не искаше и да чуе.

— Знам — съгласи се Мери. — Мен също не ме послуша.

Дануърти се отпусна сковано до нея. Дъждът и цялото тичане подир Бейсингейм бяха разбудили артритата му. Той още не беше свалил палтото си. Свали го с пъшкане, после отви шала от врата си.

— Искан да притъпя обонянието ѝ — каза Мери. — Казах ѝ, че миризмите на четиринайсети век може да се окажат не по силите ѝ, че в наше време ние просто не сме свикнали на миризмата на изпражнения, развалено месо и разложено. Предупредих я, че постоянното гадене ще ѝ пречи много.

— Тя обаче не искаше и да те чуе — каза Дануърти.

— Точно така.

— Аз пък се опитах да ѝ обясня, че Средновековието е опасно и че Гилкрисл не взема необходимите предпазни мерки, а тя ми отвърна, че се притеснявам за глупости.

— Може и да е права — рече Мери. — В края на краищата Бадри, а не Гилкрисл, ръководи спускането. А ти каза, че той ще го отмени, ако забележи и най-малката нередност.

— Да — отвърна Дануърти, докато наблюдаваше Бадри през стъклото. Той продължаваше да натиска клавишите с вперен в екраните поглед. Бадри беше най-добрият технолог не само на „Балиол“, но и на целия университет. Освен това беше направлявал десетки пътувания.

— Киврин е добре подготвена — каза Мери. — Ти лично си я обучавал, аз също направих каквото трябва в амбулаторията. Вече е защитена срещу холера, тиф, както и всичко останало, което се е появило през 1320 година. Между другото чумата, за която толкова много се притесняваш, още не я е имало. В Англия специално няма регистрирани случаи чак до 1348 година. Отстраних апендикса ѝ и направих имунната ѝ система на практика недосегаема. Заредих я с пълния спектър от антивирусни ваксини и ѝ прочетох кратък курс по средновековна медицина. А и тя свърши доста работа самостоятелно. Докато беше в амбулаторията, изучаваше лековитите билки.

— Знам — каза Дануърти. Киврин беше прекарала цялата минала коледна ваканция в заучаването на текстове на латински, беше се учила да плете и бродира, а и той самият я беше научил на всичко, за което се беше сетил. Дали обаче това беше достатъчно, за да не я стъпче някой кон или пък да не я изнасили някой пиян рицар, който се връща у дома от кръстоносен поход? Та през 1320 година бяха изгаряли хора на клада. Нямахше ваксина, която да я предпази от подобно нещо или пък от това някой да я види как се появява и да реши, че е вещица.

Той пак погледна през стъклото. Латимър вдигна ковчежето за трети път и отново го постави на земята. Монтоя отново погледна часовника си. Технологът натисна няколко клавиша и се намръщи на данните на екрана.

— Трябваше да откажа да ѝ бъда ръководител — каза Дануърти. — Направих го само защото исках да покажа колко неопитен е Гилкрис.

— Глупости — рече Мери. — Направи го, защото тя е Киврин. Тя е твоето пълно копие — умна, изобретателна, решителна.

— Аз никога не съм бил толкова твърдоглав.

— Разбира се, че си бил. Навремето нямаше търпение да се втурнеш към бомбардировката над Лондон, за да ти пускат бомби на главата. А и онзи случай с библиотеката в Оксфорд...

Вратата се отвори със замах и в подготвителното помещение влязоха Киврин и Гилкрисст. Докато се придвижваше около разхвърляните сандъци, Киврин повдигаше дългите си поли. Беше облечена в пелерината с яка от заешка кожа и яркосинята рокля, които специално му беше показала предния ден. Беше му казала, че пелерината е плетена на ръка. Приличаше на старо вълнено одеяло, което някой просто е метнал върху раменете ѝ, а ръкавите на роклята бяха някак прекалено дълга. Ръцете ѝ почти се бяха скрили в тях. Дългата ѝ русолява коса беше хваната назад с панделка и падаше по раменете. Тя все така изглеждаше малко момиченце, което не може и улицата да пресече само.

Дануърти се изправи, готов отново да почне да хлопа по стъклото, щом тя погледне в неговата посока. Тя обаче спря посред разхвърляните предмети, сведе поглед към знаците по земята, пристъпи малко напред и пооправи влачещите се подире ѝ поли.

Гилкрисст се приближи до Бадри, каза му нещо, взе една папка от конзолата и започна бързо да проверява и да отмята с писалката.

Киврин му каза нещо и посочи ковчежето с пиринчен обков. Както се беше навела над Бадри, Монтоя изведнъж се изправи нетърпеливо и като поклати глава, отиде до Киврин. Киврин каза още нещо с още по-настойчив вид, при което Монтоя се наведе и премести един куфар по-близо до каретата.

Гилкрисст вдигна очи от списъка си и каза нещо на Латимър, който му донесе плоска метална кутия. Гилкрисст каза нещо на Киврин, при което тя събра длани пред гърдите си, сведе глава и започна да мълви нещо.

— Да не би да я кара да се моли? — попита Дануърти.

— Може да ѝ е от полза, защото при това спускане Божията помощ може да се окаже единствената ѝ опора.

— Проверяват присадката — обясни Мери.

— Каква присадка?

— Един специален чип, на който може да записва всички данни от теренните си проучвания. Повечето хора през четиринайсети век не са можели нито да четат, нито да пишат. Заради това ѝ присадих едно микрофонче и записващо устройство на едната китка и памет на другата. Задейства се като долепи длани. Когато говори по него, изглежда така, сякаш се моли. Чиповете са с капацитет 2,5 гигабайта,

така че Киврин ще може да направи пълен запис на целия си престой. Все пак това са само две седмици.

— Надявам се, че си й присадила и локатор, за да може да извика помощ, ако й се наложи.

Гилкрисст правеше нещо по плоската метална кутия. Поклати глава, после вдигна ръцете на Киврин. Дългият ръкав на роклята се свлече и се видя, че ръката ѝ е порязана и че кръвта е засъхнала съвсем скоро.

— Нещо не е наред — каза Дануърти. — Тя е ранена.

Киврин отново беше навела глава над ръцете си и говореше. Гилкрисст кимна. Киврин вдигна поглед, видя Дануърти и му пусна една доволна усмивка. По слепоочието ѝ също имаше кръв, косата ѝ под панделката се беше сплъстила. Гилкрисст вдигна глава, видя Дануърти и раздразнено обърна гръб на стъклото, което отделяше двете помещения.

— Та тя още не е тръгнала, а вече са допуснали да се нарани! — Дануърти задумка по стъклото.

Гилкрисст стигна до таблото на стената, натисна един бутон, след което застана точно пред Дануърти.

— Господин Дануърти — каза той, после кимна на Мери.

— Доктор Ааренс. Много се радвам, че сте дошли да изпратите Киврин. — Той едва доловимо наблегна върху последните две думи, което им придаде леко заплашителен тон.

— Какво ѝ се е случило? — попита Дануърти.

— Какво да се е случило? — възкликна сякаш изненадан Гилкрисст. — Нямам представа за какво говорите.

Киврин дойде до стъклото, прихванала полите си с окървавената си ръка. На едната ѝ буза имаше червеникав белег.

— Искам да говоря с нея — рече Дануърти.

— Страхувам се, че нямаме време — отсече Гилкрисст. — Трябва да се придържаме към графика.

— Настоявам да говоря с нея.

Гилкрисст изкриви устни и от двете страни на носа му се вдълбаха бръчки.

— Може ли да ви припомня, господин Дануърти — каза той хладно, — че това спускане се осъществява от „Брейзнууз“, а не от „Балиол“. Аз, разбира се, оценявам помощта ви, особено това, че ни

заехте вашия технолог, а също така изпитвам дълбоко уважение към дългогодишния ви опит на историк, но мога да ви уверя, че всичко е под контрол.

— А защо тогава вашата историчка кърви още преди да е потеглила?

— О, господин Дануърти, толкова се радвам, че дойдохте — чу се гласът на Киврин. — Опасявам се, че няма да мога да се сбогувам с вас. Нали е страшно вълнуващо?

Вълнуващо!

— Но ти си ранена! — възкликна Дануърти. — Какво е станало?

— Нищо — отвърна Киврин и попипа слепоочието си весело, след което погледна пръстите си. — Това е част от дегизировката. — После погледна Мери. — Доктор Ааренс, вие също сте дошли! Колко мило!

Мери се беше изправила с пазарската чанта в ръка.

— Искам да погледна антивирусната ти ваксинация — каза тя. — Появи ли се някаква друга реакция на организма освен отока? Някакъв сърбеж?

— Всичко е наред, доктор Ааренс — увери я Киврин и вдигна и пусна ръкава си толкова бързо, че Мери въобще не можа да види нищо. Между китката и лакътя ѝ обаче имаше натъртено, което беше започнало да става синьо-черно.

— По-добре я питай защо ѝ тече кръв — настоя Дануърти.

— Нали ви казах, това е част от маскировката ми. Аз съм Изабел дьо Боврие и съм била нападната от разбойници по време на пътуването — обясни Киврин и махна с ръка към разхвърляните сандъци и разбитата карета.

— Откраднали са ми всичко и са ме оставили, защото са помислили, че съм мъртва. Нали вие ми дадохте тази идея, господин Дануърти.

— Въобще не съм ти препоръчвал да тръгваш окървавена и наранена — отрече Дануърти.

— Театралната кръв нямаше да ни свърши работа — намеси се Гилкрисст. — От направения сондаж не можахме да получим статистически значими данни, че някой няма да се погрижи за раната ѝ.

— И разбира се, въобще не ви хрумна да изимитирате една правдоподобна рана. Вместо това направо я фраснахте по главата — каза разгневено Дануърти.

— Господин Дануърти, мога ли само да ви напомня...

— Че това е проект на „Брейзнууз“, а не на „Балиол“? За това сте адски прав. Ако се осъществяваше от факултета на двайсети век, щяхме да се опитаме да предотвратим нараняване на историка си, а не сами да го окъпваме в кръв. Искам да говоря с Бадри. Искам да разбера дали е проверил още веднъж изчисленията.

Устните на Гилкрисст отново се изкривиха.

— Господин Дануърти, господин Шодхури може да е вашият специалист по мрежите, но спускането е мое. Мога да ви уверя, че съм се погрижил за всички възможни предпазни мерки...

— Това е просто дракотина — намеси се и Киврин. — Въобще не боли. Всичко е наред, повярвайте. Моля ви, господин Дануърти, не се притеснявайте. Идеята да съм ранена си беше моя. Нали казахте колко беззащитна е била жената през Средните векове, и ми се стори подходящо да изглеждам много по-слаба, отколкото съм всъщност.

„Каквото и да правиш, не можеш да изглеждаш по-беззащитна, отколкото си“ — помисли си Дануърти.

— Ако се направя, че съм в безсъзнание, ще мога да чуя какво си говорят за мен, а освен това няма да ми задават въпроси, защото ще е очевидно, че...

— Време е да заемеш позиция — прекъсна я Гилкрисст и се запъти заплашително към контролното табло на стената.

— Идвам — каза Киврин, без обаче да помръдне.

— Готови сме за спускане на мрежата.

— Знам — каза тя твърдо. — Идвам веднага щом се сбoguвам с господин Дануърти и доктор Ааренс.

Гилкрисст кимна рязко и се върна към разхвърляните по земята неща. Латимър го попита нещо и той му отговори троснато.

— И какво точно означава да заемеш позиция? — попита Дануърти. — Сигурно ще те прасне по главата с някоя бухалка, защото от статистическия отдел са му казали, че има голяма вероятност някой да си помисли, че не си в безсъзнание.

— Означава да легна и да затворя очи — обясни с усмивка Киврин. — Не се тревожете.

— Няма никаква причина, поради която да не можеш да изчакаш до утре, за да може Бадри поне да провери параметрите — настоя Дануърти.

— Искам да видя ваксинацията още веднъж — намеси се и Мери.

— О, престанете да мърморите! — каза Киврин. — Ваксинацията не ме сърби, порязаното не боли, а Бадри цяла сутрин прави всевъзможни проверки. Зная, че се притеснявате за мен, но моля ви — недейте. Спускането ще стане на главния път между Оксфорд и Бат само на три километра от Скендгейт. Ако не се появи никой, ще стигна пеша до селото и ще им кажа, че са ме нападнали разбойници. След като определя координатите си, разбира се, за да мога да се върна на мястото на спускането. — Тя вдигна ръка към стъклото. — Искам само да благодаря и на двама ви за всичко, което направихте. Исках да отида в Средните векове на всяка цена, и ето ме на — вече тръгвам.

— По всяка вероятност след спускането ще имаш главоболие и ще се чувстваш изморена — предупреди я Мери.

— Това са нормални странични ефекти от разликата във времето.

Гилкрисст пак дойде до стъклената преграда и каза:

— Време е да заемаш позиция.

— Трябва да вървя — рече Киврин и събра дългите си поли. — Благодаря ви искрено още веднъж. Сега нямаше да съм на път, ако не беше помощта и на двама ви.

— Довиждане — каза Мери.

— Пази се — рече Дануърти.

— Обещавам — каза Киврин, но Гилкрисст вече беше натиснал бутона на таблото, така че Дануърти не я чу. Тя се усмихна, махна с ръка и тръгна към счупената карета.

Мери се отпусна на стола си и започна да рови в чантата си за носна кърпичка. Гилкрисст четеше списъка си, Киврин кимаше и той отмяташе с писалката.

— Ами ако получи отравяне на кръвта от раната на слепоочието? — попита Дануърти, все така залепен за стъклото.

— Не може да получи отравяне на кръвта — успокои го Мери. — Подсилила съм имунната й система. — И тя си издуха носа.

Киврин спореше за нещо с Гилкрисст. Той пак бе сбърчил нос, но след секунда отметна още нещо от списъка си с рязко и гневно

движение.

Гилкрисст и колегите му може и да бяха некомпетентни, но Киврин не беше. Знаеше средновековен английски, църковен латински и англосаксонски. Беше научила наизуст църковните меси на латински, а освен това вече можеше да бродира и да дои крава. В момента бе личност, която имаше начина на мислене и уменията, с които можеше да си позволи да застане сама на пътя между Оксфорд и Бат. Освен това разполагаше с преводача и специално подсилени клетки, а апендиксът ѝ беше отстранен.

— Тя ще се справи, и то отлично — каза Дануърти, — което само ще убеди Гилкрисст, че методите на Медиевистиката са професионални и безопасни.

Гилкрисст отиде до конзолата и подаде папката на Бадри. Киврин отново събра ръце — този път още по-близо до лицето си, почти ги докосваше с устни — и заговори.

Мери застана до Дануърти, стиснала здраво носната си кърпичка.

— Когато бях на деветнайсет — о, Господи, това беше преди цели четиридесет години, макар и да ми изглежда като вчера — двете със сестра ми отидохме на пътешествие из Египет — започна тя. — Беше по време на Пандемията. Наложиха карантина, а израелците стреляха по американците без предупреждение, но ние не давахме пет пари. И за секунда не си помислихме, че може да сме в опасност, че може да се заразим или че ще ни вземат за американци. Просто искахме да видим пирамидите.

Киврин беше спряла да се моли. Бадри отиде до нея и почна да ѝ говори нещо намръщено. Тя коленичи, после легна до каретата. Извърна се така, че да лежи по гръб с праметната през лицето ръка и усукани поли. Технологът нагласи диплите им, извади един светломер, обиколи я, после се върна при конзолата и заговори по микрофона. Киврин лежеше спокойно, кръвта по челото ѝ изглеждаше почти черна.

— Боже Господи, та тя изглежда толкова малка! — възкликна Мери.

Бадри продължи да говори по микрофона, после погледна данните на екрана и се върна при Киврин. Прекрачи я — почти се препъна в краката ѝ — и се наведе да ѝ оправи ръкава. Направи някакво замерване, попремести ръката през лицето ѝ така, че да

изглежда сякаш се е опитала да се предпази от нападателите, и отново измери нещо.

— Видяхте ли пирамидите? — попита Дануърти.

— Какво? — сепна се Мери.

— Като сте били в Египет. Когато изобщо не сте мислили за опасностите. Успяхте ли да видите пирамидите?

— Не. Кайро беше поставен под карантина точно в деня, преди да пристигнем. — Тя гледаше лежащата на пода Киврин. — Видяхме обаче Долината на царете.

Бадри премести ръката на Киврин с още няколко милиметра, за секунда остана до нея със смръщена физиономия и пак се върна при конзолата. Гилкрисст и Латимър го последваха. Монтоя отстъпи малко, за да им направи място пред екрана. Бадри каза нещо в микрофона, полупрозрачните щитове започнаха да се спускат и след секунди покриха Киврин като с огромно було.

— Бяхме доволни, че сме отишли — каза Мери. — Прибрахме се без никакви проблеми.

Щитовете докоснаха земята — бяха нагънати като дългите поли на Киврин — и спряха.

— Пази се — прошепна Дануърти.

Мери стисна ръката му.

Латимър и Гилкрисст се надвесиха над екрана и се възряха във внезапната експлозия танцуващи числа. Монтоя погледна електронния си часовник. Бадри се наведе напред и отвори мрежата. Въздухът под щитовете заблестя от интензивната кондензация.

— Не отивай — каза Дануърти.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНЯТА В АНГЛИЯ“

(000008-000242)

Първи запис: 22 декември, 2054 г., Оксфорд. Това ще бъде архив на историческите ми наблюдения на живота в

Оксфордшир, Англия. От 13 декември 1320 г. до 28 декември 1320 г. (стар стил).

(Пауза)

Господин Дануърти, ще нарека този архив „Опис на именията в Англия“, защото той трябва да отрази начина на живот през Средновековието. Точно такава е било намерението на Вилхелм Завоевателя, когато е правил своя опис, макар че той е гледал на него като на метод, чрез който със сигурност е можел да събере всяко парче злато и всеки възможен данък, които са му дължали данькоплатците му.

Ще го нарека така и защото ми се струва, че подобно име ще се хареса и на вас самия — вие сте толкова сигурен, че ще ми се случи нещо ужасно. Точно в този момент ви гледам как сте застанали в залата за наблюдения и разказвате на бедната доктор Ааренс за всичките страховити опасности на четиринайсети век. Не се притеснявайте. Тя вече ме предупреди за разликата във времето, както и за всяка възможна средновековна болест до последна подробност, макар че вече би трябвало да съм имунизирана срещу всяка от тях. Освен това ме предупреди за честите изнасилвания през четиринайсети век. А когато ѝ казвам, че всичко ще мине добре, тя също не иска да ме чуе. Наистина няма да имам никакви проблеми, господин Дануърти.

Когато получите този запис, вие, разбира се, вече ще знаете това, а също така и че съм се върнала здрава и читава, спазвайки графика, затова, надявам се, нямате нищо против да ви поизтормозя мъничко. Знам, че единственото ви притеснение е за моята сигурност, а също така знам, че без цялата ваша помощ при подготовката ми нещата нямаше да протекат гладко, а може би дори нямаше да успея да се завърна. Поради тази причина посвещавам „Описа на именията в Англия“ на вас, господин Дануърти. Ако не бяхте вие, сега нямаше да стоя тук, увита в

пелерината си, да говоря на записващото устройство и да чакам Бадри и господин Гилкрисст да завършат безкрайните си изчисления, за да мога най-сетне да замина.

(Пауза)

Вече пристигнах.

2.

— Мисля, че едно питие ще ми се отрази много добре — въздъхна Мери.

— Нали трябваше да вземеш внучето си — каза Дануърти, без да откъсва поглед от мястото, където допреди малко беше лежала Киврин. Въздухът под булото от щитове проблясваше от заледени частици. Ниско над пода се беше образувал слой скреж.

Несветлата троица от Медиевистиката продължаваше да гледа екраните, макар че по тях не се виждаше нищо освен равната линия, обозначаваща пристигането.

— Колин трябва да го взема чак в три — обясни Мери.

— Като те гледам, ми се струва, че имаш нужда от освестяване, а „Агнеца и кръста“ е само на няколко преки.

— Искам да изчакам, докато си получат окончателните данни от фиксирането — каза Дануърти с вторачен в технолога поглед.

По екраните още не се беше появило нищо. Бадри беше свъсил вежди. Монтоя погледна електронния си часовник и каза нещо на Гилкрисст. Той кимна, тя вдигна чантата си от пода, махна за довиждане на Латимър и излезе.

— За разлика от Монтоя, която очевидно няма търпение да се върне в дупката си, аз искам да остана, докато не се уверя, че Киврин е пристигнала благополучно — каза Дануърти.

— Не искам да кажа, че трябва да се върнеш в „Балиол“ — каза Мери, докато навличаше палтото си — но фиксирането ще отнеме поне един час, ако не и повече. Не можеш да го ускориш като стоиш тук. Нали знаеш за многото баби и хилавото дете. Кръчмата е съвсем наблизо. Много е малка и уютна, а освен това обикновено не й слагат коледна украса и не пускат църковна музика. — Тя му подаде палтото. — Ще пийнем по едно, може и да хапнем. След това можеш да се върнеш тук и да изтъркаш пода напред-назад, докато пристигнат данните от фиксирането.

— Искам да изчакам тук — отвърна той, като продължаваше да се вира в празната мрежа. — Защо Бейсингейм не си имплантира един

локатор в *неговата* китка? Деканът на историческия факултет не може да си позволи да отиде на почивка, без да остави нито един телефон, на който може да бъде намерен.

Гилкрисст се изправи пред застиналия екран и потупа Бадри по рамото. Латимър премигваше така, сякаш въобще не знае къде се намира. Гилкрисст му стисна ръката с широка усмивка и самодоволно тръгна към преградата.

— Да вървим — каза Дануърти, грабна палтото си от ръцете на Мери и отвори вратата.

Удари ги звуковата вълна на „В светата нощ пастирите не спяха“. Мери хукна напред, сякаш се опитваше да избяга, Дануърти затвори вратата и я последва през вътрешния двор и през портала на „Брейзнуоз“.

Беше ужасно студено, но не валеше. Изглеждаше обаче така, сякаш ще завали всеки момент, и тръгналата на покупки навалица вероятно беше решила, че това ще стане в най-скоро време. Поне половината от минувачите вече бяха разтворили чадърите си. Една жена с голям червен чадър, напълнила и двете си ръце с купища подаръци, се блъсна в Дануърти и изсумтя:

— Що не гледаш къде ходиш бе?!

— Весела Коледа — каза Мери, докато закопчаваше с една ръка палтото си, а с другата крепеше голямата си пазарска чанта. — Кръчмата е отсреща, до аптеката. — Знаеш ли, тоя камбанен звън според мен е непоносим. Съсипва настроението на всички без изключение.

Тя тръгна по тротоара сред лабиринта от чадъри. Дануърти се поколеба дали да си облече палтото, реши, че не си струва за толкова кратко разстояние, и се втурна след Мери, като се опитваше да стои настрана от смъртоносните чадъри и се чудеше коя точно коледна песен съсипват в момента. Приличаше на нещо средно между призив за вдигане на оръжие и погребална песен, но по всяка вероятност беше „Джингъл Белс“.

Мери спря на бордюра точно срещу аптеката и отново започна да рови в чантата си.

— Какво трябва да наподобява тоя идиотски шум? — попита тя, докато измъкваше от чантата си един потрошен чадър. — Да не би да е „О, Витлеем“?

— „Джингъл Белс“ — отвърна Дануърти и стъпи на платното.

— Джеймс! — извика Мери и го дръпна за ръкава.

Предната гума на прелитацията покрай тях колоездач мина само на сантиметри от него, но педалът го удари по крака. Колоездачът изви кормилото и изкрещя:

— Не знаеш ли как се пресичат улиците бе?

Дануърти отстъпи и блъсна едно шестгодишно дете, което държеше плюшен Дядо Коледа. Майката на детето го изгледа свирепо.

— Джеймс, моля те, внимавай — каза Мери.

Тръгнаха през улицата под нейно предводителство. Някъде по средата на платното ги заваля. Мери се втурна под козирката и се опита да отвори чадъра. Витрината на аптеката беше потънала в зелени и златисти гирлянди, а сред мазилата се мъдреше надпис: „Помогнете за спасяването на камбанарията на Марстънска енория. Дайте помощта си чрез Фонда за реставрация“.

Църковната музика беше спряла гаврата с „Джингъл Белс“ или „О, Витлеем“ и в момента се трудеше над „Ние сме тримата вълхви“ — Дануърти я позна по минорния тон.

Мери продължаваше да се бори с чадъра си. Накрая пак го пхна в чантата и тръгна по тротоара. Дануърти я последва, като се опитваше да не се блъска в никого. Минаха покрай една книжарница за канцеларски материали, а после и покрай един магазин за тютюн и цигари, чиято витрина беше окъпана в зелени и червени светлини. Накрая Мери отвори една врата и Дануърти влезе.

Очилата му се замъглиха на секундата и той ги свали, за да ги избърше в яката на палтото си. Мери затвори вратата и двамата веднага потънаха в блажена тишина.

— Слава Богу! — възкликна Мери. — Нали ти казах, че тук не е пълно с гирлянди и разни коледни глупости.

Дануърти си сложи очилата. Рафтовете зад бара бяха обсипани с премигващи лампички в бледозелено, розово и анемично синьо. На единия край на плота беше поставена малка изкуствена елха върху въртяща се подложка.

В тясното помещение нямаше никой друг освен възпълничкия човек зад бара. Мери се промуши между две празни маси и спря до трета в ъгъла.

— Тук поне няма да чуваме тези ужасни камбани — каза тя и остави чантата на един стол. — Не, аз ще взема питиетата. Ти седни. Онзи колоездач за малко да те събори.

Тя изрови няколко смачкани банкноти от чантата, отиде до бара и каза:

— Две халби тъмна. — След това се обърна към Дануърти. — Искаш ли нещо за ядене? Има сандвичи и питки с кашкавал.

— Видя ли как Гилкрисст се беше вторачил в данните и се хилеше като идиот? Дори не погледна да види дали Киврин е заминала, или продължава да лежи на пода полумъртва.

— Дайте ни и по едно хубаво уиски — каза Мери на бармана.

Дануърти седна. Върху масата имаше миниатюрна ясла с пластмасови агънца и полуголо бебе в люлка.

— Гилкрисст трябваше да я изпрати от дупката — каза той. — Изчисленията за дистанционно направляване са експоненциално по-сложни от тези за направляване от място. Сигурно трябва да се радвам, че поне не я изпрати с изчакване във времето. Онова асистентче не можеше да направи изчисленията. Когато му заех Бадри, се изплаших, че може да реши да я изпрати с изчакване във времето вместо в реално време.

Той премести една от овчиците по-близо до пастира и добави:

— Ако въобще си дава сметка, че между двете неща има разлика. Знаеш ли какво ми каза, когато го посъветвах да направи поне един опит без човек? Отвърна ми: „Ако наистина се случи нещо лошо, можем да се върнем във времето и да измъкнем госпожица Енгъл преди да се е случило, нали?“ Тоя човек представа си няма на какъв принцип функционира мрежата, не знае нищо за парадоксите, нито за това, че Киврин е там и че онова, което ѝ се случи, е реално и безвъзвратно.

Мери правеше ловки маневри между масите като с едната ръка носеше уискито, а с другата едва успяваше да удържи двете халби. Тя стовари уискито точно пред Дануърти.

— Това е стандартната ми рецепта за жертви на велосипедни катастрофи и прекалено грижовни бащи. Онзи премаза ли ти крака?

— Не — отвърна Дануърти.

— И мен ме блъсна велосипед, миналата седмица. Един от твоите хора. Тъкмо се беше върнал от спускане в Първата световна

война. — Тя отново тръгна към бара, за да си донесе кашкавалената кифличка.

— Мразя притчите — каза Дануърти и взе пластмасовата Богородица. Беше облечена в синьо, с бяла пелерина отгоре. — Ако я беше изпратил с изчакване във времето, поне нямаше да е застрашена от измръзване. Трябваше да я облекат в нещо малко по-топло от онова чудо със заешката яка. А може би на Гилкрисст въобще не му е хрумнало, че през 1320 година е началото на Малката ледникова епоха.

— Току-що се сетих на кого ми приличаш — каза Мери, докато слагаше на масата чинията и една салфетка. — На майката на Уилям Гадсън.

Вметката си беше откровено неприятна. Уилям Гадсън беше един от студентите му от долните курсове. Неговата майка се беше появила цели шест пъти само през този семестър, като първият път беше, за да донесе на Уилям ушанка.

— Настива, ако не я носи — съобщи тя на Дануърти. — Уили винаги е бил много уязвим за студа, а сега е толкова далеч от къщи и всички нас. Наставникът му въобще не се грижи за него, въпреки че го предупредих многократно.

Уили беше с размерите на дъб и изглеждаше също толкова уязвим за настинката.

— Сигурен съм, че и сам може да се грижи за себе си — беше отвърнал Дануърти на госпожа Гадсън, което се оказа голяма грешка. Защото тя незабавно го прибави към списъка от хора, които отказват да се грижат както трябва за Уили. Това обаче не й попречи да започне да идва на всеки две седмици, за да носи на Дануърти витамин D и да настоява, че Уили трябвало да бъде изваден от отбора по гребане, защото се напрягал прекалено много.

— Не мога и да си помисля да правя сравнение между моята загриженост за Киврин и свръхпротекционизма на госпожа Гадсън — каза Дануърти на Мери. — Четиринайсети век е пълен с прерязани гърла и какви ли не крадци и разбойници. Че и по-лошо.

— Точно така се изрази госпожа Гадсън и за Оксфорд — каза спокойно Мери, докато отпиваше от бирата си. — Казах й, че не може да предпази Уили от всички опасности в живота. А ти не можеш да предпазиш по никакъв начин Киврин. Ти самият не си станал историк

като си си седял вкъщи на топло. Трябваше да ѝ разрешиш да потегли, въпреки че е опасно. Всеки век заслужава десетка по скалата, Джеймс.

— През нашия век я няма Черната смърт.

— Но пък я има Пандемията, която уби шейсет и пет милиона души. Освен това през 1320 година в Англия не е имало Черна смърт. Регистрирана е чак през 1348 година. — Тя постави чашата си върху масата и статуетката на Света Богородица се катурна. — Дори обаче да я е имало, Киврин не може да се зарази. Имунизирах я против бубонна чума. — Тя се усмихна тъжно. — И аз си имам моменти като тези на госпожа Гадсън. Освен това Киврин въобще не може да се зарази от чумата дори поради простата причина, че и двамата с теб толкова много се тревожим за това. Когато човек страшно много се тревожи за нещо, то никога не става. Винаги става нещо, за което въобще не си мислиш, че е възможно.

— Много успокоително, няма що. — Дануърти постави синьобялата фигурка на Мария до тази на Йосиф. Тя пак падна и той внимателно я изправи още веднъж.

— Би трябвало да те успокои, Джеймс — каза рязко Мери. — Очевидно е, че си обмислил всички възможни страховити подробности, които могат да се случат на Киврин. Тя вероятно вече седи в някоя крепост и си хапва кейк с месо от фазан, макар че, струва ми се, в момента там не е същото време на деня като тук.

Той поклати глава.

— Сто на сто е имало отклонение — един бог само знае колко, — понеже Гилкрисст не направи проверка на параметрите. Според Бадри отклонението ще е поне няколко дни.

Или дори няколко седмици, помисли си той. И ако Киврин попаднеше там в средата на януари, въобще нямаше да има никакви църковни празници, по които да се ориентира за датата. Дори едно разминаване от няколко часа можеше да я стовари на пътя между Оксфорд и Бат посред нощ.

— Искрено се надявам, че няма да пропусне Коледата — каза Мери. — Умираще от нетърпение да присъства на средновековна коледна литургия.

— Там има две седмици до Коледа — обясни той. — Все още използват юлианския календар. Григорианският се въвежда чак през 1752-ра.

— Знам. Гилкрисст говори за юлианския календар в речта си. Спря се много обстойно на реформата в календарите в исторически план и на разминаването на датите между стария стил и григорианския календар. По едно време си помислих, че чак ще нарисува схема. Каква е датата там?

— Тринайсети декември.

— Може пък да е по-добре, че не знаем точната дата. Дирдри и Колин бяха една година в Щатите и си умрях от притеснения за тях, но защото не бях в час. Вечно си представях как Колин го сгазва някоя кола на път за училище, но точно по това време там е било например посред нощ. Когато не можеш да си представиш и най-малката подробност, притеснението като че ли си губи силата. Известно време се тревожех, че не знам за какво да се тревожа. И после въобще спрях да се тревожа. Може би и с Киврин ще стане така.

Права беше. Беше си представял Киврин така, както я видя за последен път — легнала сред разхвърляните сандъци, с окървавено слепоочие — но вероятно чувствата му го лъжеха. Тя беше направила скока във времето преди почти час. Дори нито един пътник да не бе минал покрай нея, земята щеше да стане хладна, а той не можеше да си представи как Киврин ще лежи и ще чака пасивно.

Първия път, когато той самият направи пътешествие в миналото, се наложи да пътува напред-назад, докато колегите му нагласяваха фиксирането. Бяха го изпратили посред нощ и той трябваше да изчака, докато те изчислят фиксирането и го върнат. Той обаче се намираше в Оксфорд през 1956 година, а изчисленията щяха да траят поне десет минути. Така че реши да изтича на четири пресечки по Броуд, за да види старата библиотека, и когато техноложката отвори мрежата и не могла да го намери, за малко щяла да получи инфаркт.

Киврин едва ли щеше да лежи със затворени очи при положение, че средновековният свят се разстиляше около нея. Веднага си я представи как се изправя в смешното си наметало, как оглежда пътя между Оксфорд и Бат за нищо неподозиращи пътници, готова да се хвърли пак на земята с пълно съзнание за всичко ставащо около нея, как нетърпеливо и доволно събира за молитва ръцете си с имплантираните в тях устройства — и изведнъж се поуспокои.

Тя щеше да се справи. Щеше да се справи отлично. След две седмици щеше отново да влезе в мрежата с неузнаваема от мръсотията

пелерина, щеше да е пълна с истории за спиращи дъха приключения и разминаване на косъм от смъртта — истории, от които кръвта ти се смразява и които без съмнение щяха да му причиняват кошмари седмици след като тя му ги разкажеше.

— Знаеш, че всичко ще мине добре, Джеймс — прекъсна мислите му Мери с намръщена физиономия.

— Знам — каза той. Изправи се и отиде да донесе по още една халба. — Кога каза, че пристигало внучето ти?

— В три. Ще остане една седмица и си нямам представа какво ще го правя. Освен да се притеснявам, разбира се. Мисля да го заведа в „Ашмолиън“. Децата много обичат да ходят в музеи, нали? Да гледат дрехите на Покахонтас и така нататък.

Дануърти се спомни наметалото на Покахонтас — безвкусно парче твърд сивкав плат, също като шала, който Колин щеше да получи за Коледа.

— Аз бих ти препоръчал Природонаучния музей.

В този момент се чу шумоленето на сърмени одежди, както и няколко акорда от „Зън-зън, небесен звън“ и Дануърти извърна напрегнато глава към вратата. На прага беше застанал секретарят му — присвил невиждащи очи към вътрешността на кръчмата.

— Може би пък трябва да изпратя Колин да се качи на Карфакс Тауър да се погаври малко с тоя камбанен звън — продължаваше Мери.

— Това е Финч — каза Дануърти, сякаш не я чу и вдигна ръка, та секретарят да ги види, но Финч и без това вече беше тръгнал към масата им.

— Търсих ви навсякъде, сър — каза той. — Имаме затруднение.

— С фиксирането ли?

Секретарят го погледна неразбиращо.

— Фиксирането ли? Не, сър. С американките. Пристигнаха прекалено рано.

— Какви американки?

— Майсторките по биене на камбани. Тия от Колорадо. „Женската гилдия на пермутационните музиканти и майсторите по биене на камбани от западните щати“.

— Само не ми казвай, че сте внесли *още повече* коледни камбани — намеси се Мери.

— Мислех, че трябва да пристигнат на двайсет и втори — рече Дануърти на Финч.

— Ами днес е двайсет и втори — отвърна той. — Трябваше да дойдат следобед, но концертът им в Ексетър бил отменен, та пристигнали по-рано от заплануваното. Обадих се в Медиевистиката и господин Гилкрисст ми каза, че по всяка вероятност сте отишли някъде да празнувате. — И той погледна празната чаша на Дануърти.

— Нищо не празнувам — рече Дануърти. — В момента очаквам данните от фиксирането на една от студентките ми в долния курс. — Той погледна часовника си. — Ще трябва да чакам поне още един час.

— Но, сър, вие обещахте да ги разходите до местните камбани.

— Няма никакъв смисъл да стоиш тук — каза Мери. — Ще ти се обадя в „Балиол“ веднага щом данните от фиксирането пристигнат.

— Ще дойда, когато фиксирането е вече налице — настоя Дануърти с вперен в Мери поглед. — Финч, разходи ги из колежа и ги заведи да обядват. Това все ще запълни час-два.

На Финч като че не му стана много приятно.

— Ще останат само до четири часа — обясни той. — Довечера ще изнасят концерт с ръчно биене на камбани в Ели, а освен това нямат търпение да видят камбаните на Христовата църква.

— Ами тогава ги заведи в Христовата църква. Покажи им Грейт Том. Качи ги в кулата на свети Мартин. Или пък ги разходи из „Ню Колидж“. Пристигам веднага щом се освободя тук.

Финч сякаш беше готов да зададе още един въпрос, но после промени намеренията си.

— Ще им кажа, че ще се появите до един час, сър — каза той и тръгна към вратата. На половината път обаче спря и се върна. — За малко да забравя, сър. Свещеникът се обади, за да попита дали имате нещо против да почетете от Библията по време на общоцърковната литургия на Бъдни вечер. Тази година тя ще се състои в църквата „Св. Богородица“.

— Кажи му, че съм съгласен — отвърна Дануърти, доволен, че секретарят му се е отказал от темата за пермутационните музикантки. — Предай му също така, че днес следобед трябва да влезем в камбанарията на църквата, за да я покажа на американките.

— Да, сър — отвърна секретарят. — Ами Ифли? Мислите ли, че трябва да ги заведе в Ифли? Там има един чудесен екземпляр от

единайсети век.

— На всяка цена — отвърна Дануърти. — Заведи ги в Ифли. Аз ще дойда веднага щом се освободя.

Финч отново отвори уста да каже нещо, но пак се въздържа от коментар.

— Да, сър — рече той и се отправи към вратата. При отварянето ѝ нахлуха звуците на „Бръшлянови клонки“.

— Не мислиш ли, че беше малко грубичък с него? — попита Мери. — Всички знаем, че американците понякога са голяма напаст.

— Само след пет минути ще се върне, за да ме пита дали първо да ги заведе в Христовата църква — отговори Дануърти. — На този младеж му липсва абсолютно всякаква инициативност.

— Мислех, че цениш това качество у младите хора — каза Мери някак недоволно. — Поне си сигурен, че няма изведнъж да хукне към Средновековието.

Вратата се отвори и „Бръшляновите клонки“ запяха отново.

— Сигурно е той, за да ме пита какво да им предложи за обяд.

— Ами варено телешко и загорял зарзават, разбира се — каза Мери. — Американците умират от удоволствие да разказват за ужасната ни кухня. О, Боже!

Дануърти погледна към вратата. Там стояха Гилкрисст и Латимър, обгърнати от ореоли от сивкавата светлина навън. Гилкрисст се усмихваше широко и се опитваше да каже нещо, надвиквайки се с камбаните. Латимър пък се опитваше да се пребори с един огромен черен чадър.

— Предполагам, че трябва да се държим прилично и да ги поканим на нашата маса — каза Мери.

Дануърти посегна към палтото си и стана.

— Ти като искаш се дръж възпитано. Аз нямам никакво намерение да слушам как тия двамата се поздравяват, че са изложили на опасност едно неопитно младо момиче.

— Пак започна да приказваш като многознайко — скастри го Мери. — Въобще нямаше да са тук, ако имаше някакъв проблем с Киврин. Може би Бадри вече е направил фиксирането.

— Още е много рано — обясни той, но реши да седне. — Повероятно е да ги е изхвърлил, за да може да си върши работата на спокойствие.

Очевидно Гилкрисст го беше забелязал при ставането му. Пообърна се, сякаш е готов да си излезе, но Латимър вече почти беше стигнал до масата. Гилкрисст го последва, но усмивката му се беше изпарила.

— Пристигнаха ли данните от фиксирането? — попита Дануърти.

— Данните от фиксирането ли? — повтори Гилкрисст.

— Да, от фиксирането — повтори Дануърти. — Само ако знаем къде точно и кога точно се намира Киврин, можем да я изтеглим обратно.

— Вашият технолог каза, че за определянето на координатите трябва минимум един час — отвърна недружелюбно Гилкрисст. — Винаги ли му отнема толкова много време? Каза, че като свърши работа, ще дойде да ни съобщи, но че предварителните данни сочели, че спускането е минало направо идеално, с минимално отклонение.

— Великолепна новина! — възкликна Мери с видимо облекчение. — Заповядайте при нас. Ние също решихме да изпием по една бира, докато чакаме данните. Вие ще пийнете ли нещо? — обърна се тя към Латимър, който вече се беше преборил с чадъра и в момента го закопчаваше.

— Разбира се, мисля да не отказвам — отвърна Латимър. — В края на краищата днес е една велика дата. Едно малко бренди ще ми се отрази отлично. При силни ветрове да пийнеш е добре. Най-сетне ще имаме възможност да наблюдаваме загубата на окончанията при прилагателните и промените в първо лице, единствено число.

„Страхотен ден“ — помисли си Дануърти, но против волята си се почувства облекчен. Най-много се беше притеснявал за отклонението. По принцип това бе най-непредсказуемата част на едно спускане, дори да са направени всички възможни проверки на параметрите.

Според теоретичните обяснения това беше собствен механизъм на мрежата за сигурност и прекратяване на операцията. Беше начинът, по който Времето предпазваше себе си от евентуалните парадокси на континуума. Преместването във времето трябваше да предотвратява колизии, срещи или действия, които могат да окажат влияние върху историята. Поради тази причина се правеше всичко възможно всеки историк в такава ситуация да мине макар и на сантиметри от

критическия момент, в който може без да иска да застреля Хитлер или да спаси някое давещо се дете.

Теорията обаче никога не беше успявала да определи кои точно са тези критични моменти, нито колко точно отклонение може да последва при дадено спускане. Проверките на параметрите даваха вероятностни стойности, но Гилкрисст така или иначе не ги беше направил. Спускането на Киврин можеше да има отклонение примерно от две седмици или един месец. Гилкрисст беше неопитен и тя съвсем спокойно можеше да се окаже на мястото на спускането през април, облечена в пелерината си с кожена яка и зимната си рокля.

Бадри обаче беше съобщил, че отклонението е минимално. Това означаваше, че Киврин се е преместила с не повече от няколко дни и така щеше да има достатъчно време да открие точната дата и да успее да се върне за срещата.

— Господин Гилкрисст? — каза Мери в този момент. — Може ли да ви почерпя едно бренди?

— Не, благодаря — отвърна той.

Мери се порови в чантата си за още някоя смачкана банкнота и се запъти към бара.

— Вашият технолог май се е справил доста прилично — обърна се Гилкрисст към Дануърти. — От Медиевистиката искаме да го заемем за следващото ни спускане. Имаме намерение да изпратим госпожица Енгъл в 1355 година, за да наблюдава ефектите от Черната смърт. На тогавашните архиви въобще не може да се разчита, особено по отношение на смъртните случаи. Официално приетият брой от петдесет милиона души е съвсем очевидно неточен, а изчисления от рода на тези, че са загинали от една трета до половината жители на Европа, са без съмнение напълно преувеличени. Нямам търпение да изпратя госпожица Енгъл, за да направи изчисления с тренирано око.

— Не си ли кроите плановете малко прибързано? — попита Дануърти. — Може би преди това трябва да разберете дали Киврин ще оцелее след това спускане, или поне дали е успяла да пристигне невредима в 1320 година.

Върху лицето на Гилкрисст отново се появи киселата физиономия.

— На мен пък ми се струва малко несправедливо през цялото време да си мислите, че Медиевистиката не може да осъществи едно

успешно спускане — рече той. — Мога да ви уверя, че сме обмислили внимателно всичко до последната подробност. Методът, по който Киврин трябва да пристигне там, е предварително проверен от всички страни. В статистическия отдел изчислиха, че на всеки 1,6 часа по пътя между Оксфорд и Бат се появява по един пътник. Освен това има деветдесет и два процента вероятност да повярват на разказа ѝ, ако се съди по честотата на подобни нападения. Възможността един пътник в Оксфордшър да бъде ограбен е била 42,5 процента през зимата и 58,6 процента през лятото. Това, разбира се, са средните стойности. Процентите са били доста по-високи в някои части на Отмуър и Уичууд, както и по по-второстепенните пътища.

Дануърти се зачуди как въобще е възможно да се стигне до подобни изводи. В Описа на именията в Англия не се включваха крадци, с евентуалното изключение на кралските служители по преброяване на населението, често взимали много повече от имената на поданиците. А мародерите по онова време със сигурност не си бяха водили статистика за това кого са ограбили или затрили и не бяха отбелязвали прилежно на карта всяко извършено престъпление. Доказателството за нечия смърт извън дома е било напълно формално: човекът просто никога вече не се прибирал. А колко ли трупове са изгнивали в горите, неоткрити от никого.

— Можете да сте сигурен, че сме взели всички възможни мерки за безопасността на Киврин — заключи Гилкрис.

— Като например проверка на параметрите ли? — попита Дануърти. — Или може би пробни спускания без човек в мрежата, както и тестове за симетрията?

В този момент се върна Мери.

— Заповядайте, господин Латимър — рече тя, постави една чаша бренди точно пред него, кимна към мокрия му чадър на облегалката и седна.

— Тъкмо се опитвах да убедя господин Дануърти, че сме проучили до последна подробност всеки възможен аспект на това спускане — обясни Гилкрис. Той взе малката пластмасова статуетка на един мъдрец, помъкнал позлатено ковчеже. — Ковчежето с пиринчен обков, което поставихме в екипировката ѝ, е точно копие на едно ковчеже за скъпоценности, което намерихме в музея „Ашмолиън“. — Той постави мъдреца на мястото му. — Проверихме

съвсем внимателно дори историята на името ѝ по онова време. „Изабел“ е женското име, което се споменава най-често в Асизките свитъци и Кралския регистър от 1295 до 1320 година.

— Всъщност то е изкривена форма на Елизабет — вмъкна Латимър така, сякаш четеше някоя от лекциите си.

— Предполага се, че широката му употреба в Англия през дванайсети век е започнала във връзка с Изавел от Ангулем, която е била съпруга на крал Джон.

— Киврин ми каза, че е получила истинска идентичност, че въпросната Изабел дъо Боврие е била една от дъщерите на някакъв йоркширски благородник — рече Дануърти.

— Така е — съгласи се Гилкрисст. — Гилбърт дъо Боврие е имал четири дъщери с типичната за онова време възрастова разлика помежду им, но християнските им имена не са били включени в свитъците. Това е било доста честа практика. Жените са били споменавани само по фамилно име и по роднинска линия дори в енорийските архиви и по надгробните плочи.

Мери постави ръката си върху тази на Дануърти, за да поохлади емоциите му, и бързо попита:

— Защо избрахте именно Йоркшир? Това не я ли отдалечава прекалено много от дома?

„Киврин е на седемстотин години от дома си — помисли си Дануърти — и се намира в един век, през който жените не са били третиранни дори като достатъчно ценни същества, че да се споменават пълните им имена в случай на смърт.“

— Самата госпожица Енгъл предложи това — отвърна Гилкрисст. — Прецени, че като се намира в толкова отдалечен район, никой няма да си направи труда да се свърже със семейството ѝ.

Нито пък да я върне при тях, на десетки мили от мястото на спускането. Киврин сама го бе предложила. По всяка вероятност тя сама беше измислила цялата схема, сама беше преровила данъчните списъци и църковните архиви, за да намери семейство с дъщеря на нейната възраст и без каквито и да било връзки с двора, някое семейство, което се намира достатъчно далеч в източната част на Йоркширското графство, че снегът и непроходимите пътища да не позволят на нито един куриер да се добере дотам и да съобщи, че изчезналата им дъщеря е намерена.

— Проверихме всички детайли — продължи Гилкрисст. — Измислихме дори претекста за пътуването й — болестта на брат й. Проверихме много внимателно дали през 1319 година в този район на Глостършир е имало грипна епидемия, макар че през Средновековието болести е имало в изобилие и той можеше съвсем спокойно да се е заразил с холера или да е получил натравяне на кръвта.

— Джеймс — каза Мери с предупредителна нотка в гласа.

— Дрехите на госпожица Енгъл са ръчна изработка. Платът за роклята й беше боядисан на ръка със специално приготвена по средновековна рецепта боя от сърпица. Госпожа Монтоя пък направи пълно проучване за селото Скендгейт, където Киврин трябва да прекара двете седмици.

— Ако въобще се добере дотам — рече Дануърти.

— Джеймс — каза отново Мери.

— Какви предпазни мерки сте взели, за да сте сигурни, че доброжелателният пътник, който се появява там на всеки 1,6 часа, няма да я откара до манастира в Годстоу или в някой публичен дом на Лондон, или пък да я види как се появява и да реши, че е вещица? Какви предпазни мерки сте взели, за да сте сигурни, че добронамереният пътник е наистина добронамерен, а не някой от мародерите, които са ограбвали 42,5 процента от всички пътници?

— Тестовете показаха, че има около 0,04 процента вероятност в момента на спускането й на въпросното място да има някой.

— А, я вижте, ето го и самия Бадри — рече Мери и бързо се изправи, така че да застане между Гилкрисст и Дануърти. — Бързо работиш, Бадри. Всичко наред ли е с фиксирането?

Бадри беше излязъл без връхна дреха. Лабораторното му облекло беше подгизнало, лицето му се беше свило от студ.

— Здравата си измръзнал — рече му Мери. — Ела и седни да се стоплиш. — Тя махна с ръка към свободното място до Латимър. — Ей сега ще ти донеса едно бренди.

— Наред ли е фиксирането? — попита Дануърти.

Бадри не беше просто мокър, а направо подгизнал.

— Да — отвърна той. Зъбите му тракаха.

— Браво на теб — похвали го Гилкрисст и го потупа по рамото. — Значи имаме повод за тост. Имате ли шампанско? — провикна се той към бармана, потупа отново Бадри по рамото и тръгна към бара.

Бадри го проследи с поглед и разтърка ръце. Цял се тресеше от студа. Изглеждаше отнесен, почти неадекватен.

— Сигурен си напълно за фиксирането? — попита Дануърти.

— Да — отвърна Бадри, без да откъсва поглед от Гилкрис.

Мери се върна на масата с чаша бренди в ръка.

— Това ще те посгрее — каза тя и му я подаде. — Хайде, изпий я. Лекарско нареждане.

Бадри се намръщи на чашата, сякаш въобще не можеше да разбере какво му предлагат. Зъбите му продължаваха да тракат.

— Какво има? — попита Дануърти. — С Киврин всичко е наред, нали?

— Киврин — отвърна Бадри, вперил поглед в чашата, но изведнъж като че ли дойде на себе си и остави чашата на масата. — Трябва да дойдете — рече той и се запромъква между масите към вратата.

— Какво се е случило? — възкликна Дануърти и рязко стана. Масата се разклати и малките статуетки изпопадаха, една от овчиците се търколи на пода.

Бадри отвори вратата и в помещението нахлуха звуците на „Ликувайте, добри християни“.

— Бадри, чакай, нали щяхме да вдигаме тост — провикна се Гилкрис. Държеше бутилка шампанско и поднос с чаши.

Дануърти посегна към палтото си.

— Какво става? — попита Мери и грабна чантата си. — Не се ли е получило фиксирането?

Дануърти не отговори, а хукна подир Бадри. Технологът вече бързаше по тротоара, като си проправяше път сред тръгналите на коледни покупки минувачи, сякаш без изобщо да ги вижда. Дъждът се сипеше като из ведро, но Бадри като че и за това не си даваше никаква сметка. Дануърти навлече палтото си и се шумугна в тълпата.

Нещо се беше объркало. Значи все пак отклонение се беше получило или пък младият асистент беше направил някаква грешка в изчисленията. Може пък нещо да се беше объркало в работата на самата мрежа. Обаче тя беше снабдена с обезопасяващи механизми, предпазители и средства за прекратяване на операцията. Ако нещо се беше объркало в самата мрежа, Киврин въобще нямаше да започне спускането. А и Бадри беше казал, че фиксирането е наред.

Значи трябваше да е отклонението. Това беше единственото нещо, което може да се обърка и спускането все пак да се осъществи.

Право пред него Бадри пресече улицата като за малко не се засече с един велосипедист. Дануърти пък се промъкна между две жени, натоварени с чанти дори по-големи от тази на Мери, прескочи един бял териер на каишка и отново намери с поглед Бадри, който вече беше подминал още две сгради.

— Бадри! — викна Дануърти. Технологът се поизвърна и в същия момент се блъсна в една жена на средна възраст с огромен чадър на цветя.

Жената се беше навела срещу дъжда с чадър, насочен почти право напред, поради което очевидно също не бе могла да види Бадри навреме. Обсипаният с големи лавандулови цветове чадър изхвърча от ръцете ѝ, падна в една локва и Бадри за малко да го настъпи.

— Що не гледаш къде ходиш бе? — развика се разгневено жената и се наведе за чадъра. — Къде си хукнал из тая блъсканица?

Бадри се вторачи първо в нея, после и в чадъра със същия невиждащ поглед като в кръчмата.

— Извинете — чу го да казва Дануърти, след което технологът се наведе да вдигне чадъра. Двамата с жената като че ли се бориха известно време над лавандуловите цветове, после Бадри успя да хване дръжката, вдигна чадъра и го подаде на жената. Лицето ѝ беше почервенияло от бяс, от студения дъжд или и от двете.

— Извинете ли? — възкликна тя и стисна дръжката така, сякаш всеки момент щеше да стовари чадъра върху Бадри. — Извинете!

Той вдигна колебливо ръка към главата си, после също като в кръчмата като че ли си спомни къде се намира и хукна към колежа — вече направо бягаше.

Дануърти го последва. Прекоси вътрешния двор, влезе през една странична врата, мина по коридора и се озова в залата с мрежата. Бадри вече беше пред конзолата, беше се навел над екрана и се мръщеше.

Дануърти се беше опасявал, че екранът ще е изпълнен с куп объркани символи или — още по-лошо — ще е празен. Видя обаче само подредените колонки с изчисления и матриците на фиксирането.

— Получи ли данните от фиксирането? — попита Дануърти задъхано.

— Да — отвърна Бадри, обърна се и го изгледа. Намръщената му физиономия се беше изпарила, но изражението му беше странно отнесено — като на човек, който полага максимални усилия да се съсредоточи.

— Кога беше... — рече той и се разтрепери. Гласът му заглъхна, сякаш Бадри бе забравил какво е искал да каже.

Вратата се блъсна и Гилкрисст и Мери влязоха забързано, следвани по петите от Латимър, който отново се бореше с чадъра си.

— Какво има? Какво се е случило? — попита Мери.

— Кога беше кое, Бадри? — настоя Дануърти.

— Фиксирането се получи — рече Бадри, обърна се и впери поглед в екрана.

— Това ли е? — попита Гилкрисст и се наведе над рамото му. — Какво означават всичките тия символи? Ще трябва да ги преведеш за такива лаици като нас.

— Кога беше кое? — продължаваше да настоява Дануърти.

Бадри вдигна ръка към челото си и каза:

— Има нещо нередно — отвърна той.

— Какво? — попита Дануърти. — Отклонението? В отклонението ли е проблемът?

— Отклонението? — възкликна Бадри. Трепереше така, че думата едва излезе от устата му.

— Бадри — каза Мери, — добре ли си?

Бадри отново придоби странно отнесения си вид, сякаш обмисляше отговора си, после каза:

— Не.

И се олюля.

3.

Камбанният звън беше писклив и металически, също като мелодиите, които се свирят на гайда навръх Коледа. Контролната зала беше звукоизолирана, но винаги когато вратата на наблюдателното помещение се отвореше, до нея долитаха едва доловимите, някак призрачни трели на коледните мелодии.

Първа беше пристигнала доктор Ааренс, а след нея и господин Дануърти. И в двата случая Киврин беше сигурна, че идват да ѝ кажат, че в крайна сметка няма да ходи никъде. Доктор Ааренс почти беше забранила пътуването още в болницата, когато ваксинацията на Киврин се зачерви и се поду.

— Никъде няма да ходиш, докато отокът не спадне — беше казала доктор Ааренс и беше отказала да я пусне от болницата. Още я сърбеше, но тя нямаше да го каже на доктор Ааренс, защото тя пък можеше да каже на господин Дануърти, който се ужаси още в момента, в който разбра, че Киврин ще пътува.

„Още преди две години му казах, че искам да отида“ — мислеше си Киврин. Цели две години, а когато вчера беше отишла да му покаже костюма си, той все още се опитваше да я разубеди.

— Въобще не ми харесва как медиевистите организират цялото спускане — каза той. — Но дори да са взели всички предпазни мерки, едно младо момиче няма работа съвсем само в Средновековието.

— Предвидили сме всичко — отвърна тя. — Казвам се Изабел дьо Боврие и съм дъщеря на Гилбърт дьо Боврие — благородник, живял в източната част на графството от 1276 година до 1332 година.

— И какво ще прави дъщерята на един благородник от Йоркшир съвсем сама на пътя между Оксфорд и Бат?

— Не съм била сама. Била съм с цялата си прислуга и сме пътували за Ившам, за да вземем брат ми, който лежи болен в един манастир там. По пътя са ни нападнали разбойници.

— Разбойници — каза той и премигна зад очилата си.

— Идеята ми хрумна от разговорите с вас. Вие споменахте, че през Средновековието младите дами не са ходели никъде сами, че

винаги са били с придружители. И значи аз също съм била придружавана, но прислугата ми е побягнала при нападението, а разбойниците са взели конете и всичките ми вещи. Според господин Гилкрис историята звучи съвсем правдоподобно. Каза, че вероятността...

— Историята е правдоподобна, защото Средновековието е било пълно с главорези и разбойници.

— Зная — отвърна тя нетърпеливо. — А също така и с преносители на болести, мародерстващи рицари и какви ли не опасни типове. Няма ли е поне някакви свестни хора все пак?

— До един са били заети да горят вещиците на кладите.

Тя реши, че е по-добре да смени темата на разговора и каза:

— Дойдох да ви покажа костюма си. И се завъртя бавно, за да му даде възможност да разгледа синята ѝ рокля и бялата пелерина с кожена подплата. — Ще съм с пусната коса.

— Не е добра идея да си облечена в бяло — напомни ѝ той. — Тогава е било страшно мръсно. Дрехите ти ще станат на парцали, преди да се усетиш.

Тази сутрин не се беше държал по-различно. Беше крачил из тясното помещение за наблюдение като баща, който чака пред родилна зала. Киврин се беше притеснявала през цялото време, че всеки момент ще се обади, за да спре операцията.

А отлагания беше имало много. Господин Гилкрис не спираше да ѝ обяснява отново и отново как работи записващото устройство, сякаш пред него стоеше някоя първокурсничка. Никой от екипа нямаше никакво доверие в нея, освен може би Бадри, но дори той беше станал влудяващо педантичен, правеше един милион изчисления на зоната с мрежата, после изтриваше всички данни и ги вкарваше отново.

Вече си беше помислила, че никога няма да дойде моментът, в който да заеме позиция, но след като той все пак дойде, положението стана още по-непоносимо — защото трябваше да лежи със затворени очи и да се чуди какво става. Латимър каза на Гилкрис, че се притеснява за правописа на Изабел. Сякаш грамотните по онова време бяха толкова много, че на всичкото отгоре да владеят правописа до съвършенство. Монтоя се приближи до нея и ѝ каза, че може да

разбере, че е в Скендгейт, по фреските за Страшния съд в местната църква, нищо, че вече ѝ го беше казала поне сто пъти.

Някой — стори ѝ се, че е Бадри, защото единствено той не ѝ даваше никакви инструкции — се наведе и премести мъничко ръката ѝ към тялото, след което пооправи полите на роклята. Подът под нея беше твърд, а освен това нещо я убиваше в ребрата много неприятно. Господин Гилкрисст каза нещо и камбаната отново започна да се чува.

„Моля ви — каза си Киврин наум — моля ви!“ Страх я беше, че доктор Ааренс внезапно може да е решила, че се нуждае от още някаква ваксинация, или че господин Дануърти е изтичал до Историческия факултет, за да ги убеди да дадат отново десетка на четиринайсети век.

Каквато и да беше причината обаче, вратата със сигурност беше отворена — Киврин чуваше камбания звън съвсем ясно, макар и да не можеше да различи мелодията. Всъщност това не беше мелодия. Беше някакво бавно и равномерно биене, което спря за малко, след това продължи отново и тя разбра, че е направила спускането.

Лежеше на лявата си страна с неестествено разтворени крака, сякаш е била съборена от мъжете, които я бяха ограбили, а ръката ѝ беше праметната през лицето като че да я предпази от удара, който беше разкървавил слепоочието ѝ. Положението на ръката ѝ ѝ позволяваше да отвори очи незабелязано, но тя не бързаше да го прави. Лежеше неподвижно и се опитваше да чуе какво става около нея.

Като се изключеше камбаният звън, не се чуваше нищо друго. Ако лежеше на път през четиринайсети век, трябваше да се чуват поне птички и катерички. Може би бяха замлъкнали при внезапната ѝ поява или заради ореола около мрежата, който оставяше проблясващи, подобни на скреж частици из въздуха в продължение на няколко минути.

След доста дълго време изчурулика птичка, след това още една. Наблизо прошумоля нещо, след това спря и пак прошумоля. Катеричка от четиринайсети век или може би полска мишка. Чуваше се и по-леко шумолене, може би от клоните на дърветата, макар че Киврин не усещаше никакъв полъх по лицето си. Високо над това шумолене, някъде много отдалеч, долиташе и камбанен звън.

Киврин се зачуди защо е толкова монотонен. Може пък да биеше за вечерня. Или пък за сутрешната служба. Бадри ѝ беше казал, че

няма никаква представа какво отклонение ще се получи. Беше пожелал спускането да се отложи, за да може да пусне няколко теста, но господин Гилкрисст му каза, че според статистическия отдел средното отклонение ще е около 6,4 часа.

Киврин въобще не знаеше кое време на деня е. Знаеше, че излезе от залата за подготовка в единайсет без петнайсет — беше видяла, че госпожа Монтоя поглежда часовника си, и я беше попитала за часа — но си нямаше представа колко време е минало след това. На нея ѝ се бяха сторили няколко дълги часа.

Спускането беше запланувано за пладне. Ако я бяха пуснали навреме и статистиците не бяха сбъркали за отклонението, сега трябваше да е шест вечерта, което пък беше твърде късно за вечерна служба. Ако пък наистина беше време за вечернята, тогава защо камбаната биеше по този начин?

Можеше да бие за литургия, погребение или сватба. През Средновековието камбаните почти не бяха спирали — така хората се бяха предупреждавали за нападения и пожари, така бяха показвали на някое загубено дете пътя към селото, така се бяха опитвали дори да се предпазват от гръмотевични бури. Причината за подобен звън можеше да бъде всякаква.

Ако господин Дануърти беше тук, със сигурност щеше да реши, че става въпрос за погребение.

— Средната продължителност на живота през четиринайсети век е била трийсет и осем години — беше казал той, когато му беше споменала за първи път, че иска да отиде в Средновековието. — Но до такава възраст са стигали само хората, които са успявали да оцелеят след холера, едра шарка и отравяне на кръвта, които не са се хранели с развалено месо, не са пиели замърсена вода и не са били прегазвани от някой кон. Или пък не са били изгорени на кладата за магьосничество.

„Или пък не са измръзвали до смърт“ — помисли си Киврин. Вече започваше да се вкочанява от студ, въпреки че беше лежала на земята съвсем малко. Не знаеше какво точно я убива в ребрата, но беше сигурна, че е промушило гръдния ѝ кош и е стигнало до белите ѝ дробове. Господин Гилкрисст ѝ беше казал да полежи неподвижна няколко минути, след което да се вдигне с мъка на крака, сякаш токущо се е свестила. Киврин си беше помислила, че няколко минути въобще няма да са достатъчни, защото според изчисленията на

статистическият отдел по пътя въобще не минаваха толкова много хора. Със сигурност щеше да мине много повече време, преди да се появи някой случаен пътник, а тя не искаше да се откаже от предимството, което щеше да има, ако се направи на припаднала.

А това си беше предимство въпреки убеждението на господин Дануърти, че половината Англия би скочила да изнасилва една изпаднала в безсъзнание жена, докато другата половина ще чака да я изгори на кладата. Ако беше в съзнание, притеклите се на помощ щяха да започнат да ѝ задават въпроси. Ако обаче се направеше на припаднала, щяха да я обсъдят, а покрай това щяха да кажат и разни други неща. Щяха да се чудят къде да я откарат, да разсъждават коя ли е и откъде може да е дошла — все неща, които имаха много по-голям информационен потенциал от въпроса „Коя сте вие?“.

Изведнъж обаче почувства непреодолимо желание да направи това, което я беше посъветвал господин Гилкрис — да стане и да се огледа. Земята под нея беше студена, страната я болеше, а главата ѝ беше започнала да бумти в такт с камбанния звън. Доктор Ааренс я беше предупредила за това: че спускането в толкова отдалечена по време зона ще е съпроводено с всички симптоми на часовата разлика — главоболие, безсъние, както и общо разместване на двацет и четири часовия биологичен цикъл. Беше ѝ ужасно студено. Дали и това беше от разликата във времето, или причината бе, че земята е измръзнала и студът вече е проникнал през подплатената ѝ с кожа пелерина? А може би отклонението беше много по-голямо, отколкото беше предвидил технологът, и тя се беше озовала на въпросното място посред нощ?

Чудеше се дали лежи на пътя. Ако бе така, със сигурност не трябваше да остава тук. Някой препуснал кон или пък полетяла по пътя карета можеха да я прегазят в тъмното, без дори да разберат.

От друга страна, посред нощ не можеха да бият камбани, а и през затворените ѝ клепащи прозираше твърде много светлина, за да е тъмна доба. Ако обаче камбаната, която долиташе до нея, оповестяваше вечерната молитва, значи в момента тъкмо се мръкваше и поради това беше по-добре да стане и да се огледа, преди да е паднала нощта.

Тя се вслуша във всички звуци още веднъж — в птиците, в шумоленето на вятъра, в монотонния стържещ звън. По едно време камбаната заглъхна, макар ехото да продължи да се носи из въздуха, а

после се чу тих шум — като от поемане на въздух през ноздри или като стъпване на крак върху пръхкава прашна повърхност, но така или иначе много наблизно.

Киврин се стегна с надеждата, че неволното движение няма да проличи през обгърналата я пелерина, и зачака, но повече не се чуха нито стъпки, нито гласове. И никакви птици. Над нея се беше надвесил някой или нещо. Беше сигурна в това. Чуваше дишането, усещаше дъха върху себе си. Нещото остана над нея дълго, без въобще да помръдва. След един безкрайно дълъг момент Киврин си даде сметка, че е задържала своя дъх, та се наложи да го изпусне съвсем бавничко. Вслуша се, но не можа да долови нищо освен туптенето на собственото си сърце. Пое си дълбоко дъх, въздъхна и изохка.

Нищо. Каквото и да се беше надвесило над нея, то нито помръдваше, нито издаваше някакъв звук и тя си даде сметка, че господин Дануърти е бил прав: да се правиш на изпаднал в безсъзнание не е кой знае колко подходящо в един век, когато по пътищата и горите още са обикаляли множество вълци. А също и мечки. Изведнъж, птичките запяха отново, което означаваше, че или нещото не е вълк, или ако е вълк, си е отишъл. Киврин отново съсредоточи слуха си върху всички звуци около себе си и отвори очи.

Не виждаше нищо освен ръкава си, който беше паднал върху носа ѝ. Самото отваряне на очите обаче многократно усили главоболието ѝ. Тя затвори очи, изстена и се извъртя достатъчно, че като отвори отново очи да може да види поне нещо. Изстена още веднъж и бавно отвори очи.

Над нея не се беше надвесил никой, а около нея не се стелеше никаква нощ. През преплетените клони на дърветата над главата ѝ проникваше бледото, сивкавосиньо небе. Тя седна и се огледа.

Първото нещо, което ѝ беше казал господин Дануърти преди две години, бе:

— Хората по онова време са били мърляви и са страдали от безброй болести. Направо клоаката на историята. Колкото по-бързо се отървеш от приказните си илюзии за тях, толкова по-добре.

И се беше оказал прав. Разбира се, че се бе оказал прав. Но ето че сега тя се намираще в една приказна гора. Заедно с каретата и всичко останало. Беше се спуснала на едно открито пространство,

което беше твърде малко и сенчесто, за да бъде наречено поляна. Над главата ѝ се издигаха високи дървета със силно разклонени корони.

Тя самата се намираше точно под един дъб. Високо над главата си успя да види по голите му клони няколко проядени листа. Цялото дърво беше обсипано с гнезда, но птичките отново бяха престанали да пеят, стреснати от раздвижването ѝ. Ниската растителност беше гъста и приличаше на плътен килим от мъртви листа и изсъхнали треволяци, който би трябвало да е доста мек, но не беше. Твърдото нещо, върху което лежеше Киврин, беше шапчицата на един жълд. Около изсъхналите корени на дъба се бяха струпали множество бели гъби, обсипани с червеникави петънца. Както гъбите, така и всичко на малката полянка — стеблата на дърветата, катурнатата карета, бръшляните — проблясваше от кристалите на ореола.

Беше очевидно, че на това място не е стъпвал човешки крак, никога не е стъпвал човешки крак, а също така, че това въобще не е пътят между Оксфорд и Бат и че за 1,6 часа няма да се появи нито един пътник. Или може би дори никога. Средновековните карти, които бяха използвали да определят на кое място точно да стане спускането, очевидно се бяха оказали толкова неточни, колкото беше предсказал господин Дануърти. Пътят очевидно се намираше много по на север, отколкото беше отбелязано на картата. Което означаваше, че тя е южно от него — в гората Уичууд.

— Провери точните си пространствени и времеви координати незабавно — ѝ беше казал господин Гилкрис. Киврин се зачуди как въобще може да направи това — врабците ли да пита? Бяха твърде високо над главата ѝ, за да прецени от кой вид са, а масовото изстребване на птици бе започнало едва през седемдесетте години на двайсети век. Така че освен ако не бяха пощенски гълъби или от отдавна изчезналият вид на тежките безкрили птици, присъствието им не можеше да бъде знак за каквото и да било определено време или място.

Тя се размърда и птиците избухнаха в подивяло пляскане с крила. Тя замря — шумът утихна, — после застана на колене. Пляскането избухна с нова сила. Киврин събра ръце пред лицето си, притиснала длани, и затвори очи, за да може някой евентуален пътник да си помисли, че се моли.

— Пристигнах — започна тя, но после спря. Ако докладваше, че е наред някаква си гора вместо на пътя между Оксфорд и Бат, това само щеше да потвърди предположенията на господин Дануърти, че господин Гилкрисст въобще си няма понятие от това, което прави, и че тя не може да се погрижи сама за себе си. След това обаче се сети, че това няма никакво значение, защото така или иначе никой нямаше да чуе доклада ѝ преди да се е прибрала жива и здрава.

Ако въобще се прибереше, което вероятно нямаше да стане, ако нощта я свареше наред гората. Тя стана и се огледа. Беше или късно следобед, или много рано сутринта — не можеше да определи това в гората, нито пък щеше да успее със сигурност, ако не се добереше до място, от което можеше да види небето. Господин Дануърти ѝ беше казал, че понякога хората не успявали да определят времето през целия си престой в миналото. Беше я накарал да се научи да се ориентира с помощта на сенките, но за да го направи, трябваше да знае посоките на света. Пък и цялата гора беше потънала в сенки.

Нямаше никаква следа от път или дори пътечка. В едната посока, за която тя само предполагаше, че е запад, дърветата оредяваха, но когато тръгна натам, обръщайки се постоянно назад, за да е сигурна, че няма да изгуби от поглед излинялото синьо на покривалото, откри, че става въпрос за няколко брези, чиито бели стъбла създаваха илюзия за светлина. Върна се при каретата и тръгна в противоположната посока, макар че натам дърветата изглеждаха по-гъсти.

Пътят беше на не повече от сто метра. Киврин преодоля с усилия един паднал ствол, провря се през гъсталак от грохнали под собствената си тежест върби и надзърна да го огледа. От статистическия отдел го бяха нарекли главен път, но той въобще не приличаше на такъв. Не приличаше дори на път. Просто нещо, по което се прибират кравите. Така значи бяха изглеждали великолепните главни пътища на Англия през четиринайсети век, артериите, полагали основата на интензивна търговия и отваряли нови хоризонти.

Пътят бе достатъчно широк само за една кола, макар че явно по него бяха минавали коли, или поне една кола. Виждаха се дълбоки следи от колела, вече запълнени с окопали листа. В по-дълбоките лъщеше тъмна вода, по краищата ѝ се беше образувала ледена корица.

Намираше се на дъното на някаква падина. Пътят тръгваше стръмно нагоре и в двете посоки, а натам, където ѝ се струваше, че е

север, дърветата свършваха някъде по средата на склона. Тя се обърна и погледна назад. Каретата все още се виждаше — единственото синьо петно, — но едва ли някой щеше да я забележи. Да, мястото бе идеално да е била нападната от главорези и крадци.

Беше най-подходящото място за достоверността на разказа ѝ, но едва ли някой щеше да я види как се катери по склона или пък ако видеха синьото платнище, щяха да си помислят, че някой ги чака в засада и да пришпорят конете си.

Изведнъж Киврин се сети, че както е подала глава от храстите, много повече прилича на същите тези главорези, отколкото на невинна девица, съвсем наскоро фрасната по главата.

Така че излезе на пътя, вдигна ръка към слепоочието си и извика: — Помогнете ми, защото злочеста съм аз в неволята си!

Беше снабдена с устройство, което трябваше да превежда автоматично всичко, което казва, на средновековен английски, но господин Дануърти беше настоял да научи наизуст поне първите си няколко реплики и целия предишен следобед тя бе прекарала с господин Латимър в упражняване на произношението.

— Помогнете ми, защото ограбена бях от безмилостни злосторници — викна тя пак.

Зачуди се дали да не легне на пътя, но си даде сметка, че е още по-късно, отколкото беше предполагала — слънцето почти беше залязло, — и че ако иска да види какво има отгатак хълма, трябва да тръгне веднага. Преди това обаче трябваше по някакъв начин да отбележи мястото за срещата със своите хора.

В нито една от върбите около пътя не се открояваше нищо отличително. Киврин потърси камък, с който да обозначи мястото, от което се виждаше каретата, но из буйните треволяци от двете страни на пътя нямаше и помен от такъв. В крайна сметка тя се шмугна отново в храсталака — косата и пелерината ѝ постоянно се закачаха в клоните на върбите — взе ковчето с пиринчен обков, което беше точно копие на един от експонатите в „Ашмолиън“, и го отнесе до пътя.

Не че идеята беше гениална — ковчето беше достатъчно малко, че да може всеки случайно минаващ да го отнесе — но тя така или иначе щеше само да се качи до върха на хълма. Ако след това решеше да тръгне към селото, щеше да се върне и да остави по-

надежден белег. Ледената корица по локвичките беше непокътната. Цял ден, а може би и цяла седмица по пътя не беше минавала жива душа.

Тя се поръси с треволяци по гърдите и тръгна нагоре. С изключение на замръзналата кална дупка в дъното, пътят беше много по-равен, отколкото беше очаквала. Равната му повърхност ѝ подсказа, че въпреки запустелия му вид, по него минават доста коне.

Наклонът въобще не беше голям, но Киврин се задъха още след първите няколко крачки, а слепоочието ѝ отново започна да пулсира. Надяваше се, че последиците от прекрачването на такава голяма граница във времето няма да се влошат — още повече че не беше проверила „точните си времеви координати“ — нито пътят, нито гората не доказваха със сигурност, че е в 1320 година.

Единствените следи от цивилизация бяха дълбоките коловози, което означаваше, че може да се намира в който и да било период от историята след изобретяването на колелото и преди появата на павираните пътища, но дори и това не можеше да се каже със сигурност. И досега имаше подобни пътеки на не повече от пет мили от Лондон, грижливо съхранени от Националния тръст за удоволствие на японските и американските туристи.

Можеше също така да не е отишла въобще никъде и като стигне до върха на хълма да види разкопките на госпожа Монтоя или някоя космическа инсталация. „Много ще ми е неприятно, ако трябва да разбера точните си времеви координати по това, че ме е блъснал велосипед или пък лека кола — помисли си тя и бързо се измести към храстите. — Ако обаче не съм отпътувала никъде, тогава защо ще имам толкова ужасно главоболие и чувството, че не мога да направя нито крачка повече?“

Стигна до билото и спря, останала съвсем без дъх. Не беше трябвало да върви по края на пътя. По него още не беше минавала лека кола. Нито пък камион или бъги. Гората продължаваше на юг и на запад. Ако беше тръгнала натам, със сигурност щеше да се изгуби.

Далече на изток също се виждаха дървета — от двете страни на сребристория река. Темза? Чаруел? Дърветата бяха много повече, отколкото си беше мислила. В „Опис на именията в Англия“ от 1086 година се съобщаваше, че не повече от петнайсет процента от земята е залесена, а според статистическия отдел прочистените от дървета земи

за ниви и населени места през четиринайсети век били намалили тази цифра до тринайсет. Или статистиците, или авторите на „Описа“ бяха недогледали изчисленията си много сериозно. Докъдето стигаше поглед, беше пълно с дървета.

Но не се виждаха никакви селища. Дърветата бяха голи и тя щеше да забележи, ако имаше някакви църкви или имения. Нищо обаче не подсказваше за каквото и да било присъствие на живот.

И все пак трябваше да има селища, щом имаше ниви. Бяха на тесни ивици, което без съмнение беше присъщо за Средновековието. В една от нивите имаше и овце, но Киврин не видя никой да ги наглежда. Далеч на изток се виждаше четвъртито сивкаво, замъглено петно, което по всяка вероятност беше Оксфорд. Киврин примижа и почти успя да различи стените и плътните очертания на Карфакс Тауър, макар че на фона на помръкващата светлина не можа да открие и следа от кулите на „Св. Фрайдсуайд“ или „Осни“.

А светлината определено намаляваше. Небето беше бледо, лавандуловосиньо с розови оттенъци по западния хоризонт и ставаше все по-тъмно.

Тя се прекръсти, после събра ръцете си като за молитва и приближи схванатите си пръсти към лицето си.

— Е, господин Дануърти, пристигнах. Май съм попаднала точно където трябва — повече или по-малко. Не съм точно на пътя между Оксфорд и Бат. Намирам се на около петстотин метра южно от него, на един горски път. Виждам Оксфорд на около десет мили оттук.

След това записа на устройството евентуалното време на денонощието, а също така и онова, което ѝ се струваше, че вижда. После притисна ръце към лицето си. Трябваше да запише в „Описа на именията в Англия“ какво възнамерява да прави, макар че изобщо нямаше представа какво точно ще е то. В разстилащата се на запад от Оксфорд равнина трябваше да има поне десетина села, но тя не виждаше нито едно, въпреки че обработваемите площи и пътят си бяха на мястото.

На пътя нямаше никого. От другата страна на хълма той се спускаше лъкатушно, след което незабавно изчезваше в гъстите шубраци. На около половин миля по-нататък обаче се намираще главният път, където всъщност трябваше да се озове тя при спускането. Главният път беше равен, широк, потънал в светлозелени

багри. Но и по него нямаше жив човек — поне докъдето стигаше погледът ѝ.

Изведнъж тя долови някакво движение вляво от себе си, някъде по средата на равнината, която я разделяше от Оксфорд. Вгледа се и видя, че са крави — вървяха към една гориста местност, сред която вероятно се беше приютило селото. Едва ли беше селото, което я беше накарала да търси госпожа Монтоя — Скендгейт се намираше на юг от главния път.

Освен ако грешката не беше пълна и тя не беше на съвсем различно място. Но не можеше да е така. На изток от нея със сигурност се виждаше Оксфорд, а реката, която лъкатушеше южно от него към кафеникавосивото петно, което трябваше да е Лондон, със сигурност беше Темза. Нищо от това обаче не можеше да я насочи към селото. То можеше да се намира и между нея и главния път, но да не се вижда, и точно в обратната посока, и на друг път или дори пътека. Нямаше време да проверява всички възможности.

Мракът се сгъстяваше все по-бързо. След половин час може би щяха да се появят светлини, които можеше да използва като ориентир, но тя нямаше време за чакане. На запад розовите багри вече бяха придобили доста по-тъмен, лавандуловолилав оттенък, а синьото над главата ѝ се беше превърнало във виолетово. Освен това ставаше все по-студено. Вятърът се усилваше. Диплите на пелерината ѝ плющяха зад нея, та се наложи да се загърне по-здраво. Въобще не ѝ се щеше да прекара една декемврийска нощ в гората с ужасно главоболие и глутница вълци около себе си, но не искаше и да я прекара легнала на студения главен път с надеждата, че все някой ще се появи.

Можеше да тръгне към Оксфорд, но нямаше никакви шансове да стигне там преди падането на нощта. Само ако можеше да види някое село, едно-единствено село, щеше да прекара нощта там, а след това да потърси и селото, за което ѝ беше споменала госпожа Монтоя. Тя се обърна и огледа пътя, по който се беше качила, опита се да зърне светлинка или струйка дим от някое огнище, но остана разочарована. Зъбите ѝ започнаха да тракат.

А камбаните забиха отново. Най-напред се чу тази на „Карфакс“ с типичния за нея звън, макар че от 1300 година сигурно беше излята наново поне три пъти. Преди първият ѝ удар да заглъхне, запяха и множество други — сякаш бяха очаквали сигнала от Оксфорд. Биеха,

разбира се, за вечерня, за да призоват хората от полето, да им съобщят, че е време да спират работа и да се прибират за вечерната молитва.

На нея обаче това ѝ даваше информация за местонахождението на селата. Всички камбани биеха почти в пълен унисон, но въпреки това тя можеше да различи звука на всяка от тях. Някои бяха толкова надалеч, че до нея достигаше само последното, най-дълбоко ехо. Ето там, откъм множеството струпани дървета, и там, и там. Селото, към което се бяха запътили кравите, се намиреше зад niskия хребет пред нея. При звука на камбаната кравите ускориха ход.

Едва ли не точно под носа ѝ имаше поне две села — едното беше от другата страна на главния път, а другото — през няколко ниви, до малко поточе, потънало сред китки дървета. Селото, за което беше говорила госпожа Монтоя — Скендгейт — се намиреше точно където беше предположила Киврин — в обратна посока по пътя, по който беше дошла, след замръзналите локви, отвъд отсрещния нисък хълм, на не повече от две мили.

Киврин събра ръцете си.

— Току-що разбрах къде се намира селото — започна тя и се зачуди дали и камбанният звън ще се запише в „Описа на именията в Англия“. — Тук е, на един второстепенен път. Ще се върна да издърпам каретата на пътя и после ще се завлека до селото преди да се е стъмнило съвсем, че да се строполя на нечий праг.

Една от камбаните се чуваше от много далече на югозапад. Звукът беше толкова тих, че едва стигаше до нея. Тя се зачуди дали това е камбаната, която беше чула в началото, и защо бие по този особен начин. Може би Дануърти би се оказал прав и тя биеше за погребение.

— Добре съм, господин Дануърти — изрече тя в шепите си. — Не се тревожете за мен. Вече съм тук повече от час и досега не ми се е случило нищо лошо.

Лека-полека камбаните утигнаха. Тази в Оксфорд замря най-рано, макар че по странно стечение на обстоятелствата звукът ѝ се носеше из въздуха много по-дълго от този на останалите. Небето стана виолетово-синьо, на югоизток изгря една звезда. Киврин продължаваше да държи ръцете си като за молитва.

— Тук е много красиво.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(000249–000614)

Е, господин Дануърти, пристигнах. Като че ли се намирам на точното място — повече или по-малко. Не че се озовах на пътя между Оксфорд и Бат. Намирам се на около петстотин метра южно от него на един второстепенен път. Оксфорд се вижда оттук. На около десет мили е.

Не знам кога точно е станало спускането, но ако е било пладне, както беше по график, се е получило отклонение от около четири часа. Сезона сме го улучили. Повечето от листата вече са окапали, но тези, които виждам по земята, са що-годе непокътнати, а само около една трета от нивите са изорани. Няма да мога да определя точните си времеви координати, докато не стигна до селото, където да попитам някого за датата. Вие може би знаете по-добре от мен къде и по кое време се намирам, или поне ще знаете по-добре, след като направите фиксирането.

Знам обаче със сигурност, че се намирам точно в четиринайсети век. От малкото хълмче, на което съм застанала, се виждат много поля. Представяват класически средновековни ниви с типичните бразди и типичните заоблени линии на местата, където са обръщали воловете. Пасбищата са заградени с плетове като една трета от тях са типичните саксонски мъртви плетове, а останалите са нормански тип от глогинови храсти. От статистическия отдел определиха съотношението като една четвърт към три четвърти, но на базата на проучване в Съфолк, който е много по на изток.

На юг и на запад се простира гора. Уичууд може би? Доколкото мога да преценя, цялата е широколистна. На

изток се вижда Темза. Струва ми се дори, че виждам и Лондон, макар и да знам, че това е невъзможно. През 1320 година се е намирал на повече от петдесет мили оттук, нали така, а не само на двайсет. Въпреки това ми се струва, че го виждам. Със сигурност различавам градските стени на Оксфорд, както и кулата на „Карфакс“.

Тук е много красиво. Въобще нямам усещането, че съм на седемстотин години от вас. Оксфорд е точно пред мен, пътят може да се изходи пеша и не мога да се отърся от мисълта, че ако сляза надолу по хълма и стигна до града, ще ви намеря всички до един как все още стоите в лабораторията на „Брейзнууз“ и чакате данните от фиксирането, как Бадри се мръщи на екраните, как госпожа Монтоя няма търпение да се върне при разкопките си, а вие клопате като квачка около пиленцата си. Въобще не се чувствам разделена от вас, нито пък на кой знае колко голямо разстояние.

4.

Бадри се свлече на пода, ръката му забърса конзолата. Дануърти погледна напрегнато екрана — притесни се, че Бадри може да е натиснал някой клавиш и да е разбъркал всички данни.

Латимър и Гилкрисст не направиха опит да подхванат технолога. Латимър дори като че ли не си даваше сметка, че нещо не е наред. Мери обаче мигновено посегна към Бадри, но понеже стоеше зад останалите, успя да се докопа само до ръкава му. После незабавно коленичи до него, обърна го по гръб и си сложи слушалките.

Измъкна и един блипър от пазарската си чанта и натисна бутона.

— Бадри? — каза тя и едва тогава Дануърти осъзна каква мъртвешка тишина е настанала в помещението. Гилкрисст не беше помръднал от мястото си след падането на Бадри. Изглеждаше бесен. *Били обмислили всички възможни неприятности!* Тази очевидно му беше убягнала.

Мери спря да натиска бутона за повикване, хвана Бадри за раменете и го раздруса. Никаква реакция. Тя вдигна брадичката му и се наведе над лицето му толкова близо, че почти напъха ухото си в отворената му уста. Беше обърнала главата си така, че да вижда гръдния му кош. Дишането не беше спряло. Дануърти виждаше как гърдите му се издигат и падат, Мери очевидно също го беше забелязала. Тя незабавно вдигна глава, натисна отново бутона, после притисна с два пръста някакво място отстрани на шията му, задържа ги там за един безкрайно дълъг момент и приближи блипъра до устните си.

— „Брейзноуз“, историческата лаборатория — каза тя на устройството. — Пет-две. Колапс. Синкоп. Няма признаци за апоплектичен удар. — Махна пръста си от бутона и повдигна клепачите на Бадри.

— Синкоп? — възкликна Гилкрисст. — Какво значи това? Какво му е?

Тя го погледна раздражено.

— Припадна. — После се обърна към Дануърти: — Дай ми аптечката. В чантата е.

Докато беше тършувала за блипъра, Мери беше бутнала пазарната чанта и всичко се беше разпиляло. Дануърти започна да рови сред кутиите и пакетите, намери една твърда пластмасова кутия, която изглеждаше с подходящия за аптечка размер, и бързо я отвори. Беше пълна с пакетчета с коледни бисквити в червен и зелен станиол.

— Дай де — каза Мери, докато разкопчаваше лабораторната престилка на Бадри. — Няма да си играем цял ден.

— Не мога да намеря... — започна Дануърти.

Тя грабна чантата от ръцете му. Разпиляха се гирлянди, кутията на шала се отвори и той изпадна. Мери извади дамската си чанта, разкопча ципа ѝ и измъкна голяма плоска аптечка. Отвори я и извади от нея тахиметрова гривна. Пристегна гривната около китката на Бадри и се обърна, за да види на монитора на аптечката данните за кръвното му налягане.

На Дануърти формата на вълната не му говореше нищо, а и от реакцията на Мери не можеше да си направи никакви изводи. Бадри не беше спрял да диша, сърцето му не беше спряло да бие, а нямаше наранявания, поне доколкото можеше да види Дануърти. Може би просто бе припаднал. Хората обаче не падаха така изведнъж, освен по книгите и видеофилмите. Значи беше или ранен, или болен. Когато нахълта в кръчмата, беше в почти шоково състояние. Дали не го беше блъснал някой велосипед като онзи, с който Дануърти едва се размина, и той не си беше дал сметка, че е ранен? Това можеше да е обяснение за неадекватното му поведение и особеното му вълнение.

Но не и за това, че бе излязъл без палто, че му беше казал, че трябва да дойде и че нещо не е наред.

Дануърти се обърна и погледна екрана на конзолата. Числата, които бяха танцували по него преди припадането на технолога, си бяха там. Дануърти не разбираше нищо от тях, но му се струваше, че фиксирането е съвсем нормално, а и самият Бадри беше казал, че Киврин е пропътувала пространството и времето по всички правила. *Но нещо наистина не бе наред.*

Мери потупваше с длани Бадри по раменете, отстрани по гръдния кош и по цялата дължина на краката. Клепките му потрепнаха, но очите му не се отвориха.

— Знаете ли дали Бадри има някакви проблеми със здравето?

— Той е технолог на господин Дануърти — отвърна Гилкрисст обвиняващо. — От „Балиол“. — Думите му прозвучаха така, сякаш Дануърти носеше някаква отговорност за случилото се като например да е организирал припадъка на Бадри, за да саботира проекта на Гилкрисст.

— Аз лично не съм чувал да има проблеми със здравето — отговори Дануърти. — Би трябвало да си е направил пълната серия сезонни ваксини в началото на семестъра.

Мери изглеждаше недоволна. Тя си сложи стетоскопа и преслуша сърцето на Бадри, провери отново кръвното му налягане и измери пулса му за втори път.

— И нямате сведения за епилептична симптоматика? Или диабет?

— Не — отвърна Дануърти.

— Някога да е използвал наркотици или незаконни ендорфини? — Но тя въобще не го изчака да ѝ отговори, а отново натисна бутона на блипъра си. — Обажда се Ааренс. Пулс 110. Кръвно налягане 100 на 60. В момента правя кръвна картина. — Тя извади тампон от марля, почисти ръката без гривната и отвори някакъв друг пакет.

Наркотици или нелегални ендорфини. Да, това можеше да бъде обяснение за превъзбуденото му състояние, за обърканата му реч. Ако обаче беше използвал такива вещества, това щеше да излезе при проверката му в началото на семестъра, а освен това нямаше да успее да направи изключително сложните изчисления на мрежата. Нещо наистина не беше наред.

Мери дезинфекцира ръката на Бадри и пъкна една игла под кожата му. Клепачите му потрепнаха и той отвори очи.

— Бадри — каза Мери, — чуваш ли ме? — Тя бръкна в джоба на палтото си и извади яркочервена капсула. — Трябва да ти измеря температурата — каза тя и задържа капсулата пред устните му, но той не показва никакви признаци да я е чул.

Тя прибра капсулата в джоба си и започна да рови в аптекката.

— Кажи ми когато се появят данните от иглата — обърна се тя към Дануърти, докато вадеше всичко от аптекката, а след това го прибираще обратно. После заряза аптекката и се захвана с дамската си чантичка. — Мислех, че съм взела термометър.

— Данните — рече Дануърти.

Мери взе блипъра си и започна да съобщава някакви числа.

Бадри отвори очи.

— Трябва да... — каза той, но отново ги затвори. След това прошепна: — Студено ми е.

Дануърти си свали палтото, но то беше прекалено мокро, за да завие Бадри с него. Огледа се безпомощно, за да намери нещо подходящо. Ако това се беше случило преди заминаването на Киврин, щяха да използват дебелия пелерина. Сакото на Бадри беше пъхнато под конзолата. Дануърти го измъкна и го метна върху него по дължина.

— Замръзвам — изстена Бадри и започна да се тресе.

Мери продължаваше да изрича някакви числа, но при тези думи погледна рязко към него.

— Какво каза?

Бадри продължи да си говори под носа, но накрая каза съвсем ясно:

— Боли ме глава.

— Главоболие — повтори след него Мери. — А вие ли ти се свят?

Той поклати едва-едва глава в знак на отрицание. После сграбчи ръката ѝ и промълви:

— Кога беше...

Тя се намръщи и попипа челото му.

— Има треска.

— Нещо не е наред — каза Бадри и затвори очи. Ръката му пусна нейната и се стовари на пода.

Мери я повдигна, погледна отново данните и отново попипа челото му.

— Къде се е дянал проклетият термометър? — възкликна тя и пак зарови в аптечката си.

Блипърът иззвъня.

— Дойдоха — каза тя. — Отворете им. — После потупа Бадри по гърдите. — Ти само лежи и не мърдай.

Когато Дануърти отвори, пред вратата вече чакаха двама лекари — мъж и жена. Медицинските им чанти бяха големи колкото куфари.

— Трябва незабавно да бъде транспортиран — заяви Мери още преди да са успели да си отворят куфарите и се изправи. — Вкарайте

носилката. Дайте ми и термометър и една банка сукроза.

— Мислех, че персоналът от двайсети век е проверен за наркотици и дорфини — каза Гилкрис.

Лекарят почти го изблъска от пътя си.

— Във факултета по медиевистика никога не бихме позволили...
— почна Гилкрис, но спря, понеже трябваше да направи път на носилката.

— За случай на абстиненция ли става въпрос? — попита лекарят.

— Не — отговори Мери. — Къде е термометърът?

— Студено ми е — рече Бадри. — Трябва да...

— Какво трябва да направя? — попита Дануърти.

— Фиксирането...

— Раз, два — казаха двамата лекари в хор и го търкулнаха върху носилката.

— Джеймс, Гилкрис, и двамата трябва да дойдете с мен в болницата, за да попълните документите по приемането му — каза Мери. — Ще ми трябва и медицинският му картон. Единият може да се качи в линейката, другият да дойде както може.

Дануърти въобще не влезе в спор с Гилкрис за това кой да се качи в линейката. Направо се покатери вътре и седна до Бадри, който дишаше така тежко, сякаш сам мъкнеше носилката си.

— Бадри — рече Дануърти нетърпеливо, — ти каза, че нещо не е наред. За фиксирането ли става въпрос?

— Данните от фиксирането пристигнаха — отвърна Бадри и се намръщи.

Лекарят, който в този момент прикачваше към Бадри кабелите на един милион монитори, като че ли се ядоса.

— Да не би асистентът да е изчислил грешно координатите? Бадри, много е важно. Да не е направил грешка в координатите?

Мери също се качи в линейката.

— Като временно назначен ръководител мисля, че аз трябва да придружа пациента в линейката — достигнаха до Дануърти думите на Гилкрис.

— Чакаме ви в отделението за нещастни случаи на амбулаторията — каза Мери и затвори вратата. После се обърна към лекаря: — Намерихте ли вече термометър?

— Да — отвърна той. — 39,5 по Целзий. Кръвно налягане 90 на 55. Пулс 115.

— Имаше ли грешка в координатите? — не спираше да пита Дануърти.

— Готови ли сте? — попита шофьорът по вътрешното радио.

— Да — отвърна Мери. — Код едно.

— Направил ли е грешка Пухалски в пространствените координати?

— Не — отговори Бадри и сграбчи Дануърти за ревера.

— Тогава с отклонението ли има проблем?

— Трябва да... — каза Бадри. — Така се тревожа...

Сирената засвири и заглуши останалите му думи.

— Какво трябва? — опитваше се да надвика Дануърти воя на сирената, примесен с този на клаксона.

— Нещо не е наред — каза Бадри и отново изпадна в безсъзнание.

„Нещо не е наред.“ Трябваше да е отклонението. Като се изключеха координатите, това беше единственото, което можеше да се обърка при едно спускане, без да бъде анулирано самото спускане. А Бадри беше казал, че координатите за местонахождението са наред. За колко голямо отклонение обаче ставаше въпрос? Бадри му беше казал, че може да стигне до две седмици, и едва ли щеше да хукне гол към кръчмата, ако не ставаше въпрос за нещо повече. Колко повече? Месец? Три месеца? На Гилкрисст пък беше казал, че предварителните изчисления показвали минимално отклонение.

Мери се промъкна покрай него и сложи ръка на челото на Бадри.

— Прибавете към разтвора натриев тиосульфат — каза тя. — Джеймс, не ми се пречкай.

Дануърти се премести на пейката в задната част на линейката.

Мери отново взе блипъра си.

— Пълна кръвна картина, определяне на серотипа.

— Пиелонефрит? — възкликна лекарят, докато гледаше как се променят данните на монитора. Кръвно налягане 96 на 60. Пулс 120. Температура 39,5.

— Едва ли — отвърна Мери. — Няма никакви болки в коремната област, но с тая температура сигурно става въпрос за някаква инфекция.

Сирените изведнъж намалиха воя си и спряха. Лекарят започна да сваля някакви кабели от куките по стената.

— Пристигнахме, Бадри — каза Мери и го потупа по гърдите. — Ще те оправим за нула време.

Той не даде никакви признаци, че е чул. Мери придърпа одеялото чак до брадичката му и подреди кабелите върху гърдите му. Шофьорът отвори вратата със замах и издърпа носилката навън.

— Искам пълна кръвна картина — каза Мери на излизане от линейката. — Диференциално броене.

Дануърти се потътри след нея в отделението за спешни случаи.

— Трябва ми здравният му картон — обясни тя на регистраторката. — На Бадри... Джеймс, как му е фамилията?

— Шодхури — отвърна той.

— Номер на здравната осигуровка? — попита служителката.

— Не знам — рече Дануърти. — Работи в „Балиол“.

— Ще бъдете ли така любезен да ми кажете фамилията му буква по буква?

— Ш-О-Д... — започна Дануърти, но Мери вече влизаше в спешното отделение и той хукна подире ѝ.

— Извинете, господине! — Регистраторката скочи и му препречи пътя. — Моля седнете тук...

— Трябва да говоря с пациента, когото приехте току-що — настоя той.

— Роднина ли сте?

— Не — отвърна Дануърти. — Той работи за мен. Много е важно.

— В момента е в залата за пълен медицински преглед — обясни тя. — Ще помоля да получите разрешение за свиждане веднага след това. — И седна на мястото си, но така, сякаш беше готова при най-малкото помръдване от негова страна да скочи.

Дануърти си помисли дали да не нахълта в залата, но не искаше да рискува толкова, че да му забранят всякакъв достъп в болницата. Освен това Бадри така или иначе в момента не беше в състояние да говори. Когато го изнасяха от линейката, беше в безсъзнание. В безсъзнание и с 39,5 температура. Нещо не беше наред.

Регистраторката го гледаше с подозрение.

— Нали нямате нищо против отново да ми кажете фамилията му?

Той изрече „Шодхури“ буква по буква, след което я попита къде може да намери телефон.

— В дъното на коридора — посочи тя. — Години на пациента?

— Не знам — отвърна Дануърти. — Около двайсет и пет. В „Балиол“ е от четири години.

Отговори на всичките ѝ останали въпроси колкото можа по-подробно, след което погледна навън, за да види дали е пристигнал Гилкрисст. После отиде до телефона и се обади в „Брейзнууз“. Вдигна портиерът, който в този момент украсяваше една изкуствена коледна елха във фоайето.

— Трябва да говоря с Пухалски — каза Дануърти. Надяваше се да не е сгрешил името на асистента технолог.

— Няма го — отговори портиерът и със свободната си ръка метна една сребърна гирлянда върху клоните на елхата.

— Моля те, предай му да ми се обади веднага щом се върне. Много е важно. Трябва да ми разшифрова данните от едно фиксиране. Може да ме намери на... — Дануърти изчака търпеливо портиера да си довърши подреждането на гирляндите, за да може след това да запише номера, което той в крайна сметка направи върху капака на една от кутиите с коледна украса. — Ако не може да ме намери на този телефон, му кажи да позвъни в отделението за спешни случаи на амбулаторията. Как мислиш, кога ще се върне?

— Много ми е трудно да ви кажа — отвърна портиерът, докато разопаковаше едно ангелче. — Но до началото на семестъра все ще се прибере.

— Как така? Искаш да кажеш, че в момента въобще не е в колежа?

— Беше. Щеше да прави за Медиевистиката някакво спускане с мрежа, но като разбра, че са го поверили на друг, си замина.

— Тогава ми дай домашния му телефон и адреса.

— Струва ми се, че е някъде в Уелс, но ще трябва да се обърнете към секретарката за по-подробна информация. Нея обаче също я няма в момента.

— А *тя* кога ще се върне?

— Не мога да ви кажа, сър. Замина за Лондон за коледни покупки.

Дануърти остави още едно съобщение — през това време портиерът оправяше крилата на ангелчето, — след което затвори и се опита да помисли дали в Оксфорд са останали някакви други технолози. Очевидно не, иначе Гилкрисст нямаше да вземе съвсем млад асистент за изчисленията. Опита се все пак да се свърже с „Магдален“, но не постигна нищо. Затвори, помисли минутка, след което позвъни в „Балиол“. И там не вдигна никой. Финч сигурно още беше някъде навън да развежда американските майсторки по биене на камбани.

Погледна часовника си. Беше само два и половина. А му се струваше много по-късно. Може още да обядваха. Позвъни във фойайето на „Балиол“, но пак нямаше отговор. Върна се в чакалнята — очакваше Гилкрисст да е там. Нямаше го, но затова пък там бяха двамата лекари, които разговаряха с една сестра от персонала. Гилкрисст сигурно се беше върнал в „Брейзнууз“, за да задейства следващото си спускане или пък още по-следващото. Може би на третия път щеше да изпрати Киврин право в лапите на Черната смърт за преки наблюдения.

— А, тук сте — каза медицинската сестра. — Уплаших се, че сте си тръгнали. Елате с мен.

Дануърти си помисли, че говори само на него, но лекарите също я последваха по коридора.

— Тук — каза тя и отвори една врата. Влязоха. — На подноса има чай, а тоалетната е ей там.

— Кога ще мога да се видя с Бадри Шодхури? — попита Дануърти, като задържа вратата, та тя да не може да я затръшне под носа му.

— Първо ще се видите с доктор Ааренс — отвърна тя и все пак успя да затръшне вратата.

Лекарката се разположи в едното кресло с ръце в джобовете. Мъжът отиде да включи електрическия чайник.

Никой от двамата не беше задал никакъв въпрос на сестрата, докато вървяха по коридора, така че сигурно всичко това се правеше съвсем рутинно, макар че Дануърти въобще не можеше да си обясни защо лекарите ще искат да се виждат с Бадри. Нито пък защо въобще се намират тук.

Бяха в отделно крило, далече от спешното отделение. Столовете обаче бяха със също толкова убийствени за гръбнака облегалки, масичките бяха по същия начин обсипани с брошури, съдържащи уж развлекателни истории, същите станиолови гирлянди бяха праметнати навсякъде и бяха прикрепени със същите пластмасови бръшлянови клонки. Нямаше обаче прозорци, дори на вратата. Освен това помещението беше някак прекалено уютно, интимно — от онзи тип, в които обикновено се чакат лоши новини.

Дануърти седна, защото изведнъж се почувства адски изморен. Някаква инфекция. Кръвно налягане 96, пулс 120, температура 39,5. Единственият друг технолог в Оксфорд — някъде из Уелс, а секретарката на Бейсингейм на коледни покупки. А Киврин — някъде в 1320 година, на дни или седмици оттам, където би трябвало да се намира. Или пък месеци.

Лекарят сложи захар и мляко в една чаша и ги разбърка, докато чакаше водата в чайника да заври. Жената като че ли беше заспала.

Дануърти се вторачи в нея, замислен за отклонението. Бадри бе казал, че предварителните изчисления показват минимално отклонение, но те си бяха само предварителни. Беше казал също, че според него е много вероятно да се получи отклонение до две седмици, и в това имаше логика.

Колкото по-назад във времето пътуваше даден историк, толкова по-голямо ставаше средното отклонение. Спусканията в двайсети век обикновено се разминаваха само с няколко минути, а в осемнайсети век отклонението стигаше до няколко часа. „Магдален“, който и досега продължаваше да изпраща експедиции без хора в Ренесанса, обикновено получаваше отклонение от три до шест дни.

Това обаче бяха само средни стойности. Отклонението беше различно при различните хора и всяко спускане си беше до голяма степен непредвидимо. Веднъж се беше получило отклонение от четиридесет и осем дни в деветнайсети век, а в необитаеми области често не се получаваше изобщо никакво отклонение.

Освен това много често големината му беше спорна, някак капризна. Когато през двайсетте години бяха правили първите проверки за отклонението през двайсети век, той беше застанал в празния вътрешен двор на „Балиол“ и беше спуснат в два през нощта на четиринайсети септември 1956 година с отклонение само три

минути. Когато обаче го изпратиха отново в два часа и осем минути, отклонението беше от почти два часа, при което се плъосна върху един студент, който се промъкваше в общежитието след бурна нощ.

Киврин можеше да се намира и на шест месеца от точката, в която трябваше да се появи, без да има ни най-малка представа кога точно е срещата ѝ с екипа. А Бадри сигурно беше дотърчал в кръчмата, за да му каже да я върнат.

Мери влезе все още с палтото на гърба си и Дануърти се изправи и попита:

— Какво става с Бадри? — Всъщност се страхуваше от отговора.

— Нищо ново — отвърна тя. — Трябва ни номерът на здравната му осигуровка, а освен това не можем да намерим в архивите на „Балиол“ здравния му картон.

Посивялата и коса отново се беше разрошила, но иначе Мери си изглеждаше също толкова енергична, колкото и когато бяха обсъждали с Дануърти студентите му.

— Той не се води към колежа — обясни Дануърти. — Технолозите се назначават към колежите, но официално са наети от университета.

— Тогава здравният му картон трябва да е в регистратурата. Добре. Знаеш ли дали е пътувал извън Англия през последния месец?

— Преди две седмици ходи на теренно проучване през деветнайсети век в Унгария. Оттогава си е в Англия.

— Да го е посещавал някой роднина от Пакистан?

— Той няма роднини. Трето поколение. Откри ли какво му е?

— Къде са Гилкрис и Монтоя? — попита тя, все едно не го беше чула.

— Ти каза на Гилкрис, че ще се срещнем тук. Когато ме доведоха, още го нямаше.

— А Монтоя?

— Тя си тръгна веднага след спускането.

— Имаш ли представа къде може да е отишла?

„Не повече от теб — каза си Дануърти. — И ти я видя как си тръгва.“

— Предполагам, че се е върнала в дупката си в Уитни.

— Каква дупка? — възкликна Мери така, сякаш чуваше за това за първи път.

„Какво става? — помисли си той. — Какво не е наред?“

— В Уитни — повтори Дануърти. — Прави разкопки в едно средновековно селище по линия на Националния тръст.

— В Уитни ли? — отново възкликна тя с нещастна физиономия. — Трябва незабавно да дойде тук.

— Да се опитам ли да се свържа с нея? — попита я Дануърти, но Мери вече се беше обърнала към лекаря до чайника.

— Ще ви помоля да ми доведете един човек от Уитни — каза тя. Той остави чашата и чинийката си и вдигна рамене. — От разкопките на Националния тръст. Лупе Монтоя. — И го изведе през вратата.

Дануърти очакваше, че тя ще се върне бързо, но тъй като това не стана, тръгна да я търси. В коридора я нямаше. Лекаря също го нямаше, но затова пък там беше сестрата от отделението за спешни случаи.

— Съжалявам, господине — каза тя и му препречи пътя към регистратурата. — Доктор Ааренс помоли да я изчакате тук.

— Ще я изчакам, разбира се. Но трябва да се обадя в работата си.

— Няма проблем. Ще ви донеса телефон — каза тя категорично, след което се обърна, защото някакви хора влизаха.

Бяха Гилкрис и Латимър.

— И се надяваме, че госпожица Енгъл ще има възможност да стане свидетел на смъртен случай — тъкмо казваше Гилкрис. — През четиринайсети век отношението към смъртта е било съвсем различно от нашето. Смъртта е била общоприета и закономерна част от живота и хората по онова време не са изпитвали скръб и болка от загубата.

— Господин Дануърти — каза сестрата като го подръпна за ръката, — моля почакайте вътре, докато ви донеса телефона.

И тръгна да посрещне Гилкрис и Латимър.

— Последвайте ме, ако обичате — рече им тя и ги въведе в чакалнята.

— Аз съм временно ръководещ на Историческия факултет — каза Гилкрис и впи поглед в Дануърти. — Бадри Шодхури е моя грижа.

— Разбира се, сър — каза сестрата и затвори вратата. — Доктор Ааренс ще дойде след малко, изчакайте я.

Латимър остави чадъра си на един от столовете, а чантата на Мери — на съседния. Очевидно беше успял да събере всички пакети,

които тя беше разсипала по пода. Дануърти видя най-отгоре опаковката на шала, както и една кутия с коледни бисквити.

— Не можахме да хванем такси — каза той задъхано и се тръшна до багажа си. — Трябваше да вземем метрото.

— Откъде е технологът Пухалски, когото искахте да наемете за спускането? — попита Дануърти. — Трябва да говоря с него.

— По какъв въпрос, ако мога да попитам? Или може би сте поели изцяло ръководството на Медиевистиката в мое отсъствие?

— Много е важно някой да прочете данните от фиксирането, за да се убедим, че всичко е наред.

— Много ще се зарадвате, ако нещо не е минало както трябва, нали? Опитвайте се да попречите на това спускане от самото начало.

— Ако не е минало както трябва ли? — възкликна Дануърти. Не вярваше на ушите си. — Та то вече е ясно, че нещо не е наред. Бадри лежи в болницата в безсъзнание, а ние нямаме никаква представа дали Киврин е където и когато трябва. Вие самият чухте какво каза Бадри. Каза, че има някакъв проблем с фиксирането. Трябва да доведем някой технолог, за да разберем за какво точно става въпрос.

— Аз лично не бих се вързал на думите на човек, който е под влиянието на наркотици, дорфини или каквото там е вземал — отвърна Гилкрисст. — И ако мога да ви припомня, господин Дануърти, единственото нещо, което се оказа ненадеждно в това спускане, е вашето участие в него. Господин Пухалски беше започнал операцията съвсем професионално. По ваше настояване обаче разреших вашият технолог да го замести. Явно не е трябвало да го правя.

Вратата се отвори и всички се обърнаха и погледнаха натам. Сестрата донесе телефон, подаде го на Дануърти и си излезе, без да каже нито дума.

— Трябва да се обадя в „Брейзнуоз“, за да кажа къде се намирам — рече Гилкрисст.

Дануърти не му обърна никакво внимание, отвори визуалния екран на телефона, обади се в „Джизъс“ и каза на секретарката на заместник-директора, когато тя се появи на екрана:

— Трябват ми имената и домашните телефони на вашите технологи. Всички са си тръгнали за празниците, нали?

Всички си бяха тръгнали. Той записа имената и телефоните на една брошура, благодари, затвори и се зае със списъка.

Първият номер, който набра, даваше заето. Останалите започваха да дават заето още докато набираше кодовете на съответните градове, а когато набираше последния, се намеси електронен глас, който каза:

— В момента всички линии са заети. Моля, опитайте да се свържете по-късно.

Дануърти се обади в „Балиол“ — първо на пропуска, след това и в кабинета си. Никой не вдигна. Финч сигурно беше завел американците в Лондон, за да чуят Биг Бен.

Гилкрисст стоеше до него и чакаше да се освободи телефонът. Латимър се опитваше да включи електрическия чайник. Лекарката се беше пробудила от дрямката си и отиде да му помага.

— Свършихте ли с телефона? — попита Гилкрисст строго.

— Не — отвърна Дануърти и отново опита да намери Финч. Никой не вдигна и този път.

Той затвори.

— Искам да върнете технолога си в Оксфорд, за да прибере Киврин. Веднага. Преди да е напуснала мястото на спускането.

— *Вие* искате? — възкликна Гилкрисст. — Мога ли да ви напомня, че това спускане се прави от Медиевистиката, а не от вас?

— Няма никакво значение кой го прави! — Дануърти полагаше максимални усилия да си съдържа нервите. — Практика на университета е да анулира всяко спускане, при което се появи и най-малкият проблем.

— Мога ли също така да ви напомня, че единственият ни проблем при това спускане дойде оттам, че вие не бяхте проверили както трябва технолога си за употреба на дорфини. — Той посегна към телефона. — Аз ще реша дали въобще и кога трябва да бъде анулирано това спускане.

Телефонът иззвъня.

— Гилкрисст слуша — каза Гилкрисст. — Момент, моля. — И подаде слушалката на Дануърти.

— Господин Дануърти! — Беше Финч, физиономията му беше разтревожена. — Слава Богу! Звъня ви от всички телефони по пътя. Няма да повярвате колко неприятности имам.

— И аз имам работа — прекъсна го Дануърти преди Финч да се впусне в подробности за всичките си проблеми. — Слушай внимателно. Искам да отидеш в канцеларията и да вземеш папката с

трудовете договори на Бадри Шодхури. Трябва на доктор Ааренс. Обади ѝ се. Тя е тук, в амбулаторията. Непременно поискай да предадеш информацията лично. Тя ще ти каже какво точно ѝ трябва от документите.

— Да, сър — каза Финч, който вече беше взел бележник и молив и си записваше всичко.

— Веднага след това отиваш в Ню Колидж и намираш отговорника на горните курсове. Предай му, че трябва спешно да говоря с него и му дай този телефон. Кажу му, че е много важно и че трябва на всяка цена да намерим Бейсингейм. Трябва незабавно да се върне в Оксфорд.

— Мислите ли, че ще може да дойде, сър?

— Какво искаш да кажеш? Да се е получавало някакво съобщение от него? Да не би да му се е случило нещо?

— Доколкото знам, не.

— Ами тогава разбира се, че ще може да дойде. Нали е на риболов, а не някъде, където се следва график. След като говориш с отговорника на горните курсове, разпитай всички служители от персонала и студентите, които мернеш. Все някой трябва да знае къде можем да намерим Бейсингейм. Междувременно се опитай да разбереш дали някой от технолозите е в Оксфорд.

— Да, сър — каза Финч. — Ами американките какво да ги правя?

— Предай им, че много съжалявам, че не мога да се видя с тях, но ме е задържало нещо изключително важно. Нали трябва да тръгнат за Ели в четири?

— Трябваше, но...

— Но какво?

— Ами, сър, заведох ги да видят Грейт Том и църквата „Олд Марстън“ и какво ли още не, но когато се опитах да ги заведа в Ифли, ни задържаха.

— Задържаха ли ви? — възкликна Дануърти. — Кой?

— Полицията, сър. Издигнали са барикади. И американките много се разстроиха за концерта с камбаните.

— Барикади? — отново възкликна Дануърти.

— Да, сър, на шосе А4158. Да ги настаня ли в „Салвин“, сър?

— Нищо не разбирам — каза Дануърти. — За какво са ви спрели?

— Заради карантината — отвърна Финч. — Бих могъл да ги настаня и във „Фишер“. Отоплението е спряно за ваканцията, но пък могат да си напалят камините.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(000618–000735)

Върнах се на мястото на спускането. Намира се на известно разстояние от пътя. Ще издърпам каретата на пътя, за да има по-големи шансове да ме видят, но ако през следващия половин час не се появи никой, смятам да стигна пеша до Скендгейт. Локализирах го благодарение на камбаните за вечерната молитва.

Изпитвам доста осезателно ефекта от разликата във времето. Главата ме боли ужасно и непрестанно ме побиват тръпки. Симптомите са доста по-неприятни, отколкото ме предупредиха Бадри и доктор Ааренс. Особено главоболието. Радвам се, че селцето не е далеч.

5.

Карантина, разбира се! Лекарят, изпратен да доведе Монтоя, всичките въпроси на Мери за Пакистан и всички те затворени в тази изолирана, обзаведена с най-необходимото стая, чиято врата се охраняваше от сестрата. Разбира се.

— „Салвин“ става ли? За американките де? — попита Финч.

— Полицията каза ли защо е тази каран... — Дануърти спря, защото Гилкрисст го гледаше. Все пак от мястото, където се намираще, Гилкрисст не можеше да види човека на екрана, Латимър се суетеше около чайника и се опитваше да отвори един пакет захар, а лекарката беше заспала. — Казаха ли ви защо се вземат тези предпазни мерки?

— Не, сър. Казаха само, че се отнася за Оксфорд и околностите му. За подробности трябвало да се обърнем към Националното здравеопазване.

— Свърза ли се с тях?

— Не, сър. Опитвам, но не мога. Всички линии са заети. Американките се опитват да се свържат с Ели, за да отменят концерта, но линиите са направо задръстени.

Оксфорд и околностите му. Това означаваше, че са спрели и метрото и свръхбързия влак до Лондон, освен че са затворили всички пътища. Нищо чудно, че телефонните линии бяха пренатоварени.

— Преди колко време стана това? Кога тръгнахте за Ифли?

— Малко след три, сър. Оттогава се опитвам да се свържа с вас, да ви открия по някакъв начин, но си казах, че вече знаете за случилото се. Позвъних в амбулаторията, а после започнах да се обаждам във всички болници.

„Нямаше начин да знам“ — помисли си Дануърти. Опита се да си припомни при какви условия се обявява карантина. Според първоначалния закон това ставаше във всеки случай на „неидентифицирана болест или подозрения за зараза“, но законът беше променен веднага след първата истерия около Пандемията, след което бе допълван и променян толкова пъти, че Дануърти им загуби точните следи.

Знаеше обаче със сигурност, че преди няколко години в него имаше „абсолютна идентификация на опасна инфекциозна болест“, защото във вестниците се беше вдигнало много шум когато треската „ласа“ беше върлувала безнаказано из едно градче в Испания цели три седмици. Местните лекари не бяха проверили типа на вируса и след цялата връва се стигна до заключението, че в закона трябва да се запишат по-строги мерки, но той нямаше представа дали са минали на четенията на законодателните органи.

— Значи да им намеря стаи в „Салвин“, сър? — попита Финч.

— Да. Всъщност, не. Засега ги настани в общежитията. Могат да си упражняват музиката или каквото там правят. Намери документите на Бадри и се обади тук. Ако всички линии са заети, използвай този номер. Дори доктор Ааренс да я няма, аз ще съм тук. И намери Бейсингейм, това е най-важното. На американките можеш да им намериш стаи по-късно.

— Много са разтревожени, сър.

„И аз съм разтревожен“ — помисли си Дануърти.

— Кажи им, че ще разбере каквото мога за цялата работа и ще ви се обадя. — И той остана загледан в екрана, макар че образът изчезна.

— Нямах търпение да осведомиш Бейсингейм, че според теб Медиевистиката се е провалила, нали? — изсумтя Гилкрисст. — Въпреки че точно твоят технолог изложи на опасност това спускане с пристрастието си към наркотици. За последното можеш да си сигурен, че ще уведомя Бейсингейм още щом се върне.

Дануърти погледна часовника си. Беше четири и половина. Финч каза, че са ги спрели малко след три. Час и половина. През последните години в Оксфорд беше имало само две временни карантини. Едната беше заради алергичната реакция към някаква инжекция, а другата беше съвсем фалшива — някаква ученичка се беше пошегувала. И двете бяха свалени веднага след като излязоха резултатите от кръвните проби, което отне по-малко от четвърт час. Мери беше взела кръвни проби в линейката. Дануърти беше видял как лекарят подава епруветките на служителя от болницата, когато пристигнаха. Бяха имали достатъчно време да обработят резултатите.

— Сигурен съм, че господин Бейсингейм много ще се зарадва когато разбере, че именно поради грешка от ваша страна вашият

технолог не е бил проверен за наркотици и това е изложило операцията на риск — каза Гилкрис.

Дануърти трябваше да се усети, че симптомите са като от инфекция: ниското кръвно налягане на Бадри, затрудненото дишане, високата температура. В линейката Мери дори беше казала, че сигурно става въпрос за някаква инфекция щом има толкова висока температура, но той си беше помислил, че говори за локална инфекция — възпалени сливици или апандисит. А и каква болест би могло да бъде? Едрата шарка и тифът бяха унищожени още през двайсети век, а детският паралич — през този. Бактериите нямаха никакви шансове за оцеляване срещу действието на антителата, а антивирусните ваксини си вършеха работата толкова добре, че вече никои не хващаше дори настинка.

— Изглежда ми толкова странно, че след всички шум за предпазните мерки, които Медиевистиката не взимала, вие не сте си мръднали и пръста да проверите технолога си за употребата на наркотици — продължаваше Гилкрис.

Сигурно беше някаква болест от Третия свят. Мери беше задала куп въпроси за това дали Бадри е ходил някъде извън Англия, за пакистанските роднини. Пакистан обаче не беше в Третия свят, а Бадри не би могъл да напусне Кралството без цяла поредица от ваксини. Освен това не беше излизал извън Европейския съюз. Като се изключеше теренното проучване в Унгария, той беше изкарал целия семестър в Англия.

— Все пак бих искал да използвам телефона — каза Гилкрис. — Напълно съм съгласен, че Бейсингейм е необходим тук, за да вземе нещата в свои ръце.

Дануърти, който продължаваше да държи апарата, премигна изненадано.

— Да не би да искаш да ми попречиш да се обадя на Бейсингейм? — попита Гилкрис.

— Какво става? — попита Латимър и се изправи, сякаш си бе помислил, че Дануърти всеки момент ще скочи срещу Гилкрис. — Какъв е проблемът?

— Бадри не се дрогира — каза Дануърти. — Болен е.

— Не мога да разбера откъде си сигурен, преди да си видял изследванията — отвърна Гилкрис, без да сваля поглед от телефона.

— Наложена ни е карантина — каза Дануърти. — Става въпрос за някаква инфекциозна болест.

— За вирус — каза Мери от вратата. — Още не сме навързали нещата, но предварителните тестове го идентифицират като вирусна инфекция.

Беше разкопчала палтото си и то се вееше зад нея като пелерината на Киврин. Носеше един лабораторен поднос, отрупан с разни уреди и хартиени пакети.

— Тестовете показват, че по всяка вероятност става въпрос за миксовирус — каза тя и остави подноса върху една от крайните масички. — Симптомите на Бадри свидетелстват точно за това: силна треска, дезориентация, главоболие. Определено не става въпрос за ретровирус или пикорнавирус, което е много добре. Ще мине обаче още известно време преди да направим пълна идентификационна картина.

Тя издърпа два стола до масичката и седна на единия.

— Осведомихме Световния център по грипозни заболявания в Лондон и изпратихме проби за идентифициране и класифициране. Докато не разберем за какво точно става въпрос, сме наложили пълна карантина, както се изисква от Закона за здравеопазването в случаите на вероятна епидемична обстановка. — И тя извади чифт импрегнирани ръкавици.

— Епидемия! — възкликна Гилкрисст и погледна яростно Дануърти, сякаш той бе организиран карантината, за да дискредитира факултета по медиевистика.

— Вероятна епидемична обстановка — поправи го Мери, докато отваряше най-различни пакети. — Засега епидемия няма. Бадри е единственият случай. По електронната връзка направихме проверка за цялото кралство, при което се установи, че няма друг случай със симптомите на Бадри, което също е добра новина.

— Как е възможно да има вирусна инфекция? — възкликна Гилкрисст, без да сваля очи от Дануърти. — Предполагам, че господин Дануърти не си е направил труда да провери и това.

— Бадри е нает от университета — отговори Мери. — Трябва да е минал през стандартните физически и антивирусни тестове в началото на семестъра.

— А вие не знаете ли? — попита Гилкрисст.

— Офисът на регистратора е затворен за Коледа — отвърна тя. — Не мога да се свържа със самия регистратор, а освен това не мога да получа достъп до досието на Бадри, без да знам номера на здравната му осигуровка.

— Изпратих моя секретар до канцеларията, за да провери дали имаме разпечатки от архивите на университета — намеси се Дануърти. — Би трябвало да получим поне номера му.

— Добре — каза Мери. — Ще можем да кажем много повече за вируса, с който си имаме работа, ако знаем какви антивирусни ваксини са му сложени и преди колко време. Възможно е да е показвал аномални реакции към нещо, а освен това има вероятност да е пропуснал някоя сезонна ваксинация. Знаеш ли случайно какво е вероизповеданието му? Дали е нов индус?

Дануърти поклати глава.

— Принадлежи към англиканската църква — каза той с пълното съзнание накъде бие Мери. Новите индуси вярваха, че животът е свещен във всичките си форми, включително вирусите, и отказваха да им се бият каквито и да било ваксини. Университетът им даваше право да изповядват каквато си искат религия, но не им позволяваше да живеят на територията му. — Бадри мина през всички тестове в началото на семестъра и получи разрешително. Без него никой нямаше да го пусне да работи на мрежата.

Мери кимна в знак, че и тя е стигнала до същото заключение.

— Както вече казах, много е вероятно да става въпрос за някаква аномалия.

Гилкрисст понечи да каже нещо, но спря, защото вратата се отвори и влезе сестрата, която ги беше довела тук. Беше с нова престилка, маска и медицински ръкавици. Носеше моливи и топче листа.

— Като предпазна мярка искаме да тестваме за антитела всички, които са влизали в контакт с пациента. Трябва да взема кръв и да ви измеря температурата, а вас ще ви помоля да запишете всичките си контакти, както и тези на господин Шодхури.

Сестрата подаде молив и няколко листа на Дануърти. Най-горният беше формуляр за приемане в болница. Следващият беше озаглавен „Първични данни“ и беше разделен на графи с надписи от

рода на „име, място, време“. Последният беше същият, само дето носеше заглавието „Вторични данни“.

— Тъй като Бадри е единственият случай — обясни Мери, — ще го третираме като основен. Още не знаем как точно се предава вирусът, поради което трябва да запишете данните на всеки, с когото е имал какъвто и да било контакт, колкото и да е краткотраен. Всеки, с когото е говорил, докосвал, имал въобще някакъв контакт.

В главата на Дануърти изведнъж се появи сцената, в която Бадри се навежда над Киврин, оправя ѝ ръкава, попремества ѝ ръката.

— Въобще всеки, който може да е бил изложен на заразяване — продължаваше Мери.

— Включително и всички ние — каза лекарят.

— Да — съгласи се Мери.

— И Киврин — каза Дануърти.

За секунда Мери изглеждаше така, сякаш въобще не може да се сети за кого говори.

— Госпожица Енгъл е ваксинирана с всички видове антивируси, а освен това е направено разширение на Т-клетките ѝ — намеси се Гилкрисст. — Тя не може да е в опасност, нали?

Доктор Ааренс се поколеба само за миг.

— Не. Преди тази сутрин не е имала никакъв контакт с Бадри, нали?

— Господин Дануърти ми предложи да използвам технолога му едва преди два дни — отвърна Гилкрисст като направо сграбчи листата и молива от ръцете на сестрата. — Аз, разбира се, предполагах, че господин Дануърти е взел същите предпазни мерки по отношение на технолозите си, които обикновено взема Медиевистиката. Вече е очевидно обаче, че той не го е направил, и мога да ви уверя, че господин Бейсингейм ще бъде незабавно осведомен за нехайството ви, господин Дануърти.

— Ако първият контакт на Киврин с Бадри е бил тази сутрин, тя е в пълна безопасност — каза Мери. — Господин Гилкрисст, ще бъдете ли така добър да седнете — и му посочи един стол.

Мери взе един комплект листа от сестрата и вдигна над главата си формуляра, на който пишеше „Първични данни“.

— Всеки, с когото Бадри е имал някакъв контакт, се записва в „първичните данни“. Всеки човек, с когото вие сте имали контакт, се

записва към „вторичните“. На този лист бих искала да запишете всичките си контакти, които сте имали с Бадри Шодхури през последните три дни, както и всички негови контакти с други хора, за които се сетите. На този пък — и тя вдигна над главата си листа със заглавие „Вторични данни“ — впишете всичките си други контакти и датата, на която са били осъществени. Започнете от последните.

Тя пъкна един термометър в устата на Гилкрис, отвори пакетчето на един портативен монитор и го прикрепи на китката му. Сестрата даде листа и на Латимър и лекарите. Дануърти седна и започна да попълва своите.

Във формуляра на амбулаторията трябваше да запише името си, номера на здравната си осигуровка, както и пълна история на здравното си състояние, която без съмнение можеше да се изведе в много по-подробна форма от файловете, отколкото от собствената му памет. Болести. Операции. Ваксинации. Щом Мери не разполагаше с номера на здравната осигуровка на Бадри, значи той още беше в безсъзнание.

Дануърти си нямаше представа на коя дата му бяха правили последните антивирусни ваксини за началото на семестъра. До всяка една от тях той постави въпросителен знак, захвана се с листа за първичните данни и записа най-отгоре собственото си име. Латимър, Гилкрис, двамата лекари. Той не знаеше имената им, а лекарката беше заспала отново. Беше стиснала в едната си ръка своя комплект листа и беше кръстосала ръце на гърдите си. Дануърти се зачуди дали трябва да изброи всички лекари и сестри, които бяха имали контакт с Бадри при приемането му в болницата. Вместо това той записа „персоналът на отделението за спешни случаи“ и постави въпросителна. Монтоя.

И Киврин, която според Мери беше в пълна безопасност.

„Нещо не е наред“ — беше казал Бадри. Дали беше имал предвид тази инфекция? Дали докато се беше опитвал да получи данните от фиксирането, си беше дал сметка, че се разболява и беше изтичал до кръчмата, за да им каже, че Киврин може да се е заразила?

Кръчмата. С изключение на бармана там не беше имало никого. И Финч, но той беше дошъл преди да се появи Бадри. Дануърти повдигна листа и записа името на Финч във „вторичните данни“, след което се върна на предишния и записа „барманът на «Агнеца и кръста»“. Кръчмата беше празна, но не и улиците. Той видя във

въображението си как Бадри си проправя път през коледната тълпа, как се блъска в жената с чадъра на цветя, как избутва с лакът стареца и малкото дете с белия териер.

„Всеки, с когото е имал някакъв контакт“ — беше казала Мери.

Той я погледна — тя държеше китката на Гилкрисст и съсредоточено вкарваше някакви данни в една таблица. Дали щеше да се опита да вземе кръвна проба и да измери температурата на всички изброени? Та това беше невъзможно. Бадри беше блъснал, докоснал, издишал покрай десетки хора по пътя до „Брейзнуоз“. Нито Дануърти, нито самият Бадри щяха да си спомнят някой от тях. Без никакво съмнение той беше влязъл в контакт със също толкова или дори повече хора и на път за кръчмата, а всеки един от тях с колко ли още се е срещнал след това из препълнените с хора магазини?

Той записа: „Огромна брой купувачи и минавачи по улицата(?)“, тегли една черта и се опита да си припомни други ситуации, в които беше присъствал Бадри. Дануърти го помоли да се заеме с мрежата само преди два дни, когато разбра от Киврин, че Гилкрисст се кани да използва Пухалски.

Когато Дануърти му се обади, Бадри току-що се беше върнал от Лондон. Киврин беше прекарала този ден в болницата за последните си прегледи и това беше добре — не можеше да е имала контакт с него, а преди това той беше ходил до Лондон.

Във вторник Бадри беше дошъл да се види с Дануърти, за да му каже, че е проверил изчисленията на асистента и че въобще е направил пълна проверка на системите. Дануърти не си беше в офиса по това време и той му беше оставил бележка. Киврин беше дошла в „Балиол“ също във вторник, за да му покаже костюма си, но това беше станало сутринта. Бадри беше написал в съобщението си, че е прекарал цялата сутрин около мрежата. Киврин пък беше казала, че следобеда ще се вижда с Латимър в „Бодлейън“. Можеше обаче след това да се е върнала при мрежата или пък да бе ходила там преди да му покаже костюма си.

Вратата се отвори и сестрата въведе Монтоя. Терористичното й яке и дънките й бяха мокри. Значи продължаваше да вали.

— Какво става? — обърна се тя към Мери, която тъкмо слагаше етикетче на епруветката с кръвта на Гилкрисст.

— Изглежда — отвърна Гилкрисст, като притисна един памучен тампон към ръката си и стана, — че господин Дануърти не се е погрижил ваксините на технолога му да бъдат проверени внимателно преди да се захване с мрежата, и сега той е в болницата с температура 39,5. Очевидно е прихванал някаква екзотична треска.

— Треска ли? — възкликна Монтоя с нескрита изненада. — 39,5 не е ли твърде малко?

— По Фаренхайт е 103 градуса — поясни Мери и пъкна епруветката на мястото ѝ. — По всяка вероятност инфекцията на Бадри е заразна. Трябва да направя няколко изследвания, а ти ще трябва да запишеш всичките си контакти, както и тези на Бадри.

— Окей — рече Монтоя, седна на стола, който Гилкрисст току-що беше освободил, и си свали якето. Мери почисти вътрешната страна на ръката ѝ и взе нова епруветка и игла за еднократна употреба. — Да свършваме. Трябва да се връщам в дупката си.

— Не можеш — каза Гилкрисст. — Нищо ли не си чула още? В момента сме под карантина благодарение на безотговорността на Дануърти.

— Карантина ли? — Тя подскочи и иглата въобще не можа да улучи ръката ѝ. Вестта, че може да се зарази от някаква болест, беше минала покрай ушите ѝ, но тази за карантината направо се заби в мозъка ѝ. — Трябва да се върна — каза тя на Мери умолително. — Да не искате да кажете, че трябва да остана тук?

— Докато получим резултатите от кръвните тестове — обясни Мери, докато се опитваше да намери подходяща вена.

— И колко време ще отнеме това? — попита Монтоя, като се помъчи да погледне часовника си, въпреки че Мери държеше ръката ѝ. — Човекът, който ме доведе, не ми позволи дори да покрия разкопката и да изключи нагревателите, а навън вали като из ведро. Цялата дупка ще се напълни с вода.

— Докато взема кръв от всички ви и направя тестове за съдържанието на антитела — отвърна Мери и Монтоя, изглежда, осъзна какво ѝ казват, защото веднага изпъкна ръка и спря да я мърда. Мери напълни една епруветка и с нейната кръв, измери ѝ температурата и закрепил една гривна на ръката ѝ. Дануърти я наблюдаваше и се чудеше дали казва истината. Тя не каза, че Монтоя може да си тръгне след като се получат резултатите от кръвните

тестове, а веднага след като се предадат кръвните проби. И тогава какво? Дали щяха да ги закарат в изолаторни помещения заедно или поотделно? Или щяха да им дадат някакви лекарства? Или да им направят още изследвания?

Мери свали гривната от ръката на Монтоя и ѝ подаде последния комплект формуляри за попълване.

— Господин Латимър, вие сте следващият.

Латимър се изправи, стиснал листата си. Погледна ги сконфузено, след това ги остави на стола, на който беше седял, и тръгна към Мери. На половината път спря и се върна за пазарската чанта на Мери.

— Забравихте я в „Брейзнуоз“ — каза той и ѝ я подаде.

— О, благодаря много — рече тя. — Бихте ли я оставили до масата? Ръкавиците ми са стерилни.

Латимър остави чантата на земята и леко я килна. Краят на шала се провеси и опря в пода. Той го напъха педантично обратно.

— Съвсем я бях забравила — каза Мери. — От всички тия вълнения... О, Боже! Колин! Колко е часът?

— Четири и осем — отговори Монтоя, без въобще да поглежда часовника си.

— Той трябваше да дойде в три — каза Мери и стана. Епруветките се раздрънчаха.

— Може би като е видял, че те няма, е отишъл в кабинета ти — каза Дануърти.

Мери поклати глава.

— Идва в Оксфорд за първи път. Заради това му казах, че ще отида да го посрещна. Господи, как можах да забравя!

— Ами значи още чака в станцията на метрото — каза Дануърти. — Да отида ли да го доведе?

— Не — отсече тя. — Може да си заразен.

— Тогава ще се обадя в станцията. Можеш да му кажеш да вземе такси дотук. На коя станция трябваше да пристигне? „Корнмаркет“ ли?

— Да.

Дануърти се обади на „Справки“, свърза се едва на третия път, записа си телефона от екрана и позвъни на станцията. Линията беше заета. Той натисна копчето за анулиране и отново набра номера.

— Колин внук ли ви е? — попита Монтоя. Беше оставила листовете си. Останалите като че ли не обръщаха никакво внимание на това, което ставаше. Гилкрисст попълваше формулярите си, вторачен нанякъде, сякаш това беше още едно доказателство за нехайство и липса на компетентност. Латимър търпеливо чакаше с навит ръкав. Лекарката продължаваше да спи.

— Да, син на племенничката ми — отвърна Мери. — Ще прекара коледните празници с мен.

— Кога точно е наложена карантината?

— В три и десет — отговори Мери.

Дануърти вдигна ръка, за да даде знак, че се е свързал.

— Станцията „Корнмаркет“ ли е? — попита той. Очевидно му отговориха положително. Той виждаше как зад вратите на метрото са застанали купища хора, спирани от вбесения началник на станцията. — Обаждам се за едно момченце, което трябва да е пристигнало на вашата станция в три часа. На дванайсет години е. Пристигнало е от Лондон. — Дануърти постави ръката си на слушалката и попита Мери: — Как изглежда горе-долу?

— Рус, със сини очи. Висок е за възрастта си.

— Висок — повтори Дануърти високо, за да го чуят въпреки врявата на тълпата. — Казва се Колин...

— Темплър — допълни Мери. — Дирдри каза, че ще се качи на „Марбъл Арч“ в един.

— Колин Темплър. Да сте го виждали?

— Вие да не сте се побъркали? — изкрещя служителят от метрото. — Тук има поне петстотин души, а вие ме питате дали съм виждал някакво си момченце. Не виждате ли на какво прилича тук?!

На екрана изведнъж се появи побесняла тълпа. Дануърти я обходи с поглед, за да потърси високо за възрастта си дванайсетгодишно момче с руса коса и сини очи. На екрана отново се появи началник-станцията.

— Току-що обявиха карантина — извика той над рева на тълпата, който като че ли се усилваше с всяка изминала секунда — и станцията ми е пълна с хора, които искат да знаят защо са спрени мотрисите и дали няма да направя нещо по въпроса. В момента трябва да направя всичко възможно да им попреча да срутят станцията. Хич не ми е до някакво си момченце.

— Казва се Колин Темплър — извика Дануърти. — Баба му трябваше да го посрещне.

— Ами да е дошла и да ми е спестила един проблем. Тая тълпа тук е направо побесняла, искат да знаят колко време ще продължи карантината и защо не направя нещо... — И той затвори. Дануърти се зачуди дали самият началник е затворил, или някой разгневен пътник е взел слушалката от ръката му.

— Видял ли го е? — попита Мери.

— Не — отвърна Дануърти. — Трябва да изпратиш някого да го потърси.

— Да, добре. Ще изпратя някой от персонала — каза тя и хукна навън.

— Карантината е обявена в три и десет, а той е трябвало да стигне не по-рано от три — започна да разсъждава Монтоя. — Може да е закъснял.

Дануърти не се беше сетил за това. Ако карантината беше обявена преди влакът на Колин да е пристигнал в Оксфорд, биха го спрели в най-близката станция, а пътниците щяха да бъдат пренасочени или върнати в Лондон.

— Обади се пак на станцията — каза той, подаде й телефона и й каза номера. — Кажим им, че влакът му е тръгнал от „Марбъл Арч“ в един. Аз пък ще накарам Мери да се обади на племенничката си. Може Колин вече да се е върнал.

После излезе в коридора, отиде при телефона и набра номера на „Балиол“. Имаше макар и малък шанс Колин все пак да е стигнал до кабинета на Мери. Дануърти щеше да изпрати Финч първо там, а ако Колин не беше там — и до станцията. В тази бъркотия сам човек едва ли щеше да се справи с откриването на Колин.

— Да? — каза женски глас.

Дануърти се намръщи и погледна номера, който се беше появил на екрана. Беше си правилен.

— Търся господин Финч от колежа „Балиол“.

— В момента не е тук — отвърна жената със съвсем отчетлив американски акцент. — На телефона е госпожа Тейлър. Какво да му предам?

Това сигурно беше някоя от майсторките по биене на камбани. Беше по-млада, отколкото беше очаквал, трийсетинагодишна, и

изглеждаше доста изящна за човек, който бие камбани.

— Предайте му да се обади на Дануърти в амбулаторията веднага щом се върне.

— Дануърти — записа си името тя. — Господин Дануърти, вие ли сте този, заради когото стоим тук като заложници?

На този въпрос не можеше да се даде приемлив отговор. Въобще не трябваше да звъни в общежитието.

— Националната служба по здравеопазването налага временни карантини в случаите на неидентифицирани болести. Става въпрос за предпазна мярка. Извинявам се за неприятностите. Дал съм инструкции на секретаря си да се погрижи за вашето удобство, а ако има нещо, което аз мога да направя за вас...

— Да направите нещо за нас? Можете да ни закарате до Ели. Хората ми трябваше да изнесат концерт в осем часа в тамошната катедрала. Утре пък трябва да бъдем в Норич, за да възвестим раждането на Иисус на Бъдни вечер.

Той нямаше намерение да ѝ съобщава, че на другия ден няма да бъдат в Норич.

— Сигурен съм, че в Ели вече знаят за създалата се ситуация, но за мен ще е удоволствие да се обадя в катедралата и да обясня...

— Да обясните? А ще може ли да ми обясните и на мен самата?! Не съм свикнала да ми отнемат гражданските права просто ей така. В Америка никой не си позволява да ти казва къде можеш да отидеш и къде не можеш.

„И в резултат на този начин на мислене над трийсет милиона американци умряха по време на Пандемията“ — помисли си той.

— Мога да ви уверя, госпожо, че карантината е наложена единствено за ваша безопасност и че за всичките ви ангажименти за концерти ще бъдат назначени нови дати. Междувременно „Балиол“ ще бъде много щастлив да ви приеме като свои гости. Нямам търпение лично да се видя с вас. Мълвата за изключителните ви способности дойде до нас много преди вашето пристигане.

„А ако това беше вярно — помисли си той, — щях да ти кажа, че Оксфорд е под карантина още когато научих, че ще идвате.“

— Не е възможно да се насрочва нова дата за посрещане на Бъдни вечер. Трябваше да изсвирим нов коледен концерт — „Чикагски

минорен сюрприз“. Управителният съвет на катедралата в Норич разчита на нас и ние...

Той натисна вилката. Вероятно Финч беше в канцеларията и търсеше медицинския картон на Бадри, но Дануърти нямаше намерение да рискува да се натресе на някой друг майстор по биене на камбани. Той потърси номера на „Регионален транспорт“ и започна да го набира.

Вратата в дъното на коридора се отвори и се показа Мери.

— Опитвам се да се свържа с дирекцията на „Регионален транспорт“ — каза той, докато набираше последните няколко цифри, след което ѝ подаде слушалката.

— Няма нужда, всичко е наред — каза тя. — Успях да се свържа с Дирдри. Влакът на Колин е бил спрял в Бартън и пътниците били върнати в Лондон. Тя тъкмо тръгваше към „Марбъл Арч“ да го посрещне. — Мери въздъхна. — Май не беше много доволна, че синът ѝ се връща. Възнамеряваше да прекара коледните празници с новото семейство, което е наела за прислуга, и не искаше той да ѝ се мотае из краката. Ще трябва обаче да се примири. Аз лично се радвам, че той няма да пострада от цялата тази работа тук.

— Толкова ли е ужасна ситуацията?

— Току-що получихме резултатите от предварителните изследвания. Миксовирус от тип А. Грип.

Дануърти беше очаквал нещо много по-лошо — зараза от Третия свят или някакъв ретровирус. Беше боледувал от грип по времето, когато още нямаше антивирусни ваксини. Беше се чувствал ужасно, сякаш цялата кръв беше нахлула в главата му, имаше треска и го болеше цялото тяло. Оправи се с малко повече почивка и течности.

— В такъв случай ще вдигнат ли карантината?

— Не, докато не получим медицинския картон на Бадри — отвърна тя. — Продължавам да се надявам, че е пропуснал последната си серия антивирусни ваксини. Ако обаче не е така, ще трябва да потърсим източника.

— Но това е най-обикновен грип.

— Ако има само лека антигенна промяна, с една или две единици, тогава е обикновен грип — поправи го тя. — Ако обаче промяната е голяма, става въпрос за инфлуенца, което вече е съвсем друго. Испанската грипна епидемия през 1918 година е била

миксовирус. От нея са загинали дващсет милиона души. Вирусите мутират през няколко месеца. Антигените на повърхността им се променят, за да не може да ги разпознае имунната система. Заради това са необходими сезонните ваксини. Те обаче не могат да предпазят организма от промяна с много единици.

— И сега става въпрос точно за такова нещо?

— Съмнявам се. Големи мутации стават през десет-дващсет години. Мисля, че е много по-вероятно Бадри да си е пропуснал сезонните ваксини. Знаеш ли дали е бил на някое теренно проучване в началото на семестъра?

— Не знам. Може и да е бил.

— Ако е бил, може просто да е забравил да си ги направи. В такъв случай в момента има обикновения зимен грип.

— Ами Киврин? Тя дали си е направила сезонните ваксини?

— Да. Както и всички видове антивирусни ваксини плюс разширяване на Т-клетките. Тя е в пълна безопасност.

— Дори ако е инфлуенца?

За част от секундата Мери се поколеба.

— Ако е била изложена на действието на вируса единствено чрез Бадри тази сутрин, тогава е в пълна безопасност.

— А ако се е видяла с него и преди това?

— Ако ти отговоря на този въпрос, само ще се притесняваш, а съм сигурна, че няма основания за това. — Тя си пое дъх. — Разширяването и антивирусните ваксини бяха направени така, че имунната й система да е в пика си в началото на спускането.

— Но Гилкрис изтегли спускането с два дни напред — каза Дануърти унило.

— Аз нямаше да й позволя да тръгне, ако мислех така, нали?

— Обаче не си си помислила, че може да е изложена на действието на инфлуенца, преди да тръгне.

— Така е, но това не променя нищо. Тя има частична имунизация, а и дори не сме сигурни, че е имала контакт с вируса. Бадри почти не се е доближавал до нея.

— Ами ако е била изложена преди това?

— Знаех си, че не трябва да ти казвам — въздъхна Мери. — Повечето миксовируси имат инкубационен период от дванайсет до четиридесет и осем часа. Дори да е имала контакт с вирусоносител

преди два дни, имунната ѝ система е била достатъчно ефикасна да попречи на размножаването на вируса по такъв начин, че да предизвика у нея нещо повече от някои минимални симптоми. Сигурна съм обаче, че не става въпрос за инфлуенца. — Тя го потупа по ръката. — Освен това забравяш парадоксите. Ако е имала контакт с вирусоносител, тя самата щеше да бъде силно заразна и мрежата нямаше да я пусне.

Мери беше права. През мрежата не можеха да минават болести, ако имаше и най-малката вероятност жителите на епохата, в която се отива, да се заразят. Парадоксите нямаше да позволят това. Мрежата нямаше да се отвори.

— Каква е вероятността хората от 1320 година да имат имунитет? — попита той.

— За вирус от наше време? Почти никаква. Възможните единици на мутация са хиляда и осемстотин. Трябва хората от онова време до един да са имали същия вирус, за да са абсолютно недосегаеми.

Недосегаеми!

— Искам да се видя с Бадри — каза той. — Когато дойде в кръчмата, той каза, че нещо не е наред. Продължи да го повтаря през целия път до болницата.

— Нещо *наистина* не е наред — каза Мери. — Той има сериозна вирусна инфекция.

— Или пък знае, че е заразил и Киврин. Или пък не е получил данните от фиксирането.

— Той каза, че ги е получил. — Тя го изгледа със съчувствие. — Май е безсмислено да те убеждавам да не се тревожиш за Киврин. Видя как аз реагирах за Колин. Говоря сериозно обаче като ти казвам, че и двамата са в пълна безопасност. Киврин е на много по-сигурно място в момента, дори да е сред всичките главорези и крадци, дето не ти излизат от главата. Няма да ѝ се налага поне да се занимава с правилата за карантина на Националната служба по здравеопазването.

Той се усмихна.

— Нито пък с американски майстори по биене на камбани. По онова време Америка още не е била открита. — И той посегна към дръжката на вратата.

В този момент вратата в другия край на коридора се отвори с трясък и през нея нахълта една огромна жена с куфар.

— Ето ви и вас, господин Дануърти! — провикна се тя. —
Търсих ви къде ли не.

— Тази да не е някоя от твоите майсторки по биене на камбани?
— попита Мери.

— Още по-зле — отвърна Дануърти. — Това е госпожа Гадсън.

6.

Ставаше все по-тъмно. Киврин усети силно главоболие още преди да стигне до покритите с тънка ледена коричка коловози в ниското. За момент си помисли, че това има нещо общо с микроскопичните промени в надморската височина или светлината.

Въобщо не можеше да види каретата, дори когато застана точно срещу ковчезето, а от присвиването на очите, главата я заболя още повече. Ако това бяха „леките симптоми“ на неразположение от разликата във времето, как ли ще се почувства от тежките?

„Като се върна — мислеше си тя, — ще взема да си поговоря с доктор Ааренс по този въпрос. Май малко подценяват унищожителните ефекти, които могат да имат тези «леки симптоми» върху историка.“ Докато слизаше по хълма се задъха много повече, отколкото при изкачването. Освен това ѝ беше студено.

Пелерината и косата ѝ се закачаха по клоните на върбите, докато се провираше през гъсталака, а на всичкото отгоре се одраска лошо и я заболя. По едно време се спъна и за малко да падне. Стресна се и главоболието за миг изчезна, само за да се появи след секунда с два пъти по-голяма сила.

Беше почти съвсем тъмно, но цветовете не ставаха по-бледи, а като че ли придобиваха все по-тъмни оттенъци — черно-зелено, черно-кафяво, черно-сиво. Птиците се подготвяха за прекарването на нощта. Вероятно вече бяха свикнали с присъствието ѝ и вече не се стряскаха.

Киврин набързо събра разпръснатите сандъчета и куфари и ги нахвърли в килнатата карета, после я затегли към пътя. Каретата се премести с няколко сантиметра, хлъзна по някакви листа и спря. Киврин запъна крак и затегли отново. Каретата се придвижи още няколко сантиметра и се наклони още по-силно. Един от сандъците падна.

Киврин го вдигна и обиколи каретата, за да види къде се е запънала. Дясното колело беше опряло в един корен. Можеше да го повдигне и да го премести напред само ако успееше да се подпре добре. От тази страна нямаше да стане — специалистите от

Медиевистиката бяха фраснали каретата с брадва така, че да изглежда като разбита от преобръщането. При това се бяха справили доста добре и от тази си страна колата беше направо на трески. „Казах му на Гилкрис, че трябва да ми даде да си взема ръкавици“ — помисли си тя.

Отиде от другата страна, подхвана колелото и побутна. Въобще не поддаде. Тя отметна пелерината и дългите поли на роклята си, за да не ѝ пречат, коленичи до колелото, за да го подпре с рамо и...

Точно пред колелото имаше следа от човешки крак — на едно малко пространство, останало непокрито от листа. По листата нямаше следи от стъпки, поне доколкото можеше да види Киврин, но следата в прахта беше съвсем ясна.

„Не може да е човешка следа — помисли си тя. — Земята е замръзнала.“ Посегна към вдлъбнатината, за да провери дали не е просто сянка или зрителна измама, причинена от падащия мрак. Следата обаче беше прекалено дълбока, за да е илюзия.

Беше оставена от обувка с мека подметка без ток, а кракът беше голям, много по-голям от нейния. Беше стъпка на мъж, но нали мъжете през четиринайсетото столетие трябваше да са дребни, ниски, с помалки крака дори и от нейните. А това си беше направо гигантска стъпка.

„Може би е много стара следа — помисли си тя с разтуптяно сърце. — Може да е оставена от дървосекач или пък от някой пастир, тръгнал да търси загубена овчица. Може това да е част от земите на краля и той да е бил тук на лов със свитата си.“ Стъпката обаче не приличаше на оставена от човек, който преследва дивеч. Беше следа от човек, който беше стоял на това място дълго и я беше гледал. „Та нали го усетих — помисли си тя и в стомаха ѝ пролази лека тръпка на паника. — Чух го докато стоеше над мен.“

Продължаваше да стои приклепнала, опряна на колелото. Ако мъжът, който и да беше той, а че беше мъж нямаше никакво съмнение, при това огромен, все още беше тук и я наблюдаваше, вероятно вече беше видял, че е открила следата от стъпката му. Киврин се изправи.

— Ей! — рече тя и за пореден път хвърли в страх и паника всички птици над главата си. Те запляскаха с крила, после притихнаха в спотаено мълчание. — Има ли някой тук?

Тя зачака с напрегнат до болка слух и в пълната тишина ѝ се стори, че отново чува дишането му.

— Обади се — продължи тя. — Изпаднах в беда, а прислугата ми побягна.

„Чудесно! Кажи си му направо, че си съвсем сама и напълно беззащитна.“

— Ей! — извика тя отново и започна да обикаля предпазливо полянката, като надникваше зад всяко дърво. Дори той все още да беше тук, вече беше толкова тъмно, че едва ли щеше да го види. Киврин дори не можеше да прецени със сигурност в коя посока е гъсталакът и в коя — пътят. Ако изчакаше дори още само няколко минути, тъмнината щеше да падне напълно и тя въобще нямаше да успее да изтегли каретата на пътя.

Не можеше обаче да я помръдне и на сантиметър. Който и да беше стоял между дърветата, за да я наблюдава, знаеше, че каретата е била тук. Може дори да я беше видял как се появява, как изплува от искрящия въздух като творение на някой алхимик. Ако наистина беше станало така, той по всяка вероятност вече беше побягнал към кладата, която според Дануърти хората по това време държаха в постоянна готовност. Още нещо обаче беше сигурно, ако нещата стояха така — той щеше да възкликне нещо, дори да е само „Леле!“ или „Боже Господи!“, а освен това тя щеше да чуе пукането на съчките под краката му.

Той обаче не беше побягнал, което означаваше, че не я е видял как се появява от нищото. Беше попаднал на нея след това — една жена, която по необясним начин лежи наред гората до разбитата карета — и какво ли си бе помислил? Че е била нападната на пътя, но после е била довлечена тук, за да бъдат скрити следите от нападението?

Тогава обаче защо не ѝ се беше притекъл на помощ? Защо беше стоял мълчалив като дъбовете наоколо достатъчно дълго, че да остави дълбока следа, след което се беше махнал? Може би си бе помислил, че е мъртва. Тогава сигурно се бе изплашил от непокътнатото ѝ тяло. Чак до петнайсети век хората бяха вярвали, че злите духове незабавно населват всяко тяло, което не е погребано както се полага.

А може би беше отишъл за помощ в някое от селцата, които беше видяла — може би дори Скендгейт — и вече идваше насам, следван от

половината жители с факли в ръце.

В такъв случай тя трябваше да остане тук и да изчака завръщането му. Трябваше дори отново да легне. Когато дойде хората, щяха да приказват и тя щеше да получи информация. Всъщност такъв беше първоначалният ѝ план. Ами ако се върнеше сам или пък с приятели, които да нямат никакво намерение да ѝ помогнат?

Мисленето ѝ бе затормозено. Главата ѝ сякаш щеше да се пръсне. Тя разтърка челото си и то започна да пулсира. И ѝ беше толкова студено! Въпреки подплатата от заешка кожа пелерината въобще не топлеше. Как са могли да оцелеят хората през Малката ледникова епоха само с подобни пелерини? Ами зайците как бяха оцелели?

По отношение на студа поне можеше да направи нещо. Можеше да събере дърва и да запали огън, а ако човекът, който беше оставил следата, се върнеше с лоши намерения, можеше да го задържи на разстояние с някоя горяща главня. Ако пък беше тръгнал, за да доведе помощ, и не можеше да се ориентира на връщане, огънят щеше да го насочи към нея.

Тя отново обиколи полянката, този път да събере дърва и съчки. Дануърти я беше накарал да се научи как да пали огън без прахан и кремък.

— Гилкрисст да не би да иска да обикаляш из Средните векове посред зима, без да знаеш как се пали огън? — беше казал той вбесен, а тя беше защитила Гилкрисст с думите, че Медиевистиката не очаква тя да прекара толкова дълго на открито. От друга страна би трябвало да си дадат сметка колко може да е студено.

От съчките ръцете ѝ замръзнаха, а всеки път когато се наведеше, умираше от болка в главата. В крайна сметка престана да се навежда, а приклепна и зарови из тъмното за счупени клонки, като държеше главата си изправена. Болката поутихна, но не много. Може би се чувстваше така, защото ѝ беше студено. Може би и главоболието, и задъхването бяха резултат от студа. Трябваше на всяка цена да запали огън.

Съчките бяха леденостудени и влажни. Сигурно въобще нямаше да се запалят. Листата също щяха да са подгизнали до такава степен, че да не може да ги използва за подпалка. Трябваша ѝ сухи съчки и остра пръчка. Тя остави дървата и се върна при каретата.

Откъм разбитата страна имаше няколко строшени дъски, които можеше да използва за подпалки. Тя се наведе, за да откърти най-долната, и за малко не се строполи, останала без дъх от внезапен световъртеж. Започна да ѝ се повдига.

— Най-добре е да легнеш — каза тя на глас.

Първо поседна, като се придържаше за каретата, за да не загуби равновесие.

— Доктор Ааренс — рече тя, едва поемайки си дъх, — трябва да измислите нещо против последиците от разликата във времето. Направо е ужасно.

Ако полегнеше за малко, може би световъртежът щеше да мине, а после щеше да напади огън. Нямахме обаче да успее да го направи, без да се наведе, но дори от самата мисъл за подобно движение започна да ѝ се повдига отново.

Тя вдигна качулката си и затвори очи, но я заболя дори от това простичко движение, което като че ли съсредоточи цялата болка в главата. Нещо не беше наред. Това просто не можеше да бъде реакция на организма ѝ на разликата във времето. Трябваше да има само няколко слаби симптома, които да се изпарят до час-два от пристигането ѝ, а не да се влошават. Леко главоболие, беше казала доктор Ааренс, и леко неразположение. Не беше споменала обаче нищо нито за повдигане, нито за леденостудени тръпки.

А на нея ѝ беше ужасно студено. Придърпа пелерината около себе си още по-плътно, но от всичко това като че ли ѝ стана още по-студено. Зъбите ѝ започнаха да тракат както беше станало на хълма, раменете ѝ се разтърсиха от силни, конвулсивни тръпки.

„Направо ще умра от студ — помисли си Киврин. — Не мога обаче да направя нищо. Не мога да стана и да запалю огън. Не мога. Много ми е студено. Много лошо, но не сте прав за хората от тази епоха, господин Дануърти. Да те изгорят на клада звучи направо примамливо.“

Не повярва, че е заспала, свита върху студената земя. Не беше забелязала да я полазват топли тръпки, а ако беше станало, сигурно щеше да се изплаши, че това е пролазващото безчувствяване на хипотермията, и щеше да се опита да ѝ се противопостави. Обаче май беше заспала, защото когато отново отвори очи, цареше пълен мрак. Нощта беше настъпила окончателно, заскрежените звезди трепкаха

сред плетеницата клони над главата ѝ, а тя беше на земята и ги гледаше.

По време на дрямката си се беше свлякла на земята и сега главата ѝ опираше в колелото. Студените тръпки не бяха престанали, но зъбите ѝ вече не тракаха. Главата ѝ пулсираше, направо биеше като камбана, а цялото ѝ тяло — особено гърдите — беше изтръпнало от болка.

„Нещо не е наред“ — помисли си тя и този път усети истинска паника. Може би страдаше от някаква алергична реакция към пътуването във времето. Дали въобще съществуваше подобно нещо? Дануърти не беше споменал нито дума за алергична реакция, а той лично я беше предупредил за всички възможни опасности: изнасилване, холера, тиф и чума.

Тя пъкна ръка под пелерината и напипа мястото, където трябваше да е отокът от антивирусната ваксинация. Беше си там, макар че не болеше при допир и беше спрял да я сърби. Може би това беше лош знак. Може би това, че бе спрял да я сърби, означаваше, че е спрял да си върши работата.

Опита да вдигне глава. Световъртежът се върна мигновено. Тя бавно и внимателно измъкна ръце изпод пелерината — при всяко движение ѝ се повдигаше — и събра длани пред лицето си. После каза:

— Господин Дануърти, мисля, че е най-добре да дойдете да ме приберете.

Задряма отново и когато се събуди, вече чуваше слабите звънтящи звуци на коледните камбани. „О, добре — помисли си тя, — успели са да отворят мрежата.“ Опита да се надигне и да се облегне на колелото.

— О, господин Дануърти. Толкова се радвам, че ме прибрахте — каза тя. Полагаше максимални усилия да се противопостави на повдигането. — Страхувах се, че няма да получите съобщението ми.

Звънтящият звук се усили и далеч пред погледа ѝ се появи трепкаща светлинка. Тя се надигна още малко.

— Запалили сте огъня — рече Киврин. — Бяхте прав, че ставало много студено. — Дори през пелерината колелото беше леденостудено. Зъбите ѝ отново започнаха да тракат. — Доктор Ааренс беше права. Трябваше да изчакам да спадне отокът. Представа си нямах, че реакцията ще е толкова лоша.

Оказа се, че това, което вижда, не е огън. Беше факла. Дануърти вървеше към нея с факла в ръка.

— Нали не съм прихванала някой вирус? Или пък чума? — Зъбите й тракаха така неистово, че едва изричаше думите. — Не би ли било ужасно? Да се заразя от чума през Средновековието! Е, поне ще съм част от общата картина.

Тя се разсмя. Смехът й беше писклив, почти истеричен. Господин Дануърти сигурно щеше да се изплаши до смърт.

— Всичко е наред — продължи тя, макар и да не разбираше собствените си думи. — Зная, че сте се тревожили, но скоро ще съм съвсем наред. Просто...

Той спря пред нея, факлата очерта по земята призрачен кръг. Виждаше краката му. Бяха обути в безформени кожени обувки, които точно отговаряха на следата под дъба. Тя се опита да каже нещо за обувките, да го попита дали Гилкрисст го е накарал да облече автентичен средновековен костюм като идва да я вземе, но от потрепването на светлината отново й се зави свят.

Тя затвори очи, а когато ги отвори отново, той вече беше коленичил до нея. Беше забол факлата в пръстта и светлината хвърляше сенки върху качулката и събраните му ръце.

— Всичко е наред — каза тя. — Зная, че сте се притеснили, но вече всичко е наред. Наистина. Просто малко ми прилоша.

Той вдигна глава и каза:

— Разбиз, то беше хортик дане забул вана внаги шисантес евсики.

Имаше сурово, изсечено лице, жестоко лице, лице на главорез. Беше я гледал как лежи до каретата, след това се беше отдалечил, докато стане съвсем тъмно, и сега се беше върнал.

Киврин се опита да вдигне ръка, за да го избута, но и двете й ръце по някакъв начин се бяха заплели в пелерината.

— Махай се — каза тя, но зъбите й тракаха така силно, че думите й едва излизаха от устата. — Махай се.

Той каза нещо в отговор, но този път интонацията се издигна в края на изречението — значи въпрос. Тя въобще не разбираше какво й говори. Помисли си, че използва средноанглийски. „Учих го цели три години, а господин Латимър ме научи на всичко възможно за

спреженията и интонацията. Трябва да го разбирам. От треската е. Заради нея не мога да разбера нито думица.“

Той или повтори същия въпрос, или зададе друг, но тя не можеше да разбере дори това.

„Така става, защото, съм болна — продължаваха мислите ѝ. — Не мога да го разбера, защото съм болна.“

— Любезни господине — започна тя, но не можа да си спомни останалата част от предварително подготвената реч. — Помогнете ми — каза след това и започна да мисли как трябва да го каже на средновековен английски. Не можа да си спомни нищо обаче освен църковен латински и затова каза: — *Domine, ad adjuvandum me festina.*
[1]

Той сведе глава към събраните си ръце и започна да реди нещо с толкова нисък глас, че тя не чуваше нищо. След това сигурно отново беше загубила съзнание, защото по едно време той вече я беше вдигнал на ръце и я носеше. До слуха ѝ от отворената мрежа продължаваше да достига звънтящият звук на камбани. Тя се опита да определи посоката, от която идва, но зъбите ѝ тракаха толкова силно, че не можеше да чуе нищо освен тях.

— Болна съм — изпъшка накрая тя, докато той я качваше върху белия си кон. Киврин политна напред и сграбчи гривата на животното, за да не падне. Мъжът я подхвана отстрани и я задържа. — Представа си нямам как стана всичко това. Нали си имам всички ваксини.

Мъжът бавно поведе животното. Звънчетата на поводите подрънкваха тъничко.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(000740–000751)

Господин Дануърти, мисля, че е най-добре да дойдете да ме приберете.

[1] Господи, побързай да ме подкрепиш! — Бел.пр. ↑

7.

— Знаех си — каза госпожа Гадсън, запухтяла по коридора към тях като парен локомотив. — Заразил се е с някаква ужасна болест, нали? Само от гребането е.

Мери пристъпи напред и каза:

— Не можете да влизате тук. Намираме се в изолационен сектор.

Госпожа Гадсън не спря щурма си. Размахваше куфара си като оръжие, а прозрачната мушама, която беше метнала върху палтото си, пръскаше големи плющящи капки във всички посоки.

— Не можете да ме изгоните. Аз съм му майка. Настоявам да го видя.

Мери вдигна ръка като полицай и отсече с най-правдоподобния тон на медицинска сестра, който съумя да докара:

— Стоп.

За най-голяма изненада госпожа Гадсън спря и каза:

— Една майка има право да види сина си. Изражението ѝ обаче стана по-малко сурово. — Много ли е зле?

— Ако говорите за сина си, той въобще не е болен — отвърна Мери, — поне доколкото знам. — И отново вдигна ръка. — Моля ви, не се приближавайте нито крачка повече. Защо сте решили, че Уилям е болен?

— Разбрах го на секундата, когато чух за карантината. Като чух как началникът на метрото казва: „временна карантина“, направо ме проряза остра болка. — И тя остави куфара, за да покаже точното място на острата болка. — И всичко това е, защото не си взема витамините. Помолих хората в колежа да са сигурни, че си ги взема — допълни тя, като погледна ядно Дануърти, — а те ми казаха, че бил достатъчно голям да се грижи за себе си. Е, очевидно са сгрешили.

— Карантината не е обявена заради Уилям. Просто един от технолозите на университета в момента е на легло заради вирусна инфекция — обясни ѝ Мери.

Дануърти ѝ беше много благодарен, че не каза „един от технолозите на Балиол“.

— Технологът е единственият ни случай засега и няма никакви признаци, че ще има и други — продължи Мери.

— Мога да ви уверя, че карантината е само предпазна мярка.

Госпожа Гадсън обаче изобщо не изглеждаше убедена.

— Моят Уили винаги е бил много болнав и просто не може да се грижи за себе си. Непрекъснато седи над учебниците, а в стаята му непрекъснато има течение. — Тя пак хвърли мрачен поглед към Дануърти. — Направо ми е чудно, че не е хванал вирусна инфекция.

Мери свали ръка и бръкна в джоба си, където стоеше блипърът ѝ. „Дано да се обади за помощ“ — помисли Дануърти.

— Още през първия семестър в „Балиол“ здравето му вече беше напълно съсипано, но неговият наставник го накара да остане в колежа за коледните празници, за да четял Петрарка — продължаваше госпожа Гадсън. — Така че се наложи да дойда. Мисълта, че стои съвсем сам в това ужасяващо място по време на празниците, храни се с каквото му падне и прави един милион неща, които представляват заплаха за здравето му, е повече, отколкото може да понесе сърцето на една майка.

Тя отново посочи мястото, където я беше прорязала острата болка.

— И слава Богу, че успях да дойда навреме. Слава Богу. За малко да изпусна влака с тоя огромен куфар — мислех да изчакам следващия, но нали исках да видя момчето си, та изкрещях да задържат вратите, и тъкмо стъпвам на перона на „Корнмаркет“ и началникът казва: „Временна карантина. Транспортните услуги са временно отменени.“ Помислете си само! Ако бях изпуснала онзи влак и бях хванала следващия, карантината щеше да ми попречи да дойда.

Помислете си само!

— Уилям много ще се зарадва да ви види — прекъсна монолога ѝ Дануърти; надяваше се тя да тръгне да го търси.

— Да — рече тя мрачно. — Сигурно се е сврял някъде, без дори да си сложи шала. И той ще се зарази от тая инфекция, абсолютно съм сигурна. Всичко прихваща. Като малък получаваше ужасни обриви. Няма начин да се отърве. Добре поне че съм тук да се грижа за него, докато боледува.

Вратата се отвори с трясък и нахълтаха двама санитарии с маски, престилки, ръкавици и някакви хартиени обвивки на обувките. Щом

видяха, че никой не лежи на пода в безсъзнание, забавиха крачка.

— Искам този сектор да бъде отцепен и да се сложи знак за изолация — каза Мери, след това се обърна към госпожа Гадсън. — Страхувам се, че има вероятност да сте се заразили. Все още нямаме сигурни данни за начина, по който се предава вирусът, така че не можем да изключим възможността да се предава по въздуха — допълни тя и за момент Дануърти се ужаси, че Мери възнамерява да напъха и госпожа Гадсън при тях.

— Придружете госпожа Гадсън до някоя от изолационните кабинни — обърна се Мери към санитарите. — Ще трябва да ви вземем кръвна проба и да получим от вас списък на всичките ви контакти. Господин Дануърти, ако обичате, последвайте ме — допълни тя, поведе го към стаята с останалите и затръшна вратата преди госпожа Гадсън да е успяла да запротестира. — Могат да я задържат известно време, за да дадат на бедния Уили още няколко часа свобода.

— Тая жена може да накара всекиго да се обрине — каза Дануърти.

При влизането им всички, с изключение на лекарката, вдигнаха глави. Латимър търпеливо чакаше с навит ръкав. Монтоя продължаваше да говори по телефона.

— Влакът на Колин е бил върнат — каза Мери. — Вече си е вкъщи.

— А, добре — рече Монтоя и затвори. Гилкрисст веднага скочи и вдигна слушалката.

— Господин Латимър, съжалявам, че ви накарах да чакате — каза Мери, отвори пакет импрегнирани ръкавици и започна да приготвя нова игла.

— Гилкрисст е на телефона. Искам да говоря с наставника на горния курс — каза Гилкрисст в слушалката. — Да. Искам да се свържа с господин Бейсингейм. Да, ще почакам.

„Наставникът на горния курс представа си няма къде е Бейсингейм, секретарят — също.“ — помисли Дануърти. Той вече беше говорил с тях, когато се беше опитал да предотврати спускането. Секретарят дори не знаеше, че Бейсингейм е в Шотландия.

— Радвам се, че са открили хлапето — каза Монтоя, поглеждайки часовника си. — Колко време мислите, че ще ни задържат тук? Трябва да се върна в дупката си преди да се е

превърнала в блато. В момента правим разкопки в двора на църквата на Скендгейт. Повечето гробове са от петнайсети век, но има и няколко от времето на Черната смърт, както и от епохата преди Вилхелм Завоевателя. Миналата седмица намерихме гробницата на един рицар. В отлично състояние. Дали Киврин вече е там, как мислите?

Дануърти се надяваше, че тя говори за селото, а не за гробовете.

— Надявам се — отвърна той.

— Казах й да започне веднага да записва наблюденията си на Скендгейт — както на селото, така и на църквата. Особено на гробницата. Надписът е частично изтрит, както и украсата. Датата обаче се вижда съвсем ясно — 1318 година.

— Спешно е — каза Гилкрисст. Последва дълга пауза, през която той не спря да пуфти. — Зная, че е за риба в Шотландия. Искам да знам къде точно.

Мери сложи лепенка на ръката на Латимър и направи знак на Гилкрисст. Той поклати глава. Тя се отправи към лекарката и я раздруса, за да я разбуди. Лекарката отвори очи и стана.

— Има толкова много неща, до които можем да се доберем само чрез пряко наблюдение — каза Монтоя. — Казах на Киврин да записва всичко до последната подробност. Надявам се, че на устройството има достатъчно място. Изглежда ми много малко. — Тя отново погледна часовника си. — Но така трябваше. Успяхте ли да го видите преди да й го имплантират? Страшно прилича на костно шипче.

— Костно шипче ли? — възкликна Дануърти, загледан как кръвта на медичката се стича в епруветката.

— Направихме го така, за да изглежда като нещо нормално, в случай че бъде открито. — И тя поглади китката си точно над палеца.

Лекарката стана и си спусна ръкава, а Мери направи знак на Дануърти, разопакова едно ново мониторче, сложи го на китката на му и му даде да лапне един термометър.

— Предайте на секретаря да ми се обади на този номер, веднага щом се върне — завърши Гилкрисст и затвори телефона.

Монтоя веднага го грабна, набра един номер и каза:

— Здравсти. Можеш ли да ми кажеш периметъра на карантината? Искам да разбера дали Уитни е вътре. Дупката ми е там. — Не беше ясно с кого говори, но очевидно отговорът беше отрицателен. — Ами

тогава с кого мога да говоря за промяна на периметъра? Много е спешно.

„Всички се грижат за техните си «спешни» неща — помисли си Дануърти, — но никой не дава и пет пари за Киврин. Е, какво има да се тревожат за нея? Записващото ѝ устройство е направено така, че да прилича на костно шипче, за да не им изглежда странно на хората от четиринайсети век, когато решат да ѝ отсекаат ръцете преди да я изгорят на кладата.“

Мери премери кръвното му налягане, после го боцна с иглата.

— Ако телефонът въобще някога се освободи — каза тя, докато му залепяше цитопласта и се опитваше да привика Гилкрисст, който беше застанал до Монтоя с нетърпеливо изражение, — можете да се обадите на Уилям Гадсън и да го предупредите, че майка му ще е при него много скоро.

— Да — каза Монтоя. — Номера на Националния тръст.

— После затвори и записа цифрите на една брошура.

Телефонът иззвъня. Гилкрисст вече почти беше стигнал до Мери, но скочи и го грабна преди Монтоя да успее да помръдне. Слуша секунда, после каза:

— Не. — И с надменен вид го подаде на Дануърти.

Обаждаше се Финч. От канцеларията.

— Намери ли медицинските документи на Бадри? — попита Дануърти.

— Да, сър. Полицията е тук. Опитват се да намерят достатъчно място, където да вкарат всички задържани, които не са от Оксфорд.

— И искат да ги настаним в „Балиол“ — допълни Дануърти.

— Да, сър. Колко да им кажа, че можем да поемем?

Мери се беше изправила с епруветката на Гилкрисст в ръка и се опитваше да даде знак на Дануърти.

— Изчакай малко, моля те — каза Дануърти и закри слушалката с ръка.

— Искат да приютите задържани ли? — попита го Мери.

— Да — отвърна той.

— Недей да им даваш всичките си помещения. Може би ще ни трябва място за нещо като лазарет.

Дануърти махна ръка от слушалката и продължи:

— Кажи им, че могат да запълнят „Фишер“ и колкото свободни места са останали в „Салвин“. Ако още не си разпределил камбанаджийките, се опитай да ги сгъстиш в минимален брой стаи. Кажи им, че от амбулаторията на полицията са помолили да използват „Бълкъли-Джонсън“ като спешно отделение. Каза, че си намерил здравните документи на Бадри, нали?

— Да, сър. Скъсах се от търсене. Секретарят ги беше сложил под Бадри, запетая, Шодхури, а американките...

— Намери ли номера на здравната му осигуровка?

— Да, сър.

— Давам ти доктор Ааренс — каза веднага Дануърти, преди Финч отново да се е впуснал в многословните си излияния за майсторките по биене на камбани. — Можеш да й дадеш директно информацията.

Мери сложи една лепенка на ръката на Дануърти, а от другата страна прикрепи едно мониторче за температурата.

— Свързах се с Ели, сър — продължи обаче Финч. — Информирах ги за отлагането на концерта и се отнесоха с голямо разбиране, но американките продължават да се сърдят.

Мери си довърши работата с данните на Латимър, свали ръкавиците и се приближи до Дануърти, за да вземе слушалката.

— Финч? Доктор Ааренс е на телефона. Прочети ми номера на Бадри.

Дануърти й подаде страницата си за „вторични данни“ и молив, тя записа номера, след което помоли Финч да й прочете документите на Бадри за вакцинациите му. Направи си куп записки, от които Дануърти не разбираше нищо.

— Някакви анормални реакции или алергии? — Настъпи пауза, след която тя каза: — Добре, не. До останалото мога да се добера по компютъра. Ще ти се обадя, ако имам нужда от допълнителна информация. — И тя подаде слушалката на Дануърти. — Пак иска да говори с теб.

— Въобще не им харесва, че ги задържаме тук — каза Финч. — Госпожа Тейлър заплашва, че ще ни съди за насилствено прекъсване на договора.

— Бадри кога е минал през серия от антивирусни ваксини за последен път?

На Финч му отне доста време да се рови в купа документи.

— А, ето го, сър. Четиринайсети септември.

— Пълна серия ли е направил?

— Да, сър. Рецепторни аналози, подсилване на имунната система, както и сезонни ваксини.

— Някога да е имал алергия към антивирусна ваксина?

— Не, сър. В картоната не се споменава нищо за алергии. Вече го казах на доктор Ааренс.

Бадри беше получил всичките си антивирусни ваксини. Нямаше никакви алергични реакции.

— Успя ли да се добереш до Ню Колидж? — попита Дануърти.

— Не, сър, сега тръгвам. А какво да направя за провизиите, сър? Сапун имаме достатъчно, но тоалетната хартия е на привършване. Мислите ли, че трябва да я разпределя на порции, сър? Или може би да сложа бележки навсякъде с молба да я пестят?

— Както прецениш — отвърна Дануърти и затвори.

— Телефонът вече свободен ли е? — попита Гилкрис.

Дануърти му го подаде. Чудеше се какво ли е времето при Киврин и дали от статистическия отдел са изчислили каква вероятност има тя да пристигне там по време на дъжд. Пелерината ѝ нямаше вид на особено водонепропусклива, а добронамереният пътник, който трябваше да се появи до 1,6 часа, сигурно щеше да се приюти в някоя странноприемница или под някой навес, докато пътищата изсъхнат и станат проходими.

Дануърти беше научил Киврин как се пали огън, но тя нямаше да успее с влажни съчки и изтръпнали от студ ръце. През четиринайсети век зимите са били доста студени. Можеше дори да вали сняг. През 1320 година Малката ледникова епоха тъкмо вече започваше и времето в крайна сметка бе станало толкова студено, че Темза бе замръзнала. Ниските температури и непостоянното време се бяха оказали така опустошителни за посевните култури, че някои историци обвиняваха за ужасите на Черната смърт недохранеността на селяните. Времето със сигурност бе отвратително. През есента на 1348 година в една част на Оксфордшир бе валило непрестанно от Архангел Михаил до Коледа. В момента Киврин сигурно лежеше на влажната земя полумъртва от хипотермия.

И цялата обрината заради свръхгрижовния си наставник, който не спираше да се тревожи за нея. Мери беше права. Той наистина приличаше на госпожа Гадсън. Изведнъж си представи как се втурва в 1320 година, напъвайки с все сила вратата на мрежата, както беше направила госпожа Гадсън в метрото, и как Киврин е също толкова щастлива да го види, колкото ще е Уилям като види майка си. И изпаднала в също толкова голяма нужда от помощ.

Киврин беше най-умната и изобретателна студентка, която беше имал. Със сигурност знаеше как да се спаси от някакъв си дъжд. Доколкото знаеше, беше прекарала последната си ваканция при ескимосите и се беше научила дори как се строи иглу.

Със сигурност беше помислила за всичко, до ноктите на ръцете и краката си. Когато беше дошла да му покаже костюма си, беше вдигнала ръце. Ноктите ѝ бяха изпочупени и под тях имаше мръсотия.

— Знам, че ще се представям за благородничка, но благородничка със селско потекло, а те са вършели много селска работа покрай изящните бродерии, пък и дамите от източната част на графството са се сдобили с ножици чак през седемнайсети век. Така че прекарах неделя следобед в дупката на Монтоя, за да се получи този ефект. — Ноктите ѝ изглеждаха отвратително, но щяха да свършат работа. Очевидно нямаше никакви основания да се тревожи за нещо толкова незначително, колкото някакъв си сняг.

Не можеше обаче да се спре. Ако можеше да си поговори с Бадри, да го попита какво е имал предвид с „Нещо не е наред“, да се увери, че спускането е минало идеално и че не е имало прекалено голямо отклонение, може би щеше да спре да се тревожи. Мери обаче дори не беше успяла да се добере до номера на здравната осигуровка на Бадри, докато не се обади Финч. Чудеше се дали Бадри още е в безсъзнание. Или пък е станало още по-лошо.

Стана и си наля чай. Гилкрисст отново беше обсебил телефона и в момента говореше с портиера. Портиерът също не знаеше къде може да бъде открит Бейсингейм. Когато Дануърти говори с него, той му беше казал, че Бейсингейм май му споменал Лох Балкилан — езеро, което, както се оказа, не съществуваше.

Дануърти си изпи чая. Гилкрисст се обади на секретаря и на заместник-ректора, но на нито едно от двете места не получи никаква информация. Сестрата, която беше пазила на вратата, влезе да

довърши взимането на кръвните проби. Лекарят взе една от брошурите и започна да я чете.

Монтоя попълни формуляра си за приемане и започна списъка с контактите.

— Какво точно трябва да направя? — обърна се тя към Дануърти. — Да напиша имената на хората, с които съм се срещнала днес?

— Не, през последните три дни — отвърна той.

Продължиха да чакат. Дануърти изпи още една чаша чай. Монтоя се обади на Националната служба по здравеопазване, за да ги помоли да я освободят от карантината, за да може да се върне в дупката си. Лекарката спеше.

Сестрата вкара една количка, на която беше подредена вечерята.

— „С добро ни вино напои добрият домакин“ — каза Латимър. Първите му думи през целия следобед.

Докато се хранеха, Гилкрисст осведоми Латимър за плановете си да изпрати Киврин да наблюдава последиците от Черната смърт.

— Общоприетото схващане на историците е, че тя е разстроила напълно средновековното общество — говореше той, докато нарязваше, бифтека си, — но моите изследвания ме навеждат на мисълта, че тя е имала по-скоро прочистващ, отколкото катастрофален ефект.

„От гледната точка на кого обаче?“ — попита наум Дануърти, докато се чудеше защо се бавят толкова. Чудеше се дали наистина обработват кръвните проби, или просто чакат някой от тях да се строполи на пода, за да могат да разберат какъв е инкубационният период на вируса.

Гилкрисст се обади още веднъж в Ню Колидж и помоли да го свържат със секретарката на Бейсингейм.

— Няма да я намерите — обясни му Дануърти. — Прекарва коледните празници с дъщеря си в Девъншир.

Гилкрисст се направи, че не го чува.

— Да. Трябва да ѝ предам съобщение. Опитвам се да се свържа с господин Бейсингейм. Много е спешно. Току-що изпратихме една историчка в четиринайсети век, но „Балиол“ не са си направили труда да проверят както трябва технолога, който отговаряше за мрежата. В резултат той се е заразил с някакъв вирус. — Той затвори телефона. —

Ако господин Шодхури е пропуснал и една от необходимите антивирусни ваксини, ще ви държа лично отговорен, Дануърти.

— През септември му е направена пълната серия — отговори Дануърти.

— Имате ли доказателство за това? — попита Гилкрисст.

— Дали е преминал през мрежата? — попита лекарката.

Всички, дори и Латимър, се обърнаха и я погледнаха стъписани. До момента, в който заговори, тя като че ли беше изпаднала в дълбок сън с напълно отпусната на гърдите глава и скръстени ръце, в които стискаше формулярите за контактите.

— Казахте, че сте изпратили някого в Средните векове — обясни тя с войнствен тон. — Преминал ли е?

— Не ви раз... — започна Гилкрисст.

— Вирусът — каза тя. — Възможно ли е да е преминал през машината на времето?

Гилкрисст погледна нервно Дануърти.

— Това не е възможно, нали?

— Не е — отвърна Дануърти. Беше очевидно, че Гилкрисст си няма понятие от парадоксите на континуума или стринговата теория. Въобще не му беше мястото начело на факултета, па макар и временно. Той дори не знаеше как функционира мрежата, с която така лековерно беше изпратил Киврин в миналото. — Вирусът не може да премине през мрежата.

— Доктор Ааренс каза, че индиецът е единственият случай — каза лекарката. — А вие — и тя посочи Дануърти — Казахте, че му е направена пълна серия ваксини. Ако си е направил цялата антивирусна серия, не би могъл да прихване болест, освен ако не е внесена отнякъде другаде. А Средните векове са били пълни с болести, нали? Едрата шарка и чумата?

— Сигурен съм, че Медиевистиката е взела всички предпазни мерки срещу подобна възможност и... — каза Гилкрисст.

— Възможност да премине някой вирус през мрежата няма — прекъсна го Дануърти гневно. — Континуумът пространство-време не позволява това.

— Вие изпращате през мрежата хора — настояваше тя.

— А вирусът е много по-малък от човека.

Дануърти беше чул този аргумент за последен път през първите години на използването на мрежите, когато теорията още не беше съвсем ясна.

— Уверявам ви, че сме взели всички предпазни мерки — каза Гилкрисст.

— През мрежата не може да премине нищо, което може да промени хода на историята — обясни Дануърти с вперен в Гилкрисст поглед. Този човек само подстрекаваше лекарката с празните си приказки за предпазни мерки и вероятности. — Радиация, токсични вещества, микроби — нито едно от тях никога не е минавало през мрежата. Ако са налице при стартирането, тя просто не се отваря.

Лекарката продължаваше да гледа подозрително.

— Мога да ви уверя... — започна отново Гилкрисст, но в този момент влезе Мери.

Носеше куп листове в най-различни цветове. Гилкрисст веднага скочи.

— Доктор Ааренс, има ли някаква възможност вирусната инфекция, от която страда господин Шодхури, да е минала през мрежата?

— Не, разбира се — отвърна тя и се намръщи така, сякаш самото задаване на подобен въпрос беше нелепо.

— Първо на първо, през мрежата не могат да минават болести. Това ще наруши парадоксите. Второ на второ, ако това наистина е станало, *а то не може да стане*, Бадри трябва да се е заразил за по-малко от час след влизането ѝ, което означава, че вирусът трябва да е с инкубационен период по-кратък от един час. Това е абсолютно невъзможно. Но ако бе станало така, *а то не може да стане*, досега всички щяхте да сте на легло — тя погледна часовника си, — защото вече са минали три часа от момента, в който сте имали допир с вируса. — Тя започна да събира формулярите.

Гилкрисст изглеждаше вбесен.

— Като временно ръководещ Историческия факултет имам задължения, за които трябва да се погрижа — каза той. — Колко смятате да ни държите тук?

— Само колкото да ви събера формулярите — отвърна тя. — А също така и да ви дам инструкции. Не повече от пет минути.

Тя взе списъка на Латимър. Монтоя грабна своите листа от крайната масичка и бързо започна да пише.

— Пет минути ли? — възкликна лекарката. — Да не искате да кажете, че можем да си вървим?

— Под медицинско наблюдение — отвърна Мери, постави формулярите най-отдолу на купа листа и започна да раздава най-горните — които бяха в яркорозово — на всекиго поотделно. Бяха формуляри за изписване, които освобождаваха амбулаторията от всякаква отговорност.

— Завършихме обработката на кръвните ви проби — продължи тя — и нито една не показва покачено ниво на антитела.

Тя подаде на Дануърти син лист, който освобождаваше Националната служба по здравеопазването от всякаква отговорност и заявяваше готовност да се поемат изцяло всички разходи, непокрити от службата по здравеопазването, до трийсет дни.

— Свързах се със Световния център по инфлуенца и тяхната препоръка е да се прави контролно наблюдение с постоянно следене за евентуална треска, както и взимане на кръвни проби на всеки дванайсет часа.

Следващите листове бяха зелени и със заглавие: „Инструкции за първични контакти“. Първата гласеше: „Избягвайте всякакви контакти с други хора.“

Дануърти си помисли за Финч и майсторките по биене на камбани, които сега без съмнение го чакаха пред портала на „Балиол“ сипеха огън и жупел, както и за всички хора, тръгнали на коледни покупки, които щеше да срещне по пътя си.

— На всеки половин час си записвайте каква е температурата ви — продължи Мери и им раздаде и по един жълт формуляр. — Елате тук незабавно, ако мониторчетата ви — тя посочи своето — покажат силно покачване на температурата. Известни колебания са напълно нормални. Температурата по принцип се покачва през късния следобед и вечер. Освен това всяка температура между 36 и 37,4 градуса е нормална. Елате незабавно, ако вашата стане над 37,4 или пък се покачи изведнъж, както и ако усетите въобще някакви симптоми — главоболие, стягане в областта на гърдите или световъртеж.

Всички погледнаха мониторчетата си и без съмнение започнаха да усещат началото на главоболие. Дануърти беше страдал от подобно

нещо през целия следобед.

— Избягвайте контакти с други хора — продължи Мери. — Запомняйте внимателно всички контакти, които правите. Все още не можем да кажем нищо категорично за начина на предаване на вируса, но миксовирусите се разпространяват чрез капчици и директен контакт. Мийте си ръцете със сапун и вода колкото може по-често.

Тя подаде на Дануърти още един розов лист. Цветовете ѝ май бяха на привършване. Този беше нещо като дневник, озаглавен „Контакти“, а отдолу пишеше: „Име, адрес, вид контакт, време“.

Колко жалко, че на вируса на Бадри не му се беше наложило да си има работа с Националната служба по здравеопазването и Световния център по инфлуенца. Въобще нямаше да стигне доникъде.

— Трябва да се отчетете тук в седем часа утре сутринта. Дотогава бих ви препоръчала добра вечеря и после веднага в леглото. Почивката е най-доброто средство срещу всеки вирус. Вашите дежурства — Мери погледна двамата лекари — са отменени, докато трае карантината. — Тя раздаде още няколко формуляра с цветовете на дъгата, след което попита бодро: — Някакви въпроси?

Дануърти погледна лекарката в очакване тя да попита Мери дали едра шарка може да премине през мрежата, но тя се беше вторачила унило в купа си формуляри.

— Мога ли да се върна в дупката си? — попита Монтоя.

— Само ако е в периметъра на карантината — отговори Мери.

— Страхотно, няма що — каза тя, като напъха гневно листата по джобовете на терористкото си яке. — Докато стоя тук вързана, цялото село ще бъде отнесено. — И излезе с тежки крачки.

— Други въпроси? — попита Мери невъзмутимо. — Добре тогава, ще се видим утре сутринта в седем.

Двамата лекари си тръгнаха. Жената, която беше задала купищата въпроси за вируса, се прозяваше и протягаше така, сякаш всеки момент отново ще потъне в дрямка. Латимър продължаваше да седи, вперил поглед в мониторчето си за температурата. Гилкрисст му каза нещо и той стана, облече си палтото и взе чадъра и множеството листове.

— Надявам се да бъда информиран своевременно за развитието на нещата — каза Гилкрисст. — Ще се свържа с Бейсингейм и ще му предам, че трябва да се върне спешно, за да поеме ситуацията в свои

ръце. — Той се въртна и излезе, но трябваше да задържи вратата и да изчака Латимър, който се беше навел за два изпуснати листа.

— Мога ли да ви помоля утре сутрин да доведете Латимър? — каза Мери, докато прелистваше списъците с контактите. — Сигурно ще забрави, че трябва да е тук в седем.

— Искам да видя Бадри — каза Дануърти.

— Лабораторията на „Брейзнуоз“ — каза тя. Четеше формулярите: — Кабинетът на декана в „Брейзнуоз“. Лабораторията в „Брейзнуоз“. Никой ли не се е срещал с Бадри на друго място освен при мрежата?

— В линейката на път за насам той каза, че „нещо не е наред“ — настоя Дануърти. — Може да е имало отклонение. Ако е по-голямо от една седмица, Киврин няма да има никаква представа кога да дойде за срещата.

Мери не отговори. Продължи да прелиства списъците с все по-намръщена физиономия.

— Трябва да се уверя, че не е имало никакви проблеми с фиксирането — продължи да упорства Дануърти.

Тя вдигна поглед и каза:

— Отлично. Тия списъци няма да ни свършат никаква работа. Има страшно много празноти в местонахождението на Бадри през последните три дни. Единствено той може да ни каже къде е бил и с кого се е срещал. — И тя тръгна към коридора. — Оставила съм при него една сестра да му задава въпроси, но той мълчи. Може пък на теб да каже нещо.

Тя поведе Дануърти по коридора, спря до асансьора и каза в микрофончето му:

— Партер, моля. — След това се обърна към Дануърти. — Идва в съзнание само за по няколко минути. Може да ти отнеме цялата нощ.

— Няма значение — каза Дануърти. — И без това няма да мога да се отпусна, докато не разбера, че Киврин е преминала успешно през мрежата.

Качиха се два етажа с асансьора, минаха по един коридор и през врата, на която пишеше: „ВЛИЗАНЕТО ЗАБРАНЕНО. ИЗОЛАТОР“. Точно до вратата, от вътрешната страна, седеше една медицинска сестра, вперила поглед в монитора пред себе си.

— Ще вкарам господин Дануърти да се види с господин Шодхури — каза Мери. — Ще ни трябват предпазни костюми. Как е той?

— Температурата му пак се повиши — 39,8 — отговори сестрата и им подаде предпазните костюми: комплекти от хартиени престилки, които се завързваха отзад, шапки, импрегнирани маски, които беше абсурд да се поставят над шапките, пликосве, които трябваше да се сложат върху обувките, и импрегнирани ръкавици. Дануърти направи грешката да си сложи най-напред ръкавиците, след което му трябваше едва ли не цял час да развие престилката и да си нагласи маската.

— Трябва да му задаваш точно определени въпроси — каза Мери. — Попитай го какво е правил тази сутрин от момента, в който е станал, дали е прекарал нощта с някого, къде е закусил, кой е бил там и все от тоя род. Щом има толкова висока температура, можеш да си сигурен, че е много неадекватен. Може да се наложи да задаваш въпросите по няколко пъти. — Тя отвори вратата на стаята.

Всъщност не беше точно стая — вътре имаше място колкото да се побере едно легло и едно малко походно столче, а не нормален стол. Стената зад леглото беше покрита с екрани и всякакви устройства. На другата стена имаше прозорец с перде и още техника. Мери хвърли бегъл поглед към Бадри, след което се захвана с дисплеите.

Дануърти също погледна екраните. На най-близкия имаше десетки числа и букви. На последния ред пишеше: ICU4320691 22-12-54 1803 200/RPT 1800CRS IMJPCLN 200MG/q6h NHS40-211-7 M AARENCS — очевидно това бяха лекарските предписания.

По другите екрани също танцуваха стотици редове и колони от цифри, но нито една от тях не му говореше нищо, с изключение на едно число по средата на малък екран, втори отдясно наляво. Там пишеше: „Темп.: 39,9“. Боже Господи!

Бадри лежеше с извадени над завивките ръце, на свивките и на двете бяха вкарани иглите на системи, закачени високо над главата му. Едната система беше поне от пет банки. Беше със затворени очи, а лицето му изглеждаше някак изтъняло и прозрачно, сякаш от сутринта беше свалил няколко килограма. Тъмната му кожа беше придобила странен лилав оттенък.

— Бадри — каза Мери и се наведе над него, — чуваш ли ни?

Той отвори очи и ги погледна, без да дава каквито и да било признаци, че ги е познал, което вероятно се дължеше много повече на предпазните им костюми и маските им, отколкото на вирусната му инфекция.

— Това е господин Дануърти — каза Мери с надежда в гласа. — Дошъл е да те види. — Блипърът ѝ иззвъня.

— Господин Дануърти? — възкликна Бадри немощно и се опита да седне в леглото.

Мери го побутна към възглавницата.

— Господин Дануърти иска да ти зададе няколко въпроса — каза тя, като го потупа нежно по гърдите, както беше направила преди това в лабораторията на „Брейзнуз“. После се изправи и разгледа екраните на стената зад него. — Трябва да лежиш неподвижно. Аз трябва да тръгвам, но господин Дануърти ще остане с теб. Почивай си и се опитай да отговориш на въпросите му. — И излезе.

— Господин Дануърти? — каза Бадри отново, някак озадачено.

— Да — отвърна Дануърти и седна на столчето. — Как си?

— Кога трябва да се върне? — попита Бадри с отпаднал, но напрегнат глас. Отново се опита да седне, но Дануърти протегна ръка да го спре.

— Трябва да го намерим — каза Бадри. — Нещо не е наред.

8.

Горяха я на кладата. Тя усещаше пламъците по тялото си. Сигурно вече я бяха завързали на кладата, макар че нямаше никакви спомени за това. Помнеше само, че по едно време запалиха огъня. Беше се свлякла от белия кон и главорезът я беше вдигнал и отнесъл до кладата.

— Трябва да се върнем до мястото на спускането — беше казала тя.

Той се беше навел над нея и тя беше видяла жестокото му лице на потрепващата светлина.

— Господин Дануърти ще отвори мрежата веднага щом разбере, че нещо не е наред — беше казала тя. Не биваше обаче да го казва. Той я беше взел за вещица и я беше докарал тук, за да бъде изгорена.

— Не съм вещица — каза тя и при тези думи една ръка изплува от нищото и положи хладната си длан на челото ѝ.

— Шшт — рече някакъв глас.

— Аз не съм вещица — повтори тя като изричаше думите бавно, за да могат да я разберат. Главорезът не я беше разбрал. Тя се беше опитала да му обясни, че не трябва да напускат мястото на спускането, но той не ѝ беше обърнал никакво внимание. Беше я метнал на белия си кон, после го беше подкарал към белостволите брези — към най-гъстата част на гората.

Тя се беше опитала да запомни пътя, по който минаваха, за да може да се върне, но поклащащата се факла на непознатия не осветяваше почти нищо. Освен това от светлината я боляха очите. Тя ги беше затворила и това се беше оказало голяма грешка, защото от тромавата походка на коня ѝ се зави свят и тя се строполи на земята.

— Не съм вещица — каза тя за пореден път. — Историчка съм.

— *Пако несмер дохтас тсила верч?* — чу се някъде отстрани женски глас.

— *Увин пльона шеюдин воре панреди* — чу се и мъжки глас, който звучеше досущ като този на господин Дануърти. — *Скав рмадаш вюлеш але укрике хьосеш.*

— *Пелтеш смрадеш думорти круне?* — попита жената.

— Господин Дануърти — каза Киврин и протегна ръце към него, — попаднах сред банда главорези!

Но не можа да го види през задушливия дим.

— Шшт — каза жената и едва тогава Киврин осъзна, че колкото и да е невъзможно, е спала. За колко ли време изгаря човек, чудеше се тя. Пламъците бяха толкова горещи, че досега трябваше да е станала на пепел, но когато вдигна ръка пред очите си, видя, че още си е цяла-целеничка, макар че по краищата на пръстите ѝ потрепваха малки червени пламъчета. От светлината им я заболяха очите. И тя ги затвори.

„Дано да не падна пак от коня“ — помисли си тя. Беше се вкопчила в животното с две ръце. От неравния му ход главата я беше заболяла непоносимо, но въпреки това не се беше пуслала. После обаче беше паднала, макар че господин Дануърти беше настоял да се научи да язди и ѝ беше уредил уроци по езда в покрайнините на Уудсток. Господин Дануърти я беше предупредил, че ще стане така. Беше ѝ казал, че в крайна сметка ще я изгорят на кладата.

Жената поднесе към устните ѝ чаша. Сигурно бе оцетът, който са давали на мъчениците, помисли си Киврин. Обаче грешеше. В чашата имаше някаква топла горчива течност. Жената трябваше да повдигне главата ѝ, за да може тя да отпие, и едва сега Киврин си даде сметка, че лежи.

„Ще трябва да разкажа на господин Дануърти, че са изгаряли хората легнали.“ Опита се да вдигне ръце към устните си като за молитва, за да задейства записващото устройство, но под тежестта на пламъците те се отпуснаха безпомощно.

„Болна съм“ — помисли си Киврин и си даде сметка, че топлата горчива напитка е някаква лечебна отвара и че малко е поуспокоила треската ѝ. Всъщност тя въобще не лежеше на земята, а на легло в някаква тъмна стая. Жената, която се грижеше за нея и ѝ беше дала отварата, стоеше някъде до нея. Чуваше дишането ѝ. Опита се да обърне глава, за да я види, но дори от това незначително усилие главата отново я заболя ужасно. Дишането на жената беше равномерно и високо, почти като хъркане. Болеше я главата дори от самия му звук.

„Сигурно съм в селото — помисли си тя. — Сигурно червенокосият ме е докарал тук.“

Беше паднала от коня и главорезът ѝ беше помогнал да се качи пак на седлото, но когато го огледа, тя забеляза, че въобще не прилича на главорез. Беше млад, с рижа коса и миловидно лице. Беше се навел над нея, докато тя седеше облегната на колелото на каруцата, беше се подпрял на коляно и беше попитал:

— Коя си ти?

И тя беше разбрала въпроса му.

— *Ксеси канкар пупе?* — попита жената и отново повдигна главата ѝ, за да отпие от горчивата отвара. На Киврин ѝ беше трудно да преглъща. Огънят сякаш беше влязъл и в гърлото ѝ. Усещаше съвсем осезаемо малките червеникави пламъци, макар че течността би трябвало да ги погаси. Чудеше се дали мъжът я е отвел в някоя напълно непозната страна — като Испания или Гърция например, където се говореше на език, който не беше вкаран в автоматичния ѝ преводач.

Беше разбрала всяка дума на червенокосия.

— Коя си ти? — беше я попитал той и тя си беше помислила, че другият мъж трябва да е негов роб, доведен от кръстоносните походи, роб, който говори на турски или арабски, и че точно затова тя не можеше да разбере нито думичка.

— Историчка съм — каза тя, но когато вдигна поглед към милото му лице, вече не беше той. Беше лицето на главореза.

Тя се огледа като обезумяла за червенокосия, но него го нямаше. Главорезът събираше съчки и ги редеше върху някакви камъни, за да стъкми огън.

— Господин Дануърти! — извика Киврин отчаяно, но вместо това главорезът дойде и приклепна пред нея. Отблясъците от факлата играеха по лицето му.

— Не се страхувай — каза той. — Скоро ще се върне.

— Господин Дануърти! — извика тя и червенокосият веднага дойде и приклепна до нея.

— Не трябваше да напускам мястото на спускането — каза тя, без да откъсва очи от лицето му, за да не се превърне то отново в лице на убиец. — Сигурно нещо с фиксирането се е объркало. Трябва да ме върнете там.

Той развърза наметалото си, свали го с един замах от раменете си и я зави.

— Искам да си отида вкъщи — продължи тя, когато той се наведе над нея. Той също държеше факла, която осветяваше добродушното му лице и хвърляше по рижата му коса малки пламъчета.

— *Годуфадур* — извика той и Киврин си помисли: „Това явно е името на слугата: *Годефодр*. *Годфрид*? Ще помоли слугата си да му каже къде ме е намерил и ще ме върне на мястото на спускането.“ А господин *Дануърти*? Господин *Дануърти* сигурно ще се побърка като види, че я няма, когато се отвори мрежата. „Всичко е наред, господин *Дануърти* — прошепна си тихичко. — Идвам си.“

— *Нота са страаш* — каза червенокосият и я вдигна в прегръдката си. — *Фьорцарти Гавнарюн присте*.

— Болна съм — обърна се Киврин към жената — и не разбирам нито думичка от това, което казвате. — Но този път никой не изникна от мрака, за да я успокои. Може би им беше писнало да я гледат как гори и си бяха тръгнали. Много дълго време отнемаше всичко това, макар че огънят като че ли ставаше все по-горещ.

Червенокосият я беше метнал пред себе си на белия кон и беше отпрашил към гората, а тя си беше помислила, че я връща на мястото на спускането. Конят имаше звънчета, звънчета, които подрънкваха весело някаква мелодия. Мелодията беше „Сберете се всички вярващи“. Звънчетата ставаха все по-силни с всеки следващ куплет, докато накрая зазвучаха като камбаните на църквата „Св. Богородица“.

Яздиха дълго и Киврин си помисли, че вече трябва да са доста близко до мястото на спускането.

— Колко път има още до спускането? — попита тя червенокосия. — Господин *Дануърти* много ще се притесни.

Но мъжът не ѝ отговори, а подкара коня надолу по някакъв склон. Луната беше изгряла и подаваше бледия ли лик през клоните на голите дървета. Проблясваше и по фасадата на църквата в подножието на хълма.

— Това не е мястото на спускането — каза Киврин и си помисли да дръпне юздите, за да се върнат по пътя, по който бяха дошли. Не посмя обаче да свали ръцете си от врата на червенокосия, за да не падне пак. След това се оказаха пред някаква врата, която се отвори, после пак се отвори, после имаше огнище, светлина и звън на камбани и тя разбра, че в крайна сметка са я върнали на мястото на спускането.

— *Шаса воври смехе нкого збуз* — каза жената и Киврин усети допира на набръчканите ѝ груби ръце. Жената я зави. Кожа, Киврин усети мека кожа по лицето си, а може би просто това беше нейната си коса.

— Къде сте ме довели? — попита Киврин. Жената се наведе, сякаш не можеше да я чуе, и Киврин си даде сметка, че сигурно е проговорила на английски. Преводачът ѝ не работеше. Значи трябваше да мисли на английски, но да изговаря всичко на средновековен английски. Може би не можеше да разбере никого защото преводачът ѝ просто не работеше.

Опита се да се сети как да каже същото на техния език, със старинен словоред.

— Къде сте ме отвели вий?

Не можеше да мисли. Жената продължаваше да трупва разни завивки отгоре ѝ, но колкото повече кожи слагаше, толкова по-студено ѝ ставаше.

Не я разбираха. Намираше се в някакво село. Бяха минали покрай някаква църква и бяха стигнали до голяма къща. Дали пък да не опиташе на френски?

— *Quelle demeure avez m'avez apporté?*^[1] — попита тя високо, но жената беше изчезнала, а и освен това въпросът ѝ отново не беше правилен. От двеста години те вече нямаха нищо общо с французите. Трябваше да зададе въпроса си на английски. „Кое е селото, в което сте ме довели?“ Как ли беше обаче „село“ на техния език?

Господин Дануърти я беше предупредил, че може да ѝ се наложи да не зависи от преводача си, поради което трябваше да взема уроци по средновековен английски, нормански френски и немски, за да компенсира разминаването в произношението. Беше я накарал да заучава наизуст десетки страници от Чосър. „Скоро ти в сълзи ще тънеш и на мен не ще продумаш.“ Не. Не. „Кое е селото, в което сте ме довели?“ Но каква беше думичката за „село“?

Той я беше довел в някакво село и беше почукал на някаква врата. На прага беше излязъл някакъв исполин с брадва в ръка. За да нацепи дърва за огъня, разбира се. Едър мъж, а после и някаква жена, и и двамата бяха говорили на език, който Киврин не можеше да разбере. След това вратата се беше затворила и те бяха останали навън в мрака.

— Господин Дануърти! Доктор Ааренс! — извика Киврин, но гърдите я заболяха ужасно и не успя да изрече почти нищо разбираемо. — Не трябва да ги водиш в близост до мястото на спускането — каза тя на червенокосия, но той вече се беше превърнал отново в главорез, в разбойник.

— Няма — каза той, а после каза на някой друг: — Зле е. — И вратата се отвори отново и той я внесе вътре, за да я изгорят.

Беше ѝ ужасно горещо.

— *Тучер нугав плюрсун шорсас пранер вдеве втре* — каза жената и Киврин се опита да вдигне глава, за да отпие, но жената не държеше никаква чаша. Държеше свещ близо до лицето ѝ. Твърде близо. Косата ѝ щеше да се подпали.

— *Ктур мочехиш дсене таба* — каза жената.

Пламъкът затрептя още по-близо до лицето ѝ. Косата ѝ се беше подпалила. По крайчетата ѝ пробягваха оранжеви и червени пламъчета, превръщаха се в блуждаещи струйки дим, а косата — в пепел.

— Шшт — каза жената и се опита да хване ръцете на Киврин, но Киврин се бори, докато не ги освободи. Започна да се пипа по косата, за да изгаси пламъците. Но ръцете ѝ също се подпалиха.

— Ш-ш-т — каза жената и хвана здраво ръцете ѝ. Беше силна. Киврин започна да мята глава наляво-надясно, за да прогони пламъците от косата си, но някой беше хванал и главата ѝ. Косата ѝ избухна в облак дим.

Когато се събуди, цялата стая беше задимена. Огънят сигурно беше изгаснал, докато беше спала. Това се беше случило с кладата, на която беше изгорял един от мъчениците. Приятелите му бяха натрупали зелени съчки, за да може да се задуши от дима преди да го достигнат пламъците, но вместо това почти бяха изгасили огъня и той се беше пърлил часове наред.

Жената се надвеси над нея. Беше толкова задимено, че Киврин не можеше да види дали е млада, или стара. Сигурно червенокосият беше загасил огъня. Беше я покрил с наметалото си, след което беше отишъл при огъня и го беше изгасил, разпръсквайки жарта с ботушите си, и се беше вдигнал дим, и тя сега беше като сляпа.

Жената я поръси с вода и капките съскаха върху кожата ѝ.

— *Хракуно анчиши гратво платвонош?* — попита жената.

— Аз съм Изабел дьо Боврие — каза Киврин. — Брат ми е болен, в Ившам е. — Не можеше да се сети за нито една от думите. *Quelle demeure.* Изхвърлена на пътя. — Къде съм? — попита тя на английски.

Едно лице се приближи към нейното.

— *Какон висосон наменал?* — каза лицето. Беше главорезът от омагьосаната гора.

Тя се отдръпна изплашена и извика:

— Махай се! Какво искаш?

— *In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti*^[2] — каза той.

„Латински“ — помисли си тя с облекчение. Значи тук имаше свещеник. Тя се опита да вдигне глава, за да може погледът ѝ да мине покрай разбойника и да намери свещеника, но не успя. В стаята беше прекалено задимено. „Мога да говоря на латински. Господин Дануърти ме накара да се науча.“

— Не биваше да го пускате! — каза тя на латински. — Той е разбойник! — Болеше я гърлото и като че ли не ѝ достигаше дъх да изрича думите, но като видя как разбойникът изненадано се отдръпва, разбра, че са я чули.

— Не се страхувай — каза свещеникът и тя разбра думите отлично. — Ще се върнеш у дома.

— До мястото на спускането ли? — попита Киврин. — Ще ме отведете ли там?

— *Asperges me, Domine, hyssope et mundabor* — каза свещеникът. — С исоп ще ме поръсиш, Господи, и тъй ще се пречистя.

Тя разбираше думите до една.

— Помогнете ми — каза тя на латински. — Трябва да се върна на мястото, откъдето дойдох.

— ... *nominus...* — рече свещеникът толкова тихо, че тя едва го чу. Името. Нещо за името ѝ. Тя вдигна глава. Усети я много странно лека. Сякаш цялата ѝ коса беше изгоряла.

— Името ми ли? — попита тя.

— Можеш ли да ми кажеш името си? — попита я той на латински.

Тя трябваше да им каже, че е Изабел дьо Боврие, дъщеря на Гилбърт дьо Боврие, че е от Източното графство, но гърлото така я

болеше, че не можеше да продума.

— Трябва да се върна — изхриптя Киврин. — Иначе няма да разберат къде съм изчезнала.

— *Confíteor deo omnipotenti*^[3] — каза свещеникът някъде от много далече. Беше се загубил от погледа ѝ. Когато се опита да погледне зад разбойника, видя само пламъци. Сигурно пак бяха запалили огъня. — *Beatae Mariae semper Virgini*^[4].

Казваше „*Confíteor Deo*“, молитвата при изповед. Главорезът не биваше да присъства. По време на изповед в стаята не биваше да има никого.

Сега беше неин ред. Опита се да събере ръцете си за молитва, но не можа. Свещеникът обаче ѝ помогна, а когато тя не успя да се сети думите на молитвата, започна да ги казва заедно с нея.

— Прости ми, отче, че грешна съм аз. Изповядвам пред всемогъщия Бог и пред теб, отче, че много съм съгрешавала в мислите, думите, постъпките и незнанието си, заради поквареността си.

— *Mea culpa* — прошепна тя, — *tea culpa, tea maxima culpa*. — Грешна съм, грешна съм, много съм грешна, но не биваше така, не това трябваше да говори в този момент.

— Как си съгрешила? — попита отецът.

— Съгрешила ли? — възкликна тя.

— Да — рече той нежно. Беше се навел толкова ниско над нея, че всъщност шепнеше в ухото ѝ. — За да можеш да изповядаш греховете си, да получиш Божието опрощение и да влезеш във вечното царство.

„Аз исках само да дойда в Средновековието — помисли си тя. — Толкова труд хвърлих; научих толкова езици и всичките обичаи, направих всичко, което ме посъветва господин Дануърти. Единственото, което исках, бе да стана историчка.“

Тя преглътна, усещането беше като от огън в гърлото ѝ.

— Не съм съгрешавала.

Свещеникът се отдръпна назад и тя си помисли, че се е разгневил и си е тръгнал, защото тя не иска да признае греховете си.

„Трябваше да послушам господин Дануърти — помисли си Киврин. — Не трябваше да напускам мястото на спускането.“

— В името на Отца и Сина и Светия дух, амин — каза свещеникът. Говореше с нежен утешаващ глас. Киврин усети на челото си студеното му, много студено докосване.

— *Quid quid deliquisti*^[5] — шептеше свещеникът. — Чрез това свето помазване и Неговата най-обична милост... — И той докосна клепачите, ушите, ноздрите ѝ така леко, че тя въобще не усети ръката му, а само хладния допир на мирото.

„Това не е изповед — помисли си Киврин. — Това е последно помазване!“

— Недейте... — опита се да каже Киврин.

— Не се бой — прекъсна я той. — Дано Бог прости всичките прегрешения в живота ти. — И изгаси огъня, който изгаряше петите ѝ.

— Ама защо ми четете последното причастие? — попита Киврин и изведнъж се сети, че в момента я горят на кладата. „Ще си умра тук — помисли си тя — и господин Дануърти така и няма да разбере какво ми се е случило.“

— Казвам се Киврин — рече тя. — Обяснете на господин Дануърти...

— И дано съзреш Спасителя си лице в лице — не я изслуша свещеникът, само дето вече говореше главорезът. — И като се изправиш пред Него, дано съзреш с благословен поглед истината, която ще стане явна.

— Умирам, нали? — попита тя.

— Няма от какво да се боиш — отвърна той и хвана ръката ѝ.

— Не ме оставяйте — каза тя и стисна ръката му.

— Няма — обеща той, но Киврин въобще не можеше да го види през дима. — Дано Всемогъщият Бог се смили над теб, да ти прости греховете и те въведе във вечното.

— Моля ви, господин Дануърти, елате да ме измъкнете — каза Киврин и между двамата се издигнаха пламъци.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(000806-000882)

Domine, mittere digneris sanctum Angelum tuum de caelis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet, atque defendat

omnes habitantes in hoc habitaculo.

(Пауза)

Exaudí orationim meam et clamor meus ad te veniat.^[6]

(Пауза)

Чуй молитвата ми и нека викът ми долети до Теб.

[1] В коя къща сте ме довели. — Бел.пр. ↑

[2] В името на Отца и Сина и Светия дух. — Бел.пр. ↑

[3] Уповавам се на всемогъщия Бог (лат.). — Бел.пр. ↑

[4] На светата Дева Мария (лат.). — Бел.пр. ↑

[5] В какво, какво съгреших? (лат.). — Бел.пр. ↑

[6] Превод: О, Господи, удостои ни с милостта си чрез Твоя ангел от небесата да пази, люби, защитава и предпазва всички, които са сбрани в този дом. ↑

9.

— Какво става, Бадри? Какво не е наред? — питаше Дануърти.

— Студено — каза Бадри. Дануърти се пресегна и дръпна чаршафа и одеялото чак до брадичката му. Одеялото беше тънко, тънка беше и хартиената нощница, в която беше облечен Бадри. Нищо чудно, че му беше студено.

— Благодаря — прошепна Бадри. Извади ръка изпод завивките и хвана ръката на Дануърти. Затвори очи.

Дануърти хвърли притеснен поглед към екраните. Температурата продължаваше да е 39,9. Ръката на Бадри беше изключително гореща дори през импрегнираната ръкавица, а ноктите му изглеждаха много странно — почти тъмносини. Кожата му също беше станала много потъмна, а лицето изглеждаше изпито.

Медицинската сестра, чиито форми под хартиената престилка наподобяваха по неприятен начин тези на госпожа Гадсън, влезе и каза грубо:

— Списъкът на първичните контакти е вкаран. — Нищо чудно, че Бадри се страхуваше от нея.

На дисплея се появи таблица, разделена на графи от по един час. Най-отгоре в списъка бяха неговото собствено име, това на Мери и сестрата от отделението като след всяко от тях в скоби бяха изписани буквите SPG, по всяка вероятност за да покажат, че и тримата са били облечени в предпазни костюми, когато са го посетили.

— Нататък — каза Дануърти и таблицата се придвижи нагоре по екрана, за да мине през пристигането в болницата, лекарите от линейката, мрежата, последните два дни. Понеделник сутринта Бадри беше прекарал в Лондон, за да подготвя някакво теренно проучване в колежа „Джизъс“. По обяд беше пристигнал в Оксфорд с метрото.

Беше отишъл при Дануърти в два и половина и беше останал там до четири. Дануърти вкара данните в таблицата. Бадри му беше казал, че е заминал за Лондон в неделя, но той не можа да си спомни точното време. Вкара следното: „Лондон — да се телефонира в «Джизъс» за часа на пристигането“.

— Доста често идва в съзнание и отново се унася — каза сестрата неодобрително. — От треската е. — После провери банките на системите, подръпна завивките отгук-оттам и излезе.

Бадри като че ли се разбуди от затръшването на вратата. Клепачите му потрепнаха и той отвори очи.

— Бадри, трябва да ти задам няколко въпроса — каза Дануърти. — Трябва да разберем с кого си се виждал и говорил. Не искаме и те да се разболеят, така че трябва да ни кажеш кои са.

— Киврин — отвърна Бадри. Говореше с тих глас, почти шепот, но ръката му стискаше здраво ръката на Дануърти. — В лабораторията.

— Тази сутрин ли? — попита Дануърти. — Виждал ли си се с Киврин преди това? Вчера например?

— Не.

— Какво прави вчера?

— Проверих мрежата — отвърна той изтощено и ръката му се вкопчи още по-здраво.

— Цял ден ли беше там?

Бадри поклати глава и от положеното усилие по екраните заиграха купища нови цифри и данни.

— Дойдох да се видя с вас.

Дануърти кимна.

— Остави ми бележка. А след това какво прави? Видя ли се с Киврин?

— Киврин — рече само Бадри. — Проверих изчисленията на Пухалски.

— Верни ли бяха?

Технологът се намръщи.

— Да.

— Сигурен ли си?

— Да. Проверих ги два пъти. — Спря, за да си поеме дъх. — Пуснах един вътрешен тест и още един за сравнение.

Дануърти потръпна облекчено. В координатите не беше имало грешка.

— Ами отклонението? Колко голямо беше?

— Главоболие — прошепна Бадри. — Тази сутрин. Трябва да съм препил на купона.

— Какъв купон?

— Уморен съм — едва-едва отговори Бадри.

— На какъв купон си ходил? — не отстъпваше Дануърти. — Чувстваше се като мъчител от инквизицията. — Кога беше той? В понеделник?

— Във вторник — отвърна Бадри. — Много пих. — След това извърна глава.

— Почини си — каза Дануърти и внимателно освободи ръката си от пръстите на Бадри. — Опитай се да поспиш.

— Радвам се, че дойдохте — каза Бадри и отново го хвана за ръката.

Дануърти наблюдаваше ту него, ту екраните. Валеше. Зад дръпнатите завеси се чуваше потрепването на дъждовните капки.

Не беше осъзнал напълно колко болен всъщност е Бадри. Мислите му бяха така заети с тревоги по Киврин, че съвсем беше забравил за Бадри. Може би не биваше да се ядосва толкова много на Монтоя и останалите. Те също си имаха притеснения, но никой не си беше направил труда да се замисли какво всъщност означава болестта на Бадри. Тревожеха се единствено за всичките неприятности, които следваха от нея. Дори Мери беше споменала, че общежитието може да се използва за временен лазарет и че има опасност да става въпрос за епидемия, но въобще не беше обяснила какво всъщност означава болестта на Бадри. Той си беше получил антивирусните ваксини, но въпреки това сега лежеше тук с температура 39,9.

Ставаше все по-тъмно. Дануърти слушаше трополенето на дъждовните капки и камбанния звън на всеки четвърт час от „Св. Хилда“ и малко по-далечната „Иисус Христос“. Медицинската сестра мрачно го осведоми, че смяната ѝ е свършила. Малко след това влезе една доста по-дребничка и жизнерадостна русокоса сестра, която носеше инициалите, типични за стажуващите студенти, и провери системите на Бадри и данните по екраните.

Бадри ту идваше в съзнание, ту отново се унасяше. При всяко поредно идване в съзнание изглеждаше все по-изтощен и все по-неспособен да отговаря на въпросите на Дануърти.

Дануърти обаче продължаваше безмилостно да пита. Коледният купон се беше състоял в Хедингтън. След него Бадри беше отишъл в някаква кръчма. Не можа да си спомни името ѝ. В понеделник през нощта беше работил в лабораторията по проверката на изчисленията

на Пухалски. По обяд се беше върнал от Лондон. С метрото. Положението беше невъзможно. Всички пътници, всички на купона, всички, с които се беше срещал в Лондон. Никога нямаше да могат да ги намерят и да им вземат проби, дори Бадри да знаеше кои са.

— Тази сутрин как стигна до „Брейзнууз“? — попита Дануърти, когато Бадри излезе от унеса си за пореден път.

— Сутрин? — възкликна Бадри и обърна поглед към спуснатата завеса. Сигурно си беше помислил, че вече е сутрин. — Колко съм спал?

Дануърти не знаеше как да отговори на този въпрос. Цялата вечер той ту беше заспивал, ту се беше събуждал.

— Сега е десет часът — отговори той, като погледна часовника си. — Докарахме те в болницата в един и половина. Тази сутрин ти се погрижи за мрежата. Изпрати по нея Киврин. Спомняш ли си кога започна да ти става зле?

— Коя дата сме? — рече изведнъж Бадри.

— Двайсет и втори декември. Тук си само от няколко часа.

— Годината — каза Бадри и се опита да седне. — Коя година сме?

Дануърти погледна нервно екраните. Температурата на Бадри беше 40 градуса.

— 2054-та — отвърна той и се наведе над Бадри, за да го успокои. — Двайсет и втори декември.

— Дръпни се — рече Бадри.

Дануърти се изправи и отстъпи няколко крачки от леглото.

— Махни се — повтори Бадри. Надигна се още малко и огледа стаята. — Къде е Дануърти? Трябва да говоря с него.

— Ето ме, Бадри. — Дануърти направи една крачка към леглото, но после спря, за да не го изплаши отново.

— Какво искаш да ми кажеш?

— Знаеш ли къде може да е? — попита Бадри. — Ще му предадеш ли тази бележка?

Той му подаде някаква въображаема бележка и Дануърти си даде сметка, че може би преживява отново вторник следобед, когато беше дошъл в „Балиол“.

— Трябва да се връщам при мрежата. — Той погледна въображаемия си часовник. — Отворена ли е лабораторията?

— За какво искаше да говориш с господин Дануърти? — попита Дануърти. — Нещо за отклонението ли?

— Не. Махни се! Ти ще я изпуснеш. Капака! — Очите му горяха от трескав огън. — Какво чакаш? Иди и го доведи.

Влезе сестрата-стажантка.

— Бълнува — каза Дануърти.

Тя огледа бързо Бадри, после се обърна към екраните. На Дануърти му изглеждаха заплашителни с всичките нови и нови цифри, които се появяваха лудешки по тях, но сестрата като че ли не се впечатляваше чак толкова. Просто ги провери и спокойно започна да оправя системите на Бадри.

— Хайде сега да си легнем, става ли? — каза тя, без дори да го поглежда, и за най-голяма изненада той се подчини.

— Мислех, че си си тръгнала — каза ѝ той и се отпусна на възглавницата. — Слава Богу, че си тук. — И отново припадна.

Сестрата сякаш и не забеляза. Просто продължаваше да оправя банките.

— Припадна — рече Дануърти.

Тя кимна и започна да вика нови данни по екраните. Почти не поглеждаше Бадри, който изглеждаше смъртноблед въпреки мургавата си кожа.

— Не мислите ли, че трябва да повикате лекар? — попита Дануърти и в този момент вратата се отвори и влезе една жена в защитен костюм.

Тя също не погледна Бадри, а провери мониторите и попита:

— Някакви индикации за плеврални симптоми?

— Цианоза и студени тръпки — отговори сестрата.

— Какво му давате?

— Миксабравин.

Лекарката свали едни слушалки от стената и започна да ги разплита.

— Храчене на кръв?

Сестрата поклати глава.

— Студено — изпъшка Бадри. Нито една от двете не му обърна никакво внимание. Бадри започна да се тресе. — Не го изпускай. Беше от китайски порцелан, нали?

— Петдесет милиграма пеницилин — каза лекарката, вдигна Бадри да седне и разлепи каишките на хартиената му нощница. След това така силно притисна слушалката към гърдите му, че Дануърти чак потрепери.

— Дълбоко поеми въздух — каза лекарката, без да сваля очи от екрана. Бадри се подчини. Зъбите му затракаха още по-силно.

— Леко плеврално втвърдяване ниско вляво — каза лекарката с гробовен глас, след което придвижи слушалката с един сантиметър. — Още едно. — Придвижи слушалката насам-натам още няколко пъти и накрая попита: — Имаме ли някаква диагноза?

— Миксовирус — отвърна сестрата и напълни една спринцовка. — Тип А.

— Класификация?

— Нямаме още. — Тя забучи иглата в една от банките и изпразни спринцовката. Някъде навън иззвъня телефон.

Лекарката загърна нощницата на Бадри, сложи го да легне и метна небрежно завивката върху краката му.

— Искам проба — каза тя и излезе. Телефонът продължаваше да звъни.

Дануърти изгаряше от желание да завие Бадри, но стажантката в този момент приготвяше още една банка за системата. Той я изчака да си свърши работата и да излезе, след което оправи чаршафа и покри Бадри с одеялото чак до брадичката.

— По-добре ли е така? — попита той, но Бадри вече беше спрял да трепери и беше заспал. Дануърти погледна екраните. Температурата му беше спаднала до 39,2, а екраните, които преди това бяха танцували като пощурели, сега показваха постоянни данни.

— Господин Дануърти — чу се гласът на стажантката, — търсят ви по телефона. Някой си господин Финч.

Дануърти отвори вратата. Съблякла предпазните си дрехи, стажантката му направи знак и той да свали своите. Той го направи, след което ги пусна в един голям кош, който тя му посочи. — Очилата ви, моля. — Той ѝ ги подаде и тя започна да ги облива с дезинфектиращ препарат. Дануърти вдигна телефона, присвивайки очи към екрана.

— Господин Дануърти, търсих ви навсякъде — каза Финч. — Случи се най-ужасното нещо на света.

— Какво? — попита Дануърти и погледна часовника си. Беше десет часът. Още беше рано и някой друг да е паднал на легло заради вируса, ако инкубационният му период беше дванайсет часа. — Да не би още някой да се е разболял?

— Не, сър. Още по-лошо. Става въпрос за госпожа Гадсън. Вече е в Оксфорд. Някак се е промъкнала през карантината.

— Знам. С последния влак. Накарала ги да задържат вратите.

— Да, добре, но се обади от болницата. Настоява да остане в „Балиол“ и ме обвини, че не съм се грижил добре за Уилям, защото аз внесох имената на наставниците, а очевидно неговият го е накарал да остане тук за празниците, за да четете Петрарка.

— Кажи й, че нямаме свободна стая. Кажи й, че общежитията в момента се дезинфекцират.

— Вече го направих, сър, но тя каза, че в такъв случай ще се настани в стаята на Уилям. Не искам да му причинявам това, сър.

— Точно така — съгласи се Дануърти. — Има някои неща, които не бива да се понасят дори при обявена епидемия. Съобщи ли на Уилям, че майка му е дошла?

— Не, сър. Опитах се, но го няма в колежа. Том Гейли ми каза, че господин Гадсън е на гости на някаква млада дама в Шрусбъри. Позвъних там, но никой не вдигна.

— Без съмнение са отишли някъде да четат Петрарка — каза Дануърти и се зачуди какво ли ще стане, ако госпожа Гадсън се натресе на нищо неподозиращата двойка на път за „Балиол“.

— Не мога да разбера за какво му е това, сър — каза Финч разтревожено. — Нито пък защо наставникът му ще му дава да четете Петрарка. Та той в момента чете за друг изпит.

— Да, добре. Когато госпожа Гадсън дойде, я настани в „Уорън“. — Сестрата вдигна глава от очилата му и го погледна. — Поне е от другата страна на двора. Дай й стая, която да гледа на другата страна. И провери запасите ни от мехлем против обриви.

— Да, сър — каза Финч. — Говорих със секретарката в „Ню Колидж“. Каза ми, че преди да замине, господин Бейсингейм я помолил да се погрижи „никой да не го разсейва“, но според нея трябва да е казал поне на някого къде отива. Щяла да се обади на жена му веднага щом се освободят линиите.

— Попита ли ги за технолозите им?

— Да, сър — отвърна Финч. — Всички до един са си отишли у дома за празниците.

— Кой от нашите технолози живее най-близко до Оксфорд?

Финч се замисли за момент.

— Мисля, че Андрюс. В Рединг. Да ви дам ли телефона му?

— Да. Освен това искам да ми направиш списък с другите имена и адреси.

Финч му издиктува номера на Андрюс.

— Направих няколко стъпки в оправянето на ситуацията с тоалетната хартия. Навсякъде поставих бележки, на които пише: „Разточителството създава нуждата“.

— Чудесно — рече Дануърти, затвори и се опита да се свърже с Андрюс. Даваше заето.

Стажантката му върна очилата и нов комплект предпазно облекло. Дануърти го облече, като този път положи усилия да сложи маската преди шапката и да остави ръкавиците за най-накрая. Въпреки това пак му отне невероятно много време да се справи с тежката задача. Надяваше се, че сестрата ще е много по-бърза, ако Бадри реши да повика за помощ.

Върна се при него. Бадри продължаваше да спи неспокойно. Дануърти погледна екрана. Температурата беше станала 39,4.

Болеше го глава. Той си свали очилата и разтри слепоочията си. След това седна на столчето и погледна таблицата с контакти, която беше съставил досега. Трудно можеше да се нарече таблица, защото беше пълна с липсващи данни. Името на кръчмата, където беше отишъл Бадри след купона. Къде точно беше ходил в понеделник вечер. А също и понеделник следобед. Беше се върнал от Лондон по обяд, а Дануърти му се беше обадил, за да го помоли да поеме мрежата, в два и половина. Къде беше ходил през тези два часа и половина?

Освен това къде беше ходил вторник следобед, след като беше дошъл в „Балиол“ и беше оставил бележка, че е направил проверка на цялата система на мрежата? В лабораторията ли се беше върнал? Или беше отишъл в някое друго бистро? Дали се беше виждал с някого в „Балиол“. Когато му се обади Финч, за да му разкаже последните новини около американските майсторки по камбаните и тоалетната

хартия, щеше да му каже да разпита всички в колежа дали някой се е виждал с Бадри.

Вратата се отвори и влезе стажантката, опакована в нов комплект предпазно облекло. Дануърти автоматично погледна екраните, но не видя никаква съществена промяна. Бадри продължаваше да спи. Сестрата вкара няколко цифри на екрана, провери банките и пооправи завивките в единия край. После каза:

— Без да искам ви подслушах, докато говорехте по телефона. Споменахте някоя си госпожа Гадсън. Зная, че е много невъзпитано, но мога ли да попитам дали това случайно не е майката на Уилям Гадсън?

— Да — отвърна Дануърти изненадано. — Уилям е студент в „Балиол“. Познавате ли го?

— Приятели сме — обясни тя и се изчерви така, че пролича дори под маската ѝ.

— Аха — рече той и се зачуди кога въобще Уилям намира време да чете Петрарка. — Майката на Уилям е тук, в болницата — каза той, защото почувства, че трябва да я предупреди, макар и да не знаеше в качеството ѝ на каква точно я предупреждава. — Май е дошла да поседи при него за Коледа.

— Тук? — възкликна сестрата и се изчерви още повече.

— Но нали има карантина!

— Пристигнала е с последния влак от Лондон — обясни Дануърти малко раздразнено.

— Уилям знае ли?

— Моят секретар се опитва да го осведоми — отвърна той, като си премълча за младата дама в Шрусбъри.

— В момента е в „Бодлейън“ — каза тя. — Чете Петрарка.

И излезе, явно за да се обади в „Бодлейън“.

Бадри се размърда и прошепна нещо, което Дануърти не успя да разбере. Изглеждаше зачервен, дишането му беше затруднено.

— Бадри? — каза Дануърти.

Бадри отвори очи и попита:

— Къде съм?

Дануърти огледа екраните. Температурата му беше спаднала с половин градус и като че ли беше малко повече на себе си отпреди.

— В болницата — отвърна той. — Припадна в лабораторията на „Брейзнуоз“, докато се оправяше с мрежата. Спомняш ли си?

— Спомням си, че се чувствах странно — рече Бадри. — Беше ми много студено. Дойдох до кръчмата да ви кажа, че съм получил данните от фиксирането... — На лицето му се появи странно, изплашено изражение.

— Каза ми, че нещо не е наред — обясни Дануърти. — Какво? Нещо с отклонението ли?

— Нещо не е наред — повтори Бадри. Опита се да се повдигне и да се подпре на лакът. — На мен какво ми е?

— Болен си — отвърна Дануърти. — Хванал си грип.

— Болен? Никога не съм бил болен. — Той се помъчи да седне. — Умряха, нали?

— Кой е умрял?

— До един са измрели.

— Виждал ли си се с някого, Бадри? Много е важно да ми кажеш. Някой друг има ли същия вирус?

— Вирус ли? — възкликна той явно с облекчение. — Вирус ли имам?

— Да. Нещо като грип. Не е смъртоносен. В момента ти дават антимикуробни медикаменти, а освен това всеки момент ще пристигне аналогова проба. Ще се справиш за нула време. Имаш ли представа от кого си го хванал? Някой друг има ли същия вирус?

— Не. — Той се отпусна на възглавницата. — Мислех си... А! — И той погледна притеснено Дануърти и допълни с отчаян глас. — Нещо не е наред.

— Какво? — Дануърти се пресегна към звънеца. — Какво не е наред?

Очите на Бадри се бяха разширили от ужас.

— Боли!

Дануърти натисна звънеца. Сестрата влезе незабавно, придружена от един лекар. Двамата се заеха с обичайната процедура, в която влизаше и преслушването на Бадри с леденостудените слушалки.

— Оплака се, че му е студено — каза Дануърти. — И че нещо го боли.

— Къде те боли? — попита лекарят и се обърна към един от екраните.

— Тук — каза Бадри и притисна с ръка дясната част на гърдите си. И отново започна да се тресе.

— Плеврит долу дясно — отсече лекарят.

— Боли ме като дишам — обясни Бадри. Зъбите му тракаха. —
Нещо не е наред.

Не беше имал предвид фиксирането. Беше се опитал да даде знак, че нещо не е наред с него самия. На колко ли години беше? Колкото Киврин? Задължителното антириновирусово ваксиниране беше започнало преди двайсет години. Беше напълно възможно, когато каза, че никога не е бил болен, да е имал предвид, че никога не му е било толкова студено.

— Кислород? — попита сестрата.

— Не още — отвърна лекарят. — Започнете да прилагате двеста милиграма хлорамфеникол.

Сестрата накара Бадри да легне, прикачи още нещо към банките, погледа няколко секунди как температурата му спада и излезе.

Дануърти се взираше през прозореца в дъждовната нощ. „Спомням си, че се чувствах странно“ — беше казал Бадри. Не болен. А странно. Някой, който никога не е хващал настинка, не би могъл да знае какво му става, когато има треска или студени тръпки. Може само да усеща, че нещо не е наред, поради което Бадри беше напуснал мрежата и беше отишъл в крчмата, за да каже на някого. На Дануърти. Нещо не е наред.

Дануърти си свали очилата и си разтри очите. От дезинфектиращото вещество бяха започнали да го щипят. Чувстваше се изтощен. Беше казал, че няма да може да се отпусне, докато не разбере, че Киврин е в пълна безопасност. Бадри спеше дълбоко с нормализирано от безличната магия на докторите дишане. Киврин също спеше в някое пълно с бълхи легло на седемстотин години оттук. Или пък си беше съвсем будна и в този момент впечатляваше хората от четиринайсети век с доброто си възпитание и мръсотията под ноктите. А може би беше коленичила на някой кален каменен под и разказваше за приключенията си под прикритието на молитвата.

Вероятно се беше унесъл. Засънува, че чува звъненето на някакъв телефон. Беше Финч. Съобщи му, че американците заплашвали, че ще ги съдят за незадоволителни запаси от тоалетна хартия, а пасторът се бил позовал на Светото писание. Евангелие от Матей, втора глава, стих единадесети — каза Финч. — „Разточителството създава нуждата.“

В този момент сестрата отвори вратата и му съобщи, че Мери го вика спешно в отделението за спешни случаи.

Дануърти погледна часовника си. Беше четири и двайсет. Бадри продължаваше да спи, изглеждаше почти спокоен. Сестрата го изчака пред вратата с шишето дезинфектиращ разтвор в ръка и му каза да вземе асансьора.

Миризмата от разтвора по очилата му помогна да се разсъни. Докато стигне до партера, вече беше почти буден. Мери вече го чакаше с маската и всичко останало.

— Вече има още един случай — каза тя и му подаде нов комплект предпазно облекло. — Една от задържаните. Може би е била сред тълпата пазаруващи. Искам да се опиташ да я разпознаеш.

Той навлече дрехите също толкова неумело, колкото и първия път, само дето този път за малко да скъса престилката.

— По главната имаше десетки хора — обясни той, докато си слагаше ръкавиците. — А в този момент аз гледах Бадри. Съмнявам се, че бих могъл да разпозная някого.

— Знам — каза Мери и го поведе по коридора, а след това и в самото отделение. Струваше му се, че са изминали години, откакто е идвал тук.

Точно пред тях група хора с предпазни облекла вкарваха една носилка на колелца. Главният лекар разговаряше с някаква слаба разтревожена жена, облечена в подгизнал шлифер и същата на цвят шапка.

— Казва се Бевърли Брийн — обясняваше жената с пресипнал глас. — „Плоувър Уей“ № 226, Сърбитън. Разбрах, че става нещо нередно. През цялото време настояваше да вземем метрото до Нортхамптън.

Държеше чадър и голяма чанта. Когато лекарят я попита за номера на здравната осигуровка на пациентката, тя подпря чадъра на бюрото на информацията, отвори чантата и разгледа съдържанието ѝ.

— Докараха я току-що от станцията на метрото с оплаквания за главоболие и леденостудени тръпки — обясни Мери, даде знак на санитарите да спрат носилката на колелца и дръпна завивката ѝ, за да може Дануърти да разгледа пациентката по-добре. Той обаче нямаше нужда от това.

Жената в подгизналия шлифер беше намерила картата на пациентката. Подаде я на главния лекар, взе чадъра и чантата, както и един комплект цветни листове, и се приближи до носилката. Чадърът беше голям, на големи лавандулови цветове.

— Бадри се блъсна в нея на път за лабораторията — каза Дануърти.

— Сигурен ли си? — попита Мери.

Той посочи приятелката ѝ, която беше седнала и попълваше формулярите.

— Познах я по чадъра.

— По кое време стана това? — попита Мери.

— Не мога да кажа точно. Някъде около един и половина.

— Какъв точно беше контактът? Бадри докосна ли я?

— Направо връхлетя върху ѝ — отвърна Дануърти, като се опитваше да си спомни цялата сцена с подробности. — Блъсна се в чадъра, след това ѝ се извини, а тя му се разкрещя. Той вдигна чадъра и ѝ го подаде.

— Да е кашлял или кихал през това време?

— Не мога да ти отговоря.

Подкараха носилката към отделението за спешни случаи. Мери стана и каза:

— Сложете я в изолятора.

Приятелката на пациентката се изправи и изпусна формулярите.

— В изолятора ли? — възкликна тя изплашено. — Какво ѝ е?

— Елате с мен, моля — каза ѝ Мери и я отведе, за да ѝ вземе кръвна проба, като нареди да напръскат чадъра с дезинфектиращ разтвор. Дануърти дори не успя да, я попита дали да я чака, или не. Обърна се за помощ към регистраторката, но после се отпусна уморено на един стол до стената. На съседния стол имаше една брошурка, която се казваше: „Ползата от пълноценния нощен сън“.

Вратът го болеше от унеса му на малкото столче в стаята на Бадри, очите отново бяха започнали да го щипят. Помисли си, че ще е добре да се върне при него, но не беше сигурен дали ще има сили да облече още един предпазен костюм. Освен това въобще не му се искаше да събужда Бадри, за да го попита кой още ще бъде докаран на носилка в отделението с температура 39,9.

Във всеки случай нямаше да е Киврин. Беше четири и половина. Бадри се беше блъснал в жената с лавандуловия чадър в един и половина. Това означаваше инкубационен период от петнайсет часа, а преди петнайсет часа Киврин беше напълно защитена.

Мери се върна със свалена шапка и увиснала на врата маска. Косата ѝ беше разрошена, а самата тя изглеждаше толкова изтощена, колкото се чувстваше Дануърти.

— Изписваме госпожа Гадсън — обърна се тя към регистраторката. — Трябва да дойде отново тук в седем, за да ѝ вземем кръвна проба. — След това се приближи към стола на Дануърти и се усмихна. — Съвсем бях забравила. Беше доста разстроена. Заплаши, че ще ме съди за незаконно задържане.

— Сигурно ще се разберат чудесно с моите майсторки по камбаните. Те пък ме заплашват със съд заради едностранно прекратяване на договора.

Мери прокара ръка през разрошената си коса.

— Получихме данните за идентификацията на вируса от Световния център по грипа. — Тя се изправи енергично, сякаш изведнъж ѝ бяха дошли нови сили. — Бих пийнала чашка чай. Хайде.

Дануърти погледна регистраторката, която се беше вторачила в тях с интерес, и стана.

— Можете да ме намерите в чакалнята пред операционната — каза Мери на регистраторката.

— Да, доктор Ааренс — отвърна тя. — Извинете, но подочух нещичко от разговора ви и...

Мери замръзна на място.

— Казахте, че ще изписвате госпожа Гадсън, а след това ви чух да споменавате името на Уилям — та се зачудих дали въпросната госпожа не е случайно майката на Уилям Гадсън.

— Да, защо? — рече Мери изненадано.

— Вие приятелка ли сте му? — попита Дануърти, зачуден дали и тя ще се изчерви като русокосата стажантка.

Изчерви се.

— Доста се сближихме през тази ваканция. Той остана в колежа, за да чете Петрарка.

— И заради още няколко неща — каза Дануърти и докато регистраторката се занимаваше с изчервяването си, избута Мери

покрай надписа: ВЛИЗАНЕТО ЗАБРАНЕНО. ИЗОЛАТОР, след което продължиха по коридора.

— Какво означава всичко това? — попита тя.

— Болнавият Уилям се справя сам доста по-добре, отколкото очаквахме — каза той и отвори вратата на чакалнята.

Мери щракна лампата, взе чайника, разклати го и изчезна с него в тоалетната. Дануърти седна. Някой беше взел подноса с кръвните проби, но чантата на Мери не беше помръдната от средата на стаята. Той се наведе и я премести до столовете.

Мери се върна с чайника и го включи. После попита:

— Успя ли да откриеш нещо за контактите на Бадри?

— Ако въобще може да се каже така. Снощи е ходил на някакъв коледен купон в Хедингтън. И на отиване, и на връщане е ползвал метрото. Лошо ли е положението?

Мери разпечата две пакетчета чай и ги пусна в чашите.

— Има само едно мляко на прах за жалост. Имаш ли представа дали наскоро е имал някакви контакти с хора от Щатите?

— Не. Защо?

— Със захар ли го пиеш?

— Лошо ли е положението?

Тя разпредели млякото по равно в двете чаши.

— Лошото е, че Бадри е тежко болен. — Тя сложи захар. — Ваксините му са направени в университета, което означава, че е получил много по-широк спектър, отколкото чрез здравната си осигуровка. Би трябвало да е в пълна безопасност при промяна от пет единици, а и частично защитен срещу такава от десет единици. Той обаче показва всичките симптоми на инфлуенца, което говори за качествено нова мутация.

Чайникът запищя.

— Което означава епидемия?

— Да.

— Пандемия?

— Възможно е. Ако Световният център по инфлуенца не може да идентифицира вируса бързо или пък персоналът избяга. Или ако карантината не свърши работа.

Тя изключи чайника и наля чашите.

— Добрата новина е, че според същия Световен център става въпрос за вирус, който е тръгнал от Южна Каролина. — Тя донесе едната чаша на Дануърти. — В такъв случай вирусът вече е бил класифициран, били са произведени както аналог, така и ваксина, вирусът реагира добре на антимикуробни ваксини и на лечението на симптомите, като освен това не е смъртоносен.

— Колко му е дълъг инкубационният период?

— От дванайсет до четирийсет и осем часа. — Тя отпи от чашата си. — От Центъра вече са изпратили кръвни проби в Атланта за сравнение, а те пък ще ни изпратят препоръчителен курс на лечение.

— Кога точно дойде Киврин в понеделник в амбулаторията, за да й бъдат направени антивирусни ваксини?

— В три — отвърна Мери. — Остана до девет на другата сутрин. Накарах я да остане за през нощта, за да съм сигурна, че ще се наспи.

— Бадри ми каза, че вчера не я е виждал — обясни Дануърти, — но може да са се срещнали в понеделник, преди тя да дойде в амбулаторията.

— Джеймс, за да е изложена на някаква опасност, трябва да е имала контакт с вирусоносител преди ваксинацията си и вирусът да е имал възможност да се репродуцира в нея — каза Мери. — Дори да се е видяла с Бадри в понеделник или вторник, за нея е много по-малко вероятно да развие симптоми, отколкото за теб. — Тя го изгледа сериозно над чашата си. — Още се притесняваш за фиксирането, нали?

Той поклати глава.

— Бадри ми каза, че е проверил изчисленията на Пухалски и че били верни, а на Гилкрис е казал, че отклонението е минимално.

— Има ли нещо друго, което може да се е объркало? — попита Мери.

— Не знам. Нищо. Само дето е сама в Средновековието.

Мери остави чашата върху подноса.

— Там може да е в по-голяма безопасност, отколкото тук. Доста хора около нас ще се разболеят. Инфлуенцата се разпространява като горски пожар, а от карантината нещата само ще се влошат още повече. Медицинският персонал винаги е в най-голяма опасност още от самото начало. Ако той падне на легло или пък се изчерпят запасите ни от

антимикробни ваксини, и този век може да се окаже десетка по скалата.

Тя прокара уморено ръка през разрошената си коса.

— Извинявай, умората си казва думата. Не сме през Средновековието все пак. Дори двайсети век не сме. Вече си имаме метаболизатори и помощни средства. Освен това, ако наистина става въпрос за вируса от Южна Каролина, имаме и аналог, и ваксина. Въпреки това много се радвам, че Колин и Киврин са в безопасност.

— В безопасност, но в Средновековието — каза Дануърти.

Мери му се усмихна.

— При главорезите.

Вратата се отвори с гръм и трясък. Влезе едно източено русоляво момче с големи крака и шал за ръग्би. По пода оставаха обилни мокри следи.

— Колин! — зяпна Мери.

— Тук си била значи — каза Колин. — Къде ли не те търсих.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(000893-000898)

Г-н Дануърти, *ad adjuvandum me festina*.^[1]

[1] Побързайте да ме спасите (лат.). — Бел.пр. ↑

ВТОРА КНИГА

*Посред мрачна зима
вятър вее вред
и земята мръзне
и водата — лед.*

*Сняг вали, вали, вали,
сняг връз снегове
посред мрачна зима
преди векове.*

Кристин
а Росети

10.

Вече не гореше. До ноздрите ѝ още идваше миризмата на дим, но Киврин знаеше, че е от огнището. „Нищо чудно — помисли си тя, — комините са се появили в Англия едва в края на четиринайсети век, а сега сме само 1320 година.“ И щом мисълта се оформи в главата ѝ, тя си даде сметка за цялата ситуация: „Аз съм в 1320 година и съм болна. Тресе ме.“

За момент мислите ѝ спряха. Беше ѝ много хубаво просто да си лежи и да си почива. Чувстваше се изтощена, сякаш бе преминала през някакво ужасно изпитание, което беше изсмукало цялата ѝ сила. „Мислех си, че се опитват да ме изгорят на кладата“ — каза си тя. Спомни си как се беше дърпала от ръцете им, как пламъците бяха подскачали във всички посоки, бяха облизвали ръцете ѝ и изгаряли косата ѝ.

„Сигурно са ми отрязали косата“ — помисли си тя и се зачуди дали това е спомен, или го е сънувала. Беше твърде изтощена, за да вдигне ръка и да опипа косата си, твърде изтощена дори да опита да се порови в паметта си. „Много съм болна — продължиха мислите ѝ. — Дадох ми последно причастие.“

— Не се бой — беше казал той. — Скоро ще се върнеш у дома. Requiscat in pace.

И тя заспа.

Когато се събуди, в стаята беше тъмно и някъде далече биеше камбана. Струваше ѝ се, че я е слушала много дълго. Звучеше като самотната камбана, която не беше спряла да бие през цялото ѝ пътуване във времето. След малко обаче се присъедини още една, а после и още една, която беше съвсем близо, сякаш под самия прозорец, и заглушаваше звъна на всички останали. „Сутрешната молитва“ — помисли си Киврин и като че ли си спомни, че е чувала камбаните и преди — неравномерно биене без никакъв ритъм, ако не се броеше ритъмът на сърцето ѝ, но това бе невъзможно.

Сигурно беше сънувала. Беше сънувала, че я горят на кладата. Беше сънувала, че са ѝ отрязали косата, беше сънувала, че жителите на

четиринайсети век говорят език, който тя не разбира.

Най-близката камбана утихна, а останалите продължиха да бият още известно време, сякаш да се насладят на възможността да бъдат чути. Киврин помнеше и това. От колко ли време беше тука? В един момент беше нощ, а сега беше сутрин. Всичко ѝ се струваше като една нощ, но изведнъж тя си спомни лицата, наведени над нея. Когато жената ѝ беше донесла чашата, а също и когато беше влязъл свещеникът, придружен от главореза, тя ги беше видяла съвсем ясно, без да ѝ пречи потрепването на пламъка от някоя свещ. Между тези неща си спомняше само тъмнината и мижавата светлина от лоените свещи, а също така и камбаните, които ту биеха, ту замлъкваха.

Усети внезапен пристъп на паника. От колко ли време лежеше тук? Ами ако беше боледувала седмици наред и вече бе пропуснала срещата със своите хора? Не, това беше невъзможно. Човек не бълнува със седмици, дори ако е болен от тиф, а тя не можеше да се е заразила от тиф. Беше си направила всички ваксини.

В стаята беше студено. Тя затърси завивките и от мрака незабавно изплуваха някакви ръце и придърпаха върху раменете ѝ нещо меко.

— Благодаря — каза Киврин и заспа.

Студът я събуди отново. Имаше усещането, че е спала само няколко секунди, макар че в стаята вече имаше светлина. Идваше от един тесен прозорец в каменната стена. Кепенците на прозорците бяха отворени и точно оттам нахлуваше хлад.

На каменната пейка под прозореца беше застанала на пръсти някаква жена — опитваше се да постави нещо като перде. Беше облечена в черна роба, а на главата си имаше бяла забрадка на монахиня и прилепнала шапчица. За момент Киврин си помисли, че е в манастир, но после се сети, че през четиринайсети век жените са покривали главите си в знак на това, че са омъжени. Само неомъжените девойки бяха носили косите си пуснати, а главите — непокрити.

Жената не изглеждаше достатъчно стара, че да е омъжена, нито пък приличаше на монахиня. Докато Киврин беше в треска, до нея имаше някаква жена, но много по-възрастна от тази. Киврин беше

стиснала ръцете ѝ в бълнуването си — бяха груби и набръчкани, а гласът на жената хриптеше старчески, макар че това също може би се дължеше на треската.

Жената на прозореца се премести по на светло. Бялата шапчица беше доста пожълтяла, а робата се оказа рокля като тази на Киврин. Жената беше наметната с тъмнозелена туника, боядисана доста нескопосано и като че ли направена от зебло, защото плетката беше толкова едра, че Киврин я виждаше отчетливо дори на слабата светлина. Значи трябваше да е слугиня, но пък слугините не бяха носили такива забрадки; нито пък връзки ключове като тази на кръста на жената. Вероятно беше човек с особена роля в този дом — икономката може би.

А домът... Не бе чак крепост, защото стената, до която бе леглото, не бе каменна — беше от дърво. Може би обаче беше все пак имение на важна особа — някой барон например, а може би и някой по-важен. Леглото, в което се намираше, бе с дървени табли, балдахин и колосани ленени чаршафи. Освен това завивките бяха от кожа. По каменната пейка под прозореца се виждаха възглавки с бродерия.

Жената завърза пердето за малките каменни издатини от двете страни на тесния прозорец, слезе от пейката и се наведе, за да вземе нещо — Киврин не можеше да види какво, защото балдахинът ѝ пречеше. Двете му части бяха тежки, почти като пътеки, и бяха дръпнати и завързани откъм главата ѝ.

Жената се изправи — държеше дървена паница. Подхвана полите си, качи се пак на каменната пейка и започна да размазва нещо гъсто по импровизираната завеса. „Мазнина — помисли си Киврин — Не, восък. Покрит с восък лен, който се е използвал вместо стъкла за прозорците.“ Предполагаше се, че стъклото се е използвало в господарските къщи още през четиринайсети век. Знаеше се, че благородниците са си носели и прозорците заедно с багажа и мебелите, когато пътували от едната си къща до другата.

„Трябва да запиша това на устройството — помисли си Киврин. — Че някои къщи са били без стъкла на прозорците.“ Тя вдигна ръце и ги притисна една към друга, но това ѝ костваше такова голямо усилие, че просто ги остави да си паднат пак върху завивката.

Жената погледна към леглото, след което се обърна отново към прозореца и продължи да маже парчето плат с дълги, някак небрежни

движения. „Сигурно се оправям — помисли си Киврин. — Докато бях съвсем зле, тя въобще не се отделяше от леглото ми. — И отново се зачуди колко ли време е продължило това. — Ще трябва да разбере — рече си, — а след това трябва да намеря мястото на спускането.“

Не можеше да е много далеч. Ако това наистина беше селото, в което трябваше да пристигне по план, мястото на спускането бе на не повече от миля път. Тя се опита да си спомни колко време бяха пътували до селото. Беше ѝ се сторило адски дълго. Главорезът я беше метнал на белия си кон, който имаше звънчета на поводите. Но всъщност не беше главорез, а миловиден млад мъж с червеникава коса.

Трябваше да попита за името на селото и се надяваше, че то ще е Скендгейт. Дори и да не беше обаче, тя пак щеше да разбере къде се намира спрямо мястото на спускането. И естествено веднага щом позакрепнеше, хората можеха да ѝ покажат как да стигне дотам.

„Как се казва селото, в което сте ме довели?“ През изтеклата нощ тя не бе намерила сили да се сети за превода, но това, разбира се, беше заради треската. Вече нямаше да има такъв проблем. Господин Латимър я беше учил на произношение месеци наред. Със сигурност щяха да я разберат. „Де съм аз сега?“ или дори „В чий имот сте ме довели?“ и дори и да имаше някаква вариация в произношението или местния диалект, преводачът автоматично щеше, да я коригира.

— Де съм аз сега? — попита Киврин.

Жената се извърна изненадано. Слезе от перваза, като продължаваше да държи паницата в една ръка, а четката — в другата, само дето това не беше четка. Киврин го разбра, когато жената стигна до леглото ѝ. Беше някаква въз грапава дървена лъжица с почти плоско черпаче.

— *Гъотебае...* — каза жената. — *Бет...*

По принцип преводачът трябваше мигновено да интерпретира всичко. Може пък произношението на Киврин да беше толкова неправилно, че жената си бе помислила, че ѝ говорят на чужд език, и се опитваше да ѝ отговори на неправилен френски или немски.

— Де съм аз сега? — попита отново Киврин, но този път съвсем бавно, за да може преводачът да си свърши добре работата.

— *Вик.*

— *Лежес...* — чу се друг глас.

Влезе друга жена, доста по-възрастна. Лицето ѝ под шапчицата беше сбръчкано, а ръцете ѝ — груби и стари — бяха същите, които Киврин помнеше от бълнуването си. Старицата носеше сребърна верижка, а в ръцете си държеше малка кожена кутия. Кутията приличаше на ковчежето, което Киврин беше донесла със себе си, но беше по-малка и обковът не беше пиринчен, а от желязо. Тя остави кутията на пейката под перваза.

— *От речена...*

Киврин си спомни и гласа — дрезгав и доста груб. Старицата се обръщаше към жената до леглото на Киврин като към слугиня. Може пък и да бе слугиня, а възрастната жена да беше господарката на къщата, макар че нито шапчицата ѝ беше по-бяла, нито роклята по-фина. На кръста ѝ обаче не висяха ключове. Изведнъж Киврин си спомни, че не икономката, а господарката на имението носи ключовете.

Господарката в пожълтял лен и зле боядисано зебло, което означаваше, че облеклото на Киврин е напълно сгрешено, също толкова, колкото и произношението на Латимър, колкото и твърденията на доктор Ааренс, че Киврин не може да се зарази от никаква средновековна болест.

— Направиха ми всички възможни ваксини — измърмори тя и двете жени се обърнаха да я погледнат.

— *Елавий, суот сакасти порцор е?* — попита остро възрастната жена. Дали беше майка на по-младата, или пък свекърва, а може би наставница? Киврин нямаше никаква представа. Нито една от думите, които тя бе изрекла, не ѝ говореше нищо.

— *Метинер вун тамаш саа портанта* — рече по-младата жена, на което по-възрастната реагира с:

— *Нито нашхте карвас пътанта.*

Нищичко. Би трябвало кратките изречения да са по-лесни за превод, но Киврин дори не можеше да разбере къде свършва едната дума и къде започва другата.

Брадичката на по-младата жена се вирна гневно.

— *Збиза се, шуртеванда сакасти нецо пестиша* — рече тя рязко.

Киврин се зачуди дали се карат за това какво да правят с нея и започна да избутва завивката с немощните си ръце, сякаш се опитваше

да се отгласне от нея. По-младата жена остави купата и лъжицата, приближи до леглото, наведе се над нея и каза нещо.

Можеше да означава и „Добро утро“, и „По-добре ли си?“, и „Ще те изгорим призори“. Може би преводачът не работеше заради болестта ѝ. Може би когато треската отминеше, щеше да започне да разбира всичките им думи.

Възрастната жена коленичи до леглото. Държеше малка сребърна кутийка, закачена на верижка. Започна да се моли. Младата жена се наведе, огледа челото на Киврин, после посегна към тила ѝ. Киврин си даде сметка, че сигурно са превързали раната на челото ѝ. Докосна с ръка челото си — да имаше превръзка, после врата си, за да потърси сплетените си коси, но не напипа нищо. Косата ѝ свършваше с неравна черта точно под нивото на ушите.

— *Канто монто тираш тамок* — каза младата жена с тревожна нотка в гласа. — *Далкос думан тьорум санта*. — Явно обясняваше нещо, което Киврин не разбираше, но което все пак разбра: беше изпаднала в ужасна треска, толкова силна, че си била помислила, че косата ѝ гори. Спомни си как някой — може би старицата? — се опитваше да хване ръцете ѝ и как самата тя се опитваше панически да изгаси пламъците. Не бяха имали никакъв избор.

Освен това ненавиждаше дългата си коса, беше ѝ противно и да отделя толкова много време в сресването ѝ. Беше се чудила също и как са носели косите си средновековните жени, дали са ги връзвали, или не, а и представа си нямаше как щеше да издържи две седмици, без да я измие. Трябваше да се радва, че са ѝ я отрязали, но всъщност единственото, за което можеше да мисли, бе Жана д'Арк, която беше имала къса коса и която беше изгоряла на кладата.

Младата жена я гледаше уплашено. Киврин ѝ се усмихна, макар и малко разтреперано, и тя отвърна със същото. В дясната част на устата ѝ беше зейнала дупка от два липсващи зъба, а този до празното място бе кафеникав, но когато се усмихваше жената изглеждаше почти като първокурсничка в Университета.

Тя разви превръзката и я постави върху завивката. Превръзката беше от същия жълтеникав лен като шапчицата ѝ, но беше изцапана с кафеникави петна от кръв. Много кръв. Раната на господин Гилкрисст сигурно беше започнала пак да кърви.

Жената докосна нервно слепоочието ѝ, сякаш въобще не знаеше какво да прави.

— *Колкостас галадонта?* — попита тя и постави едната си ръка на врата на Киврин, за да ѝ помогне да вдигне глава.

Главата ѝ беше невъобразимо лека. Сигурно защото ѝ бяха отрязали косата.

Старицата подаде на младата жена дървена паница и тя я поднесе към устните на Киврин. Киврин сръбна внимателно — помисли си, че това е осьъкът. Не беше осьък обаче, нито пък напитката, която вече бяха ѝ давали. Беше резлива гроздова течност, много по-горчива от тази от предишната нощ, но оставяше в устата доста мазно усещане.

— *Тазъца приодан голямта жриво тѣднес* — рече възрастната жена остро и нетърпеливо.

„Определено ѝ е свекърва“ — помисли Киврин.

— *Сигурта четек силока мога* — отвърна смирено младата жена.

Напитката имаше приятен вкус. Киврин се помъчи да изпие всичко, но само след няколко глътки се почувства напълно изтощена.

Младата жена подаде паницата на възрастната, която също се беше приближила до леглото, и помогна на Киврин да положи отново глава върху възглавницата. Взе окървавената превръзка, докосна слепоочието на Киврин, сякаш се чудеше дали да я превърже отново, след това подаде превръзката на старицата, която я постави заедно с паницата върху скрина до леглото.

— *Ло, лежиси мирано* — каза младата жена и се усмихна с дупката от двата липсващи зъба. Киврин разбра отлично смисъла, макар и да не разбираше думите. Жената ѝ беше казала да се опита да поспи. Тя затвори очи.

— *Трудано плитъка боланза сеган* — рече възрастната жена, после и двете излязоха, затваряйки след себе си масивната врата.

Киврин си повтори бавно думите, като се опитваше да намери поне една позната. Преводачът трябваше да увеличава способността ѝ да разделя фонемите и да открива синтактични структури, а не просто да съхранява речника на средновековния английски. Трябваше да умее да го прави дори и да ставаше въпрос за сърбохърватски.

„А може пък и точно на такъв да говорят — помисли си тя. — Кой знае къде са ме довели? Нали бях в несвяст. Може би главорезът ме е качил на кораб и сме преплували Ламанша.“ Не, тя знаеше, че това е невъзможно. Спомняше си по-голямата част от нощното пътуване, макар че усещането за него бе някак накъсано, съноподобно. „Паднах от коня — помисли си тя — и червенокосият ме вдигна. После минахме покрай някаква църква.“

Тя се намръщи, докато се опитваше да си спомни нещо повече за посоката, в която бяха пътували. Бяха се упътили към гората, отдалечавайки се от гъсталака, а след това бяха стигнали до някакъв път, който на едно място се раздвояваше, и точно там тя беше паднала. Ако успееше да намери разклонението, може би оттам щеше да се добере и до мястото на спускането.

Ако обаче спускането наистина беше станало толкова наблизко, тогава тя се намираше в Скендгейт и жителите говореха на средновековен английски. Но ако беше така, тогава защо не разбираше нито дума?

Може би си беше ударила главата при падането от коня и преводачът се бе повредил. Обаче не си беше ударила главата. Беше се хлъзнала надолу и бе седнала на земята по задник. „От треската е — помисли си тя. — Точно тя пречи по някакъв начин на преводача да функционира нормално и да разпознава думите.“

„Казаното на латински обаче го разпозна — продължиха мислите ѝ. В стомаха ѝ пропълзя студена тръпка. — Разпозна латинските думи, следователно не може да съм болна. Нали си получих всички ваксини.“ Изведнъж се сети, че антивирусната ѝ ваксина я беше сърбяла и се беше подула, но пък доктор Ааренс я беше проверила непосредствено преди спускането. Доктор Ааренс беше казала, че всичко е наред. Нито една от другите ѝ ваксини не я беше засърбяла, с изключение на тази против чума. „Не може да съм се заразила от чума — помисли си тя. — Нямам никакви симптоми.“

Заразените с чума получаваха големи отоци под мишниците и от вътрешната страна на бедрата. Повръщаха кръв, а през кожата им се виждаше как кръвоносните им съдове се пукат и почерняват. Не беше чума, но какво тогава беше и как се беше заразила? Бяха я ваксинирали срещу всички възможни болести, съществували през 1320 година, а и освен това тя не беше попадала в контакт с никакви вирусноносители.

Симптомите ѝ бяха започнали непосредствено след спускането, преди да се е срещнала с когото и да било. Микробите не си летяха ей така около всяко място на спускане в очакване някой да пристигне. Те се разпространяваха чрез физически контакт, кихане или бълхи. Чумата се беше развихрила с помощта на бълхите.

„Не е чума — рече си тя убедено. — Хората, които са се заразили от чума, не се чудят дали са болни. Цялото им същество е ангажирано с агонията.“

Не беше чума. Бълхите, които я бяха разпространили, се подвизаваха по животните и хората, а не наред гората. Освен това Черната смърт беше дошла в Англия през 1348 година. Сигурно беше някаква средновековна болест, за която доктор Ааренс не беше и чувала. През средните векове беше имало цял куп странни болести — например „кралското зло“, „хорото на свети Вит“, както и безброй безименни трески. Сигурно беше нещо такова и на разширената ѝ имунна система ѝ трябваше време да разбере за какво точно става въпрос, за да започне да се бори с него. Нещата обаче си бяха дошли на мястото, температурата ѝ беше спаднала и преводачът щеше да започне да работи. Тя трябваше само да си почива, да чака и да се възстановява. Успокоена от тази мисъл, Киврин отново затвори очи и заспа.

Някой я докосваше. Тя отвори очи. Беше свекървата. Проверяваше ръцете ѝ, обръщаше ги многократно в своите, прокарваше напукания си палец по обратната им страна, оглеждаше ноктите. Когато видя, че Киврин е отворила очи, пушна ръцете ѝ някак погнушено и каза:

— *Шеавост отнике параге ателест баат норе болезна оттуйкъдар?*

Нищо. Киврин се беше надявала, че докато спи, адаптерите на преводача по някакъв начин ще подредят и дешифрират всичко, което беше чула, и тя щеше да се събуди, разбираща този език. Думите обаче продължаваха да са си също толкова неясни, колкото и преди. Малко приличаха на френски с падащата си интонация и едва доловимите вдигащи се нотки, но Киврин знаеше нормандски френски — господин

Дануърти я беше накарал да го научи, и въпреки това не разбираше нито дума.

— *Хастоу нейдепеша?* — попита старицата.

Звучеше като въпрос, но на френски всичко звучеше като въпрос.

Старата жена хвана Киврин за лакътя с грубите си пръсти, а с другата си ръка я обгърна, сякаш се опитваше да ѝ помогне да стане. „Много съм зле, за да стана — помисли си Киврин. — Защо всъщност трябва да ставам? За да ме разпитват ли? Или за да ме изгорят?“

В стаята влезе и младата жена с чашка със столче в ръка. Остави я на пейката под прозореца, приближи се и хвана другата ръка на Киврин.

— *Хастонте натур тибесе?* — попита тя с познатата си усмивка и Киврин си помисли, че може би ще я водят на баня. Успя да седне и спусна крака от едната страна на леглото.

Мигновено ѝ се зави свят. Тя затвори очи и изчака да ѝ мине. Беше облечена единствено в ленената си долна риза. Къде ли ѝ бяха дрехите. Поне ѝ бяха оставили ризата. Хората през средните векове обикновено не бяха носили нищо по време на сън.

Не бяха имали и канализация по къщите, но тя се надяваше, че няма да ѝ налага да излиза, за да отиде до нужника. Някои замъци бяха имали затворени помещения или определени ъгълчета над някоя шахта, чието дъно трябвало да се почиства. Но тя със сигурност не се намираше в замък.

Младата жена наметна раменете ѝ с тънко одеяло като с шал, след това двете жени ѝ помогнаха да стане. Покритият с дюшеме под беше леденостуден. Киврин направи няколко крачки и светът отново се завъртя пред очите ѝ. Въобщо нямаше да успее да излезе от стаята.

— *Вотан шей искасе сегатур твоеве жардине* — каза рязко старицата и на Киврин ѝ се стори, че разпознава думичката „jardin“, което на френски означаваше „градина“, но пък от къде на къде трябваше да говорят за градина?

— *Тогавас планохор ечаса* — рече младата жена, обгърна Киврин с една ръка през кръста, а с другата придърпа ръката ѝ върху рамото си. Старицата мина от другата ѝ страна. Стигаше едва до рамото на Киврин, а младата едва ли беше повече от четирийсет и пет килограма, но все пак двете успяха да я отведат до края на леглото.

С всяка крачка Киврин ставаше все по-замаяна. „Въобщо няма да успея да мина целия път“ — помисли си тя, но вече бяха спрели в края на леглото. Там имаше малко ковчеже — плитка дървена кутия с птица или нещо като ангелче, издълбано върху капака. Отгоре ѝ имаше дървена съдинка с вода, където се виждаше окървавената превръзка, както и една по-голяма, празна. Киврин се беше съсредоточила върху това да не се строполи и не си даде сметка какво точно вижда, докато възрастната жена не каза:

— *Скороса никойдер опудер твойсета.* — И изимитира как повдига тежките си поли и сяда върху съдинката.

„Гърне — помисли си Киврин с облекчение. — Господин Дануърти, през 1320 година в провинциалните имения все пак е имало гърнета.“ Тя кимна, за да покаже, че е разбрала и те я сложиха да седне върху него. Главата ѝ така се въртеше, че трябваше да се хване за балдахина, за да не падне. Когато се опита да стане, усети такава остра болка в гръдния кош, че се присви одве.

— *Мейзри!* — извика старицата към вратата. — *Мейзри, елас тукаро помога!* — Интонацията показваше съвсем ясно, че вика някого — Марджъри? Мери? — да дойде на помощ. Никой обаче не се появи и Киврин си помисли, че за пореден път е направила грешно предположение.

Понадигна се малко, за да провери степента на болката, след което се опита да се изправи. Болката беше понамаляла, но въпреки това трябваше едва ли не да я занесат до леглото. Докато се озове отново под завивките, вече се чувстваше адски изтощена. Затвори очи.

— *Поспинта дасе почера* — каза младата жена, което вероятно означаваше „Почини си“ или „Поспи“, но Киврин не беше в състояние да го дешифрира. „Преводачът се е повредил“ — помисли си тя, и в стомаха ѝ отново пропълзяха тръпки на паника, този път много по-силни от болката в гърдите.

„Не може де се е повредил — помисли си тя. — Та това не е машина. Той е просто комбинация от химически разширител на способността за помнене и използване на синтактични структури. Не може да се е повредил. Работи обаче само с думите в паметта си и очевидно средновековният английски на господин Латимър е бил безполезен. «И в онзи ден априлски на брега те срещнах»“. Произношението на господин Латимър сигурно бе толкова погрешно,

че преводачът не можеше да разпознае думите, но това въобще не означаваше, че е повреден. Означаваше само, че тя ще трябва да събере нови данни, защото няколкото изречения, които беше чула досега, не вършеха работа.

Преводачът обаче беше разпознал латинския. Отново я проряза паника, но тя ѝ се противопостави. Преводачът беше разпознал латинския, защото молитвата е стандартен текст. Тя предварително знаеше каква ще е всяка следваща дума. Фразите на жените не бяха стандартен текст, но все пак можеха да се декодират. Личните местоимения, формите на обръщение, съществителните и глаголите, предложните структури — всичко това щеше да влезе в стандартни конструкти, които се повтарят многократно, и преводачът щеше да ги използва като ключ за останалата част от кода. Единственото, което трябваше да прави сега, бе да събира данни, да слуша всяко изречение, без дори да се опитва да го разбере, и да остави преводача да си върши работата.

— *Тънък новел часовиска вечента?* — попита младата жена.

— *Мам лоенос веки* — отвърна възрастната.

Някъде в далечината заби камбана. Киврин отвори очи. И двете жени бяха обърнали поглед към прозореца, макар че през ленената завеса не можеха да видят нищо.

— *Бере вичебей ганзанон* — каза младата.

Старицата не ѝ отговори. Беше се вторачила в прозореца, сякаш можеше да види през колосания лен, ръцете ѝ бяха скръстени пред гърдите като за молитва.

— *Вечесан великон ого наздрели* — каза младата и въпреки взетото решение, Киврин се опита да си го преведе като: „Време е за вечерна молитва“ или „Ето я камбаната за вечернята“, но не ставаше въпрос за вечерна молитва. Камбаната продължи да бие самотно, без да се присъединят други. Киврин се зачуди дали е същата, която беше чула преди. Звънът ѝ се носеше самотно в късния следобед.

Изведнъж старицата рязко се извърна от прозореца.

— *Не, Елвис, беше диволфин.* — И взе гърнето от капака на дървения сандък. — *Гавина тозпът...*

Изведнъж пред вратата се чу шум, топуркане на стъпки като по стълбата, после едно дете извика:

— *Модер! Промогеш ми!*

В стаята връхлетя малко момиченце с развети руси плитки и връзки на шапчицата и за малко да се блъсне в старицата с гърнето. Кръглото личице на детето беше зачервено и потънало в сълзи.

— *Коа павиша срамат ахниос!* — скастри я старицата. — *Ти сек моаш тръчака в хома.*

Малкото момиченце не ѝ обърна никакво внимание, а се втурна разплакано право към младата жена:

— *Розамин караме бръзка, модер!*

Киврин зяпна. Модер. Това явно означаваше „майка“. Момиченцето вдигна високо ръце и майка ѝ, о, да, определено нейната майка, я прегърна. Детето уви ръце около врата ѝ и се разрида.

— *Шшт, ахниос, шшт* — рече майката. Това трябваше да е „Г“, помисли си Киврин. Шшт, Агнес.

Майката занесе детето до пейката под прозореца, седна и избърса сълзите му със забрадката.

— *Не спекен тактас, Агнес!*

Да, определено каза Агнес. А „спекен“ означаваше „казвам“. „Кажми ми какво се е случило?“

— *Она ес лошкарта!* — рече Агнес и посочи едно друго дете, което току-що бе влязло. Второто момиченце беше доста по-голямо, вече на девет-десет години. Имаше дълга кестенява коса, която стигаше почти до кръста, захваната с тъмносиня панделка.

— *Итган назо, ахниес* — каза тя. — *Тава пигте бягаван доле сталба.* — Комбинацията от привързаност и презрение просто не можеше да бъде сбъркана. Тя не приличаше на малкото русо момиченце, но Киврин бе готова да се обзаложи, че му е сестра. — *Тава пигте бягаван срезжу назус, модер.*

„Майка“ отново. Езикът звучеше като френски, но ключът към разгадаването му беше немският. И произношението, и конструкциите бяха като в немския. Парченцата от мозайката като че ли започнаха да се подреждат в главата на Киврин.

— *Нусан карахан межуд вазам* — рече възрастната жена. — *Она ама ранака. Колак патон сийм та рекал та нимавъс ъде одиш.*

— *Вижа ама ного кръв* — каза жената, но Киврин не я чу. Беше се заслушала в интерпретацията на преводача си, която все още бе

доста груба и очевидно изоставаше, но все пак бе интерпретация:

— Не я глези, Еливис. Нищо й няма. Плаче само за да й обърнеш внимание.

А майката, чието име бе Еливис, беше отговорила:

— Тече й кръв.

— *Росмунт, донести ейтамака покривалак* — рече тя и посочи раклата. Преводачът я следваше по петите. — „Роузмунд, донеси ми парцала от раклата.“ — Десетгодишното дете незабавно се отправи към раклата.

По-голямото дете се казваше Роузмунд, а по-малкото — Агнес, а невероятно младата майка с шапчицата и забрадката беше Еливис.

Роузмунд донесе парцала, който Еливис беше свалила от главата на Киврин.

— Не го пипай! Не го пипай! — извика Агнес и на Киврин дори не й трябваше преводачът. Той все още изоставаше доста след изговарянето на думите.

— Само ще те превържа, за да спре кръвта — каза Еливис. Агнес се опита да я отблъсне. — Парцалът няма да... — получи се пауза, сякаш преводачът не знаеше някоя дума, и продължи: — те..., Агнес. — Думата очевидно беше „нарани“. Киврин се зачуди дали преводачът не разполага с тази дума в паметта си и защо не може да измисли нещо приблизително адекватно на базата на контекста.

— Ще болезка — извика Агнес, а преводачът последва с „ще ме...“, след което отново имаше пауза. Преводачът вероятно правеше паузите, за да може Киврин да чуе истинската дума и сама да се опита да отгатне значението. Идеята не беше лоша, но с намесите си той само й пречеше и Киврин не успяваше да чуе въпросните думи. Ако преводачът решише да прави това всеки път, когато не разпознаеше някоя дума, Киврин щеше да си има много ядове.

— Ще ме болезка — изхлипа Агнес и избута ръката на майка си от удареното си коляно. „Ще ме болка“ — прошепна преводачът и Киврин въздъхна с облекчение, че е успял все пак да измисли нещо, макар че „болка“ не беше точно глагол.

— Как падна? — попита Еливис, за да отвлече вниманието на Агнес от нараненото коляно.

— Беше хукнала по стълбата — отвърна вместо нея Роузмунд. — Искаше да ти каже, че... е дошъл.

Преводачът отново направи пауза, но този път Киврин чу думата. Гавин — което вероятно беше съществително собствено, а преводачът очевидно беше стигнал до същото заключение, защото в момента, когато Агнес извика: „Аз щях да кажа на майка, че Гавин е дошъл“, преводачът вече бе в състояние да включи фразата в контекста.

— Аз щях да кажа — разплака се Агнес вече с пълно гърло и зарови лице в майка си, която веднага се възползва от възможността и ѝ превърза коляното.

— Ами кажи ми де — успокой я тя.

Агнес поклати глава и продължи да плаче.

— Слагаш превръзката много хлабаво, снахо — намеси се възрастната жена.

На Киврин превръзката ѝ изглеждаше съвсем добре сложена и според нея всеки следващ опит да бъде стегната повече щеше да доведе до нови писъци. Старицата продължаваше да държи гърнето. Киврин се чудеше защо не отива да го изхвърли.

— Шшт, шшт — каза Еливис, докато люлееше нежно детето и го галеше по гърба. — Много ще се радвам ти да ми кажеш.

— Гордостта води до падение — рече възрастната жена, категорично решена пак да разплаче момиченцето. — Сама си си виновна, че си паднала. Не е трябвало да тичаш по стълбите.

— Гавин на бяла кобила ли пристигна? — попита Еливис.

Бяла кобила? Киврин се зачуди дали пък Гавин не е името на човека, който я беше качил на коня си и я беше довел в това имение.

— Не — отвърна Агнес с тон, който показваше, че майка ѝ си е направила шега. — Яздеше черния си жребец Гринголет. Дойде до мен и ми каза: „Уважаема лейди Агнес, искам да говоря с майка ви.“

— Роузмунд, сестра ти е пострадала заради твоята небрежност — рече старата жена. Тя не беше успяла да разстрои Агнес и явно се беше насочила към друга жертва. — Защо не си я наглеждала?

— Бродирах — отвърна Роузмунд, обръщайки поглед към майка си за подкрепа. — Мейзри трябваше да се грижи за нея.

— Мейзри излезе да посрещне Гавин — рече Агнес и седна в скута на майка си.

— И да се заная с конярчето — допълни възрастната жена, после се приближи до вратата и извика: — Мейзри!

Мейзри. Точно това име беше извикала и преди. Преводачът вече дори не правеше пауза, когато се натъкваше на лични имена. Киврин не знаеше коя е Мейзри — може би някоя слагиня, но ако се съдеше по развитието на нещата, Мейзри щеше да си изпати. Възрастната жена беше категорично решена да си намери жертва, а в случая Мейзри беше идеална за тази цел.

— Мейзри! — извика тя отново и името проехтя в помещението. Роузмунд отиде и застана до майка си.

— Гавин ни поръча да ти кажем, че моли да дойде и да говори с теб.

— Той долу ли чака? — попита Еливис.

— Не. Отиде до църквата, за да говори с отец Рок за милейди.

Гордостта води към падението. Преводачът очевидно беше започнал да се разколебава. Може би отец Ролф или пък отец Питър. Но в никакъв случай отец Рок.

— Защо е отишъл да говори с отец Рок? — попита възрастната жена, която току-що се беше върнала в стаята.

Киврин се опита да чуе истинската дума под влудяващия шепот на превода. Рош. Френската дума за „камък“. Отец Рош.

— Може би се е натъкнал на нещо ново за милейди — отговори Еливис и погледна към Киврин. За първи път някой въобще показваше, че не са забравили за присъствието ѝ в стаята. Киврин незабавно затвори очи, за да си мислят, че спи, и да продължат да я обсъждат.

— Тази сутрин Гавин тръгна да търси разбойниците — обясни Еливис. Киврин отвори съвсем леко очи. Еливис вече не я гледаше. — Може пък да ги е открил. — Тя се наведе и завърза висналите връзки на ленената шапчица на Агнес. — Агнес, идете с Роузмунд до църквата и предайте на Гавин, че ще говорим с него в залата. Дамата в момента спи. Не трябва да я безпокоим.

Агнес хукна към вратата с вика:

— Аз ще му кажа, Роузмунд.

— Роузмунд, остави сестра ти да му каже — извика Еливис подире им. — Агнес, недей да тичаш.

Момичетата изхвърчаха навън.

— Роузмунд вече е доста голяма — каза старата жена.

— Не е възпитано да тича подир хората на мъжа ти. Злото ще се стовари върху дъщерите ти, ако не ги наглеждаме. Добре ще е да си

повикаш някоя бавачка от Оксфорд.

— Не — отсече Еливис с категоричност, която Киврин въобще не беше очаквала. — Мейзри може да ги наглежда.

— Мейзри не е способна да наглежда и овце. Не трябваше така прибързано да тръгваме от Бат. Можехме да почакаме до... — нещо си.

Преводачът отново направи пауза, а Киврин не може сама да разбере смисъла на фразата, но пък беше уловила важните факти. Бяха дошли от Бат. Намираха се в близост до Оксфорд.

— Нека Гавин доведе някоя бавачка. А също и знахарка, която да се погрижи за милейди.

— Никого няма да водим тук — отсече Еливис.

— Прати човек до... — още едно име на място, което преводачът не успя да обработи. — Госпожа Иволда е прочута лечителка. А и освен това с удоволствие ще ни даде някоя от чирачките си за бавачка.

— Не — повтори Еливис. — Сами ще се погрижим за нея. Отец Рош...

— Отец Рош! — рече възрастната жена с презрение. — Той не разбира нищо от лечителство.

„Но аз разбрах всяка негова дума“ — помисли си Киврин. Тя си спомни тихия му глас, нежното му докосване по слепоочието, дланите и стъпалата ѝ. Беше ѝ казал да не се страхува и я беше попитал за името ѝ. Беше държал и ръката ѝ.

— Ако тази дама е с благородническо потекло — рече възрастната жена, — как после ще кажеш на хората, че си позволила на един неграмотен селски поп да се грижи за нея? Госпожа Иволда...

— Никого няма да викаме — каза отново Еливис и Киврин изведнъж осъзна, че тя се страхува. — Съпругът ми нареди да я задържим до неговото пристигане.

— По-добре беше да дойде с нас.

— Знаеш много добре, че не можеше — отвърна Еливис. — Ще дойде, когато може. Трябва да отида да говоря с Гавин — допълни тя и мина покрай старата жена, за да стигне до вратата. — Гавин ми каза, че ще претърси мястото, където я е открил, за да види дали не са останали следи от нападателите ѝ. Може би вече е намерил нещо, което може да ни разкрие коя е.

Мястото, където я е открил. Гавин беше мъжът, който я беше намерил, мъжът с червената коса и добронамереното лице, който я

беше качил на коня си и я бе довел тук. Това поне не го беше сънувала, макар че белият кон сигурно беше плод на въображението ѝ. Гавин я беше довел тук и само той знаеше къде точно е мястото на спускането.

— Чакайте — рече Киврин и се надигна на възглавките. — Чакайте, моля ви. Искам да говоря с Гавин.

Жените спряха. Еливис разтревожено пристъпи към леглото.

— Искам да говоря с мъжа, който се казва Гавин — изрече внимателно Киврин, като преди всяка дума изчакваше достатъчно, за да получи съответния превод. По някое време целият процес щеше да се автоматизира, но засега тя решаваше коя дума иска да използва, след което изчакваше тя да бъде преведена в главата ѝ и едва тогава я изричаше. — Трябва да отида на мястото, където ме е намерил.

Еливис постави ръка на челото ѝ, но Киврин нервно я отблъсна.

— Искам да говоря с Гавин — настояваше тя.

— Вече няма треска, Имейн — обърна се Еливис към възрастната жена, — но въпреки това се опитва да говори, макар и да знае, че не можем да я разберем.

— Говори на чужд език — каза Имейн така, сякаш Киврин вършеше нещо престъпно. — Може да е шпионка на французите.

— Не ви говоря на френски — рече Киврин. — Говоря ви на средновековен английски.

— Може пък да е латински — предположи Еливис. — Отец Рош каза, че говорила на латински, когато я изповядвал.

— Отец Рош едва си казва „Отче наш“ — не се съгласи Илейн. — Трябва да изпратим някого в... — отново това неразгадаемо име. Кърси? Курси?

— Искам да говоря с Гавин — рече Киврин този път на латински.

— Не — каза Еливис. — Ще чакаме съпруга ми.

Възрастната жена се извъртя ядосано и разплиска съдържанието на гърнето по ръката си. Избърса се в полите си, излезе и затръшна вратата. Еливис я последва.

Киврин я сграбчи за ръцете.

— Защо не можете да ме разберете? — попита тя. — Аз ви разбирам. Трябва да говоря с Гавин. Той трябва да ми каже къде е мястото на спускането.

Еливис се освободи от ръката ѝ.

— Тихо, тихо, не плачи — каза тя. — Трябва да поспиш. Трябва да си починеш, за да можеш да се върнеш у дома.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(000915–001284)

Много загазих, господин Дануърти. Не знам къде се намирам, не мога да говоря езика на местните. Нещо се е повредило в преводача. Разбирам част от това, което казват, но те не ме разбират. И това не е най-лошото.

Заразила съм се с някаква болест. Представа си нямам каква е. Не е чума, защото нямам нито един от симптомите ѝ, а и защото състоянието ми се подобрява. Освен това ми е направена ваксина против чума. Получих си всичките ваксини, разширяването на клетките и всичко останало, но или някоя от тях не си е свършила работата, или съм болна от нещо типично за Средновековието, за което ние нямаме ваксина.

Симптомите са главоболие, висока температура и световъртеж, а също така остра болка в гърдите всеки път, когато се опитам да помръдна. Известно време бях в несвяст и това е причината да не знам къде се намирам. Някакъв мъж на име Гавин ме е довел тук на коня си, но не си спомням почти нищо за пътя дотук, освен че беше тъмно и че пътуването ми се стори адски дълго. Надявам се, че причината за това е била в треската ми, която ме е накарала да усетя нещата по-дълги. В крайна сметка мисля, че все пак съм в селото на госпожа Монтоя.

Може би е Скендгейт. Спомням си някаква църква, а в момента май се намирам в имението на благородник. Лежа в някаква спалня или дневна на горния етаж и това не е илюзия, защото в къщата има стълби, следователно собственикът е поне барон. В стаята има прозорец и

веднага щом ми поотмине световъртежът, ще се покача на перваза и ще се опитам да видя църквата. Има си камбанария — току-що камбаната би за вечерна молитва. Църквата в селото на госпожа Монтоя не трябваше да има камбанария и това ме кара да се опасявам, че не съм попаднала точно където трябва. Зная, че в момента сме доста близко до Оксфорд, защото говореха дали да не ми доведат лекар оттам. Намираме се близо и до някакво селище, което се нарича Кърси — или Курси, което липсваше на картата на госпожа Монтоя, която научих наизуст. Може обаче това да е името на господаря на имението.

Понеже известно време бях в безсъзнание, не съм сигурна и във времевите си координати. Опитвам се да ги преценя и доколкото помня, съм била в безсъзнание около два дни, но може и да са повече. Освен това не мога да попитам хората около себе си за датата, защото не разбират нито думица от това, което им казвам. Не мога и да стана от леглото, защото веднага се строполявам. Отрязали са ми косата и въобще не знам какво да правя. Какво е станало? Защо преводачът не ще да работи? Защо разширяването на клетките не си е свършило работата?

(Пауза)

Под леглото ми има плъх. Чувам го как драска.

11.

Не можеха и не можеха да я разберат. Киврин се беше опитала да общува с Еливис, да я накара да я разбере, но тя само се беше усмихнала мило и ѝ беше казала да си почива.

— Моля ви — беше настояла Киврин, когато Еливис се беше отправила към вратата. — Не си тръгвайте. Много е важно. Единствено Гавин знае къде е мястото на спускането.

— Поспи — каза Еливис. — Ще се върна след малко.

— Трябва да ми позволите да се видя с него — настояваше Киврин отчаяно, но Еливис вече почти беше стигнала до вратата. — Представа си нямам къде е станало спускането.

По стълбите се чу трополене. Еливис отвори вратата и каза:

— Агнес, поръчах ти да отидеш да кажеш...

Тя спря по средата на изречението и направи крачка назад. Не изглеждаше изплашена, нито дори стресната, но ръката ѝ потрепна върху касата, сякаш беше готова да затръшне вратата. Сърцето на Киврин заби лудешки. Бяха дошли да я отведат на кладата!

— Добро утро, милейди — чу се мъжки глас. — Дъщеря ви Роузмунд ми съобщи, че мога да ви намеря в залата, но там ви нямаше.

Той влезе. Киврин обаче не можеше да види лицето му — беше скрит от погледа ѝ от балдахина. Тя се опита да премести глава, за да го види, но от лекото движение главата ѝ се завъртя. И тя се отпусна.

— Сетих се, че сигурно ще ви открия при болната дама — каза мъжът. Беше облечен в късо подплатено кожено палто и тесен кожен панталон. Имаше и меч — Киврин го чу как дрънна, когато мъжът направи крачка напред. — Как е тя?

— Днес е по-добре — отвърна Еливис. — Майката на съпруга ми отиде да запари малко отвара от ранилист за раните ѝ.

Еливис беше свалила ръката си от касата на вратата, а думите на мъжа „вашата дъщеря Роузмунд“ със сигурност означаваха, че това е Гавин — мъжът, който беше отишъл да търси следи от нападателите на Киврин. Докато той говореше обаче, Еливис беше направила още две крачки назад, а лицето ѝ беше някак напрегнато, дори леко войнствено.

В главата на Киврин отново се стрелна мисълта за някаква опасност. Изведнъж тя се зачуди дали в крайна сметка главорезът на господин Дануърти все пак не е реален, а не е само плод на бълнуването ѝ, дали въпросният мъж с жестокото лице не е самият Гавин.

— Намерихте ли нещо, което може да ни осведоми за самоличността на тази дама? — попита Еливис предпазливо.

— Не — отвърна той. — Всичките ѝ неща са обрани, а конете — отвлечени. Надявах се, че тя ще може да ни каже нещо за нападателите си — колко са били и от каква посока са дошли.

— Страхувам се, че тя не може да ви каже нищо — обясни Еливис.

— Да не би да е глухоняма? — попита той и се премести, при което Киврин успя да го види.

Въобще не беше толкова висок, колкото си го спомняше, а на дневна светлина косата му изглеждаше по-малко червена, дори русолява, но лицето му си беше също толкова добродушно както в момента, когато я беше качил на коня си. На черния си жребец Гринголет.

След като я беше открил на поляната. Той не беше главорезът — тя сама беше сглобила образа на главореза от виденията в бълнуването си и страховете на господин Дануърти, както беше измислила и белия кон и коледните песнопения. Освен това сигурно тълкуваше погрешно реакциите на Еливис, също както когато я накараха да използва гърнето.

— Не е глухоняма, но говори на някакъв странен език, който не разбирам — обясни Еливис. — Опасявам се, че от нараняването ѝ се е замъглил умът. — Тя се приближи до леглото, Гавин я последва. — Уважаема госпожо, доведох ви Гавин — помощника на съпруга ми.

— Добър ден, милейди — рече Гавин бавно и прекалено членоразделно, сякаш смяташе Киврин за глуха.

— Той ви намери в гората — обясни Еливис.

„Къде точно в гората?“ — помисли си Киврин отчаяно.

— Радвам се да видя, че раните ви оздравяват — каза Гавин, като изговаряше внимателно всяка дума. — Можете ли да ми кажете нещо за хората, които ви нападнаха?

„Не знам дали въобще мога да ви кажа нещо“ — помисли Киврин, изплашена, че ако заговори, той няма да разбере нито думица.

Но той трябваше да я разбере! Само той знаеше къде е мястото на спускането.

— Колко бяха? — попита Гавин. — На коне ли бяха?

„Къде ме намерихте?“ — помисли Киврин. Изговаряше наум думите така внимателно, както беше направил Гавин. Изчака преводача да сглоби цялото изречение, заслушана внимателно в интонацията; сравняваше я с уроците на господин Дануърти.

Гавин и Еливис чакаха и я гледаха съсредоточено. Тя си пое дълбоко дъх.

— Къде ме намерихте?

Двамата се спогледаха — неговият поглед бе изненадан, а нейният сякаш казваше: „Виждате ли?“

— И онази нощ говореше така — каза Гавин. — Тогава си помислих, че е от нараняването.

— И аз така мисля — съгласи се Еливис. — Свекърва ми предполага, че е от Франция.

Той поклати глава.

— Не говори на френски — Той се обърна отново към Киврин. — Милейди, от друга страна ли идвате?

„Да — помисли си Киврин, — от друга страна и единственият начин да се върна, е от мястото на спускането, а само ти знаеш къде е то.“

— Къде ме намерихте? — попита отново тя.

— Всичките й вещи бяха откънати — каза Гавин, — но каретата й беше добра изработка и имаше много сандъци.

Еливис кимна.

— Според мен е от благородническо потекло и хората й ще я търсят.

— В коя част на гората ме намерихте? — попита за трети път Киврин, вече по-високо.

— Май я притесняваме — каза Еливис, наведе се към Киврин и я погали по ръката. — Спокойно. Починете си.

— И се отдалечи от леглото. Гавин я последва и попита:

— Ще заповядайте ли да доведе от Бат лорд Гийом?

Еливис отстъпи, както беше направила при влизането му, сякаш се страхуваше от него. Но нали бяха стояли заедно до леглото, а ръцете

им почти се бяха докосвали! Бяха си говорили като стари приятели. Тая враждебност сигурно идваше от нещо друго.

— Да доведе ли съпруга ви? — пак попита Гавин.

— Не — отвърна Еливис, свела поглед към ръцете си. — Моят господар си има достатъчно грижи и освен това не може да потегли преди да е приключила работата на съда. Нали ви нареди да стоите при нас и да ни пазите.

— Тогава, докато решите да потеглите, аз ще се върна на мястото, където е била нападната тази дама, и ще продължа да претърсвам.

— Добре — съгласи се Еливис, без да го поглежда. — В бързината може пък и да са оставили някоя следа, която да ни каже нещо за нея.

„Мястото, където е била нападната тази дама“ — заповтаря си Киврин наум, като се опитваше да чуе думите под шепота на преводача и да запомни произношението. „Мястото, където съм била нападната.“

— Сега ще ви оставя и ще се върна в гората — каза Гавин.

Едва сега Еливис вдигна поглед към него.

— Сега? — възкликна тя. — Вече се смрачава.

— Покажете ми мястото, където бях нападната — каза Киврин.

— Не ме е страх от тъмното, лейди Еливис — рече той и тръгна навън.

— Вземете ме с вас — извика Киврин, но без успех. Двамата вече бяха излезли, а преводачът не вършеше никаква работа. Беше се заблуждавала, че не се е повредил. Беше разбрала какво си говорят заради уроците на господин Дануърти, а не с помощта на преводача. А може би се заблуждаваше дори и за това, че ги разбира.

Може би въобще не бяха обсъждали нея, а нещо съвсем друго — някоя изгубена овца или пък дали да я изправят пред съда.

Лейди Еливис беше затворила вратата и Киврин вече не чуваше нищо. Дори камбаната беше спряла да бие. Влизащата през колосания лен светлина беше синкава. Падаше мрак.

Гавин беше казал, че ще отиде на мястото на спускането. Ако прозорецът гледаше към двора, тя можеше да види поне в каква посока тръгва. Ако можеше да види посоката, след това и сама щеше да намери мястото.

Тя се надигна, но дори и от това минимално усилие пак усети остро пробождане в гърдите. Спусна крака от леглото, но пък ѝ се зави свят. Киврин се отпусна на възглавницата и затвори очи.

Световъртеж, висока температура и остри болки в гръдния кош. На какво ли заболяване бяха тези симптоми? Едрата шарка започваше с висока температура и студени тръпки, обривът се появяваше едва на втория или третия ден. Тя вдигна ръка, за да види дали има някакви първоначални белези на шарка. Представа си нямаше колко време е била на легло, но не можеше да се е заразила от едра шарка, защото инкубационният период беше от десет до двайсет и един дни. Преди десет дни тя се беше намирала в болницата в Оксфорд, а вирусът на едрата шарка не се беше появявал от почти сто години.

Беше в болницата, за да я ваксинират срещу всичко възможно: едра шарка, тиф, холера, чума. Как тогава можеше да се е разболяла от нещо такова? Ако пък не беше такова, какво беше? Хорото на свети Вит? И преди ѝ беше хрумвало, че е болна от нещо, срещу което не е ваксинирана, но пък нали имунната ѝ система беше разширена и подсилена, за да се бори срещу всяка възможна инфекция?

По стълбите се чу шум от тичащи стъпки.

— Мамо! — извика едно гласче, което тя вече разпознаваше: това на Агнес. — Роузмунд не ме изчака!

Агнес не се втурна в стаята толкова лудешки, колкото преди, защото масивната врата беше тежка за нея, но щом успя да я избута, се стрелна към перваза разридана.

— Мамо! Аз исках да кажа на Гавин! — проплака тя, но изведнъж спря, защото видя, че майка ѝ не е в стаята. Сълзите ѝ също секнаха.

Агнес постана до прозореца, сякаш се чудеше дали да не се опита да пробута същата сцена другаде, после се втурна към вратата, но забеляза Киврин и спря.

— Знам коя си ти — каза тя и заобиколи леглото, за да застане до нея. Беше толкова ниска, че едва се виждаше от леглото. Връвчиците на шапчицата ѝ отново се бяха развързали. — Ти си тази, дете Гавин те е намерил в гората.

От страх, че отговорът ѝ ще е осакатен от преводача и че това ще изплаши момиченцето, Киврин се надигна на възглавницата и само кимна.

— Къде ти е косата? — попита Агнес. — Разбойниците ли ти я откраднаха?

Киврин поклати глава развеселена.

— Мейзри казва, че разбойниците са ти откраднали и езика — продължи Агнес, после посочи челото на Киврин. — Боли ли те главата?

Киврин кимна.

— Аз пък си ударих коляното — каза момиченцето и се опита да го вдигне с две ръце, за да може Киврин да види мърлявата превръзка. Свекървата се беше оказала права. Превръзката вече беше започнала да се изхлузва и раната се виждаше. Киврин беше предположила, че става въпрос само за ожулване, но раната всъщност беше доста дълбока.

Агнес залитна, пусна коляното си и отново се подпря на леглото.

— Ще умреш ли?

„Не знам“ — помисли си Киврин, като се сети за болката в гърдите. През 1320 година седемдесет и пет на всеки сто болни от едра шарка бяха умирали, а нейната подсилена имунна система явно не вършеше никаква работа.

— Брат Хъбърд умря — каза Агнес замислено. — И Гилбърт. Падна от коня си. Видях го. Цялата му глава беше в кръв. Роузмунд казва, че брат Хъбърд е умрял от синята болест.

Киврин се зачуди какво ли представлява синята болест — може би задушаване или апоплексия — и затова свекървата на Еливис нямаше търпение да смени капелана. За семействата на благородниците беше типично да се движат със свой собствен свещеник. Отец Рош очевидно беше местният свещеник, по всяка вероятност необразован и може би дори неграмотен, макар че тя беше разбрала латинския му. Освен това се беше държал много мило с нея. Беше я държал за ръката и ѝ беше казал да не се страхува. „Има и добри хора през Средновековието, господин Дануърти — каза си тя. — Отец Рош, Еливис, малката Агнес.“

— Татко ми каза, че като се върне от Бат ще ми донесе сврака — каза Агнес. — Аделиза си има сокол. И ми дава да го поддържа. — Тя сви ръка и я вдигна встрани, стиснала юмруче, сякаш на въображаемата ѝ ръкавица е кацнал сокол. — Имам си и хрътка.

— Как се казва? — попита Киврин.

— Викам му Блеки — отвърна Агнес, макар че Киврин беше сигурна, че това е само версията на преводача. По-вероятно беше да е казала Блекамон или Блекин. — Черен е. Ти имаш ли си хрътка?

Киврин беше прекалено стъписана, за да може да отговори. Беше казала нещо и я бяха разбрали. Агнес не беше дала никакъв знак, че е изненадана от странното ѝ произношение. Киврин беше заговорила, без дори да изчака преводача. Може би трябваше да прави тъкмо това.

— Не, нямам си хрътка — отвърна тя, като се опита да направи същото, което беше направила и преди малко.

— Ще си науча свраката да говори. Да казва: „Добро утро, Агнес“.

— Къде ти е хрътката? — попита Киврин, за да направи още един опит. Думите ѝ звучаха някак различно, някак по-леко, с тананикащата френска интонация, която беше доловила в речта на двете жени.

— Искаш да видиш Блеки ли? В конюшната е — каза Агнес. Думите ѝ звучаха като директен отговор, но Агнес говореше така, че трудно можеше да се каже нещо със сигурност. За да се увери, Киврин трябваше да я попита нещо свършено различно, на което освен това можеше да се даде само един отговор.

Агнес галеше кожата на завивката и си тананикаше някаква мелодийка.

— Как се казваш? — попита Киврин, като се опита да остави преводача да контролира думите ѝ. Той преведе иначе съвременното ѝ изречение като „Как те викат?“. Киврин не беше сигурна, че тази версия е правилна, но Агнес изобщо не се поколеба.

— Агнес — отвърна бързо момиченцето. — Татко каза, че като порасна достатъчно, че да яздя кобила, и аз ще си имам сокол. Сега си имам само пони. — Тя спря да гали кожата, опря лакти на ръба на леглото, подпря брадичката си на малките си ръчички и каза самодоволно: — Знам как се казваш ти. Катрин.

— Какво? — възкликна Киврин. Как бяха стигнали до името Катрин? Та нали трябваше да се казва Изабел. Възможно ли беше да си мислят, че знаят коя е?

— Роузмунд каза, че никой не ти знае името — продължи малката хитро, — но аз чух как отец Рош казва на Гавин, че се казваш Катрин. Роузмунд казва, че не си можела да говориш, ама ти можеш.

Изведнъж в главата на Киврин се появи сцената, в която отец Рош се бе надвесил над нея и я питаше на латински как се казва, за да може да я изповяда.

После видя и себе си — как се опитва да каже нещо, но устата ѝ е пресъхнала и не може, а освен това е изплашена, че може да си умре, без никой да разбере какво ѝ се е случило.

— Ти наистина ли се казваш Катрин? — попита Агнес.

Киврин чуваше гласчето на малката съвсем ясно зад интерпретацията на преводача. Звучеше точно като Киврин.

— Да — отвърна тя и ѝ се доплака.

— Блеки си има... — каза Агнес. Преводачът не можа да разбере думата. — Червен. Искаш ли да го видиш? — И преди Киврин да успее да я спре, профуча през откренатата врата.

Киврин зачака. Щеше ѝ се да беше попитала къде се намира и от колко време е тук, макар че по всяка вероятност Агнес беше прекалено малка. Изглеждаше на не повече от три години, макар че, разбира се, би трябвало да е доста по-дребна от тригодишните деца в епохата на Киврин. Значи можеше и да е на пет, дори шест. „Трябваше да я попитам колко е голяма“ — помисли си Киврин, след което обаче се сети, че детето може да не знае. Жана д'Арк не беше успяла да отговори на този въпрос, когато я бяха питали инквизиторите.

Е, поне можеше да задава въпроси. Значи в края на краищата преводачът не бе повреден, а сигурно само временно затруднен от странното произношение или пък по някакъв начин засегнат от треската ѝ, но вече беше наред. Гавин знаеше къде е мястото на спускането и щеше да може да ѝ го покаже.

Тя седна и се облегна на възглавниците така, че да вижда вратата. Пак я заболя гърдите и ѝ се зави свят, главата ѝ направо се пръскаше. Киврин попипа челото и бузите си. Бяха горещи, но това можеше да е и заради студените ѝ ръце. В стаята беше адски студено, а докато я водеха до гърнето, не беше видяла никаква печка.

Дали печките още не бяха изобретени? Сигурно. Но как иначе хората щяха да оцелеят през Малката ледникова епоха? Беше ужасно студено.

Тресеше се от студ. Температурата ѝ май пак беше започнала да се покачва. Нормално ли беше да се върне треската? В „История на медицината“ тя беше прочела, че треската отминава, след което

болният се чувства отпаднал известно време, но високата температура не се връща, нали? Разбира се, че се връща. Ами маларията? Студени тръпки, главоболие, изпотяване, ново покачване на температурата. Разбира се, че можеше да се върне.

Добре де, но това очевидно не беше малария. Маларията никога не беше вземала застрашителни размери в Англия, наред зима в Оксфорд не можеше да има комари, а и симптомите бяха съвсем различни. Тя изобщо не се беше изпотявала, а студените тръпки се дължаха на треската.

Тифът водеше до силно главоболие и висока температура и се предаваше чрез въшки и бълхи. И въшките, и бълхите бяха в изобилие в Англия през Средновековието и вероятно обитаваха дори леглото, на което тя лежеше в момента, но пък инкубационният период беше доста дълъг, поне две седмици.

Инкубационният период на тифоидната треска беше само няколко дни и тя също водеше до главоболие, болки в крайниците и висока температура. Киврин не смяташе, че става въпрос за подновяваща се треска, но си спомни, че нощем температурата се покачва, което означава, че денем би трябвало да спада и отново да се покачва привечер.

Колко ли беше часът? Еливис беше казала, че се смрачава, а светлината, влизаща през колосания лен, беше станала синкава — но пък дните през декември са къси. Можеше просто да е късен следобед. Спеше ѝ се, но и това не беше нещо, на което можеше да разчита за информация. През целия ден ту беше заспивала, ту се беше събуджала.

Дремливостта беше симптом на тифоидната треска. Киврин се опита да си припомни и останалите болести от „краткия курс“ по средновековна медицина на доктор Ааренс. Кръвотечение от носа, обложен език, розови обриви. Обривите трябваше да се появят чак към седмия-осмия ден, но въпреки това Киврин издърпа ризата си и огледа корема и гърдите си. Обриви нямаше, значи не беше тифоидна треска. Нито пък едра шарка. В случаите на едра шарка обривите започваха да се появяват на втория-третия ден.

Къде ли се бавеше Агнес? Може би някой беше проявил със закъснение здравомислие да ѝ забрани да влиза в стаята на болната или пък инак ненадеждната Мейзри беше започнала все пак да я

наглежда. Или, което май беше най-вероятно, малката беше отишла в конюшната да види любимеца си и беше забравила за нея.

Чумата започваше с главоболие и висока температура. Не можеше да е чума. Нямахше нито един от симптомите ѝ. Подутини, които ставаха колкото портокал, език, набъбнал така, че да запълни цялата уста, подкожни кръвоизливи, от който цялото тяло почернява. Не, не беше чумава.

Трябваше да е някакъв грип. Това беше единствената болест, която идваше така внезапно, а и доктор Ааренс се беше разтревожила, че господин Гилкрис е преместил датата за спускането, защото антивирусните ваксини щяха да постигнат пълния си ефект едва на петнайсети, така че дотогава тя щеше да има само частичен имунитет. Сигурно беше грип. И какво беше лечението на грипа? Антивирусни медикаменти, почивка, течности.

„Ами значи трябва да си почиваш“ — каза си тя и затвори очи.

Не си спомняше да е заспала, но явно беше станало точно така, защото изведнъж двете жени бяха отново в стаята и говореха, а Киврин не си спомняше да ги е видяла да влизат.

— Какво каза Гавин? — попита старицата, която разбъркваше нещо в една купа. Обкованата с желязо ракла до нея беше отворена. Тя бръкна вътре, извади малка платнена торбичка, сипа от съдържанието ѝ в купата и продължи да бърка с лъжицата.

— Не е открил нищо, което може да ни каже нещо за самоличността ѝ. Всичко ѝ е било откраднато, а сандъците до един са разбити, дори най-малкото, което би могло да ни каже нещо за нея, липсва. Каза ми обаче, че каретата е скъпа изработка. Тя определено е от заможно семейство.

— И естествено семейството ѝ я търси — рече възрастната жена. Беше оставилааницата на земята и разкъсваше някакъв парцал. — Трябва да изпратим човек в Оксънфорд да им каже, че е при нас и е в пълна безопасност.

— Не — каза Еливис и Киврин съвсем осезаемо усети съпротивата в гласа ѝ. — Не в Оксънфорд.

— Да не би да си чула нещо?

— Нищо не съм чула — отвърна Еливис. — Но моят съпруг ни нареди да стоим тук. Ако всичко мине добре, той ще дойде до края на седмицата.

— Ако всичко беше наред, вече щеше да е тук.

— Процесът тепърва започна. А може и да е тръгнал насам.

— Или... — още едно от непреводимите имена — Торкуил? — ще бъде обесен, а заедно с него и синът ми. Не трябваше да се забърква в такава работа.

— Той е приятел и е невинен.

— Той е глупак, а моят син е още по-голям глупак да свидетелства от негово име. Ако беше приятел, щеше да му каже да напусне Бат. — Тя отново забърка с лъжицата. — Трябва ми синап. — И тръгна към вратата. — Мейзри! — После пак се обърна към Елвис. — Гавин намерил ли е някакви следи от придружителите й?

— Не. Нито от конете им, нито пък от нейните.

Влезе девойка с пъпчиво лице и паднала над очите мазна коса. Сто на сто беше Мейзри, която се занасяше с конярчетата, вместо да си гледа работата. Тя присви коляно за реверанс, който повече приличаше на залитане, и каза:

— *Копаш, лотимейн?*

„О, не! — помисли си Киврин. — Сега пък какво му става на преводача?“

— Донеси ми синапа от кухнята и не се бави — нареди старата жена и девойката тръгна към вратата. — Къде са Агнес и Роузмунд? Защо не са с теб?

— *Шейритом* — отвърна тя намръщено.

Елвис се изправи и рязко каза:

— Какво?

— Крият се (крият нещо) от мен.

Значи в крайна сметка не беше от преводача. Беше от разликата между норманския английски, използван от благородниците, и все още звучащия като саксонски диалект на селяните. Нито един от двата езика обаче нямаше почти нищо общо в произношението със средновековния английски, на който господин Латимър така упорито я беше учил. Беше истинско чудо, че преводачът все пак разбираше толкова много.

— Тъкмо ги търсех, когато лейди Имейн ме повика, госпожо — отвърна Мейзри и преводачът се справи с всичко, макар и да му трябваха няколко секунди. Придаваше тъпоумна забавеност на речта на Мейзри.

— Къде ги търсеше? В конюшната ли? — попита Еливис и стовари двете си ръце върху главата на Мейзри, все едно че удряше чинели. Мейзри изрева и се хвана за лявото ухо с мръсната си ръка. Киврин се притисна към възглавките.

— Иди да донесеш синапа на лейди Имейн, а след това иди да намериш Агнес.

Мейзри кимна. Не беше особено изплашена, но все пак се държеше за ухото. Понапъна се да направи още един реверанс и излезе много по-бързо, отколкото беше влязла. Изглежда изобщо не беше изненадана, че са я набили. Киврин се зачуди дали лейди Имейн ще си получи скоро синапа.

Онова, което я изненада най-много, беше внезапността и спокойствието на удара. Еливис дори не беше изглеждала разгневена преди това и веднага след като Мейзри излезе, се върна на каменната пейка, спокойно седна и каза:

— Дамата не може да се махне, дори семейството ѝ да дойде. Може да остане при нас до пристигането на съпруга ми. Той със сигурност ще се появи преди Коледа.

По стълбите се чу шум. Киврин реши, че очевидно е сгрешила и че ударът по ушите си е свършил работата. В стаята обаче се втурна Агнес, притиснала нещо към гърдите си.

— Агнес! — рече веднага Еливис. — Какво правиш тук?

— Донесох си... — преводачът все още не беше намерил подходящата дума. — Да я покажа на милейди.

— Много лошо дете си да се криеш от Мейзри и да идваш тук да притесняваш дамата — обясни ѝ Имейн. — Тя много страда от раните си.

— Но тя сама ми каза, че иска я види. — И детето вдигна ръце нагоре. Нещото всъщност беше играчка — каляска с две колела, боядисана в червено и златисто.

— Бог наказва лъжците с вечни мъки — каза лейди Имейн и сграбчи грубо детето. — Тази дама не може да говори. Знаеш го много добре.

— На мен ми говори — каза Агнес навъсено.

„Ха така! — помисли си Киврин. — Вечни мъки. С какви ужасни неща заплашват горкото дете.“ Това обаче бе Средновековието и

свещениците непрекъснато говореха за свършека на света, Страшния съд и страданията на грешниците в ада.

— Тя ми каза, че иска да ми види каляската — обясни Агнес. — Каза ми и че си нямала хрътка.

— Измисляш си — каза Еливис. — Тя не може да говори. — И Киврин си помисли, че трябва да сложи край на цялата работа, за да не сплескат ушите и на детето.

Тя се надигна на лакти. От усилието остана направо без дъх.

— Аз наистина говорих с Агнес — рече тя. Молеше се този път преводачът да си свърши работата като хората. Ако решеше да откаже и така докараше някой бой на Агнес, щеше да е ужасно. — Помолих я да ми донесе каляската.

Двете жени се извърнаха и я погледнаха. Очите на Еливис се разшириха. Възрастната жена първо придоби стъписан, а след това и разгневен вид, сякаш си мислеше, че Киврин се е опитала да ги заблуди.

— Казах ли ви — рече Агнес и се отправи към леглото с играчката в ръце.

Киврин се отпусна изтощена на възглавницата.

— Къде точно съм? — успя все пак да попита тя.

На Еливис ѝ трябваше известно време да се окопити.

— Вие сте в безопасност в дома на моя господар и съпруг... — преводачът отново не успя да се справи с името. Звучеше нещо като Гийом д'Ивери — или може би Дюверо?

Еливис я гледаше вторачено.

— Помощникът на моя съпруг ви намери в гората и ви доведе тук. Нападнали са ви разбойници, които са ограбили всичките ви вещи и са ви наранили жестоко. Кой ви нападна?

— Не знам — отвърна Киврин.

— Аз съм Еливис, а това е майката на моя съпруг — лейди Имейн. А вие коя сте?

Сега беше моментът да им разкаже цялата добре подготвяна история. Беше казала на свещеника, че името ѝ е Катрин, но лейди Имейн вече беше дала ясно да се разбере, че не вярва и думица от онова, което казва той. Дори не вярваше, че знае латински. Киврин можеше да каже, че той я е разбрал грешно и че истинското ѝ име е Изабел дьо Боврие. Можеше да им каже, че е викала майка си в

бълнуването, или пък сестра си. Можеше да им каже, че се е молела на света Катерина.

— От кой род сте? — попита лейди Имейн.

Измислената ѝ история беше много добра. Щеше да докаже самоличността и мястото ѝ в обществото и щеше да послужи срещу това да изпратят някого при семейството ѝ. Йоркшир беше твърде далеч, а на север пътищата бяха направо непроходими.

— Накъде бяхте тръгнали? — попита Еливис.

Специалистите от Медиевистиката бяха проучили съвсем внимателно времето и състоянието на пътищата. През декември непрестанно беше валил дъжд — цели две седмици — и пътищата бяха останали напълно заледени до края на януари. Тя обаче беше видяла пътя към Оксфорд — беше се оказал чист и проходим. Медиевистиката беше проучила внимателно и цвета на роклята ѝ и използването на стъкла по прозорците в къщите на знатните личности. Бяха проучил внимателно и езика през Средновековието.

— Не си спомням — отвърна Киврин.

Нищичко ли? — попита Еливис и се обърна към лейди Имейн. — Нищичко не помни.

— Не... не — каза Киврин. Не беше планирано да изиграва амнезия. Трябваше да се прави на Изабел дьо Боврие от Източното графство. Ако пътищата бяха съвсем сухи тук, това не означаваше, че са проходими и на север, а Еливис не искаше да пусне Гавин да отиде дори до Оксфорд, за да събере някакви сведения за нея, нито до Бат, за да доведе съпруга ѝ. Със сигурност нямаше да го изпрати в Източното графство.

— А името си поне не можете ли да си спомните? — попита нетърпеливо лейди Имейн, като се наведе толкова близо, че Киврин усети дъха ѝ. Беше адски смърдящ, воня на загнило. Сигурно устата ѝ беше пълна с развалени зъби.

— Как се казвате?

Господин Латимър ѝ беше казал, че най-често срещаното женско име през четиринайсети век е Изабел. Колко ли разпространено е било Катрин? Но в Медиевистиката казваха и че не записвали имената на дъщерите. Ами ако лейди Имейн познаваше „семейството“ ѝ? Тогава щеше да се убеди, че Киврин е шпионка. И все пак дали да им каже, че е Изабел дьо Боврие?

Старицата само щеше да се зарадва, че свещеникът е сбъркал и е разбрал името ѝ погрешно. Това пък щеше да бъде още едно доказателство за невежеството му, за неграмотността му и още едно основание да си повикат нов капелан от Бат. Той обаче беше държал ръката на Киврин и ѝ беше казал да не се страхува.

— Казвам се Катрин — рече тя.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(001300–002018)

Не съм единствената, изпаднала в беда, господин Дануърти. Струва ми се, че това важи и за хората, които ме приютиха.

Господарят на имението лорд Гийом в момента не е тук. В Бат е, за да свидетелства в полза на някакъв свой приятел, което очевидно е доста опасно нещо. Майка му — лейди Имейн — го нарече глупак, че се е забъркал в такова нещо, а лейди Еливис — съпругата му — изглежда доста нервна и притеснена.

Дошли са тук много набързо и без почти никакви слуги. През четиринайсети век дамите с благородническо потекло са имали поне по една камериерка, но нито Еливис, нито Имейн имат в момента, а освен това не са взели със себе си и бавачката на децата — двете дъщерички на Гийом също са тук. Лейди Имейн иска да повикат някоя нова, както и нов капелан, но лейди Еливис не ѝ разрешава.

Струва ми се, че лорд Гийом го очакват неприятности и поради тази причина е изпратил набързо жените и децата тук, за да не пострадат. А може би неприятностите вече са се случили. Агнес — по-малката от двете дъщерички — ми разказа за смъртта на капелана и на някакъв човек на име Гилбърт, чиято глава била цялата в кръв, така че по всяка

вероятност вече се е проляла кръв и жените са дошли тук, за да избегнат останалото. С тях е дошъл един от помощниците на лорд Гийом, който е в пълно бойно снаряжение.

През 1320 година не е имало значими бунтове срещу Едуард II в Оксфордшир, макар че никой не е бил особено доволен от управлението на краля и от неговия фаворит Хю Диспенсър, поради което е имало заговори и малки бунтове. Двама от бароните — Ланкастър и Мортимър — са успели да завземат шейсет и три имения от рода на Диспенсър през същата онази година — тази година. Възможно е лорд Гийом — или пък неговият приятел — да са замесени в някой от тези заговори.

Може, разбира се да става въпрос и за нещо съвсем различно, като например спор за земя или нещо такова. През четиринайсети век хората са прекарвали почти толкова време по съдилищата, колкото и тези в края на двайсети век. Мисля обаче, че не става въпрос за такова нещо. Лейди Еливис подскача при всеки шум, а освен това е забранила на лейди Имейн да казва на съседите, че в момента са в имението.

Предполагам, че в известен смисъл това е добре. Ако не кажат на никого, че са тук, няма да кажат и за мен, нито пък ще изпратят хора, които да се опитат да разберат коя съм всъщност. От друга страна обаче, в имението всеки момент може да нахълтат въоръжени мъже. Или пък Гавин — единственият човек, който знае къде точно е мястото на спускането — да бъде убит, защитавайки имението.

(Пауза)

15 декември 1320 година (стар стил). Преводачът вече работи горе-долу и хората около мен като че ли разбират какво им говоря. Аз също ги разбирам, макар че техният средновековен английски няма почти нищо общо с този, на който ме учи господин Латимър. Пълен е с окончания и има много по-меко, френско звучене.

Господин Латимър няма да може дори да познае своето „А в онзи ден априлски, когато те намерих на брега.“

Преводачът оставя почти непокътнати синтаксиса и думите на хората около мен. В началото се опитах да оформям своите изречения по същия начин, като казвах „Не“ и „Да“, както го правят те, а също така и „Не помня откъде съм дошла“, но да се мисли за всичко това е направо убийствено — на преводача му трябва цяла вечност да се добере до що-годе приличен превод, а пък аз се потя и боря с произношението. Така че си говоря съвременен английски и се надявам, че това, което излиза от устата ми, е близо до верните произношение и смисъл и че преводачът не прецаква идиомите и окончанията. Един Бог знае как звучи. Сигурно като френски шпионин.

Езикът не е единственото нещо, което не е на място. Цялата идея на роклята ми е погрешна, с много по-фина плетка, а синьото е прекалено ярко, независимо че е боядисана със сърпица. Досега не съм видяла нито една толкова ярка багра. Прекалено висока съм, зъбите ми са прекалено здрави, а и ръцете ми са някак различни, независимо от часовете, прекарани в оная кална дупка. Трябваше не само да са по-мръсни, ами и да имам следи от измръзване. Ръцете на всички наоколо, включително и на децата, са груби и напукани до кръв. Все пак тук в момента е декември.

Петнайсети декември. Подочух част от един спор между лейди Имейн и лейди Еливис за подмяната на капелана, при което Имейн каза:

— Имаме предостатъчно време за това. До Коледната литургия има цели десет дни. Така че можете да кажете на господин Гилкрист, че вече поне съм сигурна във времевите си координати. Не знам обаче на какво разстояние се намирам от мястото на спускането. Опитах се да си припомня как ме е довел Гавин дотук, но цялата онази нощ е напълно обърквана в главата ми, а част от онова, което си спомням, всъщност не се е случило. Спомням си някакъв бял кон, който имаше звънчета на

поводите. Звънчетата подрънкваха някакви коледни мелодийки, също като тези на камбанарията на „Карфакс“.

Това, че тук е петнайсети декември, означава, че при вас е Бъдни вечер, че вие сте направили партито си с шери, след което ще се отправите към „Св. Богородица“ за църковната служба. Трудно ми е въобще да си представя, че сте на цели седемстотин години от мен. Не преставам да си мисля, че ако стана от леглото (което не мога да направя, защото адски ми се вие свят — мисля, че температурата ми пак се покачва) и отворя вратата, ще открия не някаква средновековна зала, а лабораторията на „Брейзнуоз“, където всички вие ме очаквате — и Бадри, и доктор Ааренс, и вие, господин Дануърти, докато си бършете очилата и ми казвате, че сте знаели, че ще стане така. Ех, да бяхте сега тук.

12.

Лейди Имейн не бе повярвала на историята на Киврин за амнезията ѝ. Когато донесе хрътката си — която се оказа малко черно кутре с дълги крака — Агнес каза:

— Това е моята хрътка. — И ѝ подаде палето, стиснала го здраво за тумбестото коремче. — Можете да го погалите. Знаете ли как?

— Да — отвърна Киврин, измъкна го от здравата хватка на Агнес и започна да го гали. — Ти не трябваше ли да си на урок по шиене?

Агнес си взе кученцето и каза:

— Баба отиде да се кара на иконома, а Мейзри се завря в конюшната. — Тя извъртя палето и го целуна. — И аз дойдох да си поговоря с вас. Баба е много ядосана. Икономът живееше тук в залата с цялото си семейство, когато дойдохме. — Тя целуна кутретото още веднъж. — Баба казва, че жена му го кара да съгрешава.

Баба. Агнес не беше казала „баба“. Английската дума се беше появила чак през осемнайсети век, но преводачът вече правеше големи и неточни скокове, макар че оставяше непокътнато погрешното произнасяне на Катрин, което правеше Агнес, а понякога пък, когато значението беше съвсем ясно от контекста, оставяше празни места. Киврин се надяваше, че подсъзнанието ѝ си знае работата.

— Вие *пеюдейка* ли сте, лейди Киврин? — попита Агнес.

Подсъзнанието ѝ очевидно не си знаеше работата.

— Какво? — възкликна тя.

— *Пеюдейка* — повтори Агнес. Палето отчаяно се опитваше да се отскубне от ръцете ѝ. — Баба казва, че сте. Казва, че една омъжена жена, която е хукнала да бяга при любовника си, сто на сто ще се направи, че не помни нищо.

Прелюбодейка. Е, това поне беше по-приемливо от френска шпионка. А може би лейди Имейн си мислеше, че Киврин е и двете заедно.

Агнес за пореден път целуна кутретото.

— Баба казва, че нито една дама няма да тръгне да пътува през гората посред зима.

Лейди Имейн беше права, а също и господин Дануърти. Но Киврин все още не беше разбрала къде е мястото на спускането, макар че беше помолила да говори с Гавин, когато лейди Еливис дойде да промие раната на слепоочието ѝ.

— Той отиде да търси злодеите, които са ви нападнали — беше обяснила Еливис, докато слагаше някакъв мехлем на раната ѝ: вонеше на чесън и щипеше ужасно. — Спомняте ли си нещо за тях?

Киврин поклати глава. Надяваше се измислената ѝ амнезия да не завърши с обесването на някой невинен селянин. Не можеше да си позволи да каже: „Не, той не беше сред тях“, ако твърдеше, че не помни нищо.

Може би не трябваше да им казва, че не може да си спомни нищо. Вероятността тези хора да познават семейство Боврие беше много малка, а липсата на каквото и да било обяснение очевидно беше накарала лейди Имейн да се усъмни в нея още повече.

Агнес се опитваше да сложи шапчицата си на главата на кученцето.

— В гората има вълци — каза тя. — Гавин убил един с брадвата си.

— Агнес, Гавин каза ли ти нещо за това как ме е намерил? — попита Киврин.

— Да — каза момиченцето и докато завързваше шапчицата на убийствен възел, добави: — Блеки обича да ми носи шапчицата.

— Май не му харесва много — каза Киврин. — Та къде ме е намерил Гавин?

— В гората — отвърна Агнес. Кутрето се измуши от шапчицата и за малко да се търкулне на пода. Агнес го сложи на леглото и го вдигна за предните лапи. — Блеки може да танцува.

— Дай да го подържа — каза Киврин, за да облекчи съдбата на бедното животинче. — И къде в гората ме е намерил Гавин?

Агнес застана на пръсти, опитвайки се да види палето.

— Блеки спи — прошепна тя.

Кученцето беше заспало, изтощено от грижите ѝ. Киврин го постави до себе си на кожената завивка.

— Мястото, където ме е намерил, далеч ли е оттук?

— Да — отвърна Агнес, но за Киврин беше ясно, че малката си няма никаква представа.

Така нямаше да стигне доникъде. Очевидно Агнес не знаеше нищо. Трябваше да говори с Гавин.

— Гавин върна ли се?

— Да — отвърна малката, докато галеше заспалото пале.

— Искаш ли да говориш с него?

— Да — отговори Киврин.

— А ти наистина ли си пеюдейка?

Много трудно беше да се следват внезапните скокове в диалога с Агнес.

— Не — отвърна Киврин, но веднага се сети, че трябва да е забравила всичко. — Нищичко не помня за това каква съм.

Агнес потупа Блеки.

— Баба казва, че само една пеюдейка може така упорито да иска да говори с Гавин.

Вратата на стаята се отвори и влезе Роузмунд.

— Търсят те навсякъде, тъпачко — каза тя с ръце на кръста.

— Ама аз си говорех с лейди Киврин — рече Агнес и хвърли тревожен поглед към Блеки, почти скрит в самуровата кожа. Очевидно не беше разрешено кучетата да влизат в къщата. Киврин придърпа грубия чаршаф над него, та Роузмунд да не го види.

— Мама казва, че дамата трябва да си почива, та раните ѝ да заздравеят — каза Роузмунд строго. — Ела да кажем на баба, че съм те намерила. — И тя изведе момиченцето от стаята.

Киврин искрено се надяваше, че Агнес няма да каже на лейди Имейн, че отново е поискала да говори с Гавин. Беше си мислила, че си има добро извинение да моли за разговор с него, че ще разберат желанието ѝ да научи нещичко за вещите си и за нападателите. Беше обаче „нечувано“ една неомъжена благородничка през четиринайсети век да „моли упорито“ за разговор с млади мъже.

Еливис можеше да си позволи това, защото тя беше главата на семейството, докато съпругът ѝ отсъстваше, а също така и господарка на Гавин, а лейди Имейн беше майката на господаря му, докато Киврин трябваше да изчака Гавин да ѝ заговори, едва след което можеше да отвърне „с цялата сдържаност, която подхожда на една девица“ „Но аз трябва да говоря с него мислеше си Киврин. — Единствено той знае къде е мястото на спускането.“

Агнес се втурна в галоп в стаята и сграбчи спящото кутре.

— Баба беше много ядосана. Помислила си, че съм паднала в кладенеца — изрече тя набързо и хукна обратно навън.

И без съмнение заради това „баба“ беше зашлевила Мейзри още веднъж. Мейзри вече беше пострадала този ден, задето беше изгубила следите на Агнес, която през това време показваше на Киврин кутийката със сребърната верижка на лейди Имейн. Агнес я беше нарекла „*мощеница*“ — думичка, която победи преводача от раз. В кутийката, каза Агнес, имало късче от плащаницата на свети Стефан. Мейзри получи от Имейн плесница по пъпчивото си лице, че е позволила на Агнес да пипа реликвата, и за това, че не я е държала под око. Вярно, този път не беше заради това, че я е пуснала в стаята на болната.

Никой не беше кой знае колко загрижен, че момиченцата отиват твърде близо до Киврин и че може да се заразят от нейната болест. Освен това нито Еливис, нито Имейн не вземаха никакви предпазни мерки, докато се грижеха за нея.

Хората на четиринайсети век, разбира се, още не познаваха механизма, по който се предават болестите — вярваха, че всяка болест е закономерна последица от греховете и че епидемиите са наказание от Бога — но пък трябваше да знаят за съществуването на заразата като такава. Лозунгът по време на Черната смърт беше гласял: „Махай се бързо, бягай надалече и остани там дълго“, а карантини бе имало и преди това.

Не и тук обаче. И какво ли щеше да стане, ако малките паднат на легло? Или пък отец Рош?

Той беше останал до нея през цялото време на треската ѝ, беше я докосвал, беше я питал за името ѝ. Тя се намръщи, докато се опитваше да си спомни въпросната нощ. Беше паднала от коня, а след това имаше някакъв огън. Не, това си го беше въобразила по време на бълнуването. А също така и белия кон. Конят на Гавин беше черен.

Бяха минали през гората, след това се бяха спуснали по някакъв склон покрай църква и главорезът беше... нямаше смисъл. Цялата нощ представляваше едно безформено видение, смесица от страховити лица, камбанен звън и пламъци. Дори мястото на спускането беше някак замъглено, неясно. Наоколо имаше дъбове и върби, тя беше седнала облегната на колелото на каретата, защото ѝ се беше завило

свят, а главорезът беше... Не, главореза си го беше измислила. Както и белия кон. Може би дори си беше измислила и църквата.

Трябваше да попита Гавин къде е мястото на спускането, но в никакъв случай в присъствието на лейди Имейн, която я беше взела за *пеюдейка*. Трябваше да се възстанови, да събере достатъчно сили, че да може да стане от леглото, да прекоси залата, да стигне до конюшните и да намери Гавин, за да може да говори с него насаме. Трябваше да оздравее.

Вече се чувстваше малко по-добре, макар че все още не можеше да стига до гърнето без чужда помощ. Световъртежът беше изчезнал, треската също, но задъхването си стоеше непокътнато. Хората около нея явно също си даваха сметка, че тя укрепва. Бяха я оставили сама през по-голямата част от предобеда, а по някое време Еливис беше дошла само колкото да я намаже със зловонния мехлем. „И да ме накара да си потърся белята, като я питам за Гавин“ — помисли си Киврин.

Опита се да не се притеснява за това, което ѝ бе казала Агнес, или пък защо антивирусните ваксини не си бяха свършили работата, за да може да се съсредоточи върху подобряването на състоянието си. През целия следобед при нея не дойде никой и тя го прекара в упражнения да сяда в леглото и да спуска краката си отстрани. Когато по някое време се появи Мейзри с една лоена свещ, за да ѝ помогне да се добере до гърнето, Киврин успя да се върне до леглото съвсем сама.

През нощта застудя и когато на сутринта Агнес дойде да я види, тя беше облечена в червена пелерина с качулка от много дебела кожа, а на ръцете си имаше бели кожени ръкавици с един пръст.

— Искаш ли да ми видиш сребърната закопчалка? Даде ми я сър Блоет. Ще ти я донеса утре. Днес не мога да дойда, защото ще ходим да режем бъдника.

— Бъдника ли? — възкликна Киврин със зле прикрита тревога. Празничното дърво по традиция се отсичаше на двацет и четвърти, а сега трябваше да е седемнайсети. Дали не беше разбрала погрешно думите на лейди Имейн?

— Да — отвърна Агнес. — Когато сме си у дома, го правим чак на Бъдни вечер, но май приближава буря и баба пожела да идем да го донесем, докато времето е още хубаво.

Наближава буря? Как щеше да разпознае мястото на спускането, ако паднеше дебел сняг? Каретата и сандъците ѝ бяха все още там, но ако навалеше повече от няколко сантиметра, въобще нямаше да се ориентира по пътя.

— Всички ли ще ходите за бъдника? — попита Киврин.

— Не. Отец Рош помоли мама да се погрижи за един болен ратай и тя отиде там.

Това обясняваше защо Имейн се правеше на тиранин, тормозеше Мейзри и икономата и обвиняваше Киврин в прелюбодеяние.

— Баба ти ще идва ли с вас?

— Да — отвърна Агнес. — Аз ще яздя моето си пони.

— А Роузмунд ще дойде ли?

— Да.

— А икономът?

— Да бе — отвърна малката нетърпеливо. — Цялото село ще ходи.

— А Гавин?

— Нее — отговори тя, сякаш това се разбираше от само себе си. — Трябва да отида до конюшните, за да се сбогувам с Блеки. — И тя изхвърча навън.

Лейди Имейн щеше да ходи, както и икономът, а лейди Еливис щеше да се грижи за някакъв болен ратай. А Гавин щеше да остане поради някаква причина, която беше очевидна за малката, но не и за Киврин. Може би беше заминал с Еливис. Ако обаче не беше заминал, ако беше останал, за да охранява имението, тя щеше да успее да говори с него насаме.

Мейзри очевидно също щеше да замине. Когато донесе закуската на Киврин, тя беше с грубо кафяво наметало, а около краката ѝ имаше омотани разнищени парчета плат. Тя помогна на Киврин да се добере до гърнето, след това го изнесе и като се върна, донесе мангал, пълен догоре с тлеещи въглени. Движеше се с много повече бързина и сръчност, отколкото обикновено.

Киврин почака един час след като Мейзри си тръгна, докато не се увери, че не е останал никой в къщата, след което стана, приближи се до каменната пейка до прозореца и дръпна ленената завеса. От това положение не виждаше нищо освен клони и тъмносиво небе, а

въздухът беше дори по-студен от този в стаята. Тя се покатери на пейката.

Намираше се точно над двора. Той беше съвсем безлюден, а голямата дървена порта зееше широко отворена. Каменните плочи по двора, както и ниските сламени покриви на сградите около него, изглеждаха влажни. Тя провря ръка през прозореца, защото се уплаши, че вече е започнало да вали, но не усети никаква влага. Слезе от пейката, като се придържаше към леденостудените камъни, и се дотътри до мангала.

От него не идеше почти никаква топлина. Киврин кръстоса ръце на гърдите си, потръпвайки в тънката си нощница. Какво ли бяха направили с дрехите ѝ? През Средновековието дрехите бяха закачани на специални прътове до леглото, но в тази стая нямаше нито прътове, нито куки по стените.

Намери дрехите в раклата до леглото, сгънати прилежно. Извади ги с чувство на облекчение, че и ботушките ѝ са там, след което поседна върху раклата, за да си поеме дъх.

„Трябва да говоря с Гавин още тази сутрин — мислеше си тя, като се молеше тялото ѝ да издържи на подобно нечовешко усилие. — Сега е единственият момент, в който в къщата няма никого. Освен това скоро ще завали сняг.“

Започна да се облича. Опитваше се да седи колкото се може повече, облягаше се на таблите на леглото, докато си обуваше чорапите и ботушите. След това се върна в леглото. „Ще си почина мъничко — каза си тя, — само докато се постопя“ — и веднага заспа дълбоко.

Събуди се от биенето на камбана. Звукът идеше далеч от югозапад — същият, който беше чула при спускането. Предишният ден камбаната беше била непрестанно, а когато накрая беше спряла, Еливис беше отишла до прозореца и беше останала там известно време, сякаш се опитваше да види какво точно става. Светлината от прозореца беше по-слаба, но само защото облаците бяха станали по-гъсти и надвиснали. Киврин си облече пелерината и отвори вратата. Стълбите бяха изключително стръмни, бяха иззидани до едната стена на салона и нямаха никакъв парапет. Агнес беше извадила късмет, че само си беше ожулила коляното. Можеше направо да полети с главата надолу към каменния под. Киврин се подпря с ръка на стената и

поспря по средата на стъпалата, за да си почине. Междувременно огледа залата.

Наистина беше тук. Наистина бе 1320 година. Огнището в средата на помещението проблясваше с мъждикавото червено на тлеещите въглини. От отвора на комина над него и от високите тесни прозорци нахлуваше съвсем слаба светлина, така че по-голямата част от помещението беше в сянка.

Киврин не помръдваше от мястото си, вторачила се в задимения мрак, за да разбере дали в залата има някой. Високият трон с множеството си издълбани орнаменти по облегалката за гърба и тези за ръцете, беше поставен пред отсрещната стена, а до него беше и този на лейди Еливис — малко по-нисък и с не толкова богата украса. На стената зад тях бяха окачени множество гоблени, а в края ѝ имаше някаква стълба, която водеше нагоре, може би към нещо като таванско помещение. До другите стени имаше широки пейки и тежки дървени маси, а на стената точно под стълбата се виждаше и една по-тъсна пейка. Пейката за бедняците. А стената зад нея представляваше параван.

Киврин слезе по останалите стъпала и се приближи на пръсти до паравана. Под краката ѝ се чуваше хрущящият звук от множеството изпадали от лоените свещи парчета, разпръснати по целия под. Параванът всъщност представляваше преграда, нещо като вътрешна стена, която спираше течението от вратата.

Понякога параваните оформяха цяло отделно помещение с подобни на сандъци легла от двете страни, но зад този имаше само тесен коридор, по чиито стени се виждаха куки за окачване на пелерините. В момента нямаше никакви пелерини. Много добре, значи всички бяха заминали.

Вратата беше отворена. Точно до нея бяха оставени чифт мръсни ботуши, дървено ведро и количката на Агнес. Киврин спря в малкото антре, за да си поеме дъх. Щеше ѝ се да може да поседне за момент, но само погледна внимателно навън и излезе.

В затворения вътрешен двор нямаше никого. Земята беше покрита с що-годе обработени жълтеникави каменни плочи, но точно в средата на двора, където се виждаше корито за животни, издълбано от корубата на дърво, мястото беше потънало в кал. Навсякъде се виждаха следи от копита и човешки крака, а също и няколко локвички

кафеникава вода. От една от тях пиеше вода някаква проскубана кокошка, която въобще не обръщаше внимание на нищо около себе си. Кокошките по това време се бяха отглеждали само за яйца. Основните пернати, които се бяха използвали за храна през четиринайсети век, бяха гълъбите и гургулиците.

А гълъбарникът се виждаше точно до портата. Сградата със сламения покрив до него по всяка вероятност беше кухнята, а останалите, по-малки постройки сигурно бяха складовите помещения. От другата страна на двора се виждаше конюшната с типичните си широки врати. След нея имаше тесен промеждутък, отвъд който пък се виждаше голямата каменна плевня.

Киврин се отправи най-напред към конюшната. Палето на Агнес изскочи да я посрещне: подскачаше на тромавите си крачета и скимтеше от радост. Наложил се да го избути вътре и да затвори масивната дървена врата. Очевидно Гавин не беше в конюшната. Нямаше го и в плевнята, нито пък в кухнята и по-малките постройки, най-голямата от които се оказа пивоварна. Агнес беше казала, че той няма да ходи с цялото шествие да сече бъдника, сякаш оставането му беше най-естественото нещо на света, и Киврин беше предположила, че той трябва да остане, за да охранява къщата. Сега обаче се зачуди дали не е заминал заедно с Еливис при болния ратай.

Ако бе станало така, трябваше да тръгне да търси мястото на спускането сама. Но и дума не можеше да става, че ще успее да яхне кон при цялото си изтощение, а ако все пак някак успееше да го направи, беше твърде замаяна, за да се задържи отгоре му. А също и да тръгне да търси мястото на спускането. „Не мога обаче да се откажа — рече си тя. — В момента няма никого, а скоро ще завали сняг.“

Погледна към портата, а след това и към пролуката между плевнята и конюшната. Накъде трябваше да тръгне? Бяха слезли по някакъв склон, а после бяха минали покрай някаква църква. Беше чула камбана. Не си спомняше нито портата, нито самия двор, но това беше най-вероятният път, по който бяха пристигнали.

Тръгна по калдъръма, при което кокошката побягна с щуро крякане към прикритието на кладенеца. Киврин погледна по пътя, който тръгваше от портата. Там, където той пресичаше някакво малко поточе, имаше дървено мостче, а по-нататък пътят завиваше на юг и се скриваше в гората. Нямаше обаче никакъв хълм, нито църква, никакво

село, никакъв белег, че евентуално това е посоката към мястото на спускането.

Трябваше да има църква. Докато се беше борила с болестта си, Киврин беше чула камбаната. Тя се върна в двора и отново мина по калната пътека. Пътеката минаваше покрай ограда от плет, зад който се виждаха две омърляни прасета, а след това продължаваше и покрай нужника с типичната му воня. Зави зад нужника и пред очите ѝ се ширна поляна.

Село все пак имаше. Имаше и църква, в края на поляната, точно така както си я спомняше Киврин, а зад нея се виждаше и въпросният склон, по който се бяха спуснали.

Поляната въобще не приличаше на поляна. Беше някакво разровено поле с колиби от едната страна и поточе с върби по брега — от другата. На малкото останала трева обаче пасеше някаква крава, а една коза беше завързана за голям гол дъб. По отсамния край сред купи слама и купчини тор бяха разпръснати колибите. Колкото по-надалеч стигаше погледът, толкова по-малки и безформени ставаха те, но дори най-близката до господарската къща — която би трябвало да е на иконома — не беше нищо повече от обикновена сиромашка колиба. Беше доста по-малка, мърлява и схлупена от илюстрациите във видеофилмите по история. Единствено църквата изглеждаше така, както беше предполагала Киврин.

Камбанарията беше отделена от нея, между самата църква и поляната. Очевидно беше построена по-късно от църквата с норманските ѝ прозорци със закръглени арки и посивял камък. Беше висока и закръглена, а камъкът ѝ толкова светъл, че чак златист.

Покрай църквата и камбанарията минаваше път, не по-широк от този, който Киврин беше видяла до мястото на спускането. Изкачваше се по склона и се скриваше сред дърветата.

„Това е пътят, по който дойдохме“ — рече си Киврин и тръгна през поляната, но щом излезе от завета на плевнята, силният вятър се стовари върху ѝ. Минаваше през пелерината, сякаш нея въобще я нямаше, и направо пронизваше гърдите ѝ. Тя се загърна още по-добре, притисна ръка към гърдите си и продължи напред.

Камбаната на югозапад отново започна да бие. Киврин се чудеше какво означава това. Еливис и Имейн бяха говорили на тази тема, но преди Киврин да беше започнала да разбира речта им, а когато предния

ден камбаната отново се беше обадила, Еливис с нищо не показва, че я е чула. Може би имаше нещо общо с коледните пости. Киврин знаеше, че камбаните трябва да бият при здрач на Бъдни вечер, а след това в продължение на един час точно преди полунощ. Може би по време на постите биеха и по друго време.

Пътят беше кален и набразден. Киврин започна да усеща болката в гърдите съвсем осезаемо, но продължи да върви, като се опитваше да се движи с бърза крачка. Отвъд полето се виждаше някакво движение. Сигурно бяха селяните, които се връщаха с бълника или пък прибираха животните. Не можеше да види чак дотам. Струваше й се, че там вече вали сняг. Трябваше да побърза.

Вятърът омотаваше пелерината около краката ѝ и гонеше сухите листа. Кравата се махна от зеленото петно с приведена глава и се скри на завет сред колибите. Които всъщност не можеха да бъдат никакъв заслон. Изглеждаха съвсем малко по-високи от Киврин и приличаха на купчини съчки, събрани на едно място и забучени в земята. Как ли устояваха на напора на вятъра?

Камбаната продължаваше да бие с бавен и равномерен ритъм и Киврин си даде сметка, че е намалила темпото си, за да върви в такт с нея. Не трябваше да го прави. Трябваше да побърза. Всеки момент можеше да завали сняг. Ускорената крачка обаче така изостри болката в гърдния ѝ кош, че тя се закашля, спря и се преви от спазмите.

Нямаше да успее. „Не ставай глупава — каза си тя, — трябва да намериш мястото. Болна си. Трябва да се върнеш у дома. Опитай се да стигнеш до църквата и там ще си починеш.“

Тръгна пак, полагайки максимални усилия да не кашля, но това въобще не помагаше. Изобщо не можеше да си поеме дъх. Нямаше да успее да се добере до църквата, камо ли до мястото на спускането. „Трябва да успееш — изкрещя тя на себе си в схватката си с болката. — Трябва да се стегнеш и ще успееш.“

Спря отново, присвита от болка. Допреди малко се беше притеснявала, че някой селянин може да излезе от колибите, но в този момент се молеше това да стане, за да ѝ помогнат да се върне в господарската къща. Но всички бяха излезли на ледения вятър, за да отрежат бълника или да приберат животните от полето. Тя погледна към нивите. Далечните силуети, които беше видяла там, бяха изчезнали.

Зад първата колиба имаше няколко разпръснати порутени заслона, в които тя се надяваше, че не живее никой, и сигурно наистина беше така. Сигурно бяха някакви помощни помещения — краварници и хамбари, — а отвъд тях беше църквата. „Може би трябва да вървя по-бавно“ — каза си тя и пое към църквата. Гърдите пак я прерязаха и тя залитна. Не биваше да припада. Никой не знаеше къде е.

Обърна се и погледна към господарската къща. Нямаше да успее да се добере дотам. Трябваше да седне, но по калния мек път нямаше къде. Лейди Еливис се грижеше в този момент за болния ратай, лейди Имейн, децата и цялото село пък бяха отишли в гората. „Никой си няма представа къде се намирам.“

Вятърът се усилваше все повече и вече почти я поваляше. Трябваше да се опита да се върне, но нямаше сили. Дори да стои права ѝ костваше неимоверни усилия. Трябваше да се скрие някъде.

Колибата беше оградена с плет от преплетени клони. Беше нисък, стигаше едва до коляното ѝ и не можеше да спре котка, камо ли овцете и кравите, заради които всъщност беше направен. Само на дворната врата имаше няколко подпори, високи до кръста, и Киврин се облегна с облекчение на една от тях и извика:

— Ей! Има ли някой?

Колибата беше само на няколко крачки и ако вътре имаше хора, нямаше как да не я чуят. Киврин вдигна кожената бримка, която придържаше вратата затворена, влезе и почука на ниската, скована от дъски врата.

Не последва никакъв отговор, но Киврин и без това не беше очаквала.

— Има ли някой? — извика тя отново, без дори да си прави труда да изчаква превода, и се опита да вдигне дървеното резе, поставено напречно на вратата. Оказа се обаче прекалено тежко. Тя се опита да го изхлузи настрани, но не успя и в това. Колибата изглеждаше така, сякаш вятърът ще я понесе всеки миг, а тя не можеше дори да отвори вратата ѝ! Трябваше да каже на господин Дануърти, че колибите през Средновековието въобще не са били толкова паянтови. Тя се облегна на вратата с ръка на гърдите.

Зад нея се чу някакъв шум и тя се обърна, готова да изрече: „Съжалявам, че нахълтах в къщата ви“. Беше обаче кравата, която се

беше подпряла небрежно на оградата и я гледаше.

Щеше да се наложи да се върне до господарската къща. Реши да използва портата за опора, увери се, че я е затворила и е сложила кожената бримка, после се подпря и на кокалестия гръб на кравата. Кравата направи с нея няколко крачки, сякаш си беше помислила, че Киврин ще я вкара вътре, за да я издои, но след това си тръгна.

Вратата на един от заслоните, където не можеше да се предположи, че живее някой, се отвори и оттам излезе едно босоного момче и спря. Гледаше я изплашено.

Киврин се опита да се поизправи.

— Моля... — каза тя: едва си поемаше дъх, — мога ли... да си почина за малко... в дома ви?

Момчето се опули глупаво срещу нея, долната му челюст увисна. Беше отвратително слабо — ръцете и краката му бяха като клечки.

— Моля те... изтичай и кажи на някого... да дойде. Кажи им, че съм болна.

„И той може да бяга толкова, колкото и аз“ — помисли си тя още докато изричаше думите. Краката на момчето бяха посинели от студ. Устата му беше напукана, а по бузите и горната устна имаше засъхнали петна кръв, вероятно от носа. „Скорбут — помисли си Киврин. — Още по-зле е и от мен.“ Но въпреки това извика отново:

— Бягай в господарската къща и им кажи да дойдат.

Момчето се прекръсти с напуканата си костелива ръка и каза:

— *Глосалон извиза чрестотон юбласт пелня.* — И отстъпи назад, за да се подпре на колибата.

О, не! Момчето не разбираше какво му казва.

— Моля те, помогни ми — каза тя и момчето като че ли започна да разбира. Направи една крачка към нея, след което изведнъж хукна към църквата.

— Чакай! — извика Киврин.

То се стрелна покрай кравата и се скри зад колибата. Киврин огледа жилището. Всъщност постройката трудно можеше да бъде наречена така. Повече приличаше на купа сено — между прътовете бе напъхана трева и слама, а вратата представляваше нещо като рогозка от пръчки, вързани една за друга с възчерно въже — да я духнеш, ще падне. Момчето я беше оставило отворена. Киврин прекрачи прага и влезе.

Вътре беше толкова тъмно и задимено, че не се виждаше нищо. Вонеше ужасно. Като в конюшня. Даже и по-зле от конюшня. Към миризмата се прибавяше и тази на пушек, плесен и отвратителната воня на плъхове. Киврин трябваше да се наведе почти до земята, за да мине през ниската врата, а когато се изправи, главата ѝ опря в тавана.

В колибата нямаше нищо, на което можеше да се седне, ако това въобще можеше да се нарече колиба. По целия под имаше разпилени чували и разни инструменти, сякаш наистина беше склад, и нямаше никакви мебели с изключение на една разкривена маса. Върху масата обаче имаше дървена копанка и комат хляб, а в средата на помещението, на единственото по-разчистено място, в плитко изкопана дупка гореше слаб огън.

Очевидно точно това беше източникът на дима. Точно над огъня имаше дупка за проветряване, но вятърът, който нахлуваше в колибата от всички посоки, го разпръсваше навсякъде. Киврин се разкашля и разбра, че е направила ужасна грешка. С всеки спазъм имаше усещането, че гърдният ѝ кош ще се разпадне на части.

Стиснала зъби, за да не кашля, тя се отпусна на един чувал, като първо се подпря на копието до него, а след това и на паянтовата стена. Щом седна, се почувства по-добре, макар че беше толкова студено, че виждаше дъха си. А как ли вонеше тук през лятото? Киврин се загърна в пелерината, като в одеяло, взе някакъв косер и разрови слабия огън. Пламъците се понадигнаха и стана малко по-светло. В едната страна на колибата имаше нисък навес, може би място за кон, защото беше отделен с ограда, още по-ниска и от външната. Пламъците не осветяваха колибата достатъчно, че Киврин да може да види какво има под навеса, но чуваше оттам някакво тътрене.

Вероятно беше прасе, макар че по това време всички прасета вече трябваше да са заклани. А може да беше и коза, отглеждана за мляко. Киврин разрови пак огъня, за да освети ъгъла под навеса малко повече.

Не, странният звук идваше от отсам оградката, от една голяма клетка с куполообразен покрив. С гладките си метални пречки, с вратичката си с филигранна изработка, с пипнатата отвсякъде дръжка клетката беше съвсем не на място в мръсната колиба. А в нея имаше... плъх, който премигваше срещу светлината.

Беше приклепнал и с предните си, подобни на човешки ръце лапи беше хванал парче сирене, което очевидно го беше изкушило да загуби свободата си. Седеше и гледаше Киврин втренчено. По пода на клетката се виждаха още няколко натрошени окаляни парчета сирене. „Повече храна, отколкото в цялата колиба“ — помисли си Киврин, която не смееше да помръдне върху чувала. Човек би си помислил, че в тази колиба няма нищо, което би се харесало на един плъх.

Тя, разбира се, вече беше виждала плъх — в книгите по история на психологията, а също и когато ѝ бяха правили тестове за най-различни фобии по време на първата ѝ година като студентка, но не точно такъв. Никой, поне в Англия, не беше виждал подобен плъх през последните петдесет години. Всъщност животното беше доста красиво, с лъскава като коприна черна козина, не много по-голям от белите опитни плъхове в курса по история на психологията и по-малък от кафявия плъх, с който я бяха тествали.

Освен това изглеждаше доста по-чист от кафявия. Последният беше изглеждал точно като онези, които обитават канализациите, подземните тунели и шахтите, откъдето без съмнение го бяха взели. Имаше прашна, сплъстена кафява козина и дълга, отвратително оголена опашка. Когато беше започнала да се занимава със Средновековието, Киврин не можеше да разбере как по онова време хората бяха търпели тия отвратителни същества в плевните си, да не говорим за къщите. Дори самата мисъл за тях я изпълваше с погнуса. Този плъх обаче всъщност изглеждаше доста чистичък с черните си очички и лъскавото си черно кожухче. Далеч по-чист от Мейзри и по всяка вероятност доста по-интелигентен. И съвсем безобиден, поне външно.

Сякаш в синхрон с мислите ѝ, животинчето си ръфна грациозно от сиренето.

— Не си съвсем безобиден обаче — каза му Киврин. — Ти си олицетворение на бедствието през Средновековието.

Плъхът пусна сиренето и направи крачка напред. Мустачките му потрепваха. Хвана се за две от пречките с розовите си лапки и я погледна подкупващо.

— Знаеш, че не мога да те пусна — рече Киврин, а ушите на плъха потрепнаха така, сякаш я беше разбрал. — Храниш се с безценното жито, пренасяш зарази по храната, развъждаш бълхи и

след около двайсет и осем години ти и приятелчетата ти ще затриете половин Европа. Точно за такива като теб трябва да се тревожи лейди Имейн, а не за някакви си френски шпиони и неграмотни свещеници. — Плъхът я гледаше. — Много ми се ще да те пусна, но не мога. Черната смърт е била нещо страховито. Убила е половината население на Европа. Ако те пусна, потомците ти могат даже да влошат ситуацията.

Плъхът пусна пречките и се замята из клетката.

— Ако можех, щях да те пусна — каза Киврин. Огънят беше почти изгаснал. Киврин отново побутна въглените с косера, но вече беше останала само пепел. Вратата, която тя беше оставила отворена с надеждата, че момчето ще доведе някого, се затръшна от вятъра и колибата потъна в пълен мрак.

„Въобще няма да знаят къде да ме намерят“ — помисли си Киврин, макар и да знаеше, че още дори не са започнали да я търсят. Всички си мислеха, че си е в стаята на горния етаж, заспала дълбоко. Лейди Имейн дори нямаше да провери как е, докато не дойдеше време да ѝ занесе вечерята. Щяха да започнат да я търсят едва след вечерната молитва, а дотогава щеше да е паднал пълен мрак.

В колибата беше съвсем тихо. Вятърът беше престанал. Киврин вече не чуваше и плъха. Една съчка пропука в огъня и по мръсния под се разхвърчаха искри.

„Никой не знае къде съм — помисли си Киврин и постави ръка на гърдите си, сякаш някой я беше пробол. — Никой не знае къде съм. Включително и господин Дануърти.“

Разбира се, че не беше така. Лейди Еливис можеше да се е върнала и да се е качила горе, за да я намаже с мехлема, лейди Имейн можеше да е изпратила Мейзри вкъщи, момчето можеше да е хукнало да доведе мъжете от полето и те щяха да са тук след минутка. А и дори да разберяха, че я няма едва след вечернята, имаха факли и свещи, а пък родителите на момчето със скорбута щяха да се върнат, за да вечерят, щяха да я намерят в колибата си и щяха да доведат някого от господарската къща. „Каквото и да стане — рече си тя, — не си съвсем сама.“ И се поуспокои.

Обаче все пак беше съвсем сама. Беше се опитала да се убеди, че не е, че някакви данни по екраните на мрежата са подсказали на Гилкрисст и Монтоя за наличието на нещо нередно, че господин

Дануърти е накарал Бадри да провери всичко поне няколко пъти, че по някакъв начин са разбрали какво се е случило и държат мрежата отворена дори в този момент. Обаче не беше така. Колегите ѝ знаеха за местонахождението ѝ точно толкова, колкото Агнес и лейди Еливис. Мислеха си, че е в Скендгейт в пълна безопасност, че проучва Средновековието, че знае отлично мястото на спускането, а записващото ѝ устройство е вече наполовина пълно с наблюденията ѝ над странните обичаи и сеитбообращението. Щяха да си дадат сметка, че е изчезнала, едва когато отвореха мрежата — след две седмици.

— А дотогава ще бъде тъмно — каза Киврин.

Седеше неподвижно и гледаше огъня. Вече почти всичко беше изтляло, а не се виждаше нищо, което можеше да използва за подпалка. Зачуди се дали момчето е останало вкъщи, за да поддържа огъня, и ако беше така, какво щяха да използват довечера.

Беше съвсем сама, огънят гаснеше и никой не знаеше къде е изчезнала с изключение на плъха, който скоро щеше да унищожи половин Европа. Киврин се изправи — отново си блъсна главата в ниския таван — отвори вратата на колибата и излезе.

По полето все още не се виждаше никой. Вятърът беше утихнал и равномерният звън на камбаната от югозапад се чуваше съвсем ясно. По сивото небе се носеха редки снежинки. Малкото възвишение, на което се намираше църквата, беше замъглено от завесата им. Киврин тръгна към църквата.

Започна да бие още една камбана. Намираше се малко по на юг и малко по-близо, но тонът беше малко по-висок и по-металически, което означаваше, че е по-малка. Тя също биеше равномерно, но с един такт след другата и звучеше като нейно ехо.

— Киврин! Лейди Киврин! — чу се гласчето на Агнес. — Къде сте? — Тя притича до Киврин, лицето ѝ беше зачервено от студа или пък от вълнение. — Търсихме ви навсякъде. — После се обърна и извика: — Намерих я! Намерих я!

— Не си я намерила ти! — чу се гласът на Роузмунд. — Всички я видяхме. — Тя бързаше пред лейди Имейн и Мейзри, която се беше загърнала с раздърпаното си наметало. Ушите ѝ бяха яркочервени. Изглеждаше доста намръщена, което вероятно означаваше, че бяха набедили нея за изчезването на Киврин или пък си мислеше, че

тепърва ще я набедят, или пък просто ѝ беше студено. Лейди Имейн беше ядосана.

— Да, ама вие не се сетихте, че е Киврин! — извика Агнес и хукна отново към Киврин. — Казахте, че не сте сигурни, че е тя. Аз я намерих.

Роузмунд не ѝ обърна никакво внимание, а хвана Киврин за ръката и разтревожено попита:

— Какво се е случило? Защо сте станали от леглото? Гавин се качил в стаята да ви каже нещо и видял, че ви няма.

„Гавин — помисли си Киврин със сетни сили. — Гавин, който може да ми каже къде е мястото на спускането, а мен ме е нямало...“

— Да, дошъл да ви каже, че не е намерил никакви следи от нападателите ви и че...

Приблужи се лейди Имейн.

— Къде бяхте тръгнали? — попита тя, но въпросът ѝ беше по-скоро обвинение.

— Загубих се на връщане — отвърна Киврин, за да спечели малко време, през което да измисли някакво обяснение защо е тръгнала да обикаля селото.

— Излязохте да се видите с някого ли? — запита лейди Имейн и това вече си беше чисто обвинение.

— Как може да излезе, за да се среща с някого? — възкликна Роузмунд. — Та тя не познава никого тук, а и не си спомня нищо от миналото си.

— Тръгнах да търся мястото, където съм била намерена — отговори Киврин, като се опитваше да не се обляга на Роузмунд. — Помислих си, че като видя нещата си, може и да...

— Да си спомните нещо — каза Роузмунд. — Но...

— Не е било необходимо да рискувате здравето си — каза лейди Имейн. — Гавин е докарал всичко.

— Всичко ли? — попита Киврин.

— Да — отвърна Роузмунд. — И каретата ви, и всичките сандъци.

Втората камбана престана да бие, но първата продължи сама — равномерно и бавно, а това беше сигурен знак, че бие за погребение. Звучеше като погребване на всяка надежда. Гавин беше донесъл всичко в къщата.

— Не е хубаво да държим лейди Катрин На тоя студ — намеси се Роузмунд. Звучеше досущ като майка си. — Да не забравяме, че е болна. Трябва веднага да я заведем на топло, защото иначе ще настине.

„Вече съм настинала“ — помисли си Киврин. Гавин беше докарал всичко в къщата, всички следи, които можеха да ѝ покажат точното място на спускането. Дори и каретата.

— Мейзри, ти си виновна — каза лейди Имейн и избута Мейзри напред, за да подхване Киврин. — Не трябваше да я оставяш сама.

Киврин се отдръпна от мърлявата Мейзри.

— Можете ли да вървите? — попита Роузмунд, приведена под тежестта на Киврин. — Да доведем ли кобилата?

— Не — отвърна Киврин. Мисълта, че ще я върнат на някаква кранта като избягал затворник, ѝ беше противна. — Не — повтори тя, — мога да вървя.

Наложи се да се облегне на ръката на Роузмунд, както и на мръсното рамо на Мейзри. После бавно тръгнаха покрай колибите, покрай дома на иконома, покрай любопитните прасета, докато накрая влязоха в двора на господарската къща. Върху каменните плочи пред плевнята лежеше голям ясен пън, разклонените му коренища вече побеляваха от снега.

— Ще се затрие с подобно поведение — каза лейди Имейн и направи знак на Мейзри да отвори вратата. — Без съмнение ще има нов пристъп.

Киврин се сети за клетката на плъха. „Трябваше да го пусна — помисли си Киврин — нищо, че е заплаха за всички. Трябваше да го пусна.“

Лейди Имейн махна на Мейзри и тя се приближи, за да подхване отново Киврин.

— Не — почти извика Киврин, отскубна се и от нейната ръка, и от тази на Роузмунд и се запъти съвсем сама към вратата и мрака на къщата.

18 декември, 1320 година (стар стил). Мисля, че имам пневмония. Излязох и се опитах да намеря мястото на спускането, но не успях. Сега страдам от повторен пристъп на болестта. При всяко поемане на дъх имам силен бодеж под ребрата, а когато кашлям — което на практика означава през цялото време — имам усещането, че всичко вътре в мен се разкъсва на парчета. Преди малко се опитах да седна в леглото и незабавно плувах в пот, а освен това температурата ми май отново се качи. Имам всичките симптоми, които според доктор Ааренс са характерни за пневмонията.

Лейди Еливис още не се е върнала. Лейди Имейн ми сложи на гърдите някаква ужасно смрадлива лапа, след което изпрати да повикат жената на иконома. Първо си помислих, че иска „да ѝ се поскара“, че е завзела къщата със семейството си, но когато жената пристигна с шестмесечното си бебе на ръце, лейди Имейн каза:

— От раните са се повредили белите ѝ дробове.

Жената на иконома разгледа слепоочието ми, после излезе и се върна без бебето и с паница отвратително горчива отвара. Сигурно вътре е имало върбова кора или нещо такова, защото температурата ми спадна почти веднага, а ребрата не ме болят така непоносимо.

Жената на иконома е нисичка и слабичка, с остри черти и пепеляворуса коса. Струва ми се, че лейди Имейн може да има право като казва, че точно тя „кара иконома да съгрешава“. Дойде при мен облечена в обшита с кожа рокля, чиито ръкави бяха толкова дълги, че стигаха почти до земята. Бебето ѝ беше увито във фино изтъкано вълнено одеялце. Самата тя говори със странно сливане на думите, което, мисля, идва от опитите ѝ да имитира речта на лейди Имейн.

Зародишът на средната класа — както би казал господин Латимър, — новобогаташите, които чакат шанса си. Той ще дойде трийсетина години по-късно, когато

Черната смърт ще се развилнее и ще затрие една трета от благородниците.

— Това ли е дамата, открита в гората? — обърна се тя към лейди Имейн. В поведението ѝ нямаше и следа от „подобавашо благоприличие“. Тя се усмихна на Имейн като на стара приятелка и се приближи до леглото ми.

— Да — отвърна лейди Имейн, като успя да вкара в тази единствена сричка и нетърпеливост, и презрение, и пълна антипатия.

Жената на иконома сякаш въобще не забеляза това. Тя се приближи до леглото, но бързо отстъпи назад — първият човек, който показва някакъв знак, че се страхува да не съм заразна.

— Има ли (еди-каква си) треска? — преводачът не разбра думата, а аз също не можах да я чуя заради странното произношение на жената. Флоронна? Флорентинна?

— Има рана на главата — отвърна рязко Имейн. — Това е засегнало и дробовете ѝ.

Жената на иконома кимна.

— Отец Рош ни каза как двамата с Гавин са я открили в гората.

Имейн замръзна при фамилиарната употреба на името на Гавин, а жената на иконома със сигурност усети това, защото побърза да излезе, за да направи отварата. Дори направи реверанс на лейди Имейн преди да си тръгне.

След като Имейн си тръгна, Роузмунд дойде да поседи при мен — мисля, че са я назначили да ме пази, за да не избягам пак — и я попитах дали е вярно, че отец Рош е бил с Гавин, когато са ме намерили.

— Не — отвърна тя. — Гавин срещнал отец Рош, докато ви водил насам, и ви оставил на неговите грижи, за да се върне и да потърси нападателите ви. След като обаче не открил нищо, двамата с отец Рош ви докарали тук. Не се тревожете за това. Гавин донесе всичките ви вещи.

Не си спомням отец Рош да е бил там. Помня го само когато вече бях на легло. Ако обаче това, което ми каза Роузмунд, е вярно, и ако Гавин и отецът са се срещнали недалече от мястото на спускането, може би и той ще може да ми помогне да го намеря.

(Пауза)

От известно време разсъждавам върху думите на лейди Имейн, че раната на главата ми е повредила и белите ми дробове. Мисля, че никой около мен не си дава сметка, че съм болна. Пускат двете момиченца да влизат при мен, когато си поискат, а и никой като че ли не се притеснява ни най-малко, може би с изключение на жената на иконома. Обаче щом лейди Имейн ѝ каза, че са „повредени дробовете“ ми, тя се приближи към леглото без никакво колебание.

Все пак тя явно се тревожи за възможността да съм заразна, а когато попитах Роузмунд защо не е отишла с майка си при болния ратай, тя отвърна с тон, който означаваше, че нещата са ясни от само себе си:

— Мама ми забрани. Ратаят е болен.

Мисля, че според тях аз не страдам от никаква болест. Нямам никакви симптоми — пъпки от шарка или някакъв обрив — и си мисля, че отдават високата ми температура и бълнуването на раните ми. Раните често са се инфектирали, а освен това не са били редки и случаите на отравяне на кръвта.

А и никой от тях още не се е заразил. Вече минаха пет дни, а ако става въпрос за вирус, инкубационният период е само от дванайсет до четирийсет и осем часа. Доктор Ааренс ми беше казала, че най-заразният период е преди да са се появили каквито и да било симптоми, така че може и да не съм била вече толкова заразна, когато децата започнаха да идват при мен. А може и да страдам от нещо, което всички вече са преболедували и имат имунитет. Жената попита дали съм имала флорентинна?

Флантинна треска, а господин Гилкрис е убеден, че през 1320 година е имало епидемия от инфлуенца. Може би съм се заразила точно от това.

Сега е следобед. Роузмунд седи на пейката до прозореца и бродира парче лен с тъмночервен вълнен конец, а Блеки спи до мен. От известно време си мисля колко бяхте прав, господин Дануърти. Въобще не бях подготвена, всичко е съвсем различно от това, което очаквах, че ще намеря тук. Не бяхте прав обаче когато казвахте, че не е като в приказка.

Накъдето и да погледна, виждам все неща от приказките: червената пелерина с качулка на Агнес, клетката на плъха, паниците с каша, селските колиби от слама и пръчки, които някой вълк може да събори, без дори да се напъва.

Камбанарията прилича на тази, в която е бил затворен Рапунцел, а сведена над бродерията си, с тъмната си коса, бялата си шапчица и червени бузки, Роузмунд е досущ като Снежанка.

(Пауза)

Мисля, че треската ми се връща. Усещам миризмата на дим в стаята си. Лейди Имейн се моли, коленичила до леглото ми с часослова си в ръка. Роузмунд ми каза, че отново са повикали жената на иконома. Лейди Имейн я ненавижда. Трябва да съм доста тежко болна, за да се е съгласила да я извикат отново. Чудя се дали ще повикат и свещеника. Ако това стане, трябва да го попитам дали знае мястото, на което ме е намерил Гавин. Започва да ми става адски топло. Сега вече въобще не се чувствам като в приказка. Свещеника го викат само когато някой е в агония, а според Статистиката през четиринайсети век седемдесет и двама на всеки сто души са умирали от пневмония. Надявам се отчето да дойде скоро, за да ми каже къде е мястото на спускането и да ми подържи ръката.

13.

Докато Мери разпитваше Колин как се е промъкнал през отцепения периметър, пристигнаха още два случая на зараза — и двата на студенти.

— Беше много лесно — отвърна Колин разсеяно. — Просто там се опитват да не пускат хора да излизат, но не спират тия, които искат да влязат. — И тъкмо се готвеше да разкаже с повече подробности, когато влезе регистраторката.

Мери беше накарала Дануърти да я придружи до отделението за спешни случаи, за да се опита да разпознае новопристигналите.

— А ти ще останеш тук — беше каза тя на Колин. — Успя да направиш достатъчно бели само за един ден.

Дануърти не разпозна нито един от двамата новодошли, но това беше без значение. Те бяха в съзнание, достатъчно свежи и вече даваха на главния лекар имената на всичките си контакти. Дануърти ги огледа поотделно, поклати глава и каза:

— Може би са били сред тълпата на улицата.

— Не се притеснявай — каза Мери. — Можеш да си вървиш у дома, ако искаш.

— Мислех да изчакам, докато си получа резултатите от кръвната проба — каза той.

— О, та това ще стане чак... — почна Мери и погледна часовника си. — О, Боже, минава шест.

— Само ще се кача горе, за да видя как е Бадри — каза Дануърти. — После ще бъда в чакалнята.

Сестрата каза, че Бадри спи.

— Не искам да го будя.

— Не, разбира се, че не — съгласи се Дануърти и слезе в чакалнята.

Колин седеше по турски на пода в средата на стаята и разглеждаше шала си.

— Къде е баба Мери? — попита той. — Малко се разсърди, че дойдох, нали?

— Мислеше, че си се прибрал в Лондон и си в безопасност — обясни му Дануърти. — Майка ти й каза, че влакът ти бил спрял в Бартън.

— Така беше. Накараха всички да слязат и да се качат на друг, който се върна в Лондон.

— И ти се загуби при прехвърлянето?

— Не. Чух ги как си говорят за карантината, за това, че имало някаква ужасна болест, че всички щели да измрат, че всичко... — Той спря и започна да рови в чантата. Започна да вади и да прибира най-различни неща: видеокасети, джобна видеокамера, както и чифт смачкани мръсни гуменки. Очевидно много обичаше баба си Мери. — А аз не исках да се затворя с Ерик и да изпусна цялото забавление.

— Кой е този Ерик?

— Помощникът на майка ми. — Той извади един голям червен „гобстопър“^[1], откъсна няколко парчета и ги напъха в устата си. Бузата му се изду. — Най-големият скапаняк — обясни той с бонбон в уста. — Има си някакъв апартамент в Кент и абсолютно никаква работа.

— Значи си слязъл от влака в Бартън. Какво направи след това? До Оксфорд пеша ли стигна?

Колин извади бонбона от устата си. Вече не беше червен. Беше придобил някакъв смътно синьо-зелен цвят. Колин го огледа критично отвсякъде и пак го лапна. — Разбира се, че не. Бартън е много далеч от Оксфорд. Взех такси.

— Естествено — съгласи се Дануърти.

— Казах на шофьора, че ще пиша статия за карантината за училищния вестник, поради което искам да заснема кадри от блокадата. Бях си взел видеокамерата, така че историята ми беше съвсем правдоподобна. — Той вдигна камерата, за да илюстрира думите си, след което я уви в шала и продължи да рови в чантата.

— И той повярва ли ти?

— Мисля, че да. Вярно, че ме попита в кое училище уча, но аз просто отвърнах с много засегнат вид: „Би трябвало да се досетите“. Той спомена веднага „Свети Едуард“ и аз отвърнах: „Разбира се.“ Трябва да се е хванал, понеже все пак ме докара, нали?

„Аз пък се притеснявах какво ли ще направи Киврин, ако не се появи някакъв добронамерен пътник“ — помисли си Дануърти.

— А после какво направи? И на полицаите ли пробута същата история?

Колин извади едно зелено вълнено сако, сгъна го и го постави върху разстлания шал.

— Не. Реших, че тая история е доста елементарна. Та какво толкова има за снимане в крайна сметка? Не е като при пожар например, нали? Така че просто тръгнах към полицаия, сякаш искам да го питам нещо, и в последния момент се шмугнах под бариерата.

— Е не тръгнаха ли да те гонят?

— Разбира се. Но се отказаха след няколко пресечки. Опитват се да не пускат хората да излизат, а не да не влизат. След това се поразходих и намерих един телефон.

По всяка вероятност през цялото това време се беше изсипвал дъжд като из ведро, но Колин не спомена нищо за това. Сред вещите, които вадеше от чантата си, нямаше сгъваем чадър.

— Най-тежката част беше да намеря баба Мери — каза той и легна с глава върху шала си. — Отидох до апартамента ѝ, но я нямаше. Помислих си, че може още да ме чака на станцията на метрото, но тя пък беше затворена. — Той се надигна, пооправи вълненото сако и пак легна. — И после си казах: „Тя е лекарка. Сигурно е в болницата.“

Той се надигна, пооправи шала, легна и затвори очи. Дануърти се облегна в неудобното кресло, изпълнен със завист към младостта. Колин сигурно вече бе заспал дълбоко, без дори да е изплашен или напрегнат след приключенията си. Беше се разхождал из целия Оксфорд посред нощ или може би беше хванал още няколко таксита, или пък беше извадил някой сгъваем велосипед от чантата си, но така или иначе съвсем сам под ледения зимен дъжд, и дори не беше развълнуван от преживяното.

С Киврин всичко беше наред. Ако селото не беше на мястото, където бяха изчислили, че трябва да е, щеше да походи пеша, докато го намери, или щеше да хване такси, или пък щеше да легне някъде със сгънатата под главата пелерина и да потъне в необезпокоявания сън на младостта.

Влезе Мери.

— И двамата са ходили да танцуват в Хедингтън снощи — каза тя, но когато видя Колин, снижи глас.

— И Бадри е бил там — прошепна Дануърти.

— Знам. Единият го познава. Били са там от девет до два, което означава инкубационен период от двайсет и пет до трийсет часа, което си е точно в рамките на четирийсет и осем, ако вирусът е тръгнал от Бадри.

— Ти съмняваш ли се, че е той?

— Мисля, че е много по-вероятно и тримата да са били заразени от един и същи човек. Някой, когото Бадри например е видял по-рано същата вечер, а другите двама — по-късно.

— Преносител?

Тя поклати глава.

— По правило човек не може да е преносител на миксовирус, без да се зарази и самият той, но въпросният преносител може да е имал само леки прояви на неразположение или пък да не е обърнал внимание на симптомите.

Дануърти се сети как Бадри се беше строполил върху конзолата и се зачуди как е възможно да не обърнеш внимание на подобни симптоми.

А ако този човек — продължи Мери — е бил в Южна Каролина преди четири дни...

— Ще направиш връзката с американския вирус.

— А ти можеш да спреш да се притесняваш за Киврин. Тя не е ходила да танцува в Хедингтън — каза Мери. — Не трябва да забравяме обаче, че връзката може да е доста по-далечна от тази със забавата в Хедингтън.

Тя се намръщи, а Дануърти си помисли: „Няколко възможни преносители, които нито са дошли в болницата, нито са се обадили на лекар. Няколко възможни преносители, които до един не са обърнали внимание на симптомите.“

В главата на Мери очевидно се въртяха същите мисли.

— Тия твоите майсторки по камбаните — те кога пристигнаха в Англия?

— Не знам. В Оксфорд обаче дойдоха едва този следобед, след като Бадри вече беше отишъл при мрежата.

— Нищо де, поразпитай ги все пак. Кога са кацнали, къде са ходили, дали някой от тях е бил болен. Някой от групата може да има роднини в Оксфорд и да е пристигнал по-рано. В колежа има ли американски студенти от долните курсове?

— Не. Но Монтоя е американка.

— Виж, за това не се бях сетила — рече Мери. — Тя откога е тук?

— От началото на семестъра. Но може да е имала контакти с някой друг американец, който е дошъл за малко.

— Ще я разпитам като дойде за кръвната проба — каза Мери. — Ще ми се ти пък да разпиташ Бадри за американците, които познава, или пък за студенти, които са ходили до Щатите на разменни начала.

— В момента спи.

— Ти трябва да направиш същото — каза тя. — Нямах предвид да го разпиташ веднага. — Тя го потупа по ръката. — Няма нужда да чакаш тук до седем. Ще изпратя някой да стои тук, за да взема кръв и да мери кръвното налягане, а ти можеш да си отидеш у вас да поспиш. — Тя хвана китката му и погледна уредчето за мерене на температурата. — Някакви студени тръпки?

— Не.

— Главоболие?

— Да.

— То е от изтощението. — Тя пусна китката му. — Веднага ще изпратя някого.

После погледна изтегналия се на пода Колин.

— Колин също ще трябва да бъде тестван, поне докато не се уверим, че вирусът се разпространява по капков път.

Колин беше заспал с отворена уста. Гобстопърът бе залепнал от вътрешната страна на бузата му и Дануърти се зачуди дали детето няма да се задуши.

— Ами внук ти? — попита той. — Да го взема ли с мен в „Балиол“?

Тя го погледна с благодарност.

— Можеш ли? Хич не ми се ще да ти тръсвам и него, но съм почти сигурна, че няма да се прибера, докато не овладеем ситуацията. — Тя въздъхна. — Бедното момче. Надявам се, че коледната му ваканция няма да се провали.

— Аз лично не бих се притеснявал за това — каза Дануърти.

— Е, както и да е. Но съм ти много задължена — рече Мери. — Веднага ще се погрижа за тестовете.

Щом тя излезе от стаята, Колин скочи и попита:

— Какви тестове? Това означава ли, че и аз мога да пипна вируса?

— Искрено се надявам, че не — отвърна Дануърти, като се сети за посинялото лице на Бадри и затрудненото му дишане.

— Но има някаква вероятност, нали? — настояваше Колин.

— Много малка — успокои го Дануърти. — На твое място аз не бих се притеснявал.

— Хич не се притеснявам. — Момчето протегна ръка. — Май са започнали да ми се появяват обриви. — И показа една луничка.

— Това не е сред симптомите на този вирус — обясни Дануърти. — Събери си нещата. След пробата ще те заведе у дома. — Той взе шала и палтото си от стола, където ги беше метнал.

— А какви точно са симптомите?

— Висока температура и затруднено дишане — отговори Дануърти.

Пазарската чанта на Мери лежеше на пода до стола на Латимър. Дануърти реши, че ще е по-добре да я вземат.

В този момент влезе сестрата с подноса за кръвните проби.

— Температурата ми се покачва — каза Колин и се хвана артистично за главата. — Не мога да дишам.

Сестрата направи стъписано крачка назад, подносът се раздрънча.

Дануърти сграбчи Колин за ръката и каза на сестрата:

— Не се стряскайте. Това е най-обикновен случай на отравяне с гобстопър.

Колин се ухили и смело заголи ръка, за да му вземат кръв, след което облече все още мокрото си палто, докато сестрата вземаше кръв и на Дануърти.

— Доктор Ааренс ми обясни, че не е необходимо да чакате резултатите — каза сестрата накрая и излезе.

Дануърти си облече палтото, вдигна чантата на Мери и поведе Колин първо по коридора, а след това и навън. Не видя Мери, но тя беше казала, че не е необходимо да чакат резултатите, а и той самият вече беше толкова уморен, че едва се държеше на крака.

Излязоха. Беше започнало да се развиделява. Дъждът продължаваше. Дануърти се поколеба под козирката на болницата, замислен дали да се обажда за такси, или не, но хич не му се щеше,

докато чакат, да се засече с Гилкрисст, който можеше да се появи всеки момент за резултатите от кръвната си проба и да започне да му разказва за плановете си да изпрати Киврин право в лапите на Черната смърт или пък на бойното поле при Азенкур. Извади сгъваемия чадър на Мери от чантата ѝ и го отвори.

— Слава Богу, че си още тук — чу се гласът на Монтоя, която приближи на някакво колело сред фонтан от пръски. — Трябва на всяка цена да открия Бейсингейм.

„Всички го искаме“ — помисли си Дануърти.

Тя слезе от колелото, избута го до мястото за велосипеди и го заключи.

— Секретарката му казва, че никой не знаел къде е. Вярва ли ти се това?

— Да — отвърна Дануърти. — Днес — по-точно вчера — цял ден се опитвах да го откроя. Отишъл е на почивка някъде из Шотландия, но никой не знае къде точно. На риба, както споменала жена му.

— По това време на годината? — възкликна тя. — Кой ходи за риба в Шотландия през декември? Сигурна съм, че жена му знае къде е или поне има номера, на който може да бъде намерен.

Дануърти поклати глава.

— Та това е нелепо! Минавам през всички бюрократични глупости на Националния съвет по здравеопазването, за да получа достъп до дупката си, а Бейсингейм бил някъде на почивка! — Тя бръкна под якето си и извади куп цветни листове. — Съгласиха се да ми дадат разрешително, ако деканът на историческия факултет подпише, че разкопките са важен проект за благосъстоянието на Университета, който не подлежи на отлагане. Как може ей така да изчезне някъде си, без да каже нищо на никого? — Тя плесна с листата по коляното си и във всички посоки се разлетяха пръски. — Трябва да получа подписа преди цялата ми дупка да е отплавала нанякъде. Къде е Гилкрисст?

— Скоро трябва да дойде за кръвните си проби — отвърна Дануърти. — Ако успееш да намериш Бейсингейм, кажи му, че трябва да се върне незабавно. Кажи му, че сме под карантина, че не знаем къде точно се намира една от историчките ни, а технологът е толкова болен, че не може да ни каже нищо.

— За риба! — рече Монтоя с отвращение и тръгна към отделението за спешни случаи. — Ако дупката ми се съсипе, ще му се наложи да отговаря на много въпроси.

— Хайде, ела — обърна се Дануърти към Колин, изпълнен с нетърпение да се махне преди да се е появил още някой. Опита се да държи чадъра така, че да може и Колин да остане сух, но много скоро се отказа: момчето бързо мина далеч пред него, като успя да стъпи във всички възможни локви, след което започна да изостава, загледано във витрините на магазините.

По улиците нямаше жива душа, макар че Дануърти не можеше да прецени дали това е заради карантината, или заради ранния час. „Може би всички още спят — мислеше си Дануърти, — така че ще можем да се промъкнем на пръсти и да си легнем необезпокоявани.“

— Аз пък си мислех, че ще има много повече шум около цялата работа — каза Колин разочаровано. — Разните му там сирени и така нататък.

— И по улиците катафалки, от които се чува: „Носете всички мъртви“ ли? — попита Дануърти. — Трябваше да тръгнеш с Киврин. През Средновековието карантините са били много по-вълнуващи от тази с нейните четири случая на заразени и ваксина, която ще пристигне всеки момент от Щатите.

— Коя е тая Киврин? — попита Колин. — Дъщеря ти ли?

Моя ученичка. Вчера отпътува за 1320 година.

— Пътуване във времето? Жестоко!

Свиха на ъгъла на „Броуд“.

— Средновековието — рече Колин. — Наполеон, нали? Трафалгар и така нататък?

— И Стогодишната война — продължи Дануърти, но Колин го изгледа с празен поглед. Какво ги учеха днешните деца в училище? — Рицари, дами и замъци.

— Кръстоносните походи?

— Те са малко по-рано.

— Ето там искам да отида. На кръстоносен поход.

Вече бяха стигнали до портала на „Балиол“.

— Сега пази тишина — нареди Дануърти. — Всички спят.

При портала нямаше никого, нито пък в предния двор. В залата лампите светеха — майсторките по камбаните сигурно в момента

закусваха, но в общото помещение на долните курсове беше тъмно, както и в „Салвин“. Ако можеха да се качат по стълбите, без да срещнат някого и без Колин внезапно да реши, че е гладен, можеха и да се доберат безпроблемно до стаята.

— Шшт — каза Дануърти. Момчето тъкмо беше спряло, за да извади „гобстопъра“ си и да провери цвета му, който беше станал пурпурночервен. — Трябва да внимаваме да не събудим някого. — И с пръст на устните си се обърна и се сблъска с една двойка на входа.

Бяха облечени в дъждобрани и се прегръщаха така енергично, че младежът почти не забеляза сблъсъка. Девојката обаче стреснато се отскубна от прегръдката му. Беше с къса червена коса и под дъждобрана беше облечена с униформата на медицинска стажантка. Младежът беше Уилям Гадсън.

— Поведението ви е неподходящо както за времето, така и за мястото — каза строго Дануърти. — Проявите на интимност на обществено място са строго забранени на територията на колежа. Идеята е много лоша и защото майка ви може да се появи всеки момент.

— Майка ми? — възкликна Уилям със същото отвратено изражение, което беше направил Дануърти, когато я видя да се приближава по коридора с куфара в ръка. — Тук? В Оксфорд? От къде на къде? Нали сме под карантина!

— Под карантина сме, но майчината любов няма граници. Тя е загрижена за здравето ти, както впрочем и аз, като се имат предвид обстоятелствата. — Той се намръщи на Уилям и младото момиче, което беше започнало да се кикоти. — Предлагам ти да изпратиш съучастницата си до вкъщи, след което да се подготвиш както подобава за гостуването на майка си.

— Гостуване ли? — възкликна отново Уилям, този път истински поразен. — Да не искате да кажете, че тя мисли да остане?

— Опасявам се, че няма никакъв избор. Все пак има наложена карантина.

Изведнъж осветлението на стълбището щракна и се появи Финч.

— Слава Богу, че вече сте тук, господин Дануърти — рече той.

Той също държеше купчина цветни листа и ги размаха пред Дануърти.

— От Националното здравеопазване току-що изпратиха още трийсет задържани. Казах им, че вече нямаме никакво място, но хич и не щяха да ме чуят. Не знам какво да правя. Просто не разполагаме с необходимите провизии за толкова много хора.

— И с тоалетна хартия — подметна Дануърти.

— Да — съгласи се Финч и поглади листата. — Както и с хранителни запаси. Само тази сутрин отидоха половината яйца и бекон.

— Яйца и бекон? — зарадва се Колин. — Има ли още?

Финч го изгледа въпросително.

— Това е племенникът на доктор Ааренс — обясни Дануърти, преди Финч да е успял да подеме нова офанзива. — Ще се настани в моите помещения.

— А, така може, защото аз просто не мога да намеря място дори за още един човек.

— Господин Финч, и двамата не сме спали цяла нощ, така че...

— Ето го списъка на запасите от тази сутрин. — Финч подаде на Дануърти един влажен син лист. — Както сам виждате...

— Господин Финч, високо оценявам загрижеността ви за провизиите, но това определено може да почака малко...

— Това е списък на телефонните обаждания за вас като тези, на които трябва да отговорите, са отбелязани със звездичка. Това е списъкът на уговорените ви срещи. Пасторът би желал да присъствате на репетицията за службата за Бъдни вечер, която ще се състои утре в шест и петнайсет в църквата „Св. Богородица“.

— Ще се обадя на всички, но след като...

— Доктор Ааренс се обади два пъти. Искаше да разбере какво сте научили от майсторките по биене на камбани.

Дануърти разбра, че няма да може да си почине и въздъхна:

— Настани новодошлите в „Уорън“ и „Базеви“ по трима в стая. В склада има допълнителни легла.

Финч отвори уста, за да протестира, Дануърти го прекъсна:

— Ще трябва да се примирят с миризмата на боя.

После подаде на Колин пазарската чанта и чадъра на Мери и каза:

— Онази сграда ей там, дето свети, е залата. Кажете, че искаш да закусиш, а после да те заведат до моя апартамент.

Накрая се обърна към Уилям, който търсеше нещо под дъждобрана на стажантката.

— Господин Гадсън, спрете едно такси за съучастницата си, след което открийте студентите, които са останали тук за ваканцията. Попитайте ги дали през последната седмица са ходили до Щатите или пък са имали контакти с някой, който е бил там. Направете списък. Вие не сте пътували до Щатите напоследък, нали?

— Не, сър — отвърна младежът, като извади ръцете си изпод дъждобрана на стажантката. — Цялата ваканция съм тук. Чета Петрарка.

— А, да, Петрарка — рече Дануърти. — Разпитайте колегите си какво знаят за нещата, с които се е занимавал Бадри Шодхури от понеделник насам, а също така разпитайте и персонала. Трябва да знам къде е ходил и с кого се е срещал. Искам същите сведения и за Киврин Енгъл. Свършете си работата добре и се въздържайте от прояви на интимност на публични места, в замяна на което аз ще се погрижа майка ви да получи стая колкото е възможно по-далеч от вашата.

— Благодаря ви, сър — рече Уилям. — Голяма услуга ще ми направите.

— А сега, господин Финч, дали можете да ми кажете къде да намеря госпожа Тейлър?

Финч му подаде още няколко листа, на които беше отбелязано кой в коя стая е настанен, но името на госпожа Тейлър го нямаше. Тя беше в общата стая на долните курсове заедно с майсторите си по камбани, а вероятно и с все още ненастанените задържани.

Една от тях — внушителна дама в кожено палто — го сграбчи за ръката още при влизането му и попита:

— Вие ли отговаряте за това място?

„Очевидно не“ — помисли си Дануърти, но отвърна:

— Да.

— Какво възнамерявате да направите, за да ни намерите място за спане? Не съм мигнала цяла нощ.

— Аз също, госпожо — каза Дануърти, изпълнен със страх, че това може да е госпожа Тейлър. На екрана на телефона му се беше видяла по-слаба и много по-безобидна, но... — Възможно ли е да сте госпожа Тейлър?

— Аз съм госпожа Тейлър — обади се една жена отляво и се изправи. Изглеждаше дори още по-слаба, отколкото на екрана на телефона, а очевидно вече беше и по-спокойна. — Говорих с вас по телефона вчера — каза тя сухо. — Това е госпожа Пиантини, нашият тенор — допълни тя и посочи жената с коженото палто.

Госпожа Пиантини изглеждаше така, сякаш през свободното си време изтръгваше камбанарии от корен. И очевидно не страдаше от никакви вируси.

— Можем ли да поговорим насаме, госпожо Тейлър? — Той я изведе в коридора. — Успяхте ли да отмените концерта си в Ели?

— Да — отвърна тя. — А също и в Норич. Подходиха с голямо разбиране. — Тя се наведе нервно напред. — Вярно ли е, че става въпрос за холера?

— Холера ли? — зяпна Дануърти.

— Една от жените е била на спирката на метрото. Та тя ни каза, че е холера, че била донесена от Индия и че хората измирили като мухи.

Очевидно промяната в поведението ѝ не беше дошла от здрав сън, а от надигналия се страх. Ако ѝ кажеше, че има регистрирани само четири случая, тя сигурно щеше да започне да настоява за концерта в Ели.

— Болестта явно се причинява от миксовирус — обясни той предпазливо. — Вашата група кога пристигна в Англия?

Тя опули очи.

— Искате да кажете, че ние сме го донесли? Та ние не сме ходили в Индия.

— Има вероятност да става въпрос за същия миксовирус, който се беше появил в Южна Каролина. Има ли във вашата група хора от Южна Каролина?

— Не — отвърна тя. — Всички сме от Колорадо, с изключение на госпожа Пиантини — тя е от Уайоминг. Освен това никой от нас не се оплаква от нищо.

— От колко време сте в Англия?

— От три седмици. Правим обиколка на всичките църковни управителни съвети и им изнасяме концерти за ръчно биене на камбани. В „Св. Катерина“ свирихме „Бостонски дискантов Боб“ и „Пощенски услуги“ с трима от музикантите на катедралата

„Погребението на св. Едмунд“, но разбира се, нито едно от тях не е ново ечено. Докато „Минорен чикагски сюрприз“...

— И всички сте пристигнали в Оксфорд вчера сутринта, така ли?

— Да.

— И никой от вас не е дошъл по-рано, за да разгледа забележителностите или да се види с приятели?

— Не — отвърна тя шокирано. — Ние сме на турне, господин Дануърти, а не на почивка.

— Казахте ми също така, че никой от вас не е имал никакви оплаквания.

— Не можем да си позволим този лукс — каза тя. — Та ние сме само шест души.

— Благодаря ви за съдействието — каза Дануърти.

Позвъни на Мери, която беше потънала вдън земя, остави съобщение и подхвана списъка на Финч със звездичките. Позвъни последователно на Андрюс, „Джизъс Колидж“, секретарката на господин Бейсингейм и в църквата „Св. Богородица“, но не успя да се свърже с никого. Остави слушалката, изчака пет минути и започна отначало. През една от паузите се обади Мери.

— Защо не си легнал още? — запита тя. — Изглеждаш адски изтощен.

— Разпитах майсторките по камбаните — отвърна той. — В Англия са от три седмици. Никоя не е идвала в Оксфорд преди вчера следобед, нито една не е болна. Искаш ли да се върна, за да поразпитам Бадри отново?

— Опасявам се, че няма да стане нищо. Въобще не е адекватен.

— Опитвам се да се свържа с „Джизъс“, за да видя какво знаят там за пътуванията му.

— Добре — каза тя. — Попитай и хазайката му. И легни да поспиш. Хич не ми се ще да прихванеш вируса. — Тя замълча за момент. — Имаме още шест случая.

— Някой от тях да е от Южна Каролина?

— Не — отвърна тя. — Освен това всички може да са имали контакт с Бадри. Така че той си остава основният случай. Колин добре ли е?

— В момента закусва. Добре е. Не се тревожи за него.

Дануърти успя да си легне чак в един и половина. Отне му два часа да се свърже с всички имена със звездички от списъка на Финч и още един да разбере къде живее Бадри. Хазайката му не си беше у дома. А после Финч настоя да прегледал пълния списък на провизиите.

Дануърти успя да се измъкне от Финч, след като му обеща тържествено, че ще се обади в Националната служба по здравеопазването за допълнителна тоалетна хартия, и най-накрая се дотътри до стаята си.

Колин се беше свил на дивана до прозореца с глава върху вързопчето си, завит с една плетена жилетка, която въобще не покриваше краката му. Дануърти взе едно одеяло от леглото и го метна върху момчето, после седна да се събуе.

Беше прекалено уморен, за да се съблича, но знаеше, че много ще съжاليا, ако си легне с дрехите. Това беше поносимо само за младите и не усетили още артритата. Колин щеше да се събуди съвсем свеж въпреки убиващите копчета и ограничаващи движенията ръкави. Киврин можеше да се загърне в бялата си пелерина и да положи глава върху някой пън, без това да й направи някакво впечатление. Ако той обаче забравеше някоя възглавница или останеше с риза, щеше да се събуди схванат. А ако продължеше да седи така с обувките в ръка, въобще нямаше да стигне до леглото.

Надигна се от креслото, без да оставя обувките, загаси лампата и влезе в спалнята. Облече си пижамата и оправи леглото. То го мамеше неудържимо.

„Ще заспя щом подуша възглавницата“ — помисли си той и си свали очилата. Пъхна се в леглото и придърпа завивката. „Още преди да загася лампата.“ И я загаси.

От прозореца не влизаше почти никаква светлина, а само лека светлосива ивица сред плетеницата от тъмносиви лозници. Дъждът трополеше тихо по кадифените листа. „Трябваше да дръпна пердето“ — рече си той, но нямаше сили да стане.

Киврин поне не трябваше да се занимава с никакъв дъжд. Тя беше в Малката ледникова епоха. Не можеше да има нищо друго освен сняг. Хората на четиринайсети век бяха прекарвали нощите до огнището, докато на някого накрая не му хрумнало да изобрети комина и камината. В селата на Оксфордшир тези две изобретения бяха придобили популярност едва към средата на петнайсети век. На

Киврин обаче нямаше да ѝ пука. Щеше да се свие като Колин и да потъне в необезпокоявания и неоценяван сън на младите.

Той се зачуди дали дъждът е престанал. Вече не чуваше трополенето му по перваза. Може би беше започнало само да ръми или пък се готвеше да завали поройно отново. Беше тъмно, а не беше възможно да се спуска вечерта, защото още беше прекалено рано. Дануърти извади ръката си изпод завивката и погледна осветения циферблат на часовника. Само два. Там, където беше Киврин, би трябвало да е шест вечерта. Трябваше да се обади на Андрюс, след като се събудеше, за да го накара да разчете данните от фиксирането. Само така можеха да знаят със сигурност къде точно и в коя година се намира Киврин.

Бадри беше казал на Гилкрис, че отклонението е минимално, че е проверил на два пъти изчисленията на асистента и че те са верни, но все пак Дануърти искаше да се увери сам. Гилкрис не беше взел никакви предпазни мерки, но дори и да беше, нещата пак можеха да се объркат. Изминалият ден беше идеално доказателство за това.

Бадри беше получил цялата серия от антивирусни ваксини. Майката на Колин го беше изпратила на влака по живо по здраво и му беше дала повече пари от необходимото. А първия път, когато Дануърти отиде до Лондон, едва успя да се върне, макар да бяха взели един милион предпазни мерки.

Неговото пътуване тогава беше съвсем простичко — трябваше да замине и веднага да се върне, просто за да проверят как работи мрежата за теренни проучвания. Само трийсет години назад във времето. Дануърти трябваше да се спусне точно на Трафалгар Скуеър, да вземе метрото от Чаринг Крос до Падингтън, а след това да се качи на влака в 10:48 ч. до Оксфорд, където щеше да бъде отворена основната мрежа. Бяха дали огромен толеранс във времето, бяха проверили мрежата няколко пъти, бяха проверили имената на всички улици и графика на метрото, бяха сравнили годината на издаване на парите. И когато стигна до Чаринг Крос, изведнъж се оказа, че станцията на метрото е затворена. В будките за билети нямаше никакво осветление, а на самия вход беше пусната желязна решетка, точно пред въртящите се дървени врати.

Той придърпа одеялото чак до рамената си. Безброй неща можеха да се объркат при едно спускане, все такива, за които никой не би си и

помислил. На майката на Колин вероятно въобще не ѝ беше хрумвало, че влакът му може да бъде спрял при Бартън. На никой от техния екип пък не му беше хрумвало, че Бадри изведнъж ще се просне върху конзолата.

„Мери е права — помисли си той, — имаш ужасен пристъп на болестта на госпожа Гадсън. Киврин преодоля един милион препятствия, за да се добере до Средновековието. Дори нещо да се обърка, тя ще се справи.“ Колин също не беше позволил на една незначителна подробност, каквато е карантината, да го спре. А и самият той се беше върнал от Лондон жив и здрав.

Първо реши да тропа по спуснатата решетка, но после хукна обратно по стълбите, за да прочете надписите и да се увери, че е влязъл точно където трябва. Не беше сбъркал нищо. После беше потърсил часовник. Може би имаше повече отклонение, отколкото бяха показали изчисленията, и метрото бе затворено за през нощта. Часовникът над входа обаче показваше девет и петнайсет.

— Произшествие — му беше казал някакъв безподобно мизерен на вид човек с мръсна шапка. — Затворили са, за да могат да разчистят.

— Н-но аз трябва да го взема към Бейкърлу — заекна Дануърти, но мъжът вече беше изчезнал.

Дануърти остана известно време неподвижен, загледан в потъналата в мрак станция, без въобще да може да се съсредоточи и да вземе някакво решение. Не беше взел достатъчно пари за такси, а Падингтън беше чак в другия край на Лондон. Нямахше да успее да стигне дотам до 10:48.

— Накъде гилаш, брато? — попита го някакъв младеж с черно кожено яке и яркозелена коса, заресана на гребен. Дануърти едва разбра какво му казва. „Пънкар“ — помисли си той. Младежът се приближи застрашително.

— Падингтън — отвърна Дануърти. Гърлото му беше пресъхнало.

Пънкарят бръкна в джоба на якето си и Дануърти беше абсолютно сигурен, че ще извади автоматичен нож. Младежът обаче извади една ламинирана карта за метрото и започна да разглежда схемата на гърба ѝ.

— Мойш да гилаш за „Дистрикт“ или „Съркъл“ от „Ембанкмънт“. Гепи Крейвън Стрийт и свий у лево.

Дануърти беше тичал по целия път, напълно убеден, че бандата на пънкарчето ще му скочи всеки момент и ще му обере правилно изработените в исторически план пари. Когато пък се добра до „Ембанкмънт“, си нямаше никаква представа как да задейства машината за билети.

Беше му помогнала някаква жена с две невръстни дечица, която не само продупчи билета на съответните места за направлението и сумата, ами му и показва как да го пъхне в отвора за проверка на билетите. Беше стигнал до Падингтън дори по-рано, отколкото беше необходимо.

„А няма ли все пак и добри хора през Средновековието?“ — го беше попитала Киврин и отговорът, разбира се, беше положителен. Младежи с автоматични ножове и карти за метрото бяха съществували през всички епохи. Това важеше и за майките с невръстни дечица, и за всичките госпожи Гадсън, и за Латимъровците. И за Гилкривовците дори.

Дануърти се обърна на другата страна.

— Тя ще се справи — рече той на глас, но тихо, за да не събуди Колин. — Средновековието не може да стресне най-добрата ми ученичка. — Той затвори очи, замислен за младежа със зеления гребен, който му бе помогнал с картата на метрото. Образът обаче, който се носеше постоянно пред погледа му, беше на желязната решетка и потъналата в мрак станция на метрото.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕННИЯТА В АНГЛИЯ“

(015104-016615)

19 декември, 1320 година (стар стил). Чувствам се по-добре. Ако внимавам, мога да си поема въздух три-четири пъти, без да се закашлям, а тази сутрин бях дори

гладна, макар и не за мазната каша, която ми донесе Мейзри. Бих убила човек за блюдо с бекон и яйца.

Както и за една баня. Мръсна съм от главата до петите. Откакто съм пристигнала, нищо по мен не е виждало вода, като се изключи челото ми. На всичкото отгоре преди два дни лейди Имейн залепи на гърдите ми някакъв компрес, който е направен от няколко ленени ленти, намазани с някаква отвратително миризлива смес. Освен това, като се имат предвид и постоянното изпотяване заради болестта ми и мръсотията на леглото, мога да кажа със сигурност, че смърдя, а косата ми, колкото и да е къса, се е сплъстила до неузнаваемост. При това от хората наоколо аз съм най-чистата.

Доктор Ааренс беше права като настояваше да притъпи обонятелните ми рецептори. Всички до един, включително и малките момиченца, вонят отвратително, а сега е средата на зимата и въздухът е леденостуден. Мога само да си представя какво става през август. Всички до един имат бълхи. Лейди Имейн започва да се чеше дори по средата на молитвата, а когато Агнес си свали чорапа, за да ми покаже коляното си, целият ѝ крак беше на червени петна от ухапвания.

Еливис, Имейн и Роузмунд имат сравнително чисти лица, но въобще не си мият ръцете дори след като са изпразнили гърнето, а представата, че съдовете могат да се мият или пък да се сменя пълнежът на дюшеците тепърва трябва да се налага. По всички закони те би трябвало отдавна да са измрели от куп инфекции, но като се изключи скорбутът и множеството развалени зъби, всички изглеждат в добро здраве. Дори коляното на Агнес нараства доста бързо. Идва да ми показва белега си всеки ден. И сребърната си катарاما, и дървения си рицар, и бедния тормозен от нея Блеки.

Тя е много ценен източник на информация, голяма част от която ми дава доброволно, без дори да я питам. Роузмунд „кара тринайсетата си година“, което означава, че е на дванайсет, а стаята, в която се грижат за мен, е нейният

будоар. Трудно ми е да си представя, че много скоро тя ще е готова за сватосване, поради което всъщност си има личен „момински будоар“, но през четиринайсети век момичетата редовно са били женени на четиринайсет-петнайсет годишна възраст. Еливис едва ли е била на повече, когато се е омъжила. Агнес ми каза, че си има и трима по-големи братя, които са останали в Бат с баща им.

Камбаната на югозапад е „Суиндоун“. Агнес може да различи всички камбани само по звука. Далечната, която винаги подхваща първа, е „Озни“, предшественицата на „Грейт Том“. Двойната камбана е в Кърси, където живее сър Блоет, а двете най-близки са съответно „Уитъни“ и „Есткоут“. Това означава, че като местонахождение съм близо до Скендгейт или в самото Скендгейт. Има си ги ясените дървета, а църквата е горе-долу на съответното място. Госпожа Монтоя може просто още да не е я открила. За нещастие обаче единственото нещо, което Агнес не знае, е името на имението.

Знаеше обаче къде е Гавин. Каза ми, че е навън и търси хората, които са ме нападнали.

— И когато ги намери, ще ги покоси с меча си. Ето така — каза тя и ми демонстрира с Блеки вместо с меч.

Не съм сигурна, че на нещата, които ми казва, може да се вярва стопроцентово. Каза ми, че крал Едуард е във Франция и че отец Рош е виждал Сатаната, целият облечен в черно и яхнал черен жребец.

Виж това последното е възможно. (Че отец Рош ѝ го е казал, а не че наистина е видял Сатаната.) Разделителната черта между духовния и физическия свят е била ясно очертана едва през Ренесанса, докато през четиринайсети век хората редовно са имали видения с образите на ангели, сцени от Страшния съд и лика на Дева Мария.

Лейди Имейн непрекъснато се оплаква колко е необразован, неграмотен и неопитен отец Рош. Тя продължава с опитите си да убеди Еливис, че трябва да изпратят Гавин до Озни, за да доведе някой монах оттам. Когато я попитах дали ще изпрати да го повикат, за да се

моли заедно с мен (реших, че подобна молба няма да бъде сметена за „прекалено неприлична“), тя ми изнесе половинчасова лекция за това как той бил забравил половината от Venite^[2], как вместо да поддържа свещите ги гасял, за „да не се хаби много восък“, и как пълнел главите на прислугата със суеверни глупости (без съмнение тия за Сатаната и черния му кон).

Селските свещеници през четиринайсети век са били местни хора, които са учили наизуст как се води служба и са имали съвсем повърхностни познания по латински. На мен всички ми миришат по един и същи начин, но благородниците са считали слугите си за напълно различна категория хора и аз съм напълно убедена, че аристократичната душа на лейди Имейн се чувства поругана, че трябва да се изповядва на този „селяндур“!

Той, разбира се, е точно толкова необразован и изпълнен със суеверия, колкото твърди тя. Но не е неопитен. Когато бях тръгнала да умирам, той ми държеше ръката. Каза ми да не се страхувам. И аз престанах да се страхувам.

(Пауза)

Състоянието ми се подобрява с главоломна бързина. Днес следобед седях в леглото половин час, а вечерта слязох на долния етаж да се нахраня. Лейди Еливис ми донесе груба кафява рокля и сюртук в светла охра, а също и една голяма кърпа, с която да покрива отрязаната си коса (не шапчица и забрадка, забележете, значи лейди Еливис все още ме взема за девица, въпреки всичките приказки на Имейн за разни „прелюбодейки“). Не знам дали дрехите ми са били неподходящи, или просто прекалено качествени, че да се носят всеки ден — Еливис не спомена нищо за тях. Двете с Имейн ми помогнаха да се облека. Искаше ми се да попитам дали не бих могла преди това да се поизмия, но се страхувам да правя каквото и да било, което може да засили подозренията на лейди Имейн.

Гледаше ме как си стягам шнуровите на роклята и как си връзвам обувките, а по време на цялата вечеря не свали орловия си поглед от мен. Бях седнала между двете момиченца и се хранех от една копанка с тях. Икономът беше запратен чак на края на масата, а Мейзри се беше скрила вдън земя. Според господин Латимър свещеникът се е хранел на масата на господаря, но предполагам, че лейди Имейн не одобрява отец Рош.

Ядохме месо — мисля, че беше еленско — и хляб. Еленското беше с вкус на канела, сол и понамирисваше, а хлябът беше твърд като камък. Всичко това обаче беше далеч по за предпочитане от кашата и мисля, че на масата не направих нито една грешка.

Сигурна съм, че непрекъснато правя грешки и тъкмо поради тази причина лейди Имейн е така подозрително настроена спрямо мен. Дрехите ми, ръцете ми, структурата на изреченията ми са леко (или не толкова леко) различни и всичко това ме кара да изглеждам някак чуждоземна, особена — подозрителна.

Лейди Еливис е прекалено разтревожена за процеса на съпруга си, за да забелязва грешките ми, а пък момичетата са още прекалено малки. Лейди Имейн обаче забелязва всичко и сигурно и за мен си прави опис с черни точки като този за отец Рош. Слава Богу, че не им казах, че съм Изабел дьо Боврие. Тя щеше да забрави напълно, че сме по средата на зимата, и сама щеше да отпътува до Йоркшир, за да ме залови в лъжа.

Гавин дойде едва след вечеря. Мейзри, която в крайна сметка се беше промъкнала със силно зачервено ухо и с една паница ейл, беше придърпала пейките близо до огнището, а в огъня беше поставила няколко дебели цепеници и жените седяха край огъня и шиеха.

Гавин спря пред паравана, очевидно изтощен от дълго препускане, и в първия момент никой не го забеляза. Роузмунд нещо се беше отнесла над бродерията си. Агнес буташе количката си напред-назад с дървения рицар вътре в нея, а Еливис разказваше на Имейн за ратая, който

очевидно не е много добре. Гърдите ме боляха ужасно от пушека, поради което извърнах глава от огъня, за да не кашлям, и го видях да стои там, втренчен в Еливис.

След малко Агнес блъсна количката си в крака на Имейн, която ѝ каза, че е същинско дете на Сатаната, и Гавин се приближи. Аз сведох поглед и започнах да се моля наум да ме заговори.

Чудото стана, защото той падна на едно коляно точно пред моето място на пейката и каза:

— Милейди, радвам се да видя, че сте в по-добро здраве.

Представа си нямах какъв е благоприличният отговор, ако въобще трябваше да кажа нещо. Така че само наведох глава още по-ниско.

Той остана коленичил като слуга.

— Разбрах, че не си спомняте нищо за нападателите си, лейди Катрин. Вярно ли е това?

— Да — продумах аз едва-едва.

— Нито пък за прислугата си или къде може да са избягали?

Аз поклатих глава все още със сведен поглед.

Той се обърна към Еливис.

— Намерих нещичко за престъпниците, лейди Еливис. Открих следите им. Били са много и са били на коне.

Бях изтръпнала, че ще съобщи за залавянето на някой беден селянин, който е събирал съчки в гората, и за обесването му.

— Моля да ми разрешите да потегля по петите им, за да отмъстя за дамата — допълни той, вперил поглед в лейди Еливис.

Еливис изглеждаше напрегната, някак настръхнала, също като първия път, когато ги бях видяла заедно.

— Моят съпруг ни нареди да стоим тук, докато пристигне — каза тя, — а на вас нареди да стоите с нас, за да ни пазите. Не разрешавам.

— Не си вечерял — намеси се лейди Имейн по начин, който сложи край на темата.

Гавин се изправи.

— Благодаря за вашата любезност, сър — рекох бързо аз. — Знам, че точно вие сте ме намерили в гората. — Поех си дъх и се закашлях. — Моля ви преклонно, кажете ми къде точно сте ме намерили, къде е точното място в гората? — Бях се опитала да изрека много неща наведнъж. Започнах да кашлям, поех си твърде дълбоко дъх и се превих от болката.

Докато успя да овладее кашлицата си, Имейн беше накарала да донесат месо и сирене за Гавин, а Еливис се беше върнала към шиенето си, така че все още не знам нищо.

Не, това всъщност не е вярно. Знам защо Еливис изглеждаше толкова напрегната когато той влезе, и защо той си измисли историята за някаква си банда злодеи. И какво означават всички тия приказки за прелюбодеяние.

Наблюдавах го, докато стоеше до вратата и гледаше Еливис, и не ми беше необходим никакъв преводач, за да разчета изписаното на лицето му. Този мъж очевидно е влюбен в жената на господаря си.

[1] Gobstopper (от англ.) — вид бонбони, които непрекъснато променят цвета си в устата. — Бел.пр. ↑

[2] Дойдете да се възрадваме — от 24-ти псалм (лат.). — Бел.пр.

↑

14.

Дануърти се пробуди чак на другата сутрин.

— Секретарят ти искаше да те събуди, но аз не му разреших — съобщи му Колин. — Помоли ме да ти предам това. — И му бутна в ръцете разбъркан куп листа.

— Колко е часът? — попита Дануърти, седна в леглото и изпъшка. Целият беше схванат.

— Осем и половина — отвърна Колин. — Всичките са в залата и закусват. Овесена каша. Ужас! Секретарят ти каза, че трябвало да разпределим дажбите от бекон и яйца заради карантината.

— Осем и половина сутринта ли? — попита Дануърти и примижа късогледо към прозореца. Беше също толкова тъмно и потискащо, колкото и преди да заспи. — Боже мой, трябваше да се върна в болницата, за да разпитам Бадри.

— Знам — каза Колин. — Баба Мери каза да те оставя да поспиш и че можеш да го разпиташ по-късно, защото и без това в момента правят тестове.

— Тя се е обадила? — попита Дануърти, докато опипваше слепешката нощното шкафче, за да си намери очилата.

— Ходих там рано сутринта. Да ми вземат кръвна проба. Тя каза да ти предам, че трябва да ходим там само веднъж на ден, за да ни правят кръвни проби.

Дануърти си сложи очилата и погледна Колин.

— Каза ли нещо за вируса?

— Аха — отвърна Колин. Бонбонът още беше в устата му. Дануърти се зачуди дали го вади през нощта и ако не, защо не се е смалил. — Изпраща ти схемите с контактите. — И той подаде на Дануърти още листа. — Дамата, която видяхме на излизане от болницата, също се обади. Онази с велосипеда.

— Монтоя?

— Да. Питаше знаеш как може да се свърже с жената на Бейсингейм. Казах й, че ще й позвъниш по-късно. Знаеш ли кога пристига пощата?

— Почтата ли? — повтори разсеяно Дануърти, забучил поглед в листата.

— Майка ми не успя да ми купи подаръците навреме, за да си ги взема във влака — обясни Колин. — Каза, че ще ми ги изпрати по пощата. Нали не мислиш, че ще се забавят заради карантината?

Някои от листата, които му беше дал Колин, бяха залепнали един за друг, без съмнение заради редовните проверки, които момчето правеше на „гобстопъра“ си. По-голямата част обаче не бяха списъците с контактите, а подредените записки на Финч: един от отопляващите вентилатори в „Салвин“ се беше повредил. От Националната служба по здравеопазването нареждаха всички жители на Оксфорд и околностите да избягват контакти със заразените граждани. Госпожа Бейсингейм била заминала за Торки за коледните празници. Запасите от тоалетна хартия се били изчерпали почти напълно.

— Няма, нали? Нали няма да се забавят? — продължаваше да пита Колин.

— Кое да се забави? — недоумяващо попита Дануърти.

— Почтата! — рече Колин отвратено. — Карантината няма да я забави, нали? По кое време трябва да дойде?

— Към десет — отвърна Дануърти, подреди записките на Финч и отвори един голям кафеникав плик. — По Коледа обикновено малко позакъснява заради колетите и коледните картички.

Хванатите с кламер листа в плика също не бяха схемите с контактите. Бяха докладът на Уилям Гадсън за движението на Бадри и Киврин, прилежно напечатан и разграфен за сутрин, следобед и вечер по дни. Изглеждаше много по-прегледно от всичко, предавано от него досега. „Изненадващо е какво благотворно влияние може да има една майка“ — помисли си Дануърти.

— Не разбирам защо трябва да е така — каза Колин. — Не е като хората, нали, значи не може да бъде заразна. Къде точно пристига, в залата ли?

— Кое?

— Почтата де.

— При портиера — отговори Дануърти, зачетен в данните за Бадри. Беше се върнал при мрежата вторник следобед, след като беше ходил в „Балиол“. Финч беше говорил с него в два, когато Бадри беше попитал къде е господин Дануърти, а също така и малко преди три,

когато беше оставил бележката за Дануърти. По някое време между два и три студентът от трети курс Джон Юи го беше видял да минава през вътрешния двор на път за лабораторията.

Портиерът на „Брейзнуоз“ беше вписал в книгата името на Бадри в три часа. След това той беше работил по мрежата до седем и половина, а после се беше прибрал, за да се преоблече за купона.

Дануърти се обади на Латимър.

— В колко часа пристигнахте при мрежата във вторник следобед?

Латимър премигна объркано от екрана.

— Във вторник ли? — възкликна той като се огледа наоколо, сякаш беше поставил нещо не на място. — Това вчера ли беше?

— Денят преди спускането — каза Дануърти. — Следобеда сте ходили в „Бодлейън“.

Латимър кимна.

— Тя искаше да се научи да казва „Помогнете ми, нападнаха ме крадци.“

Дануърти предположи, че под „тя“ Латимър има предвид Киврин.

— С Киврин в „Бодлейън“ ли се видяхте, или в „Брейзнуоз“?

Латимър се хвана за брадичката и потъна в размисъл.

— Трябваше да работим до късно вечерта върху произношението на местоименията — отговори той. — Процесът на отпадане на местоименните окончания през четиринайсети век е бил напреднал, но още не е бил завършен окончателно.

— С Киврин при мрежата ли се видяхте?

— Мрежата ли? — възкликна Латимър с нотка на съмнение.

— Лабораторията на „Брейзнуоз“! — Нервите на Дануърти вече не издържаха.

— „Брейзнуоз“? Тържествената коледна служба няма да е в „Брейзнуоз“, нали?

— Тържествената коледна служба?

— Пасторът ме помоли да прочета благословието при закриването ѝ — обясни Латимър. — Тя в „Брейзнуоз“ ли ще се състои?

— Не. Видели сте се с Киврин вторник следобед. Къде точно се срещнахте?

— Думата „крадци“ беше много трудна за превод. Произлиза от староанглийското theof, но...

Нямаше смисъл.

— Коледната служба е в „Св. Богородица“ от седем часа — рече Дануърти и затвори.

Позвъни на портиера на „Брейзнуоз“ — той продължаваше да си украсява елхата — и го накара да погледне в тетрадката си за името на Киврин. Тя не беше ходила там вторник следобед.

Дануърти извика на екрана на компютъра си схемите с контактите и въведе данните от доклада на Уилям. Киврин не се беше виждала с Бадри във вторник. Във вторник сутринта беше ходила в болницата, а след това се беше видяла с Дануърти. Следобед се беше видяла с Латимър, а Бадри сигурно беше тръгнал за партито в Хедингтън преди те двамата да напуснат „Бодлейън“. В понеделник от три насетне беше останала в болницата, но все още оставаше една дупка между дванайсет и два и половина в понеделник, когато можеше да се е видяла с Бадри.

Дануърти прегледа схемите с контактите, които бяха попълнили повторно. Списъкът на Монтоя се състоеше само от няколко реда. Беше попълнила данните си за сряда сутрин, но за понеделник и вторник нямаше нищо, а освен това не беше дала никаква информация за Бадри. Дануърти се зачуди защо, но после се сети, че Монтоя беше дошла след като Мери беше дала указанията за попълване на формулярите.

Може би Монтоя се беше видяла с Бадри преди сряда сутрин или пък знаеше къде е бил той в промеждутъка между дванайсет и два и половина в понеделник.

— Когато се обади, госпожа Монтоя остави ли ти телефонния си номер? — обърна се той към Колин. Отговор не последва. Той вдигна поглед. — Колин?

Колин не беше нито в стаята, нито във всекидневната, макар че шалът му беше там.

Дануърти потърси номера на Монтоя в „Брейзнуоз“ и го набра, без обаче да очаква, че ще я намери. Щом продължаваше да търси Бейсингейм, значи още не беше получила разрешение да се върне в дупката си и без съмнение сега висеше в Националната служба по

здравеопазването или в Националния тръст, за да ги изтезава да приемат разкопката за „безценна находка“.

Облече се и тръгна да търси Колин. Дъждът продължаваше да вали, небето бе все така сиво. Надяваше се, че майсторките по камбаните и другите, поставени под карантина, са закусили раничко и са се върнали по стаите си, но надеждите му се оказаха напразни. Още по средата на вътрешния двор вече започна да чува пискливото жужене на женски гласове.

— Слава Богу, че вече сте тук, сър — посрещна го Финч на вратата. — Току-що се обадиха от Националната служба. Искат да приемем още двайсет души.

— Кажете им, че не можем — отвърна Дануърти, загледан в тълпата. — Имаме заповед да избягваме контакти със заразени. Виждал ли си племенника на доктор Ааренс?

— Току-що беше тук — каза Финч и надникна над главите на жените, но Дануърти вече го беше забелязал. Колин беше застанал в края на масата, където бяха насядали майсторките по камбаните, и си мажеше няколко филии с масло.

Дануърти си проправи път до него.

— Когато се обади госпожа Монтоя, каза ли ти къде може да бъде открита?

— Тая с колелото ли? — попита Колин и доразмаза мармалада върху филийката си.

— Да.

— Не, не ми каза.

— Ще закусите ли, сър? — попита Финч. — Опасявам се, че вече нямаме бекон и яйца, а и мармаладът е на привършване — той хвърли унищожителен поглед към Колин, — но пък има овесена каша и...

— Ще изпия един чай — прекъсна го Дануърти. — И не ти спомена откъде се обажда?

— Седнете, моля ви — каза госпожа Тейлър. — От доста време искам да поговоря с вас за нашия „Чикагски сюрприз“.

— Какво точно каза госпожа Монтоя? — попита Дануърти Колин.

— Че никой не го е грижа, че дупката ѝ се съсипва, и че така щяла да се прахоса една безценна връзка с миналото, и що за човек

можел да отиде за риба посред зима — обясни Колин докато изстъргваше мармалада от стените на бурканчето.

Чаят ни също е почти на привършване — каза Финч и наля в чашата на Дануърти някаква много бледа течност.

Дануърти седна и попита:

— Колин, искаш ли какао? Или мляко?

— Млякото ни е почти на привършване — каза Финч.

— Нищо не искам, благодаря — каза Колин и започна да залепя намазаните филии една за друга. — Просто ще взема това със себе си, за да изчакам пощата при портала.

— Пасторът се обади — каза Финч. — Каза, че не е необходимо да ходите в църквата за прегледа на дневния ред на службата преди шест и половина.

— Те още ли смятат да има тържествена коледна литургия? — попита Дануърти. — Струва ми се, че при така стеклите се обстоятелства никой няма да дойде.

— Пасторът каза, че църковният съвет е решил тя въпреки това да се състои — отвърна Финч и сипа четвърт чаена лъжичка мляко в бледата течност, която подаде на Дануърти. — Каза, че според тях църковната дейност трябвало да продължи, за да не настъпи анархия.

— Ние ще изпълним няколко пиеси за камбани — намеси се и госпожа Тейлър. — Не че е същото като промоция на нов концерт, но все пак е нещичко. Свещеникът от протестантската църква ще чете от „Меса по време на мор“.

— Аха — каза само Дануърти. — И това сигурно ще ни помогне да се предпазим от анархия.

— Аз трябва ли да ходя? — попита Колин.

— Той няма работа да излиза във време като това — отвърна госпожа Гадсън, която се появи като харпия отнякъде с голяма паница сивкава овесена каша и я тупна пред Колин. — И да бъде излаган на действието на разни микроби в някаква си ветровита църква. Може да остане с мен по време на службата. — Тя избута един стол точно зад него. — Сядай и си яж овесената каша.

Колин погледна Дануърти умоляващо.

— Колин, забравил съм телефонния номер на госпожа Монтоя в стаята си — каза Дануърти. — Би ли ми го донесъл?

— Да! — отвърна Колин и направо излетя навън.

— Когато и това дете падне на легло от индийския грип — рече госпожа Гадсън, — надявам се, ще си спомните, че точно вие сте подстрекавали лошите му хранителни навици. На мен лично ми е ясно какво е довело до тази епидемия. Недохранване и пълна липса на дисциплина. Начинът, по който се ръководи този колеж, е направо немислим. Помолих да ме настанят в стаята на сина ми Уилям, а вместо това ми дадоха стая в съвсем различна сграда и...

— По този въпрос трябва да се разберете с Финч — каза Дануърти, стана и загъна в салфетка мармаладените филии на Колин. — Викат ме в болницата — допълни той и избяга преди госпожа Гадсън да е успяла да продължи.

Върна се в апартамента си и се обади на Андрюс. Линията беше заета. Обади се при разкопките, ако случайно Монтоя си е получила разрешителното за напускане на карантината, но никой не вдигна. Отново позвъни на Андрюс. За голяма изненада линията беше свободна. Телефонът иззвъня три пъти, след което се включи секретарят.

— Обажда се Дануърти — започна той. Поколеба се за миг, след което остави номера в апартамента си. — Трябва да говоря с вас незабавно. Спешно е.

Затвори, взе си чадъра и филиите на Колин и тръгна през вътрешния двор.

Колин се беше свил под навеса на портала и гледеше напрегнато по улицата по посока на „Карфакс“.

— Ще ходя до амбулаторията да се видя с моя технолог и с баба ти — каза Дануърти и му подаде филиите. — Искаш ли да дойдеш с мен?

— Не, благодаря — отвърна Колин. — Не искам да изпусна пощата.

— Добре, но отиди да си вземеш якето, за да не ти връхлети госпожа Гадсън пак.

— Голямата буря вече отмина — каза Колин. — Опита се да ме накара да си сложа вълнен шал. Вълнен шал! — И той отново хвърли напрегнат поглед към улицата. — Хич не й обърнах никакво внимание.

— Ясно — рече Дануърти. — Ще се върна за обяд. Ако имаш нужда от нещо, обърни се към Финч.

— Аха — каза Колин, но очевидно не го слушаше. Дануърти се чудеше, какво ли е изпратила майка му, че да предизвика подобно нетърпение. Със сигурност нямаше да е вълнен шал.

Той уви своя около врата си още по-плътно и тръгна под дъжда към болницата. По улиците нямаше почти никого, а малцината минувачи гледаха да се разминават на разстояние. Една жена дори слезе от тротоара, за да не мине прекалено близо до Дануърти.

Ако не се чуваше мелодията на „Тиха нощ“, човек въобще нямаше да разбере, че е навечерието на Коледа. Никой не носеше подаръци или елхови клонки, никой не носеше никакви пакети въобще. Сякаш карантината беше заличила напълно цялата идея за коледни празници от главите на хората.

То и така си беше. Дануърти също не се беше сетил за коледни покупки или за елха. Мислеше си за Колин, сгушен под навеса на портала, и се надяваше, че поне майка му не е забравила да му изпрати коледните подаръци. На връщане към вкъщи щеше да спре в някой магазин и да му купи някакво подаръче — играчка, видеофилм или просто нещичко, което обаче да не е вълнен шал.

Щом стигна в болницата, веднага го отведоха в изолаторния сектор, за да разпита новопостъпилите случаи.

— Много е важно да установим някаква връзка на заболяването с Америка — каза Мери. — В Световния център по инфлуенца се появи неочаквано препятствие. Заради празниците няма нито един дежурен, който може да направи класификацията на вируса. Те, разбира се, твърдят, че имат постоянна готовност по всяко време, но очевидно проблемите се появяват обикновено след Коледа — натравяния и прекаляване с храна, маскирани като вируси — та очевидно са решили да си починат преди това. Във всеки случай от Атланта са се съгласили да изпратят в Световния център по инфлуенца прототипа на ваксината и без положителна идентификация, но без доказване на връзката не могат да започнат да я произвеждат.

Тя го поведе по един препречен с предупредителна лента коридор.

— Всички случаи попадат в профилните параметри на вируса от Южна Каролина — висока температура, болки по цялото тяло, вторични белодробни усложнения, но за съжаление това не е

доказателство. — Спряха пред вратата на едно отделение. — Не си намерил никакви американски следи, свързани с Бадри, нали?

— Не, но все още има доста бели петна. Искаш ли да го разпитам още веднъж?

Тя се поколеба.

— Състоянието му се влошава, нали? — рече Дануърти.

— Вече има и пневмония. Нямам представа дали въобще ще успее да ти каже нещо. Температурата му все още е много висока, което си е съвсем по профила на вируса. В момента е на антимикиробни и поддържащи, на които знаем, че реагира вирусът от Южна Каролина. — Тя отвори вратата и влязоха. — Ще намериш схема на всички постъпили случаи. Попитай дежурната сестра за леглата им. — Тя изписа нещо на клавиатурата на компютъра до първото легло. На екрана се появи схема, която беше разклонена и преплетена като клоните на големия бук във вътрешния двор. — Нали нямаш нищо против Колин да остане при теб още една нощ?

— Абсолютно нищо.

— Чудесно. Съмнявам се, че ще успея да се прибера преди утре, а много ще се притеснявам, ако трябва да стои сам в апартамента. Очевидно обаче аз съм единствената, която се е загрижила за него — допълни тя гневно. — Най-накрая се свързах с Дирдри в Кент. Изобщо не се беше притеснила. „О, карантина ли имало? — рече ми. — Толкова много работа имам, че дори нямам време да погледна новините“, след което веднага мина на темата за плановете ѝ с нейния помощник. Ясно си личеше, че въобще няма време за Колин и че адски се радва, че се е отървала от него за известно време. Понякога наистина си мисля, че тази жена не може да ми е племенница.

— Знаеш ли дали е изпратила коледните подаръци на Колин? Той ми каза, че имала намерение да му ги прати по пощата.

— Сигурна съм, че е била прекалено „заета“, за да има време да ги купи, камо ли да ги изпрати. Последния път, когато Колин изкара Коледата с мен, подаръците му пристигнаха чак на Богоявление. О, това ми напомня за нещо. Случайно да знаеш какво стана с чантата ми? Вътре бяха коледните подаръци на Колин.

— При мен е в „Балиол“ — отвърна Дануърти.

— Слава Богу. Не успях да напазарувам всичко, но ако успееш да опаковаш вълнения шал и другите неща, все пак ще има нещичко за

него под елхата, нали така?

— И тя се изправи. — Ако откриеш въобще някаква следа, която води към Щатите, ела да ми кажеш незабавно. Както виждаш, вече проследихме няколко от вторичните контакти на Бадри, но те могат да бъдат само кръстосани връзки, а истинската връзка може да е някой съвсем друг.

Мери излезе, а Дануърти остана до леглото на жената с лавандуловия чадър.

— Госпожо Брийн? — каза той. — Извинете, но трябва да ви задам няколко въпроса.

Лицето ѝ беше силно зачервено, а дишането ѝ звучеше като това на Бадри, но тя отговаряше на въпросите му точно и ясно. Не, не беше ходила в Щатите през последния месец. Не, не познаваше никой, който е американец или е ходил в Америка. Но пък беше взела метрото от Лондон, за да прекара деня в покупки — „В «Блакуел», нали разбирате“ — след което беше обикаляла магазините из целия Оксфорд, а после беше стигнала до станцията на метрото, където беше имало поне петстотин души и всеки един от тях можеше да е връзката, която търсеше Мери.

Когато Дануърти привърши с въпросите към първостепенните контакти и вкарването на новите данни в схемата вече минаваше два. Нито един от новите случаи не можеше да е американската връзка, но пък двама души също бяха ходили на танците в Хедингтън.

Дануърти се отправи към изолаторното отделение, макар почти да беше загубил надежда, че Бадри ще е в състояние да му отговаря. Бадри обаче като ли изглеждаше малко по-добре. Когато Дануърти влезе, той спеше, но когато го докосна по ръката, очите му се отвориха и почти веднага се фокусираха.

— Господин Дануърти — рече той. Гласът му беше слаб и дрезгав. — Какво правите тук?

Дануърти седна.

— Как се чувстваш?

— Много странни неща сънува човек понякога. Мислех си... Имах такова главоболие...

— Бадри, трябва да ти задам няколко въпроса. Спомняш ли си с кого си се срещал на танцовата забава в Хедингтън?

— Там имаше много хора — отвърна Бадри и преглътна с такава мъка, сякаш гърлото му се раздираше от болка. — Повечето не ги познавам.

— Спомняш ли си с кого си танцувал?

— С Елизабет... — каза той, но думите му приличаха по-скоро на грачене. — С една Сису, не си спомням фамилното ѝ име — прошепна той. — И с Елизабет Якамото.

Влезе намусената сестра.

— Време е рентгеновите ви снимки — каза тя, без дори да погледне Бадри. — Ще трябва да напуснете стаята, господин Дануърти.

— Ще ми дадете ли само още няколко минутки? Много е важно — примоли се Дануърти, но тя вече вкарваше данни на конзолата.

Той се наведе над леглото.

— Бадри, когато получи данните от фиксирането, какво отклонение се получи?

— Господин Дануърти! — каза сестрата непреклонно.

Дануърти не ѝ обърна внимание.

— Имаше ли повече отклонение, отколкото беше очаквал?

— Не — отвърна Бадри. Думите му вече бяха само едва разбираемо съскане. Той сложи ръка на гърлото си.

— Колко беше отклонението?

— Четири часа — прошепна Бадри и Дануърти се остави да го издърпат навън от стаята.

Четири часа. Киврин беше потеглила в дванайсет и половина. Това означаваше, че бе пристигнала в четири и половина, почти по залез. Но все пак бе достатъчно светло, за да може да види къде се намира, и бе имала достатъчно време да стигне пеша до Скендгейт, ако се беше наложило.

Той тръгна да търси Мери, за да ѝ даде имената на двете момичета, с които беше танцувал Бадри. Мери ги провери в списъка на новоприетите. Нито една от двете не беше в него. Мери му каза, че може да се прибира, след което му измери температурата и му направи кръвна проба, за да не е необходимо да се връща. Дануърти тъкмо излизаше от болницата, когато докараха Сису Феърчайлд. Той успя да си стигне у дома едва късно вечерта.

Колин не беше нито при портала, нито в залата. Финч обаче беше там и тъкмо му свършваха запасите от захар и масло.

— Къде е племенникът на доктор Ааренс? — попита Дануърти.

— Цялата сутрин я изкара до портала — отвърна Финч, който нервно броеше бучките захар. — Пощата пристигна чак след един и момчето отиде до апартамента на баба си, за да види дали колетите не са изпратени там. Не били. Върна се с много мрачен вид и преди около половин час изведнъж каза: „Сетих се нещо“ и изхвърча навън. Може би се е сетил за някое друго място, където може да са били изпратени подаръците му.

„Но не са били“ — рече си Дануърти и попита:

— Днес магазините по кое време затварят?

— На Бъдни вечер ли? Та те вече са затворени, сър. На Бъдни вечер винаги затварят много рано, а някои затвориха още по обяд поради липса на клиенти. При мен има няколко съобщения, сър...

— Съобщенията ще почакаат — рече Дануърти, разтвори чадъра си и излезе. Финч беше прав. Магазините бяха затворени до един. Стигна чак до „Блакуел“, защото беше почти сигурен, че ще е отворено, но там също не намери никого. Търговците обаче вече се бяха възползвали от ситуацията. Сред покритите със сняг къщурки на витрината вече бяха подредени медицински книги за самолечение, пълен набор най-различни медикаменти, както и едно издание на „Как да постигнем идеално здраве с помощта на смеха“ с меки корици, но затова пък достатъчно шарени.

Накрая намери една отворена поща, но там имаше само цигари, евтини бонбони и един стелаж с коледни картички, тоест нищо подходящо за едно дванайсетгодишно момче. Дануърти си тръгна, без да купи нищо, но след това се върна и взе карамелени бонбони за една лира, един гобстопър с размерите на малък астероид и няколко пакетчета бонбони с формата на малки сапунчета. Не беше кой знае какво, но нали Мери беше казала, че е купила и други неща.

Другите неща се оказаха чифт сиви вълнени чорапи, даже още по-мрачни и от шала, и един учебен видеофилм. Вярно, че имаше бисквити и гирлянди, но все пак едни вълнени чорапи и малко карамелени бонбони въобще не можеха да направят Коледа. Той се огледа из кабинета си за нещо, което можеше да свърши работа.

Колин беше възкликнал: „Фантастично!“, когато му бе казал, че Киврин е заминала за Средновековието. Дануърти извади томчето „Епохата на рицарите“. Вътре имаше само илюстрации и нито една холограма, но това беше най-доброто, което можеше да направи за толкова кратък срок. Опакова набързо книгата и останалите подаръци, преоблече се и тръгна с бърза крачка към „Св. Богородица“ под пороя, като се опитваше да върви така, че хем никой да не го забележи, хем да избягва препълнените канавки.

Никой с всичкия си нямаше да излезе в такова време. Предишната година времето се беше оказало доста сухо и въпреки това църквата се беше напълнила само до половината с хора. Киврин беше отишла с него. Беше останала в колежа за празниците, за да учи, той я беше открил в „Бодлейън“ и я беше помолил настойчиво да дойде първо на партито му с шери, а след това да отидат на църква.

— Не биваше да идвам — беше казала тя на път за църквата. — Трябва да се занимавам с проучванията си.

— Можеш да ги правиш и в „Св. Богородица“. Построена е през 1139 година и всичко в нея е точно от Средновековието. Включително системата за отопление.

— Предполагам, че и службата е напълно автентична — каза тя.

— Аз лично не се съмнявам, че е също толкова добронамерена по дух и препълнена с глупости, колкото и всяка средновековна литургия — отвърна той.

Сега мина бързо по тясната пътечка покрай „Брейзнууз“ и отвори вратата на „Св. Богородица“. Блъсна го силна гореща вълна. Очилата му се замъглиха. Той спря в притвора и ги избърса с края на шала си, но те незабавно се замъглиха отново.

— Пасторът ви търси — чу се гласът на Колин. Беше с риза и сако, а косата му беше сресана. Подаде на Дануърти един лист с дневния ред на службата от един голям куп в ръцете си.

— Мислех, че ще си останеш вкъщи — каза Дануърти.

— С госпожа Гадсън? Да не съм луд! Дори една църковна служба е далеч по-приятна, та казах на госпожа Тейлър, че ще им помогна да донесат камбаните.

— И пасторът веднага те сложи на вратата — допълни Дануърти, като продължаваше да се опитва да си избърше очилата. — Поне десетина листа раздаде ли?

— Да не се шегувате? Църквата е фрашкана.

Дануърти надникна в църквата. Пейките вече бяха запълнени и служителите подреждаха сгъваеми столове отзад.

— О, чудесно е, че вече сте тук — каза пасторът. — Много се извинявам за отоплението. От пещта е. Националният тръст не ни позволява да си сложим нова с течено гориво, а за старите — с твърдо — е почти невъзможно да се намерят части. В момента повредата е в термостата. И пещта или е включена, или е изключена. — Той издърпа два листа от джоба на расото си и ги погледна.

— Да сте виждали господин Латимър? Той трябва да прочете благословието в края на службата.

— Не — отвърна Дануърти. — Но лично му напомних за мястото и часа.

— Да де, ама миналата година нещо се беше объркал и пристигна един час по-рано. — И той подаде на Дануърти единия лист. — Ето ви и вашето слово. Тази година е от старото издание. От „Църквата на третото хилядолетие“ настояха за това. Може да е малко остаряло, но поне не звучи като наказателния кодекс.

Външната врата се отвори и нахлуха цяла група хора, които затваряха чадърите си и изгърсваха шапките си. До един получиха разписанието от Колин и се запътиха към нефа.

— Знаех си, че ще трябва да я извършим в Христовата църква — каза пасторът.

— Какво правят всички тези хора тук? — попита Дануърти. — Не си ли дават сметка, че всеки момент може да се развихри епидемия?

— Винаги става така — отвърна пасторът. — Спомням си началото на пандемията. Тогаваш църквата щеше да се спука по шевовете. След съвсем кратко време въобще няма да можете да ги измъкнете от къщите им, но точно сега им се ще да се скупчат заедно за утеха.

— Освен това е вълнуващо — намеси се и свещеникът от протестантската църква. Беше облечен в черно поло, черен панталон и стихар на червено-зелено каре. — Човек става свидетел на нещо подобно по време на война. Идват заради драматизма на момента.

— И пренасят инфекцията два пъти по-бързо, бих казал — рече Дануърти. — Никой ли не им е казал, че вирусът е заразен?

— Сега смятам да го направя — отговори пасторът. — Вашата част от Писанието идва веднага след концерта с камбаните. Има малка промяна. Пак заради привържениците на „Църквата на третото хилядолетие“. Евангелие от Лука, 2:1-19. — И той изчезна нанякъде да раздава тестовите на църковните химни.

— Къде е вашата ученичка Киврин Енгъл? — попита свещеникът. — Не можах да я видя на латинската литургия този следобед.

— Тя е в 1320 година. Да се надяваме, че е в селцето Скендгейт и че е някъде на сухо, а не под дъжда.

— О, чудесно — каза свещеникът. — Тя толкова много искаше да отиде. И какъв късмет има, че пропуска всичко това.

— Да съгласи се Дануърти. — Мисля, че ще е по-добре да прочета словото си предварително.

Вътре беше дори още по-топло и миришеше на влажна вълна и влажни камъни. По прозорците и на олтара тъжно потрепваха лазерни свещи. Майсторките по биене на камбани тъкмо подготвяха две големи маси пред олтара и ги застилаха с тежки червени покривки от вълна. Дануърти пристъпи до певницата и отвори Библията на Евангелие от Лука.

— „А през онези дни излезе заповед от Кесаря Августа да се напише всичката вселенна“ — зачете той.

Наистина бе остаряло. А там, където бе Киврин, още не беше написано.

Той се върна навън при Колин. Потокът хора не секваше. Свещеникът от протестантската църква и мюсюлманският имам отидоха за още столове, а пасторът се въртеше около пещта и се опитваше да направи нещо с термостата.

— Запазил съм две места за нас на втория ред — каза Колин. — Знаеш ли какво направи госпожа Гадсън по време на следобедния чай? Изхвърли ми „гобстопъра“. Каза, че бил покрит с микроби. Много се радвам, че майка ми не е такава. — Той пооправи купа листа, който беше изтънял значително. — Знаеш ли, мисля, че подаръците й за мен не са пристигнали заради карантината. Сигурно е трябвало да изпратят най-напред провизии. — И той отново оправи купа, който и без това си беше вече подреден.

— Много е възможно — съгласи се Дануърти. — Ти кога би искал да си отвориш другите подаръци? Тази вечер или утре сутринта? Колин се опита да си придаде незаинтересуван вид и каза:

— Сутринта, моля. — И подаде на една дама в жълт шлифер лист с дневния ред и я дари с грейнала усмивка.

— Хубаво, хубаво — рече рязко тя и му го измъкна от ръката. — Радвам се, че поне някой си е запазил коледното настроение въпреки смъртоносната епидемия.

Дануърти влезе и седна на един стол. Флиртът на пастора с пещта очевидно не беше постигнал нищо. Дануърти си свали шала и палтото и ги метна на съседния стол.

Предишната година бяха умрели от студ.

— Крайно автентично — му беше прошепнала Киврин, — а също така и четенето на Писанието. „Ония, които събираха дидрахмите, рекоха: вашият учител ще плаща ли дидрахма“? — продължи тя с цитат от популярното издание и му се усмихна. — През средновековието библията също е била на език, който не са разбирали.

Дойде Колин и седна върху палтото и шала на Дануърти. Свещеникът от протестантската църква стана и се промуши между масите на майсторките по камбаните и олтара.

— Да се помолим — рече той.

Чу се как множество възглавнички се пускат на каменния под и всички присъстващи паднаха на колене.

— О, Боже, Ти, Който изпрати тази зараза сред нас, говори на Твоя ангел-разрушител, задръж десницата Си и не позволявай тази земя да опустее, а всички души по нея — да измрат.

„Хубаво е да спрем с поуките дотук“ — помисли си Дануърти.

— Както в ония дни, когато Бог изпрати мор на Израил и загинаха всички люде от Дан до Вирсавия, седемдесет хиляди души, така сме и ние сега наред зараза и Те молим да прибереш бича на гнева Си от нас, вярващите.

Тръбите на древната пещ започнаха да потракват, но това като че ли въобще не можеше да отвлече вниманието на свещеника. Той продължи да говори цели пет минути, през което спомена приличен брой случаи, в които Бог беше помлял несправедните и им „беше изпратил чума“. Накрая помоли всички да станат и да запеят „Бог ви дава радост, не се печалете“.

По едно време се промъкна Монтоя и седна на мястото до Колин.

— Загубих си целия ден в Националната служба по здравеопазването — прошепна тя. — Искях да ми дадат разрешение. А те си мислят, че имам намерение да хукна наоколо и да разнасям зараза. Казах им, че ще отида право при разкопките, че там няма кого да заразявам, но да не мислиш, че ме послушаха?

Тя се обърна към Колин.

— Ако си получи разрешението, ще ми трябват доброволни помощници. Искаш ли да изравяш трупове?

— Той не може — намеси се Дануърти веднага. — Баба му няма да го пусне. — Той се наведе през Колин и прошепна: — Опитваме се да разберем къде се е намирал Бадри Шодхури в понеделник следобед от дванайсет до два и половина. Да си го виждала тогава?

— Шшт — обърна се към тях жената, която се беше сопнала на Колин.

Монтоя поклати глава.

— Точно тогава бях с Киврин и обсъждахме картата и схемата на Скендгейт.

— Къде? При дупката ти ли?

— Не, в „Брейзнуоз“.

— А Бадри не беше ли там? — попита той, но знаеше, че няма никаква причина Бадри да е бил там по това време. Той самият го беше помолил да се заеме с това спускане чак в два и половина, когато се бяха срещнали.

— Не — отвърна шепнешком Монтоя.

— Шшт! — изсъска жената.

— Колко дълго трая срещата ви с Киврин?

— От десет до момента, в който тя трябваше да отиде в болницата — около три струва ми се — прошепна Монтоя.

— Шшт!

— Трябва да ходя да чета Молитвата към Великия дух — прошепна Монтоя, стана и тръгна по пътеката между столовете.

Тя си прочете индианската молитва, след което майсторките по камбаните, с бели ръкавици и решителни изражения, изсвириха „О, ти, Иисусе, който бродиш по света“, което до голяма степен звучеше като подрънкването на тръбите на пещта.

— Леле, тия са абсолютно ужасни — прошепна Колин иззад дневния си ред.

— Това е атонална мелодия от края на двайсети век — прошепна Дануърти в отговор. — Целта е да звучи тъкмо ужасяващо.

Когато майсторките по камбаните започнаха да поприключват, Дануърти се качи на певницата и прочете дела си от Писанието.

— „А през онези дни излезе заповед от Кесаря Августа да се напише всичката вселенна...“

Монтоя се изправи, шмугна се покрай Колин към граничната пътека и се изниза през вратата. Дануърти искаше да я попита дали въобще се е виждала с Бадри в понеделник или вторник и дали познава някой американец, с когото той би могъл да е имал контакт.

Можеше да я попита и на другия ден, когато я засечеше в болницата за кръвните проби. Беше открил най-важното нещо — че Киврин не се беше засичала с Бадри в понеделник следобед. Монтоя му беше казала, че е била с нея от десет до три, когато Киврин е тръгнала за амбулаторията. До това време Бадри все още беше бил в „Балиол“ за срещата си с него, а от Лондон се е бил върнал около дванайсет, значи не бе възможно да я е заразил по никакъв начин.

— „Но рече им ангелът: Не бойте се, защото, ето, благовестувам ви радост голяма, която ще бъде на всичките люде...“

Никой като че ли не го слушаше. Жената, която се беше сопнала на Колин, се бореше с шлифера си, за да излезе от него, а всички останали вече се бяха отървали от своите и си духаха с листовете с дневния ред.

Той се замисли как Киврин миналата година беше коленичила на каменния под и се беше вторачила остро, съсредоточено в него, докато той четеше. Тя също не го беше слушала. Тя си беше представяла Бъдни вечер през 1320 година, когато Светото писание е било на латински и по прозорците бяха трептели истински свещи.

Дали бе точно така, както си го беше представяла? После се сети, че при нея сега не е Бъдни вечер. Там, където тя беше сега, до Бъдни вечер имаше още две седмици. Ако наистина беше там. И ако всичко беше наред с нея самата.

— ... „А Мариам съхраняваше всички тези речи, и размишляваше за тях в сърцето си.“

Имамът обяви часовете за коледните служби във всички църкви и прочете бюлетина на Националната служба по здравеопазването за избягване на контакти със заразени хора. Пасторът започна проповедта си.

— Има такива хора — започна той с упорито вперен поглед в свещеника от Светата реформирана църква, — които вярват, че болестите са наказание от Бога, но въпреки това Иисус е отдал целия си живот на това да лекува болните и ако сега беше тук, аз не се съмнявам, че щеше да излекува заразените с този вирус, както е излекувал самарянските прокажени — след което продължи с десетминутна лекция за това как може човек да се предпази от инфлуенца, като изреди симптомите, а после обясни и механизма на предаване по въздушно-капков път.

— Пийте течности и си почивайте — завърши той като протегна ръцете си над амвона, сякаш това беше благословителната част от проповедта, — и при най-малкия знак за наличие на тези симптоми се обадете на лекаря си.

Майсторките по камбаните отново си сложиха белите ръкавици и акомпанираха на органа в „Ангели от владенията на славата“, което, трябва да се признае, звучеше познато.

На амвона се качи и свещеникът от Преобразуваната унитарна църква.

— Точно в тази нощ преди две хиляди години Бог изпрати Своя Син, Своето ценно отроче, в нашия свят. Можете ли да си представите каква невероятна любов е способна на такава жертва? В онази нощ Иисус е напуснал Божия дом, за да влезе в един свят, изпълнен с опасности и болести. — После продължи: — Тръгнал е като чисто и непорочно дете, без да знае нищо за злото, за предателството, на което е щял да се натъкне. Как е могъл Бог да изложи единствения Си Син, Своето безценно отроче, на такава опасност? Отговорът е любов. Любов.

— Или незнание — промълви Дануърти под носа си.

Колин вдигна съсредоточения си в „гобстопъра“ поглед и го зяпна.

„И след като Го пуснал да върви, Той се притеснявал за Него — помисли си Дануърти. — Дали се е опитал да Го спре.“

— Точно заради любовта Иисус е бил изпратен на света и точно заради любовта Иисус е пожелал, не, настоял да дойде.

„Тя е добре — мислеше си Дануърти. — Координатите са правилни. Имало е само четиричасово отклонение. Не е имала контакт с вируса на този грип. В пълна безопасност е в Скендгейт, датата за срещата е определена, записващото ѝ устройство вече е наполовина пълно с наблюденията ѝ, а тя самата е здрава, доволна и за щастие въобще и не подозира за всичко това тук.“

— Той е бил изпратен в този свят, за да ни помогне в изпитанията и горестите ни — говореше свещеникът.

— Току-що ми казаха, че господин Латимър е болен — прошепна пасторът в ухото му и му подаде един сгънат лист. — Ще прочетете ли благословието?

— ... пратеник на Бога, посланик на любовта — завърши речта си свещеникът и си седна на мястото.

Дануърти се качи на певницата.

— Моля ви да се изправите за благословение — каза той, разгъна листа и го погледна. „О, Господи, не стоварвай гневната Си ръка...“ — започваше текстът.

Дануърти го поизмени малко.

— Милостиви Отче — рече той, — защити тези, които не са с нас, и ги доведи вкъщи живи и здрави.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(035850–037745)

20 декември, 1320 година. Вече съм почти здрава. Или разширените ми Т-клетки, или антивирусните ми ваксини, или нещо съвсем различно накрая се е намесило. Вече мога да дишам, без да ме болят гърдите, кашлицата ми престана и имам чувството, че мога да извървя целия път до мястото на спускането, ако знаех къде е.

Раната на главата ми също зарасна. Лейди Еливис я погледна тази сутрин, а след това излезе да доведе и лейди Имейн да ѝ хвърли едно око.

— Истинско чудо — каза Еливис доволно, но Имейн изглеждаше изпълнена с подозрения. Следващата стъпка е да реши, че съм вещица.

Веднага обаче стана ясно, че щом вече не съм болна, съм се превърнала в проблем. Освен подозренията на Имейн, че шпионирам или пък крада лъжици, съществува и въпросът за това коя съм — какъв е статутът ми и как трябва да се отнасят с мен — а Еливис няма нито време, нито сили да се занимава с това.

Тя си има достатъчно лични проблеми. Лорд Гийом още го няма, неговият адютант е влюбен в нея, а освен това приближава Коледа. Наела е половината село като слуги или готвачи, а освен това запасите им са на изчерпване и лейди Имейн настоява да изпратят някой да достави нови от Оксфорд или Кърси. Агнес има своя дял в проблемната ситуация, понеже е много палава и непрекъснато бяга от Мейзри.

— Трябва да изпратиш някого при сър Блоет да ни даде детегледачка — каза един ден Имейн. — А също и да донесе захар. Не ни е останали никаква — нито за сладкишите, нито за бонбоните.

Еливис изглеждаше така, сякаш е на края на силите си.

— Съпругът ми ни нареди...

— Аз ще наглеждам Агнес — намесих се аз с надеждата, че преводачът ми е дал правилна интерпретация, на „детегледачка“ и че видеофилмите по история са били верни, че мястото на детегледачка понякога е било заемано от жени с благородно потекло. Очевидно не бях сгрешила, защото Еливис ме погледна с признателност, а Имейн не реагира по-остро от друг път, така че в момента аз нося отговорността за Агнес. А явно и за Роузмунд, която ме помоли да ѝ помогна с бродерията тази сутрин.

Предимството на това, че съм им гледачка, е, че мога да ги разпитвам каквото си пожелаая за баща им и селото, а също така мога да излизам с тях до конюшната и до църквата, където се надявам да намеря Гавин и отец Рош. Лошото е, че на момичетата не им казват много неща. Веднъж Еливис спря да говори на Имейн, когато двете с Агнес влязохме в салона, а когато попитах Роузмунд защо са дошли да отседнат тук, тя ми отговори:

— Баща ми смята, че в Ашенкоут въздухът е по-здравословен.

Това е първият път, когато някой споменава името на селото пред мен. Нито на картата, нито в Описа няма село под името Ашенкоут. Предполагам, че има някаква възможност да съществува и друго „изчезнало село“. При неговото население от четиридесет души, то може съвсем лесно да е било затрито по времето на Черната смърт или пък да е било погълнато от някой от близките градове. Продължавам да си мисля обаче, че е точно Скендгейт.

Попитах момичетата дали са чували за такова село и Роузмунд ми отвърна отрицателно, но това не доказва нищо, защото те не са от тази област. Агнес питала Мейзри, но тя също не била чувала такова име. Първото писмено сведение, в което става дума за „гейт“^[1] (което всъщност е било бент) е едва от 1360 година, а голяма част от англосаксонските географски имена са били заменени от норманизираните такива или пък от имената на новите собственици. Което предвещава зло за Гийом д'Ивери и за съдебния процес, от който той още не се е върнал. Освен ако това не е съвсем друго село. Което пък предвещава зло за мен.

(Пауза)

Чувството на Гавин за благородна любов към Еливис очевидно не се накърнява от забежките му със слугините. Помолих Агнес да ме заведе до конюшната уж да видя понито й и с тайната цел да говоря с Гавин, ако той

случайно е там. Беше там — в един от боксовете — и двамата с Мейзри издаваха доста неблагоородни звуци. Мейзри не се стресна повече от обикновеното, а ръцете ѝ придържаха полите ѝ над кръста, вместо да пазят ушите ѝ, което ме навежда на мисълта, че това в никакъв случай не бе изнасилване. Не беше обаче и l'amour courtois^[2].

Трябваше много бързо да отвлека вниманието на Агнес и да я изведа от конюшната. Казах ѝ, че искам да отидем да видим камбанарията. Влязохме вътре и разгледахме дебелилото въже.

— Отец Рош бие камбаната, когато някой умре — обясни ми Агнес. — Ако не го направи, дяволът ще дойде и ще вземе душата на мъртвия и тя няма да може да отиде в рая. — Това, струва ми се, е част от суеверните дрънканици, които вбесяват лейди Имейн.

Агнес искаше да удари камбаната, но аз я придумах вместо това да идем в църквата и да намерим отец Рош.

Отец Рош го нямаше. Агнес ми каза, че сигурно е още при болния ратай, „който не умира, въпреки че вече е изповядан“, или може би се молел някъде.

— Отец Рош обича да се моли в гората — обясни ми тя, докато надничаше към олтара през преградата между хора и кораба.

Църквата е норманска, с една пътека в средата и колони от пясъчник, а подът ѝ е от каменни плочи. Прозорците са много тесни, малки и с тъмни витрини. През тях не влиза почти никаква светлина. Някъде по средата на кораба има една-единствена гробница, която може да е тази, която разривах при разкопките. В горната част има изображение на рицар, чиито ръце са с рицарски ръкавици и са кръстосани на гърдите, а мечът му виси от страни. Надписът отдолу гласи: *Requiescat cum Sanctis tuis in aeternum*. Да почива вечно с Твоите светци. Гробницата в разкопките имаше надпис, който започваше с „Requiescat“, но докато бях там, не беше намерено нищо повече.

Агнес каза, че гробницата е на прабаба ѝ, която умряла от треска „преди много време“, но изглежда много нова и поради това много различна от тази в разкопките. По тази има множество украшения, които липсваха при нашата, но може просто да са били счупени или да са се изтрили.

Като се изключат гробницата и една грубо изработена статуя, корабът е напълно гол. По време на службата хората от четиринайсети век са стояли прави, поради което няма никакви скамейки, а практиката нефът да се пълни с разни паметници и статуи се е наложила едва през шестнайсети век.

Една преграда с дърворезба от дванайсети век разделя кораба от сенчестите ъгълчета на източната част и олтара. Над нея, от двете страни на разпятието, има две съвсем груби изображения на Страшния съд. На едното е изписано как праведните влизат в рая, а на другото — как грешниците се запътват към ада, но честно да си кажа, няма голяма разлика между двете картини. И двете са нарисувани в яркочервено и синьо, а израженията на хората са почти еднакво отвратени.

Олтарът е съвсем простичък, покрит е с бял ленен плат, а от двете му страни има два сребърни канделабъра. Грубо изваяната статуя не е на Дева Мария, както предполагам, а на света Катерина Александрийска. Има скъсеното тяло и голямата глава на предренесансовите скулптури, както и странна грапава шапчица, която свършва точно под ушите. Изправила се е с една ръка около някакво дете с размерите на кукла, а с другата държи колело. На пода пред нея имаше къса жълтеникава свещ и две кандила.

— Лейди Киврин, отец Рош казва, че сте светица — каза ми Агнес, когато излязохме от църквата.

Лесно беше да разбере откъде се е появило объркването този път и се зачудих дали беше направила същия трик за камбаната и за Сатаната на черния кон.

— Аз съм наречена на света Катерина Александрийска — обясних й аз, — както ти си наречена на света Агнес, но това не означава, че и ние сме светици.

Тя поклати глава.

— Той казва, че в последните дни Бог ще изпрати светиите си при грешните хора. Казва още, че като се молите, вие говорите на езика на Бога.

Направих усилия да са науча да записвам наблюденията си само когато в стаята няма никого, но не знам какво е станало, докато съм била болна. Спомням си, че непрестанно Го молах да ми помогне, а вас — да дойдете да ме вземете. А ако отец Рош ме е чул да говоря на съвременен английски, логично е да си помисли, че ме е осенил Светият дух. Е, той поне мисли, че съм светица, а не вещица. Лейди Имейн обаче също е била до леглото ми. Ще трябва да бъда много по-внимателна.

(Пауза)

Пак отидох до конюшната (след като се убедих, че Мейзри е в кухнята), но Гавин го нямаше, нито пък коня му Гринголет. Там бяха обаче сандъците ми и разглобените части от каретата. Гавин трябва да е направил поне десетина курса, докато донесе всичко. Разрових се из цялата купчина, но не можах да открия ковчежето. Надявам се, че не го е видял и то продължава да си лежи до пътя, където го оставих. Ако е така, сигурно е покрито със сняг, но днес вече има слънце и снегът малко по малко започва да се топи.

[1] Порта (англ.). — Бел.пр. ↑

[2] Куртоазна любов (фр.) — тоест, когато влюбеният е готов да чака години наред, преди да получи обекта на желанието си. — Бел.пр.

↑

15.

Киврин така внезапно се излекува от пневмонията, че беше напълно убедена, че се е случило нещо, което най-сетне е активирало подсилената ѝ имунна система. Болката в гърдите изчезна буквално за един ден, а раната на главата се заличи като по чудо.

Имейн я огледа подозрително, сякаш си мислеше, че има някаква измама, а самата Киврин много се зарадва при вида на напълно зарасналата рана.

— Трябва да благодариш на Бога, че те е излекувал в този неделен ден — рече старата жена с недоволна нотка в гласа и коленичи до леглото.

Беше ходила на църква и носеше сребърната си мощехранителница. Тя нагъна верижката между дланите си — „Също като записващото устройство“, помисли си Киврин — и започна да реди „Отче наш“, след което се изправи.

— Щеше ми се да бях дошла с вас на църква — каза Киврин.

Имейн изпуфтя.

— Аз си мислех, че си прекалено болна — отвърна тя, като натърти на „болна“, — а и службата беше доста нескопосана.

И подхвана целия списък от прегрешенията на отец Рош: бил прочел Евангелието преди „Господи помилуй“, по расото му имало капки от восък, бил забравил част от молитвеника. Докато изреждаше греховете му, тя като че ли започваше да се чувства все по-добре. А когато привърши дори поглади Киврин по ръката и рече:

— Още не си съвсем оздравяла. Остани в леглото още ден-два.

Киврин така и направи, като използва това време, за да запише на устройството наблюденията си — описа до най-малки подробности господарската къща, селото и всички, с които се беше видяла до този момент. По едно време дойде икономът с още една паница от горчивата отвара на жена си. Беше мургав едър мъж, който се чувстваше доста неудобно в най-доброто си неделно кожено палто и прекалено изискания сребрист пояс. Идва също така и едно момче горе-долу на възрастта на Роузмунд да каже на Еливис, че предният

крак на кобилата ѝ бил „нефелен“. Свещеникът обаче не се появи повече.

— Замина при ратая да го изповяда — обясни ѝ Агнес.

Агнес продължаваше да бъде чудесен източник на информация — отговаряше с пълна готовност на въпросите на Киврин, независимо дали знаеше отговорите им, или не. Освен това бълваше доброволно каква ли не информация както за селото, така и за жителите му. Роузмунд беше доста по-сдържана и загрижена да изглежда колкото е възможно по-пораснала.

— Агнес, детинско е да говориш така. Трябва да се научиш да си държиш езика зад зъбите — казваше тя — забележка, която за щастие нямаше абсолютно никакъв ефект върху поведението на Агнес. Роузмунд обаче говореше доста за братята си и баща си, който бил обещал, че „на всяка цена ще дойде при нас за Коледа“. Очевидно го боготвореше и страдеше от липсата му. — Ще ми се да бях момче — рече веднъж тя, докато Агнес показваше на Киврин сребърната монета от едно пени, която ѝ беше дал сър Блоет. — Тогава щях да остана с татко в Бат.

С помощта на двете момичета, както и от подочути разговори между Еливис и Имейн, а също така и от своите собствени наблюдения, Киврин успя да натрупа доста материал за селото. То беше по-малко, отколкото бяха изчислили в статистическия отдел размерите на Скендгейт, беше прекалено малко дори за средновековно селце. Киврин пресметна, че жителите му са най-много четирийсет, заедно със семейството на лорд Гийом и това на иконома. Последният имаше пет деца, освен бебето.

Имаше двама пастири и няколко земеделци, но иначе беше „най-бедното от всички владения на Гийом“, както беше казала Имейн, когато за пореден път се оплакваше, че трябвало да прекарат коледните празници тук. Жената на иконома беше местната кариеристка, а семейството на Мейзри — вечните непрокопсаници. Киврин записваше всичко — от статистически важни данни до произволни клюки — като събираше ръце за молитва при всеки удобен случай.

Снегът, който беше започнал да вали, когато я върнаха в къщата, продължи и цялата нощ, та чак до следобеда на другия ден. Натрупа почти трийсет сантиметра. Първия ден, през който Киврин вече беше

на крака, валя дъжд. Тя се надяваше, че дъждът ще разтопи снега, но той само го втвърди до лед.

Тя се притесняваше, че няма да има никакви шансове да разпознае мястото на спускането, още повече че нито каретата, нито сандъците бяха там. Трябваше да накара Гавин да ѝ го покаже, но това беше много по-лесно на думи, отколкото на дело. Той идваше само за да се нахрани или когато трябваше да пита нещо Еливис, но Имейн беше винаги там и гледаше, така че тя не смееше да го заговори.

Киврин започна да извежда момичетата на разходка — около двора и чак до селото — с надеждата, че някой път може да го засече, но него го нямаше — нито в плевнята, нито в конюшната. Гринголет също не беше там. Киврин се чудеше дали е тръгнал по дирите на нападателите ѝ въпреки забраната на Еливис, но Роузмунд обясни, че бил отишъл на лов.

— За сърни и елени за коледната гощавка — допълни Агнес.

Като че никой не обръщаше внимание къде водеше тя момичетата или пък колко дълго отсъстваха. Лейди Еливис кимваше разсеяно, когато Киврин ѝ казваше, че ще ходят в конюшната, а лейди Имейн дори не казваше на Агнес да си завърже добре пелерината или да си сложи ръкавиците. Сякаш бяха оставили децата изцяло на грижите на Киврин и ги бяха забравили напълно.

Бяха много заети с подготовката за Бъдни вечер. Еливис беше извикала всички жени — от млади момичета до старици — от селото и ги беше хванала да пекат и готвят. Двете прасета бяха заклани, повече от половината гълъби и гургулици също бяха убити и оскубани. Целият двор беше пълен с перушина, а въздухът — наситен с миризмата на прясно изпечен хляб.

През четиринайсети век Коледа се беше празнувала цели две седмици, изпълнени с гощавки, танци и игри. Киврин обаче се изненада, че Еливис следва традицията въпреки обстоятелствата. Явно беше убедена, че лорд Гийом наистина ще се прибере за Коледа, както беше обещал.

Имейн надзираваше почистването на залата, макар и да не преставаше да се оплаква от отворителните условия и липсата на добри помощници. Тази сутрин беше довела иконома и още един мъж да свалят тежките плотове на масите от стените и да ги закрепят върху дървени магарета. След това накара Мейзри и още една жена, по чийто

врат се виждаха безразборни светли белези от скрофулоза, да почистят масите с пясък и твърди четки, като нито за миг не ги изпусна от зоркия си поглед.

— Нямаме лавандула — каза тя на Еливис. — Нямаме и нови рогозки за пода.

— Ами ще се оправим с това, което имаме — отвърна Еливис.

— Нямаме и захар за леките сладки, а също така и канела. В Кърси има всичко в изобилие. А и той много ще ни се зарадва.

В този момент Киврин обуваше ботушките на Агнес, за да я заведе в конюшната да видят понито й, и вдигна стресната глава.

— Само на половин ден път е — каза Имейн. — По всяка вероятност капеланът на лейди Иволда ще прочете службата и...

Киврин не успя да чуе останалата част, защото в този момент Агнес рече:

— Моето пони се казва Сарацин.

— Много хубаво име — отвърна Киврин. Опитваше се да чуе разговора. Коледните празници бяха време, по което знатните особи имаха навик да си ходят на гости повече от обикновено. Трябваше да се сети за това по-рано. Вдигаха се с цялото домакинство и оставаха на гости по две-три седмици — поне до Богоявление. Ако отидеа в Кърси, можеха да останат много след датата за срещата й.

— Татко го нарече Сарацин, защото имал езическа душа — обясняваше Агнес.

— На сър Блоет ще му стане много обидно, когато разбере, че сме били толкова близо на Бъдни вечер и не сме го посетили — каза лейди Имейн. — Ще си помисли, че годежът се е провалил.

— Не можем да отидем в Кърси за Бъдни вечер — намеси се Роузмунд. До този момент тя беше седяла на пейката срещу Киврин и Агнес, заета с бродерията си, но сега се изправи. — Татко обеща, че на всяка цена ще се върне за Коледа. Много ще се разгневи когато дойде и види, че ни няма.

Имейн се извърна и я скастри:

— Много ще се разгневи да види, че дъщерите му са станали толкова диви, че говорят когато си пожелаят и се бъркат в неща, които не са им работа. — И пак се обърна към Еливис. — Моят син ще има достатъчно ум, че да ни потърси в Кърси.

— Съпругът ми нареди да стоим тук и да чакаме завръщането му — рече Еливис. — Ще бъде много доволен, че сме изпълнили заръката му. — И отиде до огнището да огледа бродерията на Роузмунд, като с това постави категоричен край на разговора.

„Няма да е за дълго обаче“ — помисли си Киврин, която наблюдаваше лейди Имейн. Възрастната жена стисна гневно устни и показа едно петънце на масата. Жената с белезите от скрофулоза незабавно отиде да го изстърже.

Имейн нямаше да остави нещата така. Тя отново щеше да подхване темата и да излага аргумент след аргумент за това защо е по-добре да отидат при сър Блоет, който имаше достатъчно захар, рогозки и канела. А също така и образован капелан, който да отслужи коледната служба както си му е редът. Лейди Имейн беше решена да не присъства на служба, прочетена от отец Рош. А Еливис ставаше все по-напрегната и по-напрегната при всяко следващо подхващане на темата. Можеше внезапно да реши да отиде до Кърси за помощ или пък дори да се върне в Бат. А Киврин трябваше да намери мястото на спускането.

Тя завърза провисналите лентички на шапчицата на Агнес и вдигна качулката на пелерината ѝ.

— В Бат всеки ден яздех Сарацин — каза Агнес. — И тук щях да го правя, ако можеше. Щях да си взема и хрътката да язди.

— Кучетата не яздят — намеси се Роузмунд. — Те тичат до конете.

Агнес присви устни заинатено.

— Блеки е много малък да тича.

— А тук защо не можеш да ходиш на езда? — попита Киврин, за да прекрати схватката.

— Няма кой да дойде с нас — отвърна Роузмунд. — В Бат с нас идваха една гледачка и един от хората на татко.

Един от хората на татко. Гавин можеше да отиде с тях и тя не само щеше да може да го пита за мястото на спускането, ами направо щеше да го накара да ѝ го покаже. Гавин беше тук. Беше го видяла сутринта в двора и точно затова беше предложила разходката до конюшнията, но ако успееше да го накара да поязди с тях, щеше да е още по-добре.

Имейн се приближи до Еливис.

— Ако ще оставаме тук, трябва да имаме дивеч за коледния солен пай.

Лейди Еливис остави ръкоделието си настрана, изправи се и каза тихо:

— Ще наредя на иконома и най-големия му син да отидат на лов.

— Тогава няма да има кой да набере бръшляна и бодливата зеленика.

— Отец Рош ще ходи днес за тях — отвърна лейди Еливис.

— Той ще събира за църквата — каза лейди Имейн. — Няма ли да сложим и в залата?

— Ние ще донесем — намеси се Киврин.

И Еливис, и Имейн се извърнаха към нея. Грешка, помисли си Киврин. Така се беше загрижила за това да намери начин да говори с Гавин, че беше забравила всичко останало. Сега беше заговорила, без да я бяха питали, и се беше намесила, където не ѝ беше работа. Лейди Имейн вече имаше всички основания да отидат до Кърси и да намерят подходяща гледачка за двете момичета.

— Съжалявам, че се намесих, милейди — рече Киврин и наведе виновно глава. — Но само защото знам, че има много работа и недостатъчно хора да я свършат. Трите с Агнес и Роузмунд можем спокойно да поюздим из гората и да донесем зеленика.

— Да, да — рече Агнес нетърпеливо. — Аз ще си яздя Сарацин.

Еливис си отвори устата да каже нещо, но Имейн я прекъсна:

— Нима нямате никакъв страх от гората, макар че раните ви зараснаха толкова наскоро?

Грешка след грешка. Нали беше нападната и оставена в гората полумъртва, а ето че сега доброволно искаше да заведе двете момичета в същата тази гора.

— Не исках да кажа, че ще отидем сами — започна да обяснява Киврин, като се надяваше да не влоши положението още повече. — Агнес ми каза, че излизала да язди с някой от хората на съпруга ви да я пази.

— Да — обади се Агнес. — Гавин може да язди с нас и с Блеки.

— Гавин го няма — рече Имейн, след което отново се обърна към жените, които почистваха масата в настъпилата тишина.

— Къде е отишъл? — попита Еливис тихо. Страните ѝ почервенияха.

Имейн взе парцала на Мейзри от ръцете ѝ и започна да трие едно петно по масата.

— Изпратих го да ми свърши една работа.

— В Кърси — рече Еливис. Това не бе въпрос.

Имейн се извърна към нея.

— Не е учтиво от наша страна да сме толкова близо до Кърси и да не изпратим никакви поздравии. Ще каже, че сме го загърбили, а ние не можем да си позволим да разгневяваме един толкова влиятелен човек като...

— Съпругът ми нареди да не казваме на никого, че сме тук — прекъсна я Еливис.

— Синът ми не е наредил да обиждаме сър Блоет и да загубим благоволениято му, особено в момент като този, когато то може да ни е много нужно.

— Какво му казахте да предаде на сър Блоет?

— Казах му да предаде сърдечните ни поздравии — отвърна Имейн и ядно усуква парцала. — Казах му да предаде, че много ще се радваме да ги приемем за Коледа. — Тя вдигна брадичка предизвикателно. — Не можем да направим нищо друго, ако искаме двете ни семейства скоро да бъдат обвързани с брак. Ще донесат продукти за коледната гощавка, а също така ще доведат слуги...

— И капелана на лейди Иволда да проведе службата? — попита хладно Еливис.

— Тук ли ще идват? — попита Роузмунд и стана. Ръкоделието ѝ падна на пода.

Еливис и Имейн я изгледаха така, сякаш съвсем бяха забравили за нея, после Еливис рязко каза:

— Лейди Катрин, нямаше ли да водите децата да събирате зеленика?

— Не можем да отидем без Гавин — каза Агнес.

— Отец Рош може да дойде с вас — отвърна Еливис.

— Да, милейди — каза Киврин и хвана Агнес за ръка, за да я изведе от стаята.

— Тук ли ще идват? — попита пак Роузмунд. Страните ѝ бяха придобили същия цвят като тези на майка ѝ.

— Не знам — отговори Еливис. — Тръгвай със сестра си и лейди Катрин.

— Ще си яздя Сарацин! — извика Агнес, отскубна се от ръката на Киврин и изхвърча от залата.

Роузмунд понечи да каже нещо, но се отказа и отиде да си вземе пелерината от коридора зад паравана.

— Мейзри — рече Еливис, — масата вече изглежда съвсем чиста. Иди да донесеш солницата и сребърния поднос от шкафа на тавана.

Жената със скрофулозата и Мейзри побързаха да излязат от стаята и Киврин бързо облече и завърза пелерината си, защото се страхуваше, че лейди Имейн може да каже още нещо за нападението над нея. И двете жени обаче останаха безмълвни. Стояха прави. Имейн продължаваше да усуква парцала. Очевидно изгаряше от нетърпение Киврин и Роузмунд да излязат.

— Дали... — започна Роузмунд, но после хукна подир Агнес.

Киврин последва момичетата с бърза крачка. Гавин го нямаше, но тя беше получила разрешение да отиде в гората. А също така и разрешението отецът да отиде с тях. Роузмунд беше казала, че Гавин го бил срещнал по пътя, докато я докарвал в къщата. Можеше пък да го е завел и до полянката.

Тя изтича към конюшнията, уплашена, че в последния момент Еливис може да се провикне, че е променила решението си, че Киврин още не оздравяла и че гората е твърде опасно място.

Момичетата очевидно също се страхуваха от подобно развитие на нещата. Агнес вече беше яхнала понито си, а Роузмунд тъкмо затягаше каишката на седлото на кобилата си. Понито не беше никакво пони — беше си як дорест кон, съвсем малко по-дребен от кобилата на Роузмунд, и Агнес сякаш беше литнала в облаците на седлото с висока облегалка. Момчето, което беше съобщило на Еливис за предния крак на кобилата ѝ, държеше поводите.

— Недей да зяпаш, Коб! — сопна му се Роузмунд. — Оседлай пъстрия жребец за лейди Катрин!

То се подчини незабавно и пусна поводите. Агнес се наведе напред и ги сграбчи.

— Не кобилата на мама! — рече Роузмунд. — Жребеца!

— Ще ходим до църквата, Сарацин — рече Агнес. — Ще кажем на отец Рош, че ще отидем с него, а след това ще пояздим малко. — Тя

се наведе да поглади подрязаната грива на понито и Киврин едва потисна порива си да посегне да я хване.

Малката очевидно яздеше отлично — нито Роузмунд, нито момчето, което оседлаваше жребца, не ѝ обърнаха никакво внимание — но изглеждаше толкова миниатюрна, кацнала върху високото седло с ботушките си от мека кожа във високо вдигнатите стремена, пък и сигурно беше толкова способна да язди внимателно, колкото и да ходи бавно.

Коб оседла жребца, изведе го и зачака.

— Коб! — извика грубо Роузмунд. Той се наведе и направи стъпенка от събраните си длани. Роузмунд стъпи върху тях и се метна на седлото. — Недей да стоиш като празноглав пън! Помогни на лейди Катрин.

Той тръгна с бърза крачка, за да помогне и на Киврин. Тя се поколеба, потънала в неведение за това, което ставаше с Роузмунд. Тя явно се беше разстроила от новината, че Гавин е отишъл при сър Блоет. Киврин си беше мислила, че тя не знае нищо за процеса на баща си, но може би си даваше сметка за много повече неща, отколкото предполагаша и Киврин, и майка ѝ, и баба ѝ.

„Един толкова влиятелен мъж като сър Блоет“, беше казала лейди Имейн, а също така „благоволението му, което може да се окаже толкова нужно“. Може би поканата на лейди Имейн не беше толкова безобидна, колкото изглеждаше на пръв поглед. Може би означаваше, че лорд Гийом е забъркан в много повече неприятности, отколкото очакваше Еливис, и Роузмунд — седнала тихо с ръкоделието си — беше усетила това.

— Коб! — сопна се отново Роузмунд, макар че той вече беше готов да помогне на Киврин. — Заради твоята несръчност ще изпуснем отец Рош!

Киврин се усмихна утешително на Коб. Едно от първите неща, на които беше настоял господин Дануърти, бяха уроците по езда, в които тя се беше представила доста добре. Дамското седло, което беше истинска приказка, беше изобретено едва през 1390 година, а средновековните седла имаха висок преден и заден лък. Нейното в този момент беше дори с още по-висока облегалка, отколкото онова, на което се беше учила.

„Може би аз ще съм тази, която ще падне, а не Агнес“ — мислеше си тя, докато гледаше самоуверената стойка на Агнес. Момиченцето дори не се държеше, а се беше извило назад и бъркаше с една ръка в дисагите зад себе си.

— Да тръгваме! — каза Роузмунд нетърпеливо.

— Сър Блоет казва, че ще ми донесе сребърна юзда за Сарацин — отвърна Агнес и продължи да рови в дисагите.

— Агнес! Престани да бърникаш и тръгвай! — нареди Роузмунд.

— Сър Блоет каза, че ще ми я донесе когато ни дойде на гости за Великден.

— Агнес! — повтори Роузмунд. — Тръгвай! Може да завали.

— Не, няма — каза Агнес безгрижно. — Сър Блоет...

Роузмунд се извърна вбесена към сестра си.

— О, ти вече можеш да предсказваш времето? Ти си просто едно бебе! Едно пискливо бебе!

— Роузмунд! — намеси се Киврин. — Не говори така на сестра си. — Тя пристъпи към кобилата на Роузмунд и хвана хлабавите поводи. — Какво има, Роузмунд? Тревожи ли те нещо?

Роузмунд дръпна рязко поводите.

— Само това, че си губим времето тук, докато това бебе дрънка глупости!

Киврин пусна поводите и остави Коб да сплете пръсти, за да може тя да стъпи върху тях и да се качи на коня си. Никога не беше виждала Роузмунд в подобно настроение.

Тръгнаха по двора, минаха покрай празната вече кочина и излязоха на полето. Денят беше мрачен и оловносив, с нисък надвиснал слой от гъсти облаци, без никакъв вятър. Роузмунд беше права, че „може да завали“. В студения въздух се усещаше нещо влажно и мъгливо.

Селото се беше раздвижило в подготовката за коледните празници. От всяка колиба се вдигаше струйка дим, а в далечния край на полето двама мъже цепеха дърва и ги хвърляха на един вече доста набъбнал куп. До къщата на иконома се виждаше голямо почерняло парче месо — дали това беше козата? — което се въртеше на шиш и бавно се изпичаше. Пред къщата жената на иконома доеше кокалестата крава, на която се беше подпряла Киврин в деня, когато беше излязла, за да търси мястото на спускането. Киврин се беше скарала веднъж с

господин Дануърти за това дали трябва да се научи да дои. Беше му казала, че през четиринайсети век кравите не са се доели наред зима. Стопаните им ги оставяли да пресъхнат и използвали козе мляко за производство на сирене. Беше му казала също така, че козите не са се отглеждали за месо.

— Агнес! — чу се гневният глас на Роузмунд.

Киврин вдигна поглед. Агнес беше спряла и отново се беше извъртяла, за да рови нещо в дисагите си. Тя покорно тръгна напред, но Роузмунд каза:

— Няма да те чакам повече, глупачке! — И подкара коня си в тръс, при което пилците наоколо се разхвърчаха във всички посоки. Роузмунд почти премаза едно босоного момиченце, което държеше наръч съчки.

— Роузмунд! — извика Киврин подире ѝ, но тя вече беше много далеч, а Киврин не искаше да остави Агнес сама, за да хукне да я гони.

— Сестра ти да не би да се ядоса, защото трябва да ходим за зеленика? — попита Киврин с пълното съзнание, че не това е отговорът, но с надеждата, че Агнес ще изтърве нещо.

— Тя е вечно ядосана — отвърна Агнес. — Баба много ще се разгневи, когато разбере, че е яздила толкова глупаво. — И подкара коня си в лек тръс през поляната, като милостиво кимаше на селяните около тях.

Малкото момиченце, което Роузмунд почти беше прегазила, ги зяпаше с отворена уста. Жената на иконома вдигна поглед, усмихна се и продължи да си дои кравата, а мъжете, които цепеха дърва, свалиха шапките си и се поклониха.

Минаха покрай колибата, където Киврин се беше опитала да се подслони в деня, когато беше тръгнала да търси мястото на спускането. Колибата, в която беше седяла, докато Гавин беше пренасял всичките ѝ вещи в господарската къща.

— Агнес — каза Киврин, — отец Рош дойде ли с вас, когато ходихте да сечете коледното дърво?

— Да — отвърна Агнес. — Нали трябваше да го благослови.

— Аха — рече Киврин разочаровано. Беше се надявала, че е ходил с Гавин да пренасят нещата ѝ и е разбрал къде точно е мястото. — А някой помогна ли на Гавин да ми донесе нещата?

— Не — рече Агнес и Киврин не можа да разбере дали Агнес знае истината, или не. — Гавин е много силен. Веднъж уби четири вълка с меча си.

Това звучеше доста невероятно, но и спасяването на някаква девица в гората звучеше невероятно. А беше очевидно, че той би направил всичко, за да спечели любовта на Еливис, включително да довлече сам каретата до къщата.

— И отец Рош е силен — каза Агнес.

— Отец Рош е *тръгнал* — рече Роузмунд, Която вече беше слязла от коня си. Беше го вързала за покритата порта и сега стоеше по средата на двора с ръце на кръста.

— А може и да не е — продължи Роузмунд намусено. — Вижте колко студено става. Отец Рош има достатъчно акъл, че да чака да завали сняг.

— Ще погледнем в църквата — каза Киврин, слезе от жребеца си и подаде ръце на Агнес. — Хайде, Агнес.

— Не — рече малката с почти толкова инатлив тон, колкото и този на сестра ѝ. — Аз ще чакам тук със Сарацин. — И поглади понито по гривата.

— Нищо няма да му стане на Сарацин — увери я Киврин, после посегна към малкото момиченце и го свали на земята. — Хайде, ела, най-напред ще погледнем в църквата. — Тя я хвана за ръка и отвори портата на двора.

Агнес не се възпротиви, но не спря да се обръща напрегнато към конете.

— Сарацин хич не обича да го оставят сам.

Роузмунд се спря на сред пътя и се обърна с ръце на кръста.

— Ти какво криеш там, лошо момиче? Да не би да си откраднала ябълки и да си ги пъхнала в дисагите?

— Не! — отвърна Агнес разтревожено, но Роузмунд вече беше тръгнала към понито. — Не се приближавай! Това не е твоето пони! — извика Агнес. — Мое си е!

„Е, поне няма да е необходимо да търсим отца — помисли си Киврин. Ако е тук, няма как да не излезе, за да види каква е цялата тази гюрултия.“

Роузмунд разкопча катарамите на дисагите.

— Я виж! — възкликна тя и вдигна кутрето на Агнес за козинката на врата.

— О, Агнес — рече Киврин.

— Ти си лошо момиче — каза Роузмунд. — Сега трябва да го занеса до реката и да го удавя. — И тя се обърна към реката.

— Не! — извика Агнес и хукна към портата. Роузмунд незабавно вдигна кутрето толкова високо, че Агнес да не може да го достигне.

Нещата загрубяха прекалено. Киврин пристъпи напред и взе кученцето от ръцете на Роузмунд.

— Агнес, престани да пициш. Сестра ти няма да направи нищо на палето ти.

Палето в този момент започна да се катери по рамото на Киврин, за да стигне до бузата ѝ и да я обlige.

— Агнес, хрътките не могат да яздят. Блеки няма да може да диша в дисагите ти.

— Мога да го нося в ръка — рече Агнес, но не особено уверено. — Той искаше да се повози на понито ми.

Вече се повози достатъчно до църквата — каза Киврин категорично. — А сега ще се повози още малко обратно до конюшнията. Роузмунд, върни Блеки в конюшнията. — В този момент Блеки се опитваше да я захапе за ухото. Тя го подаде на Роузмунд, която отново го стисна за козината на врата. — Та той е едно малко бебе, Агнес. Сега трябва да се върне при майка си и да поспи.

— Ти си бебето, Агнес! — рече Роузмунд така вбесена, че Киврин се разколеба дали въобще да повери палето в ръцете ѝ. — Да слагаш една хрътка на кон! А сега трябва да губим още време да го връщаме! Много ще се радвам когато порасна достатъчно, че да не трябва да се занимавам с разни бебета!

Докато се качваше на коня си, тя продължи да държи Блеки за врата, но щом седна стабилно, го пови почти нежно в края на пелерината си и го притисна към гърдите си. Хвана поводите със свободната си ръка и обърна коня.

Отец Рош вече е тръгнал със *сигурност*! — каза ядосано тя и препусна в галоп.

Киврин се притесняваше, че по всяка вероятност тя е права. Шумът, който бяха вдигнали, беше достатъчен, че да събуди и мъртвите под дървените надгробни плочи, но от църквата не беше

излязъл никой. Отецът сигурно беше потеглил отдавна и сега беше далече. Но Киврин все пак хвана Агнес за ръката и я поведе в църквата.

— Роузмунд е много лоша! — рече Агнес.

Киврин беше много склонна да се съгласи с нея, но едва ли можеше да си позволи това, а в същото време не ѝ се щеше и да я защитава, та реши да си замълчи.

— И аз не съм бебе — продължи Агнес с вдигнат към Киврин поглед в очакване на потвърждение от нейна страна, но Киврин нямаше какво да каже и по този въпрос. Тя бутна масивната дървена врата и се взря във вътрешността на църквата.

Вътре нямаше никого. В главния кораб беше толкова тъмно, че почти черно, защото светлината на мрачния ден въобще не можеше да припари през тесните стъклописани прозорчета. Полуотворената врата обаче пропускаше достатъчно светлина, че да се види, че църквата е празна.

— Може пък да е в олтара — каза Агнес, промъкна се покрай Киврин в тъмното помещение, коленичи, прекръсти се, след това погледна нетърпеливо през рамо към Киврин.

При олтара също нямаше никого. Нямаше и запалени свещи, но Агнес нямаше да се успокои, докато не претърсеха цялата църква. Киврин коленичи до Агнес, за да преклони глава и тя, после двете поеха през мрака към преградата между кораба и олтара. Свещите пред статуята на св. Катерина бяха загасени. Киврин усещаше острата миризма на лой и дим. Зачуди се дали отец Рош ги е изгасил непосредствено преди да тръгне. Един пожар би направил големи поразии дори в една каменна църква, а оброчни поставки, в които свещите можеха да си изгарят спокойно, нямаше.

Агнес се насочи право към преградата, притисна лице към изрязаното дърво и извика:

— Отче Рош! — след това се обърна и обяви: — Не е тук, лейди Киврин. Може би е в къщата си. — И хукна през вратичката на свещеника.

Киврин беше сигурна, че Агнес не бива да прави това, но не можеше да стори нищо друго, освен да я последва през църковния двор към най-близката къща.

Сигурно тя беше на свещеника, защото Агнес вече беше застанала отпред и крещеше „Отче Рош!“, а и разбира се, че домът на свещеника ще бъде точно до църквата, но независимо от това Киврин беше изненадана.

Къщата беше също толкова порутена, колкото и колибата, където тя се беше подслонила, а и не по-голяма по размери. Свещеникът по принцип трябваше да получава дял от зърнената реколта и животните на всички, но в тесния двор нямаше никакви животни с изключение на няколко проскубани пилета. В предния край бяха стоварени само няколко тънки цепеници.

Агнес беше започнала да хлопа по вратата, която изглеждаше също толкова паянтова, колкото и тази на съборетината, та Киврин се притесни, че Агнес ще я събори и ще влезе направо, но преди да е успяла да стигне до нея, малката се обърна и каза:

— Може пък да е при камбанарията.

— Не, мисля, че няма да е там — рече Киврин и хвана ръката на Агнес, за да е сигурна, че детето няма да тръгне да вършее из двора. Двете тръгнаха обратно към дървената порта с навеса. — Отец Рош няма да бие камбаната преди вечернята.

— Може и да я бие — възпротиви се Агнес и източи врат, сякаш вече я чуваше.

Киврин също се вслуша, но нямаше никакъв подобен звук, и изведнъж тя си даде сметка, че камбаната на югозапад е замлъкнала. Докато тя беше лежала болна от пневмония, онази камбана беше удряла почти непрестанно. Беше я чула и при второто си посещение на конюшнията в търсене на Гавин, но не си спомняше да я е чувала оттогава.

— Чухте ли, лейди Киврин? — попита Агнес, издърпа ръката си и хукна, но не към камбанарията, а около църквата — към северната ѝ част. — Виждате ли? — изврещя тя и посочи. — Не е тръгнал.

Шумът идеше от бялото магаре на свещеника, което си зобаше от плевелите, подали се под снежната покривка. Магарето си имаше поводи от въже, а на гърба му бяха метнати няколко чувала от зебло, които очевидно бяха празни и очевидно бяха приготвени за зелениката и бръшляна.

— Той е в камбанарията, казвам ви — рече Агнес и хукна натам.

Киврин я последва около църквата, после през двора, за да види как момиченцето изчезва в камбанарията. Тя зачака, потънала в размисъл къде още трябва да претърсят. Може би отец Рош се грижеше за някой болен в някоя от колибите.

Киврин долови леко раздвижване в прозореца на църквата. Светлинка. Може би отецът се беше върнал, докато те бяха разглеждали магарето. Тя побутна вратата на свещеника и надникна вътре. Пред статуята на св. Катерина, беше запалена свещ. Киврин виждаше мъждивата ѝ светлинка в краката на статуята.

— Отец Рош? — повика тя тихо. Не получи никакъв отговор. Тя пристъпи вътре, като остави вратата да се затвори след нея, и тръгна към статуята.

Свещта беше поставена между доста масивните стъпала на статуята. Грубото лице и косата на св. Катерина бяха в сянка, надвиснали като крило над малката фигура на възрастен, който трябваше да изобразява малко момиченце. Тя коленичи и взе свещта. Беше запалена току-що.

Киврин погледна към нефа. Със свещ в ръка не можеше да види нищо. Пламъкът осветяваше само пода и забрадката на света Катерина, но останалата част от кораба оставаше в пълен мрак.

Киврин направи няколко крачки към нефа все още със свещта в ръка.

— Отче Рош?

В църквата цареше пълна тишина, също като в гората, когато Киврин беше направила спускането. Прекалено тихо, сякаш имаше някой, който стои до гробницата или зад някоя от колоните и чака.

— Отец Рош? — извика тя съвсем ясно. — Тук ли сте?

Отговор не получи, остана само крещящата, изпълнена с очакване тишина. „В гората нямаше никого“ — каза си тя и направи още няколко крачки в мрака. До гробницата нямаше никого. Съпругът на Имейн лежеше с кръстосани на гърдите ръце и меч, положен до него, потънал в мир и спокойствие. До вратата също нямаше никого. Въпреки заслепяващата светлина на свещта Киврин вече беше сигурна — вътре нямаше никого.

Тя чуваше ударите на сърцето си, както беше станало в гората, толкова силни, че спокойно можеха да заглушат шума от стъпки, от

дишане, от човешко присъствие на някой, който стои и чака. Тя се извъртя и при това движение свещта изписа огнена следа.

Той стоеше точно зад нея. Свещта за малко да загасне. Пламъкът затрептя, наведе се, но после се стабилизира, осветявайки лицето на главореза.

— Какво искате? — попита Киврин, но беше останала толкова без дъх, че от устата ѝ не излезе почти нищо. — Как влязохте тук?

Главорезът не ѝ отговори. Той просто се беше вторачил в нея по същия начин като на горската полянка. „Значи не съм го сънувала — помисли си тя изплашено. — Бил е там.“ Беше възнамерявал — какво? Да я ограби? Да я изнасили? — и Гавин беше дошъл и го беше прогонил.

Тя отстъпи крачка назад.

— Попитах ви какво искате? Кой сте вие?

Говореше на английски. Чуваше как думите ѝ проехтят кухо в хладното каменно пространство. О, не, преводачът не биваше да се поврежда точно сега.

— Какво правите тук? — попита тя като се насилваше да произнася думите колкото може по-бавно. Чу, че от нея самата излиза следното: — Whette wolde thou wiltre me?^[1]

Той протегна ръката си към нея — огромна ръка, мръсна и зачервена, ръка на главорез — сякаш искаше да докосне отрязаната ѝ коса.

— Махнете се — каза тя. Отстъпи назад и опря гръб в гробницата. Свещта изгасна. — Представа си нямам кой сте и какво искате, но ви съветвам да се махнете. — Отново говореше на английски, но какво значение имаше това, след като той искаше да я ограби, да я убие, а къде беше свещеникът? — Отец Рош! — извика тя отчаяно. — Отец Рош!

При вратата се чу някакъв шум, удар, после стържеше на дърво върху камък и Агнес отвори.

— Ето къде сте били — рече тя рязко. — Търсих ви навсякъде.

Главорезът погледна към вратата.

— Агнес! — извика Киврин. — Бягай!

Малкото момиченце застина с ръка на тежката врата.

— Махни се оттук! — изкрещя Киврин и осъзна с ужас, че продължава да говори на английски. Как беше думичката за „бягам“?

Главорезът направи още една крачка към Киврин. Тя се прилепи към Гробницата.

— *Бягай!* Изчезни, Агнес! — извика тя, а после вратата се затвори с трясък, а тя тичаше по каменния под, а после и навън през вратата след Агнес, като някъде по пътя изпусна свещта.

Агнес беше стигнала почти до портата на двора, но веднага след като Киврин излезе от църквата, момиченцето спря и се втурна обратно към нея.

— Не! — извика Киврин. — Бягай!

— Вълк ли имаше? — попита Агнес с широко отворени очи.

Нямаше време да ѝ обяснява или да я увещава да бяга. Грабна я в обятията си и хукна към конете.

— В църквата имаше един лош човек! — обясни тя, докато слагаше Агнес на седлото.

— Лош човек ли? — възкликна Агнес, без да обръща внимание на поводитите, които Киврин се опитваше да набути в ръцете ѝ. — Да не би да беше някой от тия, дето са ви нападнали в гората?

— Да — отвърна Киврин и започна да развързва поводитите. — Ще яздиш с всички сили към къщата. Не се спирай за нищо.

— Ама аз не го видях — рече Агнес.

Сигурно. Щом идваше отвън, разбира се, че нямаше да може да види нищо в мрака на църквата.

— Да не би да беше мъжът, който ви е обрал нещата, счупил ви е каретата и ви е пръснал главата?

— Да — отвърна Киврин, посегна към поводитите на своя кон и започна да ги отвързва.

— Тоя лош човек в гробницата ли се беше скрил?

— Какво? — попита Киврин. Тя не можеше да развърже твърдата кожа. Погледна разтревожено към вратата на църквата.

— Видях ви заедно с отец Рош до гробницата. Лошият мъж в гробницата на дядо ли се беше скрил?

[1] Какво искате от мен? (староангл.). — Бел.пр. ↑

16.

Отец Рош.

Твърдите кожени поводи изведнъж увиснаха в ръцете на Киврин.

— Отец Рош?

— Отидох в камбанарията, но там го нямаше. Беше в църквата — продължи Агнес. — Защо той да е лошият мъж, който се е крил в гробницата на дядо, лейди Киврин?

Отец Рош. Но това беше невъзможно. Отец Рош й беше дал последно причастие. Беше миропомазал слепоочието и дланите й.

— А лошият мъж ще направи ли нещо на отец Рош? — питаше в този момент Агнес.

Това не можеше да бъде отец Рош. Отец Рош беше държал ръката й. Беше й казал да не се страхува. Тя се опита да си спомни лицето на свещеника. Беше се навел над нея и я бе попитал за името й, но тя не беше успяла да види лицето му заради пушека в стаята.

А докато й беше давал последно причастие, тя беше видяла главореза, беше се изплашила, че са го пуснали в стаята, беше се опитала да избяга от него. Но това всъщност не е бил никакъв главорез. Това е бил отец Рош.

— А лошият мъж ще ни подгони ли? — попита Агнес, вперила напрегнато поглед във вратата на църквата.

Всичко си идваше на мястото. Главорезът, наведен над нея на горската полянка, а след това я слага на седлото на коня си. Тя си беше мислила, че това е видение от треската й, но всъщност не беше. Беше отец Рош, който беше помогнал на Гавин да я отнесе в къщата.

— Лошият мъж няма да ни последва — каза Киврин — Няма никакъв лош мъж.

— А още ли се крие в църквата?

— Не. Нещо съм се объркала. Няма никакъв лош мъж.

Агнес като че ли не можеше да й повярва.

— Но вие ми извикахте да бягам — рече тя.

Киврин вече чуваше как малката казва на баба си:

„Лейди Киврин и отец Рош бяха заедно в църквата и тя изкрещя.“ Лейди Имейн щеше да се зарадва на тази своя нова придобивка в списъка на греховете на отец Рош. Както и в списъка с подозрителните постъпки на Киврин.

— Знам, че изкрещях — каза Киврин. — В църквата беше много тъмно. Отец Рош се появи като изневиделица и аз се изплаших.

— Но това е бил отец Рош — рече Агнес, сякаш въобще не можеше да си представи, че някой може да се изплаши от отчето.

— Когато двете с Роузмунд си играете на криеница и тя изведнъж връхлети отгоре ти иззад някое дърво, и ти пициш, нали? — рече Киврин отчаяно.

— Веднъж Роузмунд се беше скрила на тавана, докато аз се занимавах с хрътката си, и после ми скочи оттам. Така се изплаших, че изпицях. Ей така — допълни тя и нададе писък, от който на човек му се смразяваше кръвта. — Един друг път пък бях в салона, там беше много тъмно и Гавин изскочи иззад паравана и каза „Ха!“ и аз пак изпицях и...

— Точно така — съгласи се Киврин. — В църквата беше много тъмно.

— А отец Рош изскочи ли отнякъде да ви каже „Ха!“?

„Да — помисли си Киврин. — Наведе се над мен и си помислих, че е главорез.“

— Не — отвърна тя. — Не извика, но се стреснах.

— А тогава ще ходим ли с него за бръшляна?

„Ако не съм го прогонила — помисли си Киврин. — Ако не е тръгнал, докато ние си говорим тук.“

Тя свали Агнес от коня.

— Хайде, трябва да го намерим.

Представа си нямаше какво щяха да правят, ако той вече беше тръгнал. Не можеше да отведе Агнес обратно вкъщи, за да каже на лейди Имейн, че Киврин е изпицяла. Не можеше да се върне и без да обясни случилото се на отец Рош. Да обясни какво? Че го е мислела за крадец или пък изнасилвач? Че е мислела, че той е кошмарно видение от бълнуването й?

— Трябва ли пак да влезем в църквата? Попита Агнес с нотка на нежелание.

— Не се страхувай. Там няма никого освен отец Рош.

Въпреки увещанията на Киврин Агнес прие много трудно да се върне в църквата. Тя скри главата си в полите на Киврин, когато тя отвори вратата, а след това се хвана за крака ѝ.

— Всичко е наред — успокои я Киврин и надникна в църквата. Отец Рош вече го нямаше до гробницата. Вратата се затвори зад нея и тя остана така, с Агнес вкопчена в крака ѝ, за да изчака очите ѝ да привикнат с тъмното. — Няма от какво да се боиш.

„Той не е главорез — каза си тя. — Няма от какво да се боиш. Той ти даде последно причастие. Държеше ти ръката.“ Сърцето ѝ обаче щеше да се пръсне всеки момент.

— Лошият човек там ли е? — прошепна Агнес със завряна в колената на Киврин глава.

— Няма никакъв лош човек — отвърна тя и точно в този момент го видя. Беше застанал пред статуята на св. Катерина. Държеше свещта, която Киврин беше изпуснала, наведе се да я остави пред статуята и пак се изправи.

Тя си беше помислила, че от играта на мрака и пламъка на свещта, осветяващ го изотдолу, се е получила някаква зрителна илюзия, че в крайна сметка той не е главорезът от виденията ѝ, но грешеше. През въпросната нощ той беше носил качулка, така че не беше успяла да види остриганата част на темето му, но сега се беше навел пред статуята точно по същия начин, както се беше навел и над нея. Сърцето ѝ отново заби лудо.

— Къде е отец Рош? — попита Агнес и надигна глава. — Ето го — извика тя и хукна към него.

— Не... — извика Киврин и хукна подире ѝ. — Недей...

— Отец Рош! — извика Агнес. — Отец Рош! Търсехме ви! — Тя очевидно беше забравила за лошия мъж. — Търсихме ви и в църквата, и в къщата, но ви нямаше никъде!

Тичаше към него с пълна скорост. Той се обърна, наведе се и сграбчи момиченцето в прегръдката си, като всичко това стана някак наведнъж.

— Търсих ви в камбанарията, но и там ви нямаше — продължаваше Агнес без ни най-малка следа на страх. — Роузмунд каза, че вече сте тръгнал.

Киврин спря при последната колона и се опита да успокои разтуптяното си сърце.

— Вие криехте ли се? — попита Агнес и го прегърна доверчиво около врата. — Веднъж Роузмунд се беше скрила в плевнята и като изскочи!... Изпищях много силно.

— Защо сте ме търсили, Агнес? — попита той. — Да не би някой да е болен?

Той произнесе името ѝ като „Агнъс“, а освен това имаше почти същия акцент като момчето със скорбута. На преводача му трябваше малка пауза преди да преведе казаното и Киврин усети лека изненада, че не може да го разбере. Докато беше лежала в несвят, беше разбирала всяка негова думица.

„Сигурно ми е говорил на латински“ — помисли си тя, защото гласа му помнеше със сигурност. Това беше гласът, който ѝ беше прочел последното причастие, гласът, който ѝ беше казал да не се страхува. И тя беше престанала да се страхува. При звука на този глас сърцето ѝ престана да бие така лудешки.

— Не, никой не е болен — каза Агнес. — Искане да дойдем с вас за бръшлян и зеленика. Лейди Киврин, Роузмунд, Сарацин и аз.

При думите „лейди Киврин“ отец Рош се извърна, видя я да стои до колоната и остави Агнес на земята.

Киврин протегна ръка към колоната, за да се подпре.

— Извинете ме, отче — каза тя, — толкова съжалявам, че изпищях и побягнах от вас. Беше тъмно и не можах да ви позная...

Преводачът, който все още изоставаше с една крачка, преведе това като: „Въобщо не ви знаех“.

— Тя не знае нищо — намеси се Агнес. — Лошият мъж я е ударил по главата и тя не помни нищо освен името си.

— Това вече съм го чувал — каза отецът, без да сваля поглед от Киврин. — Вярно ли е, че нямате никакъв спомен за това как сте се озовали сред нас?

Тя усети същия порив да му каже истината, който беше усетила и когато я беше попитал за името ѝ. „Историчка съм — щеше ѝ се да каже. — Дойдох, за да ви наблюдавам, но се разболях и не знам къде е мястото на спускането.“

— Тя не помни коя е — обясни Агнес. — Не помнеше и как се говори. Трябваше да я науча.

— Не си спомняте коя сте?

— Не.

— И нищо за идването си тук? — попита той.

На този въпрос поне можеше да отговори съвсем чистосърдечно.

— Не — отвърна тя. — Освен това, че вие и Гавин ме отведохте в господарската къща.

На Агнес разговорът очевидно започна да ѝ става досаден.

— Можем ли да дойдем с вас да поберем бръшлян?

Той не даде никакъв знак, че я е чул. Протегна ръка, сякаш се канеше да благослови Киврин, но вместо това докосна слепоочието ѝ и тя си даде сметка, че той е искал да направи точно това и докато бяха стояли пред гробницата.

— Вече нямате рана — рече той.

— Зарасна — обясни тя.

— Хайде да тръгваме вече — започна да го дърпа Агнес за ръката.

Той вдигна ръка, сякаш за да я докосне отново по слепоочието, но после се отказа.

— Не бива да се страхуваш — каза той. — Бог те е изпратил сред нас с добра цел.

„Не, не е — помисли си Киврин. — Въобще не ме е изпратил Той. Изпрати ме факултетът по медиевистика.“ Но се усети по-спокойна.

— Благодаря ви — рече тя.

— Аз тръгвам *веднага!* — каза Агнес и задърпа ръката на Киврин. — Идете да си вземете магарето — нареди тя на отец Рош, — а ние ще доведем Роузмунд.

Агнес тръгна през главния кораб и Киврин нямаше друг избор, освен да тръгне след нея, за да не ѝ позволи пак да хукне нанякъде. Тъкмо преди да стигнат до вратата тя се отвори с гръм и трясък и през нея надникна примижала Роузмунд и каза:

— Заваля. Намерихте ли отец Рош?

— Заведе ли Блеки в конюшната? — попита я Агнес.

— Да. Значи сте закъснели и отец Рош беше тръгнал?

— Не. Тук е и тръгваме с него. Беше в църквата и лейди Киврин...

— Отиде да си доведе магарето — прекъсна я Киврин, за да не ѝ позволи да се впусне в разказ за това, което се беше случило.

— Аз много се изплаших оня път, когато ти ми скочи от тавана, Роузмунд — каза Агнес, но Роузмунд вече беше изтичала при коня си.

Не валеше, но във въздуха имаше ситни капчици мъгла. Киврин помогна на Агнес да се качи на коня си, след което се качи на своя жребец, като преди това стъпи на подпорите на портата. Отец Рош изведе магарето си и всички заедно тръгнаха по пътеката покрай църквата, след това нагоре през малката групичка дървета след нея, после през една поляна, покрита със сняг, докато накрая влязоха в гората.

— В тая гора има вълци — обади се Агнес. — Гавин уби един.

Киврин почти не я чуваше. Гледаше как отец Рош върви до магарето си и се опитваше да си спомни нощта, в която той я беше завел в господарската къща. Роузмунд беше казала, че Гавин го бил срещнал по пътя си и че той помогнал на Гавин да я докарат, но това не можеше да е вярно.

Той се беше навел над нея, докато тя беше седяла облегната на колелото на каретата. Тя помнеше лицето му. Беше ѝ казал нещо, което тя не беше разбрала, а тя му беше отвърнала: „Кажете на господин Дануърти да дойде да ме прибере“.

— Роузмунд не язди по начин, който подобава на една девица — каза Агнес със строг тон.

Роузмунд беше отишла много напред и почти се беше изгубила от погледа им там, където пътят правеше завой. Беше спряла и сега ги чакаше нетърпеливо да я настигнат.

— Роузмунд! — извика Киврин и Роузмунд препусна назад в галоп. За малко да се блъсне в магарето, но после опъна юздите и спря.

— Не можем ли да се движим по-бързо? — попита тя, обърна коня и отново препусна напред. — Така няма да свършим, преди да е заваляло.

Вече язدهа през гъстата гора. Пътят беше малко по-широк от пътека за езда. Киврин оглеждаше дърветата и се опитваше да си спомни дали ги е виждала. Минаха покрай един гъсталак от върби, но той беше прекалено далеч от пътя, а съвсем близо до него се виждаше малко поточе, покрито с лед по краищата.

От другата страна на пътеката имаше голям явор, а зад него се виждаше редица самодивски дървета — бяха на толкова равномерно

разстояние едно от друго, че можеше и да се били засадени. Киврин не си спомняше някога да е виждала всичко това.

Бяха минали по този път и тя се беше надявала, че нещо може да отприщи спомените ѝ, но нищо, просто нищичко не ѝ изглеждаше познато. Онази нощ беше прекалено тъмно, а тя самата се беше чувствала прекалено зле физически.

Единственото, което си спомняше със сигурност, беше спускането, макар че и то беше обгърнато в същата мъглява, някак нереална атмосфера като пътуването до господарската къща. Спомняше си полянка, дъб и гъсталак от върби. И лицето на отец Рош, наведено над нея, докато тя седеше облежната на колелото на каретата.

Сигурно е бил с Гавин, когато са я открили. Спомняше си ясно лицето му на светлината на огъня. И как беше паднала от коня точно на разклонението на пътя.

Още не бяха минали покрай никакво разклонение. Не беше видяла дори нито една пътека, макар и да знаеше, че пътеки има — за да свързват едно село с друго, за да водят към полетата и до колибата на болния ратай, когото беше отишла да види Еливис.

Изкачиха се по едно ниско възвишение, а когато стигнаха до върха му, отец Рош се обърна назад, за да види дали следват правилния път. „Той знае къде е мястото на спускането“ — помисли си Киврин. Беше се надявала, че той все пак ще има някаква представа, че Гавин му го е описал и му е казал кой път точно води до него, но не е било необходимо. Отец Рош вече е знаел къде е мястото на спускането. Той беше ходил там.

Агнес и Киврин стигнаха до върха на възвишението, но единственото, което Киврин видя, бяха дървета, а под тях — още повече дървета. Сигурно се намираха в гората Уичууд, но дори така да беше, около тях се простираха над сто квадратни километра, сред които бе скрито мястото на спускането. Тя никога нямаше да успее да го намери сама. При тази гъста растителност виждаше само на десетина метра.

Когато преваляха хълма и се озоваха в сърцето на гората, Киврин се изненада от гъстотата на растителността и дърветата. Тук очевидно нямаше никакви пътеки. Нямаше и почти никакви поляни, а там, където имаше, бяха покрити с паднали клони, преплетени гъсталаци и сняг.

Киврин беше сгрешила, че не разпознава нищо около себе си — оказа се, че в крайна сметка гората ѝ е позната. Това беше гората, където се беше изгубила Снежанка, както и Хензел и Гретел и всичките там принцове. В нея имаше вълци, мечки и може би дори къщурки като тази на Баба Яга. Това беше мястото, откъдето бяха тръгнали всички приказки. И нищо чудно. Всеки можеше да се загуби в такава гора.

Рош спря и застана до магарето си. Роузмунд се върна в лек галоп при него, а Киврин и Агнес се изравниха с тях. Киврин се зачуди с неприятно усещане дали отецът не е объркал пътя. Щом обаче го настигнаха, той ги поведе през един гъсталак и излязоха на една още по-тясна пътека, която не се виждаше от пътя.

Роузмунд не можеше да задмине отец Рош и магарето му, без да ги избута в гъсталака, та се наложи да ги следва плътно, толкова плътно, че почти настъпваше задните копита на магарето, и Киврин отново се зачуди какво точно я тревожи. „Сър Блоет има много влиятелни приятели“, беше казала лейди Имейн. Беше го нарекла съюзник, но Киврин се питаше дали нещата стояха точно така и дали бащата на Роузмунд не ѝ беше казал нещо за него, та така да се тревожи от идването му в Ашенкоут.

Повървяха известно време по пътеката, минаха покрай някакви върби, които приличаха на онези от мястото на спускането, след което свърнаха от пътеката, промушиха се през малка горичка от ели и се озоваха точно до едно дърво бодлива зеленика.

Киврин беше очаквала, че зелениката ще е на храсти като тези във вътрешния двор на „Брейзнуз“, но това тук беше дърво. Извисяваше се над главите им, разперило клони над множеството смърчове, а червените му плодове изпъкваха ярко на фона на лъсналите листа.

Отец Рош започна да сваля чувалите от гърба на магарето, а Агнес правеше опити да му помогне. Роузмунд измъкна от пояса си един нож с късо, но широко острие и започна да сече ниските клони, покрити с остри листа.

Киврин мина по снега от другата страна на дървото. Беше ѝ се привидяло едно бяло петно, което можеше да е горичката от брези, но се оказа само един клон, паднал между две дървета и покрит със сняг.

Агнес се приближи, а след нея и отец Рош — държеше една доста зловеща на вид кама. Киврин си мислеше, че като знае вече кой е той, в главата ѝ ще стане някаква трансформация, но той продължаваше да си прилича на главорез, извисил се над малката Агнес.

Отчето подаде на Агнес една от торбите.

— Дръж я отворена ето така — каза той и се наведе, за да ѝ покаже как трябва да се подвие горната част на чувала, — а аз ще слагам клонките вътре. — И започна да сече клонки, без въобще да обръща внимание на бодливите листа. Киврин вземаше клонките от ръцете му и внимателно ги поставяше в чувала, за да не се начупят листенцата.

— Отче Рош — каза тя, — исках да ви благодаря за помощта ви когато бях болна, както и за това, че сте ме отвели в къщата, когато...

— Когато бяхте паднали — допълни той и рязко удари един заинатил се клон.

Тя беше възнамерявала да каже „когато ме нападнаха крадците“, поради което думите му я изненадаха. Спомни си как беше паднала от коня и се зачуди дали той се беше появил точно в онзи момент. Но ако беше така, това беше станало на доста голямо разстояние от мястото на спускането, което означаваше, че той няма да знае къде е. А тя го помнеше *там*, на мястото на спускането.

Нямаше никакъв смисъл да разсъждава.

— Знаете ли къде точно ме е намерил Гавин? — попита тя и задържа дъха си.

— Да — отвърна той и се захвана с поредния клон.

На Киврин ѝ прилоша от обзелото я облекчение. Той знаеше къде е мястото на спускането.

— Далеч ли е оттук?

— Не — рече той и пречупи клона.

— Ще ме заведете ли там? — попита Киврин.

— Че защо ви е да ходите там? — намеси се Агнес. — Ами ако лошите са още там?

Рош я гледаше така, сякаш си задаваше същия въпрос.

— Мислех си, че ако видя мястото, може и да си спомня коя съм и откъде идвам — отговори Киврин.

Той ѝ подаде клона, като го задържа така, че тя да може да го хване, без да се издраска.

— Ще ви заведе — рече свещеникът.

— Благодаря ви — каза Киврин. — Благодаря. — Тя напъха клона при останалите, а Рош завърза чувала и го метна на рамо.

Появи се и Роузмунд, повлякла своя чувал по снега.

— Още ли не сте готови? — попита тя.

Рош взе и нейния чувал и закрепил и двата на гърба на магарето. Киврин вдигна Агнес на понито ѝ и помогна и на Роузмунд да се качи на своя кон, а отец Рош коленичи и подложи големите си ръце, за да може Киврин да стъпи на тях и да сложи крак в стремето.

Той ѝ беше помогнал да се качи и на белия кон, когато беше паднала. Когато беше паднала. Тя си спомни как големите му ръце я бяха нагласили на седлото. Но дотогава бяха изминали доста дълъг път от мястото на спускането, а защо му е било на Гавин да води Рош на толкова разстояние, за да му покаже мястото? Тя не си спомняше да се е връщала, но всичко беше толкова смътно и объркано. В блънуването ѝ може да ѝ се е сторило много по-далеч, отколкото всъщност е било.

Рош поведе магарето обратно през елите до пътеката, след което тръгнаха по пътя, по който бяха дошли. Роузмунд го остави да върви напред, но по едно време каза с тон, който страшно приличаше на този на лейди Имейн:

— Къде е тръгнал сега? Бръшлянът не е натам.

— Отиваме да видим мястото, където е била нападнатата лейди Катрин — отвърна Агнес.

Роузмунд погледна Киврин с подозрение.

— Че защо ви е да ходите там? — попита тя. — И сандъците, и каретата ви вече са донесени в къщата.

— Тя мисли, че ако види мястото, ще започне да си спомня мъничко — обясни ѝ Агнес. — Лейди Киврин, ако си спомните коя сте, ще трябва ли да се върнете у вас?

— Разбира се, че трябва — рече Роузмунд. — Трябва да се върне при семейството си на всяка цена. Не може да остане при нас завинаги. — Говореше така само за да предизвика Агнес, и успя.

— Може пък! — каза Агнес. — Ще ни бъде детегледачка!

— И защо ѝ е да остава при толкова пискливо бебе? — попита Роузмунд и пришпори коня си в по-бърз ход.

— Не съм бебе! — провикна се Агнес подире ѝ. — Ти си бебе!
— Тя се върна при Киврин. — Не искам да ме оставяте!

— Няма да те оставя — рече ѝ Киврин. Хайде, отец Рош чака.

Той вече беше на пътя и щом и те стигнаха дотам, пое отново. Роузмунд вече беше избързала доста напред, хвърчеше по заснежената пътека и хвърляше около себе си фонтан от сняг.

Пресякоха едно малко поточе и стигнаха до едно разклонение: тази част от пътя, по която вървяха те, завиваше надясно, а другата продължаваше стотина-двеста метра почти право напред, а след това правеше остра чупка наляво. Роузмунд спря и остави коня си да тъпче нервно и да тръска глава, за да даде и тя израз на собственото си нетърпение. „Паднах от белия кон при едно разклонение на пътя“ — мислеше си Киврин, като се опитваше да си припомни дърветата, пътя, малкото поточе, въобще нещо. По пътеките, които кръстосваха гората Уичууд, имаше десетки разклонения, а тя нямаше причина да мисли, че точно това е въпросното, но то очевидно беше. Отец Рош пое надясно от разклонението, измина няколко метра, след което се шмугна през гъсталака с магарето си.

На мястото, където свърна от пътя, нямаше никакви върби, нито пък се виждаше хълм. Сигурно беше тръгнал по пътя, по който я е повел Гавин. Тя си спомни, че преди да стигнат до разклонението, бяха вървели доста дълго през гората.

Последваха го сред дърветата като Роузмунд се движеше най-отзад, но почти веднага трябваше да слязат от конете и да ги поведат пеша. Рош не вървеше по никаква пътека, поне доколкото можеше да види Киврин. Той си проправяше път през снега, промъкваше се под ниско сведените клони, от които по врата му падаше сняг, а по едно време се наложи да заобиколи голям гъсталак трънки.

Киврин се опита да запомни пейзажа, за да може след това да се ориентира и сама, но всичко около нея изглеждаше отчайващо еднакво. Докато имаше сняг, тя щеше да може да използва следите, които щяха да оставят. Щеше да се наложи да се върне още веднъж по този път преди да се е разтопил снегът, за да маркира несъществуващата пътека с резки, парчета дърво, парцалчета или нещо такова. Или трохи хляб, както бяха направили Хензел и Гретел.

Лесно можеше да се разбере как те, Снежанка и всичките принцове се бяха загубили в гората. Бяха минали само неколкостотин

метра, а Киврин вече не можеше да каже в каква посока точно лежи пътят, нищо че виждаше останените от тях самите следи. Хензел и Гретел може да се бяха лутали месеци наред, без въобще да намерят пътя към дома. Или пък къщурката на вещицата.

Магарето на отец Рош спря.

— Какво има? — попита Киврин.

Отец Рош поведе магарето си някъде встрани и го завърза за една елша.

— Тук е.

Това не беше мястото на спускането. Трудно можеше да се нарече полянка — имаше съвсем малко място, само защото един дъб беше разперил клоните си и така не позволяваше на другите дървета да се развият. Пространството под него беше почти като палатка, а самата земя — леко поръсена със сняг.

— Може ли да си запалим огън? — попита Агнес и се запъти към останките от предишен огън под клоните. До тях беше издърпан един дебел клон и Агнес седна отгоре му. — Студено ми е — каза тя и започна да подритва почернелите камъни.

Не беше горял много дълго. Съчките едва бяха започнали да се овъгляват. Някой беше нахвърлял отгоре шума и пръст, за да го изгаси. Отец Рош беше приклепнал пред нея, а потрепващата светлина беше играла по лицето му.

— Е? — рече Роузмунд нетърпеливо. — Спомняте ли си нещо?

Тя беше идвала тук. Спомняше си огъня. Тогава си беше мислила, че го приготвят за клада. Но не можеше да е било така. Рош беше ходил на мястото на спускането. Тя си спомняше как се беше навел над нея, докато тя беше седяла облепната на колелото на каретата.

— Сигурен ли сте, че Гавин ме е намерил точно тук?

— Да — отвърна той и се намръщи.

— Ако разбойникът дойде, ще го намушкам с камата си — каза Агнес като издърпа една от полуизгорените съчки и я размаха във въздуха. Почернелият край се отчупи. Агнес клекна до огнището, извади друга клечка, след което седна на земята, подпряна на падналия клон. Започна да стърже двете пръчки една о друга. Полетяха парченца овъглено дърво.

Киврин гледаше Агнес. Тя беше седяла, облегната на клона, докато те палеха огъня, а Гавин се беше надвесил над нея с почервеняла от огнените отблясъци коса и ѝ беше казал нещо, което тя не беше разбрала. След това беше изгасил огъня, разравяйки го с ботушите си, при което се беше вдигнал пушек и я беше заслепил.

— Спомняте ли си нещо? — попита Агнес и подхвърли съчките сред камъните.

Рош продължаваше да я гледа намръщено.

— Зле ли ви е, лейди Катрин? — попита той.

— Не — отвърна тя и опита да се усмихне. — Беше само... Надявах се, че ако видя мястото, където съм била нападната, ще си спомня.

Той я изгледа някак сериозно, както беше сторил в църквата, след което се обърна и отиде при магарето си и каза:

— Хайде.

— Спомнихте ли си? — настояваше Агнес, която вече беше започнала да удря ръкавиците си една в друга. Целите се бяха изцапали от саждите.

— Агнес! — рече Роузмунд. — Виж само как си си изцапала ръкавиците! — И издърпа грубо момиченцето на крака. — На всичкото отгоре, си направила на нищо пелерината като седиш на мокрия сняг. Лошо момиче такова!

Киврин разтърва двете деца и каза:

— Роузмунд, развържи понито на Агнес. Време е да посъберем бръшлян. — Тя изтупа снега от пелерината на Агнес и се опита, без особен успех, да почисти бялата кожа.

Отец Рош беше застанал до магарето си и ги чакаше, но от лицето му още не беше изчезнало странното, сериозно изражение.

— Ще ти почистим ръкавиците като си стигнем у дома — каза Киврин набързо. — Хайде, трябва да тръгваме с отец Рош.

Повървяха няколко метра по пътя, по който бяха дошли, след което поеа в някаква друга посока, която ги изведе почти незабавно на друг път. Киврин не виждаше разклонението оттук и се зачуди дали то е някъде по-нататък по същия път, или е на съвсем друг. Всичко ѝ изглеждаше еднакво — и върбите, и малките полянки, и дъбовете.

Беше ѝ ясно какво се бе случило. Гавин се беше опитал да я отведе в господарската къща, но тя беше изпаднала в прекалено тежко

състояние. Беше паднала от коня му, при което той я беше отнесъл в гората, където беше наклал огън. След това я беше оставил облегната на падналия клон, а той се беше върнал в селото за помощ.

Или пък беше решил да накладе огън и да остане там с нея до сутринта, а отец Рош беше видял светлината и се беше притекъл на помощ, след което двамата я бяха отнесли в имението. Отец Рош нямаше представа къде е мястото на спускането. Предположил е, че Гавин я е намерил под този дъб.

Видението, в която той се е надвесил над нея, докато тя седи облегната на колелото на каретата, е било част от бълнуването ѝ. Беше ѝ се появило, докато беше лежала болна, както си беше изфантазирала камбаните, кладата и белия кон.

— Сега пък къде отива? — попита Роузмунд със заядлив тон и на Киврин ѝ се прищя да я зашлеви. — Бръшлян има и много по-близо до вкъщи. А вече започва да вали.

Тя беше права. Мъглата се беше превърнала в ситен дъждец.

— Можехме вече да сме свършили цялата работа и да сме се прибрали, ако бебето Агнес не беше взело кутрето си! — И тя отново препусна напред в галоп, а Киврин дори не се опита да я спре този път.

— Роузмунд е грубиянка! — каза Агнес.

— Да — съгласи се Киврин. — Права си. Знаеш ли какво ѝ става?

— Заради сър Блоет е — отвърна Агнес. — Трябва да се омъжи за него.

— Какво? — възкликна Киврин. Имейн беше споменала нещо за сватба, но тя беше предположила, че някоя от дъщерите на сър Блоет ще се омъжва за някой от синовете на лорд Гийом. — Че как може сър Блоет да се ожени за Роузмунд? Той не е ли вече женен за лейди Иволда?

— Не — отвърна Агнес изненадано. — Лейди Иволда е сестра на сър Блоет.

— Но Роузмунд е още много малка — рече Киврин, макар да знаеше, че не е права. През четиринайсети век момичетата редовно са били сгодявани преди да станат пълнолетни, понякога дори при самото раждане. През Средновековието бракът е бил въпрос на сделка, начин за присъединяване на земи и подобряване на социалния статус. Без съмнение Роузмунд беше обречена още от времето когато е била на

възрастта на Агнес, да се омъжи за някой като сър Блоет. Всяка средновековна приказка обаче за девствени момичета, които трябва да се омъжат за някой беззъб старик, ѝ идваше винаги изневиделица.

— Роузмунд харесва ли сър Блоет? — попита Киврин. Разбира се, че не го харесваше. Та тя се беше изпълнила с омраза, беше станала злонамерена, че дори и почти истерична, откакто чу вестта за пристигането му.

— Аз го харесвам — рече Агнес. — Обеща, че ще ми даде сребърна юзда, когато се женят.

Киврин погледна към Роузмунд, която ги чакаше далеч напред по пътя. Сър Блоет можеше въобще да не е беззъб и разложен. Но го предполагаше така, както беше предположила, че лейди Иволда му е жена. Можеше и да е млад, а лошото настроение на Роузмунд да се дължи на обтегнатите ѝ нерви. А можеше и да промени мнението си за него преди да се оженят. Момичетата по това време встъпваха в брак около четиринайсет-петнайсет годишна възраст, но определено едва след като вече са налице поне първите белези на съзряването.

— Кога трябва да се оженят? — попита Киврин.

— По Великден — отговори Агнес.

Бяха стигнали до ново разклонение — двата пътя вървяха почти успоредно стотина метра. След това този, по който се беше отдалечила Роузмунд, тръгваше по някакво възвишение.

Само на дванайсет и да трябва да се омъжи след три месеца. Нищо чудно, че лейди Еливис беше толкова против сър Блоет да разбере, че са тук. Може би не одобряваше, че Роузмунд трябва да се омъжи толкова малка, а годежът беше скалъпен само за да може да бъде измъкнат баща ѝ от неприятностите.

Роузмунд се качи до върха на възвишението, след което тръгна обратно към отец Рош.

— Къде ни водите? — запита го тя.

— Почти пристигнахме — отвърна той.

Тя обърна коня си и го пришпори нагоре по възвишението, след което изчезна от поглед, появи се отново, стигна на обратно в галоп почти до Киврин и Агнес, обърна коня рязко и отново препусна напред. „Също като плъха в клетката — помисли си Киврин, — и той търсеше изход като полудял.“

Лекият дъждец започваше да се превръща в лапавица. Отец Рош придърпа качулката върху обръснатото си теме и поведе магарето по склона. То стигна до върха с равен ход, след което спря. Отец Рош дръпна поводите му рязко, но магарето се запъна и не пожела да продължи.

— Какво има? — попита Киврин.

— Хайде, Валаам — рече отец Рош и хвана поводите с двете си големи ръце, но магарето не се и помръдна. Приклекна и се запъна така, че почти седна.

— Може да не му харесва дъждът — рече Агнес.

— Можем ли да ви помогнем? — попита Киврин.

— Не — отвърна Рош и им махна с ръка да продължават. — Вървете напред. Ще му е по-добре, ако конете не са наблизно.

Той нави поводите около ръката си и мина отзад, сякаш имаше намерение да го бута. Киврин прекоси билото с Агнес, обърната назад, защото се страхуваше, че животното може да ритне внезапно свещеника в главата. Тръгнаха надолу по хълма.

Гората под тях беше забулена от дъжда. Снегът по пътя вече беше започнал да се разтопява и подножието на хълма приличаше на кално блато. От двете страни на пътя имаше гъсти храсталаци, покрити със сняг. Роузмунд ги чакаше на върха на следващото възвишение. Дърветата по него стигаха само до средата на пътя, а над тях се виждаше обширно снежно пространство. „А отвъд него — помисли си Киврин — има обширна равнина, вижда се пътят, а също и Оксфорд.“

— Къде хукнахте, лейди Киврин? Чакайте! — извика Агнес, но Киврин вече беше в подножието на хълма, беше слязла от жребеца си и изтърсваше храсталаците от снега, за да види дали са върби. Върби бяха, а зад тях се виждаше короната на голям дъб. Тя метна поводите на жребеца върху червеникавите клони на върбите и се мушна в храсталака. От снега върбовите клони бяха замръзнали, залепени един за друг. Тя започна да ги удря, при което отгоре ѝ започна да се ръси сняг. Във въздуха излетя ято изплашени птици. Тя започна да си проправя път през заснежените клони, за да стигне до полянката, която просто трябваше да е там. И беше.

Там беше и дъбът, а зад него, далеч от пътя, се виждаше струпването на белостволи брези, което ѝ беше заприличало на по-

рядка гора. Това вече трябваше да е мястото на спускането.

Нещо обаче във вида му я тревожеше. Сега полянката ѝ се струваше някак по-голяма. А по дъба беше имало много повече листа и повече гнезда. От едната страна на полянката сега имаше трънка, чиито пурпурночерни плодове надничаха сред коварните бодли. Тя не си спомняше да я е виждала. Иначе със сигурност щеше да я запомни, нали?

Заради снега е, мислеше си тя, от него полянката изглежда някак по-голяма. Тук снежната покривка беше почти половин метър, гладка и непокътната. Мястото изглеждаше така, сякаш никой никога не беше идвал тук.

— На това място ли иска отчето да събираме бръшлян? — попита Роузмунд, която също си проправяше път през гъсталака. И огледа полянката с ръце на кръста. — Та тук няма никакъв бръшлян.

Бръшлян беше имало, нали, увит около ствола на дъба, а също така и гъби? „Заради снега е — помисли си пак тя. — Снегът е скрил всички отличителни белези. А също така и следите, които е оставил Гавин, докато е влачил каретата и сандъците.“

Ковчежето — Гавин не беше донесъл ковчежето в къщата. Не беше го видял, защото тя го беше скрила в храстите до пътя.

Тя мина покрай Роузмунд и се запромъкна през върбите. Ковчежето също щеше да е затрупано със сняг, но снежната покривка не беше толкова плътна до пътя, а и то беше високо почти четирийсет сантиметра.

— Лейди Катрин! — извика Роузмунд. — Сега пък къде хукнахте?

— Киврин! — рече Агнес, но това беше само далечно ехо. Тя се беше опитала да слезе от понито си по средата на пътя, но кракът ѝ се беше заплел в стремето. — Лейди Киврин, елате!

Киврин я погледна някак невиждащо, след което обърна поглед нагоре по хълма.

Отец Рош още беше на върха му и се бореше с магарето. Трябваше да намери ковчежето преди да е пристигнал.

— Остани на понито си, Агнес — рече тя и започна да рови в снега под върбите.

— Какво търсите? — попита я Роузмунд. — Та тук няма бръшлян!

— Лейди Киврин, елате веднага! — каза Агнес.

Може би снегът беше привел върбите и ковчежето всъщност беше по-навътре под тях. Киврин се наведе, хваната за тънките клони, и се опита да измете снега с ръка. Ковчежето обаче го нямаше. Беше разбрала това от самото начало. Върбите бяха предпазили треволяците и въобще цялата земя с клоните си. Имаше само няколко сантиметра сняг. „Но ако това е мястото, то трябва да е тук“ — мислеше си Киврин изтръпнала. Ако това е мястото!

— Лейди Киврин! — извика Агнес и Киврин се извърна да я погледне. Беше успяла да слезе от понито си и тичаше право към нея.

— Не тичай — викна Киврин, но още не беше изрекла думите, когато Агнес се спъна в нещо и политна.

От падането ѝ беше секнал дъхът и когато Киврин и Роузмунд стигнаха при нея, тя още не беше успяла да се разплаче. Киврин я вдигна и я прегърна.

Агнес зяпна, пое дълбоко дъх и започна да пици.

— Иди да доведеш отец Рош — обърна се Киврин към Роузмунд.

— Той вече идва — отвърна Роузмунд и Киврин обърна глава. Отчето тичаше трмаво надолу без магарето си. Киврин се опита да извика и на него „Не тичайте!“, но той и без това не можеше да я чуе от писъците на Агнес.

— Успокой се — рече Киврин. — Всичко е наред. Само малко ти излезе въздухът.

Отец Рош стигна при тях и Агнес незабавно се хвърли в прегръдките му. Той я притисна към себе си.

— Тихо, Агнес — прошепна той с чудесния си, утешаващ глас. — Тихо. — Писъците ѝ замлъкнаха до хълцания.

— Къде се удари? — попита Киврин, като изтупа снега от пелерината ѝ. — Ръцете ли си ожули?

Отец Рош я обърна, както беше в прегръдката му, за да може Киврин да свали белите ѝ кожени ръкавички. Ръцете ѝ бяха силно зачервени, но не бяха одраскани. — Къде се удари?

— Никъде не се е ударила — каза Роузмунд. — Плаче, защото е бебе!

— Не съм бебе! — каза Агнес с такава ярост, че за малко да излети от ръцете на отец Рош. — Ударих си коляното в земята!

— Кое? — попита Киврин. — Същото, което си удари онзи ден ли?

— Да! Недей да го гледаш! — каза тя, когато Киврин посегна към крака ѝ.

— Добре, няма — рече Киврин. Коляното беше хванало коричка. Сигурно я беше отлепила при това падане. Щом не кървеше толкова, че да се просмуче през кожения ѝ чорап, нямаше смисъл да я изстудяват още повече като започнат да я събличат напред снега. — Но ще ми дадеш да погледна вкъщи, нали?

— А можем ли да си тръгваме вече? — попита Агнес.

Киврин огледа безпомощно гъсталака. Това трябваше да е мястото. Върбите, полянката, голото било. Това трябваше да е мястото. Може би бе поставила ковчезето много по-навътре в гъсталака, отколкото си мислеше, и снегът...

— Да тръгваме веднага! — каза Агнес и започна да хлипа. — Студено ми е!

— Добре — кимна Киврин. Ръкавиците на малката бяха твърде мокри, за да ѝ ги сложи пак. Киврин свали своите, които беше взела на заем, и ѝ ги даде. На Агнес ѝ стигаха чак до под мишниците, което ѝ достави такова удоволствие, че Киврин си помисли, че е забравила за болката в коляното, но когато отец Рош се опита да я качи на понито ѝ, тя изхлипа:

— Искам да яздя с вас.

Киврин кимна и яхна жребеца си. Отец Рош ѝ подаде Агнес, а понито поведе нагоре по склона. Магарето стоеше на билото, встрани от пътя, и пасеше тревичките, които се подаваха през тънката снежна покривка.

Киврин погледна отново към гъсталака през пелената от дъжд, опитвайки се да види полянката. „Сигурна съм, че това е мястото на спускането“ — каза си тя. Но не беше сигурна. Оттук дори хълмът изглеждаше някак различен.

Отец Рош хвана поводите на магарето и то незабавно се запъна, забивайки задните си копита в земята, но щом отчето обърна главата му и тръгна на обратно с поводите на понито в ръка, то го последва охотно.

При следващото разклонение отец Рош хвана левия път. По цялото му протежение имаше върби, дъбове, а в подножието на всеки

хълм — кални локви.

— Сега вкъщи ли си отиваме лейди Киврин? — попита Агнес, разтреперана от студ.

— Да — отвърна Киврин и уви детето и със своята пелерина. — Коляното боли ли те още?

— Не. Не събрахме хич бръшлян. — Тя се поизправи и се извърна, за да погледне Киврин. — Спомнихте ли си се, когато видяхте мястото?

— Не — отвърна Киврин.

— Добре — рече Агнес и отново се отпусна в прегръдката ѝ. — Значи ще останете с нас завинаги.

17.

Андрюс се обади на Дануърти чак следобед. Колин, разбира се, въобще не се подвоуми да стане безбожно рано, за да разгледа малкия си куп от подаръци.

— Цял ден ли ще останеш в леглото? — запита той, докато Дануърти търсеше слепешката очилата си. — Вече е почти осем.

Всъщност беше едва шест и петнайсет, а навън беше тъмно като в рог, толкова тъмно, че дори беше невъзможно да се прецени дали още вали. Колин беше поспал доста повече от него. След общоцърковната служба Дануърти го беше изпратил обратно в „Балиол“, а самият той беше отишъл в болницата, за да разбере какво става с Латимър.

— Има висока температура, но засега белите му дробове не са засегнати — му беше казала Мери. — Дойде в пет, но каза, че е започнал да усеща силно главоболие и световъртеж към един. Около четирийсет и осем часа всичко на всичко. Очевидно няма смисъл да го разпитвам, за да разбере от кого се е заразил. А ти как се чувстваш?

Беше го накарала да остане за кръвна проба, но точно тогава беше пристигнал един нов случай и той трябваше да остане, за да види дали може да го разпознае. Когато си легна, вече минаваше един.

Колин подаде на Дануърти една бисквитка и настоя да я изяде, след което попита: — Кога е най-вероятно елените на Дядо Коледа да влязат? — И сам си отговори: — Когато е отворена вратата.

После седна на пода и започна да отваря подаръците. Бонбоните с формата на сапунчета пожънаха голям успех.

— Виж — рече той и си изплези езика, — променят цвета му. — Така си беше, само дето и зъбите, и угълчетата на устните му бяха вече боядисани.

На книгата като че ли се зарадва, макар че очевидно щеше да я хареса повече, ако вътре имаше холограми. Прелисти страниците и посочи една илюстрация.

— Виж я тази — и бутна томчето под носа на Дануърти, който още не беше успял да се разбуди напълно.

Беше гробница на рицар. Върху капака ѝ имаше изображение на рицаря в естествена големина и пълно бойно снаряжение, лицето и позата му изразяваха вечен мир, но отстрани, в един фриз, който беше вграден в гробницата като прозорец, се виждаше как тялото на мъртвия рицар се опитва да излезе от ковчега, как разложената му плът пада от него като обвивките на мумия, как останалите без кожа и плът ръце са извити като нокти, а вместо лице имаше ужасен череп. Между краката му и навсякъде около меча му пълзяха червеи. „Оксфордшир, ок. 1350 година — пишеше на мястото на заглавието. — Един пример за страховитите декорации на гробниците в типичния стил за периода след бубонната чума.“

— Жестоко, нали? — рече Колин доволно.

За шала се изказа дори учтиво.

— Предполагам, че е важен жестът, нали? — рече той, вдигнал го за единия край високо във въздуха. И допълни: — Може би мога да го нося, когато ходя при болните. Тях хич няма да ги е грижа как изглежда.

— При какви болни ще ходиш? — попита Дануърти.

— Снощи пасторът ме попита дали искам да му изпълнявам поръчките, да проверявам хората и да ги снабдявам с лекарства и разни други неща.

Той извади една хартиена кесия:

— А това е твоят подарък. — Подаде я на Дануърти и каза: — Не е опакован. Финч каза, че трябва да пестим хартия заради епидемията.

Дануърти отвори кесията и извади една тънка червена книга.

— Датник за срещите ти — каза Колин. — Направен е така, че можеш да си отбелязваш дните, които остават до завръщането на твоето момиче. — Той отвори на първата страница. — Виж, проверих дали има със сигурност и декември.

— Благодаря ти — рече Дануърти и го разгледа. Коледа. Избиването на младенците. Нова година. Богоявление. — Много мило от твоя страна.

— Исках да ти купя модел на Карфакс Тауър, който пее „Чух камбаните по Коледа“ — каза Колин, — но струваше цели двайсет лири!

Телефонът иззвъня и двамата се спуснаха към него.

— Обзалагам се, че е майка ми — каза Колин.

Обаждаше се Мери от болницата.

— Как се чувстваш?

— Полузаспал — отвърна Дануърти.

Колин му се ухили.

— Как е Латимър? — попита Дануърти.

— Добре — рече Мери. Още беше облечена в дрехите от лабораторията, но косата ѝ беше сресана, а самата тя изглеждаше доста жизнерадостна. — Неговият случай е в доста лека форма. Установихме връзката с вируса от Южна Каролина.

— Латимър е ходил в Южна Каролина?

— Не. Един от студентите, които те накарах да разпиташ снощи... Боже мой, искам да кажа миналата нощ. Започнала съм да губя представа за времето. Един от онези, които са ходили на забавата в Хедингтън. Първоначално излъгал, защото се бил измъкнал тайно от колежа, за да се види с някаква млада дама, и оставил един от приятелите си да го прикрива.

— Измъкнал се, за да отиде до Южна Каролина?

— Не, до Лондон. Но младата жена е била американка. Хванала самолета от Тексас, но направила прехвърляне в Чарлстън, Южна Каролина. В момента се опитват да разберат какви случаи е имало на летището. Дай ми да говоря с Колин. Искам да му честитя Коледа.

Дануърти му подаде слушалката и той се впусна в пълен отчет за всичките си подаръци, та чак до късметчето в бисквитите, което дори прочете.

— Господин Дануърти ми подари една книга за Средновековието — и той я вдигна пред екрана. — Знаеш ли, че по онова време са режели глави заради кражба и са ги побивали на моста в Лондон?

— Благодарни й за шала и не й казвай, че ще изпълняваш поръчки на пастора — прошепна му Дануърти, но Колин вече му беше подал слушалката.

— Иска пак да говори с теб.

— Виждам, че се грижиш отлично за него — каза Мери.

— Много съм ти благодарна. Още не съм си ходила до вкъщи и много щеше да ми е противно да го оставя сам по Коледа. Обещаните подаръци от майка му още не са пристигнали, нали?

— Не — отвърна Дануърти предпазливо, поглеждайки Колин, който в този момент разглеждаше картинките в книгата.

— И не се е обадила — допълни Мери с отвращение. — Тая жена няма капчица майчинска загриженост. Хич не ѝ пука, че Колин може в тоя момент да лежи в болницата с четирийсет градуса температура!

— Как е Бадри? — попита Дануърти.

— Тази сутрин температурата му поспадна, но белите му дробове са все още в много лошо състояние. В момента е на цинтамицин. Случаите, заразени с вируса в Южна Каролина, са го приели много добре. — Накрая тя обеща, че ще се опита да се прибере, и затвори.

Колин вдигна поглед от книгата си.

— Знаеш ли, че през Средновековието са горели хора на клада?

Мери нито дойде, нито се обади. Същото важеше за Андрюс. Дануърти изпрати Колин да закуси в залата и се опита през това време да се свърже с технолога, но всички линии бяха заети „заради натовареността по празниците“, както съобщи електронният глас, който очевидно не беше препрограмиран поради карантината и посъветва Дануърти да отложи всички маловажни разговори за другия ден. Дануърти все пак опита още два пъти, но резултатът беше същият.

Отнякъде се появи Финч с поднос в ръце.

— Добре ли сте, сър? — попита той притеснено. — Нали не се чувствате неразположен?

— Не, не се чувствам неразположен. Очаквам междуградски разговор.

— О, слава Богу, сър. Като не се появихте за закуска, си помислих най-лошото. — Той отгърна поръсената с дъждовни капки покривка на подноса. — Страхувам се, че съм ви донесъл една доста бедна коледна закуска, но яйцата ни почти привършиха. Представа си нямам как ще изглежда коледната вечеря. В целия район няма нито една останала гъска.

Всъщност закуската изглеждаше доста прилично: едно сварено яйце, пушена херинга и кифличка с мармалад.

— Опитах се да подготвя и коледен пудинг, сър, но и брендито е на привършване — допълни Финч, като измъкна един найлонов плик изпод подноса и го подаде на Дануърти.

Дануърти го отвори. Най-отгоре имаше информационна бланка от Националната служба по здравеопазването, озаглавена: „Първи

симптоми на инфлуенцата: 1) Загуба на ориентация 2) Главоболие 3) Болки в мускулите. Вземайте всички предпазни мерки. Носете предпазната маска за лице на НСЗ по всяко време.“

— Маска за лице? — възкликна Дануърти.

— Националната служба започна да ги раздава тази сутрин — обясни Финч. — Представа си нямам как ще се справим с прането. Сапунът ни е почти на привършване.

Имаше още четири такива бланки, все в същия дух, както и едно съобщение от Уилям Гадсън, към което беше приложено фотокопие от банковата сметка на Бадри от двайсети декември. Бадри очевидно беше прекарал дупката от дванайсет до два и половина в коледни покупки. Беше закупил четири книги — с меки корици — от „Дебънам“. Направо чудесно. Това означаваше още десетки други контакти.

Появи се и Колин с пълна с кифлички салфетка.

— Всички ще се поуспокоят, сър — говореше Финч, — ако след като направите междуградския си разговор, се появите за малко в залата. Госпожа Гадсън особено е абсолютно сигурна, че вече сте на легло заради вируса. Казва, че сте се заразили заради лошото проветряване на спалните помещения.

— Ще се постарая да изглеждам добре — обеща Дануърти.

Финч тръгна към вратата, но после се върна.

— Още нещо за госпожа Гадсън, сър. Направо е побесняла, постоянно критикува колежа и настоява да се пренесе при сина си. Оказва ужасно влияние върху цялата атмосфера.

— Напълно ти вярвам — рече Колин и тръсна кифличките на масата. — Каза ми, че топлите хлебчета вредели на имунната ми система.

— Не може ли да й се намери някаква доброволческа работа в болницата или нещо такова? — попита Финч. — За да стои по-надалеч от колежа.

— Не можем да я натресем на бедните беззащитни жертви на инфлуенцата. Направо ще ги съсипе. Защо не попитаме пастора? Той си търсеше доброволци за изпълняване на разни поръчки.

— Пастора ли? — възкликна Колин. — Имайте милост, господин Дануърти. Аз работя за пастора.

— Ами тогава свещеника от протестантската църква — рече Дануърти. — Той много обича да рецитира „Меса по време на мор“ за

поддържане на духа. Ще си паснат като дупе и гащи.

— Веднага ще му се обадя — каза Финч.

Дануърти си изяде цялата закуска с изключение на кифличката, която Колин веднага си присвои, след което отнесе подноса си в залата. Нареди на Колин да дойде да го извика *незабавно*, ако се обади технологът. Продължаваше да вали. Дърветата бяха лъскави от водата, а коледните лампички по тях — напръскани с дъждовни капки.

Всички бяха още на масата — само майсторките по камбаните се бяха изтеглили встрани с белите си ръкавици. Финч тъкмо демонстрираше как се носи маската от Националната служба по здравеопазването — разпечата двете лепенки от двете страни и притисна маската към лицето си.

— Въобще не изглеждате добре, господин Дануърти — каза веднага госпожа Гадсън. — И нищо чудно. Условията в този колеж са направо катастрофални. Направо ми е чудно, че чак сега се развихря епидемия. Лошо проветряване и изключително нелюбезен персонал. Вашият господин Финч беше непростимо груб с мен, когато се опитах да говоря с него за това да се настаня в апартамента на сина си. Каза ми, че сама съм си била избрала да бъда в Оксфорд по време на карантината и че трябвало да приема без оплаквания каквото ми се давало.

Колин пристигна в галоп и викна:

— Някой ви търси по телефона.

Дануърти се опита да заобиколи госпожа Гадсън, но тя застана решително на пътя му.

— Казах на господин Финч, че *той* може и да си стои спокойно у дома, когато синът му е в опасност, но аз не мога.

— Опасявам се, че ме търсят по телефона — отвърна Дануърти.

— Казах му, че нито една уважаваща себе си майка не може да си остане у дома, когато детето ѝ е самичко и болно на стотици километри от нея.

— Господин Дануърти — намеси се Колин настоятелно, — елате веднага!

— Вие, разбира се, явно нямате никаква представа за какво говоря. Погледнете това дете! — И тя сграбчи Колин за ръката. — Да се щура под проливния дъжд, без дори да си е облякъл палтото!

Дануърти се възползва от маневрата ѝ, за да се шмугне покрай нея.

— Ама вие май въобще не се притеснявате, че момчето ви може да се зарази от индийския грип — рече тя. Колин се изскубна от хватката ѝ. — Да му давате да се тъпче с кифлички и да се мотае подгизнал до кости.

Дануърти хукна през вътрешния двор. Колин го следваше по петите.

— Хич няма да се изненадам, ако тоя вирус се е пръкнал тук, в „Балиол“ — провикна се госпожа Гадсън подире им. Чисто нехайство, ето това е. Чисто нехайство!

Дануърти влетя в стаята и грабна слушалката. Нямаше никаква картина.

— Андрюс — извика той. — Ти ли си? Не те виждам.

— Телефонната система е направо задръстена — рече Монтоя. — Изключили са визуалната комуникация. Обажда се Лупе Монтоя. Господин Бейсингейм съомга ли е или пъстърва?

— Моля? — недоумяваше Дануърти със свъсени срещу празния екран вежди.

— Цяла сутрин звъня на разните риболовни фирми в Шотландия. Когато успея да се свържа де. Казват ми, че къде е отишъл зависи от това дали е съомга или пъстърва. Ами приятелите му? Има ли някой в университета, с когото той ходи за риба и който може да знае координатите му?

— Представа си нямам — отвърна Дануърти. — Госпожо Монтоя, в момента очаквам един изключително важен...

— Пробвах всичко останало — хотели, мотели, фирми за яхти под наем, обадих се дори на бръснаря му. Успях да издиря жена му в Торки и тя ми каза, че не ѝ е съобщил къде точно заминава. Надявам се това не означава, че се е усамотил някъде с някоя жена и всъщност въобще не е в Шотландия.

— Не мисля, че господин Бейсингейм...

Ами добре, тогава защо никой не знае къде е? И защо още не се е обадил, след като епидемията е на всяка първа страница и по всички канали на телевизията?

— Госпожо Монтоя, аз...

— Предполагам, че трябва да се обадя и на фирмите за съомга, и на тези за пъстърва. Ще ви осведомя дали съм го открила.

Тя най-накрая затвори, а Дануърти постави слушалката, вторачен в нея и сигурен, че Андрюс се е опитал да се обади, докато той говореше с Монтоя.

— Нали каза, че през Средновековието е имало много епидемии?
— попита Колин. Беше седнал на дивана пред прозореца с книгата, разглеждаше илюстрациите и ядеше кифлички.

— Да.

— Добре, обаче не мога да намеря нищо в тая книга. Как се пишат?

— Опитай с Черна смърт — отговори му Дануърти.

Дануърти издържа още четвърт напрегнат час и се опита да се свърже с Андрюс отново. Линиите бяха безумно преплетени.

— Знаеш ли, че Черната смърт е била в Оксфорд? — попита Колин. Беше свършил и с последната троха от кифличките и се беше върнал към бонбоните. — По Коледа. Също като при нас!

— Инфлуенцата въобще не може да се сравнява с чумата — рече Дануърти. Беше вперил поглед в телефона така, сякаш искаше да му внуши да извънни. — Черната смърт е затрила между една трета и една втора от европейското население.

— Знам — отвърна Колин. — Освен това е много по-интересна. Била разпространена чрез плъховете и човек получавал огромни бубони...

— Бубони.

— Бубони под мишниците, а след това почернявали, подували се до огромни размери и накрая човек умираше! При грипа няма нищо такова — завърши той с нотка на разочарование.

— Не, няма.

— Освен това грипът е само един. А чума е имало три вида. Бубонна — тая с бубоните, белодробна — която влизала в белите дробове на човек и той започвал да храчи кръв... И цеп-ти-ке-мич...

— Септисемична.

— Септисемична, която влизала в кръвта и човекът умираше за три часа като тялото му почернявало напълно! Жестоко, нали?

— Да — отвърна Дануърти.

Телефонът иззвъня точно в единайсет и една минута и Дануърти грабна слушалката, но беше Мери, която искаше да ги предупреди, че няма да успее да се върне за вечеря.

— Тази сутрин пристигнаха пет нови случая.

— Идваме в болницата веднага щом свърша междуградския си разговор — обеща Дануърти. — Чакам да ми се обади един от технолозите. Ще го накарам да дойде, за да разчете данните от фиксирането.

Мери стана леко враждебна.

— С Гилкрис говорил ли си за това?

— Гилкрис! Той в момента се занимава с плановете си да изпрати Киврин в епохата на Черната смърт!

— И въпреки това мисля, че не бива да го правиш преди да си се посъветвал с него. Той е временно ръководещият и няма смисъл да го провокираш. Ако нещо се е объркало и се наложи Андрюс да отмени спускането, ще ти трябва сътрудничеството му. — Тя му се усмихна. — Ще обсъдим това като дойдете. А също така искам да ви направя и ваксинация.

— Мислех, че очакваш аналога всеки момент.

— Така беше, но не съм доволна от реакцията на първите болни към препоръчания от Атланта курс на лечение. При някои има леко подобрене, но при Бадри е точно обратно — положението му се влошава. Искам на всички от рисковата група да им се направи разширение на Т-клетките.

По обяд Андрюс още не се беше обадил. Дануърти изпрати Колин в болницата да му направят ваксинация. Когато се върна, по лицето му беше изписана болка.

— Толкова ли е лошо положението? — попита Дануърти.

— Още по-зле — отвърна Колин и се метна на дивана пред прозореца. — Госпожа Гадсън ме хвана като влизах. Тъкмо се чешех по ръката и тя ме попита къде съм бил и защо аз съм бил ваксиниран, а Уилям не. — Той погледна с укор Дануърти. — Ами гадно е! Каза, че ако имало някой, който бил изложен на голям риск, това бил бедният Уили, и било абсолютна некрофилия от моя страна да ме дупчат мен, а не него.

— Непотизъм^[1].

— Непотизъм. Дано оня свещеник ѝ намери най-мъртвешката работа.

— Как е баба ти Мери?

— Въобще не я видях. Всички бяха адски заети — разни легла по коридорите и така нататък.

Колин и Дануърти отидоха да вечерят в салона един след друг. Колин се върна само след петнайсет минути.

— Камбанаджиите започнаха да свирят — обясни той. — Господин Финч ми каза да ти предам, че захарта и маслото са на привършване, а от сметаната направо не е останало нищо. — Той извади парче желирана торта от джоба на якето си. — Защо никога не им свършва брюкселското зеле?

Дануърти му нареди да дойде веднага да го извика, ако се обади Андрюс, а всички останали съобщения да записва, и тръгна към залата. Майсторките по камбаните бяха в апогея си с някакъв канон на Моцарт.

Финч подаде на Дануърти блюдо, по голямата част от което беше заета от брюкселско зеле.

— Страхувам се, че пуйката почти свърши, сър — бяха първите му думи. — Радвам се, че дойдохте. Вече е почти време за коледното поздравление на кралицата.

Американците довършиха Моцарт под звуците на силни аплодисменти, след което се приближи госпожа Тейлър, която още не си беше свалила белите ръкавици.

— Ето ви най-после, господин Дануърти — рече тя. — На закуска ви изпуснах, а господин Финч ми каза, че вие сте този, с когото трябва да говоря. Трябва ни зала за репетиции.

Дануърти беше силно изкушен да каже: „Аз не знаех, че въобще репетирате.“ Вместо това хапна от брюкселското зеле.

— Зала за репетиции?

— Да, за да можем да упражняваме „Чикагския сюрприз“. Уредих със старшия свещеник на Христовата църква да го изсвирим за първи път тук за Нова година, но ни трябва зала, където да се упражняваме. На господин Финч вече му казах, че голямата зала в „Биърд“ ще ни свърши идеална работа...

— Общата стая на горните курсове.

— Но господин Финч каза, че тя вече се използва като склад за провизии.

Какви провизии? Според Финч всичко, освен брюкселското зеле, беше или изцяло, или почти на привършване.

— Каза ми също така, че аудиториите се пазят евентуално за лазарет. Трябва ни някое тихо и спокойно местенце, където можем да се съсредоточим. „Чикагският минорен сюрприз“ е една доста сложна пиеса. Промените в началото и края, както и водещите мотиви във финала изискват пълна концентрация. А освен това, разбира се, има и допълнителни хитринки.

— Разбира се — съгласи се Дануърти.

— Стаята не трябва да е голяма, но трябва да е напълно изолирана. Опитваме се да репетираме тук, в столовата, но през цялото време влизат и излизат хора и тенорката непрекъснато излиза от ритъм.

— Сигурен съм, че можем да открием нещичко.

— Разбира се, с тия седем камбани би трябвало да свирим тройни концерти, но миналата година „Северноамериканският съвет“ свиреха „Филаделфийски троен“ тук и както разбирам, са се провалили. Тенорът изоставал с цял такт и удрял направо отвратително. Кое е още една причина да се нуждаем от добра зала за репетиции.

— Разбира се — пак се съгласи Дануърти.

На вратата се появи госпожа Гадсън с едновременно свиреп и майчински вид.

— Извинете, но очаквам много важен междуградски разговор — каза той, стана така, че госпожа Тейлър се оказа между него и госпожа Гадсън, и се измъкна през аварийния изход. Андрюс не се беше обадил. Имаше само едно съобщение, от Монтоя.

— Каза да ти предам „няма значение“ — обясни Колин.

— И това е всичко? Не каза нищо друго?

— Не. Каза само: „Предай на господин Дануърти, че няма значение“.

Той се зачуди дали като по чудо не е открила Бейсингейм и не е получила подписа му, или просто е разбрала дали е „съомга“ или „пъстърва“. Поколеба се дали да й позвъни, но се страхуваше, че точно тогава линиите ще решат да се освободят и Андрюс ще се опита да се обади.

Или заради Андрюс, или заради линиите обаждането бе чак в четири часа.

— Много се извинявам, че не можах да ви се обадя по-рано — каза Андрюс.

Картина още нямаше, но Дануърти чуваше, че при Андрюс има музика и глъч.

— До снощи ме нямаше, а освен това доста се поизпотих, докато се свържа с вас — обясни технологът. — Линиите са заети заради коледното пренатоварване. Опитах всичко...

— Искам да дойдеш до Оксфорд — прекъсна го Дануърти. — Трябва да ми разчетеш данните от едно фиксиране.

— Разбира се, сър — съгласи се Андрюс незабавно. — Кога?

— Колкото можеш по-скоро. Тази вечер.

— Оо — възкликна той недоволно. — А утре не става ли? Приятелката ми ще се върне късно тази вечер, та бяхме планирали да празнуваме Коледа утре, но мога да хвана някой влак следобеда или вечерта. Става ли така, или има някакво лимитирано време за данните от фиксирането?

— Те вече са получени, но технологът се разболя от нещо вирусно и ми трябва някой да ги разчете. — От другия край се чу внезапен изблик на смях. Дануърти повиши глас. — По кое време мислиш, че можеш да дойдеш?

— Не мога да ви кажа със сигурност. Мога ли да ви се обадя утре, за да ви кажа кога пристига влакът ми?

— Да, но той ще те отведе само до Бартън. Оттам ще трябва да вземеш такси до отцепената зона. Ще уредя да те пуснат незабавно. Става ли така, Андрюс?

Не получи отговор, макар че музиката и глъчта продължаваха да се чуват.

— Андрюс? — повика го Дануърти. — Чуваш ли ме? — Беше влудяващо, че не може да го вижда.

— Да, сър — отговори Андрюс, но вече с войнствена нотка. — Какво ми казахте, че искате да направя?

— Да разчетеш данните от едно фиксиране. Вече са получени, но технологът...

— Не, не това. Другото — за влака до Бартън.

— Ще вземеш влака до Бартън — обясни Дануърти. — Стига само дотам в момента. Оттам ще трябва да вземеш такси до отцепената зона под карантина.

— Карантина ли?

— Да — отвърна Дануърти раздражено. — Ще уредя да те пуснат в зоната без проблем.

— За каква карантина става въпрос?

— Вирусна — отговори Дануърти. — Не си ли чул за това?

— Не, сър. Правих едно теренно проучване във Флоренция. Върнах се едва днес следобед. Сериозно ли е? — Не звучеше изплашен, а по-скоро заинтригуван.

— Досега имаме осемдесет и един случая — отвърна Дануърти.

— Осемдесет и два — намеси се Колин от дивана.

— Вече са идентифицирали вируса и ваксината ще пристигне всеки момент. Смъртни случаи няма.

— Но пък много нещастни хорица, които са искали да си бъдат у дома за Коледа, бих казал — рече той. — Ще ви се обадя утре сутрин, веднага щом разбера по кое време пристигам.

— Да — извика Дануърти, за да е сигурен, че Андрюс ще го чуе при всичкия шум около него. — Ще те чакам.

— Добре — каза Андрюс. Чу се още един залп смях, а после настъпи тишина — той беше затворил телефона.

— Ще дойде ли? — попита Колин.

— Да. Утре. — Той започна да набира номера на Гилкрис.

Гилкрис седеше зад бюрото си с войнствено изражение.

— Господин Дануърти, ако се обаждате, за да ми говорите отново за изтеглянето на госпожица Енгъл...

„Ако можех, веднага щях да я изтегля“ — помисли си Дануърти, но се зачуди дали самият Гилкрис въобще си дава сметка, че Киврин вече е напуснала мястото на спускането и няма да може да бъде изтеглена дори и да отвореха мрежата.

— Не — отвърна той. — Издирих един технолог, който може да дойде и да дешифрира данните от фиксирането.

— Господин Дануърти, мога ли да ви напомня...

— Давам си ялната сметка, че вие сте ръководител на това спускане — прекъсна го Дануърти, като се опитваше да се контролира максимално. — Просто се опитвам да бъда полезен. Като знам колко е

трудно да се намери технолог по време на ваканцията, се напънах и открих един в Рединг. Може да дойде тук още утре.

Гилкрисст присви устни неодобрително.

— Това въобще нямаше да се наложи, ако вашият технолог не се беше разболял. Понеже това стана обаче, предполагам, че ще трябва да се примирим и с този, който предлагате. Кажете му да дойде при мен веднага щом пристигне.

Дануърти успя да каже учтиво и „дочуване“-то, но щом екранът се опразни, затръшна слушалката, след което я грабна отново и започна да набира разни номера. Щеше да го открие тоя Бейсингейм, дори ако трябваше да върти телефони цял следобед.

Електронният глас обаче отново го осведоми, че всички линии са заети. Дануърти остави слушалката и се вторачи в празния екран.

— Още някой ли чакаш да ти се обади? — попита Колин.

— Не.

— Тогава можем ли да отидем до болницата? Искам да дам един подарък на баба Мери.

„Аз пък ще уредя да пуснат Андрюс в отцепената зона“ — помисли си Дануърти.

— Чудесна идея. Защо не си сложиш новия шал?

Колин обаче го напъха в джоба на якето си и се ухили.

— Ще си го сложа като стигнем там. Не искам хората да ме гледат с него по улиците.

Не че имаше кой да го гледа. Улиците бяха абсолютно безлюдни. Нямаше дори таксита. Дануърти се замисли за думите на пастора, че когато епидемията набере скорост, хората ще се затворят по къщите си. Или пасторът се беше оказал прав, или пък хората се бяха скрили от коледните песнички на „Карфакс“. А може пък просто да дремеха заради обилната коледна вечеря. Или пък бяха достатъчно разумни, че да не излизат на гадния дъжд.

През целия път не срещнаха нито един човек. Една жена в шлифер стоеше пред болницата и държеше плакат: „Забрана за чуждестранните болести“. Вратата им отвори някакъв мъж с предпазна маска и подаде на Дануърти една съвсем мокра рекламна брошура.

Дануърти помоли на „Информация“ да го свържат с Мери, след което прочете брошурката. С удебелени букви беше изписано: **БОРЕТЕ СЕ С ИНФЛУЕНЦАТА. ГЛАСУВАЙТЕ ЗА ОТДЕЛЯНЕ**

ОТ ЕС. Следваше параграф със следното съдържание: „Защо да прекарвате Коледата далеч от най-близките си? Защо ви задържат насила в Оксфорд? Защо сте в опасност от разболяване и умирање? Защото ЕС позволява в Англия да влизат заразени чужденци, а Англия не може да каже нищо. Един индиец-емигрант, заразен със смъртоносен вирус...“

Дануърти не го дочете. Обърна от другата страна. Там пишеше: „Гласът за отделянето е глас в полза на здравето. Комитет за независима Великобритания“.

В този момент се появи Мери, при което Колин измъкна шала от джоба си и го омота около врата си.

— Честита Коледа — рече той. — Благодаря за шала. Да ти отворя ли късметчето на бисквитката?

— Да, ако обичаш — каза Мери. Изглеждаше уморена. Все още беше облечена в лабораторната престилка, която не беше сваляла от два дни. Някой ѝ беше пъхнал клонка зеленика в бутониерата.

— Ти въобще почивала ли си? — попита Дануърти.

— Мъничко — отвърна Мери. — От обяд досега пристигнаха още трийсет заразени. Цял ден се опитвам да получа от Световния център по инфлуенца класификацията, но линиите са заети.

— Знам рече Дануърти. — Дали мога да се видя с Бадри?

— Само за няколко минути. — Тя се намръщи. — Той въобще не реагира на цинтамицина. Същото е и с двамата студенти от забавата в Хедингтън. Бевърли Брийн е малко по-добре. — Тя пак се намръщи. — Това ме притеснява. Ти направи ли си разширението?

— Не още. Колин вече си го направи.

— И ме болеше като за световно — обясни Колин и разгъна хартийката от пакетчето с бисквити. — Да ти прочета ли късметчето?

Тя кимна.

— Утре трябва да вкарам един технолог в отцепената зона, за да разберем най-сетне данните от фиксирането на Киврин — продължи Дануърти. — Какво точно трябва да направя, за да го пуснат без проблем?

— Нищо, доколкото знам. Опитват се да не пускат хората да излизат, а не да не влизат.

Регистраторката дръпна Мери встрани и ѝ каза нещо с тих, но настоятелен тон.

— Трябва да вървя — каза тя. — Не те пускам да си ходиш, докато не ти направят разширението. Върни се тук, след като се видиш с Бадри. Колин, ти ще чакаш господин Дануърти също тук.

Дануърти се качи в изолаторното отделение. На „Информация“ нямаше никого, та се наложи сам да се пребори с един предпазен костюм, без да забравя, че трябва да си сложи ръкавиците най-накрая. След това влезе при Бадри.

Красивата медицинска сестра, която беше проявила такова любопитство към Уилям Гадсън, тъкмо мереше пулса му с вперен в екраните поглед. Дануърти застана до леглото.

Мери го беше предупредила, че Бадри е неадекватен, но въпреки това Дануърти се стресна при вида му. Лицето му отново беше потъмняло от високата температура, очите му бяха хлътнали. Дясната му ръка беше свързана със сложна система от банки и катетри. От вътрешната страна на лакътя имаше синьо-лилаво петно. Другата ръка беше още по-зле — от китката до лакътя беше почерняла.

— Бадри? — каза Дануърти, но сестрата поклати глава.

— Можете да останете съвсем за малко.

Дануърти кимна.

Тя постави безжизнената му ръка на леглото, вкара някакви данни в компютъра и излезе.

Дануърти седна и огледа екраните. Изглеждаха по същия начин — все така неразбираеми, а графиките, схемите и променящите се цифри не му говореха нищо. Той погледна Бадри, който изглеждаше съвсем разбит, потупа го леко по ръката и стана да си ходи.

— Заради плъховете беше — промълви Бадри едва чуто.

— Бадри? — каза Дануърти нежно. — Аз съм господин Дануърти.

— Господин Дануърти... — рече Бадри, но без да отваря очи. — Умирам, нали?

Дануърти усети тръпка на страх и отвърна, колкото можеше убедително:

— Не, разбира се, че не. Откъде пък ти хрумна това?

— Винаги е фатална — каза Бадри.

— Кое?

Бадри не отговори. Дануърти остана при него до завръщането на сестрата, но Бадри не каза нищо повече.

— Господин Дануърти — каза му сестрата, — той трябва да си почива.

— Знам. — Той се запъти към вратата, спря и погледна Бадри отново.

— Всички са измрели — рече Бадри точно тогава. — Половин Европа.

Когато Дануърти слезе долу, Колин го чакаше при регистратурата. Момчето разказваше на служителката за коледните си подаръци.

— Тези от майка ми не пристигнаха заради карантината. Пощаджията не ги е приел в зоната.

Дануърти обясни на регистраторката за разширението на Т-клетките, а тя кимна и каза:

— Само един момент, моля.

Двамата седнаха да почакат. „Всички са измрели — мислеше си Дануърти. — Половин Европа.“

— Не успях да ѝ прочета късметчето — каза Колин. — Искаш ли да го чуеш? — Но въобще не почака за отговор. — „Къде е бил дядо Коледа, когато изгаснали лампите?“ — И погледна Дануърти с очакване.

Дануърти поклати глава.

— „В тъмното“.

Момчето извади „гобстопъра“ от джоба си, обели го и го завря в устата си.

— За момичето се притесняваш, нали?

— Да.

Колин сгъна опаковката на няколко пъти.

— Онова, което не разбирам, е защо не можеш да отидеш и да си я прибереш.

— Защото не е там. Трябва да изчакаме до датата и часа на срещата.

— Не, искам да кажа защо ти самият не заминеш в същата епоха и да я намериш, докато тя си е още там? Преди да се е случило нещо лошо. Нали можеш да отидеш в която епоха си пожелаеш?

— Не мога — отвърна Дануърти. — Можеш да изпратиш даден историк в която епоха пожелаеш, но след като Киврин вече е там,

мрежата може да работи само в реално време. В училище говорили ли са ви за парадоксите?

— Да — отвърна Колин, но не звучеше убедително. — Това е нещо като правила за пътуване във времето ли?

— Пространствено-времевият континуум не позволява съществуването на парадокси — обясни му Дануърти. — Парадокс ще бъде например, ако Киврин направи нещо, което всъщност не се е случило, или ако тя причини анахронизъм.

Колин изглеждаше все така объркан.

— Единият от парадоксите гласи, че човек не може да бъде на две места едновременно. Тя е вече в миналото от четири дни. Ние не можем да направим нищо, за да променим това. То вече се е случило.

— Ами тогава как ще се върне?

— Когато тя замина, технологът направи нещо, което се нарича фиксиране. Данните от него казват на технолога къде точно е тя и действат като... ъъ... — той започна да търси подходяща дума. — Като въже. Фиксирането свързва така двете времена, че мрежата да може да се отвори отново в определен момент и Киврин да бъде изтеглена обратно.

— Също като „Ще се срещнем в църквата в шест и половина“ ли?

— Точно така. Наричаме го рандеву, среща. Рандевото с Киврин е след две седмици. На двайсет и осми декември. На тази дата технологът ще отвори мрежата и едва тогава Киврин ще може да се върне.

Ти нали ми каза, че там е същото време от годината? Как тогава двайсет и осми декември да е след две седмици?

— През Средновековието са използвали различен календар. В момента там е седемнайсети декември. Датата на рандевото ни е шести януари. — „Ако тя е там. И ако намеря технолог, който да отвори мрежата.“

Колин извади „гобстопъра“ си и го огледа замислено. Имаше странен синьо-бял цвят и много приличаше на карта на луната. Той пак го лапна.

— Значи ако замина за 1320 година на двайсет и шести декември, мога да празнувам Коледа два пъти.

— Да, мисля, че е точно така.

— Жестоко! — възкликна Колин и разтвори нагънатата опаковка само за да я нагъне още по на ситно. — Струва ми се, че те забравиха. Ти как мислиш?

— Май натам отиват нещата — съгласи се Дануърти. И когато се появи поредният лекар, Дануърти го спря и му каза, че чака за разширяване на Т-клетките си.

— Така ли? — възкликна лекарят изненадано. — Ще се опитам да разбера нещо по въпроса. — И потъна в отделението за спешни случаи.

Почакаха още известно време. „Заради плъховете“, беше казал Бадри. А през първата нощ беше попитал Дануърти: „Коя година сме?“ Но нали беше казал, че отклонението е минимално? А също и че изчисленията на асистента са верни.

Колин вади „гобстопъра“ си на няколко пъти, за да проверява дали има някаква промяна в цвета.

— А ако се случи нещо ужасно, не бихте ли могли да нарушите правилата? — попита той, примижал към занимавката си. — Ако ѝ отрежат ръката например, или ако умре, или пък я гръмне бомба, или въобще нещо такова?

— Това не са просто правила, Колин. Това са научни закони. Не можем да ги нарушаваме както си пожелаем. Ако се опитаме да обърнем хода на събития, които вече са се случили, мрежата просто няма да се отвори.

Колин изплю „гобстопъра“ в опаковката му и внимателно го уви. После каза:

— Сигурен съм, че твойто момиче е добре.

Напъха пакетчето в джоба на якето си и извади едно доста по-обемисто.

— Забравих да дам на леля Мери коледния ѝ подарък — рече той, след това скочи и хукна към отделението преди Дануърти да е успял да го спре, но точно като стигна до вратата, изведнъж се обърна и хукна обратно.

— Кръв и ужас! Гадсън е тук! Идва насам.

— Само това ни трябваше сега — рече Дануърти.

— Ела — каза Колин. — Първата нощ влязох през задния вход. — И хукна в обратната посока. — Хайде!

Дануърти не можеше да спринтира като момчето, но тръгна с доста бърза крачка по лабиринта от коридори. Излязоха през един от служебните изходи и се озоваха на малка уличка. Пред изхода обаче, под дъжда, беше застанал мъж с по един плакат пред гърдите и на гърба. На плаката пишеше: „Участта, от която се страхувахме, ни сполетя.“ На Дануърти надписът му се стори доста на място.

— Ще проверя дали ни е видяла — каза Колин и хукна към предната част на болницата.

Мъжът подаде на Дануърти една брошура. **„КРАЯТ НА СВЕТА НАБЛИЖАВА!“** — беше изписано там с големи яркочервени букви. А после продължаваше с по-малки: *„Бойте се от Бога и Му въздайте слава, защото настъпи часът на Неговия съд. (Откровение, 14:7).“*

Колин му Махна откъм ъгъла.

— Всичко е наред — рече той, малко позадъхан. — В момента е вътре и креци на регистраторката.

Дануърти върна брошурката на мъжа и последва Колин. По страничната уличка стигнаха до Уудсток Роуд. Дануърти погледна нервно към входа на отделението, но не видя никого — нито дори демонстрантите, които бяха против ЕС.

Колин притича още една пресечка, след което забави ход. Извади от джоба си пакетчето със сапунените бонбони и предложи един на Дануърти.

Той отказа.

Колин пхна в устата си един розов и каза доста неясно:

— По-хубава Коледа не съм имал.

Дануърти разсъждава над този сантиментален изблик в продължение на няколко пресечки: Електронните камбани в момента опустошаваха „Посред мрачна зима“, което като че ли също беше съвсем на място. Улиците продължаваха да са също толкова безлюдни, но когато свиха по Броуд, към тях забърза една позната фигура, свита под дъжда.

— Това пък е господин Финч — каза Колин.

— Боже мой! — рече Дануърти. — От кое ли са ни свършили запасите тоя път?

— Надявам се, че от брюкселско зеле.

А Финч вдигна поглед.

— Ето ви, господин Дануърти. Слава Богу. Навсякъде ви търсих.

— Какво има? — попита Дануърти. — На госпожа Тейлър вече ѝ обещах, че ще помисля за зала за репетиции.

— Не става въпрос за това, сър. А за подслонените при нас. Двама са пипнали вируса.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(032631–034122)

21 декември 1320 година (стар стил). Отец Рош не знае къде е мястото на спускането. Накарах го да ме отведе на мястото, където го е срещнал Гавин, но дори като заставах на самата полянка не бях убедена, че точно това е мястото. Ясно е, че Гавин го е засякъл на доста голямо разстояние от мястото на спускането, а аз съм била в несвяст.

И днес си дадох сметка, че никога няма да успея да намеря мястото на спускането сама. Гората е прекалено обширна, а освен това е пълна с полянки, дъбове и върбалаци, които изглеждат по един и същи начин, а на всичкото отгоре в момента е паднал и сняг. Трябваше да маркирам мястото и с нещо друго освен с ковчежето.

Гавин трябва да ми покаже мястото, но още не се е върнал. Роузмунд ми каза, че Кърси е само на половин ден път, но Гавин щял по всяка вероятност да остане там за през нощта заради дъжда.

Откакто се върнахме, вали като из ведро и сигурно трябва да се радвам, защото така снегът може би ще се разтопи. В същото време обаче заради дъжда не мога да изляза да търся мястото, а освен това в къщата е адски студено. Всички са облекли пелерините си и са се скупчили до огъня.

А какво ли правят селяните? Колибите им не могат да спрат дори вятъра, а в тази, в която бях влязла, нямаше и

помен от одеяло. Сигурно буквално замръзват, а Роузмунд каза, че според иконома щяло да вали чак до Бъдни вечер.

Роузмунд се извини за избухливото си поведение в гората като ми каза, че била „бясна на сестра си“.

Агнес обаче нямаше нищо общо с това — Роузмунд очевидно се беше разстроила от новината, че годеникът ѝ ще пристигне за Коледа. Когато поостанах насаме с нея, я попитах дали се притеснява за сватбата.

— Баща ми го уреди — отвърна тя, без да престава да шие. — Сгодихме се на свети Мартин^[2]. Сватбата трябва да е на Великден.

— И това ще стане с твоето съгласие? — попитах я аз.

— Сър Блоет е добра партия — отвърна тя. — Високопоставен в обществото и има земи, които могат да се присъединят към тези на баща ми.

— А ти харесваш ли го?

Тя направо заби иглата в опънатия на дървена рамка лен.

— Баща ми никога няма да позволи да ми се случи нещо лошо — отвърна тя и издърпа дългата нишка през плата.

Не ми каза нищо повече, а единственото, което успях да измъкна от Агнес, беше, че сър Блоет бил добър и ѝ бил донесъл сребърна монета от едно пени, което без съмнение е част от сватбените подаръци.

Агнес беше прекалено погълната от коляното си, за да ми каже нещо повече. През половината път до вкъщи не спря да се оплаква, а когато слезе от жребеца, започна да куца доста преувеличено. Мислех си, че просто се опитва да привлече вниманието, но когато хвърлих едно око на раната, видях, че коричката е паднала напълно. Цялото място около раната е зачервено и подуто.

Промих я, превързах я с най-чистото парче плат, което намерих (страхувам се, че това е една от забрадките на Имейн — намерих го в шкафа до леглото ми), след което я накарах да седне мирно до огъня и да си играе с рицаря

си, но се притеснявам. Ако раната се инфектира, може да се получат много усложнения. През четиринайсети век не е имало никакви антимикуробни средства.

Еливис също се притеснява. Беше съвсем ясно, че очакваше Гавин да се върне тази вечер. През целия ден току отиваше до паравана и гледаше през вратата навън. Засега не съм разбрала какво изпитва тя към Гавин. В дни като днешния си мисля, че и тя го обича, но се страхува от това, което може да се случи и на двамата в подобна ситуация. Прелюбодейството е било смъртен грях в очите на църквата, при това понякога доста опасен. През по-голямата част от времето обаче ми се струва, че неговата атомг няма никакви шансове и че Еливис е толкова загрижена за съпруга си, че въобще не забелязва съществуването на Гавин.

Непорочната и недостижима дама е била идеалът на любовните романи, но е ясно, че и той няма представа дали тя го обича, или не. Това, че ме е спасил в гората, както и историята му за злодеите беше само един опит да я впечатли (което щеше да бъде много по-впечатляващо, ако наистина беше имало двайсетина злодеи, въоръжени до зъби с мечове, боздугани и бойни брадви). Той очевидно е готов на всичко, за да я спечели, и лейди Имейн знае това. Поради която причина, струва ми се, го е изпратила в Кърси.

[1] Облагодетелстване по семейна линия. — Бел.пр. ↑

[2] 11 ноември. — Бел.пр. ↑

18.

Докато се върнат до „Балиол“, още двама души бяха проявили симптомите на заразата. Дануърти изпрати Колин да спи, след което помогна на Финч да сложи и болните да си легнат и се обади в амбулаторията.

— В момента нямаме нито една свободна линейка — събщи регистраторката. — Ще ви изпратим веднага щом можем.

Това „веднага“ се оказа полунощ. Дануърти успя да се върне и да си легне едва след един и половина.

Колин беше заспал на кушетката, която Финч беше качил горе специално за него. Под главата му лежеше книгата за рицарите. Дануърти се поколеба дали да не я измъкне, но после реши, че е по-добре да не рискува да го събуди, и си легна.

Киврин не можеше да е попаднала по времето на чумата. Бадри беше казал, че отклонението е било само четири часа, а чумата се беше развихрила из Европа през 1348 година. А Киврин я бяха изпратили в 1320-а.

Той се обърна в леглото и затвори очи. Не можеше да е по времето на чумата. Бадри просто бълнуваше. Беше говорил какво ли не — от капаци и трошене на китайски порцелан до плъхове и мишки. В думите му не можеше да се открие никакъв смисъл. Не говореше той, а треската му. Беше казал на Дануърти да се отдръпне. Беше му давал някакви въображаеми бележки. Нито една от постъпките му, откакто беше повален на легло, не означаваше нищо.

„От плъховете беше“ — беше казал Бадри. Съвременниците на четиринайсети век не бяха разбрали, че чумата се предава от бълхите по плъховете. Представа си бяха нямали какво я разпространява. Бяха обвинявали кого ли не — евреите, вещиците, лудите. Бяха избивали душевноболните и бесили подред всички възрастни жени.

Дануърти стана и отиде във всекидневната. Заобиколи на пръсти кушетката на Колин и измъкна книгата изпод главата му. Колин се размърда, но не се събуди.

Дануърти седна на дивана и отвори на раздела за Черната смърт. Беше се появила в Китай през 1333 година, след което беше тръгнала на запад с търговските кораби — най-напред в Месина, Сицилия, а оттам и към Пиза. Беше се разпространила бързо из Италия и Франция — осемдесет хиляди жертви в Сиена, сто хиляди във Флоренция, триста хиляди в Рим — още преди да прекоси Ламанша. В Англия беше стигнала през 1348 година, „малко преди празнуването на св. Йоан Кръстител“ — което означаваше два̀сет и четвърти юни.

Това пък означаваше отклонение от два̀сет и осем години. Бадри се беше притеснявал за голямо отклонение, но в рамките на седмици, а не години.

Дануърти се пресегна над леглото към библиотеката си и извади оттам „Пандемията“ на Фицуилър.

— Какво правиш? — попита го сънено Колин.

— Чета за Черната смърт — прошепна в отговор Дануърти. — Ти си спи.

— Не са я наричали така — измърмори Колин с „гобстопъра“ в уста, обърна се и се зави още по-плътно в одеялата. — Наричали са я „синята болест“.

Дануърти отнесе и двете книги в леглото си. Според Фицуилър датата на пристигане на чумата в Англия беше Петровден — два̀сет и девети юни — през 1348 година. Стигнала до Оксфорд през декември, до Лондон — през октомври на следващата година, след което продължила на север, за да се върне след известно време отново през Ламанша и да стигне до Нидерландия и Норвегия. Беше стигнала до всички места с изключение на Бохемия и Полша, където имало карантина, и някои части на Шотландия, колкото и странно да звучеше това.

През където и да беше минала, беше вършала като Ангела на Смъртта — беше избивала цели села наведнъж, без да остава поне по един жив, който да погребва загниващите тела. В един манастир беше останал един-единствен жив монах.

Единственият оцелял Джон Клин беше написал в дневника си: „И за да не изчезнат с времето нещата, които трябва да останат в паметта ни, за да не се изпарят те от спомените на тези, които идат след нас, аз, който съм свидетел на толкова злини, докато обхождам с поглед целия свят, притиснат в лапите на Сатаната, изпълнен с

усещането, че обитавам света на мъртвите, аз, в очакване на смъртта, изписах върху белия лист всичко, на което станах свидетел.“

Беше записал всичко като истински историк, след което явно и той самият беше починал в пълна самота. Към края на манускрипта написаното ставаше все по-неравно и разкривено, докато на едно място накрая се виждаше следното с друг почерк: „На това място очевидно авторът е починал.“

Някой почука на вратата. Беше Финч, облечен само в хавлията си за баня, с изцъклен поглед и разстроена физиономия.

— Още един, сър — рече той.

Дануърти сложи пръст на устните си и излезе заедно с него.

— Обади ли се в болницата?

— Да, сър, но ми казаха, че могат да ни изпратят линейка чак след няколко часа. Обясниха ми, че трябва да я изолираме и да ѝ даваме димантадин и портокалов сок.

— Които предполагам са почти на привършване — рече Дануърти раздражено.

— Да, сър, но не е в това проблемът. Тя просто не иска да ни съдейства.

Дануърти накара Финч да го изчака отвън, докато той се облече и си сложи предпазната маска, след което двамата се отправиха към „Салвин“. На вратата се бяха скупчили хора, облечени в странна смесица от долни дрехи, палта и одеяла. Предпазни маски обаче носеха само малцина. „До вдругиден всички ще са на легло“ — помисли си Дануърти.

— Слава Богу, че дойдохте — рече бойко една жена. — Въобще не можем да се оправим с нея.

Финч го отведе при болната, която беше седнала в леглото си и не мърдаше. Беше жена на пределна възраст с рядка побеляла коса и същите трескави очи, цялата френетична чувствителност, която Дануърти беше видял у Бадри през първата нощ от боледуването му.

— Махай се! — каза тя, когато видя Финч, и му направи жест като че го зашлевява. Обърна пламтящия си поглед към Дануърти и извика: — Тате! — И си изплези езика нацупено. — Бях много непослушна — допълни след това с детинско гласче. — Изядох цялата торта за рождения ми ден и сега ме боли коремчето.

— Разбирате ли какво имам предвид, сър? — каза Финч.

— Идват ли индианците, тате? — питаше в този момент старицата. — Не ги обичам индианците. Имат лъкове и стрели.

Едва на сутринта успяха да я накарат да легне на едно детско креватче в едната аула. Накрая Дануърти се принуди да я изиграе с думите: „Сега тате иска това добро момиченце да си легне.“ И тъкмо когато вече я бяха поуспокоили, линейката взе, че дойде.

— Тате! — започна да вие жената, като затвориха вратите на колата. — Не ме оставяй самичка!

— О, Господи — възкликна Финч, когато линейката потегли. — Времето за закуска мина. Надявам се, че не са изяли всичкия бекон.

Той изчезна нанякъде да разпределя дажбите, а Дануърти се върна в апартамента си, за да чака обаждането на Андрюс. По средата на стълбите засече Колин, който ядеше някакъв сандвич и си обличаше якето.

— Пасторът иска да му помогна да съберем дрехи за задържаните под карантина — обясни той с пълна уста.

— Баба Мери се обади. Каза да й позвъниш.

— А Андрюс не се ли е обадил?

— Не.

— Визуалните връзки възстановени ли са вече?

— Не.

— Сложи си предпазната маска — провикна се Дануърти подире му. — И шала!

Обади се в болницата и чака нетърпеливо цели пет минути, докато Мери дойде на телефона.

— Джеймс? — чу се гласът ѝ. — За Бадри става въпрос. Искате да те види.

— Значи ли това, че е по-добре?

— Не. Температурата му е все така висока, но сега е много по-възбуден и непрекъснато те вика, твърди, че имал да ти казва нещо. Така ще се изтощи тотално. Ако можеш да дойдеш и да поговориш с него, може би ще се поуспокои.

— Споменавал ли е нещо за чумата? — попита той.

— Чума ли? — леко се ядоса тя. — Само не ми казвай, че и теб са те заразили с тия смешни приказки, дето се носят наоколо, Джеймс — че било холера, че било денга, че е нов вариант на Пандемията...

— Не — отсече Дануърти. — Бадри го спомена. Снощи каза: „Избила е половин Европа“ и „Заради плъховете е било.“

— Джеймс, той не е на себе си. Бълнува от високата температура. Думите му не означават нищо.

Права беше. Разболялата се старица бръщолевеше за индианци с лъкове и стрели, но той не тръгна да търси сиукски войни, нали? Тя си беше измислила историята за преяждането с тортата, за да си обясни болестта, а Бадри пък си имаше версията за чумата. Това не означаваше нищо.

Въпреки това обеща, че ще отиде веднага, и тръгна да търси Финч. Андрюс не беше уточнил по кое време ще се обади, но Дануърти не можеше да рискува и да не остави човек при телефона. Ядоса се, че не бе накарал Колин да остане поне докато се разбере за какво го е търсила Мери.

По всяка вероятност Финч щеше да е в залата, за да охранява бекона до последна капка кръв. Дануърти остави телефона отворен, за да дава заето, и тръгна през вътрешния двор към залата.

На вратата го посрещна госпожа Тейлър.

— Тъкмо тръгнах да ви търся — каза тя. — Чух, че някои от задържаните снощи са паднали на легло от вируса.

— Да — отвърна той, докато оглеждаше залата за Финч.

— О, Боже. Значи вече всички сме в опасност.

Дануърти не виждаше Финч никъде.

— Колко е дълъг инкубационният период? — попита госпожа Тейлър.

— От дванайсет до четирийсет и осем часа — отговори ѝ той и източи врат, за да погледне над главите на множеството в залата.

— Та това е ужасно — каза госпожа Тейлър. — Ами ако някой от нашите хора вземе че се разболее насред представянето на новия концерт? Ние сме от Традиционалните, нали разбирате, а не от Съвета. Правилата са много строги.

Той се зачуди защо Традиционалните — каквото и да означаваше това — бяха решили, че е необходимо да имат правила за разболелите се от инфлуенца майстори по биене на камбани.

— Правило трето — рече госпожа Тейлър: — „Всеки музикант трябва да бъде до камбаната си без прекъсване.“ Да не си мислите, че ако насред концерта някой от нас изведнъж се строполи, можем да

вкарваме друг на негово място? На всичкото отгоре ще се наруши ритъмът.

Изведнъж пред очите му се появи сцената, в която една от майсторките по камбани припада с белите си ръкавици и я изритват от сцената, за да не се наруши ритъмът.

— А няма ли някакви първоначални симптоми? — попита госпожа Тейлър.

— Не — отвърна той.

— В сводката, която ни изпратиха от Националната служба по здравеопазването, пишеше за дезориентация, висока температура и главоболие, но това не ни е от особена полза. И без това винаги ни болят главите от камбаните.

„Мога да си представя“ — помисли си Дануърти, докато търсеше с поглед Уилям Гадсън или някой от долните курсове, когото можеше да хване да стои при телефона.

— Ако бяхме от Съвета, разбира се, нямаше да има значение. Пускат да влизат заместници по всяко време. По време на едно премиерно изпълнение на „Титъм Боб Максимс“ в Йорк са били с деветнайсет музиканти. Деветнайсет! Не разбирам защо въобще го наричат премиера.

В залата очевидно нямаше нито един от студентите му от долните курсове, Финч без съмнение се беше барикадирал в склада за провизии, а Колин беше тръгнал отдавна.

— Още ли си търсите зала за репетиции? — попита Дануърти госпожа Тейлър.

— Да, освен ако някоя от нас не бъде поразена от този вирус. Можем, разбира се, да изсвирим „Стедман“, но въобще няма да е същото, нали?

— Ще ви пусна да репетирате в моята всекидневна, ако обещаете да вдигате телефона и да записвате всички съобщения за мен. Очаквам много важен междуградски разговор, поради което в стаята непрекъснато трябва да има някой.

И той я поведе към апартамента си.

— Оо, ама тя не е много голяма? — възкликна госпожата. — Не съм сигурна, че има достатъчно място да работим върху движенията си. Може ли да поразместим мебелите?

— Можете да правите каквото си пожелаете, стига да вдигате телефона и да записвате съобщенията. Очаквам обаждане от господин Андриус. Предайте му, че не му е необходимо разрешение, за да влезе в зоната под карантина. Кажете му да тръгва веднага към „Брейзнуоз“, където ще го посрещна.

— Ами добре, щом казвате — рече тя с тон, който намекваше, че тя едва ли не му прави услуга. — Все пак е по-добре, отколкото да репетираме в някое кафене с течение отвсякъде.

Той я остави да пренарежда мебелите му, без въобще да е сигурен, че е добра идея да ѝ има доверие за това, след което се отправи с бърза крачка да се види с Бадри. Имал да му казва нещо. „Всички са измрели. Половин Европа.“

Дъждът беше поотслабнал до нещо като силно наситена мъгла, а протестиращите срещу ЕС вече се бяха събрали пред вратата на болницата. Към тях се бяха присъединили група момчета на възрастта на Колин, които си бяха залепили черен лейкопласт на лицата и крещяха: „Пуснете нашите да се приберат!“

Едно от тях сграбчи Дануърти за ръката.

— Правителството няма право да държи хората тук против волята им — рече то и завря раираното си лице в маската на Дануърти.

— Я не ставай глупак — каза Дануърти. — Да не искаш да започне нова пандемия?

Момчето изненадано пусна ръката му и Дануърти бързо се скри в болницата.

Навсякъде беше пълно с пациенти на носилки на колелца. Една беше спряна до асансьора. До нея беше застанала една внушителна медицинска сестра в огромен предпазен костюм, която четеше на пациента нещо от книга, увита в найлон.

— „Кой добродетелен е загинал?“ — попита тя и едва тогава Дануърти с отвращение осъзна, че това не е никаква медицинска сестра. Беше госпожа Гадсън.

— „И кога са били праведните неприети?“ — цитираше тя.

Тя спря и прелисти тънките страници на Библията в търсене на още някой успокоителен пасаж. Дануърти използва това, за да се шмугне в един страничен коридор и да тръгне по стълбите, благодарен на Националната служба по здравеопазването за маските за лице.

— „Господ Бог ще те покоси с порока на чревоугодията — продължаваше тя, а гласът ѝ кълтеше по коридора, докато Дануърти се измъкваше, — с болести и зарази.“

„А теб пък ще те покоси с една госпожа Гадсън — мислеше си Дануърти, — която ще ти чете от Писанието, за да поддържа духа ти.“

Качи се по стълбите до изолатора, който вече се беше разпрострял из по-голямата част от първия етаж.

— А, ето ви и вас — рече сестрата. Беше отново красивата руса стажантка. Той се зачуди дали да я предупреди за присъствието на госпожа Гадсън.

— Вече почти се бях отказала да ви чакам — каза тя. — Той ви вика цяла сутрин. — Тя му подаде един предпазен костюм, той си го облече и я последва вътре.

— Преди половин час направо щеше да полудее, че ви няма — прошепна тя. — През цялото време говореше, че имал да ви казва нещо. В момента е малко по-добре.

Всъщност Бадри изглеждаше доста по-добре. Тъмният, страховит отгънък на кожата беше изчезнал и въпреки че продължаваше да е доста блед под иначе кафявия си естествен тен, той вече приличаше доста повече на предишния Бадри. Беше се понадигнал на няколко възглавници, беше вдигнал колената си, а ръцете му почиваха спокойно върху тях със свити пръсти. Очите му бяха затворени.

— Бадри — рече сестрата като постави облечената си в ръкавица ръка върху рамото му и се наведе към лицето му. — Господин Дануърти е тук.

Той отвори очи.

— Господин Дануърти?

— Да. — Тя кимна към другата страна на леглото, за да му го покаже. — Казах ти, че ще дойде.

Бадри се надигна още малко, но не погледна към Дануърти. Гледаше право пред себе си.

— Тук съм, Бадри — рече Дануърти, като се придвижи малко напред, за да влезе в полезрението му. — Какво си искал да ми кажеш?

Бадри продължи да гледа право пред себе си, но ръцете му започнаха да мърдат нервно върху коленете. Дануърти погледна към сестрата.

— Прави така от известно време — обясни тя. — Сякаш пише нещо на клавиатура. — Тя огледа екраните и излезе.

Той наистина пишеше нещо на клавиатура. Беше подпрял китките си на коленете, а пръстите му изписваха сложни поредици върху одеялото. Погледът му се беше вторачил, в нещо пред него — може би екран? След малко Бадри се намръщи.

— Не може да бъде — каза той и започна да пише още по-бързо.

— Какво има, Бадри? — попита Дануърти. — Какво не е наред?

— Трябва да има някаква грешка — отвърна Бадри. Наведе се малко настрани и каза: — Дай ми данни за всяка една линия по ТАА.

Дануърти осъзна, че Бадри говори по микрофона на конзолата и че в момента „чете“ данните от фиксирането.

— Какво не може да е вярно, Бадри?

— Отклонението — отвърна Бадри с фиксиран върху въображаемия екран поглед. — Прочети проверката — каза той на микрофона. — Това *не може* да е вярно.

— Какво не е наред с отклонението? — попита Дануърти. — По-голямо ли е, отколкото очакваше?

Бадри не отговори. Продължи да пише още известно време, спря за малко с очи, втренчени в екрана, и започна да пише отново като побъркан.

— Колко голямо е било отклонението? Бадри? — продължи да пита Дануърти.

Бадри писа една минута, после спря, погледна Дануърти и рече замислено:

— Много се притеснявам.

— За какво се притесняваш? — попита Дануърти.

Изведнъж Бадри отметна яростно одеялото и викна:

— Трябва да намеря господин Дануърти! — И започна да дърпа иглата от системата, опита се да махне и лепенката.

Екраните зад него направо пощуряха, започнаха да хвърлят искри и да пищят. Някъде навън се включи алармената инсталация.

— Не бива да правиш така — каза Дануърти като се пресегна през леглото, за да го спре.

— Той е в кръчмата — каза Бадри и продължи да се опитва да отлепи лейкопласта.

Изведнъж екраните застинаха.

— Изключен — каза някакъв компютърен глас. — Изключен.

Сестрата веднага връхлетя в стаята и възкликна:

— О, Господи, за втори път го прави. Господин Шодхури, не бива да правите така. Ще изключите цялата си система.

— Идете да извикате господин Дануърти. Веднага — нареди Бадри. — Нещо не е наред. — Но в същото време се остави тя да го сложи да легне и да го завие. — Защо не идва?

Дануърти изчака сестрата да залепи системата и да нагласи екраните, без да откъсва поглед от Бадри. Той изглеждаше изтощен и апатичен, направо отегчен. Над мястото, където беше вкарана иглата от системата, вече беше започнала да се образува нова раничка.

Сестрата напусна стаята с думите:

— Мисля, че е по-добре да помоля за седатив.

Щом тя излезе, Дануърти каза:

— Бадри, говори ти господин Дануърти. Искаше да ми кажеш нещо. Погледни ме, Бадри. Какво има? Какво не е наред?

Бадри го погледна, но без никакъв интерес.

— Бадри, да не би отклонението да е било прекалено голямо? Да не би Киврин да е попаднала направо сред чумата?

— Нямам време — рече Бадри. — Бях там и в събота, и в неделя. — И той отново започна да пише нещо безкрайно по одеялото. — Това не може да е вярно!

Сестрата се върна с една банка.

— О, чудесно — каза той, при което лицето и изражението му омекнаха и се успокоиха, сякаш от раменете му беше вдигнат огромен товар. — Не знам какво се е случило. Имах такова ужасно главоболие.

Той затвори очи още преди тя да е успяла да прикачи новата банка към системата и започна да хърка едва доловимо.

Сестрата изведе Дануърти навън.

— Ако се събуди и отново започне да ви вика, къде можем да се свържем с вас? — попита тя.

Той ѝ даде телефона си.

— Той какво точно казваше? — попита Дануърти, докато си сваляше престилката. — Докато дойда?

— Викаше ви по име през цялото време и казваше, че трябва да ви намери, за да ви каже нещо изключително важно.

— Каза ли нещо за някакви плъхове? — попита Дануърти.

— Не. По едно време каза да намерим Карин — или Катрин...

— Киврин.

Тя кимна.

— Да. Каза: „Трябва да намеря Киврин. Лабораторията отворена ли е?“ После говори нещо за някакво агънце, но за пльхове не е споменавал. През повечето време нищо не му разбирам.

Дануърти хвърли импрегнираните ръкавици в кошчето.

— Искам да записвате всичко, което казва. Без неразбираемите бръщолевизи — допълни преди тя да е запротестирала. — Но всичко останало. Ще се върна още днес следобед.

— Ще се опитам — рече тя. — Но повечето му думи са пълни безсмислици.

Дануърти слезе долу. Повечето думи на Бадри бяха пълни безсмислици, да, трескаво бръщолевене, което не означаваше нищо, но той излезе с намерението да хване такси. Искаше да се върне в „Балиол“ бързо, да говори с Андрюс и да го накара да дойде, за да разчете данните от фиксирането.

„Не може да е вярно“ — беше казал Бадри и сигурно имаше предвид отклонението. Възможно ли бе първоначално да се е объркал, да си е помислил, че са само четири часа, и след това да е открил... Какво? Че става въпрос за четири години? Или пък двайсет и осем?

— Пеша ще стигнете по-бързо — чу нечий глас зад себе си. Беше момчето с черните ленти по лицето. — Ако чакате такси, ще си го чакате цяла вечност. В момента всички са ангажирани от проклетото правителство.

И махна с ръка към едно, което току-що беше спряло пред отделението за спешни случаи. На страничното стъкло беше поставен плакат на Националната служба по здравеопазването.

Дануърти му благодари и се отправи към „Балиол“. Отново беше заваляло, така че ускори крачка. Надяваше се, че Андрюс вече се е обадил и че вече е на път. „Иди и ми доведи господин Дануърти незабавно! — беше казал Бадри. — Веднага! Нещо не е наред!“ Очевидно в момента преживяваше отново нещата, които беше направил след получаването на данните от фиксирането, когато беше изтичал до „Агнеца и кръста“. „Не може да е вярно!“

През вътрешния двор и нагоре към апартамента си Дануърти вече почти тичаше. Притесняваше се, че госпожа Тейлър няма да е

чула телефона сред дрънченето на множеството камбани по време на репетицията им, но когато отвори вратата, пред очите му се откри следната гледка: майсторките по биене на камбани бяха застанали в кръг по средата на всекидневната, бяха си сложили предпазните маски, бяха вдигнали нагоре събраните си ръце като за молитва, по някое време ги сваляха надолу, като успоредно с това подгъваха колена едно по едно в пълно мълчание.

— Обади се прислужникът на господин Бейсингейм — каза госпожа Тейлър, без да прекъсва странното си занимание. — Каза, че според него господин Бейсингейм бил някъде из планините на Шотландия. А господин Андрюс помоли да му позвъните вие. Току-що се обади.

Дануърти даде поръчката за разговора веднага с усещането за голямо облекчение. Докато чакаше Андрюс да вдигне, разгледа интересния танц на американките и се опита да разбере последователността на движенията. Госпожа Тейлър като че ли се поклащаше почти равномерно, но останалите правеха странните си поклони в ред, който за Дануърти нямаше никакъв смисъл. Най-едрата — госпожа Пиантини — си броеше на глас със съсредоточено смръщено чело.

— Получих разрешение да влезеш в зоната под карантина без проблем. Кога идваш? — попита той веднага щом технологът вдигна слушалката.

— Мисля, че няма да стане, сър — рече Андрюс. Картината се беше върнала, но беше прекалено размазана, за да може Дануърти да види изражението му. — Мисля, че е по-добре да не идвам. Гледах предавания за карантината. Казват, че индийският грип е изключително опасен.

— Няма да влезеш в допир с нито един от заразените — каза Дануърти. — Мога да направя така, че да отидеш право в лабораторията на „Брейзнуоз“. Ще бъдеш в пълна безопасност. Много е важно да дойдеш.

— Да, сър, но някои твърдят, че болестта била причинена от отоплителната система на университета.

— Отоплителната система ли? — възкликна Дануърти. — Та университета няма отоплителна система, а всеки отделен колеж е на над сто години и въобще не може да се отоплява, камо ли да се

заразява по този начин. — Всички жени в стаята обърнаха поглед към него като по команда, но въобще не нарушиха ритъма си. — Няма абсолютно нищо общо с отоплителната система. Нито с Индия, нито с Божия гняв. Тръгнал е от Южна Каролина. Ваксината ще пристигне всеки момент. Въобще не е толкова опасно.

Андрюс май се беше заинатил.

— Въпреки това, сър, не мисля, че е разумно да идвам.

Майсторките по биене на камбани внезапно спряха танца си.

— Извинете — каза госпожа Пиантини и всички започнаха отначало.

— Данните от фиксирането трябва да се разчетат. Една наша историчка е в 1320 година, а още не знаем колко е било отклонението при спускането ѝ. Ще се погрижа да ти се заплати като за особено вреден труд — каза Дануърти и веднага осъзна, че точно това не биваше да казва. — Ще уредя да бъдеш напълно изолиран, да носиш предпазен костюм през цялото време, да...

— Мога да разчета данните и оттук — прекъсна го Андрюс. — Имам една приятелка, която ще нагласи съответните електронни връзки. Учи в „Шрусбъри“. — Той замълча. — Това е най-доброто, което мога да направя. Съжалявам.

— Съжалявам — каза и госпожа Пиантини отново.

— Не, не, ти удряш секундата — обясни госпожа Тейлър. — На две-три си горе и долу, на три-четири си долу, след което водиш един цял такт. Освен това трябва да гледаш другите музиканти, а не в пода. Раз-два-три-и! — И всички започнаха менуета си отначало.

— Просто не мога да поема този риск — обясняваше Андрюс.

Беше съвсем ясно, че няма да се разколебае.

— Как се казва приятелката ти от „Шрусбъри“? — попита го Дануърти.

— Поли Уилсън — отговори Андрюс облекчено и даде на Дануърти телефонния ѝ номер. — Кажете ѝ, че ви трябва дистанционно разчитане на данни, IA търсене и мостов преподавател. Аз ще остана на този телефон. — И понечи да затвори.

— Чакай! — рече Дануърти. Американките го изгледаха с недоволство. — Какво би било максималното отклонение при спускане в 1320 година?

— Представа си нямам — отвърна бързо Андрюс. — Трудно е да се предвиди големината на отклонението.

— Горедолу — настояваше Дануърти. — Може ли да бъде двайсет и осем години?

— Двайсет и осем години? — възкликна Андрюс толкова стъписан, че Дануърти го обля вълна на облекчение. — Не бих казал. По принцип колкото по-назад се отива във времето, толкова по-голямо е отклонението, но нарастването не е експоненциално. Тестовете на параметрите дават информация за това.

— Медиевистиката не е направила такива тестове.

— Пуснали са историк във времето, без да направят проверка на параметрите? — Андрюс беше направо шокиран.

— Без проверка на параметрите, без предварителни опити без хора в мрежата, без повторни тестове — обясни Дануърти набързо. — Поради това е толкова важно да разбере данните от фиксирането. Искам да те помоля да направиш нещо за мен.

Андрюс се смръщи.

— Не е необходимо да идваш дотук — продължи Дануърти бързичко. — „Джизъс“ си имат теренна установка в Лондон. Искам да отидеш дотам и да пуснеш тестове за проверка на параметрите при спускане по обяд на 13 декември 1320 година.

— А какви са координатите на местонахождението?

— Не знам. Ще се сдобия с тях, когато се добера до „Брейзнуоз“. Искам да ми се обадиш на този телефон веднага щом си определил какво може да е максималното отклонение. Това можеш ли да направиш?

— Да — отвърна Андрюс, но все още изглеждаше малко разколебан.

— Добре. Аз пък ще се обадя на Поли Уилсън. Дистанционно разчитане на данни, IA търсене и мостов предавател. Ще ти се обадя веднага след като нагласи всичко в „Брейзнуоз“ — завърши Дануърти и затвори преди Андрюс да е успял да възрази.

Остана с ръка на слушалката, загледан в майсторките по биене на камбани. Редът се променяше при всяко завъртане, но госпожа Пиантини очевидно вече не бъркаше броенето си.

Дануърти се обади на Поли Уилсън и й даде спецификациите, за които му беше споменал Андрюс, чудейки се дали и тя като Андрюс е

гледала репортажите и се е уплашила до смърт от отоплителната система на „Брейзнуоз“. Тя обаче веднага каза:

— Трябва да намеря място, през което да вляза. Ще се срещнем след четирийсет и пет минути.

Дануърти остави американките да си приклякат и се отправи към „Брейзнуоз“. Дъждът отново беше намалял и по улиците имаше доста хора, макар че повечето от магазините пак си бяха затворени. Този, който отговаряше за камбанарията на Карфакс, или се беше разболял от вируса, или я беше забравил заради карантината. Оттам продължаваха да долитат звуците от „Донеси ми факла, Жанет Изабела“ или може би „О, Таненбаум“.

Пред един индийски хранителен магазин имаше трима демонстранти и още половин дузина пред „Брейзнуоз“, които държаха огромен плакат. На него пишеше: „ПЪТУВАНЕТО ВЪВ ВРЕМЕТО Е ЗАПЛАХА ЗА ЗДРАВЕТО“. Дануърти разпозна младата жена в края — беше лекарката от линейката.

Отоплителни системи, Европейския съюз и пътуването във времето. По време на Пандемията беше ред на американската бактериологична военна програма и системите за еъркъндишън. Още по-рано — през Средновековието — бяха обвинявали за епидемиите Сатаната и появата на кометите. Без съмнение, когато бъдеше обявено, че вирусът е тръгнал от Южна Каролина, веднага щяха да бъдат обвинени Конфедерацията и южните филиали на „Кентъки Фрайд Чикън“.

Дануърти мина през портала и отиде при портиера. Елхичката беше поставена в единия край на бюрото му, а ангелчето се мъдреше на върха ѝ.

— Имам среща с една студентка от „Шрусбъри“, която трябва да подготви една инсталация — каза той на портиера. — Ще трябва да влезем в лабораторията.

— Лабораторията е запечатана, сър — отвърна портиерът.

— Запечатана?

— Да, сър. Заключена е и никой не може да влиза вътре.

— Защо? Какво се е случило?

— Заради епидемията, сър.

— Заради епидемията!?

— Да, сър. Може би е по-добре да говорите направо с господин Гилкрис.

— А може би вече съм говорил. Кажи му, че съм тук и трябва да вляза в лабораторията.

— Опасявам се, че в момента не е тук.

— Къде е?

— Предполагам, че в болницата. Той...

Дануърти не дочака края на изречението му. По средата на пътя към болницата се сети, че Поли Уилсън ще остане да го чака, без да има никаква представа къде е отишъл, а пък щом стигна до амбулаторията, се сети, че Гилкрис може да е там, защото се е заразил с вируса.

„Чудесно — помисли си той, — точно това заслужава.“ Гилкрис обаче беше в малката чакалня, жив, здрав и енергичен, с предпазна маска на лицето. Точно в този момент навиваше ръкава си нагоре, за да го ваксинират.

— Портиерът ти ми каза, че лабораторията е запечатана — рече веднага Дануърти, като застана между Гилкрис и медицинската сестра със спринцовка в ръка. — Трябва да вляза. Намерих една техноложка, която може да направи дистанционно фиксиране. Трябва обаче да заредим трансмитерното оборудване.

— Страхувам се, че е невъзможно — каза Гилкрис. — Лабораторията ще е под карантина, докато не бъде определен източникът на вируса.

— Източникът на вируса ли? — Дануърти не можеше да повярва на ушите си. — Та вирусът е тръгнал от Южна Каролина!

— Не можем да сме сигурни в това, докато не получим положителна идентификация. Реших, че дотогава ще е добре да сведем до минимум възможните рискове за университета и забраним достъпа до лабораторията. А сега, ако ме извините, дошъл съм, за да ми разширят имунната система. — И той се вторачи в сестрата зад Дануърти.

Дануърти протегна ръка, за да го спре.

— Какви рискове?

— Появи се голямо обществено недоволство, че вирусът бил пренесен по мрежата.

— Обществено недоволство? Да не би да имаш предвид тия трима малоумници с плаката пред портала? — развика се Дануърти.

— Господин Дануърти, намирате се в болница — намеси се сестрата. — Моля ви да не крещите.

Той въобще не ѝ обърна внимание.

— Има „голямо обществено недоволство“, както го наричаш ти, заради това, че вирусът бил донесен вследствие на прекалено либералните имиграционни закони — каза той. — И ти ли смяташ да се оттегляш от Европейския съюз?

Гилкрисст вирна брадичка и бръчките от двете страни на носа му започнаха да се виждат едва ли не и през маската.

— Като временен ръководител на Историческия факултет имам задължението да действам в интерес на университета. Нашето място в общността, както съм сигурен, че си даваш сметка, зависи от поддържането на обществения ред. Почувствах, че е важно да поуспокоя страховете на хората като затворя лабораторията до пристигането на класификацията на вируса. Ако стане ясно, че това наистина е вирусът от Южна Каролина, тогава, разбира се, лабораторията ще бъде отворена незабавно.

— А междувременно какво ще стане с *Киврин*?

— Ако не можете да говорите по-тихо — каза сестрата, — ще се принудя да докладвам за вас на доктор Ааренс.

— Чудесно. Идете и я доведете — тросна се Дануърти. — Искам тя да обясни на господин Гилкрисст колко е смешен с тия негови приказки. Този вирус просто не може да се е предал по мрежата.

Сестрата излезе.

— Ако твоите демонстранти са прекалено неграмотни, че да не могат да разберат законите на физиката — каза Дануърти, — то поне могат да осъзнаят простичкия факт, че това е *спускане*. Мрежата бе отворена към 1320 година, а не от 1320 година *насам*. От миналото към нас не е пристигнало нищо.

— Ако нещата стоят така, то тогава госпожица Енгъл не е в никаква опасност и няма да пострада, ако просто изчакаме класифицирането на вируса.

— Не е в опасност ли? Та ти дори не знаеш къде точно е!

— Вашият технолог получи данните от фиксирането и докладва, че спускането е било успешно и е имало съвсем минимално

отклонение — обясни Гилкрисст, свали ръкава си и внимателно закопча маншета. — Много съм доволен, че госпожица Енгъл е точно там, където трябваше да бъде.

— Аз обаче не съм. И няма да се успокоя, докато не се уверя, че е пристигнала там жива и здрава.

— Струва ми се, че пак трябва да ви припомня, че отговорността за госпожица Енгъл е моя, а не ваша, господин Дануърти. — Той си облече палтото. — Ще направя това, което сметна за най-уместно.

— И мислиш, че най-уместното е да поставиш карантина на лабораторията, за да събереш отпред цял куп ненормалници — рече Дануърти горчиво. — Има също така значително „обществено недоволство“, че вирусът бил наказание от Бога. Какво смяташ да направиш, за да запазиш обществения ред и сред поддръжниците на тази идея? Ще започнеш да гориш мъченици на кладата ли?

— Тази забележка ми е особено неприятна. Както ми е особено неприятно, че постоянно си пъхате носа в неща, които не ви засягат. От самото начало си бяхте решили, да sabotирате Медиевистиката и да не допуснете да получим право за пътуване във времето, а сега пък сте категорично решен да подронвате авторитета ми. Мога ли само да ви припомня, че в отсъствието на господин Бейсингейм аз съм временният ръководител на Историческия факултет и като такъв...

— Знаеш ли какво си ти? Един неграмотен, самовлюбен и надут глупак, който не е трябвало въобще да получава доверието на Медиевистиката, да не говорим пък за сигурността на Киврин!

— Не виждам причина да продължавам този разговор — рече Гилкрисст. — Лабораторията е под карантина и ситуацията няма да се промени, преди да получим данните за класификацията на вируса. — И излезе.

Дануърти хукна подир него и за малко да се блъсне в Мери. Тя беше облечена в предпазни дрехи от главата до петите и четеше някаква схема.

— Въобще няма да повярваш какво е измислил Гилкрисст! — започна Дануърти. — Някаква групичка демонстранти го е убедила, че вирусът е дошъл по мрежата, и той е затворил лабораторията!

Тя не каза нищо, дори не вдигна поглед от схемата.

— Тази сутрин Бадри каза, че данните от отклонението не може да са верни. Повтаряше непрестанно: „Нещо не е наред“.

Тя вдигна разсеяно поглед към него, но веднага се върна отново към схемата си.

— Намерил съм техноложка, която може да разчете фиксирането на Киврин дистанционно — продължи Дануърти, — но Гилкрис е запечатал вратите. Трябва да говориш с него, трябва да му кажеш, че вирусът със сигурност е тръгнал от Южна Каролина.

— Не е.

— Как така не е? Пристигна ли класификацията?

Тя поклати глава.

— Световният център по инфлуенца най-сетне си намери специалистката, но тя още не е завършила с тестовете. Предварителните ѝ данни обаче сочат, че не става дума за вируса от Южна Каролина. — Тя го погледна право в очите. — А аз вече съм сигурна, че не е. — И свали погледа си отново. — При вируса от Южна Каролина няма нито един смъртен случай.

— Какво искаш да кажеш? Да не би да се е случило нещо на Бадри?

— Не — отвърна тя, като затвори папката и я притисна към гърдите си. — Бевърли Брийн.

Той зяпна. Беше се изплашил, че тя ще каже името на Латимър.

— Жената с лавандуловия чадър — допълни Мери с гневен тон. — Почина току-що.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(046381-054957)

22 декември, 1320 година (стар стил). Коляното на Агнес става все по-зле. Зачервено е и я боли (това е съвсем меко казано — малката пици всеки път когато се опитам да го докосна), а освен това не може да ходи. Не знам въобще какво да правя — ако кажа на лейди Имейн, тя сигурно ще сложи върху раната някоя от отварите си и

съвсем ще оплеска работата, а Еливис е много разсеяна и явно доста притеснена.

Гавин още го няма. Трябваше да се прибере още вчера по обед. Понеже за вечерна молитва още го нямаше, Еливис обвини Имейн, че го е изпратила в Оксфорд.

— Изпратих го в Кърси, както вече ти казах — обясни някак виновно Имейн. — Сигурна съм, че го е задържал дъждът.

— Само до Кърси? — попита Еливис бясна. — Или някъде другаде, за да намери нов капелан?

Имейн се напуши съвсем.

— Отец Рош не е подходящ за коледната литургия, ако присъства и сър Блоет с цялата си свита — отвърна тя. — Да не би да искаш да се изложиш пред годеника на Роузмунд?

Еливис пребледня като платно.

— Къде си го изпратила?

— Изпратих го с вест при енорийския свещеник, че сме в голяма нужда от капелан — обясни Имейн.

— В Бат?! — зяпна Еливис и вдигна ръка, сякаш ще я удари.

— Не. Само до Сайрънсестър. Архидяконът трябваше да е в абатството за рязането на коледното дърво. Наредих на Гавин да му предаде съобщението. Някой от помощниците му ще го отнесе нататък. Макар че, разбира се, нещата в Бат въобще не се развиват толкова зле, че Гавин да не може да отиде и сам, без да навреди на никого, освен ако синът ми не е тръгнал вече.

— Твоят *син* много ще се разгневи, когато разбере, че не сме изпълнили заръката му. Нали ни нареди да стоим в имението заедно с Гавин, докато не дойде и той.

Гневът ѝ въобще не се беше разминал, но когато чу от устата на Имейн да излиза името „Сайрънсестър“, кръвта се върна по страните ѝ и мисля, че поне малко се поуспокои.

„Разбира се, нещата в Бат въобще не се развиват толкова зле, че Гавин да не може да отиде и сам, без да

навреди на никого“, беше казала Имейн, но е явно, че Еливис не е на същото мнение. Дали се страхува, че може да попадне в някоя клопка, или че може да доведе, без да иска, враговете на лорд Гийом в това имение? А освен това толкова ли „зле“ се развиват нещата в Бат, че лорд Гийом да не може да го напусне?

Може би и трите ми предположения са верни. Тази сутрин Еливис ходи до вратата, за да се взира навън в дъжда, поне десетина пъти, а настроението ѝ е също толкова лошо, колкото на Роузмунд, докато бяхме в гората. Току-що попита Имейн дали е сигурна, че архидяконът е в Сайрънсестър. Очевидно се притеснява, че ако отговорът е не, Гавин може да е тръгнал към Бат, за да занесе съобщението лично.

Страховете ѝ оказват влияние върху всички ни: лейди Имейн се е свряла в един ъгъл и се моли с мощехранителницата си в ръка, Агнес хлипа, а Роузмунд седи с бродерията в скута си и я съзерцава с празен поглед.

(Пауза)

Днес следобед заведох Агнес при отец Рош. Коляното ѝ беше в отвратително състояние. Въобще не може да ходи, а над раната се появи нещо, което прилича на червена черта. Не мога да разбера със сигурност какво става — цялото коляно е зачервено и подуто — но не мога и да чакам.

През 1320 година не е имало лек за натравянето на кръвта, а вината за инфекцията на коляното ѝ е моя. Ако не бях настояла да тръгнем да търсим мястото на спускането, тя нямаше да падне. Зная, че парадоксите не позволяват моето присъствие тук да повлияе по какъвто и да било начин върху съдбата на хората, които наблюдавам, но не мога да поема този риск. Нали и аз самата не можех уж да се разболея от нищо?

И така, когато Имейн се качи на тавана, отнесох Агнес до църквата, за да помоля отчето да се погрижи за

раната ѝ. Още по средата на пътя дъждът се усили, но Агнес въобще не се оплакваше, че е подгизнала, което ме изплаши много повече от червената линия над раната ѝ.

В църквата беше тъмно и миришеше на прах. Още от предната част на църквата чух гласа на отец Рош, който очевидно говореше на някого:

— Лорд Гийом още не се е върнал от Бат. Страхувам се за безопасността му.

Помислих си, че може би се е върнал Гавин, и исках да чуя какво си говорят за съдебния процес, поради което останах на място. Стоях с Агнес на ръце и слушах.

— От два дни вали — каза Рош, — а от запад духа много неприятен вятър. Трябва да приберем овцете от полето.

След като се бях взирала в тъмното минута-две, най-накрая успях да го различа. Беше застанал на колене пред олтара, а големите му ръце бяха вдигнати и събрани за молитва.

— Бебето на иконома има колики и повръща всичкото мляко. Ратаят Таборд е много болен.

Не се молеше на латински. Говореше съвсем практично и целенасочено, така както говоря и аз в момента.

Бог трябва да е бил възприеман като доста реален от хората през четиринайсети век, много по-истински от физическия свят, който са обитавали. „Ще си отидеш у дома“, ми беше казал отец Рош, когато бях тръгнала да умирам, и може би точно в това си мислим, че са вярвали хората на четиринайсети век — че животът на тялото е илюзорен и маловажен, докато истинският живот е този на безсмъртната душа, и че хората са само посетители в този свят така, както аз съм само на посещение в този век. Не съм обаче много сигурна в това, което казвам, защото не съм свидетел на кой знае колко доказателства. На сутрешна и вечерна молитва Еливис си шепне примерно „аве“-тата към Дева Мария, след което става и си изтупва роклята така, сякаш молитвата ѝ няма нищо общо с притесненията

и тревогите ѝ за мъжа ѝ, децата ѝ, Гавин. Имейн пък, въпреки разните мощехранителници, часослови и тем подобни, се интересува най-много от репутацията си в обществото. Не съм видяла никакви доказателства, че Бог е съвсем реален за всички тях, но сега стоях в тъмната църква, заслушана в молитвата на отец Рош.

Чудя се дали той вижда Бог и рая така ясно, както аз мога да видя вас и Оксфорд, дъжда, който пада по стъклата на очилата ви и така ги замъглява, че трябва да ги свалите и да ги бършете в шала си. Дали му изглеждат също толкова близки, но и също толкова недостъпни?

— Спаси душите ни от злото и ни отведи в пределите на рая — каза по едно време отец Рош и сякаш това беше някакъв знак за Агнес, защото тя се изправи в прегръдката ми и каза:

— Искам при отец Рош.

Отчето се изправи и тръгна към нас.

— Какво става? Кой е?

— Лейди Катрин — отвърнах аз. — Донесох Агнес. Коляното ѝ е... — Какво? Инфектирано? — Искам да погледнете коляното ѝ.

Той се опита да го направи, но в църквата беше прекалено тъмно, та реши да я отнесе в къщата си. Не че там беше по-светло. Къщата му не е много по-голяма от колибата, в която опитах да се приютя, нито пък по-висока. През цялото време, докато бяхме там, той стоеше приведен, за да не си удря главата в тавана.

Отчето отвори капака на единствения прозорец, при което дъждът започна да нахлува вътре като поток. След това запали една лоена свещ и сложи Агнес върху грубата дървена маса. Когато махна превръзката, тя рязко се дръпна.

— Недей да мърдаш, Агнъс — каза той, — и ще ти разкажа как Иисус слязъл на земята от небесата.

— На Коледа — рече Агнес.

Рош започна да опипва мястото около раната, като притискаше подутите части, без обаче да спира да говори

равномерно:

— А пастирите застинали на място, защото не знаели каква била тази светлина. И чували някакви звуци, сякаш в небесата биели камбани. Но съзрели, че бил Божият ангел, който се спускал към тях.

Агнес пищеше и буташе ръцете ми, когато се опитвах да докосна коляното ѝ, но остави Рош да натиска раната с големите си пръсти, без въобще да се възпротиви. Определено беше започнала да се образува една червена ивица. Рош я докосна нежно и приближи свещта още повече.

— И ето че от далечни земи — продължи той, като присви очи срещу раната — дошли трима мъдреци с много дарове. — Той отново докосна червената ивица съвсем нежно, след което събра ръце, сякаш щеше да се моли, а аз си рекох: „Не се моли. *Направи* нещо.“

Той свали ръцете си и ме погледна. След това каза:

— Страхувам се, че раната е отровена. Ще направя отвара от исоп, за да изтеглим отровата.

Отправи се към огнището, побутна няколко въглена, които грееха съвсем слабо, и наля вода в едно метално канче от кофата в стаята.

Кофата беше мръсна, канчето беше мръсно, ръцете, с които беше опипал раната на Агнес, бяха мръсни и докато го гледах как слага канчето на огъня и как започва да рови в една мръсна торба, съжалих, че съм отишла. От него нямаше да има повече полза, отколкото от Имейн. Една отвара от семена и листа нямаше да излекува отравяне на кръвта, така както нямаше да подействат и мехлемите на Имейн. Молитвите му също нямаше да направят кой знае какво, нищо, че говореше на Бог така, сякаш Той наистина беше край него.

За малко да попитам: „Това ли е всичко, което можете да направите?“, когато си дадох сметка, че очаквам от него невъзможното. Лекът за инфекцията бе пеницилин, разширяване на Т-клетките или антисептици, които естествено той нямаше да намери в торбата си.

Спомням си една от лекциите на господин Гилкрис, в която той говореше за средновековните лекари. Каза ни какви глупаци били да пускат кръв на болните, да ги лекуват с арсен и козя урина по време на Черната смърт. Но какво е очаквал той от тях? Та те не са имали нито аналози, нито антимикробни вещества. Не са знаели дори какво я причинява. Застанал в мръсната къща, триещ изсъхналите цветове и листа между мръсните си пръсти, отец Рош правеше най-доброто, на което беше способен.

— Имате ли вино? — попитах го. — Старо вино?

В бирата им няма почти никакъв алкохол, че дори и във виното им, но колкото по-дълго беше престояло то, толкова повече алкохол щеше да съдържа, а алкохолът действа антисептично.

— Чувала съм, че като се излее старо вино върху раната, това може да спре заразата — обясних му.

Той не ме попита за каква „зараза“ става въпрос, нито как така съм си спомнила при условие, че не помня нищо друго. Просто незабавно отиде в църквата и донесе един глинен съд със силно ароматно вино. Сипах малко от него на превръзката и почистих раната.

Взех виното с мен. Скрих го под леглото в моминската стая на Роузмунд (в случай че е светопричастно вино — това вече ще бъде съвсем достатъчно за Имейн, за да изгорят Рош за еретизъм), за да мога да продължа да почиствам раната с него. Преди Агнес да си легне, направо излях малко върху крака ѝ.

19.

Не спря да вали чак до Бъдни вечер — студен зимен дъжд, който влизаше през отдушника на покрива и караше огъня да съска и пуши.

Киврин изливаше вино върху крака на Агнес при всяка удала ѝ се възможност и следобеда на двацет и трети, раната изглеждаше малко по-добре. Мястото все още беше подуто, но червената резка беше изчезнала. Киврин изтича до църквата, метнала пелерината на главата си, за да каже на отец Рош, но него го нямаше.

Нито Имейн, нито Еливис бяха забелязали, че коляното на Агнес е зле. Бяха изпаднали в паника да се приготвят за посещението на семейството на сър Блоет, в случай че то дойдеше, разбира се. Почистваше се таванското помещение, за да могат да спят там жените, ръсеха се розови листенца върху рогозките в салона, печаха се невероятни количества и видове сладкиши, пудинги и пайове, включително и един напълно гротесков под формата на бебето Иисус в яслата с изкусно украсени сладки, които изобразяваха пелените му.

Отец Рош се появи в господарската къща едва следобед, целият подгизнал и разтреперан. Беше излязъл в ледения дъжд, за да донесе бръшлян за салона. Имейн в този момент беше в кухнята, за да приготвя бебето Иисус — и Киврин покани Рош да влезе и да си изсуши дрехите до огъня.

После повика Мейзри, но понеже тя не се появи, сама притича през двора до кухнята, за да му донесе чаша топла бира. Когато се върна, завари Мейзри на пейката до отчето да държи сплъстената си мръсна коса с една ръка, за да може Рош да ѝ сложи гъша мас на едното ухо. При самото появяване на Киврин тя се хвана за ухото, като по този начин вероятно целият труд на отчето отиде на вятъра, и излезе набързо.

— Коляното на Агнес е по-добре — каза му Киврин. — Отокът поспадна и вече се оформя новата коричка.

Той въобще не беше изненадан и тя се зачуди дали не се е объркала и въобще не е ставало дума за отравяне на кръвта.

През нощта дъждът премина в сняг.

— Няма да дойдат — каза Еливис с облекчение на сутринта.

Киврин трябваше да се съгласи с нея. През нощта беше натрупало почти трийсет сантиметра, а и не преставаше да вали. Дори Имейн като че ли се беше примирила, че няма да дойдат, макар че продължи с приготовленията, продължи да сваля оловни съдини от тавана и да крещи непрестанно на Мейзри.

Внезапно по обяд снегът спря, а до два часа вече беше започнал и да се топи. Еливис заповяда на всички да си облекат новите дрехи. Киврин нагласи момичетата, изненадана от изкусната изработка на копринените им долни ризи. Агнес сложи отгоре тъмночервена кадифена рокличка, която закопча със сребърната катарам, а тревнозелената рокля на Роузмунд беше с дълги рязани ръкави и голямо деколте, над което се показваше бродерията на жълтата ѝ долна риза. На Киврин никой не ѝ каза нищо за дрехите, които трябваше да облече тя, но след като разплете плитките на момичетата и среса косите им свободно по раменете, Агнес рече:

— Ти трябва да си сложиш твоето синьо. — И извади роклята ѝ от скрина до леглото. На фона на красивите одежди на момичетата тя вече не изглеждаше толкова не на място, но все пак плетката си беше прекалено фина, а синьото — прекалено ярко.

Киврин въобще не знаеше какво трябва да направи с косата си. По празнични поводи неомъжените девойки бяха носили косите си неприбрани, само леко прихванати с панделка или ширит, но нейната коса беше прекалено къса за подобно нещо. От друга страна пък само омъжените жени покриваха главите си със забрадки. Тя не можеше да я остави ей така непокрита — подрязаната ѝ надве-натри коса изглеждаше просто ужасно.

Еливис очевидно се съгласи с нея, защото когато Киврин свали децата долу, прехапа устни и изпрати Мейзри до таванското помещение да донесе един много тънък, почти прозрачен воал, с който зави косата ѝ така, че да се подава само предната част, докато задните орязани краища оставаха скрити.

С подобряването на времето Еливис като че отново започна да става много изнервена. Тя се стресна, когато Мейзри влезе в салона, след което я зашлеви, че е донесла кал по пода. Изведнъж се сети за една дузина неща, които още не били готови, и започна да намира

кусури на всички около себе си. Когато лейди Имейн каза за пореден път: „Ако бяхме заминали за Кърси...“, Еливис за малко да я удари.

Киврин си помисли, че май е сбъркала, като бе облякла Агнес преди последната възможна минута. Още рано следобед везаните ръкави на момиченцето вече бяха целите омърляни, а кадифените ѝ поли бяха поръсени с брашно.

До късния следобед Гавин още не се беше върнал, нервите на всички бяха опънати до скъсване, а ушите на Мейзри бяха станали яркочервени. И когато лейди Имейн каза на Киврин да занесе шест восъчни свещи на отец Рош, тя много се зарадва, че ще има възможност да изведе децата от къщата.

— Кажи му, че трябва да стигнат до края и на двете служби — нареди ѝ Имейн раздражено, — макар че бедни ще са тия служби в чест на раждането на нашия Бог. Трябваше да заминем за Кърси.

Киврин накара Агнес да си облече пелерината, след това повика и Роузмунд и трите се отправиха към църквата. Рош го нямаше. В средата на олтара беше поставена една голяма жълтеникава свещ с начертани по нея разделения. Още не беше запалена. Щеше да я запали при залез-слънце и с нейна помощ щеше да следи часовете до полунощ. Паднал на колене в леденостудената църква.

Нямаше го и в колибата му. Киврин остави свещите на масата. Когато се връщаха през поляната, видяха магарето на Рош да ближе снега до портата.

— Забравихме да нахраним животните — каза Агнес.

— Да нахраним животните ли? — запита Киврин изнервена, защото се притесни какво ще стане с дрехите им.

— Та днес е Бъдни вечер — обясни Агнес. — Вие не си ли храните животните вкъщи?

— Тя не помни нищо — намеси се Роузмунд. — На Бъдни вечер нахранваме животните в чест на нашия Бог, който се е родил в един обор.

— Ама ти и от Коледа ли не си спомняш нищо? — попита Агнес.

— Съвсем мъничко — отвърна Киврин, замислена за това как изглежда Оксфорд на Бъдни вечер, за магазините в Карфакс, украсени с пластмасови вечнозелени растения, за лазерното осветление, за тълпите купувачи, сетили се за подаръци в последния момент, за пълните с велосипедисти улици.

— Първо бият камбаните, след това човек сяда да яде, после е службата и най-накрая — бъдника — обясни Агнес.

— Всичко обърна наопаки — рече Роузмунд. — Първо запалваме бъдника, а след това отиваме на служба.

— Камбаните са *най-напред* — впи поглед в сестра си Агнес, — а след това е службата.

Отправиха се към плевнята за чувал овес и малко слама, които отнесоха в конюшната, за да нахранят конете. Гринголет не беше там, което означаваше, че Гавин още не се е върнал. Киврин трябваше да говори с него веднага, щом се върне. Рандевуто беше след по-малко от седмица, а тя все още нямаше представа къде е точното място на спускането. А с пристигането на лорд Гийом всичко можеше да се обърка.

Еливис просто беше отложила въпроса за Киврин до завръщането на съпруга си, а тази сутрин отново беше казала на момичетата, че го очаква всеки момент. Той можеше да реши да отведе Киврин в Оксфорд или Лондон, където да се поинтересува от семейството й, или пък сър Блоет можеше да реши да я отведе със себе си в Кърси. Трябваше да говори с Гавин. Ако дойдеха гости, щеше да е много по-лесно да го намери насаме, а сред цялата бъркотия и шум около Коледа можеше дори да го накара да й покаже самото място.

Киврин остана при конете колкото можа повече, като се надяваше, че Гавин може да се върне всеки момент, но Агнес се отегчи и реши, че иска да нахрани кокошките. Киврин предложи да отидат да нахранят кравата на иконома.

— Тая крава не е наша — отсече Роузмунд.

— Но тя ми помогна онзи ден, когато бях много болна — обясни Киврин като си мислеше как се беше облегнала на кокалестия гръб на кравата в деня, когато беше излязла за пръв път. — Бих искала да й се отплатя за това, че беше добра с мен.

Минаха покрай кочината, където доскоро беше имало прасета, и Агнес каза:

— Горките прасенца. Щях да им дам една ябълка.

— На север небето пак причернява — каза Роузмунд. — Мисля, че няма да дойдат.

— Да, ама ще дойдат — рече Агнес. — Сър Блоет ми е обещал украшение.

Кравата на иконома сякаш не беше помръдвала от мястото, където я беше намерила Киврин — зад предпоследната колиба — и ядеше от онова, което беше останало от почернелите бобени филизи.

— Весела Коледа, госпожо Краво — каза Агнес и поднесе шепа слама на около един метър от устата на животното.

— Те говорят само в полунощ — каза Роузмунд.

— Аз ще дойда да ги видя и в полунощ, лейди Киврин — каза Агнес. Кравата тръгна към нея и Агнес отстъпи.

— Няма да можеш, тъпачке — възрази Роузмунд. — Нали тогава ще си на службата?!

Кравата протегна глава и направи още една крачка напред. Агнес се дръпна още по-назад. Киврин подаде на кравата слама.

Агнес я изгледа завистливо и попита:

— Ако всички са на службата, тогава откъде знаят, че животните говорят?

„Добър въпрос“ — помисли си Киврин.

— Защото отец Рош казва, че е така — отвърна Роузмунд.

Агнес се подаде иззад полите на Киврин и взе още малко слама.

— А какво казват? — И протегна сламата към устата на кравата.

— Казват, че не знаеш как да ги храниш — отвърна Роузмунд.

— Не казват така — опъна се Агнес и протегна ръка още по-напред. Кравата се спусна към сламата с отворена уста и оголени зъби. Агнес хвърли сламата и се скри зад полите на Киврин. — Възхваляват милостивия Бог. Отец Рош го каза.

Чу се конски тропот. Агнес се втурна между колибите и след миг се показа и викна:

— Дойдоха! Сър Блоет. Видях ги. В момента минават през портата.

Киврин събра набързо останалата слама пред кравата. Роузмунд взе шепа овес от торбата и даде на кравата да похапне, като я остави да зобне от отворената ѝ ръка.

— Хайде, Роузмунд! Сър Блоет е тук! — каза Агнес.

Роузмунд отърка останалото по ръката ѝ в другата.

— Искам да нахраня магарето на отец Рош — каза тя и се отпрати към църквата, без дори да погледне към господарската къща.

— Но, Роузмунд, те *дойдоха* — извика Агнес. — Не искаш ли да видиш какво са донесли?

Явно не. Роузмунд беше стигнала до магарето, което си беше намерило една туфичка лисича опашка, подаваща се от снега до портата. Тя се наведе и пъкна шепата овес под муцуната на животното, но то въобще не ѝ обърна внимание. Тя обаче остана така с ръка на гърба му, а дългата ѝ кестенява коса скриваше лицето ѝ.

— Роузмунд! — каза Агнес с почервеняло от нетърпение лице. — Не ме ли чу? Те *дойдоха*!

Магарето пренебрегна овеса и щракна с пожълтелите си зъби един голям стрък трева. Роузмунд продължаваше да му предлага овеса.

— Роузмунд — намеси се и Киврин, — аз ще нахраня магарето. Трябва да отидеш, за да поздравяш гостите си.

— Сър Блоет каза, че ще ми донесе украшение — каза Агнес отново.

Роузмунд отвори ръце и пусна овеса на земята.

— Щом го харесваш толкова много, защо не помолиш татко да ти позволи да се омъжиш за него? — попита тя и се отпрати към господарската къща.

— Защото съм много малка — отвърна Агнес.

„Роузмунд също е много малка“ — помисли си Киврин, като хвана Агнес за ръката и тръгна след нея. Роузмунд вървеше бързо напред с високо вирната брадичка, без въобще да си прави труда да повдига дългите си поли и да обръща каквото и да било внимание на постоянните молби на Агнес: „Чакай, Роузмунд!“

Дружинката вече беше влязла в двора, а Роузмунд беше стигнала до кочината. Киврин ускори крачка, като направо задърпа Агнес, та в крайна сметка всички пристигнаха в двора по едно и също време. Киврин спря стъписана.

Беше очаквала едно чисто формално посещение, при което двете семейства са застанали на вратата, произнасят се сковани речи и се пускат любезни усмивки, но това, което видя, приличаше на първия учебен ден от семестъра — всички бяха заети с вкарването на сандъци и торби, всички се поздравяваха и се прегръщаха, говореха един през друг и се смееха. За Роузмунд още дори не се бяха сетили. Една доста едра жена с огромна колосана забрадка вдигна Агнес във въздуха и я целуна, а около Роузмунд се събраха с много писъци три девойки.

Слугите, които явно също бяха облечени в най-добрите си празнични дрехи, вкарваха разни покрити кошници, а също и една

огромна гъска, в кухнята, след което отвеждаха конете в обора. Гавин, който още не беше слязъл от Гринголет, се беше навел и говореше нещо с лейди Имейн. Киврин го чу да казва:

— Не, енорийският свещеник е в Уивълискъм. — Но Имейн не се ядоса, което означаваше, че Гавин сигурно е предал съобщението на архидякона.

Тя се обърна, за да помогне на една млада жена в ярка синя пелерина — дори още по-ярка от роклята на Киврин — да слезе от коня си, след което я поведе с усмивка към Еливис. Еливис също се усмихваше.

Киврин се опита да отгатне кой от всички е сър Блоет, но в двора имаше поне половин дузина мъже на коне, до един със сребърни юзди, а мъжете с наметала, подплатени с кожа. Нито един не изглеждаше грохнал, слава Богу, а един-двама изглеждаха доста представително. Киврин се обърна, за да попита Агнес кой от всички е сър Блоет, но тя бе още в клещите на колосаната забрадка, която не спираше да я гали по главата и да казва:

— Толкова си пораснала, че не можах да те позная.

Киврин се усмихна. Някои неща наистина бяха еднакви през всички епохи.

Няколко от новодошлите бяха червенокоси, включително една жена почти на възрастта на Имейн, която обаче въпреки това носеше поизбледнялата си коса пусната, както подобаваше на младите момичета. Имаше измъчена, някак нацупена уста и очевидно недоволстваше от начина, по който слугите разтоварваха багажа. По едно време тя грабна претъпканата кошница от ръцете на един слуга, който направо се бореше с нея, и я тръсна в ръцете на един дебеланко, облечен в риза от зелено кадифе.

— Сър Блоет! — извика Агнес, профуча покрай Киврин и се залепи за коленете на един дебел мъж.

О, не! Киврин беше предположила, че той е мъжът на почти розовокосата сръдла или пък на колосаната забрадка. Беше най-малко на петдесет и поне сто и трийсет килограма, а когато се усмихна на Агнес, Киврин видя, че големите му зъби са кафяви и развалени.

— Донесохте ли ми украшение? — запита Агнес, докато дърпаше непрестанно подгъва на туниката му.

— Донесох ти — отвърна той, но погледът му беше насочен към Роузмунд, която разговаряше с другите момичета. — И на теб, и на сестра ти.

— Ей сега ще я доведе — рече Агнес и се стрелна към Роузмунд преди Киврин да успее да я спре. Блоет се затътри подире ѝ. При приближаването му момичетата се закикотиха и се отдалечиха, а Роузмунд хвърли един убийствен поглед на Агнес, след което обаче се усмихна на сър Блоет и му протегна ръка.

— Добър ден и добре дошли, сър.

Брадичката ѝ беше толкова високо вирната, че всеки момент щеше да хвъркне, а по бледите ѝ страни се забелязваха две трескаво червени петна. Блоет обаче явно ги прие като знак за срамежливост и възмущение, взе малките ѝ пръстчета в дебалата си ръка и каза:

— Надявам се, че няма да посрещнете с такъв хлад съпруга си, когато дойде пролет.

Петната станаха още по-червени.

— Все още е зима, сър.

— Пролетта ще дойде съвсем скоро — рече той и се разсмя, при което се показаха всичките му кафяви зъби.

— Къде ми е украшението? — намеси се Агнес.

— Агнес, не бъди толкова алчна — скастри я Еливис, която беше дошла и бе застанала между двете си дъщери. — Възпитаните хора не посрещат гостите си с въпроси за подаръците. — Тя се усмихна. Дори този брак да ѝ беше противен, въобще не го показваше. Изглеждаше много по-спокойна, отколкото Киврин я беше виждала.

— Обещах на балдъза си украшение каза той, бръкна в прекалено стегнатия си пояс и извади една малка платнена торбичка, — а на годеницата си — сватбен подарък. — Той порови в торбичката и извади една брошка, обсипана с камъни. — Любовен дар за бъдещата ми съпруга — допълни той и откопча иглата. — Трябва да си мислите за мен, когато я носите.

Той тръгна напред разпуфтян да я закарфичи на пелерината ѝ. „Дано да получи удар“ — помисли си Киврин. Роузмунд стоеше като истукана със зачервени до искрящо страни, докато той правеше нещо около врата ѝ.

— Рубини — рече Еливис доволно. — Няма ли да благодариш на годеника си за прекрасния му подарък, Роузмунд?

— Благодаря ви за брошката — каза Роузмунд хладно.

— А къде е моето украшение? — попита Агнес. Вече подскачаше от крак на крак от нетърпение, докато Блоет бръкна за втори път в торбичката и извади нещо, стиснато в юмука му. Наведе се запъхтян към Агнес и отвори ръка.

— Звънче! — извика доволно Агнес, вдигна го нависоко и го заклати. Беше пиринчено и кръгло, като конско звънче, а на върха имаше метална халкичка.

Агнес започна да увещава Киврин, че трябва да се качат до моминската стая, за да вземат една панделка, която да промушат през халкичката и Агнес да си носи звънчето като гривна.

— Татко ми донесе панделката от панаира — обясни Агнес, когато я извади от скрина, където бяха стояли дрехите на Киврин. Панделката беше боядисана на петна и беше толкова твърда, че Киврин успя да я промуши в халкичката с големи мъки. Дори най-евтините панделки в „Улуърт“ или пък хартиените панделки, с които се завързваха коледните подаръци, бяха много подобри от тази — нищо че бе толкова ценна.

Киврин я завърза на китката на Агнес и се върнаха долу. Глъчта и врявата от посрещането и свалянето на багажа се бяха преместили във вътрешността на къщата. Слугите пренасяха шкафове и постели, а също така и нещо, което приличаше на най-ранната версия на пътната чанта. Киврин въобще не трябваше да се притеснява, че сър Блоет и сие могат да я отведат нанякъде. Изглежда, те възнамеряваха да останат поне до края на зимата.

Не биваше да се тревожи и за това, че могат да започнат да обсъждат съдбата ѝ. Никой не ѝ беше обърнал почти никакво внимание, дори когато Агнес положи всички усилия да я накара да отидат при майка ѝ, за да ѝ покажат гривната. Еливис беше потънала в дълбок разговор с Блоет, Гавин и един прилично изглеждащ луничав младеж, сигурно син или племенник на Блоет. Еливис отново беше започнала да кърши ръце. Сигурно вестите от Бат бяха лоши.

Лейди Имейн беше застанала в края на салона, където разговаряше с едрата жена и един блед и изпит мъж в свещеническа роба. От изражението ѝ ставаше ясно, че се оплаква от отец Рош.

Киврин се възползва от шумната безредица, за да дръпне Роузмунд настрана и да я разпита кой кой е. Бледият мъж беше

капеланът на сър Блоет, за което Киврин и сама се беше досетила. Дамата в ярката синя пелерина беше осиновената му дъщеря. Едрата жена с колосаната забрадка беше снаха на сър Блоет — жена на брат му, която беше дошла от Дорсит, за да му погостува. Двамата червенокоси младежи и кикотещите се момичета бяха все нейни деца. Сър Блоет нямаше деца.

Поради която причина се канеше да се ожени за едно дете, очевидно с одобрението на всички присъстващи. Продължаването на рода бе една от основните грижи през Средновековието. Колкото по-млада бе една жена, толкова по-големи бяха шансовете да роди достатъчно наследници, че поне един да достигне до зрелост, дори майка му да не успее да направи това.

Сръдлата с посивялата червеникава коса беше, ужас на ужасите, лейди Иволда — неомъжената му сестра. Живееше заедно с него в Кърси и докато я гледаше как крещи на бедната Мейзри, че е изпуснала една кошница, Киврин видя, че на колана ѝ виси връзка ключове. Това означаваше, че тя отговаря за домакинството или че поне ще го прави до Великден. Бедната Роузмунд!

— А кои са всички останали? — попита Киврин като се надяваше, че сред тях ще има поне един човек, който може да стане съюзник на Роузмунд.

— Слуги — отвърна Роузмунд с тон, който казваше, че това е ясно от само себе си, и хукна отново при момичетата.

Слугите бяха минимум двайсетина, без да се броят конярите, които в момента се грижеха за животните в обора. Никой обаче, включително и изнервената Еливис, не изглеждаше изненадан от броя им. Киврин беше чела, че в знатните домакинства е имало по няколко дузини слуги, но си беше мислила, че цифрите са малко преувеличени. Еливис и Имейн нямаха почти никаква прислуга, беше им се наложило да впрегнат на работа едва ли не цялото село, за да се подготвят за празника, и въпреки че Киврин отдаваше това отчасти на факта, че в момента семейството имаше проблеми, тя си беше мислила, че и цифрите за помагачите в селските имения са преувеличени. Очевидно обаче не бяха.

Слугите се разтичаха да сервират късния обяд. Киврин не беше имала представа дали въобще ще има някаква вечерна замеска, защото на Бъдни вечер нали все още се постеше. Веднага обаче щом бледият

капелан свърши четенето на вечерната молитва, очевидно по нареждането на лейди Имейн ордата слуги започна да нахълтва с подноси с хляб, разредено вино и сушена треска, която първо беше киснала в пепелива вода, а след това беше изпечена.

Агнес беше толкова възбудена, че не хапна нито троха, а след като обядът беше вдигнат, отказа да седне тихо и мирно до огнището, а започна да търчи насам-натам, като непрестанно дрънкаше със звънчето и тормозеше всички.

Слугите и икономът на сър Блоет внесоха бъдника и го стовариха върху огнището. Във всички посоки полетяха искри. Жените отстъпиха със смях, а децата започнаха да пицят от удоволствие. Когато най-голямото дете в къщата — Роузмунд — запали бъдника с една треска, запазена от миналата година, като просто леко я докосна до върха на един от извитите корени, се чу смях и ръкопляскания, а Агнес започна да маха лудешки с ръка, за да се чуе звънчето ѝ.

Роузмунд беше казала, че на децата им е разрешено да останат до службата в полунощ, но Киврин се беше надявала, че поне ще успее да поукроти Агнес и да я накара да полегне на пейката до нея, за да поспи. Вместо това обаче, с напредването на вечерта, Агнес полудяваше все повече и повече, пицеше и размахваше звънчето си, докато накрая на Киврин ѝ се наложи да ѝ го вземе.

Жените бяха насядали около огнището и си говореха тихо. Мъжете се бяха изправили на малки групички със скръстени на гърдите ръце. На няколко пъти всички, с изключение на капелана, излизаха навън, а после се връщаха, изгърсвайки снега от краката си, и се смееха на висок глас. По червените им лица и неодобрителното изражение на Имейн личеше, че са ходили до пивоварната, за да пийнат от някоя бъчвичка, с което нарушаваха постите.

Когато се върнаха след третото си излизане, сър Блоет седна до огнището и протегна краката си към огъня с вперен в момичетата поглед. Трите кекерици и Роузмунд играеха на сляпа баба. Когато с превръзката на очите Роузмунд дойде съвсем близо до пейката, Блоет се протегна и я придърпа в скута си. Всички се разсмяха.

Имейн прекара цялата дълга вечер до капелана, за да му изрежда дългия си списък от оплаквания по адрес на отец Рош. Бил необразован, бил тромав, бил казал Изповедта преди Adjutorum^[1] по време на службата предишната неделя. „А сега той е в леденостудената

църква и се моли на колене“ — помисли си Киврин. Капеланът си грееше ръцете на огъня и кимаше неодобрително.

Огънят намаля до просветващи трески. Роузмунд се изниза от скута на Блоет и се върна в играта. Гавин разказа как бил убил шест вълка, като през цялото време не сведе поглед от Еливис. Капеланът разказа за една умираща жена, която била направила невярна изповед. Когато капеланът докоснал челото ѝ със светото миро, кожата ѝ започнала да пуши и станала чисто черна пред очите му.

Някъде по средата на разказа на капелана Гавин се изправи, потърка ръце над огъня и се отправи към пейката за бедните посетители. Седна на нея и си свали ботуша.

Само след минутка Еливис също стана и се приближи до него. Киврин не можеше да чуе какво му каза тя, но той се изправи с ботуша в ръка.

— Процесът отново е отложен — чу тя гласа му. — Съдията, който трябвало да го изслуша, се разболял.

Не успя да чуе отговора на Еливис, но Гавин кимна и рече:

— Това е добра новина. Новият съдия е от Суиндън и не е толкова благоразположен към крал Едуард. — Нито един от двамата обаче като че не се зарадва на новината. Еливис беше почти толкова бледа, колкото когато беше разбрала, че Имейн е изпратила Гавин в Кърси.

Тя започна да върти тежкия пръстен около пръста си. Гавин седна отново, изтупа восъчните парченца от чорапа си и нахлузи ботуша, след което вдигна поглед и ѝ каза нещо. Еливис извърна глава настрани и Киврин не можа да види изражението ѝ, скрито в сенките, но пък видя това на Гавин.

„А сигурно и всички останали видяха“ — помисли си Киврин и бързо се огледа, за да види дали някой наблюдава двойката. Имейн беше потънала в оплакванията си от отец Рош, но сестрата на сър Блоет гледаше със стиснати неодобрително устни. Гледаха и сър Блоет и останалите мъже.

Киврин се беше надявала, че тази вечер може да ѝ се отвори възможност да поговори с Гавин, но очевидно това нямаше да стане сред всичките тези любопитни погледи. Чу се камбанен звън, Еливис се стресна и погледна към вратата.

— Това е камбаната на Сатаната — рече тихо капеланът и дори децата спряха игрите си, за да се вслушат.

В някои села хората от четиринайсети век бяха удряли камбаната по веднъж за всяка година от рождението на Иисус. В повечето обаче я бяха удряли само в продължение на един час преди полунощ. Киврин се съмняваше, че Рош, а дори и капеланът, могат да броят до толкова, колкото бяха годините от раждането на Иисус, но тя самата започна да брой.

В това време влязоха трима слуги с цепеници и трески, за да подновят огъня. Пламъците заиграха по-живо и по-ярко като започнаха да хвърлят големи изкривени сенки по стените. Агнес скочи и ги посочи. Един от племенниците на сър Блоет направи зайче на стената с пръстите си.

Господин Латимър ѝ беше казал, че през четиринайсети век хората имали навик да предсказват бъдещето по сенките от бъдника. Тя се зачуди какво бъдеще очаква всички присъстващи, при условие че лорд Гийом имаше такива големи неприятности, а всички останали бяха в опасност.

Кралят беше конфискувал земите и имотите на осъдените престъпници. Можеше да ги принудят да живеят във Франция или пък да приемат подаяния от сър Блоет и да понасят подигравките на жената на иконома.

А можеше и лорд Гийом да се прибере тази вечер с добри вести и сокол за Агнес и всички да заживеят щастливо. С изключение на Еливис. И Роузмунд. Какво ли щеше да стане с нея?

„То вече е станало — помисли си Киврин някак зачудено. Присъдата е била дадена, лорд Гийом се е прибрал и е открил връзката между Еливис и Гавин. Роузмунд вече е била предадена в ръцете на сър Блоет. Агнес пък е пораснала, омъжила се е и е умряла при раждане, от натравяне на кръвта, от холера или пневмония.“

„Всички вече са умрели — помисли си тя и не можеше да повярва на мислите си. — Всички са мъртви от повече от седемстотин години.“

— Вижте! — извика Агнес. — Роузмунд си няма глава!

— Тя посочи изкривените сенки, които огънят хвърляше по стените с подновените си пламъци. Странно удължена, сянката на Роузмунд свършваше някъде при раменете.

Едно от червенокосите момчета хукна към Агнес.

— И аз си нямам глава! — каза той и застана на пръсти, за да промени формата на сянката.

— Нямах си глава, Роузмунд — извика Агнес щастлива. — Ще умреш още преди да е свършила годината.

— Не говори така — скастри я Еливис и тръгна към нея. Всички вдигнаха погледи.

— Киврин си има глава — рече Агнес. — И аз си имам глава, но бедната Роузмунд си няма.

Еливис сграбчи Агнес и за двете ръце и каза:

— Това са много глупави игрички. Не говори такива неща.

— Сянката... — започна Агнес с изражението на човек, който всеки момент ще се разплаче.

— Седни до лейди Киврин и мирувай — нареди Еливис, донесе детето при Киврин и почти го хвърли на пейката.

— Много дива си станала.

Агнес се сви до Киврин, зачудена дали да плаче, или не. Киврин беше изпуснала бройката на годините, но успя да навакса от изпуснатото място. Четирийсет и шест, четирийсет и седем.

— Искам си звънчето — каза Агнес, като се изхлузи от пейката.

— Не може, трябва да седиш мирна до мен — обясни ѝ тя и я взе в скута си.

— Разкажи ми за Коледа.

— Не мога, Агнес. Не помня нищо.

— Ама *нищо* ли не помниш, дете можеш да ми го разкажеш?

„Всичко помня — помисли си Киврин. — Магазините са пълни с панделки, сатен, коприна и кадифе, в червено, златисто и синьо, по-ярко дори и от специално боядисаната ми пелерина, навсякъде има много светлини и музика. И звънят камбани и ехтят коледни песни.“

Тя се замисли за Карфакския карильон^[2] и за древните коледарски песни в магазините. „Тези коледни песни още не са написани“ — помисли си Киврин и усети внезапен прилив на носталгия по дома.

— Аз пък ще си бия звънчето — рече Агнес и се опита да се измъкне от скута на Киврин. — Дай си ми го. — И протегна ръка.

— Ще ти го завържа, ако обещаеш, че ще полежиш до мен на пейката — каза Киврин.

Малката се опита за пореден път да влезе в пазарлък.

— А трябва ли да спя?

— Не. Ще ти разкажа една приказка — рече Киврин и започна да развързва звънчето от китката си, където го беше поставила за сигурно. — Имало... — започна тя, но спря, защото не беше сигурна, че приказките през 1320 година са започвали с „имало едно време“, а също така не знаеше какви точно приказки бяха разказвали хората на децата си. Приказки за върколаци и за вещици, чиято кожа ставала черна, когато им давали последно причастие?

— Имало навремето една девойка — започна тя, докато завързваше звънчето на пухкавата китка на Агнес. Червената панделка вече беше започнала да се нищи по краищата. Нямахше да издържи на още много възли и развързване. Тя се наведе над панделката. — Една девойка, която живеела...

— Това ли е девойката? — чу се женски глас.

Киврин вдигна поглед. Беше сестрата на Блоет — Иволда, следвана по петите от Имейн. Тя се вторачи в Киврин с присвита неодобрително уста и поклати глава.

— Не, това не е дъщерята на Улурик — каза тя. — Онази беше по-ниска и по-мургава.

— Нито пък повереницата на дьо Ферер? — попита Имейн.

— Тя почина — отвърна Иволда. — Нищо ли не си спомняш за това коя си? — обърна се тя към Киврин.

— Не, милейди — отговори Киврин като се сети с голямо закъснение, че трябва да гледа скромно в пода.

— Ударили са я по главата — намеси се Агнес услужливо.

— Но въпреки това помниш как се казваш и как да говориш. От добро семейство ли си?

— Не помня семейството си, милейди — каза Киврин, напрегната до краен предел да удържа гласа си смирен.

Иволда изпръхтя.

— Звучи ми като да е от западните части. Изпратили ли сте някого до Бат?

— Не — отвърна Имейн. — Снаха ми настоява да изчакаме до пристигането на сина ми. От Оксънфорд нищо ли не сте чули?

— Не, само знам, че има болест — отвърна Иволда.

Приблужи се Роузмунд и попита:

— Познавате ли семейството на лейди Катрин, лейди Иволда?
Иволда я погледна намусено.

— Не. Къде е брошката, която ви даде моят брат?

— Ами... на пелерината ми — смотолеви Роузмунд.

— Не са ли даровете му достатъчна чест за вас, че да ги носите?

— Иди и я донеси — намеси се Имейн. — Искам да я видя тази брошка.

Роузмунд пак вирна брадичка, но се запъти към външното помещение, където бяха окачили всички пелерини.

— Изглежда, отношението ѝ към подаръците на брат ми е също толкова хладно, колкото и към присъствието му — рече Иволда. — По време на обяда не му каза нито една дума.

Роузмунд се върна, понесла зелената си пелерина със забодената на нея брошка. Показа я безмълвно на лейди Имейн.

— И аз искам да я видя — каза Агнес и Роузмунд протегна ръце да ѝ я покаже.

Брошката представляваше златен кръг, покрит с червени камъни, иглата беше точно по средата. Кукичка нямаше, иглата просто се забиваше в плата. По външната страна на пръстена беше изписано: *Io suiicen lui dami ato.*

— Какво пише тук? — попита Агнес и посочи буквите около златния кръг.

— Не знам — отвърна Роузмунд с тон, който съвсем ясно искаше да каже и: „А и хич не ме интересува“.

Иволда стисна зъби, а Киврин побърза да каже:

— Пише: „Тук си вместо един приятел, когото обичам“, Агнес — и веднага изплашено осъзна какво точно е направила. Вдигна очи към Имейн, но Имейн като че ли не беше забелязала абсолютно нищо.

— Такива думи трябва да са на гърдата ти, а не на някаква кука в преддверието — каза тя. Взе брошката и я забодя на роклята на Роузмунд.

— Освен това трябва да стоиш до брат ми, както подобава на една годеница — допълни Иволда, — а не да си играеш на детски игрички. — Тя посочи огнището, където беше сър Блоет. Той вече беше почти заспал или унесен след всички излизания до пивоварната. Роузмунд погледна умолително Киврин.

— Иди и благодари на сър Блоет за този щедър подарък — рече хладно Имейн.

Роузмунд подаде на Киврин пелерината си и тръгна към огнището.

— Хайде, Агнес — рече Киврин, — трябва да си починеш.

— Искам да слушам камбаните на Сатаната — отвърна Агнес.

— Лейди Катрин — обърна се към нея Иволда със странно ударение върху думата „лейди“, — казахте ни, че не си спомняте нищо. Въпреки това прочетохте без проблем написаното на брошката на Роузмунд. Значи ли това, че можете да четете?

„Аз мога да чета — помисли си Киврин, — но от хората на четиринайсети век по-малко от една трета са можели да четат, а броят на грамотните жени пък е бил още по-малък.“

Тя погледна Имейн, която в този момент я фиксираше по същия начин както на първата сутрин от идването ѝ в имението, когато беше опипвала дрехите и ръцете ѝ.

— Не — отвърна Киврин и погледна Иволда право в очите. — Страхувам се, че не мога да прочета дори „Отче наш“. Вашият брат ни каза какво означават думите, когато подари брошката на Роузмунд.

— Не е вярно! — намеси се Агнес.

— Ти точно тогава си разглеждаше звънчето — поправи я Киврин, убедена че лейди Иволда никога няма да се хване на историята ѝ, че веднага ще попита брат си и той ще ѝ обясни, че никога не си е говорил с Киврин.

Иволда обаче като че беше доволна от отговора.

— Не съм си и помислила, че такава като нея ще може да чете — обясни тя на Имейн, после и двете се отправиха към сър Блоет.

Киврин се сви на пейката.

— Искам си звънчето — настояваше Агнес.

— Няма да ти го завържа, докато не легнеш и не мируваш.

Агнес изпълзя върху скута ѝ.

— Преди това трябва да ми разкажеш приказката. Имало навремето една девойка...

— Имало навремето една девойка — започна Киврин. Гледаше Имейн и Иволда. Бяха седнали до сър Блоет и говореха нещо на Роузмунд. Тя пак бе вирнала брадичка и бузите ѝ бяха ужасно

зачервени. Сър Блоет се засмя, ръката му легна върху брошката, а след това се плъзна надолу към гръдта на Роузмунд.

— Имало навремето една девойка... — прекъсна мислите ѝ Агнес.

— ... която живеела край една голяма гора — продължи Киврин. — „Няма да ходиш сама в гората“, казвал ѝ баща ѝ...

— Но тя изобщо не го послушала — рече Агнес и се прозина.

— Точно така, тя изобщо не го послушала. Баща ѝ много я обичал и много се притеснявал за нейната безопасност, но тя никога не го слушала.

— Какво имало в гората? — попита Агнес и се сгуши в Киврин.

Киврин придърпа пелерината на Роузмунд върху малкото ѝ телце. „Главорези и крадци — помисли си тя. — А също така и сладострастни старци и техните свъсени сестри. И прикрити любовници. И съпрузи. И съдии.“

— Всякакви страшни неща.

— Вълци — рече Агнес сънливо.

— Да, вълци. — Киврин пак погледна към Имейн и Иволда. Бяха се отдалечили от сър Блоет и сега гледаха нея и си шепнеха нещо.

— И какво станало с нея? — попита още по-сънено Агнес. Очичките ѝ вече се затваряха.

Киврин я прегърна и я залюля.

— Не знам — прошепна тя. — Просто не знам.

[1] „Помощта ни е в името на Господа...“ — 123-ти псалм. — Бел.пр. ↑

[2] Комплект камбани. — Бел.пр. ↑

20.

Агнес беше заспала само преди пет минути, а ето че камбаната престана да бие, след което подхвана отново, но по-бързо, за да ги извика за службата.

— Отец Рош много избързва. Още няма полунощ — каза лейди Имейн, но още не си беше довършила изречението, когато другите камбани също подхванаха ехото: Уичлейд, Бюръфорд и много далеч на изток, толкова далеч, че до тях достигаше само дъхът на ехото — камбаните на Оксфорд.

„Ето ги камбаните на Озни, а ето го и Карфакс“ — мислеше си Киврин и се чудеше дали бият и у дома тази вечер.

Сър Блоет се вдигна едва-едва на крака, след което помогна и на сестра си да стане. Един от слугите им се приближи бързо с наметалата им в ръка, а също и с един плащ, подплатен с катерича кожа. Развеселените момичета издърпаха наметалата си от купа и се загърнаха, без да спират да дърдорят. Лейди Имейн раздруса Мейзри, която беше заспала на пейката на бедняците, и й нареди да донесе часослова. Мейзри тръгна по стълбата към таванското помещение с прозявка на уста. Роузмунд се приближи и се протегна с някак преувеличена загриженост към пелерината си, която беше паднала от раменете на Агнес.

Агнес беше като умряла. Киврин се поколеба, защото хич не искаше да я разбужда, но беше сигурна, че колкото и да са изтощени, дори петгодишните трябва да присъстват на тази служба.

— Агнес — каза тя нежно.

— Ще трябва да я занесете до църквата — обясни Роузмунд, докато се бореше със златната брошка на сър Блоет. Най-малкият син на иконома се приближи към Киврин с нейната пелерина — влачеше я по пода.

— Агнес — повтори Киврин и я пораздруса лекичко, изненадана, че църковната камбана не я е разбудила. Тази вечер звучеше много по-силно и близо, отколкото при всички досегашни случаи за сутрешна и вечерна молитва.

Агнес отвори очи.

— Ти не ме събуди! — обърна се тя сънено към Роузмунд, а след това допълни по-силно и по-разбудено: — Нали обеща да ме събудиш.

— Обличай си пелерината — нареди Киврин. — Трябва да тръгваме към църквата.

— Киврин, искам си звънчето.

— То ти е на ръката — каза Киврин, докато се опитваше да пристегне червеното ѝ наметалце, без да я убоде по врата с катарамата.

— Не, не ми е на ръката — рече малката и заопипва ръката си. — Искам да си нося моето звънче!

— Ето го — каза Роузмунд и го вдигна от пода. — Сигурно е паднало. Но сега не е прилично да го носиш. Тази камбана ни кани за служба. Коледните звънчета идват след това.

— Аз няма да го дрънкам — обеща Агнес. — Само ще си го нося.

На Киврин това въобще не ѝ се вярваше, но всички вече бяха готови и чакаха. Един от хората на сър Блоет палеше факлите с една пръчка от огъня и подаваше по една на слугите. Киврин завърза набързо звънчето на китката на Агнес и хвана двете момичета за ръцете.

Лейди Еливис постави своята на предложената ѝ от сър Блоет. Лейди Имейн направи знак на Киврин да тръгва с малките момичета, а останалите ги последваха тържествено, сякаш това беше някаква процесия: лейди Имейн със сестрата на сър Блоет, а зад тях и целият антураж на сър Блоет. Лейди Еливис и сър Блоет поведоха шествието към двора, после през портата и накрая през полето.

Снегът беше спрял, на небето бяха изгрели и звездите. Селцето лежеше смълчано под бялата си завивка. „Замръзнало във времето“ — помисли си Киврин. Паянтовите постройки изглеждаха по-различно, гледката на разкривените плетове и порутените колиби бе някак омекотена и по-изящна на фона на снега. Факлите хвърляха кристални отблясъци по снега, но това, което направо секна дъха на Киврин, бяха звездите: стотици, хиляди звезди, до една искрящи като скъпоценни камъни в ледения въздух.

— Блести — рече Агнес и Киврин не знаеше дали малката говори за снега, или за небето.

Камбаната биеше равномерно, спокойно, и дори и нейният звук беше по-различен на фона ледения въздух — не че беше по-силен, но бе някак по-пълнен, по-ясен. Киврин вече можеше да чуе и останалите камбани и да ги разпознае: Есткоут, Уитъни и Чъртлинтън, макар че и те звучаха по различен начин. Тя се заслуша за суиндънската камбана, която не беше преставала да бие, но не можа да я чуе. Не чуваше и оксфордските. Чудеше се дали само си ги беше изфантазирала.

— Агнес, дрънкаш със звънчето — каза Роузмунд.

— Не е вярно — отсече Агнес. — Само си вървя.

— Вижте църквата — намеси се Киврин. — Нали е красива?

Издигаше се като маяк сред полето, осветена отвътре и отвън. Витражите хвърляха вълнисти рубиненочервени и сапфирени отблясъци по снега. Около цялата сграда също имаше светлини — изпълваха двора чак до камбанарията. Факли. Киврин усещаше острия им дим. От белите поля наоколо прииждаха още и още факли.

Киврин изведнъж се замисли за Оксфорд по Бъдни вечер: осветените за последните купувачи магазини, хвърлящите жълти сенки върху снега във вътрешния двор прозорци на „Брейзнуоз“. И елхата в „Балиол“, обсипана с безброй многоцветни лазерни светлинки.

— Мен повече ми се искаше ние да бяхме дошли при вас за Бъдни вечер — обърна се лейди Имейн към лейди Иволда. — Тогава щяхме да имаме истински свещеник да прочете службата. Тукашният свещеник едва успява да каже „Отче наш“.

Тукашният свещеник беше изкарал няколко часа на колене в леденостудената църква и същият този тукашен свещеник биеше тежката камбана вече от един час, а след малко щеше да извърши една сложна церемония, която бе трябвало да научи наизуст, защото не можеше да чете.

— Страхувам се, че проповедта ще е доста слаба, а и службата също — каза лейди Имейн.

— Уви, в днешно време има мнозина, които не обичат Господа Бога — рече лейди Иволда, — но ние трябва да Му се молим Той да оправи света и да върне хората към добродетелта.

Киврин се съмняваше, че лейди Имейн е искала да чуе точно този отговор!

— Изпратих вест в Бат, че искаме да ни се изпрати нов капелан — каза Имейн, — но той още не е пристигнал.

— Брат ми казва, че в момента в Бат има много неприятности — рече Иволда.

Почти бяха стигнали до двора на църквата. Киврин вече почти различаваше лицата, осветени от димящите факли, и малките кандила, понесени от някои жени. Лицата им, зачервени и осветени отдолу, изглеждаха леко зловещи. Господин Дануърти сигурно щеше да си помисли, че шествието е разгневена тълпа, събрала се за изгарянето на някой беден мъченик на кладата. „От светлината е — продължаваха мислите й. — Всички изглеждат като главорези на светлината на факлите. Нищо чудно, че е било изобретено електричеството.“

Влязоха в двора на църквата. Киврин разпозна някои от хората, застанали близо до вратата на църквата: момчето със скорбута, което беше избягало от нея, две от девойките, които бяха помогнали при изпичането на коледните лакомства, Коб. Жената на иконома беше облечена в пелерина с яка от хермелинова кожа и носеше метален светилник с четири малки пластини от истинско стъкло. Тя говореше оживено на жената с белезите от скрофулоза, която беше помогнала за поставянето на зелениката. Всички говореха и се движеха непрекъснато, за да не им става много студено, а един мъж с черна брада се смееше толкова силно, че факлата му се люшкеше опасно близо до забрадката на жената на иконома.

Как ли църковните служители се справяха със службата в полунощ след всичкото пиене и пируване? Някои от енорияшите определено изглеждаха така, сякаш бяха прекарвали цялата вечер в нарушаване на постите. Икономът говореше разпалено на един здравеняк, за когото Роузмунд обясни, че бил бащата на Мейзри. Лицата и на двамата бяха зачервени от студа, светлината на факлите, изпития алкохол или и трите заедно, но те по-скоро бяха весели, отколкото опасни. Икономът постоянно уточняваше какво точно е казал, като не преставаше да стоварва силни удари върху рамото на бащата на Мейзри, но всеки път, когато направеше така, бащата на Мейзри се заливаше от смях — жизнерадостен и някак спонтанен смях, който накара Киврин да си помисли, че този човек е много по-умен, отколкото би предположила.

Жената на иконома го задърпа за ръкава, но той я отблъсна. Щом обаче на портата се появиха сър Блоет и лейди Еливис, икономът и бащата на Мейзри отстъпиха назад, за да освободят пътя за влизане в

църквата. Всички останали направиха същото и запазиха пълна тишина, докато шествието мине през двора на църквата и влезе през тежката врата. След това всички подновиха разговорите си, но вече тихо и спокойно, докато се тълпяха в църквата след знатните особи.

Сър Блоет откопча мечата си и го подаде на един от слугите си, след което двамата с лейди Еливис паднаха на колене и се прекръстиха. Изправиха се, отидоха заедно до олтара и отново паднаха на колене.

Киврин и двете момичета ги следваха. Когато Агнес се прекръсти, звънчето ѝ отекна самотно в тишината на църквата. „Ще трябва да ѝ го сваля“ — помисли си Киврин и се зачуди дали да не мине с детето до гробницата на мъжа на лейди Имейн и да развърже звънчето. Лейди Имейн обаче вече чакаше нетърпеливо до вратата заедно със сестрата на сър Блоет.

Киврин отведе момичетата в предната част на помещението. Сър Блоет вече беше успял да се вдигне на крака. Еливис остана коленичила малко по-дълго, след което също стана, а сър Блоет я придружи до северната част на църквата, направи лек поклон и се оттегли, за да заеме мястото си в мъжката половина.

Киврин падна на колене заедно с момичетата, като тайничко се молеше Агнес да не направи и този път толкова много шум, докато се кръсти. Това не стана, но когато малката се опита да се изправи, захвана крачето си в подгъва на роклята си и успя да се задържи на крака с толкова шум, колкото създаваше продължаващата да бие камбана. Лейди Имейн, разбира се, беше точно зад тях и стрелна Киврин с поглед.

Киврин отведе момичетата да застанат до майка си. Лейди Имейн коленичи, но лейди Иволда само се прекръсти. Веднага щом Имейн стана, един слуга се приближи бързо с една възглавничка, облечена в тъмно кадифе, и я постави точно до Роузмунд, за да може лейди Иволда да коленичи. Друг слуга беше направил същото пред сър Блоет в мъжката част на църквата и в момента му помагаше да коленичи върху възглавничката. Той пуфтеше и направо висеше на рамото на слугата, понесъл огромната му тежест. Лицето му беше станало яркочервено.

Киврин погледна завистливо към възглавничката на лейди Иволда, като се замисли за найлоновите подложки за коленичене,

които висяха на облегалките на столовете в „Св. Богородица“. Досега не си беше дала сметка каква благодат са, каква благодат са дори твърдите дървени столове, на които бяха седели. Сега трябваше да останат прави до края на службата.

Подът беше студен. И църквата беше студена, въпреки всички факли. Повечето от тях бяха съвсем малки, по-скоро кандила, наредени по стените и пред обкичената със зеленика статуя на св. Катерина. Имаше и по една висока и тънка жълтеникава свещ сред зеленината на всеки прозорец, но полученият ефект вероятно беше далеч от онова, което беше искал да постигне отец Рош. От ярките пламъци цветните стъкла изглеждаха още потъмни, почти черни.

По сребърните свещници от двете страни на олтара имаше още жълтеникави свещи, а пред тях и по цялата дължина на преградата пред олтара бяха струпани множество зелени клонки, сред остриите листа на които отец Рош беше забол по една от восъчните свещи, които му беше изпратила лейди Имейн. „Положил е толкова усилия за декорацията на църквата, че дори лейди Имейн трябва да е доволна“ — помисли си Киврин и погледна към нея.

Имейн държеше мощехранителницата между събраните си ръце, но очите ѝ бяха отворени, а погледът — вторачен някъде над преградата пред олтара. Устните ѝ бяха стиснати плътно от неодобрение и Киврин предположи, че не е искала свещите да бъдат поставени там, макар че това беше най-подходящото място. Осветяваха разпятието и сцената от Страшния съд, а също така и почти целия неф.

Караха цялата църква да изглежда по-различна, по-уютна, по-позната, също като „Св. Богородица“ на Бъдни вечер. За последната Коледа Дануърти я беше завел на общоцърковната служба. Беше планирала да отиде на службата в полунощ в Светата реформирана, за да я чуе и на латински, но службата там бе отменена. Бяха помолили главния свещеник да чете пасажи от Евангелието на общоцърковната служба и той беше преместил службата на латински в четири следобед.

Агнес пак беше започнала да си играе със звънчето. Лейди Имейн се извърна и я стрелна с поглед между благочестиво скръстените си длани, а Роузмунд се наведе през Киврин и я накара да мирува.

— Не трябва да дрънкаш със звънчето преди края на службата — прошепна Киврин като се наклони съвсем близо до малката, за да не я

чуе никой друг.

— Не съм го дрънкала — прошепна в отговор Агнес, но толкова високо, че се чу из цялата църква. — Панделката ми е много стегната. Виждаш ли?

Киврин не виждаше нищо такова. Всъщност, ако си беше направила труда да я завърже по-стегнато, звънчето нямаше да подрънка при всяко движение на момиченцето. Нямаше обаче никакъв смисъл да спори с едно преуморено дете, още повече че службата щеше да започне всеки момент. Тя посегна към възела.

Агнес сигурно се беше опитала да измъкне вързаната панделка през ръката си. Разнищеният ширит се беше стегнал в здрав мъничък възел. Киврин се опита да го развърже с нокти, без да изпуска от поглед хората зад себе си. Службата щеше да започне с процесия. Отец Рош и черковните прислужници, ако въобще имаше такива, щяха да минат по пътеката, носейки светената вода и припявайки *Asperges*^[1].

Киврин дръпна панделката от двете страни на възела, при което я стегна така, че вече нямаше никаква надежда да я развърже, без да отреже възела. Малко се поразшири обаче, но все още не беше достатъчно, че да може да се извади през юмручето на Агнес. Киврин погледна към вратата на църквата. Камбаната беше спряла да бие, но още нямаше и помен от отец Рош, нито пък беше оформена пътеката, по която трябваше да мине. Селяните се бяха струпали и бяха запълнили цялата църква. Някой беше повдигнал едно детенце върху гробницата на съпруга на лейди Имейн и го придържаше там, за да може детето да вижда, макар още да нямаше нищо за гледане.

Киврин се върна към заниманията си с възела. Вкара два пръста под панделката и опъна, като се надяваше да я разшири.

— *Недей* да я късаш! — каза Агнес с типичния си сценичен шепот. Киврин хвана звънчето и бързо го извъртя така, че да лежи в дланта на Агнес.

— Дръж го така — прошепна тя и затвори пръстите на малката върху звънчето. — Здраво!

Агнес покорно стисна малкото си юмруче. Киврин сви другата ръка на детето така, че да лежи върху стиснатата. При това положение Агнес придоби смирен вид като за молитва, а Киврин ѝ каза нежно:

— Дръж здраво звънчето и то няма да дрънчи.

Агнес незабавно притисна ръце към челото си, при което заприлича на истински пример за ангелско смирение.

— Добро момиче — рече Киврин и я прегърна с една ръка. После погледна отново към вратата на църквата. Все още беше затворена. Тя въздъхна с облекчение и се обърна с лице към олтара.

Отец Рош беше застанал пред него. Беше облечен във везан бял епитрахил и пожълтял бял стихар, чийто подгъв беше по-разнищен и от панделката на Агнес. Държеше някаква книга. Очевидно беше изчакавал нея, очевидно беше стоял така през цялото време и я беше чакал да свърши с детето, но на лицето му нямаше и следа нито от обвинение, нито от нетърпение. Изражението му излъчваше нещо свършено различно и тя изведнъж се сети за лицето на господин Дануърти, застанал зад преградата от тънко стъкло и вперил поглед в нея.

Лейди Имейн си прочисти гърлото, което прозвуча почти като изръмжаване, и отчето сякаш дойде на себе си. Той подаде книгата на Коб, който беше облечен в някакво мърляво расо, а на краката си имаше чифт прекалено големи кожени обувки, и коленичи пред олтара. След това взе книгата от ръцете на Коб и започна проповедта си.

Киврин започна да изрича думите заедно с него като ги мислеше на латински и чуваше ехото от интерпретацията на преводача си.

— „Кого видяхте вий, пастири? — каза отец Рош на латински, започвайки проповедта. — Говорете: кажете ни кой се е появил на земята?“

Той спря и се намръщи срещу Киврин.

„Забравил я е“ — помисли си тя и погледна напрегнато към Имейн с надеждата, че старицата няма да се сети, че има продължение, но Имейн беше вдигнала глава и беше свъсила вежди. Челюстта ѝ беше стисната.

Рош продължаваше, да се взира в Киврин.

— „Кажете: какво видяхте? — рече той и Киврин си отдъхна с облекчение. — Кажете ни кой се появи.“

Това не беше така. Тя изрече безмълвно следващите думи със силното желание той да ги разбере.

— „Видяхме Младенеца.“

Той не даде никакви признаци, че е видял какво изрича тя, макар че гледаше право в нея.

— „Видях...“ — рече той и пак спря.

— „Видяхме Младенеца“ — прошепна Киврин и просто усети как лейди Имейн се извърща, за да я погледне.

— „И ангели, които с песни прославяха Господа“ — рече Рош, но и това не беше така. Лейди Имейн отново се обърна напред, за да го погледне неодобрително.

Епископът без съмнение щеше да чуе и за това, както и за свещите, за раздърпания подгъв и един Бог знае какви още грешки, които Рош бе направил.

— „Кажете какво видяхте?“ — продължи по същия начин Киврин и отец Рош като че се окопоти.

— „Кажете какво видяхте?“ — изрече ясно думите той. — „И кажете ни за раждането на Исуса. Видяхме Младенеца и ангели, които с песни прославяха Господа.“

Той започна Изповедта и Киврин започна да си я шепти заедно с него, но той я изкара цялата без нито една грешка и Киврин започна да се поотпусна, макар че не го изпускаше от поглед, когато той се запъти към олтара за „Слава Тебе“.

Под стихара отец Рош беше облечен с черно расо като и двете одежди изглежда навремето бяха били доста представителни. На Рош му бяха малко късички. Когато се наведе над олтара, тя видя поне десет сантиметра от износения му кафяв панталон. Стихарът и расото очевидно бяха принадлежали на свещеника преди него или пък бяха стари одежди на капелана на Имейн.

Свещеникът от Светата реформирана беше носил полиестерен стихар над кафявото сако и дънките си. Беше уверил Киврин, че службата е съвсем автентична, въпреки че се беше състояла следобед. Антифонът^[2] датира от осми век, беше й казал той, а ужасно подробните картини с мъките на Исус били абсолютно точни копия на тези в Торино. Църквата обаче преди това беше представлявала книжарница за канцеларски материали, за олтар бяха пригостили една съгваема маса, а по време на службата карфакските камбани бяха правили на пух и прах „И спусна се в ялната нощ“.

— *Kyrie eleison* — рече Коб със събрани за молитва ръце.

— *Kyrie eleison* — каза и отец Рош.

— *Christe eleison* — рече Коб.

— *Christe eleison* — повтори силно Агнес.

Киврин я предупреди да мълчи с пръст върху устните. Господи, помилуй. Иисусе, помилуй. Господи, помилуй.

На общоцърковната служба бяха използвали „Господи помилуй“ вероятно заради някоя сделка, която свещеникът от Светата реформирана беше направил с пастора като отплата за преместването на службата в четири часа, а свещеникът от Църквата на третото хилядолетие беше отказал да го каже и беше гледал хладно и недоволно през цялото време. Също като лейди Имейн.

Отец Рош вече беше влязъл в крак. Той изрече прославата и тропара без колебание и започна Евангелието.

— Глава втора от Светото Евангелие от Лука — каза той и започна да срича на латински. — „През ония дни излезе от кесаря Августа заповед — да се направи преброяване по цялата земя.“

Пасторът беше прочел абсолютно същия пасаж в „Св. Богородица“. Беше го прочел от популярното издание на Библията, за което беше настояла Църквата на третото хилядолетие. Започваше така: „По онова време управляващите стовариха съкрушителни такси върху данъкоплатците“, но иначе беше същото Евангелие, от което четеше с много усилия отец Рош сега.

— „И внезапно се яви с ангела многобройно войнство небесно, което хвалеше Бога и казваше: слава във висините Богу, и на земята мир между човеците и Неговото благоволение. — Отец Рош целуна Евангелието. — *Per evangelica dicta deleantur nostro delicta.*“^[3]

Сега идваше ред на проповедта, ако въобще щеше да има такава. В повечето селски църкви свещеникът беше проповядвал само на основните служби, но дори тогава проповедта се беше състояла просто от лекция по катехизис, изброяване на седемте смъртни гряха и на седемте акта на милосърдие. Голямата служба на другата сутрин по всяка вероятност щеше да стане поводът за проповедта.

Отец Рош пристъпи напред и започна да говори.

— По времето, когато Иисус слезе от небето на земята, Бог изпрати знаци, за да могат хората да разберат за дохождането му. Така и в последните дни ще има знаци. Ще има глад и болести, а Сатаната ще язди из цялата земя.

„О, не — помисли си Киврин, — само недей да започваш за Сатаната, дете яздел черен кон.“

Тя погледна към Имейн. Старата жена беше направо бясна, но и без това нямаше значение какво казва отчето. Киврин знаеше, че Имейн е решена да намира всички грешки, за които може да разкаже на епископа. Лейди Иволда беше само леко раздразнена, а всички останали бяха с изражението на уморена търпеливост, което придобиват всички хора по време на проповед, независимо в кой век се развива действието. Киврин беше свидетел на същото изражение по лицата на всички на коледната литургия в „Св. Богородица“.

Проповедта в „Св. Богородица“ се беше превърнала в кошче за отпадъци, като например главният свещеник на Христовата църква беше започнал с думите: „Християнството е започнало в един обор. Дали няма да завърши в някоя канализационна тръба?“

Това обаче не беше имало значение. Службата се беше извършила в полунощ, а „Св. Богородица“ имаше каменен под и истински олтар, а като затвори очи, Киврин успя да се абстрахира напълно от покрития с пътеки неф, от чадърите и лазерните свещи. Беше махнала найлоновата подложка и бе коленичила направо на каменния под, и си беше представяла като как ли е било през Средновековието.

Господин Дануърти ѝ беше казал, че няма да прилича на нищо, което е било плод на въображението ѝ, и беше прав — разбира се. Но не и за тази служба. Беше си представяла нещата точно така — каменния под и измърмореното „Господи помилуй“, миризмата на тамян, лой и студ.

— Господ ще слезе с огън и мор и всички ще загинат — казваше Рош, — но даже и в последните дни Божията милост няма да ни отмине. Той ще ни изпрати помощ и утеха и ще ни отведе на сигурно в небесата.

„На сигурно в небесата.“ Тя се замисли за господин Дануърти.

— Не отивай — ѝ беше казал той. — Няма да прилича на нищо, което си представяш сега. — И беше прав. Той винаги беше прав.

Но дори той, с всичките му притеснения за едра шарка, главорези и горене на вещици, никога не би си представил това: че се е загубила. Че не знае къде е мястото на спускането, при условие че рандевуто бе след по-малко от седмица. Тя погледна през пътеката към Гавин, който пък гледаше Еливис. Трябваше да поговори с него след службата.

Отец Рош се премести към олтара, за да подхване същинската част. Агнес се облегна на Киврин и Киврин я обгърна с едната си ръка. Бедното дете, сигурно вече беше ужасно изтощено. На крак още отпреди да се съмне, при всичкото тичане през целия ден. Киврин се зачуди колко ли време ще продължи службата.

Тази в „Св. Богородица“ беше продължила час и петнайсет минути. Някъде по средата на събирането на волните пожертвования блипърът на доктор Ааренс беше иззвънял.

— Някакво бебе — беше прошепнала тя на Киврин и Дануърти на път за изхода на църквата. — Колко на място.

„Дали и те сега са в църквата?“ — помисли си Киврин, но веднага се сети, че при тях в момента не е Коледа. Тяхната Коледа беше настъпила три дни след нейното пристигане в четиринайсети век, тоест докато още беше съвсем болна. Значи сега е какво? Втори януари, коледната ваканция е към края си и цялата украса вече е свалена.

В църквата беше започнало да се затопля, а свещите като че ли поглъщаха целия въздух. Докато отец Рош минаваше през стандартните части на службата, тя чуваше зад себе си мърдане и шумолене, а Агнес се облягаше все повече и повече върху нея. Киврин се зарадва когато стигнаха до завършващата част на литургията, защото вече можеше да коленичи.

Опита се да си представи Оксфорд на втори януари, когато по магазините е обявено новогодишно намаление, а камбаните на Карфакс са замлъкнали. Доктор Ааренс щеше да е в болницата, за да се занимава със следпразничните стомашни разстройства, а господин Дануърти щеше да се подготвя за втория семестър. Не, нямаше. Щеше да се притеснява за нея.

Отец Рош вдигна потира, коленичи и целуна олтара. В мъжката половина на църквата се чу шум от нови маневри и шушукане. Киврин се обърна натам. Гавин гледаше отегчено. Сър Блоет беше заспал.

И Агнес вече спеше. Така се беше отпуснала върху Киврин, че нямаше начин да бъде вдигната за „Отче наш“. Киврин дори не се и опита. Когато всички останали станаха за молитвата, Киврин просто се възползва от случая, за да прегърне Агнес по-плътно и да премести главичката ѝ в по-удобно положение. Усещаше болка в коляното. Сигурно беше коленичила на някой ръб между каменните плочи. Тя се

понадигна, вдигна леко коляното си и пъкна едно крайче от пелерината отдолу.

Отец Рош постави парченце хляб в потира, каза Наес *Commixtio*^[4], след което всички отново коленичиха за „Агнецът Божи“.

— „*Agnus dei, qui tollis peccata mundi: miserere nobis* — започна да припява той. — Агнецо Господен, който опрощават греховете на света, дари ни с милостта си.“

Agnus Dei. Божият Агнец. Киврин се усмихна на Агнес. Беше заспала дълбоко, отпуснала телцето си върху Киврин, с полуотворени устенца, но малкото ѝ юмруче продължаваше да стиска здраво звънчето. „Моето агънце“ — помисли си Киврин.

Коленичила на каменния под в „Св. Богородица“, тя беше видяла във въображението си свещите и студа, но не и лейди Имейн, която чака с нетърпение всяка следваща грешка на Рош, нито пък Еливис, Гавин или Роузмунд. Нито пък отец Рош с лицето му на главорез и протърканите панталони.

И след сто, след седемстотин трийсет и четири години, нямаше да може да си представи Агнес с малкото ѝ кученце и палавите ѝ танци, нито пък възпаленото коляно. „Радвам се, че дойдох — помисли си тя. — Въпреки всичко.“

Отец Рош направи кръст във въздуха с потира и отпи от него.

— *Dominus vobiscum*^[5] — рече той и зад Киврин настъпи масово оживление.

Главната част от представлението беше свършила и много от хората започнаха да излизат, за да избегнат блъсканицата на изхода. Очевидно когато ставаше въпрос за тръгването, предишните почести към семейството на лорда вече не важаха. Нито пък някой чакаше да излязат навън, за да започнат разговорите. Киврин едва успя да чуе заключителните думи на отец Рош.

— *Ite, Missa est* — извика отец Рош над врявата и лейди Имейн се озова на пътеката още преди той да е свалил вдигнатата си ръка. Старата жена изглеждаше така, сякаш възнамерява веднага да тръгне към Бат и епископа.

— Видяхте ли лоените свещи до олтара? — обърна се тя към лейди Иволда. — Аз му наредих да използва восъчни, специално му ги дадох.

Лейди Иволда поклати глава и погледна мрачно отец Рош, след което двете жени забързаха навън, следвани плътно по петите от Роузмунд.

Роузмунд очевидно нямаше никакво намерение да върви по обратния път заедно със сър Блоет, ако можеше, и по този начин сигурно щеше да успее да се измъкне. Селяните бяха затворили пътеката зад трите жени, говореха си и се смееха. Докато той успееше да се вдигне на крака, жените вече щяха да са стигнали до къщата.

Киврин трябваше да положи огромни усилия да вдигне самата себе си. Кракът ѝ беше изтръпнал, а Агнес сякаш бе заспала навеки.

— Агнес — рече тя. — Събуди се. Време е да се връщаме у дома.

Сър Блоет беше станал — лицето му беше почти тъмнолилаво — и се беше приближил до лейди Еливис, за да ѝ предложи ръката си.

— Дъщеря ви е заспала — рече той.

— Да — каза Еливис и погледна към Агнес.

Пое ръката му и двамата тръгнаха навън.

— Съпругът ви не дойде, както беше обещал.

— Не — чу я Киврин. И Еливис стисна ръката му по-силно.

Навън камбаните като че ли започнаха да бият едновременно всички до една: несинхронизирано, диво, неравномерно бучене. Звучеше направо чудесно.

— Агнес — каза Киврин и я разтърси, — време е да подрънкаш звънчето си.

Малката дори не се разшава. Киврин се опита да я вдигне на рамото си. Ръцете на Агнес увиснаха безжизнено на гърба ѝ и звънчето издрънча.

— Цяла нощ чакаше да си подрънкаш — каза Киврин и се подпря на коляно. — Събуди се, агънце.

Тя се огледа, за да види дали някой може да ѝ помогне. В църквата не беше останал почти никой. Коб обикаляше прозорците и гасеше пламъчетата на свещите с грубите си пръсти. Гавин и племенниците на сър Блоет бяха в задната част на църквата и закопчаваха мечовете си. Отец Рош беше потънал вдън земя. Тя се зачуди дали той бие в момента камбаната с такъв жизнерадостен ентузиазъм.

Изтръпналият ѝ крак беше започнал да я гъделичка. Тя го размърда в тънката си обувка. Усещането беше ужасно, но все пак

можеше да се изправи. Киврин праметна Агнес още по-назад върху рамото си и се опита да стане. Кракът ѝ се заплете в подгъва на роклята и тя политна напред.

Гавин я хвана.

— Милейди Катрин, милейди Еливис ми нареди да дойда да ви помогна — каза той, взе Агнес от ръцете ѝ, метна я на рамо и излезе с големи крачки от църквата, следван от Киврин.

— Благодаря — рече Киврин, когато излязоха от претъпкания двор. — Имах чувството, че ще ми се откъснат ръцете.

— Набито девойче е — съгласи се той.

Звънчето на Агнес се изхлузи от китката ѝ и падна в снега, като съпроводи със звъна си другите камбани. Киврин спря и го вдигна. Възелът беше толкова малък, че почти не се виждаше, а късите крайчета на панделката се бяха превърнали в множество тънички нишки, така че щом тя го взе в ръце, възелчето веднага се отмота. Киврин спря Гавин и завърза панделката на провисналата китка на Агнес.

— Радвам се, че мога да помогна на една дама в затруднено положение — рече Гавин, но тя не го чу.

Бяха съвсем сами на полето. Останалата част от семейството вече беше почти стигнала до портата на господарската къща. Киврин виждаше как икономът държи факлата над лейди Имейн и лейди Иволда, за да виждат къде стъпват. В двора на църквата все още имаше много хора, а до пътя някой беше направил голям огън, около който бяха застанали много хора. Грееха ръцете си и си подаваха дървена паница, пълна с нещо, но тук, наред полето, Киврин и Гавин бяха съвсем сами. Възможността, която Киврин си беше мислила, че никога няма да получи, беше пред нея.

— Искан да ви благодаря, че се опитахте да откриете похитителите ми, че ме спасихте в гората и че ме доведохте в имението — рече тя. — Мястото, където сте ме намерили, далеч ли е оттук? Дали бихте могли да ме заведете там?

Той спря и я погледна. После попита:

— Не са ли ви казали? И каретата, и всичките ви вещи, които намерих, ги донесох, в къщата. Крадците са отнесли ценните неща и въпреки че започнах да ги преследвам, не открих нищо повече. — И той отново пое по пътя.

— Знам, че сте донесли сандъците ми и ви благодаря. Но не заради това искам да видя мястото, където сте ме намерили — обясни набързо Киврин, защото се изплаши, че ще настигнат останалите преди да е получила съгласието му.

Лейди Имейн беше спряла и гледаше към тях. Киврин трябваше да довърши започнатото, преди старата дама да изпрати иконома да разбере какво ги задържа.

— Загубих паметта си при нападението и удара по главата — каза Киврин. — Мислех си, че ако видя мястото, където сте ме намерили, може и да си спомня нещичко.

Той отново беше спрял и сега гледаше към пътя над църквата. По него се виждаха светлинки, които танцуваха неравномерно и бързо се приближаваха. Закъснели за църковната служба?

— Вие единствен знаете къде е мястото — продължи Киврин. — Затова ви притеснявам с молбата си. Ако обаче можете да ми кажете къде е, аз мога и...

— Там няма нищо — рече той някак отсъстващо. — Донесох и каретата, и сандъците ви.

— *Знам* — рече Киврин — и съм ви благодарна за това, но...

— В плевнята са — допълни той и се извърна, защото се чу конски тропот. Подскачащите светлинки бяха факли, носени от конници. Минаха в галоп покрай църквата, пресякоха селото — бяха поне половин дузина мъже — и спряха почти непосредствено до мястото, където се намираха лейди Еливис и останалите.

„Съпругът й“ — помисли си Киврин, но още преди да изрече мисълта си наум, Гавин вече беше пхнал Агнес в ръцете й и беше хукнал нагам, вадейки меча от ножницата си.

„О, не!“ — помисли си Киврин и също хукна да бяга, макар и съвсем тронаво под тежестта на Агнес. Не беше съпругът на лейди Еливис. Бяха хората, които ги гонеха, причината, поради която семейството се криеше, причината, поради която Еливис така се беше разгневила на Имейн, че е казала на сър Блоет къде се намират.

Мъжете с факлите бяха слезли от конете си. Еливис се приближи до единия от тримата, които още бяха на седлата, и падна на колене, сякаш покосена от нещо.

„Не, о, не“ — мислеше си Киврин, останала съвсем без дъх. Звънчето на Агнес дрънкаше като полудяло.

Гавин изтича до тях с проблясащ в светлината на факлите меч и също падна на колене. Еливис се изправи и тръгна към мъжете на коне с разтворени за „добре дошли“ ръце.

Киврин спря, задъхана до смърт. Сър Блоет излезе напред, коленичи и стана. Мъжете на конете отметнаха качулките си. На главите си имаха или някакви лъскави шапки, или корони. Без да става, Гавин прибра меча в ножницата си. Единият от тримата мъже вдигна ръка и нещо просветна във въздуха.

— Какво става? — попита Агнес сънено.

— Не знам — отвърна Киврин.

Агнес се извъртя в ръцете на Киврин, за да може да види, и рече учудено:

— А, това са тримата мъдреци.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(064996–065537)

Бъдни вечер, 1320 година (стар стил) Пристигна пратеник на епископа заедно с още двама църковни служители. Дойдоха точно след службата в полунощ. Лейди Имейн е много доволна. Убедена е, че са пристигнали в отговор на молбата ѝ за нов капелан, но аз лично малко се съмнявам. Дошли са без никакви слуги, а освен това са някак напрегнати и нервни, сякаш са с някаква тайна, специална мисия.

Сигурно има нещо общо с лорд Гийом, макар че наказателните съдилища са светски, а не клерикални. Може би епископът е приятел на лорд Гийом или на крал Едуард II и са дошли да постигнат някаква сделка с лейди Еливис в замяна на свободата му.

Каквато и да е причината за посещението им, са дошли с целия си блясък. Когато ги видя за първи път, Агнес си помисли, че са тримата влъхви, а и те наистина

приличат на кралски особи. Пратеникът на епископа има изтънчено, аристократично лице, но иначе и тримата са облечени като крале. Единият носи пурпурно кадифено наметало, на гърба на което е защит бял копринен кръст.

Лейди Имейн веднага започна да му надува главата с приказките си за това колко неграмотен, непохватен и по принцип непоносим е отец Рош.

— Не заслужава да има енория — отсече тя.

За нещастие (всъщност за късмет на отец Рош) се оказа, че това не е пратеникът на епископа, а само негов писар. Пратеникът беше този с червените одежди, също много внушителни, със златна бродерия и самурова кожа по ръбовете.

Третият е цистериански монах — или поне е облечен в типичното за този орден бяло одеяние, макар че е направено от по-фина вълна дори и от тази на моята пелерина. Освен това вместо колан носи сребърна връв, на всеки един от дебелиите си пръсти има пръстени, които подхождат повече на някой крал. Иначе въобще не се държи като монах. И той, и пратеникът на епископа си поискаха вино още преди да са слезли от конете, а колкото до писаря — беше ясно, че е пийнал доста още преди да се появят при къщата. Направо падна от коня, та се наложи дебелият монах да го подпира, докато влязат.

(Пауза)

Очевидно не бях права за причината, поради която са тук. Еливис и сър Блоет се оттеглиха в един ъгъл с пратеника на епископа веднага след влизането в къщата, но поговориха само няколко минути, а преди малко я чух да казва на Имейн:

— Не са разбрали нищо за Гийом.

При тази вест Имейн нито се изненада особено, нито пък са загрижи кой знае колко. Явно е, че според нея те са пристигнали, за да ѝ доведат нов капелан, поради което тя само дето не им целува краката. Започна да настоява

коледните гозби веднага да бъдат вкарани в залата и пратеникът на епископа да седне на тронното място. Посетителите обаче май много повече са заинтригувани от пиенето, отколкото от яденето. Имейн лично им донесе големи бокали с вино, от което вече не е останало нищо, а те искат още. Писарят сграбчи полите на Мейзри, когато тя донесе подноса, придърпа я към себе си и пъкна ръката си под долната ѝ риза. Тя, разбира се, веднага закри ушите си с ръце.

Единственото добро от тяхното присъствие тук е, че така общата бъркотия се увеличава просто невероятно. С Гавин успях да поговоря само за минутка, но до ден-два сигурно ще мога да поговоря с него насаме, без да забележи никой — особено като се има предвид, че цялото внимание на лейди Имейн е насочено към пратеника на епископа, който току-що грабна каната от Мейзри и сам си наля вино — и ще го накарам да ми покаже мястото на спускането. Време има много. Поне една седмица.

[1] Поръси (лат.). — Бел.пр. ↑

[2] Черковна песен с отпев и напев. — Бел.пр. ↑

[3] Чрез Евангелските думи са опростени прегрешенията ни (лат.). — Бел.пр. ↑

[4] Това свето смесване (лат.). — Бел.пр. ↑

[5] Бог да е с вас, Бог да ви благослови (лат.). — Бел.пр. ↑

21.

На двайсет и осми починаха още двама души — и двамата бяха от първичните контакти, които бяха ходили на забавата в Хедингтън, а Латимър получи удар.

— Разви миокардия, която доведе до тромбоемболизъм — обясни Мери на Дануърти по телефона. — Засега е напълно неадекватен.

Повече от половината задържани под карантина при Дануърти се разболяха от грипа, а в амбулаторията имаше място само за най-тежките случаи. Дануърти, Финч и една от жените, която беше минала курсове за медицинска сестра, мереха температурата и раздаваха портокалов сок. Дануърти подготвяше легла и раздаваше лекарства.

И се притесняваше. Като каза на Мери за думите на Бадри за плъховете тя му отвърна:

— От треската е, Джеймс. Думите му нямат нищо общо с действителността. Имам един пациент, който през цялото време говори за слоновете на кралицата.

Дануърти обаче не можеше да прогони от главата си мисълта, че Киврин може да се е озовала в 1348 година.

— Коя година сме? — беше попитал Бадри през първата нощ. А след това беше казал: — Не може да бъде.

След спора си с Гилкрисст Дануърти се беше обадил на Андрюс, за да му каже, че не може да получи достъп до лабораторията с мрежата на „Брейзнуоз“.

— Няма значение — беше отвърнал Андрюс. — Пространствените координати не са толкова критични, колкото времевите. Ще взема данни от разкопките на „Джизъс“. Вече говорих с тях за това да направя проверка на параметрите и те нямат нищо против.

Визуалната връзка отново не работеше, но гласът на Андрюс беше звучал някак напрегнато, сякаш той се страхуваше, че Дануърти отново ще подхване темата за идването му в Оксфорд.

— Направих няколко проучвания за отклонението — каза той. — На теория ограничения няма, но на практика минималното отклонение е винаги по-голямо от нула, дори в необитаеми райони. Максималното отклонение никога не е надвишавало пет години, като случаите, в които се е получавало, са били все при спускания без хора. Най-голямото отклонение при спускане на човек е било с дистанционно направляване в седемнайсети век — двеста два и шест дни.

— Възможно ли е да става въпрос за нещо друго? — попита Дануърти. — Нещо друго освен отклонението, което може да се е объркало?

— Ако координатите са верни, нищо — отвърна Андрюс, след което обеща, че ще се обади веднага, щом направи проверката на параметрите.

Пет години правеше 1325 година. По онова време чумата дори още не се беше появила в Китай, а и Бадри беше казал на Гилкрисст, че отклонението е минимално. Не можеше да е и от координатите. Бадри ги беше проверил още преди да се разболе. Страхът обаче продължаваше да го гложди и той прекарваше малкото свободни моменти, които успяваше да открадне, в телефониране на разни технолози, за да се опита да накара поне един да дойде и да прочете данните от фиксирането, когато класификацията на вируса пристигнеше и Гилкрисст отвореше лабораторията. Бяха я очаквали предния ден, но когато му се обади, Мери все още не я беше получила.

Позвъни му отново късно следобед и попита:

— Можеш ли да стъкмиш едно отделение? — Визуалната връзка вече беше възстановена. Предпазният ѝ костюм изглеждаше така, сякаш беше спала с него, а маската ѝ висеше на врата на едната си връзка.

— Вече съм стъкмил едно — отвърна той. — Пълно е със задържани под карантина. До този следобед имаме трийсет и един случая.

— А имаш ли място за още едно? Не ми трябва спешно — рече тя уморено. — С тая скорост обаче много скоро ще се наложи. Тук вече няма почти никакви места, а мнозина от персонала или вече са заразени, или отказват да идват на работа.

— А класифицирането още не е пристигнало — каза той.

— Точно така. Току-що ми се обадиха от Световния център по инфлуенца. Първия път получили грешен резултат, та трябвало да пуснат теста втори път. Би трябвало да пристигне утре. Сега пък си мислят, че е уругвайски вирус. — Тя се усмихна едва-едва. — Нали Бадри не е влизал в контакт с хора от Уругвай? До колко време можеш да приготвиш леглата?

— До довечера — отвърна Дануърти, но Финч го осведоми, че походните им легла са почти свършили, поради което се наложи да ходи до Националната служба по здравеопазване, за да ги убеди да му дадат поне десетина. Успяха да нагласят новото отделение в две от лекторните зали за чуждестранни гости едва на сутринта.

Докато разпъваше леглата и постилаше завивките, Финч заяви, че и чистите им чаршафи са на привършване, а също и маските и тоалетната хартия.

— Нямаме достатъчно за всички — рече той, докато подпъхваше един чаршаф под дюшека. — Нямаме и никакви превързочни материали.

— Не сме на война — каза Дануърти. — Не мисля, че ще имаме ранени. Успя ли да разбереш дали в Оксфорд в момента има някой технолог от другите колежи?

— Да, сър, обадох се на всички, но няма нито един. — Той затисна една възглавница с брадичката си. — Сложил съм навсякъде бележки, с които моля хората да пестят тоалетната хартия, но това май хич не върши работа. Американките са направо като акули в това отношение. — Той напъха възглавницата в калъфката. — Много ми е мъчно за тях обаче. Снощи Хелън се разболя и те просто нямат с кого да я заменят.

— Хелън ли?

— Госпожа Пиантини. Тенорката. Температурата ѝ е 39,7. Американките просто няма да успеят да си изсвирят „Чикагския сюрприз“.

„Коеето си е направо Божя благословия“ — помисли си Дануърти.

— Попитай ги дали ще продължат да се грижат за обажданията ми, въпреки че повече не репетират — рече той. — Очаквам няколко много важни разговора. Андрюс обади ли се?

— Не, сър, не е още. Картината пак е изключена. — Той бухна възглавницата. — Толкова лошо стана с премиерата. Могат да

изсвирят, разбира се, „Стедман“, но той е вече стара работа. Много е жалко наистина, че нямат алтернативен вариант.

— Направи ли списъка на технолозите?

— Да, сър — отвърна Финч и започна да се бори с едно опърничаво походно легло. — Ей там е, до дъската.

Дануърти взе листовете и разгледа най-горния. Беше изпълнен с колони числа, до едно от по шест цифри — от едно до шест, — но в разбъркан ред.

— Не е това — каза Финч и грабна листа от ръката му.

— Това са промените за „Чикагския сюрприз“. — Подаде на Дануърти един отделен лист. — Ето ги. Подредил съм ги по колеж, а до всяко име са изписани адресът и телефонът.

В този момент влезе Колин. Беше вир-вода и носеше ролка тиксо и някакъв пакет.

— Пасторът каза да налепя от тези по всички отделения — обясни той и извади един плакат със следния надпис: „Чувствате дезориентация? Объркан сте? Духовното объркване може да е предупредителен знак за Грипа.“

Колин скъса парче от тиксото и залепи плаката на черната дъска.

— Тъкмо си залепям един от тия в болницата и какво мислите виждам да прави Гадсъновица? — започна той, докато вадеше още един плакат от пакета. На него пък пишеше: „Носете си маските“. Залепи го над леглото, което Финч оправяше точно в този момент. — Четеше на пациентите от Библията. — Той прибра тиксото в джоба си. — Надявам се, че аз няма да се заразя. — Пъхна под мишница останалите плакати и тръгна да излиза.

— Носи си маската — каза му Дануърти.

Колин се ухили.

— И Гадсъновица ми каза така. И още нещо каза: Бог щял да покоси с мор всички, които не чували думите на праведните. — Той извади сивия кариран шал от джоба си. — Това нося вместо маската. — И омота шала през устата и носа си като бандит от каубойски филм.

— Платът не може да спре микроскопичните вируси — обясни му Дануърти.

— Знам. Но цветът може. Стряска ги като луди. — И момчето изхвърча навън.

Дануърти се обади на Мери, за да ѝ каже, че отделението е готово, но понеже не успя да се свърже, направо отиде до болницата. Дъждът беше понамалял и хората — повечето с предпазни маски — бяха наизлезли по улиците, някои се прибираха от хранителните магазини, а други се редяха на опашка пред аптеките. Улиците обаче изглеждаха някак притихнали, неестествено смълчани.

„Някой е изключил камбаните“ — помисли си Дануърти. И като че ли съжали за това.

Мери беше в кабинета си, вторачила поглед в един екран.

— Класифицирането пристигна — каза тя преди той да е успял да ѝ съобщи за готовото отделение.

— Каза ли на Гилкрисст? — попита я той нетърпеливо.

— Не — отвърна тя. — Не е уругвайският вирус. Нито пък от Южна Каролина.

— Какво е тогава?

— H9N2. И уругвайският, и този от Южна Каролина са от групата на H3.

— Ами тогава откъде е дошъл?

— От центъра по инфлуенца нямат представа. Става въпрос за непознат вирус. Никога не е бил класифициран. — Тя му подаде някаква разпечатка. — Мутацията му е от седем единици, което обяснява защо хората умират.

Дануърти погледна разпечатката. Беше изпълнена с колони цифри, също като промените на Финч, и също толкова неразбираеми.

— Все трябва да е дошъл отнякъде.

Не е задължително. Приблизително на всеки десет години има по една основна антигенна промяна с епидемичен потенциал, така че може просто да се е породил у Бадри. — Тя взе разпечатката от ръцете му. — Знаеш ли дали около жилището му има някакъв добитък?

— Добитък? — възкликна Дануърти. — Та той живее в един апартамент в Хедингтън.

— Мутиралите видове понякога се получават от кръстосването на птичи вирус с вирус по хората. От центъра по инфлуенца искат да проверим за евентуални контакти с птици и облъчване с радиация. Понякога вирусните мутации се причиняват от рентгеново лъчение. — Тя изучаваше разпечатката така, сякаш щеше да намери обяснението в нея. Става въпрос за много необичайна мутация. Няма прегрупиране

на гените на хемаглутинаина, а само мутация със страшно голяма разлика в единиците.

Нищо чудно, че не беше казала на Гилкрисст. Той беше казал, че ще отвори лабораторията като пристигне класифицирането на вируса, докато тази вест само щеше да го убеди още повече, че трябва да я остави запечатана.

— Лекува ли се?

— Лекарствено средство ще има веднага щом бъде произведен аналог. И ваксина. Вече са започнали работа върху прототипа.

— Колко време означава това?

— От три до пет дни за получаването на прототипа, после поне още пет за производството, ако не се натъкнат на затруднения при удвояването на протеините. До десетия вече трябва да сме в състояние да започнем ваксинирането.

Десетия. И тогава щяха да могат да започнат имунизиранието. А колко ли време щеше да отнеме, докато се ваксинира цялата зона под карантина? Седмица? Две? Ами докато Гилкрисст и протестиращите идиоти решат, че е безопасно да се отвори лабораторията.

— Това е много време — рече Дануърти.

— Знам — съгласи се Мери и въздъхна. — Един Бог знае колко случая ще имаме дотогава. Само тази сутрин имаме още дващсет нови.

— Мислиш ли, че става въпрос за мутирал вид? — попита Дануърти.

Тя обмисли отговора си.

— Не. Мисля, че е много по-вероятно Бадри да се е заразил от някого на забавата в Хедингтън. Там може да е имало нови индуси или други, въобще някой, който не вярва в антивирусните ваксини в частност и съвременната медицина като цяло. Произходът на канадския гъши грип от 2010 година, ако си спомняш, беше проследен чак до една комуна, съставена от християнски богослови. Ще разберем.

— А какво ще стане междуременно с Киврин? Какво ще стане, ако не откриете източника до рандевуто? По график тя трябва да се върне на шести януари. Дотогава дали ще сте проследили произхода?

— Не знам — отвърна тя уморено. — Може пък и да не пожелае да се върне в един век, който много бързо приближава десетката по скалата. Може да поиска да си остане в 1320 година.

„Ако е в 1320 година“ — помисли си той и отиде да навести Бадри. От вечерта на Коледа досега не беше споменавал плъхове. Беше се върнал назад до следобеда в „Балиол“, когато беше отишъл да търси Дануърти.

— Лаборатория? — измърмори той като видя Дануърти. Опита се изнемошяло да му подаде някаква въображаема бележка, след което потъна в дълбок сън, сякаш беше съсипан от това еднократно усилие.

Дануърти остана само още няколко минути, след което се отпрати към Гилкрисст.

Докато стигне до „Брейзноуз“ отново беше започнало да вали като из ведро. Демонстрантите се бяха сгушили под плаката си и трепереха.

Портиерът беше застанал до бюрото си и сваляше украшенията от коледната елха. Погледна бегло Дануърти и изведнъж се напрегна ужасно. Дануърти мина покрай него, а след това и през портала.

— Не можете да влезете, господин Дануърти — извика портиерът подире му. — Колежът е забранена зона.

Дануърти влезе във вътрешния двор. Апартаментът на Гилкрисст се намираше в сградата зад тази на лабораторията. Дануърти ускори крачка, очаквайки, че портиерът ще хукне след него да го спре.

На входа на лабораторията беше поставен голям жълт надпис: ЗАБРАНЕНО ВЛИЗАНЕТО БЕЗ РАЗРЕШИТЕЛНО, а на дръжката на вратата беше сложена електронна аларма.

— Господин Дануърти — каза Гилкрисст, който в този момент приближаваше към него под дъжда. Портиерът сигурно му се беше обадил. — Лабораторията е под забрана.

— Дошъл съм да се видя с вас — каза Дануърти.

Приближи се портиерът с една шарена гирлянда в ръка и попита:

— Да се обадя ли на университетската полиция?

— Няма да се наложи — каза Гилкрисст и се обърна към Дануърти. — Елате в апартамента ми. Има нещо, което искам да ви покажа.

Той поведе Дануърти към кабинета си, седна на разхвърляното си бюро и си сложи една сложна маска, по която имаше множество филтри.

— Току-що говорих с центъра по инфлуенца — започна той. Гласът му беше някак глух, сякаш идеше от огромно разстояние. —

Вирусът не е бил класифициран преди, а източникът му е още неизвестен.

— Класифицират го в момента — рече Дануърти, — а аналогът и ваксината трябва да пристигнат до няколко дни. Доктор Ааренс е уредила „Брейзнуоз“ да получи предимство при имунизацията, а аз се опитвам да открия някой технолог, който може да разчете данните от фиксирането веднага след завършване на имунизацията.

— Опасявам се, че това е невъзможно — рече Гилкрисст съвсем глухо. — От известно време провеждам едно проучване за инцидентите на инфлуенца през четиринайсети век. Има категорични доказателства, че една поредица от епидемии на инфлуенца през първата половина на века сериозно е разклатила здравето на населението, като по този начин е намалила съпротивителните му сили срещу Черната смърт.

Той взе в ръце една книга, която изглеждаше доста старичка.

— Открих шест отделни примера за епидемии от октомври 1318 година до февруари 1321-ва. — Вдигна книгата и започна да чете. — „След жътвата в цял Дорсит дойде треска, толкова жестока, че остави след себе си много трупове. Тази треска започваше с болки в главата и световъртеж. Лекарите пускаха кръв на пациентите, но въпреки това умряха мнозина.“

Треска. В една епоха, когато разните видове трески са били ежедневие — и тиф, и холера, и шарка, като всички до една са започвали с „болки в главата и световъртеж.“

— 1319 година. Наказателните съдебни заседания в Бат за предишната година са били отменени — продължи Гилкрисст вече с друга книга в ръка. — „Една болест в гръдния кош, която налегнала съдебните заседатели, така че никой — нито те, нито съдията — успели да изслушат делата“ — цитира той и погледна Дануърти над маската си. — Вие казахте, че опасенията на обществото по отношение на мрежата са истерични и необосновани. Изглежда ми обаче, че те са основани на солидни исторически факти.

Солидни исторически факти! Примери за трески и болести на гръдния кош, които можеха да бъдат какво ли не — натравяне на кръвта, тиф или някоя от стотиците неизвестни инфекции. И всички до една нямаха нищо общо с настоящата ситуация.

— Вирусът не може да е дошъл по мрежата — каза Дануърти. — Правени са спускания в епохата на Пандемията, в битките на Първата световна война, когато е бил използван иприт, в Тел Авив. Факултетът по история на двайсети век изпрати детекторно оборудване при „Св. Павел“ два дни след бомбардирането на катедралата. Нищо не може да премине през мрежата насам.

— Така казвате вие — и Гилкрисст му подаде някаква разпечатка. — От статистическия отдел дават 0,003 процента вероятност през мрежата да бъде пренесен вирус и 22,1 процента да е имало жизнеспособен миксовирус в критичната зона, докато мрежата е била отворена.

— Откъде ги вадите всичките тия цифри? — ядоса се Дануърти. — От някоя магьосническа шапка ли? Според статистическия отдел — той натърти с неприязън върху думичката — имаше само 0,04 процента вероятност някой да е на мястото на спускането при пристигането на Киврин. Вие не сметохте тази вероятност за статистически значима.

— Вирусите са особено устойчиви организми — обясни Гилкрисст. — За голяма част от тях се знае, че могат да си дремят някъде много дълго, изложени на екстремални температури и влажност на средата, и пак да си остават жизнеспособни. При определени условия си оформят кристали, които могат да съхранят структурата им безкрайно дълго. И когато попаднат в съответен разтвор, вирусите могат да подновят заразните си функции. Били са открити жизнеспособни мозаични кристали от тютюн още от шестнайсети век. Очевидно е, че има значителен риск някой вирус да премине през мрежата, а при подобно стечение на обстоятелствата аз просто не мога да разреша отварянето ѝ.

— Вирусът не може да е дошъл през мрежата — настояваше Дануърти.

— Ами тогава защо толкова бързате да бъдат прочетени данните от фиксирането?

— Защото... — започна Дануърти, но спря, за да се овладее — защото едва като разчетем тия данни ще можем да разберем дали спускането е преминало както беше по план, или нещо се е объркало.

— Признавате ли в такъв случай, че има някаква вероятност за грешка? — попита Гилкрисст. — Ами тогава не е ли възможно и да

премине вирус през мрежата? Докато има такава възможност, лабораторията ще остане затворена. Сигурен съм, че господин Бейсингейм ще одобри възприетия от мен курс на поведение.

„Бейсингейм — помисли си Дануърти, — значи затова била цялата работа. Цялата работа няма нищо общо с вируса, протестиращите отвън или «заболяванията на гръдния кош» от 1318 година. Цялата работа е за да може Гилкрисст да се оправдае пред Бейсингейм.“

Гилкрисст беше временен заместник на Бейсингейм и на бърза ръка беше направил преранжирането на вековете, на бърза ръка беше осъществил спускането, без съмнение за да представи пред Бейсингейм една отлично свършена работа. Не беше се получило обаче както му се беше искало. Вместо това се беше стигнало до епидемия, до това, че една историчка в момента беше на практика неоткриваема някъде из времето, до протестиращи пред колежа демонстранти. Единственото, което го интересуваше в момента, беше да оправдае действията си, да спаси кожата си, макар и с цената на живота на Киврин.

— А какво ще стане с Киврин? Дали и тя одобрява курса ви на поведение? — попита Дануърти.

— Госпожица Енгъл си даваше съвсем ясна сметка за рисковете, когато пожела доброволно да замине за 1320 година — отвърна Гилкрисст.

— А дали си е давала сметка, че възнамерявате да я зарежете?

— Разговорът ни приключи, господин Дануърти. — Гилкрисст се изправи. — Ще отворя лабораторията, когато бъде открит източникът на вируса и когато ми бъде напълно доказано, че няма никаква възможност да е дошъл през мрежата.

И отвори вратата. Портиерът чакаше пред нея.

— Нямам намерение да ви позволя да зарежете Киврин — каза Дануърти.

Гилкрисст присви устни зад маската си.

— Аз пък нямам намерение да ви позволя да излагате на риск здравето на цялата тази общност. — И се обърна към портиера. — Придружете господин Дануърти до портала. Ако отново се опита да влезе на територията на „Брейзноуз“, повикайте полиция. — И затръшна вратата.

Портиерът тръгна с Дануърти през вътрешния двор. Гледаше го така, сякаш Дануърти изведнъж беше станал особено опасен.

„Може пък и да съм“ — помисли си Дануърти.

— Искам да използвам телефона ви — каза той, когато стигнаха до портала. — Не е по личен въпрос, а във връзка с университета.

Портиерът започна да се изнервя, но въпреки това постави един телефон на прозорчето си и впери очи в Дануърти, докато той набираше номера на „Балиол“. Финч вдигна слушалката и Дануърти каза:

— Трябва да намерим Бейсингейм на всяка цена. Много е спешно. Обади се на Шотландското бюро за риболовни разрешителни и вземи адресите на всички хотели и мотели. А сега ми дай телефона на Поли Уилсън.

Той си записа номера ѝ, прекъсна разговора с Финч и започна да набира отново. После обаче размисли и реши да се обади на Мери.

— Искам да помогна с нещо за намирането на източника на вируса — каза той.

— Гилкрисст не иска да отвори лабораторията, нали? — попита тя.

— Не иска — потвърди Дануърти. — Какво мога да направя аз, за да помогна за източника?

— Това, което правеше преди с първичните контакти. Да ги проследяваш, да търсиш нещата, за които ти казах: облъчване с радиация, близост до птици или добитък, религиозна принадлежност, която забранява използването на антивирусни агенти. Ще ти трябват обаче схемите с контактите.

— Ще изпратя Колин да ги вземе — каза той.

— Аз пък ще накарам някой да ги подготви. Мисля, че е добре също да провериш контактите на Бадри до четири-шест дни назад, в случай че вирусът наистина се е появил в него. Инкубационният период от резервоар може да бъде много по-дълъг, отколкото при предаване на вируса от човек на човек.

— Ще накарам Уилям да се захване с това — каза той. Бутна телефона обратно към портиера, който мигновено излезе и го изпрати до улицата. Дануърти се изненада, че не го последва по целия път до „Балиол“.

Веднага щом стигна там, Дануърти се обади на Поли Уилсън и я попита:

— Има ли начин да влезете в конзолата на лабораторията, без да имате достъп до самата лаборатория? Можете ли да влезете директно през компютъра на университета?

— Не знам — отвърна тя. — Компютърът на университета има много силни защити. Може да успее да стъкмя рам-памет, с която да ги пробия, или пък може да успее да проникна чрез „Балиол“. Първо трябва да видя какви са му защитите. Ще намерите ли технолог, който да разчете данните, в случай че успее да се добера до тях?

— В момента издирвам — отвърна той и затвори.

В този момент влезе Колин, подгизнал до кости, и тръгна да взима нова ролка тиксо.

— Ти разбра ли, че е дошла класификацията, според която вирусът е *мутант*?

— Да — отговори Дануърти. — Искам да отидеш до болницата, за да вземеш от баба ти схемите с контактите.

Колин остави на земята топчето плакати. На най-горния пишеше: „Не позволявайте втори пристъп“.

— Носи се слух, че бил някакво биологично оръжие — рече Колин. — Казват, че бил избягал от лабораторията.

„Но не тази на Гилкрис“ — помисли си Дануърти гневно.

— Случайно да знаеш къде е Уилям Гадсън?

— Не. — Колин сбърчи нос. — Сигурно *се целува* на стълбите.

Беше в склада с провизии и прегръщаше една от задържаните под карантина. Дануърти му нареди да разбере какви са били координатите на Бадри от четвъртък до неделя сутрин, както и да намери разпечатка за кредитната карта на Бейсингейм за декември, след което се върна в апартамента си, за да продължи да звъни на разни технолози.

Един от тях в момента работеше по някаква мрежа в Москва за деветнайсети век, а други двама бяха отишли на ски. Останалите не си бяха у дома или просто не вдигаха телефона — може би Андрюс ги бе предупредил.

Колин донесе схемите с контактите. Бяха абсолютна каша. До този момент не бяха направени никакви усилия да се намери някаква възможна корелация, освен може би някакви американски контакти.

Освен това на брой контактите бяха адски много. Половината от първичните бяха ходили на забавата в Хедингтън, две трети бяха ходили на коледни покупки, всички, с две изключения, бяха ползвали метрото. Беше като да търсиш игла в купа сено.

Дануърти прекара половината нощ в проверка на религиозната принадлежност на хората и кръстосано сравняване на данните. Четирийсет и двама бяха от англиканската църква, деветима бяха протестанти, имаше и седемнайсет, които нямаха религиозна принадлежност. Осмина бяха студенти от колежа „Шрусбъри“, единайсет се бяха редили на опашка в „Дебънам“ Да гледат Дядо Коледа, деветима бяха работили в дупката на Монтоя, трийсет бяха пазарували в „Блакуел“.

Двайсет и един от всички бяха имали контакти с поне двама от вторичните контакти, а Дядо Коледа от „Дебънам“ се беше срещнал с трийсет и двама (с двайсет и един от тях в една кръчма след края на смяната му). Нито един обаче не можеше да бъде доведен до всички първични, с изключение на Бадри.

Мери доведе болните, за които вече нямаше място в болницата, на сутринта. Носеше предпазен костюм, но не и маска.

— Готови ли са леглата? — попита тя.

— Да. Имаме две отделения с по десет легла.

— Чудесно. Трябват ми всичките.

Помогнаха на пациентите да облекат нощниците и пижамите, след това и да си легнат, и оставиха стажантката на Уилям да се грижи за тях.

— За тия, дето са на носилка, ще се погрижим веднага щом се освободи някоя линейка — каза Мери, докато вървяха с Дануърти през вътрешния двор.

Дъждът беше спрял съвсем и небето беше някак по-светло, сякаш всеки момент щеше да се прочисти.

— Кога ще пристигне аналогът? — попита той.

— Най-рано след два дни — отвърна тя.

Стигнаха до портала. Мери се облегна на каменната стена.

— Когато всичко това свърши — каза тя, — ще мина през мрежата. Ще отида в някой век, където няма епидемии, където не се налага да чакаш, да се притесняваш или да стоиш безпомощно със скръстени ръце.

Тя прокара ръка през посивялата си коса.

— Някой век, който не е десетка. — Тя се усмихна. — Само дете такъв няма, нали?

Дануърти поклати глава.

— Казвала ли съм ти някога за Долината на царете? — попита тя.

— Каза ми, че си ходила там по време на Пандемията.

Тя кимна.

— Кайро беше под карантина, та трябваше да отлетим за Адис Абеба. На път за там подкупих таксиметровия шофьор да ни закара до Долината на царете, за да мога да видя гробницата на Тутанкамон. Много вироглаво от моя страна. Пандемията вече беше стигнала до Луксор и се разминахме само на косъм от зоната под карантина. Стреляха ни два пъти. — Тя поклати глава. — Можехме да си загинем като едното нищо. Сестра ми отказа да слезе от колата, но аз слязох и се изкачих до вратата на гробницата. И си помислих: „Ето така е изглеждала, когато я е открил Картър.“

Тя погледна Дануърти, без въобще да го вижда, защото се беше зареяла в миналото.

— Когато открили вратата към гробницата, тя била заключена, та трябвало да изчакат съответните органи да я отворят. Картър обаче направил една дупка във вратата, пхнал една свещ и погледнал. — Тя говореше съвсем тихо. — Карнарвон попитал: „Виждаш ли нещо?“, а Картър отвърнал: „Да, приказни неща.“

Тя затвори очи.

— Никога няма да забравя как стоях до затворената врата. И сега го виждам съвсем ясно. — Тя отвори очи. — Може би точно там ще отида когато кашата тук свърши. При отварянето на гробницата на Тутанкамон.

Тя погледна към небето.

— О, Боже, пак започва да вали. Трябва да се връщам. Ще ти изпратя тия, дето сега са на носилки в болницата, щом се освободи линейка. — Изведнъж го погледна съвсем остро. — Ти защо не си носиш маската?

— От нея ми се замъгляват очилата през цялото време. А ти защо си без маска?

— На привършване са ни. Направихи ти Т-разширението, нали? Той поклати глава.

— Досега не ми се е отворила свободна минутка.

— Отвори си — нареди тя. — И си носи маската. Хич няма да си й от полза на Киврин, ако паднеш на легло.

„Аз и сега не съм й от полза — мислеше си Дануърти, докато вървеше към апартамента си. — Не мога да вляза в лабораторията, не мога да накарам кой технолог да дойде в Оксфорд, не мога да открия Бейсингейм.“ Опита се да се сети на кого още може да се обади. Беше проверил във всички туристически агенции, риболовни фирми и такива за лодки под наем в Шотландия. От Бейсингейм нямаше и следа. Може би Монтоя беше права и той въобще не бе в Шотландия, а на някой тропически остров с някоя жена.

Монтоя. Съвсем я беше забравил. Не беше я виждал от църковната служба на Бъдни вечер. Тогава тя беше търсила Бейсингейм, за да й подпише разрешителното да си стигне до дупката, а на другия ден се беше обадила, за да попита дали Бейсингейм е съмга или пъстърва. Накрая беше оставила и едно съобщение от сорта на „Няма значение“. Кое то можеше да означава не само че е открила каква риба е Бейсингейм, ами и самия него.

Той се изкачи по стълбите. Ако Монтоя беше намерила координатите на Бейсингейм и си беше получила разрешителното, сигурно беше отишла право на дупката си. Въобще нямаше да си направи труда да каже на някого, защото беше притисната от времето. Дануърти дори не беше сигурен, че си е дала сметка, че той самият се опитва да намери Бейсингейм.

Ако Бейсингейм бе разбрал за карантината, би се върнал веднага, освен ако не го беше задържало лошо време или непроходими пътища. Но Монтоя може и да не му беше казала за карантината. Интересуваха я единствено разкопките й и може да му беше казала само че й трябва подписът му.

Дануърти откри в апартамента си госпожа Тейлър, четирите й все още здрави колежки и Финч. Всички бяха застанали в кръг и присвиваха колена. Финч беше хванал един лист в едната си ръка и броеше нещо под носа си.

— Тъкмо щях да ходя в отделението да назначавам сестри — каза той засрамено. — Ето я справка на Уилям. — Той я подаде на Дануърти и побърза да излезе.

Госпожа Тейлър и четворката ѝ събраха инструментите си и си взеха куфарчетата.

— Обади се някоя си госпожица Уилсън — каза госпожа Тейлър. — Каза, че със специална рам-памет нямало да стане, та трябвало да се влезе през конзолата на „Брейзнуоз“.

— Благодаря — отвърна Дануърти.

Тя излезе, следвана от четирите си майсторки по камбани в редичка.

Дануърти се обади при разкопките. Никой не отговори. Обади се в апартамента на Монтоя, после в кабинета ѝ в „Брейзнуоз“, пак при разкопките. На нито едно място не вдигнаха. Набра отново номера на апартамента ѝ и остави телефона да звъни, докато разглеждаше справката на Уилям. Бадри беше прекарал цялата събота и неделната сутрин в работа на разкопките. За да разбере това, Уилям сигурно беше говорил с Монтоя.

Той изведнъж се зачуди за самата дупка. Беше някъде извън Уитни, в някаква ферма на Националния тръст. Там може би имаше патици, кокошки или прасета, а може би и трите заедно. А Бадри беше прекарал цял работен ден и половина, беше ровил в пръстта, беше имал идеална възможност да влезе в контакт с някой източник на вирус.

В този момент влезе Колин, пак подгизнал до кости.

— Свършиха им се плакатите — каза той. — Утре от Лондон ще пристигнат още. — Извади „гобстопъра“ си и го лапна заедно с полепналата по него хартия. — Знаеш ли кой стои на стъпалата пред вратата ти? — попита той и се метна на канапето и отвори книгата за Средновековието. — Уилям с някакво момиче. Целуват се и си гукат, представяш ли си? Едва успях да се промуша покрай тях.

Дануърти отвори вратата. Уилям се освободи неохотно от прегръдката на някаква дребна брюнетка в шлифер и влезе заедно с момичето.

— Знаеш ли къде е госпожа Монтоя? — попита Дануърти.

— Не. От Националната служба по здравеопазване ми казаха, че е отишла при дупката си, но като ѝ звънях, не отговори. Може би е някъде из двора на църквата или из фермата и не може да чуе телефона. Мислех да използвам пищялка, но после се сетих за това момиче, което чете по история на археологията, и... — Той кимна към

дребната брюнетка. — Каза ми, че е разглеждала списъците за дежурствата на разкопките и видяла, че Бадри се бил записал за събота и неделя.

— Пищялка ли? Какво е това?

— Свързваш я към телефонната линия и звъненето на другия телефон се усилва многократно. В случай че въпросният човек е в градината, банята или където и да било.

— На този телефон можеш ли да поставиш такава?

— На мен са ми малко сложнички. Познавам една студентка обаче, която може да ви сложи. Имам ѝ телефона в стаята си. — И излезе ръка за ръка с брюнетката.

— Знаеш ли, че ако госпожа Монтоя е при дупката си, аз бих могъл да те изведа от зоната — обади се Колин. После извади „гобстопъра“ от устата си и го разгледа. — Няма да има никакви проблеми. Има адски много места, които въобще не се наблюдават. На пазачите хич не им е приятно да стоят под дъжда.

— Нямам никакво намерение да нарушавам карантината — каза Дануърти. — Опитваме се да спрем епидемията, а не да я разпространяваме.

— Точно по този начин се е разпространила чумата навремето — обясни Колин, като отново извади „гобстопъра“ от устата си и го разгледа. Имаше нездрав жълтеникав цвят. — През цялото време се опитвали да избягат от нея, но всъщност просто я разнасяли.

Уилям промуши глава през вратата.

— Казва, че ще ѝ трябват два дни да сложи пишялка на вашия телефон, но вече си имала на нейния, та ако искате, може да го ползвате.

Колин грабна якето си.

— Може ли аз да отида?

— Не — отсече Дануърти. — И веднага ги сваляй тия мокри дрехи. Не искам и ти да прихванеш грипа. — И той слезе по стълбите с Уилям.

— Учи в долните курсове в „Шрусбъри“ — обясни Уилям и тръгна под пороя.

Колин ги настигна на средата на двора.

— Не мога да го прихвана — рече той. — Вече ми направиха разширение на клетките. По времето на Черната смърт не са имали

карантини и заради това се е разпространила навсякъде. — Той измъкна шала си от джоба на якето. — Едно удобно местенце за излизане от зоната е улица „Ботли“. На ъгъла до блокадата има кръчма и пазачът влиза вътре от време на време да си взема по нещичко за сгряване.

— Закопчай си якето — нареди Дануърти.

Момичето се оказа Поли Уилсън. Съобщи на Дануърти, че в момента работела върху някакъв оптически „предател“, който можел да проникне в конзолата, но още не била стигнала доникъде. Дануърти позвъни на Монтоя, но никой не вдигна.

— Оставете го да звъни — каза Поли. — Тя може да е някъде далеч. Пищялката се чува на половин километър.

Дануърти остави телефона да звъни десет минути, затвори, изчака пет минути, набра отново и го остави да звъни петнайсет минути, преди да се признае за победен. Поли гледаше Уилям с копнеж, а Колин трепереше в мокрото си яке. Дануърти го заведе вкъщи и го сложи да си легне.

— Мога да се промъкна през загражденията и да й кажа да ти се обади — каза Колин, докато прибираше „гобстопъра“. — Ако се притесняваш, че си прекалено стар да отидеш. Много съм добър.

Дануърти изчака до другата сутрин да се върне Уилям, след което отиде до „Шрусбъри“, за да опита отново, но пак не сполучи.

— Ще го наглася да звъни през половин час — каза Поли, докато го изпращаше. — Уилям дали си има други приятелки, а?

— Мисля, че не — отвърна Дануърти.

Откъм Христовата църква изведнъж долетя звънът на камбани. Чуваше се ясно и гръмко въпреки обилния порой.

— Да не би някой пак да е включил ония ужасни коледни песни? — попита Поли.

— Не — отвърна Дануърти. — Това са американките. — Той наведе глава по посока на звъна, опитвайки се да определи дали госпожа Тейлър се е примирила със „Стедман“, но се чуваха шест камбани, древните камбани на Озни: Дуге, Габриел и Мари една след друга, а след това и Клемент, Хотклерк и Тейлър. — И Финч.

Звучаха невероятно добре. Нямаха нищо общо нито с дигиталните коледни песни, нито с „О, ти Иисусе, Който бродиш по света“. Звънтяха ясно и отчетливо и Дануърти почти виждаше

майсторките, застанали в кръга си в камбанарията, виждаше ги как подвиват колене и вдигат ръце, а Финч чете от листа си с цифрички.

— Всеки от нас трябва да си стои при камбаната без прекъсване — беше казала госпожа Тейлър.

Той беше имал един милион прекъсвания, но въпреки това сега се почувства странно съживен. Госпожа Тейлър не беше успяла да заведе музикантките си в Норич за Бъдни вечер, но беше останала при камбаните си и сега те биеха оглушително, главозамайващо, като празненство, като победа. Като коледна сутрин. Той щеше да открие Монтоя. И Бейсингейм. Или пък някой технолог, който не се страхува от карантината. Щеше да намери Киврин.

Когато се върна в „Балиол“, телефонът звънеше. Дануърти хукна нагоре по стълбите с надеждата, че това е Поли. Беше Монтоя.

— Дануърти? — каза тя. — Здравсти. Обажда се Лупе Монтоя. Какво става?

— Къде си? — попита я той.

— При дупката — отвърна тя, макар че това вече беше съвсем ясно. Стоеше пред разрушения неф на църквата в наполовина разкопания средновековен църковен двор. Едва сега той разбра защо тя така беше настоявала да се върне при дупката си. На някои места имаше по трийсет сантиметра вода. Монтоя беше разстлала огромно количество брезенти, мушамы и найлонови чували из цялото място, но от десетина места капеше дъжд, а на местата, където се събираха краищата на отделните найлони, направо се изливаха водопади. Всичко — надгробните плочи, прожекторите, които тя беше захванала за брезентите, подпрените на стените кирки и лопати — беше покрито с кал.

Монтоя също беше цялата в кал. Беше облечена в бойното си яке и високите гумени ботуши като тези, които Бейсингейм — където и да се намираше в момента — може би носеше. Те също бяха мокри и мръсни. По ръката, с която държеше слушалката, имаше дебел слой засъхнала кал.

— Звъня ти вече цял век — каза Дануърти.

— Не мога да чуя телефона заради помпата — обясни тя и махна с ръка към нещо, което беше извън екрана — по всяка вероятност въпросната помпа — макар че Дануърти не чуваше нищо друго освен трополенето на дъждовните капки по брезента. — Току-що се счупи

една свръзка, а нямам друга. Чух камбаните. Значи ли това, че карантината е свършила?

— Никак даже — отвърна Дануърти. — В разгара сме на една мащабна епидемия. Седемстотин и осемдесет заразени и шестнайсет смъртни случая. Не четеш ли вестници?

— Откакто съм дошла тук, не съм виждала нито вестници, нито хора. През последните шест дни се опитвам да задържа дупката колкото може над водата, но не мога да се справя сама, при това без помпа. — Тя отметна гъстата си черна коса от лицето си с мръсната си ръка.

— Щом карантината не е свършила, за какво бият камбаните?

— Премиера на „Минорен чикагски сюрприз“.

Тя като че ли се раздражни.

— Щом карантината продължава, защо не се захванат с нещо полезно?

„Занимават се — помисли си той. — Накараха те да ми се обадиш.“

— Веднага мога да им намеря работа тук. — И тя отново отметна косата си. Изглеждаше почти толкова уморена, колкото и Мери. — Наистина се надявах, че бият за края на карантината и че ще мога да докарам малко хора да ми помогнат. Колко време мислиш, че ще продължи?

„Прекалено дълго — помисли си той, докато гледеше водните каскади между брезентите и найлоните. — Не се надявай въобще, че ще получиш необходимата помощ.“

— Трябва ми малко информация за Бейсингейм и Бадри Шодхури — каза той вместо това. — Опитваме се да разберем кой е източникът на вируса и трябва да знаем с кого е имал контакти Бадри. Работил е на разкопките целия ден на осемнайсети и сутринта на деветнайсети. Кой още е бил там по това време?

— Аз.

— Кой още?

— Никой. През декември е адски трудно да си намериш помощници. Всичките ми студенти по история на археологията си заминаха още щом започна ваканцията. Трябваше да набирам доброволци от всички възможни места.

— Сигурна ли си, че сте били само двамата?

— Да. Отворихме гробницата на рицаря в събота и едва успяхме да вдигнем капака ѝ. В събота трябваше да дойде и Джилиан Ледбетър, но се обади в последната минута да ни каже, че имала среща.

„С Уилям“ — помисли си Дануърти.

— А в неделя имаше ли някого с Бадри?

— Той остана само сутринта, а по това време тук нямаше никой. Тръгна си, защото трябвало да ходи в Лондон. Виж, имам работа. Явно скоро няма да получа помощ, така че трябва да се оправям сама.

— Чакай! — извика Дануърти. — Не затваряй!

Тя го погледна нетърпеливо.

— Трябва да ти задам още няколко въпроса. Много е важно. Колкото по-скоро разберем източника, толкова по-скоро ще бъде вдигната карантината, а ти ще получиш помощ за дупката си.

Тя не изглеждаше убедена, но натисна няколко копчета, остави слушалката на вилката и каза:

— Нали нямаш нищо против да работя, докато говорим?

— Не — отвърна Дануърти облекчено. — Не се притеснявай.

Тя изведнъж изчезна от екрана, върна се и натисна още нещо.

— Извинявай. Не стига дотам — рече тя и екранът стана на черти — по всяка вероятност Монтоя преместваше телефона до новото си работно място. Когато картината се върна на екрана, Монтоя беше приклепнала в пълната с кал дупка до една каменна гробница. Дануърти предположи, че двамата с Бадри са имали проблеми точно с нейния капак.

Капакът, на който се виждаше изображението на рицар в пълно бойно снаряжение, с кръстосани върху гърдите ръце — натезалите от метал китки лежах на гърдите му, а мечът бе поставен до краката му — беше внимателно подпрян от страни на гробницата и закриваше изкусно издълбаните букви. „Requiesc...“ беше единственото, което Дануърти успяваше да види. *Requiescat in pace*. Почивай в мир — благословия, на която рицарят очевидно не можеше да се порадва. Лицето му изглеждаше под шлема някак недоволено.

Монтоя беше метнала един найлон над отворената гробница. Дануърти се зачуди дали от другата страна на гробницата има зловещи изображения като тези, които Колин му беше показал в книжката, и дали в реалността те бяха също толкова отвратителни. Върху найлона течеше вода и той се бе свлякъл.

Монтоя се изправи и вдигна някаква метална кутия, пълна с кал.

— Хайде де? — рече тя и постави кутията на ръба на гробницата. — Нали каза, че имаш още въпроси?

— Да — отвърна Дануърти. — Каза ми, че когато Бадри е бил при теб, не е имало никой друг.

— Нямаше — отвърна тя и обърса потта от челото си. — Уф, доста е задушничко тук. — Тя си свали якето и го метна на капака на гробницата.

— Ами местни хора? Хора, които нямат нищо общо с разкопките?

— Ако имаше някакви хора, веднага щях да ги наема да ми помагат.

Тя започна да бърка из калта в кутията и извади няколко кафяви камъчета.

— Капакът тежеше цял тон и щом го свалихме, заваля. Щях да наема всеки, когото видя, но тази дупка е прекалено затънтена и наоколо няма жива душа.

— Ами хората от Националния тръст?

Тя пъкна камъните под една струя вода, за да ги измине от калта.

— Идват само през лятото.

Дануърти се беше надявал, че ще се намери някой човек при дупката, който ще се окаже източникът, че Бадри е влязъл в контакт с някой местен жител, със служител от Националния тръст или дори ловец на патици. Но нали миксовирусите нямаха преносители. Самият мистериозен местен жител би трябвало да е бил болен, а Мери се беше свързала с всички болници и поликлиники в цяла Англия. Извън периметъра под карантина нямаше нито един случай с тази болест.

Монтоя вдигаше камъните един по един на светлината на фенерчето, увесено на едната от подпорите, обръщаше ги многократно в пръстите си, за да огледа внимателно все още калните им ръбове.

— А птиците?

— Птици ли? — възкликна тя и той си даде сметка, че думите му й бяха прозвучали като предложение да наема врабчета, за да й помогнат да вдигне капака на гробницата.

— Вирусът може да е бил разпространен от птици. Патици, гъски, кокошки — обясни той, макар и да не беше сигурен, че

кокошките могат да бъдат преносителите, за които му беше говорила Мери. — При разкопките има ли някакви такива пернати?

— Кокошки? — възкликна тя и започна да оглежда още един от камъните на светлината от фенерчето.

— Понякога се получават нови видове от кръстоската между животински и човешки вирус — обясни той. — Пернатите са най-често срещаните резервоари, но понякога рибите също могат да влязат в тази роля. А също и прасетата. При разкопката ти има ли някакви прасета?

Тя продължаваше да го зяпа така, сякаш е пълен олигофрен.

— Дупката е във ферма на Националния тръст, нали?

— Да, но самата ферма е на три километра оттук. Намирам се на сред едно ечемичено поле. Наоколо няма никакви прасета, нито птици, нито пък риба. — И тя продължи да си разглежда камъните.

Никакви прасета. Никакви птици. Никакви местни жители. Значи източникът на вируса не беше и при разкопката. Може би той просто не беше никъде и вирусът на инфлуенцата на Бадри беше мутирал съвсем спонтанно, както Мери беше казала, че става от време на време, беше се пръкнал неочаквано във въздуха и се беше спуснал над цял Оксфорд както чумата се беше спуснала над нищо неподозиращите обитатели на този църковен двор.

Монтоя беше вдигнала камъните към светлината, почистваше с нокът някоя останала бучица кал, а след това ги излъскваше. И изведнъж Дануърти си даде сметка, че това, което тя разглежда, са кости. Гръбначни прешлени може би, или пък пръстите на рицарските крака. *Requiescat in pace.*

Тя откри това, което очевидно търсеше — една неравна кост с размерите на орех, с набразден край. Пусна останалото в кутията, порови в джоба на ризата си, извади една четка за зъби с къса дръжка и започна да търка със свъсени вежди изпъкналите краища.

Гилкрисст никога нямаше да приеме обяснението чрез теорията за спонтанната мутация. Твърде влюбен беше в идеята, че през мрежата е дошъл някой вирус от четиринайсети век. Твърде влюбен и в ролята си на заместник на декана на историческия факултет, за да се предаде толкова лесно, дори ако Дануърти беше намерил патици да плуват в локвите на църковния двор.

— Трябва да се свържа с Бейсингейм — каза той. — Къде е той?

— Бейсингейм? — възкликна тя. — Нямам представа.

— Но... мислех си, че си го открила. Когато ми се обади навръх Коледа, ми каза, че ти трябвал, за да получиш разрешение от Националната служба по здравеопазване.

— Знам. Загубих си цели два дни да звъня на разните риболовни фирми за съомга и пъстърва в Шотландия и реших, че не мога да си позволя по-нататъшно отлагане. Ако питаш мен, той въобще не е в Шотландия. — Тя извади едно джобно ножче от дънките си и започна да стърже костта. — Като заговорихме за Националната служба по здравеопазване, мога ли да те помоля за една услуга? Непрекъснато набирам номера им, но ми дава заето. Ще отидеш ли дотам да им кажеш, че ми трябват помощници? Кажи им, че тия разкопки имат невероятна историческа стойност, но ще бъдат напълно и безвъзвратно загубени, ако не ми изпратят поне петима души. И една помпа. — Ножът запъна. Тя се намръщи и продължи да човърка.

— А ти как се сдоби с подписа на Бейсингейм, щом не знаеш къде е? Доколкото си спомням, каза, че само неговият подпис ще ти свърши работа.

— Да де. — Едно парченце от костта изведнъж изхвъркна и падна върху найлоновите покривала. Тя разгледа костта още малко и я пусна в кутията. Вече не се мръщеше. — Подправих го.

Тя отново приклекна и започна да копае за още кости. Беше толкова погълната от работата си, колкото и Колин, когато си разглеждаше „гобстопъра“. Дануърти се зачуди дали Монтоя въобще си спомня, че Киврин е някъде във времето, или е забравила за нея, както беше забравила и за епидемията.

Той затвори, без да е сигурен, че тя ще забележи и това, и тръгна към болницата, за да каже на Мери какво е разбрал и да започне да разпитва вторичните контакти в търсене на източника на вируса. Валеше изключително силно — дъжд, който пееше по водосточните тръби и разрушаваше неща с незаменима историческа стойност.

Майсторките по биене на камбани заедно с Финч продължаваха концерта си, изпълняваха пермутациите една след друга в точно установения им ред, свиваха колене и изглеждаха точно като Монтоя — неразделни от камбаните си. Звънът се носеше в дъжда силно и тревожно — като предупреждение, като зов за помощ.

Бъдни вечер, 1320 година (стар стил). Въобще нямам толкова много време, колкото си мислех. Когато се прибрах от кухнята, Роузмунд ми каза, че лейди Имейн искала да говори с мен. Имейн беше потънала в дълбок разговор с пратеника на епископа и веднага познах по изражението ѝ, че в момента изрежда за пореден път списъка с греховете на отец Рош. Когато обаче двете с Роузмунд се приближихме, Имейн ме посочи и каза:

— Това е жената, за която ви говорех.

Жена, а не девойка, а тонът ѝ беше доста критичен, почти обвиняващ. Зачудих се дали е разказала на свещеника теорията си, че съм френска шпионка.

— Казва, че не си спомня нищо — каза лейди Имейн, — но въпреки това може и да чете, и да пише. — И се обърна към Роузмунд. — Къде ти е брошката?

— На пелерината ми — отвърна Роузмунд. — Оставих я в таванското помещение.

— Иди да я донесеш.

Роузмунд тръгна неохотно, а Имейн каза:

— Сър Блоет донесе на внучката ми брошка в знак на любов. На нея е изписано нещо на романския език. — И погледна победоносно. — Тя успя да го прочете, а на Бъдни вечер в църквата казваше думите от службата още преди отец Рош да ги е произнесъл.

— Кой те е научил на четмо и писмо? — попита пратеникът на епископа със заплетен от виното език.

Помислих си дали да не обясня, че сър Блоет ми е казал какво пише на брошката, но се страхувах, че той лично вече е отрекъл тази версия.

— Не знам — отвърнах. — Нямам никакъв спомен за живота си отпреди момента, в който се озовах пребита в гората, защото ме бяха ударили по главата.

— Когато дойде на себе си първия път, започна да говори на някакъв език, който никой от нас не разбираше — каза Имейн, сякаш това беше още едно доказателство, но аз нямах никаква представа в какво се опитва да ме обвини, нито пък по какъв начин пратеникът на епископа може да има отношение към всичко това.

— Свети отче, в Оксфорд ли ще се върнете, когато си тръгнете от нашия дом? — попита го тя.

— Да — отвърна той някак недружелюбно. — Тук не можем да останем повече от няколко дни.

— Ще ви замоля да я отведете с вас при добрите сестри в Годстоу.

— Няма да ходим в Годстоу — обясни той, което си беше съвсем очевидно извинение — нали женският манастир е само на пет мили от Оксфорд. — Но при завръщането си ще попитам епископа дали има някакви сведения за тази жена и ще ви изпратя вест.

— Сигурна съм, че е монахиня, защото говори на латински и знае цели пасажии от църковните текстове — каза Имейн. — Много би ми се искало да я отведете в манастира, за да я разпитат и да разберат коя може да е.

Пратеникът на епископа придоби още по-изнервен вид, но се съгласи. Това означава, че имам само толкова време, колкото те решат да останат при нас. Няколко дни, по думите на пратеника, и с малко повече късмет за мен се надявам това да означава поне до след избиването на младенците. Сега обаче ще сложа Агнес да спи и ще се опитам да говоря с Гавин колкото е възможно по-бързо.

22.

Киврин успя да накара Агнес да си легне едва преди съмване. Пристигането на „тримата мъдреци“, както тя продължаваше да ги нарича, я беше разбудило напълно и тя отказа дори да помисли за лягане, защото се страхуваше, че може да пропусне нещо, макар че беше съвсем изтощена.

Ходеше по петите на Киврин, докато тя се опитваше да помогне на Еливис да внесе храната за пиршеството, хленчеше, че е гладна, а след като софрата накрая беше готова и пиршеството започна, отказа да яде.

Киврин нямаше време да се разправя с нея. От кухнята трябваше да се пренасят през двора блюдо след блюдо, безброй тави с еленско и печено свинско, както и един огромен пай — Киврин очакваше, че при разрязването му ще се разлетят косове. Според свещеника от протестантската църква постът се бе спазвал и между среднощната служба и тази на коледната сутрин, но всички до един, включително пратеникът на епископа, лапаха като невидели от печените фазани и гъски и задушеното заешко с шафранов сос. И пиеха. Особено „тримата мъдреци“, които непрестанно поръчваха на слугите още вино.

Вече бяха пили повече от достатъчно. Монахът точеше лиги към Мейзри, а писарят, който беше пиян още при пристигането им, почти беше паднал под масата. Пратеникът на епископа поглъщаше повече и от двамата, непрестанно даваше знаци на Роузмунд да му носианицата за гощаване, а жестовете му ставаха все по-широки и неточни след всяка глътка.

„Чудесно — мислеше си Киврин. — Може така да се напие, че да забрави как е обещал на лейди Имейн да ме отведе в женския метох в Годстоу.“ Тя носешеаницата на Гавин с надеждата да ѝ се удаде възможност да го попита къде е мястото на спускането, но той се веселеше с помощниците на сър Блоет, които непрестанно я караха да носи още пиво и месо. По едно време Агнес заспа дълбоко с подпряна

на ръчичката главица и Киврин я вдигна внимателно и я отнесе на горния етаж в моминската стая на Роузмунд.

Вратата над тях се отвори.

— Лейди Катрин — чу се гласът на Еливис, която беше понесла множество завивки. — Много съм ви благодарна, че сте тук. Нуждая се от помощта ви.

Агнес се размърда.

— Донесете ми чаршафите от тавана — каза Еливис. — Църковните служители ще спят в това легло, а сестрата на сър Блоет и нейните слугини — на тавана.

— А аз къде ще спя? — попита Агнес и изскочи от прегръдката на Киврин.

— Ние ще спим в плевнята — отвърна Еливис. — Но трябва да почакаш да оправим леглата, Агнес. Иди да си поиграеш.

На Агнес не ѝ трябваха много увещания. Тя заприпка по стълбите, размахала малката си ръчица, за да дрънчи звънчето ѝ.

Еливис подаде завивките на Киврин.

— Тези ги отнесете на тавана, а от резбования скрин на мъжа ми донесете хермелиновата завивка.

— Колко дни мислите, че ще останат пратеникът на епископа и хората му?

— Не знам — отвърна Еливис, но видимо бе напрегната. — Моля се на Бога да не е за повече от две седмици, защото няма да имаме достатъчно месо. Гледайте да не забравите хубавите възглавници.

Две седмици беше повече от достатъчно. Това означаваше доста време след датата за рандевуто, а и църковните отци въобще не приличаха на хора, които ще си тръгнат всеки момент. Когато Киврин слезе от таванското помещение с чаршафите и завивките, пратеникът на епископа беше заспал на високия трон и хъркаше силно, а писарят си беше вдигнал краката на масата. Монахът беше притиснал една от слугините на сър Блоет в ъгъла. Гавин беше потънал вдън земя.

Киврин отнесе чаршафите и хермелиновата завивка на Еливис, след което ѝ предложи да започне да носи неща към плевнята.

— Агнес е много уморена — каза тя. — Трябва да я сложа да си ляга.

Еливис се беше захванала да набухва една от тежките дълги възглавници и само кимна разсеяно, при което Киврин направо хукна надолу по стълбите и продължи да тича през двора. Гавин го нямаше нито в конюшната, нито в пивоварната. Тя се помая около нужника, докато не се появиха двама от червенкосите младежи, които я изгледаха с неприкрито любопитство, и тръгна към плевнята. Може би Гавин пак се беше усамотил някъде с Мейзри или пък се беше присъединил към селското пиршество на полето. Докато разстилаше слама по голия дървен под на тавана, чу силен смях и веселба.

Постла кожите и шитите завивки върху сламата, слезе долу, мина през тясното пространство между двете сгради и се опита да го намери. Селяните бяха наклали голям огън пред двора на църквата и сега стояха около него и пиеха от големи рогове. На светлината от огъня Киврин виждаше зачервените лица на иконома и на бащата на Мейзри, но Гавин го нямаше.

Нямаше го и из целия двор. До портата стоеше Роузмунд, увита в пелерината си.

— Какво правиш на тоя студ? — попита я Киврин.

— Чакам баща ми — отвърна Роузмунд. — Гавин ми каза, че го очаква преди зазоряване.

— А Гавин виждала ли си го?

— Да. В конюшната е.

Киврин погледна неспокойно към конюшната.

— Тук е много студено да го чакаш. Иди да се сгрееш в къщата, а аз ще кажа на Гавин да те извика веднага щом баща ти се появи.

— Не, ще чакам тук — отсече Роузмунд. — Той обеща, че ще си дойде при нас преди Коледа. — Гласът ѝ потрепери.

Киврин вдигна фенера си. Роузмунд не плачеше, но страните ѝ бяха зачервени. Какво ли бе направил този път сър Блоет, та се беше наложило Роузмунд да се крие от него? А може би се беше изплашила от монаха или пък от пияния писар?

Киврин я хвана за ръката.

— Можеш да го чакаш и в кухнята, там също е топло — рече тя.

— Баща ми обеща, че ще дойде каквото и да се случи.

„И какво ще направи? — зачуди се Киврин. — Ще изхвърли свещениците? Или пък ще разтури годежа ти със сър Блоет?“ „Татко никога няма да позволи да ми се случи нещо лошо“ — беше казала

Роузмунд, но вече беше обявена и датата на сватбата, така че той едва ли можеше да разтури годежа и по този начин да разгневи сър Блоет, който имаше „много влиятелни приятели“.

Киврин отведе Роузмунд в кухнята и каза на Мейзри да ѝ приготви чаша топло вино.

— Ще ида да кажа на Гавин да те повика веднага щом баща ти пристигне — каза тя и се отправи към конюшната, но Гавин го нямаше — нито там, нито в пивоварната.

Тя влезе в къщата, замислена дали Имейн пак не го е изпратила някъде. Имейн обаче беше седнала до събуждения очевидно против волята си пратеник на епископа, за да му реди нещо с решителен тон, а Гавин беше до огъня, в компанията на сър Блоет и хората му, включително двамата, които бяха излезли от клозета.

Киврин се сви на пейката за бедняците до паравана. Нямаше никакъв начин дори да се приближи до него, камо ли да му заговори за мястото на спускането.

— Дай си ми го! — изхленчи Агнес. Тя и другите деца бяха застанали до стълбата. Момченцата си подаваха Блеки, галеха го и го пипаха по ушите. Сигурно Агнес беше отишла до конюшната да вземе кутрето, докато Киврин беше обикаляла около плевнята.

— Той си е *мой*! — викаше Агнес и посягаше към кученцето. Едно момченце дръпна Блеки настрани. — Дай си ми го!

Киврин се изправи.

— Както си яздех из гората, се натъкнах на една девойка — каза Гавин високо. — Бяха я нападнали крадци и беше тежко ранена — главата ѝ беше разцепена и течеше много кръв.

Киврин се поколеба, вперила поглед в Агнес, която налагаше момченцето по ръката, и си седна.

— „Благородна девице — казах аз, — кой ти е причинил това злодеяние?“ — разказваше Гавин, — но тя не можеше да каже нищо за раните си.

Агнес вече се беше сдобила с паленцето и сега го притискаше към гърдите си. Киврин трябваше да отиде и да спаси бедното същество, но не помръдваше от мястото си, а само леко се беше наклонила, за да може да вижда Гавин. „Кажим им къде си ме намерил — опитваше се да му внуши тя. — Кажим им къде точно в гората.“

— „Аз съм ваш васал и ще намеря злосторниците — казах аз, — но се страхувам да ви оставя в такова жалко състояние“. — Той говореше без да сваля поглед от Еливис. — Тя обаче дойде на себе си и ме замоли да тръгна и да намеря тези, които я бяха наранили.

Еливис стана и тръгна към вратата. Постоя малко при нея с доста нервно изражение, след което се върна и отново седна на мястото си.

— Не! — изпищя Агнес. Сега пък Блеки беше попаднал в ръцете на един от червенокосите мъже на сър Блоет, който го беше вдигнал високо във въздуха. Ако Киврин не се намесеше, за да го спаси, много скоро щяха да го задушат до смърт. Освен това вече нямаше никакъв смисъл да продължава да слуша приказката за „спасената в гората девойка“, която очевидно трябваше да впечатли лейди Еливис, а не да разкаже истинската случка. Киврин се запъти към децата.

— Крадците не бяха изминали дълъг път — каза Гавин, — та намерих съвсем лесно следите им и тръгнах по тях, пришпорвайки жребеца си.

Племенникът на сър Блоет размяташе Блеки за предните крачета и кученцето скимтеше жалостиво.

— Киврин! — извика Агнес когато я видя да се приближава, и се хвана за краката ѝ. Племенникът на сър Блоет незабавно подаде кутретото на Киврин и се отдалечи, а децата се разбягаха във всички посоки.

— Ти спаси Блеки! — рече Агнес и посегна към кученцето.

Киврин поклати глава и каза:

— Време е да си лягаш.

— Не съм уморена! — изхленчи Агнес съвсем неубедително и потърка очи.

— Блеки е уморен — обясни Киврин и приклепна до Агнес, — но няма да си легне, докато и ти не направиш същото.

Този довод като че ли хвана вниманието ѝ и преди да е успяла да намери уловката в него, Киврин ѝ подаде Блеки, настани го в скута ѝ като бебенце и гушна и двамата.

— Блеки много ще се радва да му разкажеш някоя приказка — говореше Киврин, докато вървеше към вратата.

— Скоро се озовах на едно място, което не познавах — рече Гавин в този момент. — Някаква тъмна гора.

Киврин понесе товара си навън, а после и през двора.

— Блеки обича приказки за котки — каза Агнес и нежно залюля малкото кученце.

— Ами тогава трябва да му разкажеш някоя приказка за котка — каза Киврин и взе кутрето, докато Агнес се катереше нагоре по стълбата. То вече беше заспало, изтощено от прехвърлянето от ръка на ръка. Киврин го сложи в сламата.

— За някоя лоша котка — каза Агнес и пак го взе. — Аз няма да спя, само ще си полегна с Блеки и затова няма да си свалям дрешките.

— Добре, недей — съгласи се Киврин и зави и Агнес, и палето с една тежка кожа. И без това в плевнята беше прекалено студено, че да я съблича.

— Блеки много ще се радва да ми носи звънчето — каза Агнес и се опита да му го нахлузи през главата.

— Едва ли — каза Киврин и ѝ конфискува звънчето. След това ги зави с още една кожа и се примъкна до момиченцето, което долепи телцето си до нейното.

— Имало едно време една лоша котка — рече Агнес и започна да се прозява. — Татко ѝ ѝ казал да не ходи в гората, но тя въобще не го слушала. — Бореше се неистово с нападащия я сън, търкаше си очите и измисляше нови и нови приключения за лошата котка, но мракът и топлината на тежката кожа накрая я победиха.

Киврин продължи да лежи до нея, докато дишането ѝ стана леко и равномерно, след което внимателно освободи Блеки от ръцете ѝ и го сложи в сламата.

Агнес се намръщи насън и протегна ръка към него, а Киврин я прегърна. Трябваше да стане и да намери Гавин. Рандевуто беше след по-малко от седмица.

Агнес се размърда и се притисна още по-плътно до нея, косицата ѝ галеше страната на Киврин.

„А теб как ли ще те напусна? — помисли си Киврин. — Ами Роузмунд? И отец Рош?“ И заспа.

Когато се събуди, вече почти се беше зазорило, а Роузмунд се беше мушнала под кожите до Агнес. Киврин ги остави да спят, слезе от тавана на плевнята и мина през сивия двор, изплашена, че е пропуснала камбаната за сутрешната служба. Гавин обаче още седеше до огъня, а пратеникът на епископа клюмаше и слушаше лейди Имейн.

Монахът продължаваше да седи в ъгъла с ръка около Мейзри, но писарят беше изчезнал някъде. Сигурно се беше напил и го бяха отнесли в леглото.

Децата сигурно също бяха сложени да си легнат, а някои от жените очевидно се бяха качили да си починат на тавана. Киврин не видя нито сестрата на сър Блоет, нито роднината от Дорсит.

— „Спри, крадецо! — извиках аз — казваше в този момент Гавин, — защото ще вляза в честна схватка с теб.“

— Киврин се чудеше дали това още беше историята за спасената девойка, или някое от приключенията на сър Ланселот. Невъзможно беше да се отгатне, а ако целта на разказа беше да бъде впечатлена лейди Еливис, то тя нямаше да може да бъде постигната. Еливис не беше в салона. Онова, което беше останало от публиката на Гавин, също не изглеждаше особено впечатлено. Двама от мъжете хвърляха съвсем лениво зарове на пейката помежду си, а сър Блоет беше заспал с подпряна на масивните си гърди брадичка.

Очевидно Киврин не беше пропуснала нито една възможност да поговори с Гавин като беше заспала, но както изглеждаше, скоро нямаше да се появи такава. Можеше просто да си остане с Агнес в плевнята. Щеше да се наложи сама да създаде възможност — да причака Гавин, когато той е тръгнал към нужника, или да го настигне по пътя за сутрешната служба и да му прошепне: „Чакай ме в конюшната.“

Църковните служители като че ли нямаше да си тръгнат скоро, освен ако не свършеше виното, но тя не искаше да рискува като залага само на това. Можеше например мъжете да решат да идат на лов на другия ден, или пък можеше да се промени времето, но независимо от това дали пратеникът на епископа и хиените му щяха да си тръгнат, или не, до рандевуто оставаха само пет дни. Не, четири, защото вече беше Коледа.

— Той вдигна меч а си за коварен удар — разказваше Гавин, като дори се изправи, за да илюстрира думите си, — и ако го беше стоварил толкова силно, колкото възнамеряваше, щеше да ми разцепи главата на две.

— Лейди Катрин — обърна се към нея Имейн. Беше станала и й даваше знаци да се приближи. Пратеникът на епископа я гледаше с интерес. Сърцето й заби лудо. Каква ли интрига бяха замислили тия

двамата? Но още преди да мине през залата, Имейн заряза свещеника, приближи се до нея и ѝ подаде нещо, увито в ленена кърпа.

— Отнесете това на отец Рош за службата — каза тя и разгърна кърпата, за да може Киврин да види восъчните свещи вътре. — Предайте му да ги сложи на олтара и му кажете да не гаси пламъците с пръсти, защото така се чупи фитилът. Кажете му да приготви добре църквата, защото пратеникът на епископа може да отслужи литургията тази сутрин. Искам църквата да прилича на Божия обител, а не на свинска кочина. И му наредете да си облече чисто расо.

„Значи ще си получиш заветната литургия в крайна сметка — помисли си Киврин и тръгна бързо през двора и между постройките. — А и от мен се отърва. Единственото, от което се нуждаеш сега, е да се отървеш и от отец Рош като убедиш пратеника на епископа да го разпопи или да го отведе в Байсестърското абатство.“

На полето нямаше никого. Пламъците на угасващия огън играеха бледо на сивкавата светлина, а снегът, който се беше разтопил около него, замръзваше отново на леденостудени локви. Селяните сигурно си бяха легнали и тя се зачуди дали и отец Рош е направил същото. От къщата му обаче не излизаше никаква струйка дим, а когато Киврин почука на вратата, не ѝ отвори никой. Тя мина по пътеката и влезе през страничната врата на църквата. Вътре беше съвсем тъмно и много постудено, отколкото по време на нощната служба.

— Отец Рош — извика тихо Киврин и започна да опипва пътя си слепешком, за да стигне до статуята на св. Катерина.

Той не отговори, но Киврин чуваше гласа му да нарежда нещо. Беше паднал на колене пред олтара.

— Пази тези, които са пътували надалеч тази нощ, и ги щади от опасности и болести по пътя — говореше той и мекият му глас ѝ напомни за нощта на бълнуването ѝ, когато тя се беше чувствала толкова зле, а същият този глас я беше успокоявал и утешавал. Напомняше ѝ и за господин Дануърти. Тя не го повика втори път, а остана на мястото си, подпряна на леденостудената статуя, заслушана в гласа, който изпълваше мрака.

— Сър Блоет и семейството му дойдоха за службата чак от Кърси заедно с цялата прислуга — говореше той. — А също и Теодулф Фрийман от Хенефелд. Снегът спря вчера и небето засия съвсем ясно за нощта на светото Рождество Христово. — И той продължи все с

този тон и в същия дух — досущ като нея, когато уж се молеше на записващото си устройство. За етикета при посещаването на литургията и прогнозата за времето.

От прозорчетата беше започнала да нахлува светлина и Киврин вече виждаше отца през филиграните на преградата — омърляното му и разнищено по подгъва расо, грубото недодялано лице в сравнение с аристократичните черти на пратеника на епископа и изтънченото лице на писаря.

— В тази благословена нощ след края на литургията пристигна пратеник на епископа, а заедно с него и двама свещеници — и тримата все мъже с много ум в главата и доброта в сърцето — молеше се Рош.

„Я не се подлъгвай по златото и скъпите дрехи — помисли Киврин. — Ти струваш колкото десетина като тях. — «Пратеникът на епископа ще отслужи коледната литургия», беше й казала Имейн, без въобще да се бе притеснила, че той нито е постил като хората, нито бе дошъл до църквата, за да се приготви за литургията. — Струваш колкото петдесет такива — мислеше си Киврин. — Даже сто.“

— От Оксънфорд се носят слухове за болест. Ратаят Торд се чувства по-добре, макар че му наредих да не идва толкова надалеч за службата. Уктреда беше прекалено немощна, за да дойде. Занесох й супа, но не пожела да я яде. Уолтеф започна да повръща след танците заради многото пиво. Гита си изгори ръката на огъня, докато вадеше едно дръвце. Не се страхувам, въпреки че последните дни са дошли, дните на гнева и страшния съд, защото Ти изпрати голяма помощ.

Голяма помощ! Нямаше да получи никаква помощ, ако тя продължеше да стои и да го слуша още малко. Слънцето вече се беше вдигнало и в розовозлатистата светлина, която проникваше в църквата, тя виждаше накапалата покрай свещите лой и едно голямо петно въськ върху покривката на олтара. Дните на гнева и страшния съд наистина щяха да са много подходящи думи, ако църквата изглеждаше по този начин при пристигането на лейди Имейн за службата.

— Отец Рош — каза Киврин.

Рош се извърна мигновено и се опита да стане, но краката му, изглежда, се бяха вкочанили от студа. Лицето му бе стреснато, дори изплашено и Киврин побърза да каже:

— Аз съм, Катрин. — И се придвижи към един от прозорците, за да може той да я види.

Той се прекръсти, все още стреснат, и Киврин се зачуди дали по време на молитвите си задрямва, та сега му трябва време да се разбуди.

— Лейди Имейн ме изпрати да ви донеса свещи — каза тя и заобиколи преградата, за да стигне до него. — Нареди ми да ви кажа да ги поставите в сребърните свещници, от двете страни на олтара. Нареди ми да ви кажа... — Тя спря, защото се засрами, че трябва да предава заповедите на Имейн. — Дойдох да ви помогна да подготвите църквата за литургията. Какво да направя? Да излъскам ли свещниците? — И тя му подаде свещите.

Той нито ги пое, нито каза думица и тя се зачуди дали в желанието си да го предпази от гнева на Имейн не беше нарушила някое правило. На жените не им бе разрешено да докосват предметите, които се използват в литургията. Може би не им бе разрешено и да подават свещите.

— Не мога ли да ви помогна? — попита тя. — Не биваше ли да идвам в тази част при олтара?

Рош като че ли изведнъж се окопоти.

— Няма място, където слугите на Бога да не могат да отидат — рече той. Взе свещите от ръката ѝ и ги постави върху олтара. — Но такава като вас не бива да върши толкова скромна работа.

— Тази работа е в служба на Бога — рече тя рязко. После взе наполовина изгорелите свещи от тежкия разклонен свещник. Навсякъде по него беше накапал восък.

— Ще ни трябва малко пясък — каза Киврин, — както и нож да изстържа восъка.

Той незабавно се отправи да ги набави и докато го нямаше, тя набързо свали свещите от преградата към олтара и ги замени с лоени.

Отчето се върна с пясъка, няколко мръсни парцала и едно бледо копие на нож. Все пак вършеше работа за восъка и Киврин започна най-напред с петното на покривката, обработвайки го с голяма бързина, защото се притесни, че може да не им стигне времето. Пратеникът на епископа не се беше разбързал да става от тройното място, за да се приготвя за службата, но кой знае колко щеше да издържи на словесния порой от страна на лейди Имейн.

„Аз също нямам никакво време“ — мислеше си Киврин, докато лъскаше свещниците. Беше си казвала, че има предостатъчно време, но беше прекарала цялата нощ в упорито преследване на Гавин, а не беше

успяла дори да се доближи до него. А днес той можеше да реши да отиде на лов или да спасява и други „благородни девици“, или пък пратеникът на епископа и неговите лакеи можеха да изпият всичкото вино и да се отправят в търсене на още, повлекли и нея със себе си.

„Няма място, където слугите на Бога да не могат да отидат“, беше казал Рош. „Освен до мястото на спускането — мислеше си тя. — Освен у дома.“

Тя яростно затърка с влажния пясък някакъв восък, при което опръска отец Рош.

— Съжалявам — каза Киврин. — Лейди Имейн... — И спря.

Нямаше смисъл да му казва, че са я изгонили. Ако той се опиташе да поговори с лейди Имейн за нея, щеше да стане още по-лошо. Освен това не искаше да го прокудят в Озни само защото се е опитвал да ѝ помогне.

Той обаче я чакаше да довърши.

— Лейди Имейн ми нареди да ви предам, че пратеникът на епископа ще отслужи коледната литургия — каза тя.

— Ще бъде истинска благодат да чуем такъв човек на рождеството на Иисус Христос — отвърна отецът и остави излъскания вече потир.

Рождеството на Иисус Христос. Тя се опита да си представи църквата „Св. Богородица“ на днешния ден с цялата музика и топлина, с лазерните свещи, потрепващи в свещниците от неръждаема стомана, но картината беше само бледа представа — замъглена и нереална.

Тя постави свещниците от двете страни на олтара. Проблясваха едва забележимо на слабата светлина от прозорчетата. Постави три от свещите на лейди Имейн в тях и малко приближи левия към олтара, за да са на равно разстояние.

Не можеше да се направи нищо за расото на отец Рош, което Имейн знаеше отлично, че му е единствено. Отецът се беше изцапал по ръкавите с влажния пясък и Киврин го поизтупа.

— Трябва да се върна, за да събудя Агнес и Роузмунд за службата — каза тя, като изтупа и предната част на расото, след което продължи, почти без да си дава сметка какво казва: — Лейди Имейн помоли пратеника на епископа да ме отведат с тях в Годстоу.

— Бог те е изпратил тук, за да ни помагаш — каза той. — Той няма да позволи да те отнемат от нас.

„Де да можех да ти вярвам“ — мислеше си Киврин, докато се връщаше към къщата. Все още нямаше и помен от живот наоколо, макар че от два от покривите се точеха струйки дим, а кравата беше пусната да пасе и бе дошла до огъня, където снегът се беше разтопил. „Може би вече всички спят и ще мога да разбудя Гавин, за да го попитам къде е мястото на спускането“ — помисли тя, но в този момент видя, че към нея се приближават Роузмунд и Агнес. Изглеждаха съвсем определено по-зле по отношение на дрехите си. Кадифената рокля на Роузмунд беше цялата в слама и плява, а Агнес беше същата и в главата. Щом видя Киврин, тя се изтръгна от ръцете на Роузмунд и хукна към нея.

— Трябваше още да спите — каза Киврин и започна да маха сламките от дрешките и косата ѝ.

— Дойдоха някакви мъже — отвърна малката. — Те ни събудиха. Киврин погледна озадачено Роузмунд.

— Да не би да се е върнал баща ви?

— Не — отвърна тя. — Представа си нямам кои са тези. Мисля, че може да са слуги на пратеника на епископа.

Оказа се права. Бяха четирима монаси с две изтощени магарета и очевидно едва сега бяха настигнали господаря си. Разтовариха два големи сандъка, няколко платнени чувала и едно огромно буре вино.

— Май ще останат доста време — изкоментира Агнес.

— Да — съгласи се Киврин. „Бог те е изпратил тук. Той няма да позволи да те отнемат от нас.“ — Ела — обърна се тя весело към момиченцето. — Ела да те среща.

Отведе Агнес вътре и я поспретна, после тръгнаха към черквата.

В багажа на епископския пратеник освен виното очевидно беше имало и нови одеяния. Той самият беше облечен в черен кадифен филон над ослепително белите дрехи, а монахът от цистерианския орден блестеше от великолепието в метри златотъкан бродерия и златиста бродерия. Писарят беше потънал вдън земя, същото се отнасяше и за отец Рош, който сигурно беше прогонен заради мръсното си расо. Киврин погледна към задната част на църквата, като се надяваше, че поне са му разрешили да се порадва на присъствието на този „свят човек“, но не можа да го види сред селяните.

Самите селяни също изглеждаха доста по-омърляни, а някои съвсем явно имаха голям махмурлук. Каквото всъщност беше

състоянието и на самия пратеник на епископа. Той препускаше през словата на службата монотонно и с акцент, поради който Киврин не разбираше почти нищо. Нямаше нищо общо с латинския на отец Рош. Нито с това, на което я бяха учили Латимър и свещеникът от протестантската църква.

С напредването на службата пратеникът говореше все по-бързо и по-бързо, сякаш нямаше търпение да свърши. Лейди Имейн обаче като че ли не забелязваше това. Тя изглеждаше сериозна и тържествена и кимаше одобрително, заслушана в проповедта, която май беше за отказването от светските изкушения.

Докато обаче излизаха след литургията, тя спря на вратата на църквата и погледна към камбанарията със стиснати неодобрително устни, „Сега пък какво? — зачуди се Киврин. — Някоя пращинка на камбаната може би?“

— Видяхте ли как изглеждаше църквата, лейди Иволда? — попита Имейн ядосано сестрата на сър Блоет. — Не беше поставил никакви свещи на прозорците над олтара, а само кандила като тези, дето ги използват селяните. Трябва да си поговоря с него. Направо унижи дома ни пред епископа.

И се запъти към камбанарията, обзета от добродетелен гняв. „А ако беше поставил свещи — помисли си Киврин, — със сигурност щяха да бъдат или неподходящи, или пък щяха да бъдат сложени на неподходящо място. Или пък щеше да ги изгаси както не трябва.“ Прищя й се да измисли начин, по който да помогне на отец Рош, но Имейн вече беше почти до камбанарията, а Агнес я дърпаше настойчиво за ръката.

— Уморена съм — хленчеше тя. — Искам да си лягам.

Киврин я отведе в плевнята, като се промъкваше сред селяните, които бяха започнали да прииждат за втората част на гощавката. Върху огъня бяха натрупани нови цепеници, а няколко от младите момичета се бяха хванали за ръце и танцуваха около него. Агнес си легна на тавана съвсем охотно, но докато Киврин стигне до къщата, вече беше станала и тичаше през двора подир нея.

— Агнес — рече строго Киврин. — Защо си станала? Нали каза, че си уморена?!

— Блеки е болен.

— Болен ли? — възкликна Киврин. — Какво му е?

— Болен е — само повтори малката, хвана Киврин за ръката и я поведе към плевнята. Блеки лежеше в сламата, без да помръдва. — Ще му направиш ли отвара?

Киврин вдигна палето и веднага го пусна с горчива въздишка. Кученцето беше съвсем изстинало.

— О, Агнес, страхувам се, че е умрял.

Агнес приклекна до него, погледна го с интерес и каза:

— Капеланът на баба умря. Блеки същата треска ли е имал?

„Много му е дошло мачкането“ — помисли си Киврин. Бяха го подмятали от ръка на ръка, бяха го стискали, почти го бяха задушили. Убит от любов. При това на Коледа, макар че Агнес не изглеждаше кой знае колко разстроена.

— Ще му направим ли погребение? — попита тя като внимателно запуши ухото на Блеки с пръст.

„Не“ — отвърна ѝ Киврин наум. През Средновековието не беше имало погребения в кутии за обувки. Хората през този век се бяха отървавали от труповете на животните като ги бяха изхвърляли в някой храсталак или пускали в някой вир.

— Ще го погребем в гората — рече тя, макар че представа си нямаше как точно ще направят това при положение, че земята беше замръзнала. — Под някое дърво.

Едва в този момент Агнес придоби наистина нещастен вид.

— Отец Рош трябва да погребее Блеки в църковния двор — рече тя.

Отец Рош беше готов почти на всичко за малката Агнес, но Киврин не можеше дори да си представи, че може да извърши едно наистина християнско погребение за едно животно. Идеята, че домашните любимци са същества с душа, беше придобила популярност едва през деветнайсети век, но дори и тогава не бяха правени християнски погребения за котки и кучета.

— Аз лично ще кажа заупокойната молитва — обясни Киврин.

— Отец Рош трябва да го погребее в църковния двор — настояваше Агнес. — А след това трябва да удари камбаната.

— Не можем да го погребем преди да са минали Коледните празници — побърза да каже Киврин. — Щом минат, ще попитам отец Рош какво трябва да направим.

Но какво трябваше да направи с телцето засега? Не можеше да го остави тук, където спяха момичетата.

— Ела да занесем Блеки долу — каза тя, взе палето и се огледа за някоя торба, където да го напъха, но не откри нищо. В крайна сметка слязоха долу и го оставиха в ъгъла зад една коса.

Агнес хвърли малко слама отгоре му и каза:

— Ако отец Рош не бие камбаната, Блеки няма да отиде в рая. — И избухна в сълзи.

Киврин половин час я люля в скута си, бърса окъпаното ѝ в сълзи лице и я успокоява.

Откъм двора на къщата се чуваше шум. Киврин се чудеше дали коледното пиршество се е пренесло там, или мъжете се приготвят за лов. Чуваше се пръхтенето и цвиленето на коне.

— Хайде да идем да видим какво става в двора — каза по едно време тя. — Може да се е върнал баща ти.

Агнес избърса носа.

— Ще му кажа за Блеки — рече тя и скочи от скута на Киврин.

Излязоха. Целият двор беше пълен с хора и коне.

— Какво правят? — попита Агнес.

— Не знам — отвърна Киврин, макар че ѝ беше съвсем ясно какво всъщност става. Точно в този момент Коб извеждаше от конюшната белия жребец на пратеника на епископа, а слугите изнасяха сандъците и торбите, които бяха внесли рано същата сутрин. Лейди Еливис стоеше на вратата и гледаше напрегнато към двора.

— Тръгват ли си? — попита Агнес.

— Не — отвърна Киврин. „Не. Не могат да си тръгнат. Аз още не знам къде е мястото на спускането.“

В този момент излезе монахът, облечен в белите си одежди и пелерината. Коб отново влезе в конюшната, за да излезе с кобилата, която беше яздила Киврин, когато ходиха в гората да събират бръшлян и зеленика. Изнесе и седло.

— Те си тръгват — каза Агнес.

— Знам — съгласи се този път Киврин. — Виждам.

23.

Киврин сграбчи ръката на Агнес и хукна към прикритието на плевнята. Трябваше да се скрие, докато си заминат.

— Къде отиваме? — попита Агнес.

Киврин профуча покрай двама от слугите на сър Блоет, понесли един скрин.

— На тавана.

Агнес спря като попарена.

— Не искам да лягам! — изхлипа тя. — Не съм уморена!

— Лейди Катрин! — извика някой.

Киврин вдигна Агнес на ръце и забърза към плевнята.

— Не съм уморена! — пищеше Агнес. — Не съм!

Роузмунд ги настигна.

— Лейди Катрин! Не ме ли чувате? Мама ви търси. Пратеникът на епископа си тръгва. — Тя хвана Киврин за лакътя и я извърна към къщата.

Еливис продължаваше да стои на вратата, но сега гледаше право към тях. Пратеникът на епископа беше излязъл и стоеше до нея в червеното си наметало. Киврин не виждаше никъде Имейн. Сигурно беше вътре и опаковаше багажа й.

— Пратеникът на епископа има спешна работа в братския орден в Бернсестър — каза Роузмунд, докато водеше Киврин към къщата. — Сър Блоет тръгва с тях. — Тя се усмихна щастливо. — Сър Блоет каза, че ще ги придружи до Кърси, за да могат да си починат там тази нощ и утре да потеглят за Бернсестър.

Бернсестър. Байсестър. Поне не беше Годстоу. Годстоу обаче им беше на път.

— Каква работа?

— Не знам — отвърна Роузмунд, сякаш това нямаше никакво значение, но Киврин си даваше ясната сметка, че за нея наистина това е съвсем маловажно. Сър Блоет си тръгваше и само това имаше значение. Роузмунд минаваше щастлива през блъсканицата от слуги, багаж и коне, за да се добере до майка си.

Пратеникът на епископа говореше с един от лакеите си, а Еливис го гледаше и се мръщеше. Никой нямаше да я види, ако се обърнеше и се скриеше зад конюшната, но Роузмунд продължаваше да я държи за ръкава и да я дърпа напред.

— Роузмунд, трябва да се върна в плевнята. Оставила съм си пелерината... — започна Киврин.

— Мамо! — извика Агнес и хукна към майка си, като за малко да падне под един кон. Той изцвили и заклати глава.

— Агнес! — извика Роузмунд и пусна ръкава на Киврин, но вече беше твърде късно. Еливис и пратеникът вече ги бяха видели и идваха към тях.

— Не трябва да тичаш така между конете — каза Еливис и притисна детето към себе си.

— Блеки умря — рече само Агнес.

— Това не означава, че трябва да тичаш, без да гледаш — отвърна Еливис. Киврин беше сигурна, че тя дори не е чула думите на момиченцето. Еливис се извърна към пратеника на епископа.

— Предайте на съпруга си, че сме благодарни за конете, с които ни услужихте, за да могат нашите да си починат — каза той, но гласът му също звучеше много разсеяно. — Ще ви ги изпратя от Кърси с някой слуга.

— Ще дойдеш ли да видиш Блеки? — попита Агнес и задърпа майка си за полата.

— Тихо — нареди Еливис.

— Моят писар няма да тръгне с нас — продължи пратеникът. — Вчерашният ден беше прекалено весел за него и сега той изтърпява последиците от прекаленото пиене. Моля за вашето благоволение, милейди, да остане при вас, докато се възстанови, за да може да ни последва.

— Разбира се, че може да остане — каза Еливис. — Има ли нещо друго, с което можем да му помогнем? Майката на моя съпруг...

— Не. Оставете го да се наспи. Нищо не помага на болките в главата така, както добрият сън. До довечера ще се оправи — отвърна пратеникът. Той самият също изглеждаше попрекалил с веселбата. Беше изнервен, някак разсеян, сякаш главата му се пръскаше от болка, а аристократичното му лице изглеждаше сивкаво на ярката сутрешна

светлина. Той потръпна и уви наметалото си още по-плътно около себе си.

Не беше и погледнал към Киврин и тя се зачуди дали е забравил обещанието си към лейди Имейн в цялата суматоха. Тя погледна нервно към портата с надеждата, че Имейн продължава да гони Рош и няма да се появи изневиделица, за да му припомни.

— Съжалявам, че съпругът ми не е тук — каза Еливис — и че не можахме да ви посрещнем по-добре. Моят съпруг...

— Трябва да поговоря със слугите си — прекъсна я той, после подаде ръката си и Еливис падна на колене и целуна пръстена му. Още преди тя да успее да стане, той вече се беше отправил към конюшнията. Еливис го изгледа притеснено.

— Искаш ли да го видиш? — попита Агнес.

— Не сега — отвърна Еливис. — Роузмунд, трябва да се сбогуваш със сър Блоет и лейди Иволда.

— Той е съвсем изстинал — каза Агнес.

Еливис се обърна към Киврин.

— Лейди Катрин, знаете ли къде е лейди Имейн?

— Остана в църквата — отговори вместо нея Роузмунд.

— Може би продължава да се моли — предположи Еливис, изправи се на пръсти и огледа претъпкания двор. — Къде е Мейзри?

„Крие се някъде — помисли си Киврин, — както трябваше да направя и аз.“

— Да я потърся ли? — попита Роузмунд.

— Не — отвърна Еливис. — Ти трябва да си вземеш сбогом със сър Блоет. Лейди Катрин, идете да доведете лейди Имейн от църквата, за да може да се сбогува с пратеника на епископа. Роузмунд, защо си още тук? Трябва да се сбогуваш с годеника си.

— Отивам да намеря лейди Имейн — каза Киврин и си помисли: „Ще мина между постройките и ако Имейн е още в църквата, ще се скрия зад колибите и после ще потъна в гората.“

Двама от лакеите на сър Блоет се бореха с един тежък сандък. Стовариха го с гръм и трясък пред нея и той се катурна. Тя отстъпи назад и тръгна да ги заобикаля, като се опитваше да не минава точно зад конете.

— Чакай! — извика Роузмунд и я хвана за ръкава. — И ти трябва да дойдеш с мен, за да си вземеш сбогом със сър Блоет.

— Роузмунд... — каза Киврин с вперен към двора поглед. Очакваше, че лейди Имейн ще се появи всеки момент.

— Моля те — настоя Роузмунд. Изглеждаше бледа и изплашена.

— Роузмунд...

— Ще ти отнеме само минутка и после можеш да отидеш да доведеш баба. — Тя издърпа Киврин до конюшните. — Ела. Сега, докато с него е и снаха му.

Сър Блоет наблюдаваше как оседлават коня му и си говореше с жената с невероятната забрадка, която тази сутрин беше сложена набързо и се бе изкривила на едната страна.

— Каква е тази спешна работа, дете е ангажирала така пратеника на епископа? — питаше тя в този момент.

Той поклати глава свъсен, но когато видя Роузмунд, се усмихна и пристъпи напред. Тя пък отстъпи назад, здраво стиснала ръката на Киврин.

Снаха му само хвърли поглед към Роузмунд и продължи:

— Да не би да е получил лоши вести от Бат?

— Нито тази сутрин, нито снощи не е пристигал никакъв вестonosец — отвърна сър Блоет.

— Ами ако не е получил никакво съобщение, защо не спомена за тази спешна работа още като пристигна? — настояваше снахата.

— Не знам — каза той нетърпеливо. — Чакай сега, трябва да си взема сбогом с моята годеница. — Той посегна към ръката на Роузмунд и Киврин видя с какво огромно усилие Роузмунд успя да не я отдръпне.

— Довиждане, сър Блоет — каза тя сковано.

— Така ли смяташ да се разделиш със съпруга си? — попита той. — Няма ли да му дадеш целувка за сбогом?

Роузмунд пристъпи напред и бързо го целуна по бузата, след което незабавно отстъпи, за да е извън обсега му.

— Благодаря ви за брошката — каза тя.

Блоет свали погледа си от побелялото ѝ лице към яката на пелерината ѝ.

— „Тук си вместо един приятел, когото обичам“ — каза той, опипвайки я с пръст.

В този момент се приближи Агнес. Тичаше и викаше:

— Сър Блоет! Сър Блоет!

Той я хвана и я вдигна на ръце.

— Дойдох да ви кажа довиждане — рече тя. — Кучето ми умря.

— Ще ти донеса друго като сватбен подарък — каза той. — Ако ми дадеш една целувка.

Агнес обви с ръце шията му и залепи по една звучна целувка на двете му червени бузи.

— Хич не си толкова пестелива на целувките, колкото е сестра ти — отбеляза той, като гледаше към Роузмунд, после пусна Агнес на земята. — Ти няма ли да дадеш на съпруга си две целувки?

Роузмунд не каза нищо.

Той пристъпи напред и отново прокара пръст по брошката.

— „*Io suiiicien lui dami ato*“ — каза отново той и постави ръце на рамената на Роузмунд. — Трябва да мислиш за мен винаги когато я носиш. — И се наведе, за да я целуне по гушата.

Роузмунд не се дръпна, но лицето ѝ пребледня.

Той я пусна и каза:

— Ще дойда за теб по Великден.

Думите му прозвучаха като заплаха.

— Ще ми донесете ли черна хрътка? — попита Агнес.

В този момент към тях се приближи лейди Иволда и запита:

— Къде са забутали слугите пелерината ми за път?

— Аз ще я донеса — каза бързо Роузмунд и хукна към къщата, без да пуска ръката на Киврин.

Щом се озоваха на безопасно разстояние от сър Блоет, Киврин каза:

— Трябва да намеря лейди Имейн. Виж, вече са почти готови за тръгване.

Това беше съвсем вярно. Бъркотията от слуги, сандъци и коне се беше подредила в дълга процесия, а Коб беше отворил портата. Конете, върху чиито гърбове бяха пристигнали „тримата мъдреци“, сега бяха натоварени с багаж и поводите им бяха вързани един за друг. Снахата на сър Блоет и дъщерите ѝ вече бяха яхнали своите коне, а пратеникът на епископа беше застанал до кобилата на Еливис и затягаше подпръга на седлото.

„Само още няколко минути — мислеше си Киврин, — дано да остане в църквата само още няколко минути и след това те вече ще са си тръгнали.“

— Майка ти ми нареди да открия лейди Имейн — каза Киврин.

— Преди това трябва да дойдеш с мен в залата — каза Роузмунд. Ръката ѝ още трепереше върху лакътя на Киврин.

— Роузмунд, нямам време...

— Моля те — настоя тя. — Ами ако дойде там и ме намери?

Киврин се сети как сър Блоет я беше целунал по гушката и каза:

— Ще дойда, но трябва да побързаме.

Побягнаха през двора, минаха през вратата и за малко да се сблъскаха с дебелия монах — той слизаше по стълбите и имаше вид или на ядосан, или на човек със страшен махмурлук. Излезе през паравана, без да ги погледне.

В залата нямаше жив човек. Масата беше все още отрупана с чаши и чинии с месо, огънят припламваше сред валма дим.

— Пелерината на лейди Иволда е на тавана — каза Роузмунд. — Изчакай ме. — И хукна нагоре така, сякаш сър Блоет беше по петите ѝ.

Киврин се върна при паравана и погледна навън. Пратеникът на епископа беше застанал до кобилата на Еливис с една ръка върху лъка на седлото и слушаше какво му говори монахът, който се беше навел много близо към него. Киврин погледна нагоре по стълбите към затворената врата на моминската стая и се зачуди дали писарят наистина има силен махмурлук, или пък са се скарали с монаха — защото той съвсем явно бе разстроен, ако се съдеше по жестовете му.

— Ето я — каза Роузмунд от стълбите. — Занеси я на лейди Иволда. Няма да ти отнеме повече от минутка.

Това беше шансът, който толкова беше чакала.

— Ще я занеса — каза Киврин, взе тежката пелерина от ръцете на Роузмунд и тръгна да излиза. Щом излезеше, веднага щеше да даде пелерината на някой слуга, който да я занесе на сестрата на сър Блоет, а тя веднага щеше да се скрие между постройките. „Дано само да остане в църквата още няколко минути — молеше се Киврин. — И да успее да се измъкна.“ Излезе и застана лице в лице с лейди Имейн.

— Ти защо не си готова за тръгване? — попита Имейн, вперила поглед в пелерината. — А *твоята* пелерина къде е?

Киврин хвърли поглед към пратеника на епископа. Той тъкмо се качваше на коня си — беше стъпил в събраните ръце на Коб. Калугерът вече беше на седлото.

— Моята е в църквата — отвърна Киврин. — Ей сега ще я донеса.

— Няма време. Те вече тръгват.

Киврин се огледа отчаяно из двора, но всички бяха много надалеч: Еливис беше застанала до Гавин край конюшните, Агнес говореше оживено на една от племенничките на сър Блоет, а Роузмунд беше потънала вдън земя — сигурно още се криеше из къщата.

— Лейди Иволда ме помоли да ѝ занеса пелерината — каза Киврин.

— Това може да го направи и Мейзри — рече Имейн. — Мейзри!

„Дано продължи да се крие“ — примоли се Киврин.

— Мейзри!!! — извика Имейн и Мейзри се появи крадешком на вратата на пивоварната, закрила ухото си с ръка. Лейди Имейн грабна пелерината от ръцете на Киврин, стовари я в ръцете на Мейзри и изсъска: — Стига си мързелувала! Занеси това на лейди Иволда.

След това сграбчи Киврин за китката.

— Ела! — И я поведе към пратеника на епископа.

— Отче, забравихте лейди Катрин. Нали обещахте да я заведете в Годстоу.

— Няма да ходим в Годстоу — отсече той и се покатери на седлото с доста голямо усилие. — Пътуваме към Бернсестър.

Гавин беше яхнал Гринголет и отиваше към портата.

„Той тръгва с тях — помисли си Киврин. — Може пък по пътя за Кърси да успея да го накарам да ми покаже мястото на спускането. Може да го накарам да ми каже къде е, а после ще избягам от тях и ще го намеря сама.“

— Ами не може ли да дойде с вас до Бернсестър и някой монах да я придружи до Годстоу? Искам да я върна в манастира ѝ.

— Няма време — каза той и пое поводите.

Имейн сграбчи яркочервеното му наметало.

— Защо тръгвате толкова внезапно? Да не би някой да ви е обидил?

Той хвърли поглед към монаха.

— Не. — Направи нещо, което наподобяваше кръст, над Имейн и каза: — *Dominus vobiscum, et cum spiritu tuo.*

— Ами новият капелан? — не се предаваше Имейн.

— Оставям ви писаря си да ви служи като капелан — отговори той.

„Ама че лъжец!“ — помисли си Киврин. Пратеникът на епископа си размени още няколко тайни погледа с монаха и Киврин се зачуди дали спешната им работа не е просто желанието да се махнат колкото може по-скоро от тази оплакваща се старица.

— Вашият писар ли? — възкликна доволно Имейн и пусна пелерината му.

Пратеникът на епископа пришпори коня си и мина в галоп през двора, като за малко да прегази Агнес, която бързо се махна от пътя му, но след това изтича при Киврин и зарови глава в полите ѝ. Монахът препусна след него.

— Дано Бог е с вас, отче — извика Имейн подире им, но те вече бяха излезли от портата.

Киврин изпита такова облекчение, че дори забрави да се притеснява, че Гавин е тръгнал с тях. Пътят до Кърси беше по-малко от половин ден. Той можеше да се върне дори преди полунощ.

Всички изглеждаха облекчени, а може би това беше отпускането, типично за коледния следобед, след като бяха изкарали на крак цялото време от сутринта на предния ден. Никой не си и помръдна пръста да почиства масите, които бяха отрупани с мръсни подноси и наполовина изпразнени паници. Еливис просто се отпусна на стола си и впери разсеян поглед в масата. След няколко минути повика Мейзри, но когато тя не се появи, дори не направи и опит да я повика втори път, а облегна глава на резбованата облегалка и затвори очи.

Роузмунд се качи да полегне на тавана, а Агнес седна до Киврин край огнището и положи глава в скута ѝ, без да спира да си играе със звънчето, макар и доста разсеяно.

Единствено лейди Имейн отказа да се поддаде на отпускането и леността на следобеда.

— Ще накарам новия капелан да каже молитвата — заяви тя и се качи на горния етаж, за да похлопа на вратата на моминската стая.

Еливис се възпротиви лениво и без въобще да отваря очи ѝ обясни, че пратеникът на епископа е наредил писарят да не бъде безпокоен, но Имейн въпреки това похлопа няколко пъти на вратата — силно и безрезултатно. Изчака малко, пак почука, след което слезе и

застана на първото стъпало, за да си чете часослова и да държи под око вратата. Така щеше да може да засече писаря още щом той се появеше.

Агнес подрънкваше звънчето си с един пръст и се прозяваше.

— Защо не се качиш да легнеш при сестра си? — предложи ѝ Киврин.

— Не съм уморена — отвърна Агнес. — Каж ми какво станало после с девойката, която не послушала баща си да не ходи в гората.

— Само ако си легнеш — каза Киврин и я нагласи в скута си. Агнес не издържа и две изречения.

Късно следобед Киврин се сети за кученцето на Агнес. Дотогава вече всички бяха заспали, дори и лейди Имейн, която се беше отказала да причаква писаря и се беше качила на тавана да полегне. По някое време Мейзри беше влязла и се беше свряла под една от масите и в момента хъркаше гръмогласно.

Киврин извади внимателно коленете си изпод главицата на Агнес и тръгна навън, за да погребне кутрето. На двора нямаше никого. Остатъците от огъня продължаваха да пушат сред полето, но и там нямаше никого. Селяните сигурно си почиваха.

Киврин взе телцето на Блеки и се отправи към конюшнията за някоя дървена лопата. Там беше само понито на Агнес и Киврин се намръщи като се сети, че писарят трябва по някакъв начин да последва пратеника към Кърси. Може пък в крайна сметка той да не беше излъгал и писарят наистина да станеше новия капелан, независимо дали това му харесва, или не.

Киврин понесе лопатата и вече втвърденото телце на Блеки към църквата, заобиколи я и стигна до северната страна. Остави кученцето на земята и започна да рови в заледения сняг.

Земята беше твърда като камък. Дървената лопата дори не остави следа, макар че Киврин стъпи отгоре ѝ с двата крака. Тя се покатери по хълма към първите дървета на гората, разчисти снега под един ясен и зарови Блеки в рехавата покривка от листа.

— *Requiescat in pace* — изрече тя, за да може после да каже на Агнес, че кученцето е било погребано по християнски, и тръгна надолу по хълма.

Така ѝ щеше Гавин да се върне. Можеше да го помоли да я заведе на мястото на спускането, докато всички спяха. Тя тръгна бавно

през полето, заслушана за тропота на коня му. Сигурно щеше да се върне по главния път.

Следобедната светлина беше започнала да чезне. Ако Гавин не се върнеше скоро, щеше да стане прекалено късно да ходят в гората. След половин час отец Рош щеше да удари камбаната за вечерна молитва и всички щяха да се разбудят. Гавин обаче трябваше да се погрижи за коня си, независимо по кое време се върнеше, така че тя можеше да се промъкне в конюшната и да го помоли да я заведе в гората на сутринта.

Или може би просто щеше да ѝ каже къде е мястото и да ѝ нарисува карта, за да може да се ориентира по-лесно. По този начин нямаше да се наложи да ходи в гората сама с него, а ако лейди Имейн го накараше да изпълни някоя нова поръчка в деня на randevuto, Киврин можеше просто да вземе някой кон и да намери мястото сама.

Тя остана при портата, докато ѝ стана студено, след което влезе в двора. Там все още нямаше никого, но Роузмунд беше застанала на вратата.

— Къде си ходила? — попита тя. — Навсякъде те търсих. Писарят...

Сърцето на Киврин подскочи.

— Какво? Да не би да си тръгва? — Сигурно се беше събудил, махмурлукът му беше минал и сега беше готов за път. А лейди Имейн сигурно го беше убедила да я отведе в Годстоу.

— Не — отвърна Роузмунд и влезе в къщата. Киврин я последва. Залата беше празна. Сигурно и Еливис, и Имейн се бяха качили в моминската стая при писаря. Роузмунд откопча брошката на сър Блоет и си свали пелерината. — Болен е. Отец Рош ме изпрати да те повикам. — И тръгна нагоре по стълбите.

— Болен ли? — възкликна Киврин.

— Да. Баба изпрати Мейзри да му занесе нещо за хапване.

„И да му намери работа“ — помисли си Киврин, докато се катереше нагоре след нея.

— И Мейзри го намери болен?

— Да. Има треска.

„Има махмурлук“ — каза си Киврин и се прозя. Рош обаче щеше да разпознае безпогрешно признаците на махмурлука, дори и лейди Имейн да не можеше или да не искаше.

И в този момент ѝ хрумна ужасна мисъл. „Той спи в моето легло и се е заразил от моя вирус.“

— Какво му е? — попита тя.

Роузмунд отвори вратата.

В малката стаичка почти нямаше място за всички... Отец Рош беше застанал до леглото, Еливис бе зад него, притиснала главицата на Агнес към рамото си. Мейзри се беше свила до прозореца. Лейди Имейн беше приклепнала до леглото, заета с приготвянето на една от миризливите си отвари. В стаята обаче имаше още някаква миризма — някак болнава и толкова силна, че побеждаваше тази и на синапа, и на лука, които бяха основните съставки на отварата.

Всички с изключение на Агнес изглеждаха изплашени. Агнес гледаше с интерес, както беше гледала Блеки, а Киврин си помисли: „Той е мъртъв, хванал е това, от което бях болна аз и е умрял.“ Но това беше абсурдно. Тя беше тук от средата на декември. Това означаваше инкубационен период от почти две седмици, като никой друг не се беше заразил, включително и отец Рош и Еливис, които не се бяха отделили от нея през цялото време на боледуването ѝ.

Тя погледна писаря. Лежеше в леглото отвит, само по долна риза. Другите му дрехи бяха метнати на таблата на леглото, пурпурният му плащ стигаше до пода. Ризата му беше от жълта коприна и връзките ѝ се бяха разхлабили така, че тя се беше отворила до средата на гърдите. Киврин обаче не забеляза нито кожата му без нито едно косъмче, нито хермелиновите връзки на ръкавите на ризата. Той беше болен. „Аз въобще не бях толкова болна дори когато бях решила, че умирам.“

Приближи се до леглото. Кракът ѝ се удари в една наполовина празна глинена бутилка и тя се търколи под леглото. Писарят потрепна. Откъм страната на главата имаше още една — тя обаче беше все още запечатана.

— Изял е прекалено много тежка храна — каза лейди Имейн, докато бъркаше нещо в каменната си паница, но за всички беше ясно, че не става въпрос за хранително натравяне. Нито пък за прекаляване с алкохола въпреки бутилките вино наоколо. „Болен е — мислеше си Киврин. — Ужасно болен.“

Писарят дишаше тежко, с отворена уста, задъхан като бедния Блеки и с изплезен език. Езикът му беше яркочервен и подут. Лицето

му пък беше още по-червено, а самото изражение — разкривено, сякаш писарят беше ужасен от нещо.

Киврин се чудеше дали е възможно някой да го е отровил. Пратеникът на епископа беше тръгнал толкова прибързано и с такова нетърпение, че за малко да прегази Агнес, а освен това беше казал на Еливис да не безпокоят служителя му. През четиринайсети век църквата беше правила подобни неща, нали така? В манастири и в катедрали хора бяха умирали по мистериозен начин. Хора, които бяха били неудобни.

В това обаче нямаше никакъв смисъл. Пратеникът на епископа и монахът едва ли щяха да хукнат нанякъде и да кажат, че жертвата им не бива да бъде безпокоена, при условие че идеята на отравянето беше да направиш нещата да изглеждат като натравяне с колбаси, перитонит или въобще като някое от десетината други неразбираеми неща, от които бяха умирали хората през Средновековието. А и за какво би му притрябвало на пратеника да отравя един от най-доверените си подчинени, когато можеше просто да го разжалва, така както лейди Имейн искаше да разжалва отец Рош?

— Холера ли е? — попита лейди Еливис.

„Не“ — помисли си Киврин, като се опита да си припомни симптомите ѝ. Остра диария и повръщане, съпроводени с обилна загуба на телесни течности. Изкривено изражение, обезводняване, цианоза, неутолима жажда.

— Жаден ли сте? — попита тя.

Писарят не показва никакъв признак, че я е чул. Очите му бяха полузатворени, но като че ли също бяха подути.

Киврин сложи ръка на челото му. Той потръпна леко, зачервените му очи се поотвориха, след това отново се затвориха.

— Гори от треска — каза Киврин, но в главата ѝ се въртеше мисълта, че холерата не предизвиква висока температура. — Донесете ми мокър парцал.

— Мейзри! — рече грубо Еливис, но Роузмунд вече беше застанала до нея със същия мръсен парцал, който сигурно бяха използвали за Киврин.

Е, поне беше студен. Киврин го сгъна на четири, без да сваля поглед от писаря. Той продължаваше да се задъхва, а когато тя сложи парцала на челото му, лицето му се изкриви, сякаш го заболя

непоносимо, и той се хвана за корема. „Апандисит?“ — зачуди се Киврин. Не, това обикновено бе съпроводено с по-ниска температура. Тифоидната треска можеше да доведе до температура от 40 градуса, макар и не от самото начало. Освен това причиняваше увеличаване на далака, което най-често водеше до болки в коремната област.

— Боли ли ви? — попита тя. — Къде точно?

Очите му отново потрепнаха, ръцете му непрестанно шаваха. Това непрекъснато мърдане също беше симптом за тифоидна треска, но настъпваше през последните фази на заболяването — някъде на осмия-деветия ден. Тя се зачуди дали при пристигането си писарят вече е бил болен.

Беше залитал като слизаше от коня, та се наложи монахът да го подхване. Обаче пък беше ял и пил доста обилно на пиршеството и освен това беше налитал на Мейзри. Не беше възможно по това време да е бил много болен, а тифоидната треска настъпваше постепенно, като в началото започваше с главоболие и много леко повишена температура. До 39 градуса се стигаше едва през третата седмица.

Киврин се наведе и разгърди развързаната му риза, за да види дали са налице типичните за тифоидната треска розови обриви. Нямахме нищо такова. Вратът му беше съвсем леко подут от страни, но подуване на лимфните възли имаше при почти всяка инфекция. Тя дръпна ръкава му нагоре. И по ръката му нямаше никакви розови петна, но затова пък ноктите му бяха станали синкаво-кафяви, което означаваше, че страда от недостиг на кислород. А цианозата беше симптом на холерата.

— Имал ли е повръщане или разстройство? — попита тя.

— Не — отвърна лейди Имейн, която в този момент размазваше някаква зеленикава паста върху парче лен.

— Яде обаче много сладки неща и подправки и това е разболяло кръвта му.

Не можеше да е холера, щом нямаше повръщане, а и освен това температурата беше прекалено висока. Може би в крайна сметка беше прихванал нейния вирус, но пък тя не беше имала болки в корема и езикът ѝ не се беше подул толкова силно.

Писарят вдигна ръка, избута парцала от челото си, после ръката му падна върху възглавницата. Киврин взе парцала. Беше съвсем сух. Какво освен някой вирус би могло да причини толкова висока

температура? Не можеше да се сети за нищо друго освен за тифоидна треска.

— Имал ли е кръвотечение от носа? — обърна се тя към Рош.

— Не — отговори вместо него Роузмунд, като пристъпи напред и взе парцала от Киврин. — Не съм видяла никакви следи от кървене.

— Намокри го със студена вода, но не го изстисквай — каза Киврин. — Отец Рош, помогнете ми да го вдигна.

Рош постави ръце на раменете на писаря и го повдигна. На възглавницата нямаше никаква кръв.

Рош го положи обратно съвсем внимателно.

— Мислите ли, че е треска? — попита той. В гласа му имаше любопитство, почти надежда.

— Не знам — отвърна Киврин.

Роузмунд подаде парцала на Киврин. Беше приела думите на Киврин съвсем буквално. От парцала капеше леденостудена вода.

Киврин се наведе и го постави на челото на писаря.

Ръцете му подивяло полетяха нагоре и избутаха парцала. В следващия миг писарят вече беше седнал, размахваше ръце и риташе лудешки с крака. Юмрукът му се стовари върху крака ѝ и колената ѝ така се подгънаха, че тя за малко да се катурне на леглото.

— Съжалявам, съжалявам — говореше Киврин, докато се опитваше да хване ръцете му. — Съжалявам.

Кървясалите му очи бяха широко отворени, погледът му беше вторачен право напред.

— *Gloriam tuam*^[1] — измуча той, но гласът му беше много странен и писклив, почти като крясък.

— Съжалявам — повтори Киврин и го сграбчи за китката, но в същия момент другата му ръка се стрелна и я фрасна с всичка сила в гърдите.

— *Requiem aeternum dona eis*^[2] — ръмжеше той. Коленичи, после се изправи на леглото. — *Et lux perpetua luceat eis.*^[3]

Киврин осъзна, че той се опитва да запее заупокойната молитва.

Отец Рош сграбчи ризата му и писарят се дръпна рязко, изрита го и започна да се мятта, сякаш танцуваше някакъв странен танц.

— *Miserere nobis.*^[4]

Беше стигнал почти до стената и не можеха да го хванат. Подскачаше по леглото и размахваше ръце.

— Когато се приближи, трябва да го хванем за глезените и да го съборим — каза Киврин.

Отец Рош кимна. Беше останал без дъх. Останалите стояха като хипнотизирани, без дори да се опитат да спрат развилнелия се писар. Имейн още беше на колене. Мейзри се бе свила до прозореца с ръце на ушите, а очите ѝ бяха стиснати. Роузмунд беше взела капещия парцал и го държеше в протегнатата си ръка, сякаш Киврин щеше да се опита пак да му го сложи на челото. Агнес пък беше зяпнала с широко отворени очи полуголото тяло на писаря.

Той залитна към тях, ръцете му дърпаха връзките на ризата, сякаш искаше да свали и нея.

— Сега — каза Киврин.

Двамата с отец Рош се хвърлиха, към глезените му. Писарят падна на коляно, но веднага размахва ръце, освободи се и се спусна по леглото право към Роузмунд. Тя вдигна ръце, без да изпуска парцала, и той я фрасна с всички сили в гърдите.

— *Miserere nobis* — повтори той и двамата паднаха на земята.

— Хванете го, ще я удари — извика Киврин, но писарят вече беше спрял да размахва ръце. Беше се проснал върху Роузмунд съвсем неподвижен, устата му почти я докосваше, ръцете му висяха безжизнено.

Отец Рош хвана отпуснатата му ръка и го смъкна от Роузмунд. Писарят дишаше често, но вече не се задъхваше.

— Умря ли? — попита Агнес и като че ли гласчето ѝ освободи останалите от магията, защото всички направиха крачка напред.

— Блеки умря — каза Агнес и се хвана за полата на майка си.

— Не е мъртъв — каза Имейн, вече коленичила до писаря. — Отровата от кръвта му обаче е отишла и в мозъка. Често става така.

„Никога не става така — помисли си Киврин. — Какво би могло да бъде? Гръбначномозъчен менингит? Епилепсия?“

Тя се наведе над Роузмунд. Момичето лежеше неподвижно, със здраво стиснати очи.

— Удари ли те? — попита Киврин.

Роузмунд отвори очи.

— Бутна ме на земята — отвърна тя с разтреперан глас.

— Можеш ли да станеш?

— Боли ме стъпалото — каза Роузмунд, но стана.

— Отведи сестра си долу и стойте там — каза Еливис.

— Когато писарят умре, ще го погребем в двора на църквата — чу се гласчето на Агнес, докато двете момичета слизаха по стълбата. — Също като Блеки.

Писарят приличаше на мъртъв — очите му бяха полуотворени и някак невиждащи. Отец Рош приклекна до него, вдигна го и го сложи на леглото.

— Трябва да махнем треската от главата му — рече лейди Имейн, която се беше върнала към сместа в паницата. — От подправките му се е замъглил умът.

— Не — прошепна Киврин, вперила поглед в писаря. Той лежеше по гръб с разперени ръце. Тънката долна риза се беше скъсала и беше оголила едното му рамо. Под мишницата имаше зачервен оток. — Не! — успя само да прошепне тя.

Отокът беше яркочервен, на големина горе-долу колкото яйце. Висока температура, подут език, интоксикация на нервната система, бубони под мишниците и в слабините.

Киврин отстъпи от леглото.

— Не може да бъде — рече тя. — Сигурно е нещо друго.

— Трябваше да е нещо друго. Изгорено. Или някаква язвичка по кожата. Тя протегна ръка, за да отгърне ръкава.

Ръцете на писаря потрепнаха. Рош го хвана за китките и го притисна към пухения дюшек. Отокът беше твърд на пипане, а кожата около него беше придобила някак замъглен, пурпурночерен цвят.

— Не може да бъде — рече тя. — Нали сме 1320 година.

— Това ще му свали температурата — каза Имейн и се изправи сковано с паницата. — Свалете му ризата, за да мога да сложа лапата. — И тръгна към леглото.

— Не! — извика Киврин и вдигна ръце, за да я спре. — Не се приближавайте! Не трябва да го докосвате!

— Говориш като полудяла — отвърна ѝ Имейн. После погледна Рош. — Това е най-обикновена стомашна треска.

— Не е треска! — каза Киврин, после се обърна към Рош. — Пуснете го и се махнете от него! Не е треска. Чумата е.

Всички до един — и Рош, и Имейн, и Еливис — я погледнаха неразбиращо, както обикновено гледаше Мейзри.

„Та те дори не знаят какво означава това — помисли си Киврин отчаяно, — защото нея още я няма. Още няма такава нещо, наречено Черна смърт. Тя се е появила в Китай едва през 1333 година. А до Англия е стигнала чак през 1348 година.“

— Чумата е — повтори Киврин. — Всички симптоми са налице: бубоните, подутият език, кръвоизливите под кожата.

— Това си е обикновена стомашна треска — повтори Имейн и бутна Киврин, за да стигне до леглото.

— Не... — извика Киврин, но Имейн вече и без това беше спряла.

— Господи, имай милост към нас — каза тя и отстъпи назад, без да изпуска паницата.

— Да не би да е синята болест? — попита Еливис изплашено.

И изведнъж цялата мозайка се подреди в главата на Киврин. Те не бяха дошли тук заради съдебния процес или защото лорд Гийом имал неприятности с краля. Той самият ги беше изпратил тук, защото чумата беше дошла в Бат.

„Бавачката ни умря“, беше казала Агнес. И капеланът на лейди Имейн — брат Хъбърд. „Роузмунд каза, че умрял от синята болест“, беше обяснила Агнес. А сър Блоет беше казал, че съдебният процес бил отменен, защото съдията бил болен. Ето защо Еливис беше настоявала да не се изпраца никой в Кърси. Ето защо така се беше ядосала, когато Имейн бе изпратила Гавин при епископа. Защото чумата беше в Бат. Но това беше невъзможно. Черната смърт беше стигнала до Бат едва през есента на 1348 година.

— Коя година сме? — попита Киврин.

Жените я погледнаха тъпо. Имейн още държеше паницата. Киврин се обърна към Рош.

— Коя година сме?

— Зле ли ви е, лейди Катрин? — попита я той напрегнато и посегна към китките ѝ, сякаш се страхуваше, че и тя ще получи някой от пристъпите на писаря.

Тя мигновено дръпна ръцете си.

— Кажете ми годината.

— Двайсет и първата година от царуването на Едуард Трети — отвърна Еливис.

Едуард Трети, а не Втори! В паниката си Киврин не можа да се сети веднага за точните години на управлението му.

— Кажете ми *годината* — настоя тя.

— *Anno domine*^[5] — обади се писарят от леглото и се опита да оближе устните си с подутия си език. — Хилядо триста четирийсет и осмо.

[1] Слава Тебе! (лат.). — Бел.пр. ↑

[2] Дай им вечен покой (лат.). — Бел.пр. ↑

[3] И нека им свети вечната светлина (лат.). — Бел.пр. ↑

[4] Господи, помилуй! (лат.). — Бел.пр. ↑

[5] Лето господне (лат.). — Бел.пр. ↑

ТРЕТА КНИГА

Погребах с моите две ръце пет от децата си в един гроб... Без камбани. Без сълзи. Това е краят на света.

Аниола Ди Тура

Сиена, 1347 г.

24.

Дануърти прекара следващите два дни на телефона: мина през целия списък, който Финч му беше дал за технолозите, както и през всички шотландски риболовни фирми. Освен това помогна за сформирането на още едно отделение в „Бълкъли-Джонсън“. Още петнайсетина от задържаните под карантина бяха повалени от грипа. Сред тях беше и госпожа Тейлър, която беше колабирала, когато ѝ бяха останали само четирийсет и девет удара до края на пълното изпълнение на концерта.

— Строполи се като мъртва и заряза камбаната си — обясни Финч. — Камбаната се залюля над нея със звук, който напомняше за края на света, а въжето се извиваше като живо. Уви се около врата ми и за малко да ме удуши. След като дойде на себе си, госпожа Тейлър искаше да продължим, но разбира се, вече беше твърде късно. Наистина ми се ще да поговорите с нея, господин Дануърти. Направо се съсипва. Казва, че никога нямало да си прости, че е разочаровала останалите. Аз ѝ обяснявам, че тя няма никаква вина, че нещата са понякога напълно извън контрола ни, нали така?

— Да — съгласи се Дануърти.

Не беше успял да се добере до никой технолог, камо ли да го убеди да дойде в Оксфорд. Не беше открил и Бейсингейм. Двамата с Финч се бяха обадили на всички хотели в Шотландия, а също така и във всеки мотел и туристическа спалня. Уилям се беше добрал до банковата сметка на Бейсингейм, но там не беше отбелязано закупуването на риболовни такъми или рибарски ботуши в магазина на някой отдалечен шотландски градец, както се беше надявал Дануърти. В сметката нямаше отбелязано нищо от петнайсети декември насам.

Телефонната система ставаше все по по-неизползваема. Визуалната връзка отново беше прекъснала, а електронният глас, който вече обясняваше, че всички линии са заети заради епидемията, се включваше след набирането на втората цифра на който и да било номер.

Дануърти не толкова се притесняваше за Киврин, колко я носеше със себе си през цялото време — един смазващ товар, който тежеше на плещите му, докато набираше телефон след телефон, докато чакаше линейка след линейка, докато слушаше оплакванията на госпожа Гадсън. Андрюс не му се беше обадил или ако беше опитал, сигурно не беше успял да се свърже. Бадри мърмореше някакви безкрайни щуротии за смърт, които сестрите внимателно записваха. В промеждутъците докато чакаше някой да вдигне телефона — я технолозите, я риболовните фирми, я който и да било — Дануърти разсъждаваше над думите на Бадри, за да се опита да намери някаква връзка. „Черна“, беше казал Бадри, а също така „лаборатория“ и „Европа“.

Телефонните връзки ставаха все по-лоши. Електронният глас вече се включваше още на първата цифра, а на няколко пъти Дануърти дори не успя да получи сигнал. Той се отказа да набира и отново започна да разглежда схемите с контактите. Уилям беше успял да се добере до иначе конфиденциалните медицински картони на първичните контакти от Националната служба по здравеопазването и сега Дануърти мъдруваше над тях в търсене на лечения с някаква радиация или посещения при зъболекар. На един младеж му бяха правили рентгенова снимка на челюстта, но когато Дануърти се вгледа по-добре, видя, че това е станало на двайсет и четвърти, тоест след като епидемията вече беше започнала.

Отиде до амбулаторията, за да разпита тези, които още не бяха изпаднали в делириум, дали имат някакви домашни любимци или пък са ходили на лов за патици наскоро. Коридорите вече бяха задръстени с носилки на колелца и върху всяка от тях имаше пациент.

На вратата на Изолаторното го срещна русата стажантка на Уилям. Беше облечена в бяла престилка и носеше маска.

— Не можете да влезете — каза тя и вдигна ръка да го спре.

„Бадри е починал“ — помисли си Дануърти.

— Да не би господин Шодхури да е по-зле? — попита той.

— Не. Всъщност вече спи малко по-спокойно. Свършиха ни обаче предпазните костюми. От Лондон обещаха, че утре ще ни изпратят една партида и засега персоналът мина на платнени. За посетители обаче нямаме нищо. — Тя порови в джоба си и извади късче хартия. — Записах думите му — каза тя и подаде листчето на

Дануърти. — Страхувам се, че по-голямата част е напълно неразбираемо. Казва вашето име и на... Киврин? Така ли е наистина?

Той кимна, загледан в листчето.

— Понякога говори ясно, но по-голямата част е пълна безсмислица.

Тя се беше опитала да запише нещата фонетично, а на местата, където беше разбирала дадена дума, я беше подчертавала. „Не може“, беше казал Бадри, а после и „плъхове“ и „толкова притеснен“.

До неделя сутринта повече от половината задържани под карантина вече бяха на легло, а всички все още здрави се грижеха за тях. Дануърти и Финч се бяха отказали от идеята да ги настаняват по отделения, пък и така или иначе им бяха свършили леглата. Оставяха ги да си лежат по стаите или пък ги преместваха с все леглата и завивките в някоя стая на „Салвин“, за да не се разболеят и временно назначените импровизирани сестри.

Майсторките по камбаните се гътваха една след друга и Дануърти помогна да бъдат настанени в старата библиотека. Госпожа Тейлър, която все още можеше да ходи, настояваше да им ходи на посещения.

— Това е най-малкото, което мога да направя — каза тя, задъхана от усилието да пресече коридора, — след като ги разочаровах по този начин.

Дануърти ѝ помогна да легне на надуваемия дюшек, който беше донесъл Уилям, и я покри с един чаршаф.

— „Духът е силен, но тялото — слабо“ — каза Дануърти.

Той самият се чувстваше адски слаб — изтощен до мозъка на костите си от липсата на сън. Между топенето на вода за чай и изхвърлянето на подлогите беше успял в крайна сметка да се свърже с една от технологките на „Магдален“.

— В болницата е — отговори майка ѝ. Изглеждаше притеснена и уморена.

— Кога точно се разболя? — попита Дануърти.

— На Коледа.

Дануърти усети искрица надежда. Може би технологката от „Магдален“ беше източникът.

— С какви симптоми е дъщеря ви? — попита той нетърпеливо. — Главоболие? Висока температура? Дезориентация?

— Апандисит — отговори майката.

До понеделник сутрин три четвърти от задържаните вече бяха на легло. Както беше предвидил Финч, им свършиха чистите чаршафи, маските от Националната служба по здравеопазването и което беше по-зле — термометрите, антимикробните медикаменти и аспириинът.

— Опитах се да се свържа с болницата, за да помоля за още — обясни Финч и подаде някакъв списък на Дануърти, — но всички телефони са блокирани.

Дануърти тръгна пеша към болницата, за да донесе провизиите. Улицата пред отделението за спешни случаи беше претъпкана — истинска блъсканица от линейки, таксите и протестиращи, които носеха огромен плакат с надписа: „МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НИ ОСТАВИ ДА МРЕМ КАТО МУХИ!“ Докато Дануърти си проправяше път с огромни усилия, от вратата изхвърча Колин. Беше целият мокър — както винаги — със зачервено лице и зачервен от студа нос. Якето му беше разкопчано.

— Телефоните не работят — каза той. — Мрежата е блокирала от хилядите обаждания. В момента изпълнявам куриерски услуги. — Той извади мърлява купчина листове от джоба си. — Искаш ли да занеса на някого съобщение?

„Да — помисли си Дануърти. — На Андрюс. На Бейсингейм. На Киврин.“

— Не — отвърна той.

Колин напъха мокрите бележки в джоба си.

— Тогава тръгвам. Ако търсиш баба Мери, да знаеш, че е в отделението. Току-що пристигнаха пет нови болни. Семейство. Бебето беше мъртво. — И хукна през уличната блъсканица.

Дануърти показа списъка си на един лекар, който го насочи към „Снабдяване“. Коридорите все още бяха пълни с носилки на колелца. Над една от тях се беше надвесила една сестра с розова маска и престилка и четеше на пациента нещо от някаква книга.

— „Бог ще те настигне с мор — каза тя и едва тогава — твърде късно — Дануърти си даде сметка, че това е госпожа Гадсън. Тя обаче така се беше съсредоточила, че въобще не вдигна поглед. — Докато не те прогони от земята.“

„Мор ще те настигне“ — повтори си Дануърти и се сети за Бадри. „Бяха плъховете“, беше казал той. „Половин Европа.“

Киврин не можеше да е попаднала в епохата на Черната смърт. Андрюс беше казал, че максималното отклонение е пет години. През 1325 година чумата още не се беше появила и в Китай. Андрюс беше обяснил, че единствените две неща, които могат автоматично да прекратят спускането, са отклонението и координатите. Бадри пък, в моментите, когато беше в състояние да отговаря на въпросите на Дануърти, беше казал многократно, че е проверил координатите на Пухалски.

Дануърти влезе в „Снабдяване“. На рецепцията нямаше никого и той натисна звънеца.

При всяко поредно запитване от страна на Дануърти Бадри беше отговарял, че изчисленията на Пухалски са верни, но пръстите му не спираха да бягат по чаршафа и пишеха ли пишеха нови данни за фиксирането. „Това не може да бъде. Нещо не е наред.“

Той натисна още веднъж звънеца и между стелажите се появи една медицинска сестра. Очевидно се беше пенсионирала преди много години, но се беше върнала на работа заради епидемията. Беше най-малко на деветдесет и бялата ѝ престилка беше пожълтяла от времето, но все още колосана толкова добре, че когато тя взе листа от ръцете на Дануърти, започна да пропуква.

— Имате ли разрешение за провизии?

— Не — отвърна той.

Тя му подаде обратно списъка, както и един формуляр от три листа.

— Всички поръчки трябва да са подписани от старшата сестра на отделението.

— Ние си нямаме такава — обясни той изнервено. — Нямаме и отделение. Имаме петдесет задържани под карантина в две спални помещения и никакви провизии.

— В такъв случай разрешението трябва да се подпише от лекуващия лекар.

— Лекуващата лекарка в момента трябва да се грижи за цяла болница, пълна с пациенти. Няма време да подписва разни разрешителни. Нали има епидемия!

— Давам си много ясна сметка за това — рече сестрата опърничаво. — Всички поръчки трябва да бъдат подписани от лекуващия лекар. — И се върна с пропукващ залп между рафтовете.

Дануърти тръгна да търси Мери, обаче тя беше изчезнала. Главният лекар го изпрати в Изолатора, но я нямаше и там. Дануърти се замисли дали да не изфалшифицира подписа на Мери, но искаше да я види, искаше да ѝ разкаже как не е успял да се свърже с нито един технолог, как не е успял да преодолее Гилкрисст и да отвори лабораторията с мрежата. Не можеше дори да се сдобие с един елементарен аспириин, а вече беше трети януари.

Най-накрая я намери в лабораторията на приземния етаж. Говореше по телефона, който очевидно беше проработил, макар че на екрана не се виждаше нищо освен бели снежинки. Тя и без това не го гледаше. Гледаше обаче конзолата, на чийто екран се виждаха разклонените схеми на контактите.

— Какъв точно е проблемът? — питаше тя. — Казахте, че ще бъде тук още преди два дни.

Настъпи пауза, в която човекът, чийто образ се губеше сред снежинките, очевидно се опитваше да каже някакво извинение.

— Какво искате да кажете с това, че било върнато? — попита тя подозрително. — Тук има хиляда души с инфлуенца.

Пак настъпи пауза. Мери написа нещо на клавиатурата и на екрана се появи друга схема.

— Ами тогава го изпратете пак — извика тя. — Трябва ми веднага! Тук умират хора! Искам го до... ало? Чувате ли ме? — Екранът угасна. Тя се обърна, видя Дануърти и му направи знак да влезе в кабинета.

— Чувате ли ме? — попита отново тя. — Ало? — И тресна слушалката. — Телефоните не работят, половината ми персонал е на легло от тоя вирус, а аналозите не могат да пристигнат, защото някакъв идиот не иска да ги пусне в зоната под карантина! — После каза на Дануърти: — Извинявай. Ужасен ден. Следобед имах три смъртни случая. Единият беше на шестмесечно бебе.

Още не беше свалила клончето зеленика от престилката си. Както то, така и престилката бяха в ужасно състояние, а самата Мери изглеждаше невероятно изморена — всички линии около очите и устата ѝ се бяха врязали дълбоко. Той се зачуди кога за последен път е спала и дали ако я попита, ще може да му отговори.

Тя потърка с два пръста челото си и каза:

— Човек никога не може да се примири с мисълта, че не може да направи нищо.

— Така е.

Тя вдигна поглед към него, сякаш едва сега си даваше сметка, че е тук.

— Ти за нещо определено ли си дошъл, Джеймс?

Тя не беше спала, не получаваше помощ от никого, през този ден ѝ бяха минали през ръцете три смъртни случая — единият от които съвсем невръстно бебе. Имаше си достатъчно проблеми, че да започне да се тревожи и за Киврин.

— Не — отвърна той и стана. Подаде ѝ формуляра. — Нищо освен подписа ти.

Тя се подписа, без дори да погледне за какво става въпрос, после каза:

— Тази сутрин отидох да се видя с Гилкрист.

Дануърти я погледна, прекалено изненадан и развълнуван, за да може да каже нещо.

— Отидох да проверя дали мога да го накарам да отвори мрежата по-рано. Казах му, че няма смисъл да се чака, докато се направи пълна имунизация. Имунизирането на един критичен процент от вирусния контингент на практика елиминира векторите на заразата.

— Но нито един от аргументите ти не можа да го разколебае нито за секунда, нали?

— Да. Той е абсолютно убеден, че вирусът е дошъл от миналото. — Мери въздъхна. — Направил е схеми на цикличните мутационни схеми на миксовирусите от тип А. Според тях един от вирусите от тип А, които са съществували през 1318–1319 година, е бил от групата H9N2. — Тя пак разтри челото си. — Няма да отвори лабораторията, докато не бъде завършена пълната имунизация и не се вдигне карантината.

— И кога ще стане това? — попита той, макар и да знаеше отговора много добре.

— Карантината трябва да остане в сила до седем дни след пълната имунизация или до четиринайсет дни след последния случай — обясни тя с тон, типичен за лошите новини.

Последният случай. Две седмици без нито един заболял.

— За колко време може да стане имунизацията на цялата страна?

— От момента, в който се сдобием с необходимите количества ваксина, няма да мине много време. За Пандемията бяха необходими само осемнайсет дни.

Осемнайсет дни! И то след като бъдат произведени достатъчни количества от ваксината. Краят на януари.

— Това е много късно — рече Дануърти.

— Знам. Просто трябва да имаме сигурен резултат за източника на вируса и тогава вече е лесно. — Мери се обърна към конзолата. — Отговорът на този въпрос е тук. Ние просто търсим на неподходящите места. — Тя извика на екрана нова схема. — От доста време правя корелации, търся студенти по ветеринарна медицина, първични контакти, които живеят в близост до зоологически градини, хора с адреси по селата. Тази схема е на вторични — които са ходили на лов и така нататък. Но най-близката връзка, която може да се направи между който и да било от тях и водните птици, е яденето на гъска за Коледа.

Тя извика схемата с контактите. Името на Бадри все още беше най-отгоре. Мери постоя с вперен в схемата поглед, също толкова отнесена, колко и Монтоя, докато разглеждаше костите.

— Първото нещо, което трябва да научи един лекар, е да не се обвинява прекалено много, когато загуби някой пациент — обясни Мери и Дануърти се зачуди дали всъщност не говори за Бадри и Киврин.

— Ще я отворя тая мрежа — каза той.

— Надявам се — каза тя.

Отговорът не се криеше нито в схемата на контактите, нито в имената в нея. Отговорът се криеше в Бадри, чието име все още беше основният източник — въпреки всички въпроси, които бяха задали на първичните контакти, въпреки всички подвеждащи следи. Бадри беше основният случай, по който се водеха, и някъде от четири до шест дни преди спускането той беше влязъл в контакт с вируса.

Дануърти се качи на горния етаж, за да го види. На бюрото пред нея му имаше някакъв висок изнервен младеж.

— Къде е... — започна Дануърти, но веднага си даде сметка, че всъщност не знае името на русата стажантка.

— Разболя се — отвърна момчето. — Вчера. Двайсетата сестра, която се разболява. Не им стигат помощници. Попитаха дали има

студенти от трети курс, които биха искали да помогнат. Аз всъщност съм първа година, но съм изкарал курс по бърза помощ.

Вчера. Това означаваше, че беше минал цял ден, през който никой не бе записвал думите на Бадри.

— Спомняш ли си нещо, което е казал Бадри, докато си бил при него? — попита той без никаква надежда. Първокурсник. — Някакви думи или фрази, които си успял да разбереш?

— Вие сте господин Дануърти, нали? — попита момчето и му подаде един предпазен комплект. — Елоиз ми каза, че искате да знаете всичко, което казва пациентът.

Дануърти си облече предпазния костюм от новата партида. Беше бял, а по цялата дължина на отвора на гърба бяха направени малки черни кръстчета. Откъде ли се бяха сдобили с нови костюми?

— Беше много зле, но успя да ми каже поне сто пъти колко важно било да знаете всяка дума на пациента.

Момчето пусна Дануърти в стаята на Бадри, разгледа екраните над леглото, а после погледна и Бадри. „Поне поглежда пациента“ — помисли си Дануърти.

Бадри лежеше с ръце върху завивката и непрекъснато дереше по нея като в илюстрацията в книжката на Колин за рицарите. Подпухналите му очи бяха отворени, но не гледаха нито към Дануърти, нито към момчето, нито към чаршафа, по който шаваха ръцете му.

— Чета за това в учебниците по медицина — каза младежът, — но всъщност никога не съм го виждал. Много често срещан симптом при пациентите с болести на дихателната система. — Той отиде до конзолата, натисна няколко клавиша и посочи горния ляв екран. — Записал съм всичко.

Вярно си беше, беше записал дори и пълните безсмислици. Тях ги беше съхранил фонетично, беше отбелязал паузите с кръгчета, а до всяка съмнителна дума беше поставил (sic). На екрана се виждаха думите „половин“, „врънне“ (sic) и „Защо го няма?“

— Това е предимно от вчера — обясни момчето, после премести курсора в долната част на екрана. — Тази сутрин също каза някои неща. Сега, разбира се, не казва нищо.

Дануърти седна до Бадри и хвана ръката му. Беше леденостудена дори през импрегнираната ръкавица. Погледна екрана за температурата. Бадри вече нямаше предишните високи градуси, нито

пък тъмнината по кожата, която вървеше с тях. Сякаш се бе обезцветил. Кожата му приличаше на навлажнена пепел.

— Бадри — каза той. — Аз съм господин Дануърти. Трябва да ти задам няколко въпроса.

Отговор не последва. Хладната ръка на Бадри бе сякаш безжизнена. Другата продължаваше да дращи по чаршафа.

— Според доктор Ааренс може да си прихванал болестта си от някое животно — дива патица или гъска.

Младежът погледна с интерес към Дануърти, а след това и Бадри, сякаш се надяваше, че пациентът ще вземе да се свести.

— Бадри, можеш ли да си спомниш? Имал ли си някакви контакти с патици или гъски през седмицата преди спускането?

Ръката на Бадри помръдна. Дануърти свъси вежди, чудейки се дали Бадри се опитва да каже нещо, но видя, че тънките, много тънки пръсти просто се опитват да драцят по неговата длан, по пръстите му, по китката му.

Изведнъж се почувства засрамен, че седи при Бадри и го измъчва с въпросите си, въпреки че Бадри нито го чуваше, нито въобще си даваше сметка, че той е тук.

Той постави ръката на Бадри върху чаршафа и каза:

— Почивай си.

— Не ви чува — каза младежът. — Когато са се унесли толкова, обикновено не са съвсем в съзнание.

— Така е, знам — съгласи се Дануърти, но остана да седи при Бадри.

Младежът нагласи една банка, огледа я нервно и пак я нагласи. После погледна напрегнато Бадри, нагласи банката за трети път и едва тогава излезе. Дануърти продължи да седи и да гледа как пръстите на Бадри удрят слепешката по чаршафа, как се опитват да го стиснат, но не могат. Как се борят. От време на време той прошепваше по нещо, което обаче беше прекалено тихо, за да го чуе Дануърти. Дануърти галеше ръката му до лакътя, нежно и внимателно. След известно време драценето намали скоростта си, макар че Дануърти не знаеше дали това е добър знак, или лош.

— Гробище — каза Бадри.

— Не — каза Дануърти. — Не.

Поостана още малко, без да спира да глади Бадри по ръката, но след известно време му стана ясно, че това като че ли усилва възбудата му. Той се изправи.

— Опитай се да си починеш — каза му и излезе.

Младежът седеше зад бюрото и четеше „Грижа за пациента“.

— Моля ви, осведомете ме, когато... — започна Дануърти, но осъзна, че няма сили да довърши изречението.

— Моля да ме осведомите.

— Да, сър — каза момчето. — Къде мога да ви намеря?

Дануърти потърси в джоба си късче хартия, на което да запише, и се натъкна на списъка с провизиите. Беше забравил за тях.

— В „Балиол“ съм — каза той. — Изпратете ми куриер. — И тръгна към „Снабдяване“.

— Не сте го попълнили правилно — каза колосаната заядлива, когато Дануърти ѝ даде формуляра.

— Но е подписан — отвърна той. — Вие си го попълнете.

Тя погледна неодобрително списъка.

— Нямаме нито маски, нито термометри. — И извади едно малко шишенце с аспирин. — Свършиха и цинтамицинът, и аспиринът.

Шишенцето съдържаше двайсетина таблетки аспирин. Той го пхна в джоба си и излезе да търси аптека. Пред първата, която видя, стоеше тълпа демонстранти, вдигнали плакат, на който беше изписано само „НЕСПРАВЕДЛИВО!“ и „ЗЛОУПОТРЕБА С ЦЕНИТЕ!“. Дануърти влезе. Маските бяха свършили, а аспиринът и термометрите бяха на безбожна цена. Той изкупи цялото количество.

Прекара нощта в раздаване на провизии и проучване на схемата на Бадри. Търсеше някаква следа, която да го поведе към източника на вируса. Бадри беше правил някакво теренно проучване за факултета по деветнайсети век — в Унгария, на десети септември. На схемата обаче не беше отбелязано къде точно в Унгария, а Уилям, който в момента флиртуваше с онези, които все още бяха на крака, не знаеше нищо. И телефоните не работеха.

Положението беше същото и на сутринта, когато Дануърти се опита да позвъни в болницата, за да разбере какво е състоянието на Бадри. Не успя да се свърже, но щом остави слушалката, телефонът иззвъня.

Обаждаше се Андрюс. Дануърти едва чуваше гласа му през всичките смущения на връзката.

— Извинете, че отне толкова време — каза той, след което думите му заглъхнаха.

— Не те чувам! — извика Дануърти.

— Казах, че ми е много трудно да се свържа с вас. Телефоните... — И пак много смущения. — Направих проверката на параметрите. Използвах три различни комбинации от данни и триангулирах... — Останалото потъна някъде.

— Какво е максималното отклонение? — извика Дануърти в слушалката.

Линията се изчисти за малко.

— Шест дни. Това беше с комбинация от тестове на...

— Пак смущения. — Направих вероятностни тестове и възможната максималната стойност за този тест в радиус от петдесет километра си е пак пет години. — В този момент смущенията отново взеха връх и връзката се разпадна.

Дануърти затвори. Вероятно трябваше да се чувства поуспокоен, но не беше. Гилкрисст нямаше никакво намерение да отвори мрежата на шести януари независимо дали Киврин беше на мястото на срещата, или не. Той посегна към телефона, за да се обади на Шотландското туристическо бюро, но в този момент телефонът извънтя отново.

— Дануърти на телефона — каза той, примижавайки към екрана, но от визуалната връзка продължаваха да пристигат само снежинки.

— Кой? — изненада се някакъв женски глас. — Извинете — рече тя, — всъщност звънях на... — Екранът угасна.

Дануърти изчака няколко секунди, за да види дали ще звънне отново, след което се отправя към „Салвин“. Камбаната на „Магдален“ тъкмо отбиваше точен час. На фона на непреставация дъжд звучеше като клепало, което бие на умряло. Госпожа Пиантини очевидно също я беше чула, защото стоеше наред външния двор по нощница и тържествено вдигаше и сваляше ръце в някакъв неин си ритъм.

— Средно, грешно и на лов — каза тя, когато Дануърти се опита да я прибере вътре.

Отнякъде се появи Финч.

— От камбаните е, сър — обясни той и я хвана за другата ръка, — те я разстройват така. Мисля, че не е уместно да ги бият при тези

обстоятелства.

Госпожа Пиантини се отскубна от здраво стисналата я ръка на Дануърти.

— Всеки човек трябва да си стои при камбаната без прекъсване — каза тя яростно.

— Напълно съм съгласен — отвърна Финч, като я хвана за ръката толкова здраво, сякаш беше въжето на камбана, и я поведе към леглото ѝ.

В този момент дотича и Колин, подгизнал както винаги и посинял от студ. Якето му беше разкопчано, а сивият вълнен шал от Мери се беше усукал около врата му. Той подаде на Дануърти някакво съобщение и каза:

— От гледача на Бадри.

Бележката беше подгизнала. На нея пишеше: „Бадри пита за вас“, макар че „Бадри“ беше така размазано, че се четеше само „Б“-то.

— Каза ли ти дали състоянието на Бадри се влошава?

— Не, само да ти предам това съобщение. А баба Мери казва, че като идеш там, трябва най-сетне да си направиш разширяването на клетките. Казва още, че няма представа кога ще пристигне аналогът.

Дануърти помогна на Финч да се пребори с госпожа Пиантини, след което се отправи с бързи крачки към болницата. Качи се направо в изолаторния сектор. Сега дежуреше жена на средна възраст с отекли ходила. Когато Дануърти влезе, ги беше качила срещу екраните и гледаше едно портативно видео, но щом го видя, ги свали, стана и попита:

— Вие ли сте господин Дануърти? Доктор Ааренс нареди да слезете при нея незабавно.

Каза го тихо, дори учтиво, и Дануърти си помисли, че се опитва да му спести истината. „Не иска да ме пусне да видя какво става вътре. Исква Мери да ми съобщи лошата новина.“

— Заради Бадри е, нали? Починал е.

Тя се изненада неимоверно.

— О, не, тази сутрин е много по-добре. Не получихте ли съобщението ми? Вече седи.

— Седи? — изненада се той и я зяпна така, сякаш и тя беше изпаднала в делириум.

— Е, все още е много слаб, разбира се, но температурата му е вече нормална и е със съвсем бистър ум. Трябва да намерите доктор Ааренс в отделението за нещастни случаи. Каза, че било спешно.

Дануърти погледна зачуден вратата на стаята на Бадри.

— Предайте му, че ще се върна да го видя възможно най-скоро — каза той и бързо излезе.

За малко да се блъсне в Колин, който в този момент връхлиташе вътре.

— Какво правиш тук? — попита Дануърти. — Да не би да се е обадил някой от технолозите?

— Зачислиха ме към теб — отвърна Колин. — Баба Мери каза, че ти няма доверие, че ще си направиш разширението на Т-клетките. Назначен съм да те заведа долу, за да ти го направят.

— Не мога. Има нещо спешно — обясни Дануърти, забързан по коридора.

Колин заподтичва, за да го настигне.

— Ами тогава след спешното нещо. Каза ми, че не бива да те пускам да си тръгваш от болницата, без да си го направил.

Мери ги чакаше.

— Имаме си нов пациент — каза тя мрачно. — Монтоя. В момента я карат от Уитни.

— Монтоя? — не повярва Дануърти. — Не е възможно. Беше съвсем сама при дупката си.

— Очевидно не.

— Но тя каза... сигурна ли си, че е от вируса? Тя работеше на дъжда. Може би става въпрос за нещо друго.

Мери поклати глава.

— Екипът на „Бърза помощ“ е направил предварително тестове. Резултатите съвпадат с данните от вируса.

— Тази сутрин ни се обади много объркана — продължи Мери. — Позвъних в „Чипинг Нортън“, най-близката болница, и ги помолих да й изпратят линейка, но ми отвърнаха, че разкопките били официално под карантина. Аз пък не успях да й изпратя наша. Накрая трябваше да убедя тия от Националната служба по здравеопазването да дадат разрешение за изпращането на линейка. Кога се е върнала при дупката си?

— Ами... — Дануърти се опита да си спомни. Беше му се обадила на Коледа, за да го пита за шотландските риболовни фирми, а след това се беше обадила и следобеда на същия ден, за да каже „Няма значение“, защото беше решила да си спести усилията и да фалшифицира подписа на Бейсингейм. — На Коледа — отвърна той. — Ако кабинетите на Националната служба по здравеопазването са работили тогава. Ако не, на двайсет и шести. Не, това е вторият ден от Коледата. Значи на двайсет и седми. И оттогава не се е виждала с никого.

— Откъде знаеш?

— Когато говорих с нея, непрекъснато се оплакваше, че не можела сама да се справи с водата в разкопката. Помоли ме да се обадя в Националната служба по здравеопазването, за да ѝ изпратят студенти на помощ.

— Преди колко време стана това?

— Преди два... не, три дни — отвърна той и сбърчи чело. Дните изглеждаха съвсем еднакви, когато човек въобще не си лягаше.

— Може ли да е намерила някой от фермата да ѝ помага, след като е говорила с теб?

— През зимата там не ходи никой.

— Доколкото си спомням, Монтоя наема всеки, който ѝ попадне пред очите. Може би е хванала някой случаен минувач.

— Каза, че там нямало жива душа. Дупката е на много изолирано място.

— Е, явно е намерила някого. Тя е там от седем дни, а инкубационният период на вируса е от дванайсет до четирийсет и осем часа.

— Линеяката пристигна! — прекъсна ги Колин.

Мери отвори вратата, а Колин и Дануърти тръгнаха по петите ѝ. Двама лекари от „Бърза помощ“ с маски на лицата извадиха една носилка и я поставиха на количката. Дануърти позна единия. Беше помогнал при докарването на Бадри.

Колин се беше навел над носилката и разглеждаше с интерес Монтоя, която лежеше със затворени очи. Главата ѝ беше вдигната на множество възглавници, а лицето ѝ беше придобило същия тъмночервен цвят като този на госпожа Брийн. Колин се наведе още по-близо и в този момент тя се изкашля право в лицето му.

Дануърти сграбчи момчето за яката и го издърпа настрани.

— Махни се! Да не искаш да се заразиш нарочно? Защо не си си сложил маската?

— Ами маските свършиха.

— Ти въобще не бива да си тук. Искам да се върнеш право в „Балиол“ и...

— Не мога. Назначен съм да се погрижа да си получиш разширението на Т-клетките на всяка цена.

— Тогава седни ей там и мирувай — нареди Дануърти и го отведе до един стол в приемната. — И няма да се вреш при пациентите.

— Ти пък хич да не се опитваш да ми избягаш — каза Колин заплашително, но седна, извади си „гобстопъра“ от джоба и го изтри в ръкава на якето си.

Дануърти се върна при носилката.

— Лупе — казваше в този момент Мери, — трябва да ти зададем няколко въпроса. Кога се почувства зле?

— Тази сутрин — отвърна Монтоя. Гласът ѝ беше много дрезгав и изведнъж Дануърти се сети, че може би тя е била жената, която му беше позвънила преди да тръгне насам. — Снощи имах ужасно главоболие — тя вдигна окаляната си ръка и я сложи на челото си, — но си помислих, че е от напрегането на очите.

— Кой беше с теб при разкопката?

— Никой — отвърна Монтоя изненадано.

— А някакви доставки? Някой да ти е носил нещо от Уитни?

Тя понечи да завърти глава отрицателно, но явно я заболя и се отказа.

— Не. Имах си всичко.

— И никой не е идвал да ти помага?

— Не. Помолих господин Дануърти да се обади на Националната служба по здравеопазването да ми изпратят помощници, но той не го направи. — Мери обърна поглед към Дануърти, Монтоя направи същото. — Да не би да са изпратили някого? Ако не отиде никой, няма да го намерят.

— Какво да намерят? — попита той, чудейки се дали на думите на Монтоя може да се вярва, или вече е започнала да бълнува.

— В момента дупката е до половина пълна с вода — отвърна тя.

— Какво да намерят?

— Записващото устройство на Киврин.

Изведнъж Дануърти си спомни как Монтоя стоеше до гробницата и бърникаше из калната кутия с костици, които приличаха на камъни. Кости от китка. А шипчето на една от тях беше било част от записващо устройство. Записващото устройство на Киврин.

— Още не съм разровила всички гробове — обясни Монтоя, — а дъждът продължава да вали. Трябва да изпратят някого там незабавно.

— Гробове ли? — възкликна Мери и се обърна към Дануърти. — За какво говори тя?

— Разкопавала е средновековен църковен двор и е търсела тялото на Киврин — отвърна той мрачно. — Търсела е записващото устройство, което ти имплантира в китката на Киврин.

Мери не го слушаше.

— Искам схемата с контактите — обърна се тя към регистратора, след това каза на Дануърти: — Бадри е ходил в дупката, нали?

— Да.

— Кога?

— На осемнайсети и деветнайсети — отвърна той.

— И в двора на църквата ли е работил?

— Да. Дватамата с Монтоя са отворили една рицарска гробница.

— Гробница — повтори Мери, сякаш това беше отговорът на някакъв важен въпрос, и се наведе над Монтоя.

— От кога датира гробницата?

— От 1318 година — отвърна Монтоя.

— Ти работила ли си на гробницата тази седмица?

Монтоя се опита да кимне, но пак спря.

— Завива ми се свят като си помръдна главата — обясни тя, сякаш се извиняваше. — Трябваше да преместя скелета. Гробницата се е напълнила с вода.

— Кой ден точно си работила на гробницата?

Монтоя сбърчи чело.

— Не мога да си спомня. Мисля, че беше денят преди камбаните.

— Трийсет и първи — обясни Дануърти. След това се наведе над нея. — Оттогава работила ли си там?

Тя отново се опита да поклати глава.

— Схемата с контактите излезе — обади се регистраторът.

Мери се отправи бързо към бюрото му и направо го измести от клавиатурата. Натисна няколко клавиша, зяпна срещу екрана, след това натисна още няколко.

— Какво има? — попита Дануърти.

— Какви са условията в църковния двор? — попита на свой ред Мери.

— Условията ли? — повтори той неразбиращо. — Кално е. Монтоя е покрила двора с брезент, но въпреки това вътре продължава да се стича дъждовна вода.

— Топло ли е?

— Да. Тя спомена, че било задушно. Беше включила няколко електрически печки. Какво има?

Мери спусна пръста си по екрана в търсене на нещо.

— Вирусите са особено издръжливи организми — обясни най-накрая. — Могат да останат в латентно състояние много дълго, след което да се съживят отново. Живи вируси са били намирани и в египетските мумии. — Пръстът ѝ се спря на някаква дата. — Така си и помислих. Бадри е работил на разкопката четири дни преди да падне на легло от вируса.

Тя се обърна към регистратора и нареди:

— Искам един екип незабавно да отиде на разкопките. Получете разрешение от Националната служба по здравеопазването. Кажете им, че може би сме намерили източника на вируса. — Натисна още няколко клавиша, за да извика на екрана друга схема, прокара пръст по имената, вкара още някакви данни и се облегна назад, без да сваля поглед от екрана. — Имахме четирима от първичните контакти, които нямат нищо общо с Бадри. Двама от тях са ходили на разкопката четири дни преди да се разболеят. Другият е ходил при дупката три дни преди това.

— Значи вирусът е в разкопката? — попита Дануърти.

— Да. — Тя се усмихна някак тъжно. — Страхувам се, че в крайна сметка Гилкрисст ще се окаже прав. Вирусът наистина е дошъл от миналото. Излязъл е от рицарската гробница.

— Киврин е ходила в дупката — каза Дануърти.

Сега беше ред на Мери да го погледне неразбиращо.

— Кога?

— В неделята преди спускането. На деветнайсети.

— Сигурен ли си?

— Каза ми го преди да замине за четиринайсети век. Искала ръцете ѝ да изглеждат съвсем автентично.

— О, Боже! — възкликна Мери. — Ако е имала контакт с вируса четири дни преди спускането, тогава още е нямала разширението на Т-клетките си. Вирусът може да е успял да се размножи и да е разклатил цялата система на тялото ѝ. Много е възможно да се е разболяла.

Дануърти я сграбчи за ръката.

— Но това не може да се случи. Мрежата нямаше да я пусне, ако е имало някаква вероятност Киврин да зарази хората от четиринайсети век.

— Да, обаче тя е нямало да може да зарази никого — обясни Мери, — защото вирусът е бил в гробницата на рицаря. Особено ако наистина е умрял през 1318 година. Хората от четиринайсети век вече ще са си го имали. Вече ще са имали имунитет срещу него. — Тя се отправи с бързи крачки към Монтоя. — Когато Киврин дойде на разкопката, работи ли при гробницата?

— Не знам — отвърна Монтоя. — Аз не бях там. Имах среща с Гилкрисст.

— Кой би могъл да ни каже? Кой още е ходил там същия ден?

— Никой. Всички си бяха заминали за ваканцията.

— А Киврин как е знаела какво да прави?

— Доброволците си оставят бележки.

— Кой е ходил там сутринта същия ден?

— Бадри — отвърна Дануърти и отпраши към изолаторния сектор.

Влезе право в стаята на Бадри. Сестрата, която не беше очаквала подобна офанзива, дори не успя да свали отеклите си крака от поставката пред екраните и само каза:

— Не можете да влезете без предпазен костюм. — И хукна по петите му, но той вече беше влязъл.

Бадри се беше облегал на една възглавница. Изглеждаше много отпаднал и блед, но вдигна поглед, щом Дануърти влезе.

— Киврин работила ли е на рицарската гробница? — попита Дануърти.

— Киврин ли? — Гласът му беше много слаб. Думите се чуваха едва-едва.

Сестрата блъсна вратата.

— Господин Дануърти, не може да влизате...

— В неделя — поясни Дануърти. — Ти трябва да си й оставил бележка какво трябва да прави. Казвал ли си й да работи при гробницата?

— Господин Дануърти, така имате директен контакт с вируса...
— не спираше сестрата.

В този момент влезе и Мери, нахлузила импрегнирани ръкавици, и викна:

— Джеймс, не можеш да влиаш без предпазния костюм!

— Аз му казах, доктор Ааренс — намеси се сестрата, — но той направо нахълта и...

— Оставил ли си бележка на Киврин, че трябва да работи при гробницата? — не им обръщаше внимание Дануърти.

Бадри кимна едва-едва.

— Имала е контакт с вируса — обърна се Дануърти към Мери.
— В неделя. Четири дни преди да тръгне.

— О, не! — успя само да прошепне Мери.

— Какво има? Какво се е случило? — попита Бадри, опитвайки се да се надигне на лакти. — Къде е Киврин? — И погледът му започна да скача от Дануърти на Мери и обратно. — Нали я изтеглихте? Веднага щом разбрахте какво се случи? Не сте ли я изтеглили?

— Какво се е случило? — повтори Мери като ехо. — Какво искаш да кажеш?

— Трябваше да я изтеглите — отвърна Бадри. — Тя не е в 1320 година. В 1348-а е.

25.

— Това е невъзможно — каза Дануърти.

— 1348-а ли? — не можеше да повярва Мери. — Но това не може да бъде. Точно в тази година започва Черната смърт.

„Не може да е в 1348 година — мислеше си и Дануърти. — Андрюс каза, че максималното отклонение е само пет години. Бадри пък каза, че изчисленията на Пухалски са верни.“

— 1348-а? — повтори Мери. Дануърти я видя как наблюдава екраните зад Бадри, сякаш се надяваше, че той продължава да бълнува. — Сигурен ли си?

Бадри кимна.

— Разбрах, че нещо не е наред, веднага щом видях отклонението... — обясни той, но тонът му беше почти толкова изненадан, колкото и този на Мери.

— Не може да е имало чак толкова отклонение, че да е в 1348-а — намеси се Дануърти. — Накарах Андрюс да направи проверка на параметрите. Каза ми, че максималното отклонение е само пет години.

Бадри поклати глава.

— Не е от отклонението. То беше само четири часа. Беше прекалено малко. Минималната стойност при толкова отдалечено във времето спускане е поне четирийсет и осем часа.

„Отклонението не е било прекалено голямо. Оказало се е прекалено малко. Аз въобще не попитах Андрюс какво е минималното, а само за най-големите стойности.“

— Не знам какво се случи — каза Бадри. — Ужасно ме болеше главата. През цялото време, докато нагласявах мрежата, направо не спря да ме боли.

— Било е от вируса — обясни Мери. Беше стъписана. — Главоболие и световъртеж са първите симптоми. — Тя се отпусна на стола до леглото. — 1348-а!

1348 година. Дануърти като че ли не можеше да схване смисъла на цифрата. Беше се тревожил да не би Киврин да се е заразил от вируса, беше се притеснявал да не е имало прекалено голямо

отклонение, а през цялото това време тя е била в 1348 година. Чумата беше стигнала до Оксфорд през 1348 година. По Коледа.

— Щом видях колко е малко отклонението, разбрах, че нещо се е объркало — каза Бадри, — и изчислих координатите...

— Нали каза, че си проверил изчисленията на Пухалски? — рече Дануърти обвиняващо.

— Той е още новак. Никога не е правил подобно спускане. А Гилкрисст си нямаше ни най-малка представа за какво въобще става въпрос. Опитах се да ви кажа. Тя не беше ли на мястото на спускането? — И той погледна въпросително Дануърти. — Защо не я изтеглихте?

— Защото не знаехме — отвърна Мери, която продължаваше да седи напълно стъписана. — Ти не беше в състояние да ни кажеш нищо.

— Чумата е убила петдесет милиона души — каза Дануърти. — Половин Европа е измряла.

— Джеймс! — скастри го Мери.

Опитах се да ви кажа — обясни Бадри. — Заради това дойдох. За да можем да я изтеглим обратно още докато е на мястото на спускането.

Той се беше опитал да му каже. Беше тичал по целия път до кръчмата. Беше хукнал под поройния дъжд, без дори да си облече палтото, за да му каже, беше си проправял пътя през коледните купувачи, чадърите и чантите им, беше пристигнал полузамръзнал и с разтракани зъби заради треската. „Нещо не е наред.“

„Опитах се да ви кажа.“ Да, така беше. „Убила е половин Европа“, беше казал по време на бълнуването си, а също и „от плъховете беше“ и „Коя година сме?“ Беше се опитал да му каже.

— Ако не е от отклонението, трябва да е имало някаква грешка в координатите — каза Дануърти и се хвана за ръба на леглото.

Бадри се притисна към възглавницата си като хванато в капан животно.

— Нали каза, че координатите на Пухалски са верни?

— Джеймс — предупреди го Мери.

— Координатите са единственото друго нещо, което може да се е объркало — извика той. — При всякаква друга грешка спускането нямаше да се осъществи. Каза, че си ги проверил два пъти. Каза, че не си открил никакви грешки.

— Наистина не открих — каза Бадри. — Но нещо ми подсказваше, че не мога да се доверя на тия изчисления. Опасявах се, че е направил грешка в астрономичните изчисления, която нямаше да излезе при проверката. — Лицето му беше станало сиво. — Вкарах ги сам втори път. Сутринта преди спускането.

Сутринта преди спускането. Когато беше имал ужасно главоболие. Когато вече е бил болен. Дануърти си го спомни как пише на клавиатурата и се мръщи към екрана на конзолата. „Аз го гледах как работи. Стоял съм и съм го гледал как изпраща Киврин в ръцете на Черната смърт.“

— Не знам какво се е случило — допълни Бадри. — Трябва да съм...

— Чумата е натръшквала по цели села — прекъсна го Дануърти. — Умирали са по толкова много хора, че често не е оставал жив човек да ги погребете.

— Остави го на мира, Джеймс — намеси се за трети път Мери. — Той не е виновен. Бил е болен.

— Болен — повтори Дануърти, не на себе си от гняв. — Киврин е имала контакт с твоя вирус. А сега е в 1348 година.

— Джеймс — рече Мери.

Дануърти въобще не я изчака да довърши. Отвори със замах вратата и излетя навън.

В коридора Колин се люлееше на един стол и щом го видя, каза:

— Хайде.

Дануърти го подмина с бърза крачка.

— Къде отиваш? — извика Колин и пусна стола да падне на предните си крака с гръм и трясък. — Баба Мери каза да не те пускам да си ходиш, преди да са ти направили разширението на клетките. И защо не си сложил предпазен костюм?

Дануърти прелетя през вратата на отделението.

Колин го последва по петите.

— Баба Мери каза, че в никакъв случай не бива да те пускам.

— Нямам време за никакво разширение — отсече Дануърти. — Тя е в 1348 година.

— Баба Мери ли?

Почти тичаха по коридора.

— Киврин ли? — попита Колин. — Не може да е там. Нали това е времето на Черната смърт?

Дануърти блъсна вратата, която водеше към стълбището, и хукна надолу, като прескачаше по няколко стъпала наведнъж.

— Не разбирам — каза Колин. — Как се е озовала в 1348 година?

Дануърти зави по коридора с телефона, като междувременно бъркаше из джобовете си, за да намери бележника, подарен му от Колин.

— Ами как ще я измъкнете? — попита Колин. — Лабораторията е заключена.

Дануърти извади бележника и започна да разлиства страниците. Беше записал телефона на Андрюс някъде отзад.

— Господин Гилкрисст няма да те пусне. Как смяташ да влезеш в лабораторията? Той сам каза, че няма да те пусне.

Телефонът на Андрюс беше на последната страница. Дануърти взе слушалката.

— А дори и да те пусне, кой ще работи с мрежата? Господин Шодхури ли?

— Андрюс — отвърна Дануърти категорично и започна да набира номера.

— Ама нали не иска да дойде! Заради вируса.

Дануърти долепи слушалката до ухото си.

— Няма да я оставя там.

Чу се женски глас:

— Тук е телефон 24837. „Х. Ф. Шепърдс ООД“.

Дануърти погледна неவிждащо към тефтера в ръката си.

— Търся господин Роналд Андрюс — каза той. — Кой е вашият номер?

— 24837 — повтори тя нетърпеливо. — Тук няма такъв човек.

— Идиотски връзки — изръмжа Дануърти, затръшна слушалката и започна да набира втори път.

— Дори ако се съгласи да дойде, как смятате да я откриете? — попита Колин. — Нали няма да е там? Рандевуто не продължава три дни я.

Дануърти слушаше свободния сигнал на телефона и се чудеше какво е направила Киврин като е разбрала къде се намира. Върнала се е на мястото на срещата и е започнала да чака, разбира се. Ако обаче е

била в състояние. Ако не е била много болна. Ако не са я обвинили, че е занесла чумата в Скендгейт.

— Тук е телефон 24837 — каза същият женски глас. — „Х. Ф. Шепърдс ООД“.

— Кой е вашият номер? — извика Дануърти.

— 24837! — също извика тя.

— 24837 — повтори Дануърти. — Ами на мен точно той ми трябва.

— Не е вярно — намеси се Колин, пресегна се и му показа номера на Андриус на страницата. — Разместил си цифрите. — И взе слушалката от ръката му. — Я дай аз да ти го набера. — Той натисна съответните бутони и му върна слушалката.

Сега сигналът беше по-различен, чуваше се някак от по-голямо разстояние. Дануърти мислеше за Киврин. Чумата не се беше появила по едно и също време навсякъде. Беше пристигнала в Оксфорд по Коледа, но никой не можеше да знае със сигурност кога е ударила и Скендгейт.

Никой не вдигаше. Дануърти остави телефона да звъни десет пъти, а после единайсет. Не можеше да си спомни откъде точно бе тръгнала чумата. Беше дошла от Франция. Това със сигурност означаваше от изток, през Ламанша. А Скендгейт беше на запад от Оксфорд. Може да бе стигнала до селцето доста след Коледа.

— Къде е книгата? — обърна се той към Колин.

— Коя книга? Бележника ти ли? Ей го тук.

— Книгата, която ти подарих за Коледа. Защо не е с теб?

— Тук? — Колин не повярва на ушите си. — Та тя тежи поне пет кила.

Все още никой не вдигаше. Дануърти остави слушалката, грабна си бележника и се отправи към вратата.

— Искам винаги да я носиш със себе си. Не знаеш ли, че сме наред епидемия?

— Добре ли сте, господин Дануърти?

— Иди да я донесеш — рече Дануърти в отговор.

— Какво? Сега ли?

— Бягай до „Балиол“ и ми я донеси. Искам да разбера кога е стигнала чумата до Оксфордшир. Но не в града. По селата. И от коя посока е дошла.

— А ти къде си тръгнал? — попита Колин, докато тичаше успоредно с него.

— Да накарам Гилкрисст да отвори лабораторията.

— Той не искаше да я отвори заради някакъв си грип, та ще я отваря за чумата! — възрази Колин.

Навън валеше като из ведро. Демонстрантите срещу ЕС се бяха струпали под козирката на болницата. Един се отправи към Дануърти, протегнал напред брошура. Колин беше прав. Ако Гилкрисст разбереше кой е източникът на заразата, това въобще нямаше да го накара да промени решението си. Той щеше да си остане напълно убеден, че вирусът е минал през мрежата. Щеше да се изплаши, че ако отвори лабораторията, чумата ще дойде през мрежата.

— Дай ми един лист — нареди Дануърти и започна да рови за писалката си.

— Лист ли? — попита Колин. — За какво ти е?

Дануърти грабна брошурата от демонстранта и започна да драска нещо на гърба ѝ.

— Господин Бейсингейм се подписва под нареждането за отварянето на лабораторията — каза той.

Колин зяпна.

— Ама, господин Дануърти, Гилкрисст въобще няма да се върже на това. Не и като го види на гърба на някаква си брошура.

— Тогава ми донеси нормален лист! — извика Дануърти.

Колин се опули, после каза така, сякаш го увещаваше:

— Ей сега. Само ме изчакай тук, става ли? Не мърдай отгук.

Втурна се вътре и се върна с няколко листа хартия за ксерокс. Дануърти ги грабна и написа нареждането, както и името на Бейсингейм. После нареди:

— Иди да ми донесеш книгата. Ще се видим в „Брейзноуз“.

— Ами палтото ти?

— Няма време — отвърна Дануърти, сгъна листа на четири и го напъха в джоба на самото си.

— Много вали. Не е ли по-добре да вземеш такси?

— Ти да виждаш такси наоколо! — рече Дануърти и тръгна по улицата.

— Баба Мери ще ме убие, да знаеш — извика Колин след него.
— Каза, че аз отговарям за това да си получиш разширението на

клетките.

И все пак трябваше да вземе такси. Докато стигне до „Брейзнуоз“, дъждът вече беше направил плътна водна завеса — силен, биещ дъжд, който до един час щеше да се превърне в суграшица. Дануърти беше замръзнал до кости.

Хубавото беше, че поне протестиращите се бяха изпокрили. Пред „Брейзнуоз“ вече нямаше нищо освен няколко нападали по земята брошури. Пред централния вход беше поставена подвижна метална преграда. Портиерът се беше оттеглил в стаичката си и беше затворил прозорчето си.

— Отворете! — извика Дануърти и заблъска по металната преграда. — Отворете незабавно!

Портиерът вдигна прозорчето и погледна навън. Когато видя Дануърти, първо се изплаши, а след това придоби войнствен вид.

— „Брейзнуоз“ е под карантина — каза той. — Влизането е забранено!

— Отворете портала незабавно! — викаше Дануърти.

— Не мога, сър — отвърна портиерът. — Господин Гилкрис издаде заповед в „Брейзнуоз“ да не бъде допускан никой, докато не бъде открит източникът на заразата.

— Източника вече го знаем — извика Дануърти. — Отвори портала!

Портиерът спусна прозорчето и само след минута излезе от стаичката си и се приближи до металната решетка.

— От коледната украса ли е било наистина? — попита той. — Казаха, че всички дрънкулки и гирлянди били заразени.

— Не — отговори Дануърти. — Отвори и ме пусни да вляза.

— Не мога, сър — каза портиерът объркано. — Господин Гилкрис...

— Господин Гилкрис вече не командва парада — каза Дануърти и извади сгънатия лист от самото си. Промуши ръка през преградата и го подаде на портиера.

Портиерът го разгъна и зачете под дъжда.

— Господин Гилкрис вече не е временно ръководещ на факултета — обясни Дануърти. — Господин Бейсингейм ме упълномощи да поема всичко по спускането. Отвори портала.

— Господин Бейсингейм! — възкликна портиерът, вторачен във вече размазания подпис. — Ей сега ще намеря ключовете.

Върна се в стаичката си с листа в ръка. Дануърти се присламчи към портала, за да се скрие от леденостудения дъжд. Тресеше се от студ.

Беше се притеснявал, че на Киврин може да ѝ се наложи да спи на студената земя, а през това време тя беше наред масова гибел, където хората измираха, защото никой не беше останал на крака, за да насече дърва, а добитъкът умираше по нивите, защото не беше останала жива душа да го прибере по оборите. Осемдесет хиляди жертви в Сиена, триста хиляди в Рим, повече от сто хиляди във Флоренция. Половин Европа.

Портиерът се появи с една голяма халка с ключове и се приближи към портала.

— Ще ви отворя само след секунда, сър — каза той и започна да обръща ключовете един по един.

Киврин сигурно беше отишла на мястото на спускането веднага щом бе разбрала, че се намира в 1348 година. Сигурно бе стояла там през цялото това време, бе чакала да отворят мрежата и бе полудяла от ужас, че не я взимат.

Ако въобще беше разбрала годината. Нямаше начин, по който да се досети, че всъщност не е в 1320 година, а в 1348 година. Бадри ѝ беше казал, че отклонението ще е няколко дни. Сигурно бе проверила датата по дните на светите пости и си бе помислила, че е точно там и тогава, където трябва. Въобще нямаше да ѝ хрумне да пита за годината. Щеше да си мисли, че е в 1320 година, а през цялото това време чумата щеше да вилнее около нея.

Катинарът на портала щракна и Дануърти бутна вратата само колкото да се промуши.

— Вземи си ключовете — нареди той. — Ще ми трябваш да отвориш лабораторията.

— Ключът не е на тая връзка — отвърна портиерът и се върна в стаичката си.

Беше безумно студено, дъждът продължаваше да реже, все по-леден и по-леден. Дануърти се сгуши до вратата на портиерната и напъха ръце дълбоко в джобовете на сакото си. Тресеше го.

Беше се притеснявал за разни крадци и главорези, а през цялото това време тя беше в 1348 година, когато по улиците бяха правили цели купчини от трупове, когато бяха изгаряли в паниката си евреи и непознати.

Беше се притеснявал, че Гилкрисст не е направил проверка на параметрите, така се беше притеснявал, че беше заразил и Бадри с притеснението си, а Бадри, който по това време вече е бил в силна треска, беше вкарал данните отново.

Изведнъж си даде сметка, че портиерът се бави прекалено дълго и сигурно в момента предупреждава Гилкрисст.

Приблужи се до вратата и портиерът веднага изскочи с чадър в ръка. Коментираше нещо за непоносимото време и предложи на Дануърти да се скрие от дъжда.

— Вече съм подгизнал целият — каза Дануърти и закрачи през вътрешния двор.

По цялата ширина на вратата на лабораторията беше прекарана жълта лепенка. Дануърти я разкъса, докато портиерът ровеше из джобовете си за ключа на алармата и прехвърляше чадъра ту в едната, ту в другата си ръка.

Дануърти погледна зад него към апартамента на Гилкрисст. Прозорците му гледаха към лабораторията, а във всекидневната се виждаше светлина, но Дануърти не долавяше никакво движение в стаята.

Портиерът намери най-сетне магнитната карта, която изключваше алармената система, напъха я в отвора, а след това започна да търси и ключа за самата врата.

— Все още не съм сигурен дали трябва да отварям лабораторията без съгласието на господин Гилкрисст — каза той.

— Господин Дануърти! — чу се гласът на Колин някъде от двора. И Дануърти, и портиерът се извърнаха. Колин се приближи на галоп. Беше подгизнал до кости, а под мишница държеше голямата книга, добре увита в шала му. — На... някои... места... от... Оксфордшир... е... стигнала... чак... през... март — каза той с големи паузи между думите, за да си поеме дъх. — Извинете. Тичах по целия път.

— Кои части? — попита Дануърти.

Колин му подаде книгата и приклегна с ръце върху коленете, вдишвайки дълбоко и шумно.

— Не... пише.

Дануърти разви шала и отвори книгата на отбелязаната от Колин страница, но очилата му бяха прекалено напръскани от дъжда, а и самите страници бяха направо подгизнали.

— Пише, че се появила за първи път в Мелкъм, след което се придвижила на север към Бат, а също така и на изток — допълни Колин. — Пише, че в Оксфорд е стигнала по Коледа, а в Лондон — през октомври следващата година, но в някои части на Оксфордшир се появила чак в края на пролетта, а някои отделни селца останали незасегнати чак до юли.

Дануърти се вгледа с невиждащ поглед в страниците.

— Това не ни казва нищо — рече той.

— Знам — съгласи се Колин и се изправи. Продължаваше да диша тежко. — Но поне не пише, че до Коледа е бил повален целият Оксфордшир. Може пък Киврин да е в някое от селата, които са се заразили чак през юли.

Дануърти избърса страниците с шала и затвори книгата.

— Придвигила се е на изток от Бат — каза той тихо. — Скендгейт е точно на юг от пътя между Оксфорд и Бат.

Портиерът най-сетне си беше избрал един от ключовете. Пъхна го в ключалката.

— Пак позвъних на Андрюс, но никой не вдигна.

Портиерът отвори вратата.

— Как ще пуснеш мрежата, като нямаш технолог? — попита Колин.

— Да пуснете мрежата? — опули се портиерът. — Аз мислех, че само искате да извадите някакви данни от компютъра. Господин Гилкрисст няма да ви даде да пускате мрежата без съответното разрешение. — И той взе листа с разрешението на Бейсингейм и го погледна.

— Аз давам това разрешение — каза Дануърти и го избута, за да влезе в лабораторията.

Портиерът тръгна да влиза, но отвореният му чадър се заклеци във вратата и той се обърна, за да го освободи.

Колин приклегна и мина под чадъра.

Гилкрисст сигурно беше изключил отоплението, защото в лабораторията беше съвсем малко по-топло, отколкото навън. Очилата на Дануърти обаче бяха съвсем мокри и отново се замъглиха. Той ги свали и се опита да ги избърше в ревера на мокрото си сако.

— Вземи — каза Колин и му подаде едно дълго парче смачкана тоалетна хартия. — Тая хартия съм я събирал за господин Финч. Работата е там, че ще е много трудно да я намерим дори ако се приземим на съответното място, а ти каза, че е много сложно да се определят точните пространствено-времеви координати.

— Точното място и дата вече ги имаме — каза Дануърти и избърса очилата си с тоалетната хартия и си ги сложи. Все още бяха замъглени.

— Страхувам се, че трябва да ви помоля да си вървите — намеси се портиерът. — Не мога да ви пускам тук, без господин Гилкрисст да е... — И изведнъж млъкна.

— О, смърт и ужас! — измърмори Колин. — Гилкрисст идва.

— Какво означава това? — попита Гилкрисст. — Какво правите тук?

— Смятам да изтегля Киврин — отговори Дануърти.

— И кой ще ви разреши? — попита Гилкрисст. — Това е мрежа на „Брейзнуоз“ и вие ще бъдете обвинен в незаконно влизане. — Той се обърна към портиера. — Наредих ти да не пускаш господин Дануърти на територията на колежа.

— Господин Бейсингейм е дал разрешение — отвърна портиерът и подаде влажния лист на Гилкрисст.

Гилкрисст го грабна от ръцете му.

— Бейсингейм! — Той се вторачи в хартията. — Та това въобще не е подписът на Бейсингейм! — изфуча той яростно. — Незаконно влизане, а сега пък и подправяне на документи. Господин Дануърти, възнамерявам да повдигна обвинение срещу вас. А когато господин Бейсингейм се върне, смятам да го осведомя, че ваш...

Дануърти направи една крачка към него:

— Аз пък смятам да го осведомя, че неговият заместник е отказал да прекрати едно спускане, че умишлено е поставил в опасност живота на една историчка, че е забранил достъпа до лабораторията и че в резултат от всичко това не са били определени времевите координати на една специалистка. — Той махна с ръка към

конзолата. — Знаете ли какво означават данните от фиксирането? Фиксирането, което вие не разрешихте да бъде дешифрирано от моя технолог заради някакви имбецили, които си нямат и понятие от пътуване във времето, включително и вие самият? *Знаете* ли въобще какво означават тези данни? Киврин не е в 1320 година! Тя е в 1348 година насред развилнялата се Черна смърт. — Той се обърна и махна с ръка към екраните. — И е там от цели две седмици. Заради глупостта ви. Защото... — Той спря.

— Нямате право да ми говорите по този начин — каза Гилкрисст. — Нито пък да се намирате в тази лаборатория. Настоявам да напуснете незабавно.

Дануърти не каза нищо. Само направи една крачка към конзолата.

— Извикай проктора^[1] — обърна се Гилкрисст към портиера. — Искам да ги изхвърлят оттук веднага.

Екранът не беше просто тъмен, а направо изключен. Същото важеше и за осветлението на конзолата. Цялото захранване беше изключено.

— Изключили сте електрозахранването — каза Дануърти с глас, който страшно напомняше на шепота на Бадри. — Изключили сте мрежата напълно.

— Да — съгласи се Гилкрисст, — и направих добре, защото вие си мислите, че имате пълното право да нахълтвате без разрешение.

Дануърти протегна ръка слепешката към угасналия екран, залитна и повтори:

— Изключили сте мрежата напълно.

— Добре ли сте, господин Дануърти? — попита Колин и също направи крачка напред.

— Сетих се, че може би ще се опитате да нахълтате и да отворите мрежата каза Гилкрисст, — защото виждам, че май нямате никакво уважение към авторитета на Медиевистиката. Изключих цялото захранване, за да не се случи точно това, и явно съм постъпил правилно.

Дануърти беше чувал как хората направо могат да бъдат повалени от някоя лоша вест. Когато Бадри му каза, че Киврин е в 1348 година, той не беше успял да асимилира напълно значението на

новината, но тази сега го фрасна като с парен чук. Не можеше да си поеме дъх.

— Изключили сте мрежата — повтаряше той. — Загубили сте всички данни от фиксирането.

— Загубили сме фиксирането ли? — възкликна Гилкрисст. — Глупости. Нали има поддържащи системи и тем подобни?! Щом пуснем захранването отново...

— Това означава ли, че не знаем къде е Киврин? — попита Колин.

— Да — отвърна Дануърти и докато падаше, си помисли, че ще се строполи върху конзолата също като Бадри, но не стана така. Падна почти грациозно, като човек, на когото са му изкарвали дъха, свлече се като любовник в протегнатите ръце на Гилкрисст.

— Знаех си — чу гласа на Колин. — И то само защото не ти направиха разширението на клетките. Баба Мери направо ще ме убие.

[1] Отговорник за дисциплината в колеж. — Бел.пр. ↑

26.

— Това е невъзможно — каза Киврин. — Не може да е 1348 година.

Всичко обаче си идваше на мястото: и смъртта на капелана на лейди Имейн, и това, че не бяха довели със себе си никаква прислуга, и нежеланието на лейди Еливис да изпрати Гавин до Оксфорд, за да разбере нещо за самоличността на Киврин. „Там има много болни“, беше казала лейди Иволда, а Черната смърт беше нападнала Оксфорд през 1348 година по Коледа.

— Какво е станало? — попита тя и гласът ѝ вече отказваше да ѝ се подчинява. — *Какво се случи?* Нали трябваше да отида до 1320 година?! 1320-та! Господин Дануърти ме предупреди, че не бива да идвам, че тия от Медиевистиката въобще не разбират какво вършат, но не може да са ме изпратили чак в *друга година!* — Тя млъкна. — Трябва веднага да се махнете оттук! Това е Черната смърт!

Всички я бяха зяпнали толкова неразбиращо, че тя се усъмни дали преводачът не е започнал отново да си функционира само на английски.

— Това е Черната смърт — повтори тя. — Синята болест!

— Не — рече Еливис тихо, но Киврин я прекъсна:

— Лейди Еливис, трябва да отведете лейди Имейн и отец Рош в залата.

— Не може да бъде — прошепна Еливис, но все пак хвана лейди Имейн за ръката и я изведе. Имейн беше стиснала паницата с кашата така, сякаш беше мощехранителницата ѝ. Мейзри хукна подире им със залепени на ушите ръце.

— Вие също трябва да се махнете — обърна се Киврин към Рош. — Аз ще остана при писаря.

— Преззззз — измърмори нещо писарят и Рош се обърна да го погледне.

Писарят се опита да се надигне и Рош се втурна да му помага.

— Не! — извика Киврин и го сграбчи за ръкава. — Не бива да се приближавате към него! — И застана между свещеника и леглото. —

Болестта на писаря е заразна — каза тя и мислено започна да се моли преводачът да се справи с обяснението ѝ. — Инфекция. Разпространява се от бълхи и от... — тя се поколеба, защото не можеше да се сети как се описва капковидното пренасяне на зараза — и от течностите и дъха на болните. Това е смъртоносна болест, която убива всеки приближил се.

Тя се вторачи в него напрегнато. Чудеше се дали въобще е разбрал нещичко от това, което му беше казала. Дали въобще може да го разбере. През четиринайсети век хората не бяха имали никаква представа за микроби и тем подобни, нито пък за това как се разпространява една заразна болест. Бяха вярвали, че Черната смърт е наказание, дадено им от Бога. Бяха мислили, че се разпространява от отровни мъгли, които се носели над горите и полята, от погледа на някой мъртвец, дори чрез магия.

— Отче — каза писарят в този момент и Рош се опита да заобиколи Киврин, но тя пак му препречи пътя.

— Не можем да ги оставим да измират — каза той.

„Ама сте го правили — помисли си тя. — Побягвали сте и сте ги оставяли като едното нищо. Хората са зарязвали децата си, лекарите са отказвали да идват, свещениците са бягали като попарени...“

Киврин се наведе и взе една от лентите плат, които лейди Имейн беше приготвила за мазилото си.

— Трябва да покриете устатата и носа си с това — каза тя.

Подаде му парчето плат, а той го изгледа намръщено, след което го сгъна на няколко пъти и го залепи на лицето си.

— Завържете го — каза Киврин и взе още един парцал. Сви го на триъгълник и го постави върху носа и устата си като маска на бандит, след което направи един възел отзад. — Ето така.

Рош се подчини, поигра си малко, докато направи възела, после погледна Киврин. Тя се дръпна встрани и той се наведе, за да постави ръка на гърдите на писаря.

— Недейте... — каза тя и той вдигна поглед. — Недейте да го пипате освен за най-необходимото.

Тя задържа дъха си, докато Рош го преглеждаше, изпълнена със страх, че писарят може внезапно да скочи отново, но той въобще не помръдваше. Бубонът под мишницата му се беше спукал и сега оттам течеше кръв и тънка струйка зеленикава гной.

Киврин положи ръката си върху отец Рош, за да го спре.

— Не пипайте това — каза тя. — Сигурно го е спукал, докато се опитвахме да го озаптим. — Тя изтри кръвта и гнойта с един от парцалите на лейди Имейн, а с друг превърза раната, като направи здрав възел на рамото. Писарят нито помръдна, нито извика, а когато Киврин погледна към него, видя, че той се е вторачил право пред себе си и не помръдва.

— Мъртъв ли е? — попита тя отчето.

— Не — отвърна Рош, който отново беше поставил ръка върху гърдите на писаря. Виждаше се лекото повдигане и спускане на гърдния кош. — Трябва да донеса нещата за последното причастие — допълни отецът. Думите му звучаха също толкова неясно, колкото и тези на писаря.

„Не — помисли си Киврин и усети как паниката в нея се надига отново. — Не отивай. Ами ако умре? Или пък пак стане да се бие?“

Рош се изправи.

— Не се страхувай — каза той. — Ще се върна.

И излезе с бързи крачки, без да затвори вратата. Отдолу идваха някакви звуци — гласовете на Еливис и Рош. Трябваше да му каже, че не бива да говори с никого. Агнес каза:

— Искам при Киврин! — И ревна, а Роузмунд ѝ отвърна гневно.

— Ще кажа на Киврин — чу се вбесеното гласче на Агнес и Киврин затвори вратата и я затисна с гръб, за да не позволи на никого да влезе.

Агнес не биваше да влиза тук, нито Роузмунд, нито никой. Не трябваше да влизат в контакт с вируса. За Черната смърт не бе имало никакъв лек. Единственият начин, по който можеше да ги предпази, беше да не им позволи да се заразят. Тя се опита да си спомни набързо всичко, което знаеше за Черната смърт. Беше чела за нея, когато си вземаше изпитите по история на четиринайсети век, а освен това и доктор Ааренс ѝ беше говорила разни неща, докато ѝ беше правила ваксините.

Имаше два различни типа, не, три: единият влизаше направо в кръвообращението и убиваше жертвата си само за няколко часа. Бубонната чума се разпространяваше от бълхите по плъховете и точно тя предизвикваше отоците под мишниците. Другият вид беше белодробната и от нея не се образуваха бубони. Жертвата кашляше и

повръщаше кръв — този вид се предаваше с помощта на малки капчици и беше ужасно заразен. Писарят обаче имаше бубонна, която не беше чак толкова заразна. Ако просто стоиш до болния, няма да се заразиш — бълхата трябваше да скочи от единия човек на другия.

Изведнъж Киврин се сети как писарят се беше строполил върху Роузмунд, при което и двамата бяха паднали на земята. „Ами ако и тя се зарази? Не бива, не бива да се заразява! Няма никакъв лек!“

Писарят се размърда и Киврин се приближи към леглото.

— Жаден съм — каза той и облиза устните си с подпухналия си език. Тя му донесе чаша вода, той отпи няколко глътки, задави се и се изкашля право в лицето ѝ.

Тя отстъпи и махна с един замах намокрената маска. „Тази е от бубонната — говореше си тя наум, — докато триеше усърдно гърдите си. Този вид не се предава чрез капчици. Освен това ти не можеш да се заразиш, защото ти е направена ваксинация. А освен това си си получила всички други антивирусни ваксини, а също така и разширението на Т-клетките.“ Не би трябвало да може да се зарази от каквато и да било болест. Но не би трябвало и да се приземи в 1348 година...

— Какво се случи? — прошепна тя.

Не можеше да е от отклонението. Господин Дануърти се беше разтревожил, че не са направени съответните тестове, но в най-лошия случай отклонението щеше да е само няколко седмици, а не толкова много години. Сигурно се беше повредило нещо в самата мрежа.

Господин Дануърти беше казал, че Гилкрисст си няма представа от това, което е тръгнал да прави, и нещо се беше объркало, и тя беше пристигнала в 1348 година. Защо обаче не бяха прекратили спускането веднага щом бяха разбрали кога е попаднала? Господин Гилкрисст може и да не си беше дал сметка, че трябва да се направи точно това, но не и господин Дануърти. Първо на първо, той не беше искал да я пускат въобще на това пътуване. Защо не бе отворил мрежата веднага?

„Защото вече ме нямаше там“ — помисли си тя. За получаването и разшифроването на данните от фиксирането бяха необходими поне два часа. До това време тя вече беше тръгнала из гората. Но той щеше да задържи мрежата отворена. Едва ли щеше просто да я затвори, за да изчака датата на randevuto. Той щеше да я остави отворена заради нея.

Киврин се спусна към вратата и свали резето. Трябваше да намери Гавин. Трябваше да го накара да ѝ каже къде е мястото на спускането.

Писарят се поизправи и свали единия си крак от леглото, сякаш се канеше да тръгне с нея.

— Помогнете ми — каза той и се опита да свали и другия си крак.

— Не мога да ти помогна — отвърна тя гневно. — Не съм тукашна. Трябва да намеря Гавин. — Още щом го каза обаче, се сети, че Гавин не е в имението — нали беше заминал за Кърси с пратеника на епископа и сър Блоет. С пратеника на епископа, който така бързаше да си тръгне, че за малко да прегази Агнес с коня си.

Тя залости вратата, обърна се към писаря и попита:

— Другите бяха ли болни от чума? Пратеникът на епископа беше ли вече болен? — Спомни си посивялото му лице, как се беше загърнал в пелерината си и как се тресеше от студ. Щеше да зарази всички: и Блоет, и високомерната му сестра, и кикотещите се момичета. И Гавин. — Знаели сте, че сте били болни, нали? Не знаехте ли?

Писарят протегна скованата си ръка към нея. Приличаше на малко дете.

— Помогнете ми — каза той и се отпусна назад. Главата и рамената му увиснаха от леглото.

— Не заслужаваш да ти се помогне. Донесъл си чумата тук.

На вратата се почука.

— Кой е? — попита тя разгневена.

— Отец Рош — чу се гласът на свещеника и Киврин се почувства някак облекчена, зарадвана, че е дошъл, но не помръдна. Сведе поглед към писаря, който продължаваше да лежи наполовина извън леглото. Устата му беше отворена, подутият език я изпълваше цялата.

— Пуснете ме да вляза — извика отецът. — Трябва да го изповядам.

Да го изповядал!

— Не — отвърна Киврин.

Той захлопа по-силно.

— Не мога да ви пусна вътре — извика Киврин. — Заразно е. Можете да се разболеете.

— Той е в предсмъртна агония — каза Рош. — Трябва да му прочета молитвата, за да влезе в рая.

„Няма да отиде в рая — помисли си Киврин. — Той донесе чумата тук.“

Писарят отвори очи. Целите бяха кървясали и подути, при всяко негово вдишване се чуваше хъркане. Умираще.

— Катрин! — извика свещеникът.

„Умира, при това далеч от дома. Както се случи и с мен.“ Тя също беше донесла болест и ако никой не се беше заразил, това не беше станало заради някакво усилие от нейна страна. Всички ѝ бяха помагали — и Еливис, и Имейн, и Рош. Можеше да ги зарази всички до един. Рош ѝ беше прочел последното причастие, беше държал ръката ѝ.

Киврин повдигна нежно главата на писаря и го положи така, че да лежи нормално. След това отиде до вратата, откряна я и каза:

— Ще ви позволя да влезете, но преди това трябва да поговорим.

Рош беше облякъл съответните одежди и си беше свалил предпазната маска. В една кошница беше поставил мирото и причастието. Постави я на раклата до леглото и погледна писаря, чието дишане ставаше все по и по-затруднено.

— Трябва да чуя изповедта му — каза той.

— Не! — отсече Киврин. — Не и докато не ви обясня нещо. — Тя си пое дълбоко дъх. — Писарят има бубонна чума — започна тя, като се вслушваше внимателно във версията на преводача си. — Това е една ужасна болест. Почти всички, които се заразят от нея, умират. Разпространява се от плъховете и бълхите им, а също така и от дъха на вече болните от нея. Зарази са и дрехите и вещите им. — Гледаше го напрегнато и се опитваше да му внуши, че трябва да разбере. Той пък изглеждаше също напрегнат, но и стъписан.

— Това е една ужасна болест — каза тя. — Не е като треската или холерата. Вече е убила стотици хиляди души в Италия и Франция, толкова много, че по някои места не е останала жива душа да погребее мъртвите.

Не можеше да прочете нищо по лицето на свещеника.

— Вие сте си спомнили коя сте и откъде идвате — рече той. Думите му не звучаха като въпрос.

„Той си мисли, че когато Гавин ме е открил в гората, съм бягала от чумата — каза си тя. — Ако се съглася, ще си помисли, че аз съм я донесла.“ В погледа му обаче нямаше и следа от обвинение и тя реши, че трябва да го накара да разбере за какво става въпрос.

— Да — отвърна и зачака.

— Какво трябва да правим сега? — попита Рош.

— Другите не бива да влизат в тази стая. Освен това трябва да им кажете да не напускат къщата, но и да не пускат никого да влиза. На селяните също трябва да кажете да си останат по колибите, а ако видят мъртъв плъх, въобще да не се приближават до него. На поляната вече не трябва да стават никакви пиршества или танци. Селяните не бива да идват в господарската къща, нито дори в двора ѝ, а също така не трябва да ходят до църквата. По никакъв повод не бива да се събират заедно.

— Ще накарам лейди Еливис да не пуска Агнес и Роузмунд да излизат — повтори той нарежданията ѝ, — а на селяните ще кажа да си стоят по колибите.

Писарят изхърка и двамата се обърнаха към него.

— А нищо ли не можем да направим за тези, които вече са се заразили с чумата? — попита той. Произнесе думата доста странно.

Докато отец Рош беше излязъл да донесе нещата за причастието, тя се беше опитала да си спомни какво бяха правили хората от четиринайсети век, за да се борят срещу болестта. Бяха носили китки цветя, бяха пили стрити на прах изумруди, бяха слагали пиявици по бубоните, но всичко това се беше оказало повече от безполезно. Доктор Ааренс ѝ беше казала, че каквото и да били правили, нямало да има никакъв успех, защото единственото, което вършело работа, били антимикуробните препарати като тетрациклин и стрептомицин — а те бяха открити едва през двайсети век.

— Трябва да му даваме течности и да направим така, че да му е топло — отвърна тя.

Рош погледна писаря и каза:

— Бог няма да го остави.

„Ще го остави — помисли си Киврин. — Нали е зарязал половин Европа.“

— Бог не може да ни помогне срещу Черната смърт — каза тя.

Отец Рош кимна и взе мирото.

— Трябва да си сложите маската — каза Киврин и се наведе да вземе последния останал парцал. Завърза го на носа и устата му. — Винаги когато сте при него, трябва да я носите — каза тя, като се надяваше, че Рош няма да забележи липсата на нейната маска.

— Бог ли ни е изпратил тази болест? — попита Рош.

— Не — отвърна Киврин. — Не.

— А дяволът ли тогава?

Киврин се почувства много изкушена да каже „да“. Повечето от европейците бяха решили, че точно Сатаната им е изпратил Черната смърт. И бяха тръгнали на поход срещу поддръжниците на дявола — бяха изтезавали евреи и прокажени, бяха убивали старици с камъни, бяха изгаряли млади момичета на кладите.

— Никой не я е изпратил — отвърна тя. — Това е болест. Никой не е виновен за нея. Бог би ни помогнал, ако можеше, но Той... — Той какво? Не може да ни чуе? Изчезнал е някъде? Или пък не съществува изобщо? — не може да дойде — завърши тя съвсем несклопосано.

— И ние трябва да действаме от Негово име? — попита отец Рош.

— Да.

Отец Рош коленичи до леглото. Сведе глава към ръцете си, но после я вдигна отново и каза:

— Знаех си, че Бог ви е изпратил сред нас за добро.

Киврин също коленичи и събра ръце за молитва.

— *Mittere digneris sanctum Angelum* — започна молитвата Рош. — Изпрати ни светия Си ангел да пази и закриля всички нас, които сме се сбрали в този дом.

— Не позволявай Рош да се разболее — каза и Киврин, но на записващото си устройство. — Не позволявай Роузмунд да се разболее. Нека писарят умре преди болестта да е стигнала до белите му дробове.

Гласът на Рош беше същият както когато се беше молил за нея, и Киврин се замоли той да има същото успокояващо въздействие и за писаря. Не можеше да разбере дали е така. Писарят въобще не беше в състояние да си каже изповедта, а от мирото като че ли го заболя, защото когато Рош намаза дланите му, той потрепна, а дишането му стана още по-хрипящо. Рош вдигна глава и го погледна. По ръцете му бяха започнали да се появяват малки лилаво-сини ранички, което

означаваше, че кръвоносните съдове под кожата се пръскат — един по един.

Отец Рош се извърна и погледна Киврин.

— Това ли са последните дни? — попита той. — Това ли е краят на света, предсказан от Божите апостоли?

„Да“ — отговори му Киврин наум, но на глас каза:

— Не. Не. Просто лоши времена. Една ужасна епоха, но не всички ще измрат. А след нея ще има много други, и то красиви. И Ренесансът, и реформите на Класицизма, и много музика. Прекрасни времена. Ще има много нови лекове и хората няма да измират от това, от едра шарка или пневмония. И всички ще имат какво да ядат, а домовете ще бъдат достатъчно топли и през зимата. — Тя се сети за Оксфорд с цялата му коледна украса, с осветените улици и магазини. — Навсякъде ще има светлина и камбани, които не трябва да се бият на ръка.

Думите ѝ сякаш подействаха успокояващо на писаря — дишането му стана по-равномерно и той се унесе.

— Сега трябва да се махнете от него — каза Киврин на отец Рош, отведе го до прозореца и му подаде паницата.

— Трябва да си миете ръцете всеки път когато сте го докосвали.

В паницата нямаше почти никаква вода.

— Трябва да измием добре съдовете и приборите, които е използвал — продължи тя, докато го гледаше как мие големите си ръце. — Трябва също да изгорим парцалите и превръзките. Чумата е навсякъде по тях.

Отчето избърса ръцете си в расото и слезе долу, за да предаде на Еливис какво трябва да прави и какво не. Когато се върна, донесе паница вода и чисто парче плат. Киврин накъса плата на широки ивици и завърза една на носа и устата си.

Водата в паницата свърши много скоро. Писарят беше излязъл от унеса си и непрестанно молеше да пие. Киврин поднасяше чашата към устните му, за да не се доближава отчето прекалено често до болния.

По някое време Рош излезе за вечерната молитва и за да удари камбаната. Киврин залости вратата след него. Междувременно се опита да подочуе някакви звуци от долу, но там беше съвсем тихо. Или бяха заспали, или бяха болни. Сети се как Имейн се беше навела с мазилото над писаря и как Роузмунд се беше оказала под него на пода.

„Вече е много късно — мислеше си тя, докато крачеше из стаята — всички имаха съвсем директен контакт с вируса.“ Колко ли дълъг беше инкубационният период? Две седмици? Не, това беше необходимото време ваксината да започне да действа. Три дни? Или може би два? Не можеше да се сети. А от колко ли време писарят бе носил заразата? Тя се опита да си спомни кой беше седял до него на пиршеството, с кого беше говорил — но пък въобще не го беше наблюдавала. Беше гледала Гавин. Единственият ѝ ясен спомен беше как писарят бърка под полите на Мейзри.

Тя отиде до вратата, отвори я и извика:

— Мейзри!

Отговор не последва, но това не означаваше нищо. Мейзри или спеше, или се криеше, а освен това писарят не беше болен от белодробна, а от бубонна чума, която се разпространяваше от бълхи. Имаше вероятност да не е заразил никого, но веднага щом Рош се върна, тя го остави до леглото на писаря и взе мангала, за да донесе отдолу горещи въглени. И за да се убеди, че всички са добре. Спря на стъпалата и ги погледна.

Роузмунд и Еливис седяха до огъня. Лейди Имейн се беше настанила до тях и четеше часослова. Агнес си играеше с количката си, буташе я напред-назад по каменните плочи и ѝ говореше нещо. Мейзри беше заспала на една от пейките край високата маса, лицето ѝ беше намръщено дори в съня ѝ.

Агнес блъсна количката в крака на Имейн, при което старата жена погледна надолу и каза:

— Агнес, ще ти взема играчката, ако не си играеш по-тихо — и остротата на забележката ѝ, набързо прикритата усмивка на Роузмунд, здравата червенина по лицата им, всичко това убеди Киврин, че засега нещата са наред. Тази вечер беше като всяка друга в господарската къща.

Еливис не работеше по ръкоделието си. Режеше с ножицата си едно парче лен на дълги ивици и сегиз-тогиз поглеждаше към вратата. Имейн изглеждаше притеснена, а Роузмунд, която също разкъсваше разни парцали, поглеждаше нервно майка си. По едно време Еливис се изправи и се приближи до паравана. Киврин се зачуди дали не е чула някакъв шум, но след минутка Еливис се върна на мястото си и отново се захвана с лена.

Киврин заслиза по стълбата. Агнес я видя първа, заряза количката си и скочи.

— Киврин! — извика тя и се спусна към нея.

— Внимавай — каза Киврин и протегна ръка да я задържи. — Въглените са много горещи!

Те, разбира се, въобще не бяха горещи, иначе тя нямаше да слиза за нови, но Агнес отстъпи.

— Защо имаш превръзка на лицето? — попита тя. — Ще ми разкажеш ли приказка?

Еливис също се беше изправила, а Имейн се беше извърнала, за да я погледне.

— Как се чувства писарят на епископа? — попита Еливис.

Щеше ѝ се да отговори, че е в агония, обаче каза:

— Треската му малко поспадна. Но трябва да стоите настрана от мен. Заразата може да е по дрехите ми.

Всички станаха и се отдръпнаха от огнището.

В огъня още имаше остатъци от бъдника. Киврин хвана капака на мангала с полите си и изсипа посивелите въглени в пепелта. Един от въглените се удари в дънера, отскочи и се търколи по пода.

Агнес се засмя и всички изгледаха въглена, с изключение на Еливис, която се беше обърнала към вратата.

— Върна ли се Гавин с конете? — попита Киврин и веднага съжали. Отговорът се четеше ясно по напрегнатото лице на Еливис, а думите ѝ само накараха Имейн да я изгледа хладно.

— Не — отвърна Еливис, без въобще да обръща глава.

— Мислите ли, че и другите от хората на епископа са били болни?

Киврин се замисли за пепелявото лице на пратеника на епископа, както и за измъчената физиономия на монаха и отвърна:

— Не знам.

— Времето се захлажда — намеси се Роузмунд. — Може пък Гавин да е решил да остане там за през нощта.

Еливис не каза нищо. Киврин клекна до огнището и разбърка въглените с ръжена, за да извади отгоре най-горещите. Опита се да ги вкара в мангала с ръжена, но не успя и ги загреба направо с капака на мангала.

— Ти ни донесе това — каза Имейн.

Киврин вдигна поглед и сърцето ѝ заби лудо. Имейн обаче въобще не гледаше нея. Беше се вторачила в Еливис.

— Заради твоите грехове трябва да изтърпяваме това наказание.

Еливис се обърна, за да погледне Имейн. Киврин очакваше да види на лицето ѝ гняв, но там нямаше нищо такова. Тя само изглежда свежърва си с безразличие, сякаш умът ѝ беше някъде другаде.

— Бог наказва прелюбодейците и цялата къща — продължи Имейн, — както сега наказва теб. — И размаха часослова си. — Заради твоя грях чумата дойде в нашата къща.

— Ти изпрати вест до епископа — отвърна Еливис хладно. — Ти не беше доволна от отец Рош. Ти доведе и тях, и чумата заедно с тях в нашия дом.

И излезе.

Имейн остана неподвижна, сякаш я бяха ударили, после се върна до пейката, падна на колене, взе мощехранителницата си и започна да прокарва разсеяно пръсти по верижката.

— Сега ще ми разкажеш ли приказка? — обади се Агнес.

Имейн подпря лакти на пейката и притисна ръце към челото си.

— Разкажи ми приказката за непослушната девица — настояваше Агнес.

— Утре — отвърна Киврин. — Утре ще ти разкажа приказка. — И понесе мангала към стълбите.

Температурата на писаря пак се беше качила. Той вилнееше и крещеше части от месата за мъртвите така, сякаш псуваше. Постоянно молеше за вода и първо отец Рош, а после и Киврин излизаха до двора, за да носят нова.

Киврин слезе на пръсти по стъпалата с кофа и свещ в ръка, като се надяваше, че Агнес няма да я види, но и без това всички с изключение на лейди Имейн бяха заспали. Тя продължаваше да стои на колене и да се моли с изправен и непреклонен гръб. „Ти ни докара това на главата.“

Киврин излезе в тъмния двор. Чуваха се две камбани, които се разминаваха едва доловимо. Киврин се зачуди дали бият за вечерна молитва, или за погребение. До кладенеца имаше кофа, до половината пълна с вода, но Киврин я изля върху калдъръма и извади прясна. Остави я до вратата на кухнята и влезе вътре, за да вземе нещо за вечеря. На края на масата бяха поставени дебели кърпи, с които се

покриваше храната при носенето ѝ в господарската къща. Киврин сложи в едната хляб и парче студено месо, завърза краищата ѝ, след което грабна и останалите кърпи и отнесе всичко горе. Нахраниха се на пода, седнали пред мангала. Киврин се почувства по-добре още след първата хапка.

Писарят като че ли също беше по-добре. Отново задряма, след което веднага го обля гореща пот. Киврин попи потта с една от грубите кухненски кърпи и той въздъхна доволно и заспа. Когато се събуди, температурата му беше спаднала. Киврин и Рош избутаха раклата до леглото, сложиха отгоре ѝ една лоена свещ и започнаха да се редуват да бдят над болния. Беше прекалено студено, за да може да се заспи, но Киврин се сви до каменния перваз и подремна. При всяко нейно събуждане писарят като че ли се чувстваше все по-добре.

Беше чела в „История на медицината“, че цепването на бубоните понякога можело да спаси болния. Неговият оток беше спрял да пуска течност, а хъркането в гърдите беше престанало. Може пък в крайна сметка и да оцелееше.

Имаше историци, които смятаха, че чумата не е убила толкова хора, колкото бяха отбелязани в архивите. Господин Гилкрисст например смяташе, че статистиката е силно преувеличена заради страха и липсата на образовани хора и че дори и отбелязаните цифри да са верни, Черната смърт в никакъв случай не е убивала половината хора от всяко село. На някои места се бяха разболявали само по един-двама души. Имаше дори села, където не беше имало никакви жертви.

Бяха изолирали писаря веднага щом бяха разбрали за какво става въпрос, а Киврин пък беше успяла да държи отец Рош колкото е възможно по-надалеч през по-голямата част от времето. Бяха взели всички възможни предпазни мерки. И чумата не беше белодробна. Може би мерките бяха достатъчни и те бяха реагирали навреме. Трябваше да каже на отец Рош да затвори селото, да не пуска да влиза никой и така може би чумата просто щеше да ги подмине. Това се беше случвало. Цели села бяха оставали незасегнати, а до някои места в Шотландия тя въобще не беше стигнала.

Сигурно се беше унесла, защото когато се събуди, вече се развиделяваше, а отец Рош беше отишъл някъде. Тя погледна към леглото. Писарят лежеше абсолютно неподвижен, с широко отворени изцъклени очи. Тя си помисли, че е умрял и че Рош е излязъл да му

копае гроб, но още докато тази мисъл се оформяше в главата ѝ, видя как завивката на гърдите му се повдига и спуска. Киврин напипа пулса му. Беше бърз и толкова слаб, че едва успя да го намери.

Камбаната заби и Киврин се сети, че отец Рош е излязъл за сутрешната молитва. Тя издърпа маската върху носа си и се наведе над леглото.

— Отче — рече тя, но писарят въобще не даде никакви признаци, че я е чул.

Тя постави ръка на челото му. Температурата пак беше спаднала, но кожата му беше някак странна на допир. Беше суха като пергамент, а кръвоизливите по ръцете и краката му бяха потъмнели и повече на брой. Подутият му език стърчеше между зъбите му и имаше отвратително лилав цвят.

Миризмата беше ужасна — нездрава миризма, която се усещаше дори през маската. Киврин се покатери на пейката пред прозореца и отвърза лепената завеса. Свежият въздух имаше много приятна миризма — хладна и някак остра — и тя се наведе навън, за да вдъхне с пълни гърди.

На двора нямаше никого, но докато Киврин поглъщаше хладния свеж въздух, на вратата на кухнята се появи отец Рош с димяща паница в ръце. Той се отправи по калдъръма към господарската къща, но в този момент се появи лейди Еливис. Тя му заговори нещо и той се отправи към нея, но след това се спря и си дръпна маската на лицето, преди да ѝ отговори. „Опитва се да пази хората“ — помисли си Киврин. Отец Рош продължи към къщата, а Еливис отиде при кладенеца.

Киврин се огледа за нещо, с което да раздвижи въздуха в стаята, скочи от пейката, взе една от кърпите, които беше донесла от кухнята, и пак се качи на пейката.

Еливис все още беше при кладенеца и в момента вадеше кофа прясна вода. По едно време спря, хванала се за въжето, и се обърна да погледне към портата. И точно в този момент влезе Гавин, повел коня си за юздата.

Щом я видя, той спря, а Гринголет се блъсна в него и заклати гневно глава. Изражението на Гавин беше същото както винаги — пълно с надежда и копнеж — и Киврин усети прилив на ярост, че нещата не са се променили, дори сега. „Той още не знае — помисли си

тя. — Току-що се е върнал от Кърси.“ И веднага усети съжаление към него: че трябва да разбере и че Еливис трябва да му каже.

Еливис издърпа кофата, докато тя се изравни с ръба на кладенеца. Гавин направи още една крачка към нея, без да пуска поводите на Гринголет, после спря.

„Той вече знае — помисли си Киврин. — Знае. Пратеникът на епископа се е разболял и Гавин се е върнал, за да ги предупреди.“ Изведнъж обаче си даде сметка, че конете ги няма. Значеше ли това, че свитата е избягала?

Гавин стоеше, без да помръдва, и гледаше как Еливис издърпва тежката кофа до ръба на кладенеца. „Той би направил всичко за нея — мислеше си Киврин, — всичко, би я спасил и от сто главореза в гората, но от това не може да я спаси.“

Гринголет вече нямаше търпение да се върне в конюшната и тръскаше гневно глава. Гавин постави ръка на муцуната му, за да го успокои, но вече беше много късно. Еливис вече го беше видяла.

Тя пусна кофата. Чу се такъв плясък, че долетя чак до ушите на Киврин, и в следващия момент Еливис вече беше в прегръдката му. Киврин ахна.

На вратата се чу леко почукване. Киврин скочи на пода и изтича да отвори. Беше Агнес.

— И сега ли няма да ми разкажеш приказка? — попита тя. Беше омърляна до ушите. Никой не се беше погрижил за косата ѝ вчера — стърчеше във всички посоки изпод ленената ѝ шапчица, а освен това очевидно малката беше спала до огнището: единият ѝ ръкав беше изцапан с пепел.

Киврин укроти порива си да я изтупа и каза:

— Не можеш да влизаш тук. Ще се заразиш.

— Няма кой да си играе с мен — каза Агнес. — Мама отиде някъде, а Роузмунд още спи.

— Майка ти е отишла за вода — отвърна Киврин строго. — Къде е баба ти?

— Моли се — каза малката и посегна към полите ѝ, но Киврин се дръпна и каза рязко:

— Не бива да ме пипаш, Агнес.

Агнес се нацупи.

— Защо си ми сърдита?

— Не съм ти сърдита — отвърна Киврин малко по-меко.

— Но не можеш да влизаш тук. Писарят е много болен и всички, които се приближат към него, ще... — Не можеше и да се надява да обясни на Агнес какво значи зараза. — Също ще се разболеят.

— А той ще умре ли? — попита Агнес и се опита да надникне вътре.

— Страхувам се, че да.

— А ти?

— Не — отвърна Киврин и си даде сметка, че вече не се страхува. — Роузмунд ще се събуди след малко. Помоли я да ти разкаже приказка.

— А отец Рош ще умре ли?

— Не. Иди да си играеш с количката, докато се събуди Роузмунд.

— Ще ми разкажеш ли приказка, след като писарят умре?

— Да. Слез долу.

— Всички ли ще умрем? — попита Агнес.

— Не — отговори Киврин. „Не, ако успея да го предотвратя.“ Тя затвори вратата и се облегна на нея.

Писарят продължаваше да лежи неподвижно. Явно цялото му същество се бореше с един враг, с който имунната му система не се беше срещала и срещу който той нямаше никаква защита.

Пак се почука.

— Слизай долу, Агнес — каза Киврин, но този път беше отец Рош с паница в едната ръка и лопата червени въглени в другата. Изсипа ги в мангала и започна да духа, за да ги разпали.

Отварата в паницата беше почти изстинала и миришеше ужасно. Киврин се зачуди каква ли е съставката, която смъква температурата.

Рош се изправи и взе паницата от ръката ѝ. Опитаха се да дадат от отварата на писаря, но не можеха да напъхат лъжицата в устата му заради подутия му език и течността се стичаше покрай устата му.

Някой почука на вратата.

— Агнес, казах ти, че не можеш да идваш тук — разсърди се Киврин.

— Баба ме прати да ви кажа да дойдете.

— Да не би лейди Имейн да е болна? — попита отец Рош и тръгна към вратата.

— Не. Роузмунд.

Сърцето на Киврин подскочи.

Отец Рош отвори вратата, но Агнес не влезе. Стоеше на площадката и зяпаше маската му.

— Болна ли е? — попита Рош напрегнато.

— Падна.

Киврин се спусна покрай тях и хукна надолу по стълбата.

Роузмунд беше седнала на една от пейките край огнището, а лейди Имейн се беше надвесила над нея.

— Какво стана? — попита Киврин.

— Паднах — отвърна Роузмунд някак изненадано. — Ударих си ръката. — И я протегна към Киврин под много странен ъгъл.

Лейди Имейн измърмори нещо под нос.

— Какво? — попита Киврин, но в същия момент си даде сметка, че старицата се моли. Киврин се огледа, за да намери Еливис. Нямаше я. Само Мейзри се беше свила изплашено до масата и Киврин си помисли, че Роузмунд може да се е спънала в нея.

— Спъна ли се в нещо? — попита тя.

— Не — отвърна Роузмунд все така изненадано. — Боли ме главата.

— Удари ли я?

— Не. — Тя дръпна ръкава си нагоре. — Ударих си лакътя.

Киврин издърпа откопчания ръкав над лакътя ѝ. Беше ожулен, но кръв нямаше. Киврин се зачуди дали може да го е счупила. Държеше го под някакъв странен ъгъл.

— Така боли ли те? — попита тя и го размърда.

— Не.

Киврин раздвижи и китката ѝ.

— А така?

— Не.

— Можеш ли да си мърдаш пръстите?

Роузмунд ги размърда един по един, като продължаваше да държи ръката си под същия странен ъгъл. Киврин сбърчи чело зачудена. Може да беше изкълчено, но тогава едва ли щеше да го мърда толкова лесно.

— Лейди Имейн, бихте ли повикали отец Рош?

— Той не може да ни помогне — отвърна старицата с презрение, но въпреки това се отправи към стълбата.

— Мисля, че няма нищо счупено — обясни Киврин на Роузмунд. Роузмунд свали ръката си, изохка и я вдигна отново. Всичката кръв сякаш се оттече от лицето ѝ, по горната ѝ устна избиха едри капки пот.

„Трябва да е счупена“ — помисли си Киврин и отново посегна към ръката ѝ. Роузмунд се дръпна и преди Киврин да разбере какво става, падна първо на пейката, а после и на пода.

Този път си удари главата — Киврин я чу как се блъсна в камъка. — Роузмунд, Роузмунд! Чуваш ли ме?

Момичето не помръдна. Беше отметнало ръката си, сякаш се опитваше да се хване за нещо. Когато Киврин я докосна, тя потръпна, но не отвори очи. Киврин се огледа като обезумяла за Имейн, но старата жена не беше на стълбата.

Роузмунд отвори очи и каза:

— Не ме оставяй.

— Трябва да повикам някого на помощ — обясни ѝ Киврин.

Роузмунд поклати глава.

— Отец Рош! — извика Киврин, макар да знаеше, че той не може да я чуе през масивната дървена врата. Лейди Еливис обаче се появи при паравана и се завтече по мръсния под.

— И тя ли се е заразила от синята болест? — попита тя.

Не!

— Паднала е — отговори Киврин и пипна ръката на Роузмунд. Беше гореща. Роузмунд пак беше затворила очи и дишаше тежко и равномерно, сякаш беше заспала дълбоко.

Киврин вдигна тежкия ръкав нависоко, чак над рамото на Роузмунд. Обърна ръката ѝ така, че да може да види под мишницата. Роузмунд се опита да се дръпне, но Киврин я беше хванала здраво.

Не беше толкова голям колкото този на писаря, но беше яркочервен и твърд. Не. Не! Роузмунд изстена и се опита да си дръпне ръката.

— Какво стана? — попита Агнес някъде от стълбите. — И Роузмунд ли е болна?

„Не мога да позволя да се случи това — мислеше си Киврин. — Трябва да получа помощ отнякъде. Всички са имали контакт със заразата, дори и Агнес, и тук няма нищо, с което може да им се

помогне. Антимикробните вещества ще се открият чак след шестстотин години.“

— Твоите грехове ни докараха това на главата — чу се гласът на Имейн.

Киврин вдигна глава. Еливис гледаше Имейн, но някак разсеяно, сякаш въобще не я беше чула.

— Твоите грехове и тия на Гавин — повтори Имейн.

— Гавин — каза Киврин. Той можеше да ѝ покаже къде е мястото на спускането, след което тя можеше да намери помощ. Доктор Ааренс със сигурност щеше да знае какво да направят. Господин Дануърти също щеше да знае. Доктор Ааренс щеше да ѝ даде и ваксина, и стрептомицин, които тя щеше да донесе тук.

— Къде е Гавин? — попита Киврин.

Еливис я гледаше, на лицето ѝ бяха изписани копнеж и надежда. Значи накрая бе успяла да привлече вниманието ѝ.

— Гавин — повтори тя. — Къде е?

— Замина — отговори Еливис.

— Къде е заминал? — попита Киврин. — Трябва да говоря с него. Трябва да намерим помощ.

— Никой не може да ни помогне — каза лейди Имейн, падна на колене до Роузмунд и събра ръце. — Това е наказание от Бога.

Киврин се изправи.

— Къде е?

— В Бат — отвърна Еливис. — Да доведе съпруга ми.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(070114-070526)

Реших, че е по-добре да записвам всичко. Господин Гилкрис твърдеше, че се надява факултетът по медиевистика да бъде отворен към пътуване във времето, за да можем да получим информация за Черната смърт

направо от мястото на събитията. Мисля, че сега ми се е удал идеален случай.

Първият случай на чума тук беше писарят, който пристигна с пратеника на епископа. Нямам представа дали като дойдоха вече е бил болен, или не. Възможно е да е бил вече заразен и те заради това да са дошли тук вместо в Оксфорд: просто са искали да се отърват от него преди да е заразил и тях. Писарят със сигурност вече показваше някакви симптоми, когато те си тръгнаха. Това означава, че по всяка вероятност предната нощ е бил заразен — тогава влезе в контакт поне с половината село.

Предал е болестта на дъщерята на лорд Гийом Роузмунд, която падна на легло на... двайсет и шести? Загубила съм всякаква представа за времето. И двамата имат класическите бубони. Този на писаря се спуска и пуска секретите. Този на Роузмунд обаче е твърд и става все по-голям. Вече е почти с размерите на орех. Цялата зона около него е възпалена. И двамата имат много висока температура и ту идват на себе си, ту изпадат в несвяст.

Двамата с отец Рош ги изолирахме в моминската стая и казахме на всички да си стоят по къщите и да избягват какъвто и да било контакт помежду си. Страхувам се обаче, че вече е твърде късно. На коледното празненство присъстваха почти всички от селото, а цялото семейство на лорд Гийом е влизало в контакт с писаря.

Ще ми се да знаех дали болестта е заразна още преди да са се проявили симптомите и колко време е инкубационният ѝ период. Зная, че чумата има три различни форми: бубонна, белодробна и септисемична. Зная също, че белодробната е най-опасна, защото се предава чрез кашляне или дишане срещу хората, а също така и при допир. И писарят, и Роузмунд като че ли имат бубонна.

Толкова съм изплашена, че не мога да мисля. Паниката ме залива на вълни. До едно време съм добре, но после изведнъж страхът така ме завладява, че трябва да се

хващам за рамката на леглото, за да не избягам от стаята, от къщата, от селото, въобще — да се махна!

Знам, че ми е направена ваксина против чума, но си бях получила и разширението на Т-клетките, и антивирусните ваксини и въпреки това се разболях от нещо още при пристигането си. Всеки път когато писарят ме докосне, подскачам. Отец Рош непрекъснато забравя, че трябва да си носи маската, и умирам от страх, че може да се зарази. А също и Агнес. Страхувам се също така, че писарят ще умре. Роузмунд също. Страхувам се, че все някой от селото ще пипне белодробната и че Гавин няма да се върне и аз няма да намеря мястото на спускането до датата на randevуто.

(Пауза)

Вече съм малко по-спокойна. Говоренето с вас като че ли ми помага, независимо дали ме чувате, или не.

Роузмунд е млада и силна. А и чумата не е натръшкала всички. В някои села не е имало нито един смъртен случай.

Отведоха Роузмунд в моминската стая и я сложиха на един дюшек на пода в тясното пространство между леглото и стената. Рош покри дюшека с един чаршаф и отиде да донесе завивки.

Киврин се беше опасявала, че Роузмунд ще се стресне при вида на писаря с подутия му език и потъмнялата кожа, но тя почти не го погледна. Свали си пелерината и обувките и легна на тесния дюшек. Киврин взе завивката от заешка кожа от леглото и я зави с нея.

— И аз ли ще крещя и ще скачам върху вас като писаря? — попита Роузмунд.

— Не — отвърна Киврин и се опита да се усмихне. — Опитай се да поспиш. Боли ли те някъде?

— Коремът — отвърна тя. — И главата. Сър Блоет ми каза, че от треската хората започвали да танцуват. Мислех си, че ми го разказва само за да ме изплаши. Каза ми, че скачали, докато от устата им започвало да тече кръв, и умирали. Къде е Агнес?

— На тавана с майка ти — отвърна Киврин. Беше наредила на Еливис да отведе Агнес и лейди Имейн в таванското помещение и да се затворят там, а Еливис се беше подчинила, без дори да се обърне да погледне Роузмунд.

— Баща ми си идва — каза Роузмунд.

— Трябва да си почиваш. Не приказвай.

— Баба казва, че е смъртен грях да се страхуваш от съпруга си, но аз просто не мога иначе. Той ме пипа по непочтени места и ми разказва неща, които просто не може да са истина.

„Дано да пукне в ужасни мъки — помисли си Киврин за сър Блоет. — Дано вече да се е заразил.“

— Баща ми вече е на път — каза Роузмунд.

— Трябва да се опиташ да поспиш.

— Ако сър Блоет сега беше тук, въобще нямаше и да помисли да ме докосва — каза Роузмунд и затвори очи. — Щеше да го е страх.

Отец Рош влезе — носеше завивки — и пак излезе. Киврин ги натрупа върху Роузмунд, подпъхна ги хубаво от всички страни и зави

писаря с кожата, която беше взела от леглото.

Писарят продължаваше да лежи неподвижно, но хриповете в гърдите му се бяха появили отново и от време на време той кашляше. Устата му зееше отворена, езикът му беше обложен и бял.

„Не мога да позволя това да се случи и на Роузмунд — мислеше си Киврин. — Та тя е само на дванайсет години.“ Сигурно имаше нещо, което можеше да направи. Нещо. Вирусът на чумата беше бактерия. Стрептомицинът и медикаментите на сулфатна основа можеха да я убият, но Киврин нямаше как да ги произведе... а освен това не знаеше къде е мястото на спускането.

Гавин пък беше заминал за Бат. Че как няма да замине? Еливис се беше втурнала към него, беше се метнала на врата му и той щеше да отиде къде ли не, щеше да направи какво ли не за нея, дори ако това означаваше да доведе съпруга ѝ.

Опита се да изчисли колко време ще му трябва да стигне до Бат и да се върне. Дотам бяха седемдесет километра. Ако препускаше през цялото време, можеше да стигне за ден и половина. Значи дотам и обратно — три дни. Ако нещо не го задържеше, ако намереше лорд Гийом веднага, ако не се разболееше. Доктор Ааренс ѝ беше казала, че болните от чума, за които не се полагат никакви грижи, умират за четири-пет дни, но Киврин не можеше да си представи, че писарят ще изкара толкова дълго. Температурата му се беше качила отново.

Киврин беше бутнала ковчезето на лейди Имейн под леглото, преди да докарат и Роузмунд в стаята. Сега го измъкна и разгледа изсушените билки и разните прахчета. През четиринайсети век хората бяха използвали срещу чумата билки — жълт кантарион и кучешко грозде например, но те бяха също толкова безполезни, колкото стритите изумруди.

Бълхавче можеше и да помогне, но тя не може да открие никакви розови или лилави цветчета в малките ленени торбички.

Когато Рош се върна, Киврин го изпрати да донесе върбови клонки от потока и запари от тях горчив чай.

— Каква е тази отвара? — попита Рош, когато опита течността и направи намръщена физиономия.

— Аспирин — отговори Киврин. — Поне се надявам.

Рош даде една чаша на писаря, на когото въобще не му беше до вкуса на отварата. Температурата му малко поспадна, но тази на

Роузмунд се покачваше непрестанно през целия следобед, докато накрая момичето не започна да се тресе от студени тръпки. Когато Рош излезе за вечерната молитва, вече беше толкова гореща, че човек дръпваше уплашено ръка при допир.

Киврин я отви и се опита да намокри ръцете и краката ѝ със студена вода, за да смъкне температурата, но Роузмунд се отдръпна яростно.

— Не е почтено да ме пипате така, сър — каза тя през тракащите си зъби. — Можете да сте сигурен, че ще обадя на баща ми като пристигне.

Рош не се върна. Киврин запали лоените свещи и подпъхна завивките около Роузмунд. Какво ли му се беше случило?

На задимената светлина Роузмунд изглеждаше още по-зле — лицето ѝ беше някак изпито и изкривено. Мърмореше си нещо под носа и непрестанно повтаряше името на Агнес, а веднъж попита изплашено:

— Къде е той? Вече трябваше да е дошъл.

„Трябваше да е дошъл, наистина“ — мислеше си Киврин. Камбаната беше ударила за вечерна молитва преди повече от половин час. „Рош е в кухнята — каза си тя, — за да ни направи супа за вечеря. Или пък е отишъл при Еливис, за да ѝ разкаже за състоянието на Роузмунд. Не се е разболял.“ Въпреки това тя стана, покатери се на пейката пред прозореца и огледа двора. Времето се захлаждаше, небето беше мрачно. По двора нямаше никого, отникъде не идваше нито светлина, нито звук.

В този момент Рош отвори вратата и тя скочи от пейката.

— Къде бяхте? Аз... — започна Киврин и спря.

Рош беше облякъл расото и носеше мирото и самото причастие. „Не — помисли си тя и погледна към Роузмунд. — Не.“

— Бях при управителя Улф — каза отец Рош. — Изповядах го.

„Слава Богу, не е за Роузмунд“ — помисли си Киврин, но в същия момент осъзна смисъла на думите му. Чумата беше дошла в селото.

— Сигурен ли сте? — попита тя. — Има ли отоци като от чума?

— Да.

— Колко души са?

— Жена му и двама сина — отговори той уморено. — Казах ѝ да носи маска, а синовете ги изпратих да насекат върбови клонки.

— Добре — съгласи се Киврин. Нищо добро нямаше в цялата работа. Не, това просто не беше вярно. Поне беше от бубонния тип, та все още имаше някакъв шанс жената и двамата сина да не се заразят. Колко ли обаче други хора беше заразил той, а и кой беше заразил него самия? Улф въобще не беше влизал в контакт с писаря. Сигурно се беше заразил от някой от слугите. — Има ли други болни?

— Не.

Това не означаваше нищо. Изпращаха за Рош едва когато легнеха на легло, когато ги завладееше паниката. Възможно бе в селото вече да има още три-четири случая. Или пък десетки.

Тя седна на пейката пред прозореца и се опита да помисли какво трябва да предприеме. Нищо, беше единственият отговор, който идваше в главата ѝ. Нищо не можеше да направи. Чумата беше вилняла от село на село, беше натръшквала цели семейства, цели градове. Между една трета и половината от Европа.

— Не! — извика Роузмунд и започна да се надига.

Рош и Киврин се спуснаха към нея, но тя вече се беше отпуснала назад. Завиха я, но тя изрита завивките.

— Ще кажа на мама, Агнес! Лошо момиче такова! — мърмореше болната. — Пусни ме да изляза.

През нощта стана още по-студено. Рош донесе още горещи въглени за мангала, а Киврин се покатери на пейката, за да завърже ленената завеса на прозореца, но въпреки това в стаята цареше леден студ. Киврин и Рош се сменяха пред мангала, опитваха се да подремват по малко, но се събуждаха разтресени като Роузмунд.

Писарят не трепереше, но през цялото време се оплакваше от студа. Говореше неясно, като пиян. Стъпалата и ръцете му бяха леденостудени и не усещаха нищо.

— Долу сигурно е напален огън — каза Рош по едно време. — Трябва да ги свалим в салона.

„Ти нищо не разбираш“ — помисли си Киврин. Единствената им надежда за спасение беше в това да държат болните изолирани, за да не се разпространява заразата. Тя обаче вече се беше разпространила. Киврин се чудеше дали и на Улф крайниците замръзват и какво може да направи той срещу студа. Тя самата беше поседяла в една от онези

колиби и се беше гряла на един от онези огньовете. И котка не би могла да се стопли.

„И котките са измирили“ — сети се тя и погледна Роузмунд. Цялото ѝ измъчено тяло се тресеше, а самата тя вече изглеждаше някак по-тънка.

— Животът просто се изцежда и от двамата — каза Рош.

— Знам — съгласи се Киврин и започна да събира завивките. — Кажете на Мейзри да постеле слама по пода в залата.

Писарят успя сам да слезе по стъпалата с помощта на Киврин и Рош, но колкото до Роузмунд — Рош трябваше да я свали долу на ръце. Еливис и Мейзри ръсеха слама по пода в дъното на салона. Агнес продължаваше да спи, а Имейн беше коленичила на същото място като предишната нощ и се молеше.

Рош сложи Роузмунд да легне и Еливис започна да я завива.

— Къде е баща ми? — попита Роузмунд с дрезгав глас. — Защо го няма?

Агнес се размърда. Щеше да се събуди всеки момент, да се покатери на дюшека на Роузмунд и да зяпне писаря. Киврин трябваше да намери начин, по който да задържи детето настрани от болните. Тя вдигна поглед към гредите на тавана, но дори тези под таванското помещение бяха прекалено високо, за да се окачат там завеси, а и освен това всяка налична завивка и покривка вече бяха влезли в употреба. Тя започна да мести пейките, за да направи нещо като барикада. Рош и Еливис ѝ се притекоха на помощ. Накрая катурнаха и дървените магарета и ги сложиха пред барикадата от пейки.

Еливис отиде при Роузмунд и седна до нея. Момичето беше заспало, по лицето му играеха червени отблясъци от огъня.

— Трябва да си сложите маска — обърна се Киврин към Еливис.

Еливис кимна, но не помръдна. Само приглади разрошената коса на Роузмунд назад, за да открие лицето ѝ. После каза:

— Тя беше любимката на съпруга ми.

Роузмунд прекара в сън половината сутрин. Киврин издърпа остатъка от бъдника в края на огнището, а на негово място натрупа нацепени дърва. Отви краката на писаря, за да могат да усетят топлината.

По време на Черната смърт личният лекар на папата го беше накарал да се затвори в една стая и да седи между две огромни камини

и папата не беше пипнал чумата. Според някои историци топлината беше убила бацила на чумата. По-вероятно беше обаче, че се е спасил благодарение на това, че е стоял настрана от силно заразното си обкръжение, но въпреки това си струваше да се опита. Всичко си струваше да се опита. Тя струпа още дърва в огнището.

Отец Рош излезе за сутрешната молитва, макар че вече приближаваше обед. Камбаната разбуди Агнес.

— Кой е разместил пейките? — попита тя и хукна към барикадата.

— Тази ограда няма да я прекрчваш — нареди Киврин, застанала на доста голямо разстояние от нея. — Ще стоиш при баба си.

Агнес се покатери на едната пейка и надзърна.

— Виждам Роузмунд — каза Агнес. — Мъртва ли е?

— Просто е много болна — отговори ѝ строго Киврин. — Не трябва да се приближаваш. Иди да си играеш с количката.

— Искам да видя Роузмунд — рече в отговор малката и сложи едното си краче на масата.

— Не! — извика Киврин. — Иди да седнеш при баба си!

Агнес първо се стъписа, а след това избухна в сълзи.

— Искам да видя Роузмунд! — хлипаше тя, но въпреки това се отдалечи и седна с кисела физиономия на пейката до лейди Имейн.

Влезе Рош.

— По-големият син на Улф е болен — съобщи той. — Има два отока.

Същата сутрин се разбра, че има още двама болни, а през следобеда — още един, включително жената на иконома. Всички, с изключение на жената на иконома, имаха бубони или малки семеподобни издатини по лимфните възли.

Киврин отиде с Рош да я види. Когато пристигнаха, тя хранеше бебето, а чертите на слабото ѝ лице изглеждаха още по-остри. Нито кашляше, нито повръщаше и Киврин се надяваше, че бубоните също още не са се развили.

— Носете маски — обясни тя на иконома. — Хранете бебето с мляко от кравата. Не пускайте децата да ходят при нея — продължаваше да дава отчаяните си нареждания Киврин. Шест деца в две стаи. „Само да не е от белодробната — молеше се тя. — Дано не се заразят всички.“

Агнес поне беше в безопасност. Не беше се приближавала до барикадата, откакто Киврин я беше скастрила. Беше останала на пейката известно време с такова яростно изражение, че при други обстоятелства щеше да изглежда комично, а след това се беше качила в таванското помещение, за да си вземе количката. Сега ѝ беше отредила едно място на масата и двете в момента пируваха.

Роузмунд се събуди. Помоли Киврин с дрезгав глас да ѝ даде вода и веднага след това заспа отново. Писарят също се унесе, хъркането в гърдите му отново беше намаляло. Киврин приседна до Роузмунд.

Трябваше да отиде да помогне на Рош за децата на иконома или поне да се увери, че си носи маската и си мие ръцете, но изведнъж се почувства толкова уморена, че не можеше да помръдне и сантиметър. Само ако можеше да полегне за малко, може би щеше да успее да измисли нещо...

— Отивам да видя Блеки — каза Агнес.

Киврин завъртя яростно глава, стресната от нещо, което трудно можеше да се нарече сън.

Агнес беше облякла червената си пелерина и шапчица и беше застанала толкова близо до барикадата, за колкото ѝ стигаше смелостта.

— Ти се закле, че ще ме заведеш да видя гроба на Блеки.

— Тихо, ще събудиш сестра си — каза Киврин.

Агнес започна да плаче, но не с всичките крясъци, които използваше, когато искаше просто да постигне своето, а тихичко и на пресекулки. „И тя вече не може да издържа — помисли си Киврин. — Самичка цял ден, и Роузмунд, и Рош, и аз сме недостъпни, всички са заети и не ѝ обръщат никакво внимание, всички са изплашени. Бедното дете.“

— Ти се закле — повтори Агнес. Долната ѝ устничка потрепваше.

— Сега не мога да те заведа да си видиш кученцето — каза Киврин нежно, — но ще ти разкажа една приказка. Обаче трябва да сме много тихи. — И тя постави пръст на устните си. — Не бива да будим нито Роузмунд, нито писаря.

Агнес избърса потеклото си носле с ръка.

— Ще ми разкажеш ли приказката за девицата в гората? — попита тя с типичния си сценичен шепот.

— Да.

— А Карета може ли да слуша?

— Да — прошепна в отговор Киврин, при което Агнес хукна през салона, за да донесе малката количка, притича обратно с нея и се покатери на едната пейка, готова всеки момент да прекрачи и барикадата.

— Ще седнеш на пода от едната страна на масата — обясни ѝ Киврин, — а аз ще седна от другата.

— Така няма да те чувам — каза Агнес и по лицето ѝ пак започнаха да се събират облачета.

— Ще ме чуваш без проблем, ако седиш тихичко.

Агнес слезе от пейката, приседна на пода и се облегна на масата. Постави Карета на пода до себе си.

— Трябва да седиш тихичко — обясни тя на играчката си.

Киврин хвърли един бърз поглед към пациентите си, след което седна облегната на масата. Чувстваше се адски изтощена.

— Имало в едни далечни земи — подсказа ѝ Агнес.

— Имало в едни далечни земи една девойка. Тя живеела до една голяма гора...

— Баща ѝ ѝ казал: „Няма да ходиш в гората“, но тя била лошо момиче и не го послушала — продължи Агнес.

— Тя била лошо момиче и не го послушала — повтори Киврин. — Облякла си пелерината...

— Червената пелерина с качулката — поправи я Агнес.

— И отишла в гората, макар че баща ѝ ѝ бил казал да не го прави.

Макар че баща ѝ ѝ бил казал да не го прави.

„Всичко ще бъде наред — беше казала тя на господин Дануърти. — Мога да се грижа и сама за себе си.“

— Не е бивало да ходи в гората, нали? — попита Агнес.

— Искала да види какво има там. Мислела, че само малко ще се поразходи — каза Киврин.

— Не е бивало — повтори Агнес, като прие осъждането в думите на Киврин. — Аз не бих отишла. В гората е много тъмно.

— В гората е много тъмно и има страшни неща — каза Киврин.

— И вълци — допълни Агнес, а Киврин я чу как се премества по пода, опитвайки се да се добере колкото може по-близо до нея. Представи си я как се е сгушила в гората със свити коленца и притиска малката количка към гърдите си.

— Девојката си казала: „Тук хич не ми харесва“, и се опитала да се върне, но вече не виждала пътеката, защото било много тъмно, и изведнъж нещо скочило отгоре ѝ!

— Вълк — прошепна Агнес.

— Не — поправи я Киврин. — Мечка било. А мечката казала: „Ти какво правиш в моята гора?“

— Девојката много се уплашила — продължи Агнес с тънко и изплашено гласче.

— Да. „О, мечко, моля те, не ме изяждай — казала девојката. — Загубих се и не мога да намеря пътя към дома.“ Мечката обаче била от добрите мечки, макар че изглеждала много свирепа. Тя казала: „Аз ще ти помогна да намериш пътя и да се измъкнеш от гората“, а девојката попитала: „Ама как? Та тук е толкова тъмно.“ „Ще попитаме бухала — отговорила мечката. — Той вижда всичко в тъмното.“

Тя продължи да разказва, като импровизираше през цялото време продължението на приказката и се чувстваше странно успокоена от собствените си измислици. Агнес престана да я прекъсва. След известно време Киврин се изправи, без да спира да говори, и надникна през барикадата.

— „Знаеш ли как се излиза от гората?“ — попитала мечката свраката. „Да“ — отвърнала свраката.

Агнес беше заспала, подпряна на масата, пелерината се беше разстлала около нея.

Някой трябваше да я завие, но Киврин не посмя. Всички завивки бяха пълни с микробите на чумата. Тя погледна към лейди Имейн, която се беше обърнала към стената и не спираше да се моли.

— Лейди Имейн — повика я тихо Киврин, но старицата въобще не даде признаци, че я е чула.

Киврин сложи още дърва в огъня и се върна да седне до масата.

— „Зная как може да се излезе от гората — казала свраката. — Ей сега ще ви покажа пътя“ — продължи да разказва Киврин съвсем тихо. — Обаче полетяла толкова бързо над дърветата, че те въобще не можели да я последват.

Сигурно се беше унесла, защото когато се събуди, огънят беше угаснал, а вратът я болеше непоносимо. Роузмунд и Агнес продължаваха да спят, но писарят се беше събудил. Викаше Киврин, но думите му бяха неразбираеми. Целият му език беше обложен, а дъхът му беше толкова зловонен, че Киврин трябваше да извърне глава, за да си поеме дъх. Бубонът му отново беше започнал да пуска секрет — гъста тъмна течност, която миришеше на развалено месо. Киврин му направи нова превръзка, стиснала зъби да не повърне, а старата отнесе в ъгъла на залата. След това излезе да си измие ръцете на кладенеца, като първо изля от ледената вода върху едната ръка, а после и върху другата, докато поемаше от свежия въздух с пълни гърди.

На двора се появи и отец Рош.

— Улрик — синът на Хал — съобщи й той, докато влизаха в къщата. — И един от синовете на иконома — най-големият — Уолтеф. — Той се препъна в пейката, която беше най-близо до вратата.

— Изтощен сте — каза Киврин. — Трябва да легнете и да си починете.

Имейн се надигна и тръгна към тях.

— Няма да остана тук. Дойдох само да взема един нож, за да нарежа върбови клонки — обясни Рош, но приседна до огъня и се вгледа с невиждащ поглед в пламъците.

— Починете си поне мъничко — каза Киврин. — Ще ви донеса малко пиво. — Тя избута пейката настрани и тръгна да излиза.

— Ти ни донесе тази болест — чу се гласът на лейди Имейн.

Киврин се обърна. Старата жена беше застанала на сред залата, впила погледа си в Рош. Беше притиснала книгата към гърдите си.

Заради твоите грехове болестта дойде тук.

Тя се обърна към Киврин.

— Той каза хвалебствената молитва за Мартинов ден в деня на св. Еузебий. Освен това расото му е мръсно. — Говореше по същия начин, както когато се беше оплаквала на сестрата на сър Блоет, а пръстите й шаваха непрестанно, сякаш броеше греховете на отец Рош. — Изгася свещите с пръсти и така счупва фитилите им.

Киврин я гледаше и си мислеше: „Тя се опитва да оправдае собствената си вина. Тя написа на епископа бележка, че иска нов капелан, тя му каза къде се намира семейството. Не може да понесе мисълта, че е помогнала чумата да дойде и в тяхната къща.“ Подобни

мисли се въртяха в главата на Киврин, но не можеха да предизвикат у нея никаква жалост към старицата. „Нямаш никакво право да укоряваш Рош — говореше си тя наум, — той прави всичко, което е по силите му. А ти само си стоиш на колене в ъгъла и се молиш.“

— Чумата не е изпратена от Бог като наказание — обясни тя на Имейн хладно. — Това е болест.

— Той забрави думите на „Confíteor Deo“ — допълни Имейн, но се върна в ъгъла си и отново застана на колене. — Постави свещите за олтара на преградата.

Киврин се приближи до Рош.

— Никой не е виновен за това — каза му тя.

Той продължаваше да се взира в огъня.

— Ако Бог наистина ни наказва — рече в един момент, — то трябва да сме извършили ужасен грях.

— Няма грях — опита се да го разубеди тя, — това не е наказание.

— *Dominus!* — извика в този момент писарят и се опита да седне. Започна да кашля отново — ужасен, раздиращ звук, от който гръдният му кош сякаш щеше да се разпадне всеки момент, макар че нищо не излизаше. Роузмунд се събуди и започна да скимти жално. „Дори и да не е наказание — помисли си Киврин, — със сигурност изглежда като такава.“

Роузмунд въобще не се чувстваше по-добре от това, че беше поспала. Температурата ѝ отново се беше качила, а очите ѝ бяха започнали да подпухнат. И при най-малкото движение подскачаше така, сякаш я бичуват.

„Болестта я убива с всяка минута — помисли си Киврин. — Трябва да направя нещо.“

Качи се в моминската стая и свали ковчежето на Имейн с всичките билки. Имейн я наблюдаваше, без да престава да шепти молитвите си, но когато Киврин постави ковчежето пред нея и я попита какво има в ленените торбички, само вдигна събраните си ръце пред лицето си и затвори очи.

Киврин познаваше някои от растенията. Доктор Ааренс я беше накарала да научи лековитите билки и тя успя да познае зарасличето, медуницата и стритите листа на вратигата. Имаше една съвсем малка торбичка със стрит на прах живачен сулфид, който никой с всичкия си

не бил дал на никого, а също така и едно пакетче попадаино семе, което беше почти също толкова вредно.

Киврин затопли вода, сложи в нея от всичките билки, които разпозна, и задуши отварата. Ароматът беше великолепен — като дъх на лято, а вкусът не беше по-лош от този на чая от върбова кора. Не можа обаче да постигне никакво подобрене. Докато падне нощта писарят вече беше започнал да кашля непрестанно, а по ръцете и корема на Роузмунд бяха започнали да се появяват червени петна. Бубонът ѝ беше заприличал на яйце и беше също толкова твърд. Когато Киврин опитваше да го докосне, момичето започваше да пици от болка.

По време на Черната смърт лекарите бяха поставяли разни отвари по отоците или ги бяха спуквали. Освен това бяха пускали кръв на болните и им бяха давали арсеник. Писарят изглеждаше като че ли по-добре, откакто бубонът му се беше спукал, а освен това още не беше умрял. Продупчването обаче можеше да разпространи инфекцията или — което беше още по-лошо — да я вкара директно в кръвта.

Тя запари вода и намокри няколко парцала, които да положи върху бубона, но въпреки че водата въобще не беше гореща, Роузмунд се разпищя още при първото докосване. Киврин трябваше отново да се върне към студената вода, която обаче никак не помагаше. „Нищо не помага — мислеше си Киврин, докато държеше студения парцал върху отока на Роузмунд. — Нищичко.“

„Трябва да намеря мястото на спускането“ — мислеше си тя. Гората обаче беше стотици мили и в нея имаше хиляди дъбове и стотици полянки. Никога нямаше да успее да го открие. А и не можеше ей така да зареже Роузмунд.

Може би Гавин щеше да се върне. В някои градове бяха затваряли градските порти — може би въобще нямаше да успее да влезе в Бат. Или пък можеше да срещне хора по пътя, които да му кажат, че лорд Гийом е починал. „Върни се — викаше го тя мислено, — побързай. Върни се.“

Киврин прерови отново торбичките на Имейн. Жълтото прахче беше сярно. По време на епидемии лекарите бяха използвали и нея: бяха я горили, за да пречистват въздуха. Киврин си спомни и нещо, което беше учила по История на медицината: че сярата убива определени

бактерии, макар че не можеше да се сети дали това важеше само за серните смеси. При всички положения беше по-безопасна от спукването на бубоните.

Тя поръси малко от прахчето върху огъня, за да види какво ще стане. Вдигна се жълтеникав облак, който започна да дразни гърлото ѝ дори през маската. Писарят започна да се задушава, а Имейн, дръпнала се надалеч в ъгъла, изпадна в продължителна суха кашлица.

Киврин се беше надявала, че миризмата на развалени яйца ще се разпръсне за няколко минути, но жълтеникавият облак остана във въздуха като покров, от който започна да им пари на очите. Мейзри започна да кашля в престилката си и избяга навън, а Еливис отведе Агнес и Имейн на тавана.

Киврин отвори вратата и започна да вее с една от кухненските покривки. След малко въздухът се поизчисти, макар че гърлото ѝ продължаваше да дращи. Писарят продължи да кашля, но Роузмунд спря, а пулсът ѝ така намаля, че Киврин едва успяваше да го напипа.

— Не знам какво да правя — каза Киврин, докато държеше горещата ѝ китка. — Пробвах всичко.

В този момент влезе Рош и също се закашля.

— От сярата е — обясни му Киврин. — Роузмунд е по-зле.

Той я погледна, провери пулса ѝ и излезе отново. За Киврин това беше добър знак. Той нямаше да излезе, ако Роузмунд беше прекалено зле.

Рош се върна след няколко минути, облякъл церемониалните си одежди, понесъл за пореден път мирото и нещата за последно причастие.

— Какво има? — попита го Киврин. — Да не би да е умряла жената на иконома?

— Не — отвърна той и погледна Роузмунд.

— Не — каза Киврин и се изправи с усилие, за да застане между него и Роузмунд. — Няма да ви разреша.

— Не бива да умира неизповядана — обясни той, без да сваля поглед от Роузмунд.

— Роузмунд не е в агония — каза Киврин и проследи погледа му.

Тя вече приличаше на мъртва — напуканите ѝ устни бяха полуотворени, а очите — невиждащи и неподвижни. Кожата ѝ беше придобила жълтеникав оттенък и се беше опънала силно по изпитото ѝ

лице. „Не — помисли си Киврин отчаяно. — Трябва да направя нещо. Та тя е само на дванайсет!“

Рош мина напред с потира, а Роузмунд вдигна ръка като че да се прекръсти, но тя веднага падна върху завивките.

— Трябва да отворим отока от чумата — каза Киврин. — Трябва да пуснем отровата навън.

Мислеше си, че отец Рош ще откаже, че ще настоява преди това да чуе изповедта на Роузмунд, но не стана така. Той остави потира и светеното масло на каменния под и излезе, за да донесе нож.

— Гледайте да е остър — извика Киврин подире му. — Донесете и вино.

Сложи отново канчето с вода на огъня. Когато Рош се върна, изми ножа с водата от кофата, а напластената до дръжката мръсотия направо изстърга с нокти. Хвана дръжката с полите си и задържа ножа в пламъците, след което го поля с гореща вода, после с вино, и пак с вода.

Пренесоха Роузмунд по-близо до огъня и Рош приклепна до главата на момичето. Киврин извади нежно ръката от нощницата ѝ и напъха плата под нея, за да служи като възглавка. Рош хвана ръката и я отметна така, че да се вижда отокът.

Вече беше почти с големината на ябълка, а цялата раменна става беше възпалена и подута. По краищата беше мек, почти като желе, но в средата си беше все още много твърд.

Киврин отвори шишето с вино, изля малко върху един парцал и леко потри бубона с него. Имаше чувството, че докосва пъхнат под кожата камък. Дори не беше сигурна, че ножът ще успее да го пробие.

Взе ножа и го задържа над подутината. Страхуваше се, че може да среже някоя артерия, да пусне инфекцията по цялото тяло и да направи положението още по-лошо.

— Тя вече не усеща болка — успокой я Рош.

Киврин сведе поглед към Роузмунд. Не беше помръднала дори когато Киврин беше притиснала парцала към бубона. Взираше се някъде през тях към нещо ужасно. „По-лошо няма да стане — помисли си Киврин. — Дори да я убия, по-лошо няма да стане.“

— Дръжте здраво ръката ѝ — каза тя. Отец Рош стисна китката на Роузмунд и притисна ръката ѝ към пода. Роузмунд продължаваше да лежи напълно неподвижна.

„Два бързи, чисти прореза“ — каза си Киврин. Пое си дълбоко дъх и мушна с ножа.

През цялата ръка на Роузмунд премина спазъм. Изтънялата ѝ ръчица се сви като нокти на птица.

— Какво правите? — попита тя с дрезгав глас. — Ще кажа на баща си!

Киврин дръпна ножа. Рош притисна ръката на Роузмунд към пода по-силно, а тя немощно се опита да го удари с другата.

— Аз съм дъщеря на лорд Гийом д'Ивери — каза момичето. — Не можете да се отнасяте така с мен!

Киврин се изправи, като се опитваше да не докосва нищо с ножа. Рош се наведе и хвана с лекота и двете китки на момичето с една ръка. Роузмунд зарита немощно. Потирът се търкулна и виното се разля.

— Трябва да я вържем — каза Киврин и в този момент си даде сметка, че е вдигнала ножа над главата си също като убиец. Уви го в един от парцалите, които беше накъсала лейди Еливис, и накъса друг на ивици.

Рош завърза китките на Роузмунд над главата ѝ, докато Киврин завързваше глезените ѝ за крака на една от катурнатите пейки. Роузмунд беше спряла да се съпротивлява, но когато Рош придърпа нагоре нощницата ѝ, за да покрие оголената ѝ гръд, тя каза:

— Познавам те. Ти си главорезът, който е нападнал лейди Катрин!

Рош се наведе напред, за да притисне с цялата си тежест ръката ѝ към пода, а Киврин разряза подутината.

Кръвта първо започна да се процежда, а после направо рукна и Киврин си помисли, че е срязала някоя артерия. Взе парцали и ги притисна към раната. Те подгизнаха почти мигновено, а когато махна ръката си, за да вземе нови парцали от Рош, от прореза продължи да струи кръв. Киврин притисна раната с полите на дрехата си и Роузмунд изскимтя — със същия тънък и безпомощен гласец като кутрето на Агнес. След това; като че ли припадна.

„Убих я“ — помисли си Киврин.

— Не мога да спра кръвенето — каза тя, но то беше спряло само. Тя задържа полите си върху раната, броейки до сто, после и до двеста и едва тогава внимателно повдигна крайчето.

От прореза продължаваше да се цеди по малко кръв, но вече беше смесена с жълтеникавосивкава гной. Рош се наведе, за да я попие, но Киврин го спря:

— Не, пълна е с микробите на чумата — каза тя и взе парцала от ръцете му. — Не я докосвайте.

Тя изтри отвратителната гной. След малко се появи още малко, но този път беше последвана от воднист серум.

— Мисля, че това е всичко — обърна се тя към Рош. — Подайте ми виното. — И се огледа за чист парцал, върху който да го излее.

Нямаше. Докато се бяха опитвали да спрат кръвенето, бяха употребили всичко. Киврин наклони внимателно шишето и остави течността да закапе върху прореза. Роузмунд не помръдваше. Лицето ѝ беше станало сиво, сякаш всичката кръв от тялото ѝ се беше изцедила до капка. Както си и беше. „И нямам друга, която да ѝ прелея. Нямам дори един чист парцал.“

Рош беше започнал да развързва ръцете на Роузмунд. Пое отпуснатата ѝ ръка в своята и каза:

— Сърцето ѝ вече бие силно.

— Трябват ни още парцали — отвърна Киврин и избухна в сълзи.

— Баща ми ще ви обеси за това — обади се Роузмунд.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(071145–071862)

Роузмунд е в безсъзнание. Снощи се опитах да цепна бубона ѝ, за да изтече отровата, но се страхувам, че така само влоших нещата. Тя загуби страшно много кръв. В момента е много бледа, а пулсът ѝ е толкова слаб, че на китката ѝ въобще не мога да го намеря.

Състоянието на писаря също се влошава. По кожата му продължават да се появяват нови и нови кръвоизливи и за всички ни е ясно, че краят му приближава. Спомням си, че доктор Ааренс веднъж ми каза, че болните от бубонна

чума, за които не се грижи никой, умират за четири-пет дни, но се съмнявам, че той ще изкара толкова.

Лейди Еливис, лейди Имейн и Агнес засега са добре, макар че Имейн направо е пощуряла в желанието си да намери някой, когото да обвини за събитията. Тази сутрин зашлеви два шамара на Мейзри и ѝ каза, че Бог ни наказвал заради нейния мързел и глупостта ѝ.

Мейзри наистина е мързелива и глупава. Не може да ѝ се има доверие, че ще се грижи за Агнес и пет минути. Тази сутрин пък я изпратих да ми донесе вода за раната на Роузмунд и тя се бави половин час, след което се върна без водата.

Нищо не казах. Не исках лейди Имейн да я зашлеви отново, а освен това е само въпрос на време кога лейди Имейн ще започне да обвинява мен за чумата. Видях я как ме гледа, когато се запътих да донеса забравената от Мейзри вода, и мога да си представя какви мисли ѝ се въртят из главата — че знам прекалено много за чумата и следователно сигурно съм бягала от нея, че нали трябва да съм загубила паметта си, че не съм била ранена, а болна.

Ако изрече всички тези обвинения, съм сигурна, че ще успее да убеди лейди Еливис, че аз съм причината за чумата, че тя не трябва да ме слуша, че трябва да свалят барикадата и да започнат да се молят заедно за спасението си.

И как ще се защитя? Като им кажа, че съм дошла от бъдещето, където знаем всичко за Черната смърт освен начини за лекуване без стрептомицин и как да се връщаме там?

Гавин още не се е върнал. Еливис не е на себе си от притеснение. Когато Рош отиде да каже вечерната молитва, тя беше застанала до портата — без пелерина, без забрадка, просто вперила поглед към пътя. Чудя се дали ѝ е хрумнало, че когато е потеглил за Бат, той вече може да е бил болен. Тръгна за Кърси с пратеника на епископа, а когато се върна, вече знаеше за чумата.

(Пауза)

Управителят Улф е към края си, а жена му и единият му син също са болни. Бубони нямат, но жената има няколко подутини като семенца от вътрешната страна на бедрата. На Рош през цялото време трябва да му се напомня, че трябва да си носи маската и че не бива да пипа болните, освен за най-необходимото.

Във видеофилмите по история се твърди, че съвременниците на Черната смърт изпадали в паника и умирали от страх по време на епидемията, че побягвали надалеч и въобще не се грижели за болните си и че свещениците били най-лоши от всички, но няма нищо такова.

Всички са изплашени, но вършат всичко, което им е по силите, а Рош е направо чудесен. През цялото време, докато преглеждах жената на управителя, седеше и държеше ръката ѝ и освен това не отказва и най-гадната работа — да прави промивки на раната на Роузмунд, да изпразва гърнетата, да почиства писаря. Сякаш никога не го лови страх. Представа си нямам откъде черпи толкова смелост.

Продължава да чете сутрешната и вечерната молитви, да се моли по всякакъв повод, да разказва на Господ за Роузмунд и за това кой още се е заразил, да докладва за симптомите им и за мерките, които вземаме за болните, сякаш Той наистина го чува. Така както аз говоря на вас.

Чудя се дали Бог ни чува, но няма достъп до нас заради нещо още по-страшно и от времето, нещо, което му пречи да дойде и да ни намери?

(Пауза)

Чумата вече се чува. По селата бият камбани за погребения: девет удара за мъж, три за жена, един за дете, а след това един час равномерно биене. Есткоут тази сутрин

погреба двама, а Озни бие непрестанно от вчера. Камбаната на югозапад, която ви казах, че бях слушала при пристигането си тук, е замлъкнала. Не мога да разбера дали чумата там вече е отминала, или просто не е останала жива душа да бие камбаната.

(Пауза)

Моля се Роузмунд да не умира. Моля се Агнес да не се разболее. Моля се Гавин да се върне.

28.

През нощта се разболя момчето, което беше побягнало от Киврин в деня, когато тя се беше опитала да намери мястото на спускането. Майка му беше в църквата и чакаше отец Рош за сутрешната молитва. Момчето имаше един бубон на гърба, който Киврин цепна, докато майката и Рош го държаха.

Тя не искаше да прави това. Скорбутът вече го беше направил доста слабо, а освен това тя не знаеше дали на гърба има някакви артерии. Състоянието на Роузмунд като че ли хич не се подобряваше, макар че Рош твърдеше, че пулсът ѝ бил по-силен. Тя беше бледа — сякаш от тялото ѝ се беше изцедила цялата ѝ кръв, и неподвижна. А видът на момчето подсказваше, че може би няма да издържи на загубата на кръв.

След цепването обаче не тече почти никаква кръв, а след това кръвта започна да зачервява страните му още докато Киврин измиваше ножа.

— Дайте му чай от розови бодли — нареди Киврин, като си мислеше, че това поне ще помогне на скорбута му. — И от върбова кора. — Тя задържа ножа над пламъците; Огънят в никакъв случай не беше по-голям от този в деня, когато беше седяла до огнището, неспособна да намери мястото на спускането. Момчето въобще нямаше да се стопли, а ако кажеше на жената да събере съчки, на заразата щяха да бъдат изложени и други хора. — Ще ви донесем малко дърва — каза тя, но после се зачуди как точно ще стане това.

От коледното пиршество беше останала храна, но всичко друго свършваше много бързо. Бяха изгорили по-голямата част от вече нацепените дърва в опитите да държат помещението достатъчно топло за Роузмунд и писаря, а нямаше кого да помолят да нацепи още и да ги подреди до кухнята. Управителят беше болен, а икономът се грижеше за жена си и сина си.

Киврин събра един наръч нацепени трески, както и няколко парчета кора за подпалки и ги отнесе до колибата на болното момче.

Щеше ѝ се да може да го премести в господарската къща, но нямаше как.

Еливис беше останала при Роузмунд цялата нощ, за да ѝ дава върбов чай и да промива раната ѝ. Бяха им свършили парцалите и тя беше накъсала забрадката си на ивици. Беше седнала така, че да вижда паравана, и на всеки няколко минути ставаше и отиваше до вратата, сякаш беше чула, че някой пристига. С дългата си тъмна коса, спусната върху раменете, тя в никакъв случай не изглеждаше по-голяма от Роузмунд.

Киврин отнесе подпалките на жената и ги стовари на мръсния под до клетката на плъха. Него вече го нямаше. Без съмнение го бяха убили, и то без да е виновен.

— Бог ни изпраща благословията си — каза тя на Киврин и приклепна до огъня, за да го раздуха.

Киврин прегледа пак момчето. От бубона му продължаваше да се процежда чиста водниста течност, което беше добър знак. Раната на Роузмунд беше кървяла до средата на нощта, след което беше започнала да се подува и втвърдява отново. „А втори път не мога да я цепна — мислеше си Киврин. — Тя просто няма да издържи на повече загуба на кръв.“

Тръгна към къщата, замислена дали да отиде да отмени за малко Еливис, или да насече дърва. По пътя срещна Рош, който тъкмо излизаше от колибата на иконома. Съобщи ѝ новината, че още две от децата на иконома са болни.

Бяха двете най-малки момченца и очевидно ставаше въпрос за белодробна чума. И двамата кашляха, а майката хрочеше водниста течност. „Бог да ни е на помощ!“

Киврин се върна в къщата. Вътре беше още задимено от сярата и на жълтеникавата светлина ръцете на писаря изглеждаха почти черни. Огънят въобще не беше в по-добро състояние от този в колибата на жената с момчето. Киврин внесе последните нацепени дърва и каза на Еливис да си почине и че тя ще поседи при Роузмунд.

— Не — отвърна Еливис и погледна към вратата. После добави като на себе си: — От три дни е на път.

До Бат бяха седемдесет километра, което означаваше поне ден и половина с кон в едната посока и още толкова на обратно, ако е успял

да вземе отпочинал кон от Бат. Можеше да се върне и този ден, ако беше намерил лорд Гийом веднага. Ако въобще се върнеше.

Еливис пак погледна към вратата, сякаш беше чула нещо, но единственият звук идваше от Агнес, която говореше нежно на количката си. Беше я покрила с една кърпа като с покривка и ѝ даваше въображаема храна с една лъжица.

— И тя е болна от синята болест — обясни малката на Киврин.

Киврин прекара останалата част от деня в домакинска работа — носеше вода, направи бульон от печения джолан, почистваше гърнетата. По едно време се появи кравата на иконома. Въпреки нарежданията на Киврин вимето ѝ беше издуто до пръсване. Животното се появи с мучене, тръгна подир Киврин и започна да я побутва, докато тя не се предаде и не я издои. Рош пък цепеше дърва между посещенията си при иконома и момчето, а Киврин се ядосваше, че не се е научила как се цепят дърва и се мъчеше непохватно с големите цепеници.

Привечер икономът дойде да им донесе вестта, че се е разболяла и най-малката му дъщеря. Имаше вече осем болни. В селото живееха четирийсет души. Между една трета и половината от Европа се беше заразила от чумата и умряла, а господин Гилкрисст си мислеше, че цифрите са преувеличени. Една трета означаваше тринайсет души от това село — само още пет нови болни. Дори при петдесет процента щяха да са необходими само още дванайсет души, а всички деца на иконома вече бяха имали контакт с вируса.

Тя ги огледа: най-голямата дъщеря — набита и мургава като баща си, най-малкото момче с фино лице като на майка си, измършавялото бебе. „Всички ще се заразите — помисли си Киврин, — и остават само още осем.“

Тя като че ли вече не чувстваше нищо и дори когато бебето започна да плаче и момичето го взе на коленете си и напъха мръсния си пръст в устенцата му, не го спря.

„Тринайсет — молеше се Киврин. — Най-много двайсет.“

Към писаря също не чувстваше нищо, макар че беше съвсем ясно, че до сутринта ще е мъртъв. Устните и езикът му бяха покрити с кафеникава слуз, а когато кашляше, изплюваше водниста течност, примесена с кръв. Тя го почистваше някак автоматично, без да чувства нищо.

„От недоспиване е — мислеше си тя, — заради това всички сме станали толкова безчувствени.“ Полегна до огъня и се опита да заспи, но не я хващаше сън, нито се чувстваше уморена. „Още осем души — мислеше си тя, правейки безброй сметки. — Майката ще се разболее, а също така и жената и децата на управителя. Остават четирима. Нека нито един от тях да не е Агнес. Или пък Еливис. Или Рош.“

На сутринта Рош намери готвачката паднала в снега пред колибата си — полузамръзнала и храчеща кръв. „Девет“ — каза си Киврин.

Готвачката беше вдовица. Нямаше кой да се грижи за нея, та решиха да я внесат в господарската къща и да я сложат до писаря. За най-голяма изненада и ужас той продължаваше да живее. Кръвоизливите вече се бяха разпространили из цялото тяло, гърдите му бяха осеяни със синкаво-лилави петна, а ръцете и краката му бяха станали почти чисто черни. Страните му се бяха покрили с черна набола брада, която също като че ли беше някакъв симптом, а лицето му под нея ставаше все по-черно.

Роузмунд продължаваше да лежи бледа и безмълвна, на ръба между живота и смъртта, а Еливис се грижеше за нея спокойно и внимателно, сякаш и най-малкото неправилно движение, и най-слабият шум щяха да я хвърлят в лапите на смъртта. Киврин стъпваше на пръсти между дюшеците, а Агнес, която знаеше, че трябва да пази тишина, съвсем излезе от релси.

Хлипаше, висеше на барикадата, молеше Киврин на всеки пет минути да я заведе да си види кученцето или понито, да ѝ даде нещо за ядене, да довърши приказката за непослушното момиче в гората.

— Как свършва де? — виеше тя така, че на Киврин ѝ идеше да заскърца със зъби. — Вълците изяждат ли я?

— Не знам — изсъска Киврин на четвъртия път. — Иди да седнеш при баба си.

Агнес погледна презрително към лейди Имейн, която продължаваше да стои на колене в ъгъла, обърнала гръб на всички.

— Баба не иска да си играе с мен.

— Ами тогава иди да си поиграеш с Мейзри.

Детето се подчини, но така безмилостно започна да измъчва слугинята, че тя накрая си отмъсти и Агнес се върна с викове и писъци, че Мейзри я била ощипала.

— Много добре я разбирам — каза Киврин и ги изпрати и двете на тавана.

След това отиде да види какво става с момчето. Неговото състояние се беше подобрило и то вече седеше в леглото. Когато Киврин се върна в къщата, Мейзри беше заспала и хъркаше.

— Къде е Агнес? — попита Киврин.

Еливис се огледа разсеяно.

— Не знам. Бяха на тавана.

— Мейзри — каза Киврин. — Събуди се. Къде е Агнес?

Мейзри премигна глупаво.

— Не трябваше да я оставяш сама — каза Киврин.

Тя се качи на тавана, но Агнес я нямаше, та се наложи да провери и в моминската стая. И там я нямаше. Върне се при Мейзри и викна:

— Къде е Агнес?

Мейзри я изгледа глупаво и скри ушите си с ръце.

— Точно така — каза Киврин. — Наистина ще те зашлевя, ако не ми кажеш къде е.

Мейзри падна на колене и зарови лице в полите ѝ.

— Къде е? — пак попита Киврин и я вдигна. — Нали трябва да я гледаш. Това е твоя отговорност!

Мейзри зави високо и пронизително, също като животно.

— Престани! — викна Киврин. — Покажи ми накъде е тръгнала! — И я избута към паравана.

— Какво става? — попита Рош, който тъкмо влизаше.

— Агнес — отвърна Киврин. — Трябва да я намерим. Може да е тръгнала из селото.

Рош поклати глава.

— Не я видях там. По-скоро е в някоя от постройките в двора.

— В конюшната — каза Киврин облекчено. — Казваше, че искала да си види понито.

В конюшната я нямаше.

— Агнес! — викаше Киврин във вмирисания на тор мрак. — Агнес!

Понито на Агнес зацвили и се опита да излезе от бокса си, а Киврин се зачуди кога ли са го хранили за последен път и къде са се дянали кучетата. Тя надникна в бокса и зад яслите — въобще

навсякъде, където можеше да се скрие едно малко момиченце. Или пък да заспи.

„Може да е отишла в плевнята“ — помисли си Киврин и излезе от конюшната, като закри очите си от светлината. Точно в този момент Рош излизаше от кухнята.

— Намерихте ли я? — попита го Киврин, но той не я чу. Беше се обърнал към портата, сякаш се опитваше да чуе нещо.

Киврин също се послуша, но не чу нищо.

— Какво има? — попита тя. — Да не би да я чувате да плаче?

— Господарят е — отвърна той и хукна към портата.

„О, не, не Рош!“ — помисли си Киврин и хукна подире му. Беше се спрял и отваряше портата.

— Отец Рош — каза Киврин и в същия момент чу приближаването на кон.

Носеше се към тях в галоп, копитата му отекваха силно по замръзналата земя. Киврин си помисли, че Рош е решил, че се връща господарят на имението. „Мисли си, че съпругът на Еливис най-сетне се е върнал! — А после — стресната от надеждите си: — Това е господин Дануърти!“

Рош вдигна тежкото резе.

„Трябват ни стрептомицин и дезинфектанти, а той трябва да вземе Роузмунд и да я заведе в някоя болница. Трябва да ѝ се направи преливане на кръв.“

Рош бутна портата.

„И ваксина — мислеше си тя като обезумяла. — Хубаво е да вземе таблетките за поемане през устата. Къде е Агнес?“ Трябваше да намери Агнес и да я отведе на безопасно място.

Конят почти беше стигнал до портата.

— Не! — извика тя, но вече беше твърде късно: Рош беше отворил портата.

— Не може да влиза тук! — извика Киврин. — Ще се зарази!

Но конникът вече беше влязъл в двора.

— Гавин е! — каза Рош и черният жребец наистина приличаше на този на Гавин, само дето отгоре му имаше някакво момче. Сигурно беше на годините на Роузмунд, а лицето и дрехите му бяха покрити с кал. Жребецът също беше опръскан с кал и дишаше тежко, а самото

момче изглеждаше също толкова изморено. Носът и ушите му бяха почервенели от студа. Понечи да слезе, вперило очи в тях.

— Не трябва да идваш тук — каза му Киврин, като гледаше да изговаря думите бавно, за да не заговори отново на английски от двайсет и първи век. — Чумата вече вилнее из това село.

Момчето я изгледа неразбиращо.

— Синята болест — поясни тя.

— Тя е навсякъде — каза момчето. И се обърна да вземе нещо от торбата зад седлото. — Нося ви вест. — Подаде една кожена кесия на Рош и свещеникът пристъпи напред да я вземе.

— Не! — извика Киврин. — Пусни я на земята! Не трябва да се докосваш до нас!

Момчето извади един кожен свитък от кесията и го хвърли в краката на Рош.

Рош го вдигна от каменните плочи и го разви.

— Какво пише тук? — попита той, а Киврин си помисли: „Ама разбира се, та той не може да чете.“

— Не знам — отвърна момчето. — Изпраца го епископът на Бат. Трябва да го отнесе до всички енории.

— Може ли аз да го прочета? — попита Киврин.

— Може пък да е от господаря — каза Рош. — Може би изпраца вест, че са го задържали.

— Да — каза Киврин, докато го взимаше от ръцете му, но вече знаеше, че не пише това.

Беше на латински, изписано с толкова орнаментирани букви, че едва се четеше, но това нямаше значение. Вече го беше чела. В „Бодлейън“.

— „Заразният мор на тези дни, който се разпространява във всички посоки, е оставил много църкви и други поселения в нашия диоцез без викарии или свещеници, които да се грижат за енорияшите“ — почна да чете тя.

Погледна към Рош. „Не. Не и тук. Няма да позволя това да се случи и тук.“

— „Понеже не могат да се намерят свещеници, които да са готови...“ — Свещениците или бяха измрели, или си бяха плюли на петите. Никой не можеше да бъде убеден да ги замести, а хората умираха „без свещенодействието на покаянието“.

Тя продължи да чете, макар че виждаше не черните букви, а избледнелите кафяви, които беше разчитала часове наред в „Бодлейън“. Тогава си беше мислила, че писмото е надуто и абсурдно. „Хората са измирили навсякъде“, беше казала тя на Дануърти високомерно, „а единственото, за което се е притеснявал епископът, е бил църковният протокол!“ Сега обаче, докато го четеше на изтощеното момче й също толкова изтощения отец Рош, самото писмо също звучеше изтощено. И отчаяно.

— „Ако са в предсмъртна агония и не могат да изпълняват задълженията си на свещеници — продължи да чете тя, — трябва да се изповядат един на друг. Подканяме ви с това настоящо писмо, в името на Иисус Христос, да направите точно така.“

Когато свърши да чете, нито момчето, нито отец Рош не казаха нито дума. Тя се зачуди дали момчето си дава сметка какво точно разнася по енориите. Нави свитъка и му го подаде.

— Яздя от три дни — каза момчето уморено. — Не мога ли да си почина тук за малко?

— Опасно е — отговори му Киврин. Беше й жал за него. — Ще ти дадем храна — и за теб, и за коня ти.

Рош се обърна, за да тръгне към кухнята, и в този момент Киврин се сети за Агнес и попита:

— Да си видял едно малко момиченце по пътя? Едно петгодишно дете с червена пелерина и качулка?

— Не — отвърна момчето, — но по пътищата има много хора. Бягат от мора.

Рош излезе от кухнята с един чувал. Киврин тръгна да донесе овес за коня — и в този момент покрай нея се стрелна Еливис.

— Недейте... — извика Киврин, но Еливис вече беше хванала юздата на жребеца.

— Откъде идваш? — попита тя и сграбчи ръкава на момчето. — Да си видял помощника на съпруга ми — Гавин?

Момчето като че ли се изплаши.

— Идвам от Бат с послание от епископа — отвърна то и дръпна юздите. Конят изцвили и удари крака в земята.

— Какво послание? — викна Еливис. — От Гавин ли е?

— Не познавам мъжа, за когото говорите — отвърна момчето.

— Лейди Еливис — каза Киврин и пристъпи към тях.

— Гавин язди черен жребец със седло, обточено със сребърен ширит — продължи Еливис, без да пуска поводите на жребеца. — Замина за Бат да доведе съпруга ми, който свидетелства в един процес на наказателния съд.

— В Бат не отива никой — каза момчето. — Всеки, който все още може, бяга оттам.

Еливис се олюля.

— Няма нито съд, нито закон — каза момчето. — Мъртвите лежат по улиците и всички, които се осмелят дори да ги погледнат, също умират. Разправят, че е дошъл краят на света.

Еливис пусна юздата, обърна се и погледна с надежда Киврин и Рош.

— Ами значи скоро ще си дойдат. Не си ли ги видял по пътя? Той язди черен жребец.

— Има много хора на черни жребци. — Момчето понечи да подкара коня към Рош, но Еливис не помръдна.

Рош му подаде чувала с храна. Момчето се наведе, грабна го и извъртя коня, при което за малко да сгази Еливис, която въобще не се опита да се махне от пътя му.

— Не се връщай при епископа — каза Киврин.

Момчето подръпна поводите, по-изплашено от нея, отколкото от Еливис.

— Тръгни на север — продължи наставленията си тя. — Чумата още не е стигнала дотам.

Момчето пришпори коня и изхвърча от двора.

— Не язди по главните пътища! — извика подире му Киврин. — И недей да говориш с никого.

Еливис не помръдваше.

— Елате — каза ѝ Киврин. — Трябва да намерим Агнес.

— Съпругът ми и Гавин сигурно са отишли първо в Кърси, за да предупредят сър Блоет — каза тя и позволи на Киврин да я отведе обратно в къщата.

Киврин я остави до огъня и отиде да търси в плевнята. Агнес я нямаше, но затова пък откри собствената си пелерина, която беше оставила там на Бъдни вечер. Наметна я и се качи в таванското помещение. После претърси и пивоварната, докато Рош търсеше в другите постройките, но така и не я намериха. Докато бяха разговаряли с

вестоносеца, беше задухал силен вятър, който беше донесъл миризмата на сняг.

— Може пък да е в къщата — каза Рош по едно време. — Потърсихте ли навсякъде?

Тя претърси къщата още веднъж. Мейзри все още лежеше и скимтеше там, където я беше оставила, и Киврин едва се сдържа да не я ритне. Попита лейди Имейн, която беше коленичила до стената, дали е виждала Агнес.

Старицата въобще не ѝ обърна внимание, само мърдаше беззвучно устни.

Киврин я разтърси за раменете.

— Видяхте ли я да излиза?

Лейди Имейн се извърна, погледна я и каза:

— Тя е виновна.

— Агнес ли? — попита Киврин вбесена. — Как може да е виновна пък тя!

Имейн поклати глава и посочи слугинята.

— Бог ни наказва за лошотата на Мейзри.

— Агнес я няма, а вече се стъмва — каза Киврин. — Трябва да я намерим. Видяхте ли къде е отишла?

— Виновна е — каза само старицата и се обърна към стената.

Ставаше късно, а и вятърът се усилваше. Киврин изтича навън и излезе на поляната.

Денят приличаше на този, в който беше излязла сама, за да намери мястото на спускането. Вятърът развяваше и омотаваше дрехите ѝ. Някъде далече на североизток се чуваше камбана: биеше съвсем бавно и равномерно, явно за погребение.

Агнес много обичаше камбанарията. Киврин влезе вътре и я повика, макар че виждаше всичко чак до въжетото на камбаната. Излезе и загледа колибите. Къде ли можеше да е отишло момиченцето?

Не в колибите, освен ако не ѝ беше станало прекалено студено. Кученцето. Тя беше искала да отиде на гроба му. Киврин не ѝ беше казала, че го е погребала в гората. Агнес ѝ беше казала, че Блеки трябва да бъде погребан в двора на църквата. Киврин хукна натам.

Да, Агнес беше минала оттук. Следите от малките ѝ ботушки вървяха от гроб на гроб, а след това тръгнаха към северната част на

църквата. Киврин погледна към гората. Ами ако бе отишла там? Никога нямаше да я намерят.

Тя хукна покрай църквата. Следите завиваха и стигаха до вратата. Киврин отвори. Вътре беше съвсем тъмно и дори по-студено, отколкото на двора.

— Агнес! — извика тя.

Отговор не последва, но се чу съвсем тих шум — като от плъх, който притичва да се скрие.

— Агнес? — повтори Киврин и надникна в тъмното зад гробницата и по страничните пътеки. — Тук ли си?

— Киврин? — чу се съвсем тънко гласче.

— Агнес? — потрети Киврин. — Къде си?

Малката беше при статуята на св. Катерина, свита на кълбо в червената си пелеринка. Беше се притиснала към каменните поли на статуята с широко отворени от страх очи. Лицето ѝ беше зачервено и мокро от сълзи.

— Киврин! — извика тя и се хвърли в прегръдката ѝ.

— Агнес, какво правиш тук? — попита Киврин ядосана, но и облекчена. Притисна я към гърдите си. — Къде ли не те търсихме.

Агнес зарови мокрото си лице в шията ѝ.

— Криех се — отвърна тя. — Тръгнахме с Карета да видим Блеки и паднах. — Тя изтри нослето си с ръка. — Виках те и те виках, но ти не дойде.

— Ама аз не знаех къде си, миличко — каза Киврин и я погали по главичката. — Защо си дошла в църквата?

— Криех се от лошия човек.

— Какъв лош човек? — попита Киврин и се намръщи.

В този момент тежката дървена врата на църквата се отвори и Агнес така обви с ръце шията на Киврин, че щеше да я удуши.

— Лошият идва!

— Отец Рош! — извика Киврин. — Намерих я. Тук е. — Вратата се затвори и тя чу стъпките му. — Това е отец Рош — каза тя на Агнес. — Той също те търсеше. Въобще не знаехме къде си.

Детето охлаби малко хватката.

— Мейзри ми каза, че лошият ще дойде да ме вземе.

Рош пристигна задъхан и Агнес отново зарови лице в шията на Киврин.

— Болна ли е? — попита той напрегнато.

— Не мисля — отвърна Киврин. — Обаче е измръзнала. Увийте я в пелерината ми.

Рош отвърза непохватно пелерината на Киврин и я загърна около Агнес.

— Скрих се от лошия — обясни му Агнес, като се извърна в прегръдката на Киврин.

— Какъв лош? — попита Рош.

— Лошият, който ви гонеше в църквата — отвърна детето. — Мейзри каза, че идвал, хвацал те и ти давал синята болест.

— Няма лош човек — каза Киврин и си помисли: „Като се приберем, ще ѝ дам да разбере на Мейзри!“

Рош отвори вратата за свещеника. Нахлу слаба синкава светлина.

— Мейзри каза, че той е взел Блеки — каза Агнес. Трепереше. — Мен обаче не ме хвана. Аз се скрих.

Киврин си спомни черното кутре — безжизнено в ръцете ѝ и с кръв около муцунката. Не! Тръгна бързо през снега. Агнес я тресеше, защото беше стояла в леденостудената църква. Усещаше лицето ѝ горещо върху шията си.

„От плача е“ — каза си Киврин и я попита дали я боли главичката.

Агнес не отговори. „Не!“ — мислеше Киврин и вървеше все по-бързо. Рош я следваше по петите. Минаха покрай колибата на иконома и влязоха в двора на господарската къща.

— Не съм ходила в гората — каза Агнес, когато влязоха. — Непослушното момиче обаче е отишло, нали?

— Да — отвърна Киврин и я отнесе до огъня. — Но всичко минало добре. Бащата ѝ я намерил и я отвел у дома. И заживели щастливо. — Тя остави детето на пейката и развърза пелерината му.

— И тя повече никога не отишла в гората — допълни малката.

— Никога — съгласи се Киврин и свали мокрите ѝ ботушки и чорапи. — Трябва да си легнеш — каза тя и разстла пелерината ѝ до огъня. — Сега ще ти донеса топла супа. — Агнес охотно легна и Киврин я загърна с пелерината.

Донесе ѝ супа, но Агнес въобще не пожела да хапне и заспа почти веднага.

— Настинала е — обясни Киврин на Рош и Еливис почти яростно. — Била е навън целия следобед. Настинала е.

След като Рош излезе за вечерната молитва обаче, тя отви Агнес и я опипа под мишниците и в слабините. Дори я обърна по корем, за да провери между плешките, където беше намерила бубона на момчето.

Рош не удари камбаната. Върна се с една завивка, която очевидно беше от неговото легло, сгъна я като дюшече и сложи Агнес върху нея.

Другите камбани биеха за вечерната молитва. И Оксфорд, и Годстоу, и тази от югозапад. Киврин не чуваше обаче двойната камбана на Кърси. Погледна Еливис напрегнато, но Еливис като че ли въобще не слушаше. Гледаше някъде над Роузмунд към паравана.

Камбаните спряха и едва тогава започнаха двете на Кърси. Звучаха много странно, някак приглушено и бавно. Киврин погледна към Рош.

— Това погребален звън ли е?

— Не — отвърна той, обърнал поглед към Агнес. — Днес е свят ден.

Киврин беше загубила всякаква представа за времето. Пратеникът на епископа си беше тръгнал сутринта на Коледа, а същия следобед тя беше открила чумата, след което всичко ѝ приличаше на един безкраен ден. „Четири дни — каза си тя, — оттогава са минали четири дни.“

Беше пожелала да дойде на Коледа, защото по това време имаше толкова много църковни празници, че дори и селяните щяха да знаят коя дата е, а тя просто не можеше да си позволи да пропусне датата на рандевуто. „Гавин отиде да доведе помощ, господин Дануърти — помисли си тя, — а епископът взе всичките коне, а и освен това не знам къде е мястото на спускането.“

Еливис се беше изправила, за да слуша камбаните.

— Това камбаните на Кърси ли са? — обърна се тя към Рош.

— Да — отвърна свещеникът. — Не се страхувайте. Днес е Избиването на младенците.

„Избиването на младенците“ — повтори си Киврин наум и погледна към Агнес. Детето беше заспало и беше спряло да трепери, макар че още беше прекалено горещо.

Готвачката извика нещо и Киврин заобиколи барикадата, за да отиде при нея. Готвачката беше клекнала върху дюшека си и се

опитваше да се изправи.

— Трябва да си отида у дома — каза тя.

Киврин я прикотка да си легне и ѝ донесе чаша вода. Кофата беше почти празна, така че тя я взе и излезе да налее вода.

— Кажу на Киврин, че искам да дойде при мен — чу се гласчето на Агнес. Беше седнала върху дюшека си.

Киврин остави кофата.

— Тук съм — каза тя и коленичи до нея. — При теб съм.

Агнес я погледна. Лицицето ѝ беше зачервено и изкривено от ярост.

— Лошият ще дойде да ме вземе, ако Киврин не дойде — продължи малката. — Кажу ѝ да дойде веднага.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕНИЯТА В АНГЛИЯ“

(073453–074912)

Пропуснах рандевуто. Загубих всяка представа за датата, защото се грижех за Роузмунд, не можех да намеря Агнес и не знаех къде е мястото на спускането.

Сигурно сте се поболели от притеснение, господин Дануърти. Сигурно сте си помислили, че съм попаднала само на главорези и убийци. Ами, така стана. И сега спипаха и Агнес.

Тя има треска, но без бубони, а освен това нито кашля, нито повръща. Само висока температура. Много висока — въобще не може да ме познае и непрекъснато ме вика. Двамата с Рош се опитахме да я смъкнем със студени компреси, но тя непрестанно се връща.

(Пауза)

Лейди Имейн се е заразила. Отец Рош я откри тази сутрин на пода в ъгъла ѝ. Може да е изкарала така цялата

нощ. През последните две нощи тя отказа да си легне и остана на колене, молейки се на Господ да предпази нея и останалите добродетелни от чумата.

Той обаче не го направи. Тя се е заразила от белодробната. Кашля и повръща слюнка, примесена с кръв.

Въобще не позволява нито на Рош, нито на мен да се грижим за нея.

— Тя е виновна за това — каза веднъж на Рош и ме посочи. — Виж ѝ косата. Тя въобще не е девица. Виж ѝ дрехите.

Дрехите ми в момента са едно момчешко кожено палтенце и кожени панталони, които намерих в един от скриновете на тавана. Роклята ми стана на нищо, когато лейди Имейн повърна отгоре ѝ, а долната си риза трябваше да накъсам за парцали и превръзки.

Рош се опита да даде на Имейн чай от върбова кора, но тя го изплю. След това каза:

— Излъга ни като каза, че е била нападната в гората. Била е изпратена тук, за да ни убие.

Докато говореше, по брадичката ѝ се стичаше кървава слюнка и Рош я избърса.

— Заради болестта си вярвате в тия неща — обясни ѝ той кротко.

— Изпратили са я да ни изтрови — продължаваше Имейн. — Виж как е отровила децата на сина ми. Сега ще се опита да ме отрови и мен, но аз няма да ям и да пия нищо, което ми дава.

— Тихо — каза Рош строго. — Не бива да говорите лоши неща за човека, който иска да ви помогне.

Тя бясно завъртя глава.

— Тя се опитва да ни убие. До един. Трябва да я изгорите. Тя е слугиня на Сатаната.

Никога не го бях виждала вбесен. Сега обаче отново беше заприличал на главорез.

— Не знаете какво говорите — каза той. — Бог я изпрати сред нас, за да ни помага.

Ще ми се това да беше вярно, да можем да им помогна поне малко, но уви, това въобще не е така. Агнес пици да отида при нея, Роузмунд лежи като поразена от магия, писарят става все по-черен, а аз не мога да направя нищо за никой от тях. Нищичко.

(Пауза)

Вече цялото семейство на иконома е болно. Най-малкото момче — Лефрик — беше единственият, който имаше бубон, та го доведох тук и цепнах подутината. За другите не мога да направя нищо. Всички до един са с белодробната.

(Пауза)

Бебето на иконома умря.

(Пауза)

Камбаните на Кърси бият. Девет удара. За кого ли става въпрос? За пратеника на епископа? За дебелия монах, който помогна да ни отмъкнат конете? Или пък за сър Блоет? Надявам се да е така.

(Пауза)

Ужасен ден. Днес следобед умряха жената на иконома и момчето, което избяга от мен в деня, когато се опитвах да намеря мястото на спускането. Икономът копае и двата гроба, макар че земята е така замръзнала, че се чудя как въобще успява да направи нещо. Състоянието и на Роузмунд, и на Лефрик се влошава. Роузмунд почти не може да преглъща, а пулсът ѝ е едва доловим и неравномерен. Агнес не е толкова зле, но не мога да ѝ смъкна температурата. Тази вечер Рош каза молитвата тук.

След началото на молитвата той каза:

— Господи Иисусе, знам, че си изпратил каквато помощ си могъл, но се опасявам, че тя не може да надвие тази черна чума. Твоята света рабиня Катрин твърди, че този ужас е болест, но как е възможно това? Защото не върви от човек на човек, а е навсякъде в едно и също време.

Така е.

(Пауза)

Управителят Улф умря.

Също и Сиб — дъщеря на иконома.

Джоан — дъщеря на иконома.

Готвачката (не ѝ знам името).

Уолтеф — най-големият син на иконома.

(Пауза)

Повече от половината от селото вече е заразено.
Моля Те, нека Еливис да не се разболява. Нито пък Рош.

29.

Той викаше за помощ, но не идваше никой и той си помисли, че всички са измрели и той е единственият оцелял. Също като онзи монах Джон Клин в манастира на францисканското братство. „Аз, в очакване на смъртта...“

Опита се да натисне бутона, за да повика сестрата, но не можа да го намери. На шкафчето до леглото имаше звънче и той посегна да го вземе. Пръстите му обаче бяха толкова слаби, че само успя да го бутне на земята. При падането си звънчето издрънча ужасно силно — щеше да му спуска тъпанчетата, — но пак не се появи никой.

Следващия път когато се събуди обаче, звънчето беше пак на шкафчето. Значи някой беше дошъл, докато той беше спал. Примижа със замъглен поглед към звънчето и се зачуди колко ли време е спал. Сигурно дълго.

По нищо в стаята не можеше да разбере това. Светлина имаше, но някак без перспектива, защото нямаше никакви сенки. Можеше да бъде и следобед, и не много рано сутринта. Нито на шкафчето, нито на стената се виждаше часовник, а той нямаше сила да се обърне, за да погледне екраните на стената зад себе си. Стаята имаше прозорец, макар че той не можеше да се надигне достатъчно, че да види добре през него, но иначе си личеше, че вали дъжд. Беше валяло, когато се беше запътил към „Брейзноуз“ — можеше да е още същият следобед. Може би само беше припаднал и го бяха довели тук, за да е под наблюдение.

— „И още ще ти изпратя следното“ — чу се някакъв глас.

Дануърти отвори очи и се протегна за очилата си, но ги нямаше.

— „Ще ти наложа погубел и изгаряща треска.“

Беше госпожа Гадсън. Беше седнала до леглото му и четеше Библията. Не си беше сложила нито маска, нито предпазен костюм, макар че Библията като че ли още си беше увита в найлона.

— „И когато сте се сбрали по градовете си, ще ви изпратя мор.“

— Кой ден сме? Попита Дануърти.

Тя спря, погледна го с любопитство и продължи спокойно да чете.

— „И ще ви дам в ръцете на най-върлите ви врагове.“

Не може да бе минало много време. Когато беше отишъл да види Бадри, госпожа Гадсън четеше на пациентите. Може би все пак беше още същият следобед и Мери още не беше успяла да дойде, за да изхвърли госпожа Гадсън от стаята му.

— Можете ли да преглъщате? — попита го сестрата. Беше древната сестра от отдел „Снабдяване“.

— Трябва да ви дам лекарството за температура — каза тя с дрезгав глас. — Можете ли да преглъщате?

Той отвори уста и тя постави капсулата на езика му. После наклони главата му напред, за да може да отпие. Престилката ѝ пропукваше неудържимо.

— Глътнахте ли го? — попита тя и го остави да се облекне.

Капсулата беше стигнала едва до средата на гърлото му, но той кимна. Дори само от това малко усилие главата започна да го цепи.

— Добре. Тогава мога да махна това. — И тя отлепи нещо от ръката му.

— Колко е часът? — попита той, като се мъчеше да не изплюе капсулата.

— Точно толкова, в колкото трябва да си почивате — отвърна тя и впери далекогледите си очи в екраните зад него.

— Кой ден сме? — попита я той, но тя вече се беше измъкнала от стаята. — Кой ден сме? — обърна се той и към госпожа Гадсън, но нея също вече я нямаше.

Не можеше да е тук от много дълго. Все още имаше силно главоболие и висока температура, които бяха първите симптоми на инфлуенцата. Може пък да беше болен само от няколко часа. Може би все още беше същият следобед, а той се беше събудил, когато са го премествали в стаята, още преди да са имали време да му свържат бутон за повикване на сестрата и да му дадат лекарството за смъкване на температурата.

— Време е за лекарството ви за температурата — каза сестрата. Вече беше друга — русата красавица, която му беше задавала един милион въпроси за Уилям Гадсън.

— Ама аз вече си го взех.

— Това беше вчера — отвърна тя. — Хайде сега да го изпием.

Първокурсникът пред стаята на Бадри му беше казал, че е пипнала вируса.

— Мислех, че сте се разболели — каза той.

— Да, но вече се оправих и скоро и вие ще се оправите.

— И тя постави ръката си зад главата му, за да я повдигне и той да може да отпие глътка вода.

— Кой ден сме? — попита я той.

— Единайсети — отвърна тя. — Всичко се обърка. Почти целият персонал се беше разболял и всички здрави работеха по две смени. — Тя написа нещо на конзолата и погледна екраните със свъсено чело.

Той се беше сетил, още преди тя да му каже, дори още преди да посегне към звънчето, за да повика някого на помощ. Треската беше превърнала в един-единствен дъждовен следобед всички безпаметни нощи и изтерзани сутрини, които той въобще не помнеше. Тялото му обаче беше следяло времето съвсем точно, беше отброявало часовете и дните, така че той да го знае дори преди сестрата да му каже. Беше пропуснал рандевуто.

Рандеву въобще не бе имало. Нали Гилкрисст бе изключил мрежата. Нямаше значение дали е бил там, или не, дали е бил болен, или не. Мрежата беше изключена и той не можеше да направи нищо.

Единайсети януари. Колко ли време беше чакала Киврин на мястото на спускането? Ден? Два? Или три, преди да се замисли, че може би е объркала датата или мястото? Дали беше чакала цяла нощ до пътя между Бат и Оксфорд, свита в безполезната си бяла пелерина и без да пали огън, защото се страхуваше, че светлината може да привлече вълци или крадци? Или селяни, които бягат от чумата. И кога ли беше разбрала, че всъщност никой няма да отиде да я вземе?

— Искате ли да ви донеса нещо? — попита го сестрата и заби една спринцовка в системата му.

— От това ще мога ли да заспя? — попита той.

— Да.

— Добре — каза той и затвори очи.

Спа няколко минути, един ден или може би месец. Когато се събуди и светлината, и дъждът, и липсата на сенки — всичко си беше същото. Само дето на стола до леглото му седеше Колин, четеше книгата, която той му беше подарил за Коледа, и смучеше нещо. „Не

може да съм в несвяст от много дълго — помисли си Дануърти и примижа към момчето. — «Гобстопърът» си е още почти цял.“

— А, чудесно — каза Колин и затвори книгата със замах. Тая ужасна старша сестра ми каза, че мога да остана само ако обещавам да не те будя. И аз не го направих, нали? Нали ще ѝ кажеш, че си се събудил съвсем сам?

Той извади „гобстопъра“ от устата си, разгледа го и го пъкна в джоба си.

— Видя ли я вече? Сигурно е родена през Средновековието. Също толкова некротична, колкото и госпожа Гадсън.

Дануърти примижа срещу него. Якето, в чийто джоб беше напъкнал „гобстопъра“ си, беше ново — зелено, а сивият вълнен шал около врата му изглеждаше още помрачен на фона на зеленото. Самият Колин изглеждаше някак по-голям — сякаш беше пораснал, докато Дануърти беше спал.

Колин се намръщи.

— Аз съм — Колин. Познаваш ли ме?

— Разбира се, че те познавам. Защо не си си сложил маската?

Колин се ухили.

— Защото не трябва. А и освен това ти вече не си заразен. Искаш ли си очилата?

Дануърти кимна съвсем внимателно, за да не провокира наново болката.

— Когато се пробуждаше предишните пъти, въобще не можеше да ме познаеш. — Колин започна да рови в чекмеджето на нощното шкафче и му извади очилата. — Много зле беше. Помислих си, че ще ритнеш топа. През цялото време ме наричаше Киврин.

— Коя дата сме? — попита Дануърти.

— Дванайсети — отвърна Колин нетърпеливо. — Вече ме пита тази сутрин. Не помниш ли?

Дануърти си сложи очилата.

— Не.

— Въобще ли не помниш какво стана?

„Спомням си как заряхах Киврин — помисли си Дануърти. — Спомням си, че я заряхах в 1348 година.“

Колин премести стола по-близо и сложи книгата на леглото.

— Старшата сестра каза, че няма да помниш нищо заради треската — обясни му момчето, но звучеше някак ядосано, сякаш Дануърти беше виновен. — Не искаше да ме пусне да те видя и не ми казваше нищо. Мисля, че това е абсолютно несправедливо. Казват ти да седнеш в някоя чакалня, непрекъснато ти нареждат да си ходиш у дома, защото си нямал работа тук, а когато ги попиташ нещо, отвръщат: „Лекарят ще дойде след минутка“ и не ти казват нищо. Все те третират като дете. Ама нали все по някое време трябва да разбереш какво става, а? Знаеш ли какво направи старшата сестра тази сутрин? Изхвърли ме. Каза: „Господин Дануърти е много болен. Не бива да го притесняваш.“ Че аз да не съм искал да те притеснявам?!

Беше възмутен, но и някак изморен, притеснен. Дануърти си го представи как обикаля по коридорите като призрак и седи в чакалнята, ослушвайки се за всякакви новини. Нищо чудно, че изглеждаше порасъл.

— А току-що госпожа Гадсън ми каза, че трябвало да ти съобщавам само добрите новини, защото от лошите си щял да получиш нов пристъп и да умреш по моя вина.

— Виждам, че госпожа Гадсън продължава да поддържа духа — каза Дануърти и се усмихна. — Сигурно не мога да се надявам, че вирусът ще я повали, а?

Колин го изгледа изненадано, после обясни:

— Епидемията свърши. Другата седмица вдигат карантината.

Значи аналогът беше пристигнал след всичките молби на Мери. Дануърти се зачуди дали е пристигнал навреме, за да спасят Бадри, но след това се сети, че може би това беше лошата новина, която госпожа Гадсън искаше да му спести. „Лошата новина вече я чух — каза си той. — Данните от фиксирането са безвъзвратно загубени и Киврин е в 1348 година.“

— Каж ми някоя добра новина — каза той.

— Ами от два дни никой не се е разболявал — отвърна Колин, — а освен това най-сетне пристигнаха провизиите и вече имаме нещо щогоде прилично за ядене.

— Виждам, че си имаш и нови дрешки.

Колин сведе поглед към зеленото яке.

— Това е един от коледните подаръци от майка ми. Изпратила ги след... — Той спря и се намръщи. — Изпрати ми и няколко

видеофилма и лепенки за лице.

Дануърти се зачуди дали е изчакала до окончателното привършване на епидемията, за да ги изпрати. И какво ще каже Мери по този въпрос.

— Виж — каза Колин и се изправи, — закопчава се автоматично. Само натискаш едно копче ей така. Вече няма да се налага да ме гониш да си го закопчавам.

В този момент с гръм и трясък нахълта старшата сестра.

— Той ли ви събуди? — запита тя.

— Казах ли ти? — измрънка Колин. — Не съм, сестро. Толкова бях тих, че дори не се чуваше как прелиствам страниците.

— Не ме е събудил и освен това в момента не ме притеснява — намеси се Дануърти преди тя да е успяла да зададе следващия си въпрос. — Казва ми само добри новини.

— Въобще не бива да говориш на господин Дануърти. Той трябва да си почива — каза тя и закачи една нова банка към системата. — Господин Дануърти е все още много болен и не бива да го притесняват посетители. — И тя поведе Колин към вратата.

— Щом като толкова ви притесняват посетителите, защо не кажете на госпожа Гадсън да спре да му чете от Светото писание? — запротестира Колин. — Тая жена може да съсипе всекиго. — Той се спря на прага, готов да убие сестрата с поглед. — Утре ще дойда пак. Искаш ли да ти донеса нещо?

— Как е Бадри? — попита Дануърти и се опита да събере сили да чуе отговора.

— По-добре — отвърна Колин. — Почти се беше оправил, но получи нов пристъп. Вече е доста по-добре. Иска да те види.

— Не... — почна Дануърти, но сестрата вече беше затръшна вратата.

„Бадри не е виновен“, беше казала Мери и това беше наистина така. Дезориентацията беше един от първите симптоми. Той се сети как беше набирал грешно номера на Андрюс и как госпожа Пиантини беше правила грешка след грешка на камбаната си и непрестанно се беше извинявала.

— Съжалявам — прошепна той. Бадри не беше виновен. Той беше виновен. Толкова се беше притеснявал за изчисленията на

Пухалски, че беше заразил Бадри със страховете си и технологът беше решил да въведе координатите отново.

Колин беше оставил книгата си на леглото. Дануърти я придърпа към себе си. Струваше му се невероятно тежка, толкова тежка, че ръката му затрепери от усилието да я държи отворена. Нагласи я на леглото и започна да прелиства страниците. Накрая намери това, което търсеше.

Черната смърт беше стигнала до Оксфорд по Коледа. Заради нея бяха затворили университетите, а тези, които все още бяха имали сили, бяха побягнали към близките села, отнасяйки чумата със себе си. Тези, които не бяха успели да избягат, бяха измирили с хиляди, толкова много, че не беше останал „жив човек да се грижи за хората или да погребва всички трупове“. А малцината оцелели се бяха затворили по коледите — бяха се скрили с единствената цел да намерят изкупителната жертва.

Дануърти заспа с очилата на носа си, но когато сестрата понечи да ги свали, се събуди. Беше приятелката на Уилям, която дори му се усмихна.

— Извинете — каза тя и ги прибра в чекмеджето. — Не исках да ви будя.

Дануърти примижа срещу нея.

— Колин каза, че епидемията е свършила.

— Да — потвърди тя, докато разглеждаше екраните зад него. — По едно и също време откриха източника на вируса и получиха аналога. И съвсем навреме. От Статистическия бяха предсказали 85 процента смъртност, като дори при направени антивирусни ваксини и разширени Т-клетки цифрата щеше да спадне само до 32 процента. Като не се взимаше предвид недостигът на провизии и това, че голяма част от персонала вече беше на легло. Истината е, че смъртността тук беше почти деветнайсет процента, а голяма част от пациентите са все още в критично състояние.

Тя хвана китката му и огледа екраните зад главата му.

— Температурата ви е поспаднала — каза сестрата. — Вие сте голям късметлия, знаете ли. Аналогът не подейства на никой от вече заразените. Доктор Ааренс... — тя спря и той се зачуди какво ли е казала Мери. Сигурно, че е щял да ритне топа. — Голям късметлия сте — повтори сестрата. — А сега се опитайте да поспите.

Той заспа, а когато се събуди, госпожа Гадсън се беше надвесила над него, готова за атака с Библията си в ръка.

— „И ще ви изпрати всичките болести на Египет — каза тя веднага щом Дануърти отвори очи. — И всяка болест, и всяка чума, докато не бъдете затрити.“

„И ще ви дам в ръцете на най-върлите ви врагове“ — измърмори Дануърти.

— Какво? — попита госпожа Гадсън.

— Нищо.

Беше си загубила пасажа. Започна да прелиства страниците в търсене на разни болести и епидемии и по едно време продължи:

„... Защото Бог изпрати единствения си Син в света.“

„Бог никога нямаше да го изпрати, ако беше знаел какво ще се случи — помисли си Дануърти. — Ирод, избиването на младенците, Гетсиманската градина.“

— Прочетете ми нещо от Матей — каза той. — Глава 26, стих 39-и.

Госпожа Гадсън спря и го изгледа раздражено, но все пак започна да прелиства страниците.

„И като се поотдалечи, падна на лицето Си, молеше се и думаше: Отче Мой, ако е възможно, нека ме отмине тая чаша.“

„Бог си е нямал представа къде е Синът Му“ — мислеше си Дануърти. Беше изпратил единствения Си Син в света, но нещо се беше объркало с данните от фиксирането, някой беше изключил мрежата, за да не може Той да се добере до него, та Го арестували и Му сложили трънен венец и Го приковали на кръста.

— Глава 27 — каза той. — Стих 46-и.

Тя изкриви устни и отгърна на съответната страница.

— Наистина не мисля, че това са подходящи цитати за...

— Четете — каза Дануърти.

„А около деветия час Иисус извика с висок глас: *Или! Или! Лама савахтани?* сиреч, Боже Мой, Боже Мой! Защо си ме оставил?“

Киврин нямаше въобще да разбере какво се е случило. Щеше да си помисли, че е сбъркала датата или мястото, че е загубила представа за времето заради чумата, че нещо се е объркало в самото спускане. Щеше да си помисли, че са я зарязали.

— Е? — попита госпожа Гадсън. — Някакви други претенции?

— Не.

Тя се върна към страниците на Стария завет:

— „Защото ще падат от меча, от болестите и от бедствията. — След това продължи: — Всеки, който е стигнал толкова далече, ще умре от мор.“

Въпреки всичко той заспа и после се събуди без усещането за безкраен дъждовен следобед. Продължаваше да вали, но в стаята вече имаше сенки, а камбаните удряха четири часа. Приятелката на Уилям му помогна да отиде до тоалетната. Книгата беше изчезнала и той се зачуди дали Колин е идвал. Не можеше да си спомни. Когато обаче сестрата отвори шкафчето, видя книгата върху единия рафт. Помоли сестрата да повдигне възглавницата му и след като тя излезе, си сложи очилата и извади книгата.

Чумата се беше разпространила толкова хаотично, толкова коварно, че хората не бяха повярвали, че става въпрос за болест. Бяха обвинявали прокажените, старите жени, душевноболните, че са натравяли кладенците и са им правили черни магии. Всеки странен човек или чужденец незабавно е паднал под подозрение. В Съсекс бяха убили с камъни двама пътуващи. В Йоркшир бяха изгорили една млада жена на кладата.

— Значи тук е била! — чу се гласът на Колин от вратата. — Помислих си, че съм я загубил.

Беше облечен в зеленото си яке и както винаги беше целият мокър.

— Трябваше да помогна на госпожа Тейлър да занесем куфарите за ръчните камбани до протестантската църква, а навънка е да не ти разправам.

Дануърти изпита облекчение, когато чу името на госпожа Тейлър. И си даде сметка, че не е попитал за никой от задържаните под карантина от страх това да не е сред лошите новини.

— Госпожа Тейлър добре ли е?

Колин докосна копчето на якето си и то се отвори автоматично, пръскайки вода във всички посоки.

— Да. На петнайсети ще изнасят концерт в протестантската църква. — И се наведе, за да види какво точно чете Дануърти.

Дануърти затвори книгата и му я подаде.

— А останалите майсторките по камбаните? Госпожа Пиантини?

— Още е в болницата. Толкова е отслабнала, че няма да я познаеш. — Той отвори книгата. — Четеше за Черната смърт, нали?

— Да — призна Дануърти. — Господин Финч не се разболя, нали?

— Не. Замества госпожа Пиантини на мястото на тенора. Много е разстроен. В пратката от Лондон нямаше тоалетна хартия и той твърди, че вече не е останало почти нищо. Много жестоко се скараха с Гадсъновица по този повод. — Той остави книгата на леглото. — Какво ще стане с твоето момиче?

— Не знам — отвърна Дануърти.

— Можеш ли да направиш въобще нещо, за да я върнеш?

— Не.

— Черната смърт е била нещо ужасно — каза Колин.

— Хората са измирили по толкова много, че не са смогвали да ги погребват. Просто ги оставяли да лежат на купчини.

— Не мога да се добера до нея, Колин. Загубихме данните от фиксирането, понеже Гилкрис е изключил мрежата.

— Това го знам. Но не можем ли да направим нещо?

— Не.

— Но...

— Смятам да говоря с лекаря да ограничи посещенията ви — каза строго старшата сестра от вратата и хвана Колин за яката на якето.

— Ами тогава започнете с ограничаване на госпожа Гадсън — ядоса се Дануърти, — а също така предайте на Мери, че искам да я видя.

Мери не се появи, но затова пък дойде Монтоя, очевидно направо от дупката си. Беше в кал до коленете, а тъмната ѝ коса беше посивяла от прахта. С нея пристигна и Колин — зеленото му яке беше цялото на петна.

— Промъкнахме се, докато оная не гледаше — обясни Колин.

Монтоя беше свалила доста килограми. Ръцете ѝ, поставени върху рамката на леглото, изглеждаха много слаби, а часовникът на китката ѝ се въртеше съвсем хлабаво.

— Как си? — попита тя.

— По-добре — излъга я той, без да сваля поглед от ръцете ѝ. Под ноктите ѝ имаше кал. — А ти как си?

— По-добре — отвърна тя.

Сигурно веднага след като я бяха пуснали от болницата, беше отишла при разкопките да търси записващото устройство. А сега беше дошла направо тук.

— Мъртва е, нали? — попита Дануърти.

Ръцете ѝ стиснаха рамката, след това я пуснаха.

— Да.

Значи в крайна сметка Киврин беше попаднала на точното място. Пространствените координати се бяха изместили само с няколко километра, че дори и метра, и тя беше успяла да намери пътя между Оксфорд и Бат, а след това и Скендгейт. И беше умряла там — жертва на инфлуенцата, от която се беше заразила преди да потегли. Или пък от глада по време на чумата. Или от отчаяние. Беше мъртва от седемстотин години.

— Значи си го намерила — каза Дануърти, но това въобще не беше въпрос.

— Какво да е намерила? — попита Колин.

— Записващото устройство на Киврин.

— Не съм — отвърна Монтоя.

Това не успокои Дануърти и той каза:

— Но ще го намериш.

Ръцете ѝ бяха стиснали рамката, но въпреки това потрепериха.

— Киврин ме помоли — обясни тя. — В деня на спускането. Тя беше тази, която предложи устройството да прилича на костно шипче, за да може записът да оцелее дори ако тя загине. „Господин Дануърти се притеснява за глупости — каза ми тя, — но ако нещо се обърка, ще се опитам да направя така, че да ме погребат в двора на църквата, за да не се налага... — и гласът ѝ потрепери — да изровиш половин Англия.“

Дануърти затвори очи.

— Но ти не можеш да знаеш дали е мъртва, ако не си намерила записващото устройство — избухна Колин. — Нали казахте, че дори не знаете къде е?! Как можеш да си сигурна, че е мъртва?

— В дупката направихме множество експерименти с лабораторни мишки. За заразяване с вируса са необходими само петнайсет минути. Киврин е била в пряк контакт с гробницата цели три часа. Има 75 процента вероятност да се е заразила, а при

ограниченото здравно обслужване през четиринайсети век е почти сигурно, че са се получили усложнения.

Ограничено здравно обслужване! Та през този век лекарите бяха лекували пациентите си с пиявици и стрихнин и въобще не бяха и чували за стерилизация, микроби или Т-клетки. Сигурно са й правили някакви вонящи отвари, каканижели са й молитва след молитва и са й разрязвали вените. „А лекарите им пускали кръв, но въпреки това мнозина умрели“ — пишеше в книгата на Гилкрис.

— Без антивирусни ваксини и разширение на Т-клетките — продължи Монтоя — смъртността при заразяване с този вирус е четирийсет и девет процента. От статистическия отдел...

— Статистическият отдел — рече Дануърти горчиво. — И тези ли цифри са от Гилкрис?

Монтоя погледна Колин и се намръщи.

— Има 75 процента вероятност Киврин да е пипнала вируса и 68 процента — да е влязла в директен контакт с вируса на чумата. Заболеваемостта при бубонната е 91 процента, а смъртността...

— От чума не се е заразила — прекъсна я Дануърти. — Беше си получила ваксината против чума. Това не ви ли го казаха доктор Ааренс или Гилкрис?

Монтоя отново погледна Колин.

— Казаха ми да не му казвам — рече Колин и й се опули предизвикателно.

— Какво да не ми казваш? Гилкрис ли се разболя? — И той си спомни как беше гледал екраните, а след това се беше строполил право в обятията на Гилкрис. Дали бе успял да го зарази?

— Господин Гилкрис почина преди три дни от инфлуенцата — отвърна Монтоя.

Дануърти погледна Колин и попита:

— Какво още ти забраниха да ми казваш? Кой още е умрял, докато съм бил болен?

Монтоя вдигна изтънялата си ръка, за да спре Колин, но вече беше твърде късно.

— Баба Мери — каза момчето.

Мейзри избяга. Двамата с Рош я търсихме къде ли не, защото се изплашихме, че се е разболяла и просто е изпълзяла в някой ъгъл, но икономът ни каза, че докато копаел гроба на Уолтеф, я видял да отпрашва към гората. Била яхнала понито на Агнес.

Така просто ще разнесе болестта още по-надалеч или ще се добере само до някое село, където чумата вече е стигнала. Вече е навсякъде около нас. Камбаните бият като за вечерна молитва, само дето малко не са в такт, сякаш свещениците са полудели. Вече е напълно невъзможно да се разбере дали удрят девет или три пъти. Двойната камбана на Кърси тази сутрин удари един-единствен път. Чудя се дали е за бебето, или за някое от момичетата, които не спираха да се кикотят.

Роузмунд е още в безсъзнание, а пулсът ѝ е много слаб. Агнес е в делириум, пищи и размахва ръце и крака. Непрекъснато ме вика, но когато тръгна към нея, не ми дава да се приближа. Когато се опитам да говоря с нея, пак започва да пищи и да рита, сякаш е ухапана от тарантула.

Еливис е заприличала на сянка. Опитва се да се грижи едновременно за Агнес и лейди Имейн, която започва да ми крещи: „Сатана!“, когато отивам да я прегледам, а тази сутрин за малко да ми насини окото. До себе си ме допуска единствено писарят, за когото вече не може да се направи нищо. Просто няма да изкара и днешния ден. Мирише толкова лошо, че трябваше да го преместим в другия край на залата. Бубонът му пак започна да набира гной.

(Пауза)

Гуни — вторият син на икономом.
Жената с белезите от скрофулоза по врата.

Бащата на Мейзри.
Коб.

(Пауза)

Лейди Имейн е много зле. Рош се опита да ѝ даде последното причастие, но тя отказа да се изповяда.

— Трябва да се помирите с Бог преди да умрете — обясни ѝ Рош, но тя обърна глава към стената и каза:

— Той е виновен за всичко.

(Пауза)

Трийсет и един случая. Над седемдесет и пет процента.

Мейзри не се връща. Сигурно е заспала в нечия господарска къща, напусната от обитателите си, и когато всичко това свърши, ще стане наследница на някой стар благороднически род.

Може би това не ѝ е наред на нашата епоха, господин Дануърти. Че до нея се е стигнало чрез хора като Мейзри, пратеника на епископа и сър Блоет. А всички хора, които са останали и са се опитали да помогнат, са се заразили от чумата и са умрели.

(Пауза)

Лейди Имейн изпадна в безсъзнание и в момента Рош и дава последно причастие. Аз му казах да го направи.

— Болестта говореше чрез нея. Душата ѝ не се е обърнала против Господа — казах му. Това не е вярно и може би тази жена не заслужава опрощение на греховете си, но и такава участ не заслужава — тялото ѝ да е отровено и да загива всяка секунда. Освен това не мога да я кълна, че обвинява Бог, когато аз самата обвинявам нея. А нито един от двамата не носи вината. Това е просто болест.

Светеното вино свърши, а вече нямаме и зехтин. Рош използва олио, което взема от кухнята. Мирише на гранясало. Щом ѝ докосне по слепоочието или дланите, кожата ѝ веднага почернява.

Това е болест.

(Пауза)

Състоянието на Агнес се влошава. Ужасно е да я гледам как лежи и се задъхва като бедното си кутре. От време на време крещи:

— Кажете на Киврин да дойде и да ме вземе. Тук хич не ми харесва!

Дори Рош не издържа. По едно време ме попита:

— Защо Бог ни наказва така?

— Не ни наказва. Това е болест — отвърнах му аз, което не е никакъв отговор за него и той го знае.

Цяла Европа също го знае, а също така и църквата. Тя ще продължи да прави извинения още няколко века, но няма да надделее над същността на събитията — че Той е позволил това да стане. Че Той не се е притекъл на помощ на никого.

(Пауза)

Камбаните замлъкнаха. Рош ме попита дали според мен това означава, че чумата е престанала да вилнее.

— Може пък Бог най-сетне да е успял да ни се притече на помощ — каза той.

Не мисля. Сигурно епископът на Бат е изпратил заповед камбаните да се спрат, защото хората се плашат. Нали така пише в книгите.

Звукът им наистина беше ужасяващ, но тишината сега е още по-ужасна. Сякаш е настъпил краят на света.

30.

Мери беше починала още в началото на боледуването на Дануърти. Беше паднала на легло в деня, в който беше пристигнал аналогът. Почти веднага беше развила пневмония, а на втория ден сърцето ѝ беше спряло да бие. На шести януари. Богоявление.

— Трябваше да ми кажеш — въздъхна Дануърти.

— Аз ти казах — възрази Колин. — Не си ли спомняш?

Дануърти нямаше никакъв спомен за подобно нещо, не се беше досетил дори когато видя, че госпожа Гадсън си влиза съвсем спокойно в стаята му, нито пък когато Колин беше казал: „Няма да ти кажат нищо“. Дори не му се беше сторило странно, че Мери толкова време не идва да го види.

— Казах ти, когато тя се разболя — обясняваше Колин.

— Казах ти и когато почина, но ти беше много болен и не ме чуваше.

Той си представи как Колин чака пред стаята ѝ за някакви сведения и как после идва и застава до леглото му, за да се опита да му каже.

— Съжалявам, Колин.

— Не можеше да направиш нищо. Нали и ти беше болен — отвърна Колин. — Вината не е твоя.

Дануърти беше казал същото на госпожа Тейлър, но и тя беше повярвала на тези думи също толкова, колкото и той сега вярваше на Колин. Беше сигурен, че и самият Колин не им вярва.

— Всичко мина прилично — каза Колин. — Всички бяха много мили, с изключение на Старшата. Не ми даваше да ти кажа дори след като състоянието ти започна да се подобрява. Всички останали обаче бяха много мили, с изключение на Гадсъновица. Не спря да ми чете Светото писание за това как Бог наказвал съгрешилите. Господин Финч се обади на мама, но тя не можа да дойде, така че той организира всичко около погребението. Много добър човек. И американките бяха много мили. През цялото време ми даваха бонбони.

— Съжалявам — каза Дануърти, а след миг, когато дъртата сестра изхвърли Колин от стаята, повтори: — Съжалявам.

Оттогава Колин не се беше появявал и Дануърти се чудеше дали Старшата не му е забранила въобще да влиза в болницата, или пък момчето наистина не може да му прости въпреки това, което беше казал.

Той беше зарязал Колин, беше го оставил в ръцете на госпожа Гадсън, Старшата и лекарите, които не му казваха нищо. Беше заминал за едно място, до което нямаше никакъв достъп, също толкова изолиран, колкото и господин Бейсингейм, който си ловеше съомгата на някоя река в Шотландия. И независимо от това, което говореше, Колин със сигурност смяташе, че ако Дануърти наистина беше искал — болен или не — можеше да бъде при него, за да му помогне.

— И ти мислиш, че Киврин е мъртва, нали? — беше го попитало момчето, след като Монтоя беше излязла от стаята.

— Страхувам се, че да.

— Но ти каза, че тя не може да се зарази от чумата. Ами ако не е мъртва? Ами ако точно сега е на мястото на randевуто и те чака?

— Тя се е заразила от инфлуенцата, Колин.

— Ти също се зарази, обаче не умря. Може пък и тя да не е умряла. Мисля, че трябва да се видиш с Бадри, за да разбереш дали той има някаква идея. Може да успее да включи пак машината.

— Ти не разбираш нищо — каза Дануърти. — Това не е като джобно фенерче. Фиксирането не може да бъде включено отново.

— Добре, обаче той може да направи ново. Ново фиксиране. В същата епоха.

В същата епоха. За нагласяването на едно спускане, дори когато координатите вече бяха известни, трябваша поне няколко дни. А Бадри нямаше и координатите. Разполагаше само ас датата. Той можеше да „създаде“ нова комбинация от координати, базирана на датата, ако пространствените координати бяха останали същите, ако треската на Бадри не ги беше разбъркала напълно и ако парадоксите изобщо позволяха второ спускане.

Нямаше как да обясни всичко това на Колин, нито пък че Киврин просто не може да е оцеляла след инфлуенца в един век, където

обичайното лечение е било кръвопускането.

— Няма да стане, Колин — каза той и изведнъж се почувства прекалено изтощен да обяснява каквото и да било. — Съжалявам.

— Значи просто ще я зарежеш там? Независимо дали е мъртва, или не? Дори няма да попиташ Бадри?

— Колин...

— Баба Мери направи всичко за теб. Тя не се предаде!

— Какво става тук? — попита в този момент Старшата. — Я излизай и не ми разстройвай пациента!

— Аз и без това си тръгнах — отвърна Колин и хукна навън.

И не се беше появил нито вечерта, нито на другия ден.

— Разрешено ли ми е да имам посетители? — попита Дануърти приятелката на Уилям, която застъпи следващата смяна.

— Да — отговори тя, докато разглеждаше екраните. — В момента дори имате една посетителка, която иска да се види с вас.

Беше госпожа Гадсън. Вече беше отворила Библията.

— Лука, глава 23, стих 33 — каза тя и го погледна гадно. — Понеже проявявате изключителен интерес към разпятието. „И когато отидоха на мястото, наречено Лобно, там разпнаха Него.“

„Ако Господ е знаел къде е Синът Му, никога нямаше да позволи да направят така с него — помисли си Дануърти. — Щеше да си го изтегли обратно, щеше да отиде и да го спаси.“

По времето на Черната смърт хората бяха вярвали, че Бог ги е изоставил. „Защо Си извърнал лицето Си от нас?“ — бяха писали те в документите от онова време. „Защо не чуваш плача ни?“ Той обаче може би не ги беше чул. Може би Той е бил в безсъзнание, легнал болен на небето, самият Той безпомощен и неспособен да се притече на помощ.

— „Беше вече около шестия час, и настана мрак по цялата земя до деветия час — продължаваше да четете госпожа Гадсън, — и потъмня слънцето...“

Съвременниците на Черната смърт бяха повярявали, че е дошъл краят на света, че е дошъл Армагедон, че Сатаната най-сетне е постигнал победата си. „Така си е било — помисли си Дануърти. — Нали загубихме данните от фиксирането.“

Мислеше и за Гилкрисст. Чудеше се дали преди да умре си е дал сметка какво е направил, или просто е лежал в безсъзнание и в пълна забрава, без въобще да осъзнава, че е погубил Киврин.

— „И ги изведе вън до Витания — четеше госпожа Гадсън, — и, като дигна ръцете Си, благослови ги. И, както ги благославяше, отдели се от тях и се възнасяше на небето.“

Отделил се е от тях и се е възнесъл на небето. Господ все пак беше слязъл да го вземе, мислеше си Дануърти. Твърде късно обаче. Твърде късно.

Тя продължи да чете, докато не дойде дежурството на приятелката на Уилям.

— Време за дрямка — каза тя лаконично и избута госпожа Гадсън навън. После се приближи до леглото, измъкна възглавницата изпод главата му и я удари няколко пъти, за да я набухне.

— Колин да се е появявал? — попита я Дануърти.

— Не съм го виждала от вчера — отговори тя и му нагласи възглавницата. — Време е да поспите.

— И госпожа Монтоя ли не е идвала?

— Също от вчера. — Тя му подаде една капсула и картонена чашка.

— Да са пристигали някакви съобщения?

— Никакви — отвърна тя и взе празната чаша от ръцете му. — Опитайте се да поспите.

Никакви съобщения. „Ще направя всичко възможно да ме погребат в църковния двор“, беше казала Киврин на Монтоя, обаче по дворовете на църквите не бяха останали свободни места. Бяха започнали да погребват жертвите на чумата в изкопи и ями. Бяха ги хвърляли в реките. Към края на епидемията въобще не си бяха правили и труда да ги погребват. Бяха ги струпвали на някое място и ги бяха подпалвали.

Монтоя никога нямаше да намери записващото устройство. Ако пък успееше, какъв ли щеше да бъде записът? „Отидох до мястото на спускането, но мрежата не се отвори. Какво се е случило?“ Гласът на Киврин се извисява в паника, обвинение, зов: „Или, Или, защо ме изостави?“

Когато стана време за обяд сестрата — приятелката на Уилям — го накара да седне на един стол, за да се нахрани. Тъкмо когато

довършваше задушените сини сливи, пристигна Финч.

— Плодовете ни консерви са на привършване — каза той и посочи подноса на Дануърти. — А също така и тоалетната хартия. Представа си нямам как мислят да започнем семестъра. — Той седна на края на леглото. — Университетът е обявил началото на семестъра за двайсет и пети, но просто не можем да се подготвим дотогава. В „Салвин“ все още има петнайсет пациенти, масовата имунизация тепърва започна, а и въобще не съм сигурен, че няма да има повече заразени с инфлуенца.

Ами Колин? — попита Дануърти. — Той добре ли е?

— Да, сър. Беше малко умърлушен, след като доктор Ааренс си отиде, но откакто вие дойдохте на себе си, доста се пооживи.

— Искам да ти благодаря, че си му помогнал — каза Дануърти. — Колин спомена, че ти си уредил всичко по погребението.

— О, за мен беше удоволствие да помогна, сър. Знаете ли, той си няма никого друго и аз бях сигурен, че сега — като е преминала опасността — майка му ще дойде, но тя се обади да каже, че било много трудно да се уреди каквото и да било с толкова кратко предизвестие. Изпрати обаче прекрасни цветя. Лилии и лазерни цветове. Направихме службата в параклиса на „Балиол“. — Той се размърда на леглото. — О, като заговорихме за параклиса, се сетих, че — надявам се, че нямате нищо против, но дадох разрешение на протестантската църква да го използва за един концерт с ръчни камбани на петнайсети. Американските майсторки смятат да изпълнят „Когато най-сетне Спасителят дойде“ от Рембо, а протестантската църква в момента се използва от Националната служба по здравеопазването като център за имунизация. Искрено се надявам, че нямате нищо против.

— Нямам — отвърна Дануърти, който се беше замислил за Мери. Чудеше се кога точно е било погребението и дали след това са ударили камбаната.

— Мога да им кажа, че вие предпочитате да използват „Света Богородица“ — прекъсна мислите му Финч.

— Не, разбира се, че не — каза Дануърти. — Параклисът е идеален за тази цел. Ти очевидно се справяш добре в мое отсъствие.

— Ами опитвам се, сър. Много ми е трудно с госпожа Гадсън. — Той се изправи. — Не искам да ви преча на почивката. Искате ли да ви

донеса нещо? Или нещо друго?

— Не — отвърна Дануърти, — нищо не искам.

Финч тръгна към вратата, но после спря и каза:

— Моите съболезнования, господин Дануърти. Зная колко бяхте близки с доктор Ааренс.

„Близки — повтори си той, след като Финч излезе. — Аз въобще не бях близък.“ Опита се да си спомни как Мери се навежда над него, как му дава лекарство за температурата, как гледа напрегнато екраните, опита се да си спомни как Колин стои до леглото му с новото си яке и сивия шал и му казва: „Баба Мери почина. Мъртва е. Не ме ли чуваш?“, но в главата му не изплуваше никакъв спомен. Нищичко.

По едно време влезе сестрата и закачи нова банка на системата му. Той заспа почти веднага, а като се събуди, вече се чувстваше невероятно по-добре.

— Така е, защото започва да действа разширението на Т-клетките ви — обясни му приятелката на Уилям. — Същото се наблюдава в доста голям брой от случаите. Ефектът при някои е направо чудотворен.

Тя го накара да отиде сам до тоалетната, а следобед да походи и по коридора.

— Колкото по-далеч стигнете, толкова по-добре — каза тя и се наведе да му сложи чехлите.

„Никъде няма да ходя — помисли си Дануърти. — Гилкрисст изключи мрежата.“

Тя прикрепи банката към рамото му, закачи портативното моторче към нея и помогна на Дануърти да си облече халата.

— Депресията да не ви притеснява — каза му тя, докато му помагаше да стане от леглото. — Задължително се появява след боледуване от инфлуенца. Щом химическият ви баланс се възстанови, тя ще изчезне.

И го придружи до коридора.

— Може да ви се отрази добре, ако посетите някои от приятелите си — продължи тя. — В това отделение има двама пациенти от „Балиол“ — в дъното на коридора. Госпожа Пиантини е на четвърто легло. Малко освежаване ще ѝ дойде добре.

— А господин Латимър... — започна той, но спря по средата на изречението. — Той също ли е още пациент на болницата?

— Да — отговори тя, но Дануърти позна по тона ѝ, че Латимър не се е оправил след удара. — Две врати по-надолу.

Дануърти се затътри по коридора към стаята на Латимър. След като Латимър беше паднал на легло, той не беше ходил да го види, първо защото по това време трябваше да чака обаждането на Андрюс, и второ, защото предпазните костюми в болницата бяха свършили. Мери му беше казала, че Латимър е получил пълна парализа и загуба на основните функции.

Дануърти отвори вратата на стаята му. Латимър лежеше с ръце от двете си страни, като лявата беше малко извита, за да се закачат на нея иглите на системите. В носа и по гърлото му се виждаха тръбички, а от главата и гърдите му тръгваха оптични кабели, които свършваха при мониторите над леглото. Лицето му беше наполовина закрито от тях, но не личеше това да го дразни особено.

— Латимър? — каза Дануърти, докато се придвижваше към леглото.

Никакъв знак, че го е чул. Очите му бяха отворени, но въобще не помръднаха. Лицето му под плетеницата тръбички също не промени изражението си. Изглеждаше унесен, далечен, сякаш се опитваше да си спомни някой стих от Чосър.

— Господин Латимър — каза Дануърти вече по-високо и вдигна поглед към екраните. Те също оставаха непроменени.

„Сигурно не осъзнава нищо“ — помисли си Дануърти и сложи ръка на облегалката на стола.

— Сигурно не знаеш нищо за това, което се е случило, нали? — попита той. — Мери почина. Киврин е в 1348 година, а ти дори не знаеш. Гилкрисст изключи мрежата.

Екраните не се променяха. Линиите си се движеха равномерно, необезпокоявани от нищо.

— Двамата с Гилкрисст я изпратихте право в лапите на Черната смърт — закреця той, — а сега си лежиш тук...

— Той спря и се отпусна на стола.

„Казах ти и когато почина — му беше казал Колин, — но ти беше много болен и не ме чуваше.“ Колин се беше опитал да му каже, но също като Латимър той беше лежал безразличен, изпаднал в забрава.

„Колин никога няма да ми прости — мислеше си Дануърти. Както няма да прости и на майка си, че не е дошла на погребението.“

Какво беше казал Финч? Че било много трудно да се уреди нещо с толкова кратко предизвестие. Той си представи как Колин стои сам на погребението и как гледа лилиите и лазерните цветове, оставен в ръцете на госпожа Гадсън и майсторките по биене на камбани.

„Майка ми не може да дойде“, беше казал Колин, но той не вярваше на това. Разбира се, че е можела да дойде, ако наистина го е искала.

„Той никога няма да ми прости — мислеше си Дануърти. — Нито пък Киврин. Тя е по-голяма от Колин, ще може да си представи какви ли не затруднения тук, може би дори и истинските. Дълбоко в сърцето си обаче, когато е оставена в ръцете на един бог знае какви главорези, крадци и болести, няма да повярва, че не съм могъл да отида да я взема. Ако наистина съм искал.“

Дануърти се изправи с усилие, като се придържаше едновременно и за седалката, и за облегалката и без да поглежда нито към Латимър, нито към мониторите над главата му. Излезе в коридора. До стената имаше една празна носилка на колелца и той се облегна на нея за момент.

В този момент се появи госпожа Гадсън.

— А, тук ли сте, господин Дануърти? — каза тя. — Тъкмо идвах да ви почета. — И отвори Библията. — Разрешено ли ви е да ставате?

— Да — отвърна той.

— Е, радвам се да ви видя по-добре. Докато боледувахте, всичко съвсем се обърка.

— Да — пак каза той.

— Ама вие наистина трябва да направите нещо за тоя господин Финч, да знаете. Позволява на американките да си упражняват камбаните по всяко време на денонощието, а когато му се оплаках от това, се отнесе доста грубо с мен. Освен това е дал на моя Уили медсестрински задължения. Медсестрински задължения! При положение че Уили винаги е бил много податлив на болести. Истинско чудо е, че досега не се е разболял от тоя вирус.

„Вярно си е — помисли си Дануърти. — Особено като се има предвид броят на по всяка вероятност много заразните млади жени, с които имаше контакт по време на епидемията.“ Дануърти се зачуди как ли ще обяснят от Статистическия това, че Уилям е останал здрав и читав.

— И да вземе тоя господин Финч да го направи медицинска сестра! — говореше госпожа Гадсън. — Аз, разбира се, не разреших. Казах му: „Няма да позволя да излагате на риск здравето на Уили по този безотговорен начин!“ Казах му още: „Не мога да стоя със скръстени ръце, когато детето ми е в смъртна опасност.“

Смъртна опасност!

— Трябва да се отбия да видя госпожа Пиантини — прекъсна я Дануърти.

— Трябва да си легнете. Много сте зле. — Тя размаха Библията пред лицето му. — Тази болница изобщо не се поддържа. Как може да позволяват на пациентите да обикалят където си искат! Ще получите нов пристъп и ще умрете, и няма да имате право да обвинявате никого освен себе си.

— Няма — каза Дануърти, бутна вратата на отделението и влезе.

Беше очаквал, че отделението ще е почти празно, че всички пациенти ще са изпратени по домовете си, но всички легла бяха заети. Повечето от пациентите бяха насядали, четяха или гледаха портативни видеоекрани, а един беше седнал в количка до леглото си и гледаше дъжда.

На Дануърти му трябваше известно време да го познае. Колин го беше предупредил, че е получил нов пристъп, но чак толкова нещо Дануърти не беше очаквал. Приличаше на старец. Мургавото му лице беше осеяно с множество дълбоки бръчки — както под очите, така и от двете страни на устата. Косата му беше съвсем побеляла.

— Бадри — каза Дануърти.

Бадри се извърна.

— Господин Дануърти.

— Не знаех, че си в това отделение — каза Дануърти.

— Преместиха ме тук след... — Той спря. — Чух, че сте се оправили.

— Да.

„Не мога повече да понасям това — помисли си Дануърти. — Как се чувстваш? По-добре, благодаря. А ти? По-добре. Вярно, отпаднал съм, но това е нормално след...“

Бадри завъртя стола си към прозореца и Дануърти се запита дали и на него вече не му е писнало от всичко това.

— Направил съм грешка в координатите, когато съм ги вкарвал втория път — каза Бадри, без да откъсва поглед от дъжда. — Вкарал съм погрешни данни.

Дануърти трябваше да каже: „Бил си болен, имал си треска“. Трябваше да му каже, че е от болестта. Трябваше да каже: „Не си виновен.“

— Въобще не осъзнавах, че съм болен — продължи Бадри, дращейки по халата си, както беше драцил по завивките по време на треската си. — Много ме болеше глава, но мислех, че е защото съм работил на мрежата цялата сутрин. Трябваше да си дам сметка, че нещо не е наред, и да прекратя спускането.

„Аз пък трябваше да откажа да ѝ стана наставник, трябваше да накарам Гилкрисст да направи проверка на параметрите, трябваше да го накарам да отвори мрежата веднага щом ти каза, че нещо не е наред.“

— Трябваше да отворя мрежата в деня, когато се разболяхте, а не да чакам до датата на рандевуто — продължи Бадри. — Трябваше да я отворя незабавно.

Дануърти погледна към стената над главата му, но там нямаше монитори. Бадри дори не носеше устройството за мерене на температура. Той се зачуди дали е възможно Бадри да не знае, че Гилкрисст е изключил мрежата, дали лекарите не бяха скрили това от него, както бяха скрили смъртта на Мери.

— Не искат да ме изпишат — каза Бадри.

„Ще се наложи да му кажа“ — помисли Дануърти, но не го направи. Мълчеше и гледаше Бадри, и изпитваше безкрайно съжаление към него.

— Госпожа Монтоя ми показа данните на статистическия отдел — каза Бадри. — Мислите ли, че Киврин е мъртва?

„Надявам се — отговори му наум Дануърти. — Надявам се, че е умряла от вируса преди да разбере къде всъщност се намира. Преди да си е дала сметка, че сме я зарязали там.“

— Вината не е твоя — каза той.

— Закъснях само с два дни при отварянето на мрежата. Бях сигурен, че тя ще чака там. Закъснях само с два дни.

— Какво? — зяпна Дануърти.

— Опитах се да получа разрешение да напусна болницата на шести, но те отказаха да ме изпишат преди осми. Отворих мрежата

веднага щом се добрах дотам, но нея я нямаше.

— За какво говориш? — попита го Дануърти. — Как си успял да отвориш мрежата? Гилкрисст я беше изключил.

Бадри вдигна поглед към него.

— Използвахме една от поддържащите системи.

— Каква поддържаща система?

— Фиксирането, което направих на нашата мрежа — отвърна Бадри с тон на изумление. — Вие толкова се бяхте притеснили за начина, по който Медиевистиката провеждаше цялото спускане, че аз реших да направя една резервна система, в случай че нещо се обърка. Дойдох в „Балиол“ вторник сутринта, за да ви попитам, но вас ви нямаше. Оставих ви бележка, че искам да говоря с вас.

— Бележка — повтори Дануърти.

— Лабораторията беше отворена и аз направих едно резервно фиксиране чрез мрежата на „Балиол“ — обясни Бадри. — Защото вие бяхте много притеснен.

Изведнъж сякаш всичката сила се изпари от коленете на Дануърти. Той седна на леглото.

— Опитвах се да ви кажа — допълни Бадри, — но бях прекалено болен, за да се изразя ясно.

През цялото време беше имало поддържаща система. Той беше прахосал дни наред в опити да накара Гилкрисст да отвори лабораторията, да издирва Бейсингейм, да чака Поли Уилсън да намери начин за влизане в компютъра на университета, а през цялото време данните от фиксирането са били в мрежата на „Балиол“. „Толкова притеснен“, беше казвал Бадри по време на делириума си. „Отворена ли е лабораторията?“. Беше казал и „поддържаща“. Поддържаща!

— Можеш ли да отвориш пак мрежата?

— Разбира се, но дори да не се е заразила от чумата...

— Не се е — прекъсна го Дануърти. — Тя беше имунизирана.

— Вече няма да е там. От датата на рандевуто минаха осем дни. Не може да е останала да чака през цялото това време.

— Може ли да бъде спуснат някой друг?

— Някой друг ли? — премигна Бадри.

— За да я потърси. Може ли още някой да използва същото спускане, за да пропътува във времето?

— Не знам.

— Колко време ти трябва, за да я нагласиш и да опитаме?

— Най-много два часа. Времеви и пространствените координати са вече нагласени, но не знам какво отклонение ще се получи.

В този момент вратата на отделението се отвори с гръм и трясък и влетя Колин и викна:

— Тук си бил значи. Сестрата ми каза, че си тръгнал на разходка, но не можах да те открия никъде. Помислих си, че си се загубил.

— Не — отвърна Дануърти, без да маха погледа си от Бадри.

— Каза, че трябва да те върна в стаята ти — допълни Колин, хвана Дануърти под ръка и му помогна да стане. — За да не прекаляваш. — И го забута към вратата.

— Коя инсталация използва, когато си отворил мрежата на осми? — попита Дануърти.

— В „Балиол“ — отвърна технологът. — Страхувах се, че при изключването на мрежата част от паметта в „Брейзнуоз“ може да е отишла на кино, а няхах време да пускам тест за преценка на повредата.

Колин чакаше на вратата.

— Старшата идва на работа след половин час. Знаеш ли какво ще стане, ако те намери на крака? — Той затвори вратата. — Съжалявам, че не можах да се върна по-рано, но трябваше да отнеса схемите за имунизацията до Годстоу.

Дануърти мислеше. Можеше да има огромно отклонение, технологът му беше на инвалидна количка, той самият не беше сигурен, че може да стигне сам и до края на коридора, камо ли да се върне сам до стаята си.

— Добре ли си? — попита Колин. — Нали не изпадаш в нов пристъп, а?

— Не — отвърна той.

— Попита ли господин Шодхури дали може да направи фиксирането отново?

— Не — отвърна Дануърти. — Имало е поддържаща система.

— Поддържаща ли? — възкликна Колин ентусиазирано. — Искаш да кажеш още едно фиксиране?

— Да.

— Това означава ли, че можете да я спасите?

— Нямам представа.

— Аз ще ти помогна — каза Колин. — Кажете само какво искате да правя? Ще направя каквото ми кажеш. Ще изпълнявам поръчките ти, ще ти нося разни неща. Ти няма да правиш нищо.

— Може да не се получи нищо — прекъсна го Дануърти. — Отклонението...

— Ще опиташ обаче, нали? Нали?

Гърдите го стягаха все по-силно. Освен това дори и да успееш, мрежата можеше да откаже да го изпрати във времето.

— Да — отвърна той. — Ще се опитам.

— Жестоко! — възкликна Колин.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕННИЯТА В АНГЛИЯ“

(078926–079064)

Лейди Имейн — майката на Гийом д'Ивери.

(Пауза)

Роузмунд отслабва все повече. Вече въобще не усещам пулса на китката ѝ, а кожата ѝ е станала жълтеникава и восъчна, което знам, че е лош знак. Агнес се бори упорито. Още няма бубони, нито повръща, което, струва ми се, е добър знак. Наложил се Еливис да ѝ отреже косата. Малката непрекъснато я дърпаше и пищеше да отида да я среща.

(Пауза)

Рош миропомаза Роузмунд. Тя, разбира се, не можа да се изповяда. Агнес като че ли е по-добре, макар че преди малко ѝ тече кръв от носа. Питаше къде ѝ е звънчето.

(Пауза)

Ти, копеле гадно! Няма да ти позволя да я вземеш. Тя е още дете. Ама това ти е специалитетът, нали? Да избиваш младенците? Вече уби и бебето на иконома, и кутрето на Агнес, и момчето, което отиде да търси помощ за мен, когато бях в колибата, и аз мисля, че това ти стига. Няма да ти позволя да я убиеш и нея, копеле гадно такова! Няма да ти *позволя*!

31.

Агнес умря в деня след Нова година, като до края не спря да крещи и да вика Киврин.

— Тя е тук — говореше Еливис и стискаше ръчичката ѝ. — Лейди Катрин е тук.

— *Не е* — приплакваше Агнес, а гласът ѝ беше дрезгав, но все още много силен. — Кажй ѝ да дойде!

— Ще ѝ кажа — обеща Еливис, след което вдигна поглед към Киврин. — Идете да доведете отец Рош.

— Какво има? — попита Киврин. Отчето беше изпълнил ритуала по последното причастие още през първата нощ, когато Агнес беше размахвала ръце и крака, сякаш беше изпаднала в налуден транс, а след това въобще не му беше позволила да се приближи повече към нея. — Болна ли сте, милейди?

Еливис поклати глава, без да сваля погледа си от Киврин.

— Какво ще кажа на съпруга си, когато пристигне? — попита тя и положи ръчицата на Агнес до тялото ѝ. И едва тогава Киврин осъзна, че детето е мъртво.

Киврин изми малкото телце, което беше покрито почти цялото с лилаво-сини петна. Там, където Еливис беше държала ръчичката, кожата беше станала съвсем черна. Агнес изглеждаше така, сякаш я бяха пребили до смърт. Пребита и измъчвана. Избиването на младенците.

Рокличката и долната ризка на малката вече не приличаха на нищо от кръвта и повърнатото, а всекидневната ѝ ленена ризка отдавна беше направена на ивици за парцали. Киврин загърна телцето в собствената си бяла пелерина, след което Рош и икономът я погребяха.

Еливис не дойде.

— Трябва да остана при Роузмунд — отвърна тя, когато Киврин ѝ напомни, че е време да вървят. Еливис вече не можеше да направи нищо за Роузмунд — момичето продължаваше да лежи неподвижно, сякаш беше под властта на някаква магия, а Киврин предполагаше, че високата температура е причинила и някакво мозъчно увреждане.

— А и Гавин може да се върне — допълни Еливис.

Навън беше адски студено. От устата на иконома и Рош излизаха големи валма пара.

Църковният двор вече беше пълен, а също така и почти цялата част от поляната, която Рош беше осветил. Гробът на лейди Имейн се намираше почти на пътеката към портата, а бебето на иконома си нямаше собствено гробче. Отец Рош беше позволил да бъде погребано в краката на майка му, макар че бебето още не беше кръстено. Въпреки това църковният двор вече беше претъпкан.

Ами най-малкият син на иконома? Ами писарят? Къде щяха да сложат тях? Нали Черната смърт трябваше да е убила само между една трета и половината от Европа? А не цялата.

— *Requiescat in pace*. Амин — каза Рош и икономът започна да хвърля замръзналата пръст върху малкото вързопче.

„Вие бяхте прав, господин Дануърти — мислеше си Киврин натъжена. — Бялото само обира мръсотията. Прав сте за всичко, нали? Казахте ми да не идвам, защото ще ми се случат ужасни неща. Ами случиха се. И нямате търпение да ми кажете, че сте ме предупредили. Няма обаче да ви доставя това удоволствие, защото не знам къде е мястото на спускането, а единственият човек, който го знае, по всяка вероятност вече е мъртъв.“

Тя не изчака иконома да привърши зариването на гроба, нито отец Рош да си проведе ежедневния разговор с Бог. Тръгна бързо през поляната, вбесена на всички тях: на иконома, че е готов да копае нови и нови гробове, на Еливис, че не е дошла, на Гавин — че също не е дошъл. „Никой не идва — мислеше си тя. — Никой.“

— Катрин! — повика я Рош.

Тя се обърна. Дъхът му образуваше нещо като облак около него.

— Какво има?

Той я изгледа някак тържествено и каза:

— Не трябва да губим надежда.

— И защо не? — избухна тя. — Вече стигнахме до осемдесет и пет процента, а епидемията е в началото си. Писарят умира, Роузмунд умира, всички до един сте имали контакт със заразата. Защо пък да не загубя надежда?

— Бог не ни е изоставил — отговори ѝ той. — Агнес е на сигурно място в обятията му.

„Сигурно — помисли си тя горестно. — В земята. На студеното. На тъмно.“ Тя вдигна ръце към лицето си.

— Тя е в небето, където чумата не може да я достигне. А Божията любов е завинаги с нас — говореше ѝ той, — и нищо не може да ни раздели от нея — нито животът, нито смъртта, нито ангелите, нито нещата от сегашното...

— Нито тези, които ще дойдат — допълни Киврин.

— Нито висините, нито дълбините, нито което и да било същество — каза той. След това постави ръка на рамото ѝ съвсем нежно, сякаш я помазваше с миро. — Неговата любов ви изпрати при нас да ни помагате.

Киврин постави ръката си върху неговата, стисна я силно и въздъхна:

— Трябва да си помагаме.

Останаха така в продължение на една дълга минута, след което Рош каза:

— Трябва да отида да ударя камбаната, за да може душата на Агнес да отлети спокойна.

Тя кимна и пусна ръката му.

— Аз пък ще ида да видя Роузмунд и останалите.

Еливис беше казала, че иска да остане при Роузмунд, но когато Киврин влезе, видя, че Еливис въобще не е при Роузмунд. Беше се свила върху дюшечето на Агнес, беше се завила в нейната пелеринка и беше вперила поглед във вратата.

— Може би тия, които бягат от чумата, са откраднали коня му — каза тя. — Заради това не си идва вече толкова време.

— Погребахме Агнес — каза Киврин хладно и отиде да види Роузмунд.

Момичето се беше събудило. Погледна сериозно Киврин и когато тя приклекна до нея, посегна към ръката ѝ.

— О, Роузмунд — прошепна Киврин. Сълзите ѝ пречеха и да диша, и да вижда. — Как си, миличко?

— Гладна съм — отговори Роузмунд. — Баща ми върна ли се?

— Не още — отговори ѝ Киврин и за момент и на нея ѝ се стори възможно, че това може да стане. — Ще ти донеса малко бульон. Лежи мирно. Много си болничка.

Роузмунд затвори покорно очи. Вече не изглеждаха толкова подути, макар че под тях още имаше тъмни петна.

— Къде е Агнес? — попита тя.

Киврин поглади черната ѝ разрошена коса, отстрани я от лицето ѝ и каза:

— Спи.

— Добре — рече Роузмунд. — Не искам да пици и да скача. Много шум вдига.

— Ще ти донеса бульон — каза само Киврин. След това се приближи до Еливис.

— Лейди Еливис, имам добри новини. Роузмунд се събуди.

Еливис се надигна и погледна към Роузмунд, но някак апатично, сякаш мислеше за нещо съвсем друго, и пак легна.

Притеснена, Киврин постави ръка на челото ѝ. Беше топло, но ръцете на Киврин бяха все още много студени, та не можеше да каже със сигурност.

— Болна ли сте? — попита тя.

— Не — отвърна Еливис, но пак така, сякаш умът ѝ се рее някъде далеч. — Какво ще му кажа?

— Можете да му кажете, че Роузмунд е по-добре — отговори ѝ Киврин и този път Еливис сякаш я разбра, стана, отиде при Роузмунд и приседна до нея. Докато обаче Киврин се върне с бульона, тя пак се беше върнала на дюшечето на Агнес и се беше свила под подплатената с кожа пелеринка.

Роузмунд беше заспала, но не с ужасяващия, подобен на смърт сън отпреди това. Цветът ѝ беше станал някак по-жив, макар че кожата на лицето ѝ беше все още силно опъната по скулите.

Еливис също беше заспала или се правеше на заспала, което вършеше също толкова добра работа. Докато Киврин се беше бавила в кухнята, писарят беше изпъзлял от дюшека си и беше изминал половината разстояние до барикадата. Киврин се опита да го изтегли обратно на мястото му и той започна да удря като обезумял. Наложиха се да извика отец Рош, за да го озаптят.

Дясното му око се беше превърнало в огромна рана — сякаш чумата си проправяше път навън, и писарят започна да я дере зловецко с ръце.

— *Domine Jesu Christe* — започна да крещи той — *fideliū defunctoriū de poenis infermis*. Спаси душите на добродетелните, потънали в мъките на ада.

„Да — молеше се Киврин, докато се бореше със свитите му като хищни нокти ръце, — спаси го сега.“

Тя отново прерови аптечката на Имейн, за да намери нещо, което можеше да успокои болките му. Нямаше опиум на прах, а и дали въобще през 1348 година в Англия беше имало опиумен мак? Откри няколко изсъхнали оранжеви листенца, които приличаха на макови, и ги запари във вода, но писарят просто не можеше да пие. Устата му бе цялата в рани, по зъбите и езика му имаше засъхнала кръв.

„Не заслужава такава участ — помисли си Киврин. — Нищо че донесе чумата тук. Никой не заслужава подобна участ.“ „Моля те“ — повтаряше си тя, но вече и сама не знаеше за какво точно се моли.

Каквото и да беше обаче, то така и не беше получено. Писарят започна да повръща тъмна жлъчна течност, примесена с кръв, навън валеше сняг вече втори ден, а състоянието на Еливис се влошаваше непрестанно. Като че ли не ставаше въпрос за чума. Тя нямаше бубони, не кашляше и не повръщаше и Киврин се чудеше дали е чума, или просто много мъка и чувство за вина.

— Какво ще му кажа? — повтаряше Еливис непрекъснато. — Той ни изпрати тук, за да сме на сигурно място.

Киврин сложи ръка на челото ѝ. Беше горещо. „Всички ще се заразят — мислеше си тя. — Лорд Гийом ги е изпратил тук, за да са на сигурно място, но един по един ще се заразят всички. Трябва да направя нещо.“ Не можеше обаче да се сети за нищо. Единствената предпазна мярка спрямо чумата беше бягството, но нали вече бяха избягали тук и това не ги беше спасило. Освен това не можеха да тръгнат да бягат — и Роузмунд, и Еливис бяха на легло.

„Обаче Роузмунд укрепва все повече и повече — мислеше си Киврин, — а Еливис не е болна от чума. Има само треска. Може би имат някое друго имение, където можем да избягаме. Някъде на север.“

Чумата още не беше стигнала до Йоркшир. Тя можеше да се погрижи да не влизат в контакт с другите хора по пътищата, за да не си имат работа със заразата.

Тя попита Роузмунд дали имат имение в Йоркшир.

— Не — отвърна тя и се облегна на една от пейките. — Само в Дорсет. — Но от това нямаше никаква полза. Чумата вече беше стигнала там. А Роузмунд, макар и да беше вече доста по-добре, можеше да остане седнала само за няколко минути. Въобще нямаше да успее да язди на кон. А и нямаха коне.

— Баща ми има къща и в Съри — каза Роузмунд. — Бяхме там, когато се роди Агнес. — Тя погледна Киврин. — Агнес умря ли?

— Да — отвърна Киврин.

Роузмунд кимна, сякаш новината въобще не я беше изненадала.

— Чух я как крещи.

Киврин не можа да се сети какво да отговори.

— Баща ми е мъртъв, нали?

На това също нямаше какво да отговори. Беше почти сигурно, че както лордът, така и Гавин, са мъртви. Откакто беше тръгнал за Бат, бяха изминали осем дни. Все още трескава, Еливис беше казала тази сутрин:

— Сега, когато виелицата спря, той ще се върне. — Но вече и сама не си вярваше.

— Може и да се върне — каза Киврин. — Може да го е задържал снегът.

В този момент влезе икономът с лопатата си. Беше започнал да идва в господарската къща всеки ден, за да погледа сина си, но днес му хвърли само един поглед, след което се подпря на лопатата си и се обърна към Киврин и Роузмунд.

И шапката, и раменете му бяха покрити със сняг, лопатата също беше мокра и кална. „Значи копае някакъв нов гроб помисли си Киврин. — Чий?“

— Умрял ли е някой? — попита го тя.

— Не — отвърна той и се вторачи някак замислено в Роузмунд.

Киврин се изправи.

— Дошъл си да вземеш нещо ли?

Той я изгледа безизразно, сякаш въобще не можеше да разбере въпроса, после отново премести очи върху Роузмунд.

— Не — отвърна той и излезе.

— На Агнес гроба ли отива да копае? — попита Роузмунд, докато го изпращаше с поглед.

— Не — отговори ѝ Киврин нежно. — Тя вече е погребана в двора на църквата.

— Ами тогава моя ли ще копае?

— Не — възкликна Киврин отчаяно. — Не! Ти няма да умреш. Ти оздравяваш. Беше много болна, но най-страшното мина. Сега трябва да си почиваш и да спиш, за да можеш да се справиш.

Роузмунд покорно затвори очи, но само след минутка ги отвори отново.

— Сега, когато баща ми е мъртъв, короната ще се разпорежда със зестрата ми — каза тя. — Мислите ли, че сър Блоет е още жив?

„Надявам се, че не“ — отговори ѝ мислено Киврин, но после се сети, че бедното дете непрекъснато се притеснява за брака си. Бедното малко създание. Ако сър Блоет умреше, това щеше да е единственото хубаво нещо на тази чума.

— Не трябва да се притесняваш за това. Трябва да си почиваш, за да си върнеш силите.

— Понякога кралят разваля годежи — обясни Роузмунд. Тънките ѝ пръсти скубеха одеялото. — Ако се съгласят и двете страни.

„Не трябва да се съгласяваш с нищо — помисли си Киврин. — Той е мъртъв, епископът ги уби всички.“

— Ако не се съгласят, кралят ще ми нареди да се омъжа за когото той ми избере — продължи Роузмунд. — Сър Блоет поне го познавам.

„Не“ — помисли си Киврин, но знаеше, че това е може би най-доброто нещо за нея. Роузмунд си беше фантазирала какви ли не големи ужаси от сър Блоет — чудовища и главорези, а Киврин знаеше, че такива наистина има.

Роузмунд щеше да бъде продадена на някой благородник, към когото кралят имаше някакви задължения или чиято лоялност искаше да купи. Някой от непоносимите поддръжници на Черния принц може би — и тогава какво ли щеше да стане с Роузмунд.

Имаше и по-лоши неща от един сладострастен старец и една начумерена зълва. Барон Гарние беше държал жена си окована във вериги в продължение на двацет години. Анжуйският херцог пък беше погребал своята жива. А Роузмунд щеше да бъде пълно сираче, без приятели и роднини, които да я защитят или да се погрижат за нея.

„Аз ще я отведа — реши изведнъж Киврин. — Някъде където сър Блоет не може да я намери, нито пък чумата.“

Такова място нямаше. Чумата вече беше стигнала до Бат и Оксфорд, разпространяваше се на юг и на изток от Лондон, а после и към Кент, на север през централните графства чак до Йоркшир, а после тръгваше обратно през Ламанша към Германия и Нидерландия. Беше стигнала дори до Норвегия с един кораб, пълен с мъртъвци. Нямаше място, което да е безопасно.

— Гавин тук ли е? — попита Роузмунд. — Искам да го пратя до Кърси, за да каже на сър Блоет, че ще му пристана.

— Гавин? — чу се веднага гласът на Еливис от дюшечето. — Идва ли?

„Не — помисли си Киврин. — Никой не идва. Дори господин Дануърти.“

Нямаше значение, че е пропуснала датата на randevуто. Там и без това нямаше да има никого. Защото не знаеха, че тя е в 1348 година.

Сигурно нещо в мрежата се беше объркало. Господин Дануърти се беше притеснявал, че я изпращат толкова надалеч, без да е направена проверка на параметрите. Беше казал, че при такова разстояние могат да се появят съвсем неочаквани усложнения. Може би някое непредвидено усложнение беше разбъркало фиксирането или направо ги беше накарало да го изгубят, и сега я търсеха в 1320 година. Почти трийсет години в миналото.

— Гавин? — попита отново Еливис и се опита да се надигне от дюшека.

Не успя. Състоянието ѝ се влошаваше не с часове, а с минути, макар че при нея още нямаше нито един от симптомите на чумата. Когато бе завалил сняг, тя беше казала с облекчение:

— Няма да тръгне, докато не спре да вали — и беше станала от дюшека, за да приседне до Роузмунд. Към края на следобеда обаче пак трябваше да легне, а температурата ѝ продължаваше да се покачва.

Рош я изповяда. Беше изтощен. Всички бяха изтощени. Дори да седнеха само за секунда, веднага заспиваха. Докато стоеше пред барикадата, за да гледа сина си Лефрик, икономът заспиваше, подпрян на лопатата си, и започваше да хърка. Един път Киврин заспа, докато слагаше дърва в огъня, и си изгори ръката.

„Не можем да продължаваме така — мислеше си тя, докато гледаше как отец Рош изписва във въздуха кръст над Еливис. — Той

ще умре от изтощение. Ако не се зарази от чумата.“

Трябваше да ги махне оттук. Чумата не беше стигнала навсякъде. Бе имало села, останали напълно незасегнати. Чумата беше подминала Полша и Бохемия, а до някои части на Шотландия също не беше стигнала.

— *Agnus dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis* — каза отец Рош със същия успокояващ глас, с който беше говорил на нея, и тя разбра, че положението е безнадеждно.

Той никога нямаше да напусне енорияшите си. Историята на епохата на Черната смърт беше пълна с примери за свещеници, които зарязвали хората си, отказвали да извършват погребения, заключвали се по църквите и манастирите или си плюели на петите и изчезвали вдън земя. В този момент тя се чудеше дали и тази статистика не е била объркана.

А дори и да измислеше начин да отведе всички, Еливис, която и докато се изповядваше, непрекъснато се обръщаше към вратата, щеше да остане да чака Гавин и съпруга си, сякаш бе сигурна, че това ще стане сега — когато снегът беше спрял.

— Отец Рош да го посрещне ли отиде? — обърна се тя към Киврин, когато свещеникът отиде до църквата да си остави нещата за причастието. — Скоро ще се върне. Няма съмнение, че първо е отишъл до Кърси да ги предупреди за чумата, а оттам дотук е само половин ден път. — След това накара Киврин да премести дюшека ѝ пред вратата.

Докато Киврин пренареждаше пейките така, че течението да не бие право върху Еливис, писарят изведнъж нададе страшен вик и изпадна в спазми. Цялото му тяло се гърчеше, сякаш през него минаваше електрически ток, а лицето му се превърна в ужасна маска. Разраненото му око се беше вторачило право нагоре.

— Не му прави това! — извика Киврин, докато се опитваше да напъха лъжицата от бульона на Роузмунд между зъбите му. — Не изтърпя ли вече достатъчно?

Тялото му се сгърчи.

— Престани! — хлипаше Киврин. — Престани!

Изведнъж тялото на писаря се отпусна и тя бутна лъжицата между зъбите му. От ъгълчето на устата му се проточи тънка нишка черна слюнка.

„Умря“ — помисли си тя, но не можеше да повярва. Разраненото око беше полуотворено, а лицето — подпухнало и черно под наболата брада. Ръцете му бяха свити в юмуци. Въобще не можеше да го възприеме като човешко същество. Покри лицето му с един парцал, за да не го види Роузмунд.

— Умря ли? — попита Роузмунд и се надигна.

— Да — отвърна Киврин. — Слава Богу. — Тя се изправи. — Трябва да отида да кажа на отец Рош.

— Не искам да ме оставяш сама — каза Роузмунд.

— Майка ти е тук — обясни Киврин, — а също и синът на иконома, а и аз ще се забавя съвсем малко.

— Страх ме е...

„И мен“ — помисли си Киврин.

— Моля те, не ме оставяй — повтори Роузмунд.

— Трябва да кажа на отец Рош — повтори на свой ред Киврин, но седна между писаря и Роузмунд и изчака детето да заспи.

Отец Рош го нямаше нито в двора, нито в кухнята. Кравата на иконома беше застанала до кочината и дърпаше сламата по пода ѝ, но като видя Киврин, тръгна след нея през поляната.

Икономът беше в двора на църквата и копаеше нов гроб. Вече беше потънал до гърди в прясната дупка. „Значи вече е разбрал“ — помисли си тя. Но това беше невъзможно. Сърцето ѝ се разтуптя.

— Къде е отец Рош? — извика тя, но икономът нито отговори, нито вдигна поглед към нея. Кравата започна да я побутва с муцуна отзад.

— Махни се — каза ѝ Киврин и хукна през поляната към иконома.

Гробът не беше в двора на църквата. Намираще се на поляната, малко след портата, а до него имаше още два в редичка. Твърдата като желязо пръст беше струпана на купчини до всеки гроб.

— Какво правиш? — попита го тя. — За кого са тия гробове?

Икономът метна една лопата пръст върху купчината. Замръзналите буци тропаха като камъни.

— Защо копаеш три гроба? — попита тя. — Кой е починал? — Кравата пак я побутна по рамото и Киврин я отпъди. — Кой е умрял?

Икономът заби лопатата в твърдата като желязо земя.

— Последните дни настъпиха, момче — каза той, а Киврин подскочи от страх, защото си даде сметка, че не я е разпознал в момчешките ѝ дрехи.

— Това съм аз — Катрин — обясни му тя.

Той вдигна очи, кимна и каза:

— Настъпи краят на света. Съвсем скоро ще умрат и тези, които още не са. — И натисна лопатата с крак.

Кравата се опита да мушне глава под мишницата ѝ.

— Махни се! — извика Киврин и я удари по носа. Кравата се оттегли мрачно, при което разрови купчините пръст и Киврин забеляза, че гробовете не са еднакви по размер.

Първият беше голям, но следващият беше не по-голям от този на Агнес, а този, който копаяше сега икономът, не беше много по-дълъг. „Казах на Роузмунд, че не е отишъл да копае нейния гроб, но всъщност той прави точно това.“

— Не бива да правиш това! — каза тя. — И синът ти, и Роузмунд са вече по-добре. А лейди Еливис е само преуморена и се е поболяла от мъка. Те няма да умрат.

Икономът пак я погледна безизразно. Значи когато бе дошъл последния път, просто беше вземал мерките на Роузмунд, за да изкопае гроба ѝ.

— Отец Рош казва, че си изпратена тук да ни помагаш, но как можеш да се бориш против края на света? — И той отново настъпи лопатата. — Тия гробове ще ти трябват. Всички ще умрат, до един.

Кравата мина от другата страна на гроба, сведе муцуна до лицето на иконома и измуча, но той сякаш въобще не я забелязваше.

— Няма да копаяш повече гробове — каза Киврин. — Забранявам ти.

Той обаче продължи да копае, сякаш не я забелязваше.

— Те няма да умрат — повтори Киврин. — Черната смърт е отнела живота само на една трета до половината от населението на четиринайсети век. Вече си запълнихме квотата предостатъчно.

Той продължи да копае.

Еливис умря същата нощ. Наложил се икономът да удължава за нея подготовения за Роузмунд гроб, а когато я погребяха, започна нов за Роузмунд.

„Трябва да ги махна оттук“ — мислеше си тя, докато гледаше иконома. Веднага щом запълни гроба на Еливис, той продължи да копае този за Роузмунд. — „Трябва да ги махна преди да са се заразили.“

Защото щяха да се заразят. Чумата ги чакаше в засада на всяка крачка — в бацилите по дрехите им, по леглата, из въздуха, който дишаха. И ако по някакво чудо не я пипнеха тук, то през пролетта чумата щеше да се развилнее из целия Оксфордшир. Не можеха да останат тук.

„Шотландия — каза си тя и тръгна към господарската къща. — Мога да ги отведа в северна Шотландия. Чумата не е стигнала толкова далече.“ Момчето на иконома можеше да язди магарето, а за Роузмунд щяха да направят носилка.

Роузмунд беше седнала на дюшека си и щом я видя, каза:

— Синът на иконома те вика.

Момчето беше повърнало кървава слуз. Целият му дюшек се беше омърлял, а докато Киврин го почистваше, детето нямаше сили дори да повдигне глава. Даже Роузмунд да успееше да язди, той нямаше да може. Никъде нямаше да ходят.

През нощта Киврин се сети за каретата си. Може би икономът щеше да ѝ помогне да я пооправят, за да може Роузмунд да се качи в нея. Запали една лоена свещ от въглените в огнището и отиде до обора, за да я огледа. Като отвори вратата, магарето на свещеника изпръхтя, а когато Киврин вдигна свещта по-нависоко, се чу шумолене: някакви животинки се разбягаха във всички посоки.

Разкъртените сандъци бяха натрупани пред каретата като барикада. Докато ги разместваше, Киврин си даде сметка, че няма да излезе нищо. Каретата беше прекалено голяма и магарето въобще нямаше да може да я тегли. Освен това някой предприемчив селянин беше отнесъл оковите, за да си укрепи оградата или да ги нацепи на дърва за огъня. „Или пък да се отбранява от чумата“ — помисли си Киврин иронично.

Навън беше тъмно като в рог, а звездите светеха ярко и силно — също като на Бъдни вечер. Киврин се сети как Агнес беше заспала на рамото ѝ със звънчето на малката си ръчичка. Спомни си и звука на камбаните, които отбелязваха смъртта на Дявола. „Прибързано — каза си Киврин. — Дяволът е още жив. Развихрил се е из целия свят.“

Тя лежа будна дълго, опитвайки се да измисли нов план. Може би можеха да стъкмят някоя по-лека каручка, която магарето щеше да може да тегли, ако снегът не беше много дълбок. Или пък можеха да качат и двете деца на магарето, а възрастните щяха да носят багажа на гръб.

Накрая заспа, но почти веднага трябваше да се събуди — или поне на нея така ѝ се стори. Все още беше много тъмно, а Рош се беше надвесил над нея. Угасващият огън осветяваше лицето му отдолу като онази нощ на полянката, когато Киврин го беше взела за главорез. Все още сънена тя протегна ръка и го погали по страната.

— Лейди Катрин — каза той и тя се събуди.

„Нещо е станало с Роузмунд!“ — сепна се тя и се извърна рязко, но Роузмунд си спеше спокойно, положила изтънялата си ръчица под бузката.

— Какво има? — попита тя. — Болен ли сте?

Той поклати глава. Отвори уста, но се отказа и пак я затвори.

— Да не би да е дошъл някой? — попита тя, докато се изправяше с мъка на крака.

Той отново поклати глава.

„Не може да се е разболял някой — мислеше Киврин. — Вече не остана никой.“ Тя обърна очи към вратата, но иконома също го нямаше.

— Икономът ли се разболя?

— Момчето му почина — отговори отец Рош със странен, някак стъписан глас и едва тогава Киврин забеляза, че Лефрик също го няма. — Отидох до църквата за сутрешната молитва... — започна да обяснява Рош, но гласът му затрепери. — Трябва да дойдете с мен — допълни той и тръгна навън.

Киврин грабна грубата си завивка и го последва с бързи крачки в двора.

Сигурно още нямаше шест. Слънцето беше съвсем ниско над хоризонта и обагреше в розово надвисналото небе и снега.

Кравата на иконома беше промушила глава през плета на кочината и дърпаше стръкове слама. Като видя Киврин, вдигна глава и измуча.

Киврин се опита да я прогони, като размаха ръце, но животното само измъкна глава от плета и тръгна с мучене към нея.

— Нямам време да те доя сега — каза ѝ тя, избута задницата ѝ от пътя си и се промуши покрай нея.

Докато настигне отец Рош, той вече беше стигнал до средата на поляната.

— Какво има? Толкова ли не можете да ми кажете? — питаше Киврин, но той нито спря, нито дори я погледна. Тръгна към прясната редица гробове и Киврин изведнъж си помисли с облекчение, че икономът се е опитал да погребее сина си сам, без свещеника.

Малкият гроб беше запълнен със заснежена пръст. Икономът беше довършил и гроба на Роузмунд, след което беше изкопал още един — по-голям. Лопатата още стърчеше от него.

Рош въобще не отиде при гроба на Лефрик. Спря се направо при най-пресния и каза със същия стъписан тон:

— Отидох до църквата за сутрешната молитва и...

Киврин погледна в гроба.

Икономът очевидно се беше опитал да се зарови сам, но лопатата се беше оказала неудобна и той беше започнал да дърпа пръстта с голи ръце. В замръзналата си ръка държеше буца замръзнала пръст.

— Трябва да го погребем както подобава — каза Киврин и посегна към лопатата.

Рош поклати глава.

— Това е свята земя — обясни той и Киврин се сети, че според него икономът се е самоубил.

„Няма никакво значение“ — помисли си тя и веднага си даде сметка, че въпреки всичко, въпреки всичките ужаси, на които беше станал свидетел, Рош продължаваше да вярва в Бога. Беше тръгнал да казва сутрешната молитва, когато беше открил трупа на иконома. Дори всички до един да измряха, той щеше да продължи да си казва молитвите и нямаше да вижда нищо странно в цялата ситуация.

— Умрял е от болестта — каза Киврин, макар че си нямаше никаква представа дали е така, или не. — Септисемичната чума. Влиза направо в кръвта.

Рош я погледна неразбиращо.

— Сигурно се е разболял, докато е копаел — продължи тя. — Септисемичната чума отравя мозъка. Икономът вече въобще не беше с всичкия си.

— Като лейди Имейн — съгласи се той почти доволно.

„Не иска да го погребете въпреки че вярва, че е добър човек“ — помисли си Киврин.

Помогна на Рош да произправят тялото на иконома, макар че вече се беше вкочанило. Въобще не си направиха труда да го вадят и да го увиват в нещо. Рош само метна един парцал на лицето му и започнаха да се редуват с лопатата, докато зариха гроба. Замръзналите буци трополяха като камъни.

Рош не отиде до църквата за одеждите и потира си. Първо застана до гроба на Лефрик, а след това и на иконома, и се помоли. Докато стоеше до него със събрани за молитва ръце, Киврин си мислеше: „Той не беше с всички си. Погребва жена си и шестте си деца. Погребва почти всички, които познаваше. Дори да не е полудял, дори ако доброволно е легнал в гроба и е чакал да замръзне, все пак е жертва на чумата. Не заслужава да бъде погребан като самоубиец. Не биваше въобще да умира. Нали трябваше да дойде с нас в Шотландия“ — и изведнъж се сети за нещо друго.

„Сега вече можем да тръгнем за Шотландия — мислеше си тя, вперила поглед в гроба, който икономът беше изкопал за Роузмунд. — Роузмунд ще язди магарето, а ние с Рош ще носим храната и одеялата.“ Тя погледна към небето. Слънцето се беше вдигнало и облаците изглеждаха някак по-леки, сякаш още преди пладне щяха да се разсеят. Ако тръгнаха сега, до обяд щяха да са излезли от гората и да поемат по пътя между Оксфорд и Бат. До падането на нощта вече щяха да са излезли на главния път към Йорк.

— *Agnus dei, qui tollis peccata mundi* — редеше Рош, — *dona eis requiem*.

„Трябва да вземем зоб за магарето — мислеше Киврин. — И брадвата, за да си сечем дърва. И завивки.“

Рош завърши молитвата.

— *Dominus vobiscum et cum spiritu tuo. Requiescat in pace. Амин.*

И се отправи да бие камбаната.

„Нямаме време за това“ — помисли си Киврин, и бързо тръгна към къщата. Можеше да приготви багажа, докато Рош удари клепалото за мъртвите, а след това щеше да му изложи плана си, той щеше да натовари магарето и веднага щяха да тръгнат. Трябваше да вземат и въглени, с които да си напалят огън. Можеха да използват ковчежето с билките на Имейн.

Тя влезе в къщата. Роузмунд все още спеше. Това беше добре. Нямахме смисъл да я буди, докато не са готови да тръгнат. Тя мина на пръсти покрай момичето, взе ковчето на Имейн и го изпразни. Остави го до огъня и тръгна към кухнята.

— Преди малко се събудих, а теб те нямаше — чу гласа на Роузмунд. — Изплаших се, че си си отишла.

— Всички тръгваме — отвърна ѝ Киврин. — Тръгваме за Шотландия. — Тя се приближи до детето. — Почини си хубаво преди пътуването. Връщам се след малко.

— Къде отиваш?

— Само до кухнята. Гладна ли си? Ще ти донеса каша. Поспи малко.

— Не искам самичка — каза Роузмунд. — Не можеш ли да поостанеш при мен?

„Нямам време“ — помисли си Киврин.

— Отивам само до кухнята. Отец Рош също е тук. Не го ли чуваш? В момента бие камбаната. Ще ме няма само мъничко. Може ли? — Тя се усмихна жизнерадостно на Роузмунд, която кимна неохотно. — Веднага се връщам.

Когато излезе, направо подтичваше. Рош продължаваше да бие камбаната — бавно и тържествено. „Побързай — мислеше си Киврин, — нямаме много време.“ Тя прерови кухнята и сложи всичката храна на масата. Беше останала една пита кашкавал и много филии хляб — тя ги нареди в един чувал, пхна вътре и кашкавала и отнесе всичко до кладенеца.

Роузмунд беше застанала на вратата на къщата, подпряна на рамката.

— Не мога ли да поседя в кухнята с теб? — попита тя. Беше си облякла роклята и обула ботушките, но вече се тресеше от мразовития въздух.

— Много е студено — каза Киврин и тръгна към нея. — А освен това трябва да си почиваш.

— Когато излезеш някъде, се боя, че няма да се върнеш — рече момичето.

— Ето ме, тук съм — успокои я Киврин и влезе вътре, за да ѝ донесе пелерината и няколко кожи.

— Седни тук на стъпалата и ме гледай как оправям багажа — каза тя, заметна детето с пелерината и го уви в кожите. — Добре ли е така?

На яката на пелерината още се мъдреше брошката, която сър Блоет беше подарил на годеницата си. Роузмунд заопипва иглата ѝ с разтреперани от слабост ръце.

— Ще ходим ли в Кърси? — попита Роузмунд.

— Не — отговори Киврин и забодде брошката. *Io suiicien lui dami ato.* Тук си вместо приятел, когото обичам. — Отиваме в Шотландия. Там чумата няма да ни стигне.

— Мислиш ли, че баща ми е умрял?

Киврин се поколеба.

— Майка ми ми каза, че или са го задържали, или просто не е успял да дойде. Каза, че може би братята ми са болни и той ще може да дойде чак като оздравеят.

— Много е възможно — отговори Киврин, докато завиваше една кожа около краката ѝ. — Ще му оставим писмо, за да разбере накъде сме тръгнали.

Роузмунд поклати глава.

— Ако е жив, досега щеше да дойде.

Киврин обгърна рамената ѝ с още една кожа и каза:

— Трябва да приготвя още храна за път.

Роузмунд кимна и Киврин се отправи към кухнята. На стената беше опряна една торба лук и още една — с ябълки. Бяха се спаружили и по повечето имаше кафяви петна, но Киврин ги взе. Ябълките не трябваше да се готвят, а освен това и на тримата щяха да са им нужни витамини преди настъпването на пролетта.

— Искаш ли ябълка? — обърна се Киврин към Роузмунд.

— Да — отвърна Роузмунд и Киврин започна да рови в торбата за някоя по-хубава. Намери една, излъска я в кожения си брич и я занесе на момичето. Спомни си колко е приятен вкусът на ябълката, когато си болен.

След първата хапка обаче Роузмунд като че ли загуби интерес. Облегна се на касата на вратата и се загледа кротко в небето, заслушана в равномерното биене на камбаната.

Киврин се върна при торбата с ябълките и продължи да ги сортира. Подбираше само онези, които си струваха да се носят.

Трябваше да вземат и зоб за магарето. Не беше необходимо да вземат вода. По пътя щеше да има достатъчно поточета. Трябваше обаче да вземат канче, в което да я преваряват.

— Твоите хора въобще не дойдоха да те потърсят — каза Роузмунд.

Киврин вдигна поглед. Роузмунд продължаваше да седи на вратата с ябълката в ръка.

„Дошли са — помисли си Киврин, — но мен ме нямаше там.“

— Не дойдоха — отвърна тя.

— Мислиш ли, че чумата ги е убила?

— Не — отвърна Киврин и си помисли: „Аз поне не трябва да се притеснявам, че лежат някъде мъртви или безпомощни. Аз поне знам, че са добре.“

— Когато отида при сър Блоет, ще му кажа, че много си ни помагала — продължи Роузмунд. — Ще го помоля да задържим и теб, и отец Рош. — И тя вирна гордо главица. — Разрешено ми е да си имам свои собствени помощници и капелан.

— Благодаря — каза Киврин съвсем сериозно.

Тя сложи торбата с годните ябълки до тази с кашкавала и хляба. Камбаната спря да бие, но последните звуци продължиха да отекват още дълго в студения въздух. Киврин взе кофата и я спусна в кладенеца. Щеше да направи каша и да нареже вътре ябълки. Добра храна за из път.

Ябълката на Роузмунд се търкулна покрай крака ѝ и спря. Киврин се наведе да я вземе. Роузмунд беше отхапала съвсем малко — отхапаното се открояваше на фона на червената кора.

— Изпусна си ябълката — каза Киврин и се обърна да ѝ я подаде.

Ръката на детето беше отворена, сякаш Роузмунд се беше навела да хване ябълката.

— О, Роузмунд! — изплака Киврин.

Двамата с отец Рош заминаваме за Шотландия. Няма никакъв смисъл да ви казвам това, струва ми се, тъй като и без това никога няма да чуете записа на това устройство, но може пък някой ден някой да се препъне в него или пък госпожа Монтоя да направи разкопки в северна Шотландия, след като свърши с тази при Скендгейт. Ако това стане, искам да знаете какво се е случило с нас.

Знам, че бягството е може би най-глупавият избор, но трябва да махна отец Рош оттук. Цялата къща е пълна с бацилите на чумата — леглата, дрехите, въздухът — а плъховете са просто навсякъде. Видях един в църквата, когато отидох да взема расото и епитрахила на Рош за погребението на Роузмунд. Дори той и да не се зарази, чумата е навсякъде около нас, а аз въобще няма да мога да го убедя да остане тук. Просто ще тръгне да помага.

Ще гледаме да не излизаме на пътищата и да не влизаме в селата. Имаме достатъчно храна за една седмица, а след това вече ще сме достатъчно далеч на север и ще мога да купя храна от някой град. Писарят беше донесъл със себе си една кесия със сребърни монети. Така че не се притеснявам. Всичко ще мине добре. Както казва господин Гилкрис: „Взели сме всички предпазни мерки.“

32.

„Жестоко“ беше доста точен термин за това, че въобще си бе помислил, че може да отиде да спаси Киврин. Такива неща се въртяха из главата на Дануърти. Когато заедно с Колин стигнаха до болничната му стая, той вече бе съвсем изтощен, а температурата му се беше качила отново.

— Лягай да почиваш — нареди Колин и му помогна да се настани в леглото. — Не можеш да си позволиш нов пристъп, ако ще ходиш да спасяваш Киврин.

— Трябва да се видя с Бадри — каза Дануърти. — И с Финч.

— За всичко ще се погрижа — обеща Колин и хукна нанякъде.

Трябваше да уреди да го изпишат от болницата, а също да изпишат и Бадри; трябваше му и медицински персонал при изтеглянето на Киврин, в случай че тя имаше нужда от лекарски грижи. Трябваше да си направи имунизация против чума. След колко ли време започваше да действа? Мери му беше казала, че е направила въпросната ваксина на Киврин, докато е била в болницата за имплантирането на записващото устройство. Това беше станало две седмици преди спускането, но може би не отнемаше чак толкова много време.

Сестрата влезе да провери температурата му.

— Току-що ми свърши смяната — каза тя, докато гледаше мониторчето на ръката му.

— След колко време могат да ме изпишат? — попита той.

— Да ви изпишат? — възкликна тя изненадано. — Добре ли се чувствате?

— Да — излъга той. — Колко?

Тя се замисли.

— Има огромна разлика между това да сте готов за кратка разходка и да сте готов да си отидете у дома. — И нагласи за пореден път системата. — Не бива да бързате.

И излезе. След малко дойдоха Финч и Колин — с книгата си за Средновековието.

— Помислих си, че може да ти потрябва за разните костюми и така нататък — каза той и я тръшна върху краката на Дануърти. — Отивам да доведе Бадри. — И изхвърча навън.

— Изглеждате много по-добре, сър — каза Финч. — Много се радвам. Мисля, че трябва да се върнете колкото може по-скоро в „Балиол“. Заради госпожа Гадсън. Обвинила е „Балиол“ в разрушаването на здравето на Уилям. Твърди, че двойната атака на епидемията, от една страна, и четенето на Петрарка — от друга, са увредили здравето му. Заплашва, че ще подаде жалба до декана на Историческия факултет.

— Предай ѝ, че може да го направи съвсем спокойно. Бейсингейм е някъде из Шотландия — каза Дануърти. — Искам от теб да разбереш колко време преди контакт с бубонна чума трябва да е направена ваксинацията, за да действа ефективно. Освен това искам да подготвиш лабораторията за ново спускане.

— В момента я използваме като склад — каза Финч. — От Лондон пристигнаха няколко пратки с провизии, без тоалетна хартия, разбира се, въпреки че специално поръчах...

— Премести ги в салона — прекъсна го Дануърти. — Искам мрежата да е готова във възможно най-кратък срок.

В този момент Колин отвори вратата с лакът, задържа я с крак и едната ръка и избута вътре количката на Бадри с другата.

— Трябваше да го прекарам тайничко точно край главната сестра — каза той задъхано и бутна количката до леглото на Дануърти.

— Искам... — продължи Дануърти, но спря. Нямахше да стане. Бадри въобще не беше в състояние да оперира с мрежата. Изглеждаше изтощен само от това, че Колин го е докарал дотук.

— Трябват ни светломер и вход — каза Бадри. Гласът му бе немощен, но не и отчаян. — Трябват ни също разрешения както за спускането, така и за изтеглянето на Киврин.

— Какво стана с демонстрантите пред „Брейзнуоз“? — попита Дануърти. — Дали ще се опитат да осуетят спускането?

— Не — отговори Колин. — В момента са в Националния тръст. Опитват се да затворят разкопката.

„Чудесно — помисли си Дануърти. — Монтоя ще бъде заета да защитава църковния си двор от протестиращите и няма да ни се меси. Прекалено заета да търси записващото устройство на Киврин.“

— Какво още ти трябва? — обърна се Дануърти към Бадри.

— Резервна памет за поддържащата система. Той извади един лист от джоба си и го разгледа. — И дистанционна връзка, за да мога да направя проверка на параметрите.

Той предаде списъка на Дануърти, който го подаде на Финч.

— Трябва ни и лекарски екип за Киврин — допълни Дануърти, — а освен това искам да ми се инсталира телефон в тази стая.

Финч намръщено четеше списъка.

— Само не ми казвай, че всичко е на привършване — бързо каза Дануърти, преди Финч да успее да запротестира както обикновено. — Ако трябва, ще се молиш, ако трябва — ще ги заемаш, ако трябва — ще крадеш. — След това се обърна отново към Бадри. — На теб трябва ли ти още нещо?

— Да ме изпишат — отговори Бадри. — Това май ще е най-голямата трудност.

— Прав е — намеси се Колин. — Старшата никога няма да го пусне. Дори дотук трябваше да го промъквам.

— Кой ти е лекуващ лекар? — попита Дануърти.

— Доктор Гейтс — отвърна Бадри. — Но...

— Ще му обясним как стоят нещата — прекъсна го Дануърти. — Ще кажем, че е много спешно.

Бадри поклати глава.

— Последното нещо, което можем да направим, е да му кажем за какво става въпрос. Аз успях да го убедя да ме пусне за отварянето на мрежата, докато бяхте болен. Той смяташе, че още не съм съвсем оздравял, но ме пусна. След това обаче получих нов пристъп и...

Дануърти го погледна изнервено.

— А ти сигурен ли си, че можеш да се справиш с мрежата? Може би сега, щом като епидемията е овладяна, Андрюс ще се съгласи да дойде.

— Няма време — каза Бадри. — Освен това грешката беше моя. Искам да направя това спускане. Може би господин Финч ще намери друг лекар.

— Да — съгласи се Дануърти. — А на моя кажи, че искам да говоря с него. — Той посегна към книгата на Колин. — Ще ми трябва костюм. Никакви райета, никакви ципове, никакви копчета. — Намери една картина на Бокачо и я показа на Финч. — Съмнявам се, че в

Двайсети век ще имат нещо. Обади се на Театралното общество и провери дали имат нещо подходящо.

— Ще се постарая, сър — рече Финч и се намръщи срещу илюстрацията.

В този миг вратата се отвори с гръм и трясък и Старшата нахълта вбесена.

— Господин Дануърти, това, което правите, е напълно безотговорно — каза тя с тон, който без съмнение беше предизвикал много жертви по време на втората война за Фолклендските острови. — Като не се грижите за собственото си здраве, поне не излагайте на опасност това на другите пациенти. — Тя изгледа зверски Финч. — Посещението при господин Дануърти свърши.

После грабна дръжките на количката от ръцете на Колин и продължи:

— А вие какво си мислите, господин Шодхури? — И така рязко завъртя количката, че главата на Бадри политна назад. — Вече ви повтори веднъж. Нямам намерение да позволя това да се случи втори път. — И го избута навън.

— Казах ви, че няма да успеем да го измъкнем — каза Колин.

Тя отново отвори яростно вратата и викна:

— Посещението свърши!

— Пак ще се видим — прошепна Колин и се промуши покрай нея.

Тя го изгледа гневно и изсъска:

— Няма да позволя.

И очевидно бе изпълнила закана си, защото Колин се появи едва след като нейната смяна свърши. Дойде само за да донесе дистанционната връзка за Бадри и да докладва на Дануърти за чумната ваксинация. Финч се беше обадил в Националната служба по здравеопазването. Бяха необходими две седмици, за да се получи пълен имунитет срещу чумата, или седем дни за частичен.

— Господин Финч иска да знае също така дали ще искаш да ти се сложат ваксини против холера и тиф.

— Нямаме време — отвърна той. За чумната ваксинация също нямаше време. Киврин вече беше изкарала там повече от три седмици

и всеки следващ ден рязко намаляваше шансовете ѝ за оцеляване. А той самият също не знаеше как ще успее да накара лекарите да го изпишат.

Щом Колин си тръгна, той се обади на приятелката на Уилям и ѝ каза, че иска да се види с лекуващия си лекар.

— Готов съм за изписване — каза Дануърти.

Тя се разсмя.

— Напълно съм възстановен — допълни той. — Тази сутрин минах десет пъти по коридора.

Тя поклати глава.

— Случаите на нови пристъпи при този вирус са изключително много. Просто не мога да поема този риск. — И тя му се усмихна. — Къде толкова ще ходите? Сигурна съм, че за каквото и да става въпрос, може да изтрае още една седмица без вас.

— Започва учебният семестър — каза той и веднага осъзна, че всъщност казва истината. — Моля ви, предайте на лекаря ми, че искам да се видя с него.

— Доктор Уордън ще ви каже същото, каквото ви казах и аз — обясни му тя, но очевидно беше предала съобщението, защото след следобедния чай лекарят дойде.

Очевидно беше от пенсионирания медицински персонал, който бяха привикали за нуждите на епидемията. Заразкава някаква дълга и безсмислена история за медицинските условия по време на Пандемията, след което каза с дрезгавия си старчески глас:

— По мое време държахме пациентите в болницата до пълното им възстановяване.

Дануърти въобще не се и опита да спори с него. Просто изчака, докато лекарят и Старшата се отдалечиха по коридора, разменяйки спомени за Стогодишната война, след което си закачи портативната система и отиде на обществения телефон до отделението за спешни случаи, за да чуе отчета на Финч.

— Старшата сестра не дава да ви се постави телефон в стаята — каза Финч, — но имам добри новини за чумата. Временен имунитет може да се получи чрез няколко инжекции стрептомицин, заедно с гама-глобулин и разширение на Т-клетките. На всичкото отгоре ваксинацията може да започне до дванайсет часа преди контакт с вируса на чумата.

— Чудесно — каза Дануърти. — Сега трябва да ми намериш лекар, който да ми я направи и да ме изпише. Млад лекар. И ми изпрати Колин. Готова ли е мрежата?

— Почти, сър. Получих необходимите разрешения за спускането и изтеглянето, а освен това намерих една дистанционна връзка. Тъкмо щях да я нося.

Той затвори и Дануърти се върна в стаята си. Не беше излъгал сестрата. Чувстваше се все по-силен с всяка изминала минута, макар че усещаше някакво стягане в долната част на ребрата, което се появи, докато си стигне до стаята. Там беше госпожа Гадсън, която се ровеше ненаситно в Библията, за да търси животинска чума, треска и хемороиди.

— Четете Лука, глава 11, стих 9 — нареди Дануърти.

Тя намери пасажа.

— „И Аз ви казвам: искайте и ще ви се даде — зачете тя и го изгледа подозрително, — търсете, и ще намерите; хлопайте, и ще ви се отвори.“

Точно преди края на часовете за посещения се появи госпожа Тейлър с един шивашки метър в ръка.

— Колин ме изпрати да ви взема мерките — обясни тя.

— Старата вещица отвън не го пуска дори да лази по пода. — Тя уви метъра около кръста му. — Трябваше да я излъжа, че отивам да видя госпожа Пиантини. Вдигнете ръката настрани и я дръжте изпъната. — И тя пусна метъра по цялата дължина на ръката му. — Тя се чувства много по-добре. Може дори да успее да оздравее за „Когато най-сетне Спасителят дойде“ на Рембо, ще го свирим на петнайсети. Ще го направим за протестантската църква, нали разбирате, но от Националната служба по здравеопазването са им взели църквата, та господин Финч много мило ни предложи параклиса на „Балиол“. Кой номер обувки носите?

Тя записа всичките му мерки, предаде му, че Колин ще дойде на другия ден, и му каза да не се тревожи, защото мрежата била почти готова. След това излезе уж да посети госпожа Пиантини, но след няколко минути се върна с бележка от Бадри.

„Господин Дануърти, направих двайсет и четири теста на параметрите — пишеше Бадри. — Всичките двайсет и четири показват минимално отклонение: при единайсет от тях отклонението е по-малко

от един час, а при пет — по-малко и от пет минути. В момента правя дивергенционни тестове, за да разбера за какво става въпрос.“

„Знам за какво става въпрос — помисли си Дануърти. — За Черната смърт. Функцията на отклонението е да предотвратява интеракции, които могат да променят историята. Петминутното отклонение означава, че не е имало анахронизми, никакви критични срещи, които континуумът не бива да допусне. Означавало е, че спускането е станало в ненаселена зона. Означавало е, че чумата е била минала оттам. И всички хора са били вече измрели.“

Колин не се появи на сутринта, а след обяда Дануърти се дотърти отново до обществения телефон, за да се обади на Финч.

— Не мога да намеря лекар, който е готов да поеме нови случаи — предаде Финч. — Обадих се на всички възможни лекари и медици в областта. Голяма част от тях още не са се възстановили от грипа — започна да се оправдава той, — а някои...

Той спря, но Дануърти знаеше какво премълчава. Някои от тях бяха починали, включително и тази, която със сигурност щеше да им помогне, която щеше да си му направи ваксината без проблем и щеше да изпише Бадри.

„Леля Мери нямаше да се откаже“, беше казал Колин. „Вярно, че нямаше да се откаже — мислеше си сега и Дануърти. — Въпреки Старшата, въпреки госпожа Гадсън, въпреки всичко. Ако сега беше жива и беше тук, щеше да ми помогне.“

Върна се в стаята си. Сестрата беше сложила на вратата му един голям надпис, който гласеше: **ЗАБРАНЕНИ ВСЯКАКВИ ПОСЕЩЕНИЯ**, но самата тя не беше нито на бюрото си, нито в стаята му. Колин обаче беше вътре с един голям мокър пакет.

— Сестрата е из отделениято — каза той ухилен. — Госпожа Пиантини припадна съвсем навреме. Трябваше да я видиш. Много я бива. — Той си поигра с канапа на пакета. — Сестрата току-що застъпи на дежурство, но за нея също не бери грижа. В момента е в склада за чисто бельо с Уилям Гадсън. — Той отвори пакета. Беше пълен с дрехи: дълъг черен мъжки жакет и черни бричове, като нито едно от двете нямаше почти нищо общо със Средновековието, както и един черен дамски чорапогашник.

— Откъде си ги взел? — попита Дануърти. — От някоя продукция на „Хамлет“ ли?

— „Ричард Трети“ — отвърна Колин. — „Кебъл“ са го играли миналия семестър. Извадих гърбицата.

— А наметало има ли? — попита Дануърти, докато ровеше из дрехите. — Кажи на Финч да ми намери едно наметало. Дълго наметало, което да скрива всичко.

— Ще му кажа — съгласи се Колин разсеяно. Играеше си някак прекалено съсредоточено с връзката на зеленото си яке. То се отвори и Колин го свали от гърба си. — Е? Какво мислиш?

Той се беше справил доста по-добре от Финч. Ботушите не бяха подходящи — приличаха на градинарски, но грубата кафява риза и безформените сиво-кафяви панталони сякаш бяха взети от илюстрацията на някой крепостен селянин от книгата за рицарите.

— На панталона има кант — каза Колин, — но той не се вижда под ризата. Прекопирах го от книгата. Ще се правя на твой оръженосец.

Трябваше да се сети за това.

— Колин — каза той, — ти не можеш да дойдеш с мен.

— Защо не? — попита Колин. — Мога да ти помогна в търсенето. Много съм добър в намирането на разни неща.

— Не е възможно. Средно...

— Оо, сега ще почнеш да ми разказваш колко е опасно, нали? Е, тук е не по-малко опасно, не мислиш ли? Ами баба Мери? Щеше да е по-голяма безопасност през Средновековието. Аз се занимавам с много опасни неща. Носех лекарства на болните, слагах плакати по отделенията. Докато ти беше на легло, правих какви ли не опасни неща, за които представа си нямаш дори...

— Колин...

— Прекалено си стар да отидеш сам. А баба Мери ми нареди да се грижа за теб. Ами ако получиш нов пристъп?

— Колин...

— Майка ми пет пари не дава дали ще ходя, или не.

— Аз обаче давам и не мога да те взема със себе си.

— Значи трябва да стоя тук и да чакам — каза момчето с болка. — И никой няма да ми казва нищо, и няма да знам дали въобще си жив, или не. — Той си взе якето. — Не е честно.

— Знам.

— Мога ли да дойда поне до лабораторията?

— Да.

— Все пак си мисля, че трябва да ми разрешиш да дойда — каза той. Започна да сгъва чорапогащника. — Да ти оставя ли дрехите тук?

— По-добре недей. Старшата може да ги конфискува.

— Какво означава всичко това, господин Дануърти? — попита в този момент госпожа Гадсън.

И двамата подскочиха. Тя нахълта в стаята с Библията в ръце.

— Колин събира дрехи за помощите — обясни набързо Дануърти, докато помагаше на момчето да направи вързоп. — За задържаните под карантина.

— Предаването на дрехи от един човек на друг е идеалният начин да се предава инфекцията — отвърна тя.

Колин гушна вързопа и се измъкна навън.

— И как разрешавате на едно дете да идва тук и да се излага на риска да пипне нещо?! Снощи той ми предложи да ме придружи от болницата до вкъщи, но аз му отговорих: „Не мога да искам от теб да си рискуваш здравето заради мен!“

Тя седна до леглото и отвори Библията.

— Чисто нехайство е от ваша страна да позволявате на момчето да ви посещава в болницата. Струва ми се обаче, че не мога да очаквам много повече от вас, ако съдя по начина, по който се грижите за колежа. Във ваше отсъствие господин Финч се е превърнал в абсолютен тиранин. Вчера направо скочи да ме бие, вбесен, че съм си поискала едно руло тоалетна хартия...

— Искам да се видя с Уилям — прекъсна я Дануърти.

— Тук? — разпени се тя. — В болницата?! — И затвори Библията — с всичка сила. — Не мога да позволя това. Все още има много случаи на зараза, а бедният Уили...

„Е в склада за чисто бельо с моята сестра“ — помисли си Дануърти.

— Предайте му, че искам да го видя колкото може по-скоро — допълни той.

Тя размаха Библията пред лицето му — със същия жест Мойсей сигурно беше изпратил мор над Египет.

— Смятам да докладвам на декана на Историческия факултет за вашето безочливо безразличие към положението на студентите ви — извика тя и изфуча навън.

Той я чуваше още дълго как се оплаква на някого в коридора — по всяка вероятност на сестрата, защото Уилям се появи почти незабавно, приглаждайки косата си.

— Трябват ми инжекции стрептомицин и гама-глобулин — каза Дануърти. — Освен това трябва да бъда изписан от болницата, както и Бадри Шодхури.

Уилям кимна.

— Знам. Колин ми каза, че ще се опитате да си върнете историчката. Знам една сестра...

— Сестрата не може да направи инжекция без лекарско предписание, а за изписването също ще трябва разрешение.

— Познавам едно момиче от деловодството. Докога искате да стане това?

— Колкото може по-скоро.

— Веднага се захващам. Може да ми отнеме два-три дни каза той и тръгна да излиза. — Веднъж засякох Киврин. Беше дошла в „Балиол“, за да се види с вас. Много е сладка, а?

„Не трябва да забравям да я предупредя за него — помисли си Дануърти и си даде сметка, че е започнал да вярва, че в крайна сметка може и да я спаси, въпреки всичко. — Дръж се — каза той, — идвам. Само още два-три дни.“

Прекара целия следобед в разходки по коридора, за да възстанови силите си. В отделението на Бадри на всяка врата без изключение беше сложен надпис ЗАБРАНЕНО АБСОЛЮТНО ВСЯКАКВО ПОСЕЩЕНИЕ, а всеки път когато Дануърти се приближеше, сестрата го фиксираше с воднистите си сини очи.

По едно време дойде Колин — чисто мокър и останал без дъх — с един чифт ботуши за Дануърти.

Поставила е охрана навсякъде — каза той. — Господин Финч ми каза да ти предам, че мрежата е готова, само дето не можел да намери хора за лекарския екип.

— Кажу ми на Уилям да го уреди — отвърна Дануърти. — В момента работи по въпроса за двете изписвания и за инжекциите.

— Знам. Занесох на Бадри бележка от него. Ей сега се връщам.

Обаче не се върна. Уилям също не се появи. Когато Дануърти се отправи към телефона, за да се обади в „Балиол“, сестрата го хвана по средата на пътя и го върна в стаята. А или засилената ѝ охрана беше

включила и госпожа Гадсън, или госпожа Гадсън още беше ядосана за спора за Уилям, но така или иначе не се появи през целия следобед.

Точно след следобедния чай се появи една доста красива сестричка, която Дануърти не беше виждал досега. Носеше спринцовка.

— Старшата сестра беше повикана за някакъв спешен случай — обясни тя.

— А това какво е? — попита Дануърти и посочи спринцовката.

Тя изписа нещо на клавиатурата на конзолата само с един пръст. Погледна монитора, удари още няколко клавиша, приближи се до леглото и каза:

— Стрептомицин.

Не изглеждаше нито нервна, нито припряна, което означаваше, че Уилям беше успял някак да получи разрешението. Впръска възголемичката спринцовка в системата му, усмихна му се и излезе. Беше оставила монитора включен. Дануърти стана и се приближи до екрана, за да прочете изписаното.

Беше неговата схема. Позна я, защото много приличаше на тази на Бадри и беше също толкова неразгадаема. Последните вкарани данни изглеждаха така: ICU 15802691 14-1-55 1805 150/RPT 1800CRS IMSTMC 4ML/q6h NHS40-211-7 M AARENCS.

Той седна на леглото. О, Мери!

Уилям сигурно се беше добрал до паролата ѝ за влизане в системата, може би от приятелката си в деловодството, и я беше вкарал в компютъра. Деловодството явно съвсем изоставаше с работата си, потънало във всички бюрократични измишльотини около епидемията, и още не беше стигнало до смъртта на Мери. Някой ден щяха да открият грешката, макар че изобретателният Уилям вече без съмнение беше уредил изтриването ѝ.

Дануърти разгледа схемата си и по-нагоре. На името на доктор Ааренс имаше данни до 08.01.55 година — денят, в който тя беше починала. Явно се беше грижила за него, докато е могла да си стои на краката. Нищо чудно, че сърцето ѝ в един момент бе отказало.

Той изключи екраните, за да не може сестрата да види вкараните данни, и си легна. Чудеше се дали Уилям възнамерява да подпише с името на Мери и разрешенията за изписване. Надяваше се. Тя би му помогнала с най-голямо удоволствие.

Цялата вечер не дойде никой. Към осем часа влезе сестрата, за да му даде лекарството, вкара данните в конзолата, но явно не забеляза предишните. В десет влезе втора сестра, също доста хубавичка, повтори процедурата със стрептомицина и му направи и гама-глобулин.

Тя също остави екрана включен, а Дануърти легна така, че да вижда името на Мери на екрана. Не мислеше, че ще успее да заспи, но заспа. Сънува Египет и Долината на царете.

— Събуди се де — прошепна Колин. Беше насочил джобно фенерче към лицето му.

— Какво има? — попита Дануърти, премигвайки срещу светлината. Започна да опипва за очилата си в тъмното.

— Аз съм, Колин — прошепна момчето и обърна светлината към себе си. По някаква неизвестна причина беше облякъл лабораторна престилка, а на светлината от фенерчето лицето му изглеждаше някак възрастно, прекалено сериозно.

— Какво има? — попита Дануърти отново.

— Нищо — прошепна Колин. — Изписват ви.

— Колко е часът?

— Четири. — Колин бутна чехлите му към него и насочи фенерчето към гардероба. — Побързайте. — Взе халата му от закачалката и му го подаде. — Тя може да се върне всеки момент.

Дануърти се замота с халата и чехлите, без въобще да се е събудил и без да спира да се чуди защо го изписват в този странен час на денонощието и къде се е дянала сестрата.

Колин отиде до вратата и надникна навън. Изключи фенерчето, пъкна го в джоба на прекалено голямата за него престилка и надникна в коридора.

— Чисто е — каза той и махна на Дануърти. — Уилям я е завел в склада за бельото.

— Кого? Сестрата? — попита Дануърти, който още беше като замаян. — А тя защо има дежурство?

— Не сестрата. *Старшата*. Уилям ще я задържи там, докато се измъкнем.

— Ами госпожа Гадсън?

Колин го погледна дяволито.

— Сега чете на господин Латимър. Все трябваше да я пратя някъде, а господин Латимър и без това не я чува.

— И той отвори вратата. Точно пред нея беше поставена инвалидна количка.

— Мога да вървя и сам — каза Дануърти.

— Няма време — прошепна Колин. — Ако пък някой ни види, ще мога да кажа, че те вода към скенера.

Дануърти се подчини и остави Колин да го повози по целия коридор, включително и покрай склада за бельото и стаята на Латимър. През вратата чу смътно гласа на госпожа Гадсън, която в този момент четеше от „Изход“.

Колин продължи на пръсти чак до края на коридора, след което подкара количката със скорост, която за нищо на света не можеше да се нарече подходяща за откарване на пациент до скенера, после минаха по още един коридор, свиха зад някакъв ъгъл и се озоваха пред страничната врата, от другата страна на която ги чакаше огромен плакат с надпис: „КРАЯТ НА СВЕТА ИДВА“.

В алеята беше тъмно като в рог, а освен това валеше като из ведро. Дануърти видя съвсем смътно линейката, паркирана в края на улицата. Колин задумка по задната ѝ врата с юмрук и оттам изскочи лекарката, която беше помогнала при докарването на Бадри в болницата. И която беше скандирала пред „Брейзнуоз“.

— Можете ли да се качите? — попита тя и се изчерви.

Дануърти кимна и се изправи.

— После дръпни вратите — каза тя на Колин и мина да се качи отпред.

— Само не ми казвай, че и тя е приятелка на Уилям — рече Дануърти, докато я гледаше как се отдалечава.

— Разбира се — отвърна Колин. — Попита ме според мен как щяла да е Гадсъновица като свекърва. — Той помогна на Дануърти да стъпи на стъпалото и да се качи в линейката.

— Къде е Бадри? — попита Дануърти, докато избърсваше очилата си от дъждовните капки.

Колин затвори вратата.

— В „Балиол“. Откарахме го първи, за да може да нагласи мрежата. — Той погледна напрегнато през задното стъкло. — Искрено

се надявам, че Старшата няма да задейства алармата, преди да сме тръгнали.

— Не бих се притеснявал за това — рече Дануърти. Вече му беше станало ясно, че през цялото време е подценявал качествата на Уилям. Старшата сестра сигурно в момента беше легнала на скута му в склада за бельото и бродираше инициали върху някоя хавлиена кърпа.

Колин включи фенерчето и го насочи към носилката.

— Донесъл съм ти костюма — каза той и подаде на Дануърти черния сюртук.

Дануърти съблече халата си и облече дрехата. Линейката потегли и той за малко да се търколи. Седна на страничната пейка и се подпря на клатушкащата се стена, за да обуе черния чорапогащник.

Приятелката на Уилям от „Бърза помощ“ не беше включила сирената, но при скоростта, с която се движеха, по-добре да я беше включила. Дануърти висеше на каишката над главата си с едната ръка, а с другата си нахлузваше бричовите. Колин се протегна към ботушите и за малко да направи кълбо напред.

— Намерихме ти пелерина — каза той. — Господин Финч я нае от Обществото по класически театър. — И я развя. Беше от Викторианската епоха — черна и подплатена с червена коприна. Той я метна на раменете на Дануърти.

— Тия пък какво са поставяли? „Дракула“ ли?

Линейката наби спирачки и лекарката отвори вратата със замах. Колин помогна на Дануърти да слезе, като придържаше тежката пелерина като верен паж. Промъкнаха се под портала. Дъждът барабанеше по каменните плочи, чуваше се и някакво дрънчене.

— Какво е това? — попита Дануърти.

— „Когато най-сетне Спасителят дойде“ — отговори му Колин. — Американките го репетират за някакво църковно мероприятие. Некротично, нали?

— Госпожа Гадсън каза, че репетирали по всяко време на денонощието, но и представа си нямах, че има предвид и пет сутринта.

— Концертът е тази вечер — обясни Колин.

— Тази вечер? — учуди се Дануърти, но веднага си даде сметка, че вече е петнайсети януари. Шести — по Юлианския календар. Богоявление. Пристигането на влъхвите.

Финч се приближи с бързи стъпки към тях, понесъл чадър.

— Съжалявам, че позакъснях — каза той и вдигна чадъра над Дануърти, — но не можах да намеря чадър. Представа си нямате колко от задържаните под карантина излизат с тях и ги забравят някъде. Особено американките...

Дануърти тръгна през вътрешния двор.

— Готово ли е всичко?

— Лекарският екип още не е пристигнал — отвърна Финч, докато се опитваше да го опази от дъжда, — но Уилям Гадсън току-що се обади и каза, че всичко е уредено и тя щяла да пристигне съвсем скоро.

Дануърти въобще нямаше да се изненада, ако старшата сестра поемеше доброволно това задължение.

— Искрено се надявам, че Уилям няма да реши някой ден да се отдаде на престъпен живот — каза той.

— О, не мисля, че има такава опасност, сър. Майка му никога няма да позволи такова нещо. — Финч подтичваше, за да не изостава. — Господин Шодхури проверява предварителните координати. Госпожа Монтоя също е тук.

Дануърти спря.

— Монтоя ли? Какво има?

— Не знам, сър. Каза, че имала някаква информация за вас.

„Не сега — помисли си той. — Не и когато сме вече толкова близко до целта.“

Влезе в лабораторията. Бадри беше застанал пред конзолата, а Монтоя — облечена в якето си на терорист и окаляните си дънки — се беше навела над него и наблюдаваше екрана. Бадри й каза нещо, а тя поклати глава и си погледна часовника. После вдигна поглед и видя Дануърти. На лицето й се изписа състрадание. Тя се изправи и бръкна в джоба на ризата си.

„Не“ — помисли си Дануърти.

Тя се приближи към него.

— Не знаех, че планирате това — каза тя и му подаде един сгънат лист. — Искам да помогна. С тази информация трябваше да борави Киврин, когато беше нейното спускане.

Той погледна листа в ръката си. Беше карта.

— Това е мястото на спускането. — Тя посочи едно кръстче върху черната линия. — А това е Скендгейт. Ще го познаете по

църквата. Норманска, над паравана пред олтара има стенописи. Има и статуя на свети Антоний.

— Тя му се усмихна. — Покровителят на изгубените неща. Намерих я вчера. — Тя посочи още няколко кръстчета. — Ако по някакво стечение на обстоятелствата не е отишла в Скендгейт, най-вероятните други селца са Есткоут, Хенефелд и Шривендъм. На гърба съм написала отличителните им черти.

Бадри се изправи и се приближи. Изглеждаше още по-крехък отпреди, ако това въобще беше възможно, и се движеше бавно, съвсем като старец.

— Каквито и променливи да въвеждам, все получавам минимално отклонение — каза той и постави ръка под ребрата си. — Пуснал съм режим на прекъснато включване, което означава, че мрежата се отваря за пет минути на всеки два часа. По този начин можем да я задържим в действие за около двайсет и четири часа, а ако имаме късмет — и за трийсет и шест.

Дануърти се зачуди на колко такива интервала ще се задържи самият Бадри. Изглеждаше съвсем съсипан.

— Когато видите проблясъци или началото на влажна кондензация, веднага отивате в зоната за рандевуто — продължи Бадри.

— Ами ако е тъмно? — попита Колин. Той си беше свалил лабораторната престилка и Дануърти видя, че под нея е облякъл костюма си на оръженосец.

— Пак трябва да виждате проблясъците, а освен това ние ще ви се обадим — обясни Бадри, изохка и пак се хвана за ребрата. — Имунизирани ли сте?

— Да.

— Добре. Значи сега чакаме само лекарския екип. — Той погледна Дануърти втренчено. — Сигурен ли сте, че можете да издържите на това?

— А ти? — попита на свой ред Дануърти.

В този момент вратата се отвори и в лабораторията влезе приятелката на Уилям — медицинската сестра. Беше облечена в шлифер и когато видя Дануърти, се изчерви.

— Уилям каза, че имате нужда от медицински екип. Кажете какво да правя?

Монтоя поведе Дануърти към един очертан с тебешир кръг под мрежата.

— Ще си останеш с очилата, така ли?

— Да — отвърна той. — Можеш да ги потърсиш после в двора на църквата.

— Сигурна съм, че няма да са там — рече му тя някак тържествено. — Ще легнеш ли, или предпочиташ да си седнал?

Той се сети как Киврин беше лежала с ръка през лицето, безпомощна и сляпа, и отговори:

— Ще стоя прав.

Колин донесе една преносима кислородна инсталация и каза:

— Не бива да ходиш сам.

— Трябва, Колин.

— Защо?

— Защото е много опасно. Представа си нямаш какво е било по време на Черната смърт.

— Напротив, имам. Прочетох книгата два пъти, а освен това съм си направил... — Той спря. — Знам всичко за Черната смърт. Освен това, ако е наистина толкова опасно, не бива да отиваш сам. Няма да ти се пречкам, обещавам.

— Колин — каза Дануърти отчаяно, — поел съм отговорност за теб. Не мога да те взема.

— Сестрата пита какво да прави — прекъсна ги Бадри.

— Ако не се върнеш, никога няма да разбере какво ти се е случило — каза Колин и хукна навън.

Бадри обиколи Дануърти съвсем бавно, за да направи необходимите измервания. По едно време се намръщи, хвана се за ребрата и продължи да мери. Сестрата дойде с една спринцовка. Дануърти нави ръкава си.

— Искам да знаете, че въобще не одобрявам това — каза тя, докато дезинфектиреше мястото. — И на двамата мястото ви е в болницата.

Бадри изчака Дануърти да си свали ръкава и направи още няколко замервания. Колин внесе един уред за сканиране и излезе, без въобще да поглежда Дануърти.

Дануърти гледаше екраните. Чуваше дрънченето на майсторките по камбаните — звучеше почти като музика, понеже вратата беше

затворена. После Колин я отвори и вкара бутилка кислород. После застана до Монтоя, за да гледа как се променят числата по екраните.

Щитовете се спуснаха към пода, докоснаха го, малко се понагънаха. Колин каза нещо на Монтоя, тя вдигна поглед, понамръщи се, а после кимна и се обърна към екраните. Колин се приближи до мрежата.

— Какво правиш? — попита Дануърти.

— Една от завесите се е закачила — отвърна момчето, мина от другата страна и подръпна гънката.

— Готови? — попита Бадри.

— Да — отговори Колин и отстъпи към вратата. — Не, чакайте. — Той се върна до щитовете. — Не трябва ли да си свалиш очилата? Може някой да те види.

Дануърти си свали очилата и ги пъкна в пазвата си.

— Ако не се върнеш, тръгвам да те търся — каза Колин, отстъпи назад и извика: — Готово!

Дануърти погледна екраните. Виждаше ги като в мъгла. Монтоя също му беше замъглена — виждаше само, че се е навела над рамото на Бадри. Бадри каза нещо по микрофона.

Дануърти затвори очи. Чуваше как майсторките по камбаните се упражняват с „Когато най-сетне Спасителят дойде“. Отвори очи.

— Сега — каза Бадри и натисна едно копче, а Колин се спусна към щитовете, шмугна се под тях и прегърна Дануърти с всичка сила.

33.

Погребаха Роузмунд в гроба, който ѝ беше изкопал икономът. „Ще ви трябват тези гробове“, беше казал той, и с право. Киврин и Рош никога нямаше да успеят да ги изкопаят сами. Единственото, което бяха в състояние да направят, бе да я занесат на поляната.

Положиха я на земята до самия гроб. Увита в пелерината си, тя изглеждаше невъзможно слаба, сякаш се беше смалила до почти нищо. Пръстите на дясната ѝ ръка още бяха леко свити, сякаш току-що беше изпуснала ябълката.

— Изповядахте ли я? — попита Рош.

— Да — отвърна Киврин и наистина ѝ се струваше, че го е направила. Роузмунд си беше признала, че се страхува от тъмното, от чумата и от това да остава сама, че обича баща си и че знае, че няма да го види никога вече. Все неща, които самата Киврин никога не би могла да изповяда пред никого.

Киврин откопча брошката, която сър Блоет беше дал на Роузмунд в знак на любов, и загърна пелерината около нея така, че да се покрие и главата ѝ, а Рош я вдигна на ръце като спящо дете и стъпи в изкопания гроб.

Когато тръгна да излиза обаче, доста се запъхтя, та се наложи Киврин да хване двете му огромни ръце и да го изтегли. А когато започна да чете молитвата за мъртвите, той каза:

— *Domine, ad adjuvandum me festina.*

Киврин го изгледа напрегнато. „Трябва да се махнем оттук, преди и той да се е заразил — помисли си тя и не го поправи. — Не можем да губим нито секунда.“

— *Dormiunt in somno pacis* — каза Рош и взе лопатата, за да запълни гроба.

Киврин имаше чувството, че го прави часове наред. Тя го отменяше от време на време, но успяваше само да отчупва малки парчета от замръзналата купчина пръст. Не преставаше да мисли докъде биха могли да стигнат, преди да е паднала нощта. Още нямаше пладне. Ако тръгнеха сега, можеха да прекосят гората, да излязат на

пътя, свързващ Оксфорд и Бат, и до края на седмицата можеха да стигнат до Шотландия, където чумата никога не беше стигнала.

— Отец Рош — каза тя, щом той започна да утъпква пръстта с плоското на лопатата. — Трябва да заминем за Шотландия.

— За Шотландия ли? — изненада се той, сякаш никога не беше чувал за нея.

— Да — каза Киврин. — Трябва да се махнем оттук. Трябва да вземем магарето и да отидем в Шотландия.

— Трябва да вземем всичко за причестяване с нас — каза той. — А преди да тръгнем, ще ударя камбаната за Роузмунд, за да може душата ѝ да отлети спокойна на небето.

Тя искаше да му каже „не“, защото нямаше време и трябваше да тръгнат веднага, незабавно, но въпреки това кимна и каза:

— Ще доведе Валаам.

Камбаната удари веднъж и замълча. Киврин се вслуша в очакване на следващите удари. „Три удара за жена“ — мислеше си тя. Знаеше защо Рош е спрял дотук. Един за дете. О, Роузмунд!

Натовари магарето и го поведе през поляната.

Рош го нямаше никъде. Киврин се върна за свещите и завивките. Храна, зоб, завивки, свещи. Какво ли беше забравила?

Рош се появи на вратата. Не носеше нищо.

— Къде са нещата за светото причастие? — извика тя.

Той не отговори. Подпря се за момент на вратата на църквата, вторачен в нея, а на лицето му имаше същото изражение, както когато беше дошъл да ѝ каже за смъртта на мелничаря. „Но всички вече са мъртви — рече си тя, — вече няма кой да умира.“

— Трябва да ударя камбаната — каза той и тръгна през двора към камбанарията.

— Нали вече я ударихте — каза Киврин. — Нямаме време. Трябва да тръгваме към Шотландия. — Тя тръгна с бързи крачки подире му. — Какво има?

Той се извърна почти вбесен и изражението му я изплаши. Приличаше на главорез, на убиец.

— Трябва да ударя камбаната за вечерна молитва — обясни той и се изтръгна грубо от ръката ѝ.

О, не!

— Още е рано — каза тя. — Още не е дошло време за вечерната молитва. — „Просто е преуморен. И двамата сме толкова изтощени, че не можем да мислим нормално.“ Тя отново задърпа ръкава му. — Елате, отче. Трябва да тръгнем веднага, ако искаме да сме излезли от гората, преди да е паднала нощта.

— Вече закъснявам — каза той. — Лейди Имейн много ще се ядоса.

„О, не — помисли си Киврин, — о, не, о, не!“

— Аз ще я ударя — предложи тя и пристъпи пред него, за да го спре. — Трябва да влезете в къщата и да си починете.

— Вече става тъмно — отвърна ѝ той ядосано. После отвори уста, за да ѝ се развика, и оттам избликна цял поток полусмляна храна и кръв.

О не, о не, о не!

Той гледаше стъписано подгизналия ѝ сюртук, гневът на лицето му се беше изпарил.

— Елате, трябва да полегнете — каза тя, но си мислеше: „Въобщие няма и да стигнем до господарската къща.“

— Болен ли съм? — попита той, без да сваля погледа си от обляния в кръв сюртук.

— Не — отговори тя. — Само сте уморен и трябва да си починете.

Поведе го към църквата. Той се препъна и тя си помисли, че ако падне, тя въобщие няма да успее да го вдигне. Помогна му да влезе вътре и го сложи да седне, подпрян на стената.

— Много съм изморен — каза отец Рош и опря глава на камъните. — Ще ми се да поспя мъничко.

— Да, поспете — съгласи се Киврин и щом той затвори очи, побягна към господарската къща, за да донесе завивки. Когато обаче се върна с тях, него вече го нямаше.

— Отец Рош! — извика тя, опитвайки се да види нещо в тъмната църква. — Къде сте?

Отговор не последва. Тя хукна отново навън, без да изпуска завивките, но него го нямаше нито в камбанарията, нито в двора на църквата, а до къщата просто не можеше да е стигнал сам. Тя побягна обратно към църквата, влезе и го видя, застанал на колене пред статуята на света Катерина.

— Трябва да легнете — каза му тя и постла завивките на пода. Той легна покорно и тя сложи дългата възглавница под главата му.

— Чумата е, нали? — попита той, вперил поглед в нея.

— Не — отвърна тя и придърпа завивката отгоре му. — Уморен сте, това е всичко. Опитайте се да поспите.

Той се обърна настрани, за да не е с лице към нея, но само след минутка се надигна и седна. Разбойническото изражение се беше върнало на лицето му, а в следващия момент той започна да разхвърля завивките.

— Трябва да ударя камбаната за вечерня — каза той с укор и Киврин не можеше да направи нищо, за да го спре. Когато се унесе отново, тя накъса няколко ивици от раздърпаната подплата на сюртука си и завърза ръцете му за преградата между олтара и нефа.

— Не му причинявай това — мърмореше си Киврин отново и отново, без дори да си дава сметка, че го прави. — Моля те! Моля те! Не му причинявай това!

Той отвори очи.

— Бог не може да не чуе такава гореща молитва — каза и потъна в дълбок и спокоен сън.

Киврин побягна навън, разтовари магарето и го отвърза, събра всички торби с храна, взе и фенера и внесе всичко в църквата. Отец Рош продължаваше да спи. Тя излезе отново, хукна към двора на къщата и извади една кофа вода от кладенеца.

Когато се върна той още спеше. Киврин накъса на парцали покривката за олтара, взе един, намокри го и го постави на челото на Рош. Тогава той каза, без да отваря очи:

— Изплаших се, че сте си тръгнали.

Тя избърса засъхналата кръв по устата му.

— Няма да тръгна за Шотландия без вас.

— Не за Шотландия — поправи я той. — За небето.

Тя хапна малко корав хляб и кашкавал и се опита да дремне, но в църквата беше прекалено студено. Когато Рош се обръщаше и въздишаше, тя виждаше дъха му.

Киврин напали огън с пръчки от плета на една от колибите, но той само напълни църквата с дим, макар че тя беше оставила всички врати отворени. Рош се закашля и отново повърна. Този път беше

почти изцяло кръв. Киврин угаси огъня и хукна отново за завивки. Когато се върна, ги натрупа и направи нещо като гнездо.

През нощта температурата на Рош се покачи. Той риташе завивките, беснееше и говореше неразбрано. По едно време каза: „Махни се, проклета да си!“, а иначе само повтаряше яростно: „Стъмва се!“.

Киврин донесе свещите от олтара пред статуята на света Катерина и ги запали.

Температурата му се качваше все повече и повече, а зъбите му тракаха въпреки всички кожи, натрупани отгоре му. На Киврин ѝ се струваше, че кожата му вече е започнала да потъмнява от спуканите кръвоносни съдове. „Не прави така. Моля те.“

На сутринта Рош беше по-добре. В крайна сметка се оказа, че кожата му не е потъмняла — беше ѝ се сторил много по-зле заради трепкащата светлина на свещите. Треската му беше поспаднала и той спа дълбоко през цялата сутрин и по-голямата част от следобеда. Киврин излезе да донесе вода.

Някои хора се бяха възстановявали от само себе си, а други бяха оцелявали с много молитви. Не всеки, който се беше заразявал, беше и умирал. Смъртността при белодробната чума беше само деветдесет процента.

Когато се върна, той се беше събудил. Киврин коленичи да му даде вода.

— Това е синята болест — каза той.

— Няма да умрете — каза тя. „Деветдесет процента. Деветдесет.“

— Трябва да ме изповядате.

Не. Той не можеше да умре. Та тя щеше да остане съвсем самичка! Тя поклати глава, неспособна да изрече нито дума.

— Благослови ме, Отче, защото съм съгрешавал — започна той на латински.

Той не беше съгрешавал. Беше се грижил за болните, беше давал последно причастие на умиращите, беше погребвал мъртвите. Не той, а Бог трябваше да се моли за прошка.

— ... В мислите си, с думите си, с делата и с това, което не съм направил. Ядосвах се на лейди Имейн. Виках на Мейзри. — Той преглътна. — Имах похотливи мисли за една Божия светица.

Похотливи мисли!

— Смирено моля Бог да ме приеме, а ти, отче, да опростиш греховете ми, ако мислиш, че съм достоен.

„Няма какво да ти се прощава — щеше й се да му каже. — Греховете ти не са никакви грехове. Похотливи мисли? Държахме Роузмунд, докато се опитвах да я оперирам, не пуснахме в селото едно безобидно момче и погребяхме едно шестмесечно бебе. Та това е краят на света. Разбира се, че ти се полагат и малко похотливи мисли.“

Тя вдигна безпомощно ръка, неспособна да изрече словата на опрощението, но той като че ли не забелязваше.

— О, Господи Боже мой — продължи Рош, — искрено се покаявам за раните, които съм Ти причинил.

„Си Му причинил? Ти си светецът — искаше да му каже тя, — а къде по дяволите е Той? Защо не дойде да те спаси?“

Миро нямаше, нито пък олио. Тя потопи пръсти в кофата с вода и направи кръстния знак над очите и ушите му, над носа и устата, над ръцете, които бяха държали нейната, когато тя беше лежала на смъртен одър.

— *Quid, quid deliquiste* — каза той, а тя потопи ръка в кофата и направи кръстния знак над ходилата му.

— *Libera nos, quaesumus, Domine* — подсказваше той.

— *Ab omnibus malis praeteritis* — каза Киврин, — *praesentibus, et futuris*. — Освободи ни, о, Господи, от всички злини — минали, настоящи и такива, дето ще дойдат.

— *Perducatur te ad vitam aeternam* — шептеше Рош.

За да влезеш във вечното царство.

— Амин — каза Киврин.

Рош повръща през останалата част от нощта, както и през по-голямата част на другия ден, а следобедна изпадна в безсъзнание. Дишането му беше учестено и неравномерно. Киврин седеше до него и навлажняваше горещото му чело.

— Не умирай — казваше тя, когато дишането му спираше за момент, и той продължаваше да се бори. — Не умирай — говореше тя с нежен глас. — Какво ще правя без теб? Ще остана съвсем самичка.

— Не трябва да оставаш тук — каза той по едно време. Очите му бяха зачервени и подути.

— Мислех, че спиш — каза тя. — Не исках да те будя.

— Трябва да се върнеш на небето — каза той. — За да се молиш за душата ми в чистилището, че да не остане тя дълго там.

Чистилището. Сякаш Бог щеше да го накара да страда повече от това, което трябваше да понесе тук.

— Нямах нужда от моите молитви — каза тя.

— Трябва да се върнеш там, откъдето дойде — каза той и ръката му се вдигна немощно пред лицето му, сякаш се опитваше да се предпази от някакъв удар.

Киврин хвана ръката му нежно, за да не се нарани кожата, след което я допря до страната си.

„Трябва да се върнеш там, откъдето дойде.“ „Щях, ако можех“ — помисли си тя. Колко ли време бяха държали мрежата отворена, преди да се откажат? Четири дни? Седмица? Може би я държаха още отворена. Господин Дануърти нямаше да им разреши да я затворят, докато имаше и най-малка надежда. „Такава обаче няма — мислеше си Киврин. — Аз въобще не съм в 1320 година. Тук съм, на края на света.“

— Не мога — отвърна тя. — Не знам пътя.

— Трябва да се опиташ да си спомниш — настоя Рош. — Агнес... след разклона...

Бълнуваше.

— Където падна — каза обаче той и кръстоса ръце, и Киврин разбра, че се опитва да ѝ покаже нещо. — Мини разклона.

След разклона?

— Какво има след разклона? — попита тя.

— Там те намерих, когато падна от небето — обясни той и ръцете му се отпуснаха.

— Но нали Гавин ме е намерил.

— Да де — каза той с такъв тон, сякаш не намираше никакво противоречие. — Срецнах го на пътя, докато те носех към господарската къща.

Той беше срещнал Гавин на пътя.

— Там, където падна Агнес — продължи той, за да ѝ помогне да се сети. — Когато ходихме да берем зелениката и бръшляна.

„Ами защо не ми каза когато бяхме там“ — чудеше се Киврин, но и този отговор знаеше. Той се беше притеснил за магарето, което се беше запънало на хълма.

„Защото то също ме е видяло да се спускам — мислеше си тя и знаеше, че той е стоял над нея на полянката и я е гледал, докато тя беше лежала с ръка през лицето. — Аз го чух — каза си тя, — видях и стъпката му.“

— Трябва да се върнеш там, а оттам и на небето — каза той и затвори очи.

Той я беше видял да се спуска, беше се приближил и беше стоял над нея, докато тя беше лежала със затворени очи, беше я качил на магарето си, когато се беше разболяла. А тя така и не се беше сетила, дори когато го видя за първи път в църквата, дори когато Агнес ѝ каза, че Рош я мисли за светица.

Защото Гавин ѝ беше казал, че той я е намерил. Гавин, който обичаше да се хвали и който беше готов да направи какво ли не, за да впечатли лейди Еливис. „Намерих те и те донесох тук“, беше ѝ казал той и сигурно дори не си даваше сметка, че това е лъжа. Та свещеникът не беше никой в края на краищата. И през цялото това време, когато Роузмунд беше болна, а Гавин беше заминал за Бат, и мрежата се беше отворила и затворила завинаги, Рош беше знаел мястото на спускането.

— Няма нужда да чакаш мен — каза той. — Те несъмнено жадуват завръщането ти.

— Тихо — каза му тя нежно. — Опитай се да поспиш.

Той отново задряма неспокойно, ръцете му продължаваха да шават неуморно, опитваха се да покажат нещо и дърпаха завивките. По едно време той избута завивките и посегна към чатала си. Бедният човечец, не му било писано да го отмине нито едно унижение.

Тя сложи ръцете му на гърдите му и го покри, но той отново избута завивките, сграбчи се за чатала, потръпна и се пусна — и нещо в това движение накара Киврин да се сети за Роузмунд.

Тя се намръщи. Той беше повърнал кръв. Както това, така и етапът, в който се намираше епидемията, я бяха накарали да мисли, че има белодробната чума. Освен това не беше видяла никакви бубони. Тя запретна расото му и постави нежно ръката си на бедрото му — спомни си колко чувствителна беше ръката на Роузмунд. Той потръпна, но не се събуди.

— Прости ми, отче — каза тя и плъзна ръка между краката му.

Той изпищя и подскочи, коленете му се вдигнаха рязко нагоре, но Киврин вече се беше дръпнала и беше сложила ръка на устата си. Бубонът беше огромен и горещ като въглен. Би трябвало да го цепне още преди часове.

Рош не се беше събудил, въпреки че беше изкрещял. Лицето му беше сгърчено от болка. Киврин го зави и той отново вирна колене, но този път не така рязко, а тя взе последната свещ и я запали пред статуята на света Катерина.

— Ей сега идвам — каза Киврин и излезе.

Дневната светлина я накара да премигне, макар че вече беше почти вечер. Небето беше мрачно, но подухваше слаб ветрец и навън беше като че ли малко по-топло, отколкото в църквата. Тя затича през поляната към плевнята.

Там имаше един остър нож. Беше го използвала, когато приготвяше багажа. Трябваше да го обгори, преди да цепне бубона. Трябваше да отвори подутия лимфен възел, преди да се е спукал. Бубоните в слабините бяха смъртоносно близко до бедрената артерия. Ако не го срежеше, всичката отрова щеше да влезе в кръвообращението. Трябваше да го цепне преди много часове.

Тя претича между плевнята и празната кочина и влезе в двора. Вратата на конюшната зееше отворена и Киврин чу някакъв шум. Сърцето ѝ подскочи.

— Кой е там? — извика тя и вдигна фенера.

Беше кравата на иконома. Вдигна глава и измуча.

— Нямам време — каза ѝ Киврин, грабна ножа и побягна навън. Кравата я последва, люшкайки пренатежалото си виме, и замуча жално.

— Махни се — скара ѝ се Киврин. Почти плачеше. — Трябва да му помогна, иначе ще умре. — Тя погледна ножа. Беше ужасно мръсен.

Отиде до кладенеца и вдигна кофата. На дъното ѝ имаше не повече от два сантиметра вода, която на всичкото отгоре се беше покрила с тънка ледена корица. Не беше достатъчна дори да покрие ножа, а щеше да ѝ отнеме много време да запали огън и да я чака да заври. Нямаше време за това. Бубонът може вече да се беше спукал. Трябваше ѝ алкохол, но те бяха изразходвали всичкото вино, когато бяха сцепвали бубоните и давали причастие на умиращите. Киврин се

сети за бутилката, която писарят си беше занесъл в моминската стая на Роузмунд.

Кравата я побутна.

— Не — каза Киврин категорично и влезе в господарската къща, вдигнала високо фенера.

В преддверието беше тъмно, но слънчевата светлина все пак се процеждаше през тесните прозорчета.

Плъховете дори не побягнаха. Просто вдигнаха глави към нея, поразмърдаха черните си уши и се върнаха към торбата с ябълките, която бе оставила на масата. Бяха десетина. Един се беше настанил на трикракото столче на Агнес с вдигнати лапки пред муцунката, сякаш се молеше.

Киврин постави фенера на пода и каза:

— Махайте се!

Дори не я погледнаха. Само този, който се молеше, я изгледа презрително.

— Махайте се! — извика тя и тропна с крак.

Те пак не се стреснаха кой знае колко. Два се скриха зад солницата, трети си изпусна ябълката и тя тупна на масата, търколи се и падна на накапания с лой под.

Киврин вдигна ножа над главата си.

— Махайте се! — И стовари ножа върху масата. Плъховете се разбягаха. — Тя блъсна ябълките на пода, те заподскачаха и се затъркаляха. Или от изненада, или от страх, но плъхът, който се беше молил върху столчето на Агнес, хукна право към нея. — Марш! — Тя хвърли ножа по него. Животинчето хукна обратно към столчето и се скри в мръсотията.

— Махайте се! — повтори Киврин и зарови лице в ръцете си.

— Муууу — обади се кравата от прага.

— Това е болест — прошепна Киврин разтреперана, без да сваля ръце от лицето си. — Никой не е виновен.

Взе ножа и фенера. Кравата се беше заклецила и мучеше жално.

Киврин се качи в моминската стая. Завесата на прозореца се беше откачила от едната страна. Балдахинът също се беше смъкнал. Под леглото се чуваше дращене, но Киврин въобще не обърна внимание на това. Раклата беше все още отворена, капакът ѝ беше

опрян на леглото, а вътре се виждаше сгънатата тежка пелерина на писаря.

Бутилката с вино се беше търкулнала под леглото, тапата беше паднала и от гърлото се точеше само тъничка лепкава нишка.

— Не! — проплака Киврин безнадеждно.

В църквата нямаше никакво вино. Всичкото беше отишло за причестяванията.

Тя изведнъж се сети за бутилката, която Рош ѝ беше дал за коляното на Агнес. Мушна се под леглото и внимателно опипа, за да не я събори. Не помнеше колко вино беше останало вътре, но беше сигурна, че не бе използвала всичкото. Напила я, взе я и я огледа.

Беше пълна почти до половината. Плъхна ножа в колана си, сложи бутилката под мишница, взе наметалото на писаря и слезе долу. Плъховете се бяха върнали при ябълките, но този път се разбягаха още щом заслиза по каменните стъпала.

Кравата блокираше безнадеждно пътя. Киврин остави всичко на пода, избута я и ѝ каза:

— Не. Няма време. — И все пак отиде до плевнята, даде ѝ слама и чак тогава хукна към църквата.

Рош беше в безсъзнание и дишаше тежко и накъсано.

Киврин го зави с тежката пурпурна пелерина и каза:

— Тук съм, Рош.

И погали ръката му, но той не показва никакви признаци, че я е чул.

— Ще трябва да ти сваля панталоните — каза тя. — За да цепна бубона. — Отвърза разнищените връзки и той не потръпна от допира ѝ, макар че изстена леко.

Крачолите обаче бяха прекалено тесни. Трябваше да ги среже.

— *Beata* — прошепна Рош и посегна към чатала си.

— Не мърдай — каза Киврин, хвана единия крачол и го разряза. — Знам, че те боли, но ще го сцеля тоя бубон...

Беше два пъти по-голям от този на Роузмунд и съвсем черен. Би трябвало да го среже преди часове, преди дни.

— Рош, моля те, не мърдай — каза тя и го притисна с цялата си тежест. После хвана ножа.

Ритникът на Рош я нацели право в ребрата и я просна на пода. Ножът издрънча по плочите. Тя се опита да седне. Отдясно я промуши

остра болка.

Рош крещеше като обезумяло животно.

Киврин се опита да стане и също изпищя. Сигурно ѝ беше строшил някое ребро. Тя си плю на ръката, изплашена, че ще види кръв.

Успя да застане на колене и примряла от болка прошепна:

— Прощавай. Много ли те заболя?

Всяко вдишване се забиваше като кама в ребрата ѝ. Тя изстена.

— Какво има? — попита Рош. Беше отворил очи, а от устата му течеше кръв. — Ударих ли те?

— Не — отвърна тя и клекна до него. — Не. Не си ме ударил. — И почисти с ръкав кръвта от устата му.

— Трябва... — почна той, но когато отвори уста, от нея потече кръв и той преглътна. — Трябва да кажеш молитвата за мъртвите.

— Не — отсече тя. — Ти няма да умреш. — И пак избърса устата му. — Трябва да ти пробия бубона, преди да се е спукал.

— Недей — каза той, но тя не беше сигурна дали ѝ казва да не сцепва бубона, или да не го оставя сам. Беше стиснал зъби и през тях се процеждаше кръв. Киврин положи главата му в скута си.

— *Requiem aeternam dona eis* — каза той и в гърлото му се чу клокочене. — *Et lux perpetua*.

От устата му течеше кръв. Тя повдигна главата му по-нависоко, постави пурпурната пелерина под нея и започна да бърше кръвта с ръкава си.

— Недей — каза той.

— Няма — отвърна тя. — Тук съм.

— Моли се за мен — каза той и се опита да събере ръце пред гърдите си. — Рек... — и се задави на думата, която се опитваше да каже.

— *Requiem aeternam* — каза Киврин и събра ръце. — *Requiem aeternam dona eis, Domine*.

— *Et lux...* — каза той.

Свещта до Киврин потрепна и изгасна, замириса на дим. Оставаше още само една — последната от восъчните свещи на лейди Имейн, — но и тя беше почти изгоряла.

— *Et lux perpetua* — каза Киврин.

— *Luceat eis* — каза Рош и се опита да оближе кървавите си устни. Езикът му беше подут. — *Dies irae, dies illa.*

— Той пак преглътна и затвори очи.

— Не го измъчвай повече — прошепна Киврин. — Моля те! Не е честно.

— *Beata* — стори ѝ се, че казва той, и се опита да си спомни следващия стих, но той не започваше с „благословена“, така че се наведе над него и попита:

— Какво?

— В последните дни — едва чуто каза той.

Тя се наведе още.

— Страхувах, че Бог ще ни забрави напълно — каза той.

„Ами Той го направи — каза си тя и избърса устата и брадичката му. — Направи го.“

— Но с цялото Си милосърдие Той не го направи... — той пак преглътна, — а ни изпрати светицата Си.

И се закашля, а от устата му шурна кръв. Тя започна да я бърше като обезумяла, опитваше се да я спре, опитваше се да държи главата му изправена, но вече не виждаше през сълзите си къде да бърше.

— А от мен няма полза — каза тя и избърса сълзите си.

— Защо плачеш? — попита той.

— Ти ми спаси живота — изхълца тя. — А аз не мога да спася твоя.

— Всички умират — каза Рош. — И никой, нито дори самият Иисус Христос, не може да ги спаси.

— Знам — каза тя и подложи ръка под лицето си, за да не падат сълзите ѝ върху него. Те обаче се събираха в шепата ѝ и капеха по врата му.

— Въпреки това ти ме спаси — продължи той. Гласът му изведнъж беше станал ясен. — От страха. — Той си пое клокочещ дъх. — И от неверието.

Тя изтри сълзите си с опакото на ръката и хвана ръката на Рош. Беше студена и вече вдървена.

— Аз съм най-блажен от всички хора, че те имам тук до себе си сега — каза той и затвори очи.

Киврин се премести малко, за да опре гръб на стената. Навън беше тъмно, през тесните прозорчета не влизаше абсолютно никаква

светлина. Свещта на лейди Имейн запраця, но се разгоря отново. Киврин премести главата на Рош така, че да не я притиска в ребрата. Той изстена и ръката му се дръпна, сякаш за да се освободи от нейната, но Киврин не я пусна. Изведнъж свещта проблесна силно, а после ги остави в пълен мрак.

ИЗВАДКА ОТ „ОПИС НА ИМЕННИЯТА В АНГЛИЯ“

(082808–083108)

Мисля, че няма да издържа по обратния път, господин Дануърти. Рош ми каза къде е мястото на спускането, но имам няколко счупени ребра, струва ми се, а всички коне са изчезнали. Няма да мога да се удържа на магарето на Рош без самар.

Ще се опитам да направя така, че госпожа Монтоя да намери това. Кажете на господин Латимър, че през 1348 година прилагателните все още са се скланяли. А на господин Гилкрисст кажете, че греша. Статистиката въобще не е била преувеличена.

(Пауза)

Не искам да се обвинявате за това, което стана. Знам, че щяхте да дойдете да ме вземете, ако можехте, но аз така или иначе нямаше да мога да тръгна, при условие че Агнес беше болна.

Исках да дойда тук и ако не го бях направила, те щяха да бъдат съвсем самички и никой никога нямаше да разбере колко са били изплашени, смели и незаменими.

(Пауза)

Много е странно. Когато не можах да намеря мястото на спускането и дойде чумата, изглеждахте толкова далеч, че бях сигурна, че никога повече няма да ви видя. Сега вече знам, че сте били с мен през цялото време и че нищо — нито Черната смърт, нито седемстотинте години, нито смъртта, нито нещата, които ще дойдат, нито което и да било друго същество — не може да ме отдели от вашата грижа и любов. Те бяха с мен във всяка една минута.

34.

— Колин! — извика Дануърти и сграбчи момчето за ръката, когато то се шмугна в мрежата. — Какво правиш, за Бога?

Колин се загърчи и се отскубна от хватката му.

— Не трябва да отиваш сам!

— Не можеш ей така да нахълтваш в мрежата! Това не ти е периметъра под карантина! Ами ако мрежата се беше отворила? Можеше да си загинеш като едното нищо!

— И той хвана ръката му отново и тръгна към конзолата. — Бадри! Задръж спускането!

Бадри го нямаше. Дануърти присви късогледите си очи към конзолата. Намираха се в гора. По земята имаше сняг, а във въздуха проблясваха кристалчета.

— Ако отидеш сам, кой ще се грижи за теб? — попита Колин. — Ами ако болестта те повтори? — изведнъж ченето му увисна. — Стигна ли сме?

Дануърти пусна ръката на Колин и бръкна в сюртука си за очилата.

— Бадри! — извика той. — Отвори мрежата! — Сложи си очилата. Бяха покрити със скреж. Той ги свали пак и започна да трие стъклата. — Бадри!

— Къде сме? — попита Колин.

Дануърти си окачи очилата на носа и огледа дърветата. Бяха много стари, увити в заскрежен бръшлян. От Киврин нямаше и следа.

Той беше очаквал, че ще я намери тук, но това беше абсурд. Вече бяха отворили мрежата и не я бяха намерили, но той се беше надявал, че като е разбрала къде се намира, тя ще се върне на мястото на спускането и ще чака. Нея обаче я нямаше, нямаше и никаква следа, че някога въобще е била тук.

Снегът, върху който стояха, беше равен и гладък. Беше достатъчно дълбок, че да покрие следите, които тя може би беше оставила преди да навали, но не и достатъчно, че да скрие от погледа

им разбитата карета и разхвърляните сандъци. Нямахте и помен и от пътя между Оксфорд и Бат.

— Не знам къде се намираме — отговори той.

— Е, сигурен съм, че не е Оксфорд — каза Колин и заходи по снега. — Не за друго, ами защото не вали дъжд.

Дануърти вдигна поглед към бледото, ясно небе. Ако отклонението беше същото като при спускането на Киврин, значи сега трябваше да е към обяд.

Колин се спусна през снега към един гъсталак червеникави върби.

— Къде отиваш? — попита го Дануърти.

— Да намеря някакъв път. Спускането трябва да стане до някакъв път, нали? — Той се гмурна в гъсталака и изчезна.

— Колин! — извика Дануърти и тръгна след него. — Върни се!

— Ето го! — провикна се Колин някъде иззад върбите.

— Пътят е тук!

— Върни се! — викаше Дануърти.

Колин се появи, като задържаше върбите отворени.

— Ела тук — повтори Дануърти, вече по-спокойно.

— Изкачва се по някакъв хълм — обясни момчето, докато се промушваше сред върбите, за да излезе на горската полянка. — Можем да се качим горе, за да разберем къде сме.

Той вече беше мокър, кафявото му палтенце беше покрито със сняг от върбите, а самият той изглеждаше някак войнствен, готов за лоши новини.

— Ще ме изпратиш обратно, нали?

— Трябва — отвърна Дануърти, но сърцето му подскочи при тази мисъл. Бадри щеше да отвори мрежата най-рано след два часа и не беше ясно колко време щеше да стои отворена. Дануърти не разполагаше с два часа за губене, през които да чака тук, за да изпрати Колин обратно, а не можеше да го зареже. — Аз нося отговорност за теб.

— А аз за теб — рече Колин заинатено. — Баба Мери ми каза да се грижа за теб. Ами ако получиш нов пристъп на болестта?

— Ти не разбираш нищо. Черната смърт...

— Не се притеснявай за това. Ама наистина. Биха си ми стрептомицин и всичко останало. Накарах приятелката на Уилям да се

погрижи за това. Сега не можеш да ме изпратиш обратно — мрежата не е отворена в момента, а е прекалено студено да стоим и да чакаме тук. Вместо това можем да тръгнем да търсим Киврин и дотогава можем да я намерим.

Беше прав, че не можеха да останат да чакат тук. Студът вече се беше проврял през уж дебелината пелерина, а палтенцето на Колин вършеше още по-малко работа и от старото му яке, а вече беше по-мокро от него.

— Ще отидем до върха на хълма — каза Дануърти, — но преди това трябва да маркираме това място, за да можем да го намерим после. И освен това не можеш така да търчиш във всички посоки. Искам да си ми пред очите през цялото време. Нямам време да почвам да търся и теб.

— Няма да се загубя — каза Колин, започна да рови в багажа си и извади някакъв плосък четириъгълник. — Донесъл съм си локатор. Вече е нагласен така, че да познава горската полянка.

Той започна да проправя път за Дануърти сред върбите и скоро излязоха на пътя, който търсеха. Не беше по-широк от пътека и беше покрит със сняг, по който нямаше никакви следи освен тези от катерички и някакво куче или може би вълк. Колин вървя покорно до Дануърти някъде до средата на склона, след което не можа да се сдържи и хукна нагоре.

Дануърти се затътри подире му, като непрекъснато трябваше да се бори със стягащата болка, която вече беше стигнала до гръдния му кош.

— Виждам селото! — извика Колин от върха.

Дануърти се качи при него. Тук вятърът беше още по-свиреп, минаваше без какъвто и да било проблем през пелерината, без въобще да се съобразява с подплатата, и гонеше дълги върволици облаци по бледото небе. Далеч на юг се виждаше едно перце дим, отвявано на изток.

— Виждаш ли? — попита Колин и посочи.

Под тях се разстилаше равнина, покрита с такъв блестящ сняг, че беше почти невъзможно да се гледа. Голите дървета и пътищата се открояваха на фона ѝ — също като линии по карта. Пътят между Бат и Оксфорд беше една черна права линия, която разделяше заснежената равнина, а самият Оксфорд приличаше на графична рисунка. Виждаха

се покритите със сняг покриви и квадратната кула на „Св. Михаил“ над мрачните стени.

— Не прилича на място, където вече е дошла Черната смърт, нали? — попита Колин.

Колин беше прав. Изглеждаше спокойно, недокоснато, древният и легендарен Оксфорд. Беше невъзможно човек да си представи, че чумата току-що го е прегазила целия, че по тесните му улички се придвижват каруци с купища мъртви тела, че колежите са опустошени и запустели, а навсякъде има само умиращи или вече умрели. Невъзможно беше да си представиш, че Киврин е някъде там — в едно от селата, които той не можеше да види.

— Не виждаш ли? — попита Колин и посочи на юг. — Зад онези дървета.

Дануърти примижа. Сред сивите клони се виждаше нещо потъмно — камбанария на църква може би или пък покривът на някоя господарска къща.

— Ето го и пътя, който води дотам — каза той и посочи една тънка сива линия, която започваше някъде под тях.

Дануърти разгледа картата, която му беше дала Монтоя. Нямахше как да се разбере точно кое село е това, въпреки поясненията, които тя беше дала на гърба на листа, защото нямаха представа на какво разстояние трябва да са селата от предполагаемото място на спускането. Селото беше твърде далеч на изток, за да е Скендгейт. Там обаче, където според Дануърти трябваше да се намира селото, нямаше нищо — никакви дървета, просто нищо, само равно поле, покрито със сняг.

— Е? — попита Колин. — Ще вървим ли, или не?

Беше единственото село, което се виждаше, и като че ли не беше на повече от един километър. Дори и да не беше Скендгейт, поне беше в същата посока, а ако имаше и някоя от „отличителните черти“ на Монтоя, можеха да го използват, за да разберат точните си координати.

— Трябва да стоиш при мен и да не говориш с никого. Разбрано? Колин кимна, но явно въобще не го слушаше. Тръгна напред.

Дануърти го последва и попита:

— Как накара Уилям да ти уреди процедурата със стрептомицина?

— Той нали искаше лекарския номер на баба Мери, за да подправи разрешителните. Номерът беше в аптечната в чантата ѝ.

— И ти отказа да му го дадеш, ако не приеме условията ти?

— Да, но освен това го заплаших, че ще кажа на майка му за всичките момичета — каза Колин и отново хукна напред.

Това, което той беше взел за път, се оказа плет и Дануърти каза:

— Трябва да се придържаме към пътищата.

— Ама оттук е по-бързо — настоя Колин. — Въобще не можем да се изгубим. Имаме си локатор.

Дануърти не се съгласи и продължиха по пътя, като търсеха място, където могат да направят завой. Тесните ниви отстъпваха на гората, а пътят обръщаше на север.

— Ами ако няма път до селото? — попита Колин след половин километър, но точно на следващия завой стигнаха до някакъв път.

Беше още по-тесен от първия, и по него също отдавна не беше минавал никой — поне откакто беше валял снегът. Краката им пробиваха заледената корица на всяка крачка. Дануърти поглеждаше нетърпеливо напред да се появи селото, но гората беше прекалено гъста, за да може да се види нещо.

Напредваха бавно. Дануърти вече беше останал без дъх, стягането в гръдния му кош беше станало направо стоманено.

— Какво ще правим като стигнем? — попита Колин, крачейки без каквото и да било усилие през снега.

— Ти няма въобще да се показваш, а ще се скриеш някъде и ще ме чакаш — отговори Дануърти. — Искам това да ти е напълно ясно.

— Добре — каза Колин. — Сигурен ли си, че това е верният път?

Дануърти въобще не беше сигурен. Беше започнал да извива на запад, при което се отдалечаваше от посоката, в която той си беше мислил, че се намира селото, а точно пред тях отново правеше завой на север. Дануърти погледна нетърпеливо през дърветата, като се опитваше да зърне нещо каменно или сламено.

— Селото въобще не беше толкова далеч — каза Колин по едно време, — сигурен съм. Вече вървим часове наред.

Не бяха часове, но поне един със сигурност, а те не бяха видели дори колиба, камо ли село. Наоколо имаше множество селца, но къде точно?

Колин извади локатора си.

— Виж — показа той данните на Дануърти. — Стигнали сме прекалено далеч на юг. Мисля, че трябва да се върнем до другия път.

Дануърти погледна данните от локатора, след това разгледа и картата. Намираха се на юг от спускането под права линия, и то на не по-малко от три километра. Щеше да се наложи да се върнат по стъпките си почти по целия път. Не беше сигурен, че ще може да продължи. Вече се чувстваше напълно сдал багажа, обръчът около гърдите му ставаше все по-стегнат с всяка измината крачка, а освен това се беше появила и някаква остра болка някъде под ребрата му.

— Краката ми са ледени — каза Колин и заскача в снега. Една птица се подплаши, изпляска с крила и отлетя. Дануърти погледна нагоре намръщен. Небето надвисваше все повече.

— Трябваше да тръгнем по плета — каза Колин. — Щеше да бъде много...

— Тихо — каза Дануърти.

— Какво има? — прошепна Колин. — Идва ли някой?

— Шшт — прошепна Дануърти, побутна Колин към края на пътя и се послуша отново. Беше му се сторило, че чува кон, но вече не чуваше нищо. Може би беше заради птицата.

Направи знак на Колин да се скрие зад едно дърво и се запромъква към завоя.

Черният жребец беше завързан за една трънка. Дануърти се прикри набързо зад един смърч и застана неподвижно, за да се опита да види ездача. На пътя нямаше никого. Той зачака, като се опитваше да успокои дишането си, за да чува по-добре, но никой не се появи. Не чуваше нищо освен стъпките на жребеца.

Конят беше оседлан, а юздите му бяха обточени със сребро, но иначе изглеждаше много слаб — ребрата му направо се брояха. Седлото му се беше килнало. Жребецът махаше с глава и опъваше яко поводите си. Дануърти видя, че всъщност не е завързан, а се е омотал в шубрака.

Дануърти излезе на пътя. Конят обърна глава към него и започна да цвили като подивял.

— Спокойно, спокойно — опита се да го успокои Дануърти, внимателно се приближи и постави ръка на врата му. Животното престана да цвили и започна да го души и да търси храна.

Дануърти се огледа за някакви стръкове трева, които да се подават под снежната покривка, но целият район около трънката беше оголен.

— От колко ли време си се замотал тук, приятелю? — попита Дануърти. Дали собственикът на животното беше починал от чумата както беше яздил, или пък когато беше умрял, животното се беше уплашило и побягнало, докато разветите му поводи се бяха оплели в храстите?

Дануърти навлезе малко в гората, за да потърси следи от стъпки, но не намери. Жребецът започна да цвили отново и той се върна, за да го освободи, като по пътя късаше всички стръкове трева, които му попаднаха пред погледа.

— Кон! Жестоко! — възкликна Колин зад гърба му. — Къде го намери?

— Казах ти да стоиш, където те оставих.

Знам, но чух коня да цвили и си помислих, че си изпаднал в беда.

— Още една причина, поради която трябваше да стоиш там. — Той подаде тревата на Колин. — Нахрани го с това.

Той самият се наведе над храста и започна да оправя поводите. В отчаяните си опити да се освободи конят ги беше омотал ужасно и само за секунди Дануърти се изподра.

— Чий е този кон? — попита Колин, докато предлагаше на животното тревата, но от доста почетно разстояние. Прегладнялото животно скочи напред и Колин се дръпна и изпусна тревата. — Сигурен ли си, че е питомен?

Дануърти за малко да пострада фатално, но вече беше освободил поводите. Омота ги около кървящата си ръка, пристъпи към коня и отвърна:

— Да.

— И чий е? — попита Колин, докато галеше нежно животното.

— Наш. — Той затегна седлото, настани протестиращия Колин зад него и после яхна коня и го ритна леко в хълбоците. Животното тръсна глава, но пое по покрития със сняг път, доволно, че отново е свободно.

Колин беше стиснал като ошашавен Дануърти през кръста, точно където го болеше най-много. Бяха изминали обаче само стотина метра и той вече се беше изправил гордо и питаше:

— Как го насочваш? Можеш ли да го накараш да върви побързо?

Стигнаха до главния път за нула време. Колин искаше да се върнат до плета и да поемат през полето, но Дануърти обърна коня точно в обратната посока. След около половин миля пътят се разклоняваше и той сви наляво.

По този бяха минавали много повече хора, отколкото по предишния, макар че гората тук беше доста по-гъста. Небето вече беше напълно заоблачено, вятърът се усилваше с всяка изминала минута.

— Виждам го! — извика Колин изведнъж и се пусна с едната ръка, за да покаже един сив каменен покрив. Църква може би, или пък краварник. От пътя пред тях тръгваше тясна пътека, минаваше по тясно дървено мостче над малко поточе и през някаква ливада.

Жребецът нито наостри уши, нито ускори ход и Дануърти заключи, че сигурно не е от това село. И това беше много добре, защото иначе щяха да ги обесят за кражба на кон още преди да са намерили Киврин. А после видя овцете.

Всички бяха полегнали на една страна и приличаха на купчини мръсна сива вълна.

Колин не ги беше видял.

— Какво ще правим като стигнем? — попита той зад гърба на Дануърти. — Ще се промъкваме ли тайно, или просто ще си влезем в селото и ще попитаме дали някой я е виждал?

„Няма да има кого да попитаме“ — отговори му наум Дануърти.

Влязоха в селото.

Въобще не приличаше на рисунките в книгата на Колин — постройки около някаква централна поляна. Колибите бяха пръснати сред дърветата и почти не се виждаха. Тук, на тази полянка, която беше голяма колкото полянката на спускането, имаше само една дървена къща и нисък сайвант.

Беше прекалено малка, за да е господарската къща — сигурно беше на иконома или управителя на имението. Дървената врата на сайванта зееше и вътре беше навял сняг. От покрива не излизаше пушек, а освен това не се чуваше нито звук.

— Може би са избягали — каза Колин. — Много хора са побягвали при вестта, че чумата идва. И точно така се е разпространила.

Може би бяха избягали. Снегът пред къщата беше отгъпан, сякаш множество хора и животни се бяха струпали по някое време в двора.

— Остани тук при коня — нареди Дануърти и тръгна към къщата. И нейната врата не беше затворена, макар че я бяха придърпали. Той приклепна, за да влезе, защото беше съвсем ниска.

Вътре беше леденостудено, а след блясъка на снега той не можеше да види нищо освен червеникави петна. Отвори вратата докрай, но пак не влизаше почти никаква светлина и всичко му изглеждаше замъглено и червено.

Сигурно беше къщата на иконома. Имаше две стаи, разделени с дървена преграда, а по пода имаше рогозки. Масата беше абсолютно празна, а огънят беше изгаснал преди много дни. Малката стая беше изпълнена с миризмата на изстинала пепел. Икономът и семейството му сигурно бяха избягали, както и останалата част от хората, без съмнение вземайки чумата със себе си. И Киврин.

Той се облегна на касата на вратата, защото стягането в гърдите му отново се беше превърнало в остра болка. От всичките му притеснения за Киврин точно това никога не му беше хрумвало — че ще замине за някъде.

Той погледна и в другата стая. Колин мушна глава през вратата.

— Конят се опитва да пие вода от една кофа. Да му позволя ли?

— Да — отвърна Дануърти, като застана така, че Колин да не може да види какво има зад преградата. — Но не му давай да пие прекалено много. Сигурно не е пил вода от дни.

— Ама в кофата въобще не е толкова много. — Момчето огледа стаята с интерес. — Това е къщата на някой слуга, нали? Ама верно са били много бедни! Намери ли нещо?

— Не — отвърна Дануърти. — Иди да напоиш коня. И не му давай да хукне нанякъде.

Колин излезе като си фрасна главата в горния праг на вратата.

Бебето лежеше в една торба с перушина, поставена в ъгъла. Очевидно още е било живо, когато бе умряла майката; тя лежеше на калния под с протегнати към него ръце. И двата трупа бяха тъмни, почти черни, пелените на бебето бяха целите в засъхнала кръв.

— Господин Дануърти! — извика Колин тревожно и Дануърти подскочи, защото си помисли, че момчето пак е влязло в къщата. Колин обаче беше още навън при коня, който беше забил нос в кофата.

— Какво има? — попита Дануърти.

— Ей там има нещо. — Колин посочи към колибите. — Мисля, че е труп. — Той подръпна поводите на коня, но толкова силно, че кофата се катурна и водата се разля.

— Чакай — нареди Дануърти, но Колин вече беше хукнал между дърветата, а конят го следваше по петите.

— Това наистина е т... — почна Колин и гласът му секна. Дануърти побягна към него, хванал се с ръка за ребрата.

Беше тялото на някакъв младеж. Лежеше проснат по гръб в снега, а около него имаше замръзнала локва тъмна течност. По лицето му беше навял сняг. „Бубоните му сигурно са се спукали“ — помисли си Дануърти и погледна Колин. Момчето обаче не гледаше трупа, а поляната зад дърветата.

Тя беше по-голяма от тази пред къщата на иконома. Покрай нея имаше няколко колиби, срещу тях беше норманската църква. А в средата, върху утъпкания сняг, лежаха труповете.

Не си бяха направили труда да ги погребват, макар че до църквата имаше една плитка яма, до която се виждаше купчина пръст, покрита със сняг. Някои от тях като че ли бяха довлечени до двора на църквата — в снега имаше дълги следи, — а един човек дори беше допълзлял до колибата си. Лежеше наполовина вътре, наполовина вън.

— Бойте се от Господа — каза Дануърти, — защото е дошъл часът на Неговия съд.

— Тук прилича на бойно поле — изкоментира Колин.

— То си е било такова — каза Дануърти.

Колин пристъпи напред, вперил поглед в трупа.

— Мислиш ли, че всички са мъртви?

— Не ги докосвай — предупреди го Дануърти. — Не се приближавай дори.

Аз си получих гама-глобулина — каза Колин, но все пак отстъпи назад и преглътна.

— Дишай дълбоко — обясни му Дануърти и постави ръка на рамото му. И недей да гледаш само към тях.

— В книгата пишеше, че е било точно така — каза Колин, вторачил се в един дъб. — Всъщност аз се страхувах, че ще бъде много по-зле. Искам да кажа, че поне не мирише.

— Да.

Той преглътна отново.

— Вече съм добре. — Той огледа полянката. — Къде мислиш, че може да е Киврин?

„Не и тук“ — примоли се наум Дануърти.

— Може да е в църквата — каза Колин и тръгна напред с коня. — Трябва да проверим и дали гробницата е там. Това може да не е селото, което търсим. — Жребецът направи две крачки напред, запъна се изплашено и зацвили.

— Иди го завържи под сайванта — каза Дануърти. — Усеца миризмата на кръвта и се плаши. Завържи го.

— Всичко е наред — каза Колин и поведе животното към къщата на иконома. — Много добре те разбирам как се чувстваш.

Дануърти се отправи с бързи крачки през поляната, за да стигне до църквата. В плитката яма имаше четири тела, до нея имаше и два гроба, покрити със сняг. Сигурно в тях лежаха първите починали, когато още си бяха правили труда да ги погребват. Той заобиколи и мина пред църквата.

Пред вратата имаше още две тела. Лежаха по корем едно върху друго, като трупът отгоре беше на някакъв старец. Тялото отдолу беше на жена. Дануърти видя полите на грубата ѝ пелерина и едната ѝ ръка. Ръцете на мъжа бяха метнати върху главата и раменете на жената.

Дануърти повдигна отвратено ръката на стареца и тялото му се наклони малко встрани като придърпа и пелерината. Сукманът под нея беше мръсен и осеян с кървави петна, но си личеше, че е бил яркосин. Той дръпна качулката назад. Около врата на жената имаше въже. Дългата ѝ руса коса се беше оплела в грубите му върви.

„Обесили са я“ — помисли си той без никаква изненада.

Приближи се Колин.

— Разбрах от какво са следите по земята — каза той. — Влачили са телата. Зад плевнята има едно малко дете с въже около врата.

Дануърти огледа въжето и плетеницата от косми. Всичко беше толкова мръсно, че почти не личеше, че косата е била руса.

— Влачели са ги до двора на църквата, защото сигурно не са можели да ги носят — предположи Колин.

— Върза ли коня в сайванта?

— Да. За една греда. Искаше да дойде с мен.

— Гладен е — обясни Дануърти. — Върни се в навеса и му дай слама.

— Случило ли се е нещо? — попита Колин. — Нали не си получил втори пристъп?

— Не — отвърна Дануърти. — В навеса трябва да има слама. Или зоб. Иди и нахрани животинчето.

— Добре де — каза Колин уязвено и побягна към сайванта. Спря се по средата на поляната. — Нали не трябва да му давам сламата в устата? — попита той високо. — Нали мога просто да я сложа на земята пред него?

— Да — извика Дануърти в отговор, вперил очи в ръката ѝ. По нея имаше кръв, а също и по вътрешната страна на китката. Ръката ѝ беше изкривена, сякаш се беше опитала да се предпази от падането. Можеше да я хване за лакътя и да я обърне по гръб съвсем лесно. Трябваше само да я хване за лакътя.

Той хвана китката. Беше твърда и хладна. Под мръсотията се виждаше, че е червена и наранена. На много места целостта на кожата беше нарушена. Просто не можеше да е Киврин, а ако беше — какво ли трябва да ѝ е минало през главата за тия две седмици, за да се докара до това състояние?

Всичко щеше да бъде записано на устройството. Той обърна нежно ръката ѝ, за да потърси белега от имплантирането, но ръката така или иначе беше толкова покрита с мръсотия, че не можеше да се види нищо.

Ами ако белегът беше там? Какво тогава? Щеше да повика Колин, за да му каже да донесе една брадва от къщата на иконома, с която да отсече мъртвата ръка? За да може след това да слушат как нейният глас разказва за всички ужаси, през които е минала? Не можеше да го направи, разбира се, нито можеше да обърне тялото и да види, че това е трупът на Киврин.

Той остави нежно ръката до тялото, хвана лакътя и я обърна.

Беше починала от бубонната чума. Върху едната страна на роклята се виждаше засъхнало жълтеникаво петно — точно там,

където бубонът под мишницата се беше спукал и протекъл. Езикът ѝ беше черен и толкова подут, че запълваше цялата ѝ уста. Приличаше на отвратителен, чудовищен предмет, пъхнат в устата ѝ, за да я задуши. Бледото ѝ лице също беше подпухнало и изкривено.

Не беше Киврин.

— Господин Дануърти! — извика отчаяно Колин, който търчеше към него в галоп. — Какво стана? Намерихте ли я?

— Не — отговори Дануърти и препречи пътя му. „Няма да я намерим.“

Колин се опитваше да види жената. На фона на белия сняг и яркосинята рокля лицето ѝ изглеждаше синкавобяло.

— Намерил си я, нали? Това тя ли е?

— Не — отвърна Дануърти. „Обаче можеше и да е тя. И аз просто не мога да обръщам повече трупове и за всеки един от тях да си мисля, че е нейният.“ Коленете му омекнаха. — Помогни ми да стигна до сайванта.

Колин не помръдваше и го гледаше заинатено.

— Ако е тя, можеш да ми кажеш. Ще го понеса.

„Аз обаче не мога — помисли си Дануърти. — Няма да го понеса, ако е мъртва.“

Той се отправи към къщата на иконома, като се придържаше с една ръка към хладната каменна стена на църквата и се чудеше какво ще прави когато излезе на открито.

Колин подскачаше около него, държеше го за ръката и го гледаше напрегнато.

— Какво има? Болестта ли те повтаря?

— Просто трябва да си почина мъничко — отговори му Дануърти и продължи да говори, почти без да си дава сметка за това: — Когато тръгна, Киврин беше облечена в синя рокля. — Когато тръгна, когато легна на земята и затвори очи, безпомощна и доверчива, за да изчезне завинаги в тоя казан от ужасии.

Колин бутна вратата на сайванта и помогна на Дануърти да влезе, подхванал го под мишницата с двете си ръце. Конят вдигна поглед от една торба със зоб.

— Не можах да намеря никаква слама — каза Колин, — та му дадох малко зърно. Конете ядат такова нещо, нали?

— Да — отвърна Дануърти и се наведе да погледне в торбата. — Не му давай да изяде всичко. Ще се наяде като прасе и ще се пръсне.

Колин се приближи до торбата и започна да я дърпа. Конят не си я даваше.

— Защо си помисли, че е Киврин? — попита момчето.

— Видях синята рокля — отговори Дануърти. — И роклята на Киврин беше същият цвят.

Торбата падна и зърното се разсипа. Жребецът доволно наведе глава.

— Да де, ама нали всички тия хора са умрели от чумата? А тя е имунизирана. Значи не може да я пипне. А от какво друго може да умре?

„От това — каза си Дануърти. — Никой не би могъл да оцелее след всичко това — да гледа как бебета и деца умират като животни, да ги натрупва в ями и да хвърля пръстта направо отгоре им, да ги влачи с въже около шията. Как би могла да оцелее след всичко това?“

Колин остави торбата до някакво сандъче и застана пред Дануърти.

— Сигурен ли си, че болестта не те повтаря?

— Да — отговори той, но вече беше започнал да се тресе.

— Може би просто си много изморен — каза Колин. — Ти си почини, аз ей сега ще се върна.

Излезе и затръшна вратата. Конят хрупаше шумно и гладно. Дануърти се изправи, хвана се за грубо издяланата греда и се приближи до сандъчето. Пиринченият обков беше потъмнял и по кожата на капака имаше няколко драскотини, но иначе сандъчето си беше чисто ново.

Той седна до него и отвори капака. Икономът го беше използвал да си слага инструментите. Имаше едно кълбо кожено въже, както и една ръждясала мотика. Синята подплата, за която беше говорил Гилкрист, вече се беше прокъсала — сигурно от мотиката.

Колин се върна с кофата и каза:

Донесох ти вода. Извадих я от потока. — Остави кофата и започна да рови по джобовете си. — Имам само десет аспирина, така че не можеш да си позволиш да боледуваш много. Откраднах ги от господин Финч.

Изсипа две таблетки в шепата си.

— Откраднах и малко цинтамицин, но се изплаших, че по това време още не е бил изобретен. Реших, че аспириин трябва вече да са имали. — Той подаде таблетките на Дануърти и отиде да му донесе кофата. — Ще трябва да пиеш от шепа. — Тукашните купи и чаши сигурно са пълни с какви ли не микроби и животинки.

Дануърти преглътна аспирина и загреба шепа вода от кофата да го прокара. После каза:

— Колин...

Колин отнесе кофата при коня и без да се обръща, каза:

— Мисля, че не сме попаднали в правилното село. Отидох в църквата и единствената гробница там беше на някаква дама. — Той извади картата и локатора от джоба си. — Все още сме много далеч на изток. Мисля, че сме тук... — той показа една от бележките на Монтоя, — така че ако се върнем до основния път и поемем право на изток...

— Връщаме се на мястото на спускането — каза Дануърти и се изправи внимателно, за да не докосне стената или сандъчето.

— Защо? Бадри каза, че имаме поне един ден на разположение, а досега сме проверили само в едно село. Има толкова много села. Може да е във всяко.

Дануърти отвърза жребеца.

— Аз мога да взема коня и да ида да я потърся — предложи Колин. — Ще яздя бързо, ще разгледам всички околни села и ще се върна да ти кажа веднага щом я намеря. Или пък можем да си разделим селата и всеки да вземе по една половина, и който я намери първи, ще изпрати някакъв сигнал. Можем да запалим огън или нещо такова и когато другият види, ще трябва да дойде.

— Тя е мъртва, Колин. Няма да я открием.

— Не говори така! — заповяда Колин. Гласът му прозвуча по детски пискливо. — Тя не е мъртва! Тя си е получила всички ваксини!

Дануърти посочи сандъчето.

— Това ковчеже тя го донесе със себе си.

— Е, и какво от това? — попита Колин. — Може да има един милион такива ковчезета. Или пък може да е избягала, когато чумата е дошла в селото. Не можем да се върнем ей така и да я зарежем тук! Ами ако аз се бях загубил и чаках ли чаках, но никой не дойдеше да ме спаси? — Носът му започна да тече.

— Колин — каза Дануърти отчаяно, — понякога човек прави всичко, което му е по силите, но така или иначе не можеш да ги спасиш.

— Като баба Мери — каза Колин. Той избърса сълзите си с опакото на ръката. — Но невинаги.

„Винаги“ — помисли си Дануърти, но каза:

— Не. Невинаги.

— Понякога можеш да ги спасиш — заинати се Колин.

— Да — съгласи се Дануърти. — Добре. Ще отидем да я търсим. Сега ми дай още два аспирина и ме остави да си почина, докато започнат да действат. След това тръгваме да я търсим.

— Жестоко! — възкликна Колин и взе кофата от коня. — Ще ида за още вода.

Той хукна навън, а Дануърти се облегна на стената.

— Моля — каза той, — моля, нека да я намерим.

Вратата се отвори. Застанал на фона на светлината, Колин беше като с ореол около цялото тяло.

— Чу ли? — попита той. — Слушай.

Чуваше се едва доловимо, между ударите имаше дълги паузи, но Дануърти чуваше. Той стана и излезе.

— Идва някъде оттам — каза Колин и посочи на югозапад.

— Пригответи коня — заповяда Дануърти.

— Сигурен ли си, че е Киврин? — попита Колин. — Та това въобще не е в нашата посока.

— Киврин е — отсече той.

35.

Камбаната заглъхна още преди да бяха успели да оседлаят коня.

— Побързай! — каза Дануърти.

— Всичко ще бъде наред — каза Колин, докато гледаше картата.
— Удари три пъти. Направих му фиксиране. Трябва да е на югозапад, нали? А това е Хенефелд, нали?

— И той задържа картата пред Дануърти, като показваше всяко от споменатите села. — Тогава трябва да е това село тук.

Дануърти погледна картата, а после отново на югозапад, като се опитваше да запамети ясно посоката на камбанения звън. Вече беше започнал да се разколебава, макар че още чувстваше кълтенето на ударите по цялото си тяло. Молеше се аспириинът да се задейства колкото може по-бързо.

— Хайде тогава — каза Колин и издърпа жребеца до вратата на сайванта. — Качвай се и да тръгваме.

Дануърти сложи единия си крак в стремето и метна другия през гърба на коня. Веднага му се зави свят. Колин го изгледа замислено, после каза:

— Май е по-добре аз да карам. — И се метна пред Дануърти.

Колин пришпорваше коня прекалено нежно, а дърпаше юздите прекалено свирепо, но колкото и да беше странно, животното тръгна покорно през поляната и излезе на пътеката.

— Знаем къде е селото — каза по едно време Колин с голяма увереност. — Единственото, което ни трябва, е път, който върви нататък. — И заяви почти веднага, че вече са го намерили. Беше една доста широка пътека, която водеше надолу по някакъв склон и навлизаше сред борова гора, но пък само след няколко метра се разклоняваше. Колин се обърна и погледна въпросително Дануърти.

Конят обаче не се поколеба, а тръгна по дясната пътека.

— Виж — каза Колин със задоволство, — той си знае пътя.

„Радвам се, че поне един от нас го знае“ — помисли си Дануърти, плътно затворил очи, за да не вижда подскачащия пейзаж и да не усеща бумтенето в главата си. Като се имаше предвид

целенасочеността на коня, беше ясно, че той си отива у дома, и Дануърти знаеше, че трябва да каже това на Колин, но болестта отново го връхлиташе и той се страхуваше да се пусне от кръста на Колин дори за секунда. Много му беше студено. Това, разбира се, беше от треската, бумтенето, замаяността — всичко това беше от треската. А една треска беше добър знак, защото тялото мобилизираше силите си да се бори срещу вируса, събираше войските си и ги подготвяше за поход. Студените тръпки бяха просто страничен ефект от треската.

— Кръв и ужаси, става адски студено — каза Колин по едно време. — Надявам се, че няма да завали сняг. — Той пусна поводите и уви по-плътно сивия вълнен шал около устата и носа си. Жребецът припкаше уверено напред през все по-гъста и гъста гора. Стигнаха до ново разклонение, а след това до още едно, но всеки път Колин се съветваше с картата и локатора. Дануърти нямаше представа по кой път тръгваха, нито дали конят знае къде върви, или просто поддържа първоначалната посока.

Или започна да вали сняг, или стигнаха до място, където вече валеше. Просто изведнъж вече валеше — малки, но постоянни снежинки, които замъгляваха пътя и се топяха непрестанно по очилата на Дануърти.

Аспиринът започна да действа. Дануърти седна по-уверено на седлото и придърпа пелерината около себе си. Избърса очилата си с края ѝ. Пръстите му бяха станали безчувствени и яркочервени. Той потърка ръце и започна да им духа. Все още се движеха през гората, но пътеката вече беше доста по-тясна, отколкото когато бяха тръгнали по нея.

— На картата пише, че Скендгейт е на пет километра от Хенефелд — каза Колин, като гледаше локатора си. — Вече изминахме поне четири, така че трябва да сме близо.

Всъщност не бяха почти никъде. Намираха се наред Уичууд на една козя пътека или следи, оставени от сърни и елени. Пътеката сигурно щеше да свърши в някоя пастирска колиба, солен залеж или къпинов храст, за който конят имаше добри спомени.

— Виждаш ли, казах ти — рече Колин и да — зад дърветата се виждаше връхът на камбанария. Жребецът ускори в галоп. — Спри! — извика Колин и дръпна юздите. — Чакай малко.

Дануърти хвана поводите и накара коня да забави ход. Излязоха от гората, минаха през една покрита със сняг ливада и се качиха на върха на хълма. Селото лежеше точно под тях. Намираще се точно зад една ясенова горичка, която заедно със снега така закриваше гледката, че от селото се виждаха само сиви очертания: господарската къща, колиби, църква, камбанария. Това не беше селото, което търсеха — Скендгейт нямаше камбанария, но дори и да беше забелязал това, Колин си премълча. Ритна коня няколко пъти и започнаха бавно да слизат по хълма. По земята не се виждаха никакви тела, хора обаче също не се виждаха, нито пък дим по колибите. Камбанарията изглеждаше смълчана и изоставена, а около нея нямаше следи от стъпки.

По средата на склона Колин каза:

— Видях нещо. — Дануърти също го беше видял. Едно леко помръдване, което можеше да бъде и птица, и разлюлян клон. — Ей там — каза Колин и посочи втората колиба.

Беше една крава — беше отвързана, вимето ѝ беше натезало до скъсване — и Дануърти вече беше сигурен в това, от което се беше страхувал най-много — че чумата е минала и през това село.

— Крава — каза Колин с отвращение. Животното вдигна глава и тръгна към тях с мучене.

— Ама къде са тия хора? — попита Колин. — Все някой трябва да е ударил камбаната.

„Всички са мъртви — помисли си Дануърти, обърна поглед към църковния двор. Там имаше съвсем пресни гробове — пръстта отгоре им не се беше слегнала, а снегът не беше успял да ги покрие напълно. — Дано поне всички са погребани в двора“ — помисли си Дануърти и в този момент видя първото тяло. Беше някакво момче. Беше се облегло на един надгробен камък, сякаш си почиваше.

— Виж, там има някой — каза Колин, като дръпна юздата и посочи тялото. — Ей, ти!

Той се обърна и погледна Дануърти.

— Мислиш ли, че ще разберат като им говорим?

— Той е... — почна Дануърти.

Момчето се изправи с мъка на крака. С една ръка се подпираше на камъка и се оглеждаше наоколо, сякаш да намери нещо, с което да се отбранява.

— Няма да те нараним — извика Дануърти, като се опитваше да се сети как трябва да звучи това на средновековен английски. Той слезе от коня, но веднага му се зави свят, така че се хвана за седлото.

Лицето на момчето беше омърляно, на ивици и петна, сюртукът и панталоните с навити крачоли бяха целите в съсирена кръв. Момчето се наведе, хвана се за страната, сякаш го беше заболяло много силно, вдигна един сап от снега и пристъпи напред, за да препречи пътя на Дануърти.

— Не се приближавайте. Синята болест нападна това село! — каза тя на староанглийски.

— Киврин — каза Дануърти и тръгна към нея.

— Не се приближавайте — каза тя на съвременен английски, като продължаваше да държи сапа пред себе си като оръжие. Краят му беше отчупен и наръбен.

— Аз съм, Киврин, господин Дануърти — каза той, без да спира да върви към нея.

— Не! — извика тя и отстъпи, размахала счупения сап.

— Вие не разбирате нищо. Това тук е чумата.

— Всичко е наред, Киврин. Ние сме ваксинирани.

— Ваксинирани — повтори тя, сякаш не знаеше какво означава думата. — Заради писаря на епископа стана. Той е бил заразен, когато пристигнаха тук.

В този момент притича и Колин и тя пак размаха сапа.

— Всичко е наред — повтори Дануърти. — Това е Колин. Той също е ваксиниран. Дошли сме да те отведем у дома.

Тя го изгледа продължително, без да мига. Снегът се сипеше около тях.

— Да ме отведете у дома — повтори тя безизразно и погледна гроба до себе си. Беше по-къс от останалите и някак по-тесен, сякаш вътре беше погребано дете.

После пак погледна към Дануърти. На лицето ѝ нямаше никакво изражение. „Дошъл съм твърде късно“ — каза си той отчаяно. Те вече я бяха разпнали.

— Киврин — каза той.

Тя пусна сапа на земята.

— Трябва да ми помогнете. — И се обърна и тръгна към църквата.

— Сигурен ли си, че е тя? — прошепна Колин.

— Да — отвърна Дануърти.

— Ама какво ѝ е?

„Просто дойдох твърде късно — помисли си той и се подпря на рамото на Колин. — Тя никога няма да ми прости.“

— Какво има? — попита Колин. — Пак ли ти призля?

— Не — отвърна Дануърти, но изчака известно време, преди да си махне ръката от рамото му.

Киврин беше спряла до вратата на църквата и пак се беше хванала за корема. Дануърти го побиха ледени тръпки. Заразила се е! Пипнала е чумата!

— Болна ли си? — попита я той.

— Не — отговори тя, после махна ръката си от корема и я погледна с изненада, сякаш беше очаквала да види кръв. — Той ме ритна. — Опита се да отвори вратата на църквата, присви се и пусна Колин да го стори вместо нея. — Мисля, че ми е счупил няколко ребра.

Колин отвори тежката дървена врата и влязоха. Дануърти премигна в тъмнината и се опита да накара очите си да са пригодят към нея. През тесните прозорчета не влизаше никаква светлина, макар че се виждаше къде са. Вляво пред себе си успя да види нещо тъмно и огромно — тяло? — а след това различи и първите колони, но отвъд тях беше абсолютно черно. Застанал до него, Колин бъркаше в огромните си като торби джобове.

Далеч пред тях проблесна малка светлинка, която не освети нищо освен себе си, след което изгасна. Дануърти тръгна натам.

— Чакай малко — каза Колин и запали джобното си фенерче.

Дануърти се почувства заслепен от лъча, на чийто фон всичко изглеждаше толкова черно, колкото когато бяха влезли. Колин обходи с него помещението, мина по изографисаните стени, по тежките колони, по неравния под. Светлината се спря и на нещото, което Дануърти беше взел за тяло. Всъщност беше гробница.

— Тя е ей там — каза Дануърти и посочи към олтара, Колин с готовност насочи лъча нататък.

Киврин беше коленичила до някакъв човек. Беше мъж. Краката и долната част на тялото му бяха покрити с някакво пурпурно одеяло, а огромните му ръце бяха кръстосани на гърдите. Киврин се опитваше да запали свещта с един въглен, но свещта вече беше изгоряла до

безформена купчинка восък и нямаше как да задържи пламъка. Киврин като че се зарадва, когато Колин се приближи с фенерчето и освети цялата сцена.

— Трябва да ми помогнете с Рош — каза тя и запремигва срещу светлината. После се наведе към мъжа и хвана ръката му.

„Мисли си, че е още жив“ — рече си Дануърти, но тя каза с все същия равен, лишен от каквато и да било емоция глас:

— Умря тази сутрин.

Колин освети тялото. На грубата светлина от фенерчето кръстосаните ръце бяха почти толкова пурпурни, колкото одеялото, но лицето на мъжа беше бледо и съвсем спокойно.

— Какъв беше той, рицар ли? — попита Колин.

— Не — отвърна Киврин, — светец.

Тя сложи ръката си върху неговата вкочанена длан. Нейната ръка беше покрита с рани и окървавена, а ноктите ѝ — пълни с кал.

— Трябва да ми помогнете — каза тя.

— Да ти помогнем за какво? — попита Колин.

„Иска да ѝ помогнем да го погребем — отвърна мислено Дануърти, — но ние не можем.“ Рош беше огромен. Приживе сигурно се бе извисявал над Киврин като исполин. Дори и да успееш да изкопаят гроб, дори и тримата заедно нямаше да успеят да го пренесат дотам, а Киврин за нищо на света нямаше да позволи да му сложат въже около врата, за да го изтеглят до двора на църквата.

— За какво да ти помогнем? — повтори въпроса си Колин. — Нямаме много време.

Нямаха никакво време. Вече беше късен следобед, а като паднеше нощта, просто нямаше как да се ориентират в гората, за да намерят пътя. Освен това въобще не беше ясно колко време Бадри щеше да може да поддържа прекъснатия режим на работа на мрежата. Той беше казал два и четири часа, но той самият не изглеждаше в състояние да издържи и два, а вече бяха минали около осем. Освен това земята беше замръзнала, Киврин беше със счупени ребра, а въздействието на аспирина беше започнало да отминава. Тук, в студената църква, Дануърти беше започнал пак да се тресе.

„Не можем да го погребем — мислеше си той, докато я гледеше как е коленичила до него, — но как мога да ѝ кажа това, при условие че съм пристигнал прекалено късно за каквото и да било друго?“

— Киврин — каза той.

Тя поглади нежно вкочанената ръка.

— Няма да успеем да го погребем — каза тя с все същия безизразен глас. — Трябваше в неговия гроб да сложим Роузмунд, след като икономът... — Тя вдигна поглед към Дануърти. — Опитах се да изкопая друг тази сутрин, но земята е твърда като камък. Счупих лопатата. — И пак вдигна поглед към Дануърти. — Помолих се за него. И се опитах да ударя камбаната.

— Чухме те — каза Колин. — Така те открихме.

— Трябваше да са девет удара — продължи тя, — но трябваше да спра. — И тя постави ръка на ребрата си, сякаш като спомена болката, пак я заболя. — Трябва да ми помогнете да ударя останалите.

— Защо? — попита Колин. — Не е останала нито една жива душа да чуе камбаната.

— Няма значение — отвърна тя, вдигнала поглед към Дануърти.

— Нямаме време — каза Колин. — Скоро съвсем ще се стъмни, а мястото на спускането е...

— Аз ще я ударя — прекъсна го Дануърти и се изправи. — Ти остани тук — нареди той на Киврин, макар че тя въобще не беше понечила да става. — Аз ще ударя камбаната. — И тръгна през нефа.

— Ама става тъмно! — каза Колин и хукна да го догони. Светлината от фенерчето му танцуваше лудешки танц по колоните и пода. — А ти каза, че не знаеш колко време ще успеят да задържат мрежата отворена. Чакай малко де!

Дануърти бутна вратата, примижал към очаквания блясък на снега, но докато те бяха стояли в църквата, навън се беше смрачило, а небето беше натежало и миришеше на сняг. Той бързо прекоси църковния двор и стигна до камбанарията. Кравата мина през портата и тръгна през гробовете. Копитата ѝ потъваха в снега.

— Какъв смисъл има да се бие тая камбана, като няма кой да я чуе? — не спираше Колин.

Дануърти влезе в камбанарията. Беше също толкова мрачно и студено, колкото и в църквата, миришеше на плъхове. Кравата завря глава през вратата, а Колин се промуши покрай нея и застана до грапавата стена.

— Ти си този, който настоява да се връщаме на мястото на спускането, защото щяла да се затвори мрежата и сме щели да останем

тук — продължаваше Колин. — Ти разправяше, че дори нямало време да търсим Киврин.

Дануърти остана неподвижен няколко секунди, за да привикнат очите му с тъмното и за да си поеме дъх. Беше вървял прекалено бързо и стягането в гърдите се беше появило отново. Той вдигна поглед към въжето. Висеше над главите им в мрака, а на двајсетина сантиметра от разнищания край се виждаше омазнен възел.

— Мога ли да я ударя аз? — попита Колин.

— Много си малък — отвърна му Дануърти.

— Не съм — каза той и подскочи към въжето. Хвана го за края под възела, повися малко на него и се пусна. Въжето почти не беше помръднало, а камбаната само въздъхна едва чуто, сякаш някой я беше ударил отвътре с камък. — Тежка е — каза момчето.

Дануърти вдигна ръце и хвана грубото въже. Беше студено и поскърцваше между пръстите. Той дръпна рязко надолу, без въобще да е сигурен, че ще направи нещо повече от Колин — но въжето се люшна в ръцете му. *Дан.*

— Силна е! — възкликна Колин, запуши уши с ръце и вдигна доволен поглед нагоре.

— Един — каза Дануърти. „Едно и горе.“ Той си спомни американките, подгъна колене и дръпна въжето право надолу. „Две. И горе. Три.“

Как въобще беше успяла Киврин да удари камбаната с тия счупени ребра? Камбаната беше много по-тежка, отколкото си беше представял, и невероятно силният ѝ звук сякаш резонираше в главата му и в стегнатия му гръден кош. *Дан.*

Спомни си как госпожа Пиантини сгъваше масивните си колена и си броеше сама. Пет. Въобще не си беше дал сметка колко е тежка тая работа. Всеки удар като че ли извличаше всичкия въздух от белите му дробове. Шест.

Искаше да спре и да си почине, но не искаше заслушаната в църквата Киврин да си помисли, че се е отказал, че е имал намерение само да довърши ударите, които беше започнала тя. Стисна въжето над възела още по-здраво и се облегна за малко на каменната стена, та дано гърдите да го отпуснат.

— Добре ли си? — попита Колин.

— Да — отвърна Дануърти и дръпна толкова силно, че дробовете му сякаш се разкъсаха. Седем.

Сети се как госпожа Тейлър се беше опитала да довърши „Чикагския минорен“, като беше брояла колко удара остават, без да забелязва бумтенето в главата си.

— И аз мога да ги довърша — каза Колин, но Дануърти почти не го чуваше. — Мога да ида да взема Киврин, за да направим последните два удара. Можем да дръпнем заедно.

Дануърти поклати глава.

— Всеки човек трябва да си стои при камбаната — каза той, останал съвсем без дъх, и дръпна въжето. Осем. Не трябваше да пуска въжето. Госпожа Тейлър беше припаднала и едва тогава го беше пуснала, а камбаната беше продължила да се клати над нея и въжето да мърда като нещо живо. Беше се увило около врата на Финч и за малко да го удуши. Трябваше да го държи, въпреки всичко.

— Девет — каза той, пусна въжето и залитна.

— Болестта те нападна пак, нали? — попита момчето с подозрение.

— Не — отговори Дануърти, избута кравата от вратата и тръгна към църквата.

Киврин продължаваше да стои на колене до Рош и да стиска вкочанената му ръка.

— Ударих камбаната — каза й Дануърти.

Тя само вдигна поглед.

— Не мислите ли, че вече можем да тръгваме? — попита Колин.
— Пада мрак.

— Да — съгласи се Дануърти. — Мисля, че е най-добре... — Световъртежът го връхлетя като изневиделица, той залитна и за малко да се строполи върху тялото на Рош.

Киврин протегна ръка, а Колин се спусна към него и успя да го подхване за ръката. Дануърти успя да се задържи на едно коляно и протегна ръка към Киврин. Тя скочи и отстъпи назад.

— Вие сте болен! — Думите й звучаха като обвинение, като присъда. — Пипнали сте чумата, нали? Нали?

— Не — отвърна Дануърти, — от...

— Има пристъп — обясни Колин, като пъкна фенерчето в сгъвката на ръката на света Катерина, за да може да помогне на

Дануърти да седне. — Защото въобще не обърна никакво внимание на моите плакати.

— Вирус е — каза Дануърти, като се облегна на статуята. — Не е чумата. И на двамата са ни били стрептомицин и гама-глобулин. Ние не можем да се заразим от чумата. — Той наведе глава към статуята. — Вирусно е. Ще се оправя. Само трябва да си почина малко.

— Казах му, че не трябва да бие камбаната — намеси се Колин и изпразни чантата си върху каменния под. След това загърна раменете на Дануърти с торбата.

— Останал ли е някакъв аспириин? — попита Дануърти.

— Можеш да пиеш само на три часа — обясни Колин. — Освен това не можеш да ги пиеш без вода.

— Ами тогава ми донеси вода — отсече Дануърти.

Колин погледна Киврин за подкрепа, но тя продължаваше да стои от другата страна на тялото на Рош и гледаше войнствено Дануърти.

— Веднага — каза Дануърти и Колин хукна навън. Ботушите му тропаха силно по каменния под. Дануърти пак погледна Киврин и тя пак направи крачка назад.

— Не е чумата — повтори той. — Вирус е. Ние се страхувахме, че понеже си имала контакт с него, си го взела със себе си и си се разболяла. Разболя ли се?

— Да — каза тя и коленичи до Рош. — Той ми спаси живота.

Тя поглади пурпурното одеяло и Дануърти чак сега видя, че това е кадифена пелерина. По средата ѝ имаше защит голям копринен кръст.

— Той ми каза да не се страхувам — обясни тя. Дръпна пелерината на гърдите му, напъха я под кръстосаните му ръце, но така се откриха обутите му в големи, съвсем неподходящи за момента сандали крака. Дануърти смъкна торбата от гърба си и я положи нежно върху краката на Рош, след което се изправи внимателно, като се придържаше към статуята, за да не падне.

Киврин поглади ръцете на Рош.

— Той не искаше да ме нарани — каза тя.

Колин се върна с пълна до половината кофа с вода — сигурно я беше взел от някоя локва. Дишаше тежко.

— Кравата ме нападна! — каза той и извади едно мръсно канче от кофата. После изсипа всички таблетки в шепата на Дануърти. Бяха пет.

Дануърти лапна две, отпи от водата колкото можеше по-малко и подаде останалите на Киврин. Тя ги взе мълчаливо.

— Не можах да открия никакви коне — каза Колин и подаде канчето и на Киврин. — Само едно муле.

— Магаре — поправи го Киврин. — Мейзри открадна понито на Агнес. — Тя върна канчето на Колин и пак хвана ръката на Рош. — Удряше камбаната за всички, за да могат душите им да отлетят спокойно на небето.

— Не мислите ли, че е по-добре да тръгваме? — прошепна Колин. — Вече е почти тъмно.

— Дори и за Роузмунд — продължи Киврин, сякаш въобще не го беше чула. — А вече е бил болен. Казах му, че нямаме време, че трябва да тръгнем за Шотландия.

— Трябва да тръгваме — каза Дануърти.

Тя не помръдна, нито пусна ръката на Рош.

— Той ми държеше ръката, когато умирах.

— Киврин — пак каза Дануърти съвсем нежно.

Тя постави ръка върху страната на Рош, впери поглед в него за дълго време и едва тогава стана. Дануърти ѝ предложи ръката си, но тя се изправи сама, притиснала с ръка ребрата си, и тръгна към вратата.

На прага се обърна ѝ погледна назад в мрака.

— Каза ми къде е мястото на спускането, когато умираше, за да мога да се върна на небето. Каза ми, че иска да го оставя и да вървя, за да може като пристигне, аз вече да го чакам — довърши тя и излезе в снега.

36.

Снегът се сипеше бавно и спокойно върху жребеца и магарето, които чакаха при портата. Дануърти помогна на Киврин да се качи на жребеца и тя не се дръпна от допира му, от което той толкова се беше страхувал. Щом обаче се озова на седлото, тя се освободи от ръцете му и хвана поводите сама, макар да личеше, че я боли.

Дануърти вече се тресеше, но стискаше зъби, за да не види Колин. Успя да се качи на магарето едва на третия път.

— Май е по-добре да ти вода мулето — каза Колин и го изгледа неодобрително.

— Нямаме време — не прие Дануърти. — Става много тъмно. Качи се на коня зад Киврин.

Колин отведе жребеца до портата, покатери се на дуvara и с много мъки успя да седне зад Киврин.

— Локаторът в теб ли е? — попита го Дануърти, докато се опитваше да скрита магарето, без да падне от него.

— Аз знам пътя — отговори Киврин.

— Да — отговори и Колин и го вдигна високо. — И фенерчето е в мен.

Той го включи и обходи с лъча целия двор, сякаш търсеше нещо, което може да са забравили. Сякаш едва сега забеляза гробовете.

— Тук ли са погребани всички? — попита той, като задържа светлината върху гладките бели могили.

— Да — отвърна Киврин.

— Преди много време ли са умрели?

Тя обърна жребеца и го подкара нагоре по хълма.

— Не.

Кравата ги последва до средата на хълма, след което спря и започна да мучи жално. Дануърти се обърна да я погледне. Тя измуча още няколко пъти, но после се обърна и тръгна обратно към селото. Бяха почти на върха на хълма и снегът вече не беше така обилен, но долу в селото продължаваше да си вали. Гробовете вече се бяха

покрили напълно, църквата беше замъглена, а камбанарията почти не се виждаше.

Киврин хвърли само един поглед назад. Яздеше право напред, седнала гордо върху седлото, а Колин яздеше зад нея, но не се държеше за кръста ѝ, а за седлото. Отначало снегът падаше като плътна завеса, но после започнаха да се спускат само отделни снежинки и докато стигнат до гъстата гора, вече почти беше спрял.

Дануърти следваше коня, като се опитваше да поддържа равномерното му темпо, опитваше се и да не се предава на треската. Аспиринът не му действаше — беше го изпил с прекалено малко вода — и той усещаше как треската го завладява, как започва да го отделя и от гъстата гора, и от кокалестия гръб на магарето, и от гласа на Колин.

Момчето говореше оживено на Киврин, разказваше ѝ за епидемията по начин, който я караше да прилича на приключение.

— Казаха, че има карантина и че трябвало да се върнем в Лондон, но аз не исках. Исках да видя баба Мери. И взех, та се промъкнах през бариерата, а пазачът ме видя и каза: „Хей ти! Спри!“ — и хукна да ме гони, а пък аз побягнах по улицата и после се скрих в една пряка.

По едно време спряха и Колин и Киврин слязоха от коня. Колин си свали шала, а тя си свали напоения с кръв сюртук и го пристегна около кръста си. Дануърти знаеше, че болката ѝ е много силна, че трябва поне да се опита да ѝ помогне, но се страхуваше, че ако слезе от магарето, няма да може да го яхне отново.

Киврин и Колин пак се качиха на коня, при което тя му помогна, и отново потеглиха, като спираха на всеки завой и на всяко разклонение, за да проверяват посоката. Колин гледаше монитора на локатора си, питаше Киврин и тя кимваше одобрително.

— На това място паднах от магарето — каза тя, когато бяха спрели на едно разклонение. — През първата нощ. Бях много зле. Помислих го за главорез.

Стигнаха до друго разклонение. Снегът беше спрял, но облаците над дърветата бяха тежки и надвиснали. Наложих се Колин да освети локатора с фенерчето си, за да види показанията му. Той посочи дясната пътека и продължи да язди зад Киврин и да ѝ разказва за приключенията си.

— Господин Дануърти каза: „Загубил си данните от фиксирането“, а след това отиде право към господин Гилкрисст и двамата паднаха на земята — разказваше Колин. — Господин Гилкрисст се държеше така, сякаш го е направил нарочно. Не ми помогна дори да го покрия. Той се тресеше като луд, имаше висока температура, а аз виках през цялото време: „Господин Дануърти! Господин Дануърти!“ — но той не ме чуваше. А господин Гилкрисст все казваше: „Ще ви държа персонално отговорен.“

Отново заваля сняг, а и вятърът започна да се усилва. Дануърти се държеше за твърдата грива на магарето и се тресеше.

— Не искаха да ми казват нищичко — продължаваше да разказва Колин. — А когато се опитах да отида да видя баба Мери, ми казаха, че не пускали деца.

Яздеха срещу вятъра. Дануърти вече почти лежеше върху врата на магарето.

— Лекарят излезе и започна да шепне нещо на сестрата и аз разбрах, че е умряла. — В този момент Дануърти усети остро пробождане от мъката, сякаш чуваше тази история за първи път. „О, Мери!“

— Не знаех какво да правя — каза Колин, — така че просто си седнах там, а госпожа Гадсън, голяма гаднярка, дойде при мен и започна да ми чете от Библията, че всичко било по Божията воля. Мразя я тая Гадсъновица! — каза той яростно. — Тя трябваше да се разболе от грипа!

Гласът на Колин зазвънтя и заехтя из гората и Дануърти престана да го разбира, но колкото и да беше странно, го чуваше все по-ясно и по-ясно в студения въздух, и си помисли, че сигурно се чува чак до Оксфорд, на седемстотин години път отгук.

Изведнъж му хрумна, че Мери не е мъртва, че тук, през тази ужасна година, през този век, който беше десетка по скалата, тя още не беше умряла — и се почувства като благословен, без да го е очаквал и заслужил.

— И точно тогава чухме камбаната — говореше Колин, — и господин Дануърти каза, че ти призоваваш някого на помощ.

— Така беше — съгласи се Киврин. — Така няма да стане. Той ще падне всеки момент.

— Права си — съгласи се Колин и Дануърти осъзна, че те пак са слезли от коня и са застанали до магарето.

— Трябва да ви качим на коня — каза тя и го хвана през кръста. — От магарето ще паднете. Хайде. Слизайте. Ще ви помогна.

Наложи се да му помагат и двамата. Киврин го беше обгърнала по начин, който със сигурност ѝ причиняваше ужасна болка в ребрата, а Колин го държеше изправен.

— Ако можех само да поседна за момент — каза Дануърти през тракащите си зъби.

— Няма време — каза Колин, но му помогнаха да седне и да се облегне на един камък.

Киврин бръкна под сюртука си и извади трите аспирина.

— Ето, изпийте ги — каза тя и му ги подаде в отворената си длан.

— Тези бяха за теб — каза той. — Ребрата ти...

Тя го погледна твърдо.

— Аз съм добре. — И отиде да завърже коня за един храст.

— Искаш ли вода? — попита Колин. — Мога да напаля огън и да разтопя малко сняг.

— Няма нужда — отвърна Дануърти, лапна аспирините и ги преглътна.

Киврин нещо оправи стремената и се приближи, за да помогне на Дануърти да се изправи.

— Готови ли сме? — попита тя и подложи рамо под ръката му.

— Да — каза Дануърти и се опита да стане.

— Не трябваше да го сваляме — каза Колин. — Сега няма да успеем да го качим. — Обаче успяха. Първо поставиха крака му в стремето, после ръката му — на лъка, и накрая го повдигнаха дружно на седлото.

Беше спрял да се тресе, но не знаеше дали това е добър, или лош знак. А когато тръгнаха пак — Киврин напред върху клатушкащото се магаре, Колин пред него, без да престава да говори, Дануърти просто се облегна на гърба му и затвори очи.

— И реших като завърша училище да дойда в Оксфорд и да стана историк като вас. Не искам да идвам по времето на Черната смърт. Искам да отида по времето на кръстоносните походи.

Дануърти го слушаше, подпрян на гърба му. Ставаше все по-тъмно, а те се намираха в Средновековието в някаква гъста гора, двама болни и едно дете, а един трети болен — Бадри — се опитваше през това време да държи мрежата отворена и също можеше да припадне всеки момент. Дануърти обаче не усещаше нито паника, нито дори тревога. Колин се оправяше с локатора, а Киврин знаеше къде е мястото на спускането. Щяха да се оправят.

Дори ако не можеха да открият мястото на спускането и останеха тук завинаги, дори ако Киврин не можеше да му прости, тя щеше да се справи. Щеше да ги отведе в Шотландия, където чумата никога не беше стигнала, а Колин щеше да извади от вълшебната си торба въдица и тиган и щяха да си ловят съомга и пъстърва. Можеха дори да открият Бейсингейм.

— По видеото съм гледал боеве с мечове и освен това знам как се кара кон — не спираше Колин и после изведнъж викна: — Стоп!

И дръпна юздите. Муцуната на коня почти опря задницата на магарето. Магарето беше спряло на един малък хълм. В подножието му имаше замръзнала локва и редица върби.

— Сритай го — каза Колин, но Киврин вече слизаше.

— Няма да продължи по-нататък — каза тя. — Веднъж вече направи така. Видяло ме е да се появявам. Мислех, че е бил Гавин, но през цялото време е ставало въпрос за Рош. — Тя свали поводите на магарето и то незабавно хукна да се връща в селото.

— Искаш ли да яздиш? — попита я Колин.

Тя поклати глава и каза:

— От качването и слизането ме боли повече, отколкото като ходя.

Тя се взря в отсрещния хълм. Дърветата стигаха само до средата на склона, хълмът над тях беше покрит със сняг. Валежът трябва да беше спрял, макар че Дануърти не можеше да си даде сметка за това. Облаците се разсейваха, небето имаше ясен, бледолавандулов цвят.

— Той си мислеше, че съм света Катерина — каза тя. — Видял ме е да е появявам, както вие се страхувахте, че може да стане. Мислел си е, че Бог ме е изпратил да им помагам в часа на нуждата.

— Е, ами ти нали си им помогнала? — попита Колин, подръпна неумело юздите и конят тръгна надолу по хълма. Киврин вървеше до тях. — Трябваше да видиш ужасите в другото село, където бяхме. Трупове навсякъде и ми се струва, че никой не им е помогнал.

Той подаде юздата на Киврин и каза:

— Ще ида да видя дали е отворена мрежата. — И хукна напред. — Бадри каза, че ще я отваря на всеки два часа. — Шмугна се в гъсталака и изчезна.

Киврин спря коня и помогна на Дануърти да слезе.

— Май е по-добре да му свалим седлото и юздите — каза Дануърти. — Когато го намерихме, се беше оплел в едни храсти.

Разкопчаха всички каишки и свалиха седлото. Киврин пък свали юздата и посегна да погали коня по главата.

— Той ще се оправя — каза Дануърти.

— Може би — каза тя.

Колин изхвърча от храсталака, разпръсквайки сняг във всички посоки.

— Не е отворена.

— Скоро ще се отвори — успокои го Дануърти.

— И коня ли го взимаме с нас? — попита Колин. — Мислех, че на историците не им е позволено да взимат нищо в бъдещето. Би било страхотно обаче, ако можем да си го вземем. Ще мога да го яздя, когато тръгна на кръстоносен поход.

Той се шмугна обратно в гъсталака.

— Хайде, може да се отвори всеки момент.

Киврин кимна и плесна жребеца по хълбока. Той направи няколко крачки, след което спря, обърна се и ги погледна въпросително.

— Хайде — обади се Колин някъде от храстите, но Киврин не помръдна.

После постави ръка на ребрата си.

— Киврин — каза Дануърти и понечи да ѝ помогне.

— Ще се оправя — каза тя и се наведе да се промуши през храсталака.

Под дърветата вече беше здрач. Късчетата небе между черните клони на дъба бяха лавандуловосини. Колин се опитваше да придърпа един паднал клон в средата на полянката.

— В случай че сме я изпуснали за малко и трябва да чакаме цели два часа — обясни той. Дануърти приседна с благодарност.

— Къде трябва да застанем, когато се отвори мрежата? — попита момчето.

— Ще видим кондензацията — обясни тя. После се приближи до дъба и се наведе, за да махне снега от основата му.

— Ами ако стане тъмно? — попита Колин.

Тя приседна до дървото, прехапала устни, докато се настаняваше върху корените.

Колин приклепна между двамата и каза:

— Не съм си взел кибрит, иначе щях да запаля огън.

— Няма нищо — каза Дануърти.

Колин включи и изключи фенерчето си.

— Май е по-добре да го пестя, че ако нещо се обърка, да ни е подръка.

Сред върбите нещо прошумоля и Колин скочи.

— Май започва.

— Това е жребецът — обясни Дануърти. — Пасе.

— Оо — възкликна Колин разочаровано и пак седна. — Нали не мислите, че мрежата вече се е отворила, но не сме я видели, защото е тъмно?

— Не — отвърна Дануърти.

— Може би Бадри е получил нов пристъп и не може да я поддържа отворена — каза той по-скоро развълнувано, отколкото изплашено.

Зачакаха. Небето потъмня, през клоните на дъба започнаха да се появяват звезди. Колин седна до Дануърти и започна да говори за кръстоносните походи.

— Ти знаеш всичко за Средновековието — обърна се той към Киврин, — та си помислих, че може да ми помогнеш да науча разни работи, да се подготвя, нали разбираш.

— Още си много малък — каза тя. — Опасно е.

— Знам — съгласи се Колин. — Но аз наистина искам да отида. Трябва да ми помогнеш. Моля те!

— Въобще няма да е както си го представяш — каза Киврин.

— Вярно ли, че храната е ужасна? Четох в тая книга, дето ми я даде господин Дануърти, че ядели развалено месо, лебеди и какво ли още не.

Киврин гледаше ръцете си и мълчеше. Накрая каза:

— По-голямата част е наистина ужасна. Но имаше и наистина прекрасни неща.

Великолепни неща! Дануърти се сети за Мери: как се е облегнала на портала на „Балиол“ и му разказва за Долината на царете, и накрая казва: „Никога няма да го забравя“. Великолепни неща.

— Ами брюкселско зеле? — попита Колин. — През Средновековието яли ли са брюкселско зеле?

Киврин за малко да се усмихне.

— Мисля, че по това време още не го е имало.

— Чудесно! — Той скочи. — Чухте ли? Мисля, че започва. Прилича ми на камбана.

Киврин вдигна глава, послуша се и каза:

— Когато пристигах, също биеше една камбана.

— Хайде — подкани ги Колин и издърпа Дануърти на крака. — Не чуваш ли?

Беше камбана наистина — едва доловима и далечна.

— Идва оттам — каза Колин и се спусна към края на полянката. — Елате!

Киврин се подпря на земята, коленичи и се хвана за ребрата.

Дануърти й протегна ръка, но тя отказа.

— Ще ми мине — рече съвсем тихо.

— Знам — каза той и отпусна ръката си.

Киврин се изправи внимателно, като се държеше за грубата кора на дъба. После каза:

— Всичко е на записващото устройство. Всичко, което се случи.

„Също като Джон Клин — помисли си той, докато гледаше чорлавата й коса и мръсното й лице. — Един истински историк, седнал да пише в празната църква, заобиколен от гробове. Аз, който видях толкова много злини, изписах върху листа всичко, на което съм ставал свидетел. За да не изчезнат с времето нещата, които трябва да се помнят.“

Киврин обърна дланите си нагоре и ги погледна.

— И отец Рош, и Агнес, и Роузмунд, и всички останали. Всичко съм записала.

Тя проследи с пръст една линия по китката си и каза кротко:

— *Io suiicien lui dato ato.* Тук си вместо приятелите, които обичам.

— Киврин — каза Дануърти.

— Хайде! — подкани ги Колин отново. — Започва. Не чувате ли камбаната?

— Да — отвърна Дануърти. Беше госпожа Пиантини на тенора, който свири встъпителната част към „Когато най-сетне Спасителят дойде“.

Киврин се приближи, застана до Дануърти и събра ръце като за молитва.

— Виждам Бадри! — извика Колин, направи фуния с ръцете си и извика: — Тя е добре! Спасихме я!

Тенорът на госпожа Пиантини започна да бие, останалите също се присъединиха радостно. Въздухът започна да проблясва като искрящи снежинки.

— Жестоко! — извика Колин. Лицето му сияеше.

Киврин хвана ръката на Дануърти и я стисна силно.

— Бях сигурна, че ще дойдете — каза тя и мрежата се отвори.

Издание:

Кони Уилис. Книга на Страшния съд

Американска, Първо издание

Превод: Мария Думбалакова

Редактор: Иван Тотоманов

Художествено оформление на корица: „Megachrom“ — Петър Христов

Компютърна обработка: ИК „Бард“ ООД — Линче Шопова

Формат: 84/108/32

Печатни коли: 41

ИК „Бард“ ООД — София, 1998 г.

ISBN: (липсва)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.